శుద్ధాద్వైత ప్రబోధ

గురు శిష్యసంవాదము

mohan PUBLICATIONS

ఆధ్యాత్మిక గ్రంథ నిలయం

మోహన్ పబ్లికేషన్స్

కోటగుమ్మం, అజంతా హోటల్ ఎదుట,

రాజమహేంద్రవరం - 533101.

శ్రీరస్తు

శ్రీ శుద్ధాద్వైత ప్రబోధ
గురుశిష్యసంవాదము.

ఇది

శ్రీమదన్నంరాజు రామయోగి యతీంద్రులవారిచే

రచియింపఁబడిన

శ్రీ శుద్ధాద్వైతప్రబోధ గురుశిష్యసంవాద కందార్థములను

నీ గ్రంథమునకు

శ్రీ ధూళిపాళ్ళ గోపాలకృష్ణయోగి యతీంద్రులవారిచేత

తాత్పర్యము వ్రాయఁబడి

తచ్ఛిష్యులును బుధజనవిధేయులును అగు

బొబ్బా సుబ్బారెడ్డి, ఆ కోటిరెడ్డి, ఆ కాశిరెడ్డి

అను వారల ద్రవ్యసహాయంబున నీ గ్రంథరాజమును

అచ్చు వేయించబడి

ప్రకటింపబడియె.

రామా ముద్రాక్షరశాల, ఏలూరు.

1924.

విషయసూచిక.

పుటసంఖ్య.

సంపూర్ణము.

శ్రీ
గురుభ్యోనమః.

శ్రీ శుద్ధాద్వైత ప్రబోధ గురుశిష్య సంవాదము.

పూర్వభాగము.

ప్రథమ ప్రకరణము.

శ్లో॥ ఆదినారాయణబ్రహ్మ సత్యం సత్యం సదాశివం ।
సత్యం సత్యం పునస్సత్యం సత్యమేవగురోః పదం॥

శ్లో॥ గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణు ర్గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్పరబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవేనమః॥

శ్లో॥ అఖండాచలరూపాయ అఖండాద్భుత హేతవే ।
ఆదినారాయణాద్వైత శ్రీగురుబ్రహ్మణేనమః॥

శ్రీ నిజగురుస్మరణ కందార్థములు.

శ్రీ మహితమోక్షలక్ష్మీ । న్యామోహితనిజపదాబ్జ వైభవసర స । ద్వ్యోమాతీత పరాత్పర । ధామామహనియ్య దివ్యతారక నామా । మద్గురు సార్వభౌమాశ్రిత కామా । కామాది శత్రువి రామసూనృత గుణ । స్తోమ పరిపూర్ణానందాబ్ధిసోమ సుందర దివ్యతా రకనామ । మద్గురు సార్వభౌమాశ్రితకామా॥

తా. శ్రీ మోక్షలక్ష్మిచే కోరబడిన, వైభవకరమైన, పాదార విందములు కలవాడా. ఆకాశాతీతపరమునకు పరమందుండువాడా, తారకనామా, ఆశ్రితుల కోరికెలు దీర్చువాడా, కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మత్సరములను, శత్రులను నిర్మూలముచేయు వాడా, సూనృతగుణములు కలవాడా, పరిపూర్ణ మహానందసముద్రమందు చంద్రుడా, నా యొక్క సద్గురు రాజేంద్రా యని శిష్యుడు స్మరిం చుచున్నాడని భావము.

కం. శరణుమహేశ్వర గురుభూ। భరణాబ్జభవాది దివిజ భవ్యహృ
దంతః। కరణస్థిత త్రిభువన సం। చరణా ప్రణతార్తిహరణ
సద్గురు నాథా। కరుణించు నిర్గుణతత్వబోధా। శరణు శ్రితశరణ
భవహరణ మృదుచరణ శ్రీ। పరతత్వనిర్వాణ ప్రణవనిర్గుణాకార
సద్గురునాథా। కరుణించు నిర్గుణతత్వబోధా. 2

తా. గురుపరమేశ్వరా, బ్రహ్మాది దేవతల హృదయములం దుండువాఁడా, త్రిభువనములందును సంచరించువాఁడా ప్రణుతుల యొక్క యార్తిని పోఁగొట్టువాఁడా, సద్గురువరా, శరణు జేయుచున్న వాఁడను, పాపములను పోఁగొట్టు పరతత్వరూపా, పరిణామాత్మకా నిర్గుణస్వరూపా, నాకు నిర్గుణతత్వ బోధను కరుణింపుము, వందనము లర్పించు చున్నానని భావము.

మహాసాధుజన ప్రార్థనామహిమా.

చామరవృత్తము. మహాజన స్తవం బఖండయోగమాన సాధ్భుతం
బహో। మహాజన స్తవం బభేదమోదమానసాన్వితం బహో।
మహాజన స్తవం బపారతత్వమర్మధర్మమంచునే। మహాజన స్తవం
బొనర్తు ముందు మత్కృతార్థసిద్ధికై. 3

తా. మహాజన స్తవము వలని నఖండయోగము లభ్యమగు ననియు, భేదరహితమైన మనసానందము గలుగుననియు, పారము లేనిపరిపూర్ణతత్వ మర్మము యొక్క ధర్మమనియు నెంచి, నేనుకడ తేరుటకై ముందుగా మహాజన స్తవం బాచరించెదనని భావము.

మహాద్భ్యోనమః.

సాధుజనప్రార్థనాపూర్వక గ్రంధారంభ కందార్థములు.

కం. మహనీయ్యులార శ్రీగురు। మహనీయ్య కటాక్షలబ్ధ మహి
మాద్భుతస। న్మహనీయ్య విబుధ సమితికి। మహిలో సద్భక్తి
మొక్కి మనవి యొనరింతూ। వివేకవనధి మహిమవర్ణింతూ।

యహరహమాత్మ సన్నిహితాచలానంద । బహుళవిధిజ్ఞ సద్విహి
తసంతతికెదుట మనవియొనరింతూ।వివేకవనధిమహిమవర్ణింతూ. 4

తా. శ్రీ గురుని కరుణ వలన బొంద బడిన మహానియ్యము
గలయట్టియు, సర్వకాలములయందును నాత్మసన్నిహితమైన అచలా
నందముచే నొప్పియుండునట్టియు, మహానియ్యులగు, యాత్మవేత్తల
బృందమునకు సత్భక్తిచే మ్రొక్కి వివేకవనధియనువాని మహిమను
వర్ణించి మనవిచేయుచున్నానని భావము.

కం. మీసన్నిధిలో బ్రహ్మవి । లాసముగ వివేకనిధివిలాసము సుమ
నో । ల్లాసముగ మనవిజేసెద । మా సర్వమహాపరాధములను
క్షమించి । వినవలయు విశ్వాసముగాంచి । భాసిల్లు మీముఖ్య
దాసకోటిలో నొక్క । దాసుగా నెంచి మద్దోష మహాపరాధము
లను క్షమించి । వినవలయు విశ్వాసముగాంచి. 5

తా. తమయొక్క సన్నిధిలో మనోల్లాసము కలుగునట్లు బ్రహ్మ
విలాసముగా, వివేకనిధివిలాసము మనవిజేయుచున్నాను. మీప్రియ
దాసులలో నన్నొకదాసునిగా నెంచి నా మహాపరాధములు క్షమించి
నాయందు విశ్వాసముంచి వినవలయునని భావము.

కం శృతిశాస్త్రార్థ పురాణ । ప్రతతులు నేనెరుగలక్ష్యపదగణఛంద।
స్థితిగతులొక్కటి నెరుగను । మతిహీనుడగనుక కరుణమానకు
డయ్యా । భవదియ్య సంతతివాడనయ్యా । గతిమీరెయని సత్య
గతికి పాల్పడివిన్య । చతురత లేక నీకథ దెల్ప బూనితి మానకు
డయ్యా । భవదీయ్య సంతతివాడనయ్యా. 6

తా. శృతి శాస్త్ర పురాణాదులేవియు నేనెరుగను,ఛందోలక్ష
లక్షణముల స్థితిగతులేమో నాకు తెలియదు, తెలివి లేనివాడను, తమ
యొక్క సంతతివాడను, తమరే గతి యని నమ్మినాడను గనుక, నా
యందు కరుణించవలయును, విద్యావిహీనుడనయ్యును, నీకథ దెల్పుట
కుపక్రమించితిని, వినవలయునని భావము.

కం. ముద్దుగ తమతమ బిడ్డలు । వద్దికి నేతెంచి మాటవచ్చియు రాకన్ । యద్దద్దని పలికినవిని । తద్దయుమురిపెమును విడిచితను మగగలరా। చెంతకుచేర వద్దనగలరా। పెద్దలుమీరటుల రద్దిశా యక తిప్పు । దిద్ది సవరించినా పద్దుగెలిపింపక తరుమగ గలరా । చెంతకు చేరవద్దనగలరా. 7

తా. తమతమ బిడ్డలు తమ తల్లిదండ్రులవద్దకు మురిపెములు జూపుచూ వచ్చిరాని మాటలతో అద్దద్ద యని మాట్లాడి నట్టయిన మురిపెమును వదలి దగ్గరకు రానియ్యకుండా దరుమగలరా ? తరుమ లేరు. అటులనే నాత్మవేత్తలగు తమరు నేను జేసిన గ్రంథమును సవ రించి నాపద్దుగెల్పించెదరు గాని రద్దిజేసి తరుమగలరా ? తరుమ లేరని భావము.

కం. ఇదిసాంగముగనువిని నె । మ్మదిగను సవరింపుడనుచు మరియున వలెనే । యదురుపడి నినుముపరుసము । గదిసిననున్ స్వర్ణమయ ముగను జేటేనునునే । సన్నిధినుంటే కుదురుతనుతానే । పాద తెల్పునే తల్లికొదగి శిశుసాకటి । విధిలేనిపనివెంట నోదలకత ముబాగు । గను జేయుమనునే । సన్నిధినుంటే కుదురుతను దానే. 8

తా. లోకములో నినుముపరిశవేది సాన్నిధ్యమునకు బోయి నన్ను స్వర్ణముగా జేయుమని యడుగునా ? తల్లితావుకు పోయి శిశువు పాలియ్యమని యడుగవలెనా ? పరిశవేధి సన్నిధిన నినుముండిన తత్ క్షణమే బంగారమవును తల్లిసన్నిధిన శిశువుండిన తానే స్తన్యమిచ్చును. ఇదివిధిలేని పనిగానున్నది. అటువలెనే నీ గ్రంథమును సాంగముగ చదివి సవరించమని నేనడుగవలెనా ? పెద్దలసన్నిధి నుంటే వారే సవరించెదరని భావము.

కం. చెలులుతముబెంచు చిలుకలు । పలికిన మురిపెముల ముద్దుపలు కులటంచున్ । చెలగునటుల మీరెంపక । ములలో నేనటులచాలా

ముద్దుగబలుకగా । వినకెటుకలుగు కలకచేలిలుకా । తెలిసి తెలి
యక నేను తెలిపినవాటిలో । తెలివి లేనివిదిద్ది । తెలిసేవి నిలుపుడు
ముద్దుగబలుకా । వినకేటు గలుగు కలకచేసలుకా. 9

తా. స్త్రీలు తాముపెంచు చిలుకలు పిల్లివచ్చె కొత్తుమని
మురిపెముగా బలికినట్టియున ముద్దుపలుకులని సంతసించెదరు. అటు
వలెనే తమచే పెంచబడిన శిష్యుడనగు నాముద్దు పలుకులు విని
సంతోషపడుదురు గాని నాయందు కోపమొందుకు గలుగును. తెలిసి
తెలియక నేను పలికినవాటిలో తెలివిలేనివినవరించి తెలిసేవి నిలుపు
మని భావము.

కం. మునులార యీప్రబోధను । పునరుక్తుల నేకగతుల బుట్టెను
వీటికి । విని యాగ్రహింతురేమో । కనుపించితి యర్థభేదగతు
లతో నేనూ । యెరిగెరిగికల్పనజేసినానూ । నెనరుగల తలిదండ్రు
లనిశము పసిబిడ్డ । లను పునరుక్తుల వినగోరునటుల సంగతులతో
నేనూ । యెరిగెరిగి కల్పనజేసినానూ. 10

తా. మునులారా నీ గ్రంధమందనేక పునరుక్త లున్నవి.
వానినిజూచి కోపపడెదరేమో । తలిదండ్రిల ముందర పసిపిల్లలనేక
పునరుక్తులు మాట్లాడినను వానిని వినగోరుదురు గాన వానినినే
నెరిగియు నర్థభేదములు గాగనుపించితినని భావము.

కం. ఘనసంస్కృతాది భాషల ♦ బెనగగకల్పించు కృతులుబెట్టని
యిదియుక్ । వినపేల్వంబగు తెలుగని । పనికేరాదనకు డితర
భాషవ్యర్థమెగా । చదివిననరులకైన నర్థమెగా । జననభాషలలో
నేజనులాత్మ స్థితిగతులు । గను శక్తిలేనపుడు మనసు కందని
యితరభాష వ్యర్థమెగా । చదివిన నరులకైన నర్థమెగా.

తా. సంస్కృతాది భాషలలో కల్పించు కృతులు వినుటకు
బెట్టుగాను శ్రావ్యముగానుండును. ఇది వినుటకు పేల్వముగానుండు

తెనుగు కవిత్వము పనికిరాదని తమరనకుడు. సంస్కృతాది భాషలు చదివిన వారికే నవియర్థగ్రాహ్య మగును గాని చదువని వారికి భ్రాంతిగా తెలియదు. జననభాషలోనే నాత్మస్థితి గతులు గ్రహించ లేనిజనులకు సంస్కృతాది భాషలెట్లు తెలియును. మనసు కందని భాషవ్యర్థమేనని భావము.

క. ఈచిట్టిపొట్టి కథలో । నేచిత్రములున్నవంచు నెంచక తుదకున్ । జూచిననిజ పరమార్థము । గోచరమగు గురుతదియ్యకోటికి నెపు డూ । పరధనమిందూదాచితీ చూడూ । సూచనగను గురుదే చందమున నాదు । వాచకుడైపల్కె నాచందమిదె గురుకోటికి నెపుడూ । పరధనమిందు దాచితిచూడూ. 12

తా. ఈకొద్దిపాటి కథలో నేచిత్రములున్నవని నెంచక గురు పుత్రులీగ్రంథమును కడవరకు జదివిన నిజమైన పరిపూర్ణార్థము కను పడును. పరిపూర్ణధనమిందు దాచితిని. నాసద్గురు స్వామినావాక్కున నుండి యేప్రకారము పలికించెనో నా ప్రకారము యిట్లు పలికితినని భావము.

శ్రీనిజగురుపరంపరాభివర్ణనము.

క. ధరనాచంద్రార్కస్థితి । బరగిన మద్గురు ప్రవర్గపరతత్వ పరం । పరలకు ప్రణమిల్లి మహా । పరిపూర్ణాఖండ భక్తిప్రస్తుతిజేతూ । గురువర మూలపురుషులదలతూ । గురుమూల మెరుగక పరమూ లమెట్లెరుగు । పరమూలాధారము గురుమూలమేగనుక ప్రస్తుతి జేతూ । గురువర మూలపురుషుల దలతూ. 13

తా. భూమియందాచంద్రార్కస్థితిగా నుండిన నాగురుపరం పరలకు ప్రణుతులొనర్చి పరిపూర్ణ ఖండభక్తిచే ప్రస్తుతించి నానద్గు రుని మూలపురుషుల జెప్పుచున్నాడను । గురుమూల మెరుగక పర మూలమెట్లు తెలియును. పరిపూర్ణ మూలాధారము గురుమూలమే నని భావము.

కం. శ్రీమ ద్ఘన పరిపూర్ణ మ । హామహిమాఖండ గురుగుహాంతర్వి
　　ద్యా । ధామపరబ్రహ్మంబున । శ్రీమత్పర శివుడుగలిగె శ్రీకరుడ
　　నగా । పరతత్వాబ్ధి శశధరుడనగా । ఆమహేశుని కాత్మప్రేమ
　　శిష్యుడు బ్రహ్మయామహాత్మునకు శిష్యు । డమరే శ్రీఋభు బ్రహ్మ
　　శ్రీకరుడనగా । పరతత్వాబ్ధి శశధరుడనగా.　　　　14

తా. పరిపూర్ణాఖండ గురువిద్యయగు ధామరబ్రహ్మంబునందు పరిపూర్ణా మహాసముద్రమున చంద్రునివలె పరశివుడు బుట్టెను. ఆ మహేశునాత్మయందు ప్రియశిష్యుండై బ్రహ్మజన్మించె నా బ్రహ్మకు ఋభుబ్రహ్మ ప్రియశిష్యుడాయెనని భావము.

క. శ్రీమద్వేదాంత మహా । ధీమణియగు ఋభునిశిష్యధవుడు నిదా
　　ఘుం । డామానికి వాసిష్టుం । డా మహనీయ్యునకు శుకుడాయె
　　శిష్యుడుగా । నామహనీయ్యు డఖిలభూతుడుగా । శ్రీమీఅరశుకు
　　నకు ప్రేమసాందీపకు । డా మానికి కృష్ణుడతని కుద్ధవునాముడాయె
　　శిష్యుడుగా । నామహనీయ్యు డఖిలభూతుడుగా.

తా. వేదాంతధీమణియగు నా ఋభుమహర్షికి నిదాఘుడుశిష్యుడాయె నామహాత్మునకు విశిష్టమహర్షి శిష్యుడాయె. ఆమహనీయ్యునకు శుకులవారు ప్రేమశిష్యుడాయె. నాశుక బ్రహ్మకు సాందీపుల వారును వారికి శ్రీకృష్ణమూర్తియు, శ్రీకృష్ణునకుద్ధవులవారును శిష్యులైరని భావము.

కం. ఆయుద్ధవునకునచల । శ్రీయుతసంసిద్ధయోగి శిష్యుండయ్యె ।
　　యాయోగికాత్మదర్శను । డాయెను నిజశిష్యుడగ్ర్యధీమణియనగా,
　　యోగాంతర్విధాయకుడనగా । ఆయాత్మదర్శనుకాయెశ్రీధరస్వామి ।
　　యాయోగికిని శివరామయోగి శిష్యుడాయెనయముగా । యో
　　గాంతర్విధాయకుడనగా.　　　　16

తా. ఆయుద్ధవులవారి కచలానుభవులైన సంసిద్ధయోగిశిష్యుం

డయ్యెను. ఈ సంసిద్ధయోగికి యోగాంతర్విధాయకుడైన యాత్మదర్శనుడును, ఆత్మదర్శనునకు శ్రీధరస్వాములవారును, శ్రీధరస్వామికి శివరామయోగియు శిష్యులైరని భావము.

కం. ఆశివరామసుదీక్షిత । దేశికునకు స్వప్రకాశధీమణులప్పా । ఖ్యేశ శ్రీరామకృష్ణ మ । హేశ సదానందభూసురేంద్ర పంచకమూ । శిష్యకోటిభాసించె జగము । ఆశిష్యులఖిలప్రదేశములలో బ్రహ్మ । దేశికమణులై ప్రకాశించిరటుభూసురేంద్రపంచకమూ । శిష్యకోటిభాసించెజగమూ. 17

తా. ఆ శివరామదీక్షితులవారికి స్వప్రకాశభాస్కరుడు, అప్పారావు, రామకృష్ణయ్యగారు, మహేశ్వరుడు సదానందులను నైదుగురు భూసురోత్తములు శిష్యులైరి. ఈ అయిదుగురు బ్రహ్మవేత్తలును సర్వదేశములలోను బ్రహ్మదేశిక మణులై ప్రకాశించిరని భావము.

కం. ఆసాధులకగ్రజుడై । భాసిల్లెను స్వప్రకాశభాస్కరునకు యో । గాసక్తుడచలవి । లాసాఖ్యుడుశిష్యుడాయె లావణ్యముగనూ । గురుసంతతిభాసిల్లెధరనూ । ఆసర్వసమునకు భాసుబ్రహ్మణ్య । భూసురు డొకశిష్యుడాసక్తిప్రబలెను । లావణ్యముగనూ ! గురుసంతతి భాసిల్లెధరనూ. 18

తా. ఆబ్రహ్మవేత్తలలో మొదటివాడైన స్వప్రకాశభాస్కరునకు యోగాసక్తుడును, వీరికి నచలవిలాసుడును, అచలవిలాసునకు త్రిపురారిభట్ల సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరుడును, శిష్యులై యీప్రకారము భూమియందు గురుసంతతివృద్ధియై ప్రకాశించెనని భావము.

కం. గురులోకకళానిధియై । సారదిశ త్రిపురారిభట్లసుబ్రహ్మణ్యే । శ్వర బ్రహ్మదేశికాఖ్యుడు । స్థిరముగ స్వానుభవవిభవ సిద్ధాంతిమనగా । ప్రబలెనుపరమ గురుతిలకమనగా । వారికి వ్యాకరణ

వరకులాబ్ధి హిమ । కరు డాదినారాయణమూ_ర్తి శిష్యుడై సిద్ధాం
తియనగా । ప్రబలెను పరమగురుతిలకమనగా. 19

తా. ఈత్రిపురారిభట్ల సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరుడు గురువులలో నగ్రి
గణ్యుడై స్వానుభవపరిపూర్ణసిద్ధాంతియని వినుతికెక్కి ప్రకాశించెను.
వారికి వ్యాకరణవంశపయఃపారావారసుధాకరులుగా నాదినారాయణ
మూ_ర్తి శిష్యుడయ్యెనని భావము.

కం. ఆమునివరలోకైకశి । ఖామణియె మదీయదేశికాగ్రణి భాస్వ ।
ద్ధీమణి భ_క్తహృదబ్జ। వ్యామోహావిక_ర్తనుండై వాసికెక్కెనుగా।
ఆదినారాయణబ్రహ్మమనగా । ఆమహాత్మునికృప నామదిలోనిల
చి। భూమిని కందార్థస్తోమమువిరచించె వాసికెక్కెనుగా । ఆదినా
రాయణబ్రహ్మమనగా. 20

తా. లోకమందలి బ్రహ్మవే_త్తలకెల్లను శిఖామణియగు నామ
హామహుడే నాయొక్క దేశికస్వామివారు. భ_క్తుల హృదయములం
దుండువ్యామోహమునుపోగొట్టునట్టి ఆదినారాయణబ్రహ్మమని వినుతి
కెక్కెను. ఆమహాత్మునికృప నాహృదయమందు నిలచి యీకందా
ర్థములు రచించెననిభావము.

కం. బ్రహ్మకులాగ్రణియై త । ద్బ్రహ్మవిలాసకు డఖండప్రాభవఘనన।
ద్బ్రహ్మపదపీఠనివసిత । బ్రహ్మశిఖామణియనంగ ప్రబలెగుచుస్వా
మీ । బ్రహ్మాండభాండ బహిరంతర్యామీ । బ్రహ్మయోగియాది
నారాయణపర । బ్రహ్మఖ్యచే వేదబ్రహ్మభవనములోన ప్రబలెగురు
స్వామీ । బ్రహ్మాండభాండబహిరంతర్యామీ. 21

తా. బ్రహ్మవిలాసముచే నొప్పియుండు నాపరంధాముడు బ్ర
హ్మాండభాండముల వెలుపల లోపల నిండి వేదములను బ్రహ్మభవన
ములో బ్రహ్మపదపీఠమందునివసించి ఆదినారాయణపరబ్రహ్మయోగి
యనిపిలువబడి బ్రహ్మవే_త్తలకు శిఖామణిగా ప్రకాశించె నని
భావము.

కం. ఈరేడగుజగములకు । న్నారాయణు డెట్లు కారణాత్మక సర్వా ।
ధారకుడగునటులను మ । త్కారణగురుమూర్తి వెలసె ఘనయోగప్రభగా । ఆదినారాయణబ్రహ్మమనగా । శ్రీరాజయోగవిశారద
తచ్ఛిష్యపరి । వారములెల్ల విస్తారతదనుగొల్వ ఘనయోగప్రభ
గా । ఆదినారాయణబ్రహ్మమనగా. 22

తా. ఈజగత్తుకెల్లనుశ్రీమన్నారాయణమూర్తి సర్వాధారుడై కారణుడుగానుండి నట్లు రాజయోగాభ్యాసులుగానుండు శిష్యసమూహములు తననుగొల్చుచుండగా కారణగురుమూర్తి యాదినారాయణపరబ్రహ్మము పరిపూర్ణయోగప్రకాశముగా ప్రకాశించెనని భావము.

కం. పరసాధురక్షణార్థము । పరహితమోక్షాదిదానపరధర్మనవ । స్ఫురణనవరత్నకంకణ । వరకలితప్రశస్తహస్త వైభవుడగుచూ ।
త్రిభువనమోహనగురుడగుచూ । ధరవిస్తరిల్లిభాసురశిష్యనక్షత్ర ।
పరివేష్టిత హిమకరుడగుచు । వరదివ్యవైభవుడగుచూ॥ త్రిభువ
నమోహనగురుడగుచూ. 23

తా. నాసద్గురుస్వామి పరమునపేక్షించు సాధులను రక్షించుటకై ముముక్షులుకోరు మోక్షాదిదానము చేయుదునని పరిపూర్ణస్ఫురణయను నవరత్నకంకణమును తనహస్తమునధరియించి, ధరయందు వ్యాపించి శిష్యులను నక్షత్రములచే చుట్టబడిన గురుచంద్రుడుదివ్య వైభవముగలవాడై యొప్పియుండెనని భావము.

కం. ఈరీతిబ్రహ్మసభలం । దారూఢిగ శిష్యగణముకాత్మైక్యసుఖాధారపరిపూర్ణబోధల । కారణగురుడాజ్ఞయొసగు కాలములోనూ । గురుమహిమచేకూరె వేరుగను । ధారుణిసువేకధీరుడాత్మగురుని । జేరవచ్చెటికథ । యూరికేనొనరెయూ కాలములోనూ । గురుమహిమచేకూరె వేరుగనూ. 24

తా. ఈవిధముగా నాకారణగురుడు బ్రహ్మసభలయందు శిష్యగణముల కాత్మైక్యసుఖాధార పరిపూర్ణబోధ లనుగ్రహించుకాలము

లో గురుమహిమవలన కాకతాళిన్యాయముగా నీభలో గురుమూర్తి సన్నిధికి. వివేకధీరుడను బ్రాహ్మణుడొచ్చినకథ సమకూరెనని భావము

— వివేకనిధికథాప్రారంభము —

కం. అవనీస్థలిలోన సదా । శివపురివెల్గొందు గుణవిశిష్టత్వమహా
సువివేకాఖ్యునుగృహస్థై. భవ సతిసుతబాంధవులతో ప్రబలెభూసు
రుడూ । సంసారసమ్మోహపరవశుడూ । అవివేక కామక్రోధాది
నివహాములతో । తవిలి బహుకాలము వివిధదుష్కృతములప్రబలె
భూసురుడూ । సంసారసమ్మోహపరవశుడూ.

తా. భూలోకమందు సదాశివపురియను నొకపట్టణంబుగలదు. ఆపురియందు వివేకనిధియను బ్రాహ్మణుడు సతి సుత బాంధవులతో కూడి కాపురముండెను. ఆయన కామ క్రోధాది అవివేకవర్గములలో దగులుకొని బహుకాల మనేకవిధములగు దుష్కార్యము లొనర్చుచు సంసారమోహపరవశుడై యుండెనని భావము.

కం. గతసకలజన్మదుష్కృత । వితతమహాక్రూరకర్మవిధులనువిప్రుం ।
డతులితవర్గత్రయముల । మతిహీనత వేదశాస్త్రమంత్రతంత్రము
లూ । చదివెనుబహుగతులసంగతులూ । వ్రతజపోపవాసక్రతు
తీర్థస్నాన స । త్కృతులు జేసి యాత్మహిత మెందుగుదరక మం
త్రతంత్రములూ । చదివెను బహు గతుల సంగతులూ.   26

తా. ఆబ్రహ్మణుడు పూర్వ జన్మమందు చేసినదుష్కృతక్రూరకర్మల విధివశముచే వర్గత్రయములచే మతిచెడి, వేదశాస్త్రపురాణాదులుచదివి, అనేకవ్రతములు, జపములు, తపములు, ఉపవాసములు, తీర్థస్నానములు, మొదలగుసత్కార్యములు జేసి, దేనివలననునాత్మహితము కుదురకుండెనని భావము.

కం. ఇటుజరిపెడివిప్రుడుమది । చిటిలిమహారణ్య పుణ్యక్షేత్రాదులునం ।
తట తిరిగితిరిగి మరివేస । టచేనొకనాడుబల్కె సహజముగానూ ।

పూర్వపుణ్య ఫలసిద్ధితోనూ । ఎటులైననిదిదుర్ఘటకర్మ కడతేర ఘటువుదెట్లొటి గురుడుఘటించునో లేదో । సహజముగానూ పూర్వపుణ్యఫలసిద్ధితోనూ. 27

తా. ఈవిధముగానుండువిప్రుడు మదికుదరక మహారణ్యములు పుణ్యక్షేత్రాదులునంతటతిరిగితిరిగి మనస్సువిసిగి నొకానొకనాడు తన పూర్వజన్మఫలపరిపాకమువలన నేనిప్పుడుచేయుచున్నకర్మ మహాదుర్ఘటముగానున్నది. నేనుకడతేరుమార్గముగుపడలేదు. నన్నుకడతేర్చొటి గురుడునాకు ఘటించునోఘటించడోనని వ్యాకులపడెనని భావము.

కం. అనియిటుభూదేవకులుం। డనుపము దైవజ్ఞకాముహితుశ్రోత్రియు సజ్జనమణియు నయాచితుడగు । ఘనతర సద్బ్రహ్మనిష్ఠు గనుగొన దలచీ । ఇలువిడచీ జనపదములుగడచీ । తనివిదీరగ స్వేచ్ఛజని చనియొకనాటి । దినమందు నీసభగని సంతసిలి జేరె గనుగొన దలచీ । ఇలువిడచీ జనపదములుగడచీ. 28

తా. వివేకనిధి యీప్రకార మనుకొని అనుపముడైన దైవజ్ఞుడును, శ్రోత్రియుడును, సజ్జనశ్రేష్ఠుడును, అయాచితుడును, నగు బ్రహ్మవేత్తదర్శనము చేయగోరి, యిల్లు విడచి తనివిదీరు నట్లనేక, పల్లెలు, పట్టణములు, తిరిగితిరిగి యొకనాడీ బ్రహ్మసభను జూచి సంతసించి జేరెనని భావము.

కం. వచ్చితనుబ్రహ్మసభలో । జొచ్చిమహాజనుల మధ్యచారువిభాస్వ। త్సచ్చరితు దేశికుని గని । యచ్చెరువుగ నతని మహిమ నాత్మనుతిజేసీ । మోహానక్తిహెచ్చి కనుమూసీ । ముచ్చట సాష్టాంగముగ వందనముజేసి । నిశ్చయసద్భక్తి సచ్చరిత్రుని మహిమ । నాత్మనుతిజేసీ । మోహానక్తి హెచ్చి కనుమూసీ.

తా. ఈరీతినాబ్రాహ్మణుడీ సభజేరి మహాజనులమధ్య బ్రకాశించు, మహామహులైన గురుసార్వభౌముని దర్శించి, వారి మహాత్మ్య

నాత్మయందు స్తుతించి, మోహాసక్తి హెచ్చి కనులుమూసి, నిశ్చల భక్తిచే సాష్టాంగవందనము లిట్లాచరించెనని భావము.

భుజంగప్రయాతము. నిజగురుప్రార్థన.

శ్లో॥ నమస్తే నమస్తే నమోకారణాయ । నమస్తే నమస్తే నమోచిద్ఘనాయ । నమస్తే నమస్తే నమోశాశ్వతాయ । నమోశ్రీగురు బ్రహ్మరూపాయతస్మై॥

శ్లో॥ శ్రీమత్త్రిభువనా ఖండ । గురుభూమండలాంతరం । ఆదినారాయణం నిత్యం, నమామిగురు మద్వయం । నమో బ్రహ్మస్వరూపాయ । నమోబ్రహ్మకళాత్మనే । నమస్తేకారణేశాయ । గురూణాంగురు వేనమః॥ 30

సంధి కందార్థములు.

కం. ధ్యానార్చనాది క్రియలిటు । మానసమున జేసి బ్రహ్మమానీంద్ర సభా । స్థానముఖమందు నిలచిన । వానిగనెర్ గురుడఖండ వైభవముతోనూ । అంతలోశిష్యాగ్రణి తా నిట్లనెనూ । దీనదయానిధేస్వానుభవా ఖండ । జ్ఞానభిక్షాం దేహి మాంరక్షయని మ్రొక్కి వైభవముతోనూ । అంతలోశిష్యాగ్రణి తానిట్లనెనూ.

తా. ఈవిధముగా ధ్యానార్చనాది క్రియలు మానసికమున జేసి బ్రహ్మవేత్తల సభాస్థానముఖమున నిలచియున్న భక్తుని మహావిభవముచే నొప్పియున్న సద్గురు చంద్రుడాదరమున జూచెను. అంతలో వివేకనిధి సాష్టాంగ నమస్కారములు జేసి దీనదయానిధే స్వానుభవాఖండజ్ఞాన భిక్షాం దేహి, మాంరక్ష యనియనెను. అనగా దీనులయందు దయగల స్వామీ, స్వానుభవముచే నొప్పియుండు పరిపూర్ణజ్ఞాన భిక్ష నిడి నన్ను రక్షింపుడని వేడుకొనెనని భావము.

శ్రీగురుభ్యోనమః.

శ్రీశుద్ధాద్వైత ప్రబోధ గురుశిష్యసంవాదము.

పూర్వభాగము-శరణాగతప్రకరణము.

ద్వితీయ ప్రకరణారంభము.

కం. గురునాథనీదు మహిమలు । గురు తెరుగక నాదుమూర్ఖ కుటిల విచిత్ర । స్ఫురణయను చిత్తవిభ్రమ । మరుదుగజనె కాలకర్మ మదియేమనుకొందు । ప్రారబ్ధానుభవము విడదెందు । గురుతర మోహసాగరమునబడి పొరలు । నరుడ పామరుడ దుష్కరుడ పరహీనుడనదియేమనుకొందు । ప్రారబ్ధానుభవము విడదెందు.

తా. గురురాయా నాయొక్క మూర్ఖకుటిల విచిత్రమైన స్ఫురణయనే చిత్తభ్రాంతిచే తమ మహిమలు దెలియజాలక వృథాగా నింతకాలము జరిగె నేనేమనుకొందును. నా ప్రారబ్ధానుభవ మిట్లుండెను. పారములేని మోహసాగరమందుపడి పొరలెడి పామరుడను దుష్కార్యముల జేయువాడను. తెలివితక్కువ వాడనైన నన్ను రక్షింపుమని భావము. 2

కం. తెలియక జనుకాలము నీ । తలపుననే తలచబడక తలచినదెన । త్ఫలకాలమనుచు సౌఖ్యము । చెలగునహో యిపుడు గురుని చెంతలో నిలచి । కలవలె పూర్వకథలెల్ల మరచి । తెల్విగల్గిన మీద తెలివిలో తెలివింక । తెలియుమింతేచాలు తెలివితోలగె లోనాచెంతలో నిలచి । కలవలెపూర్వ కథలెల్ల మరచి.

తా. శిష్యా భ్రమచే తెలియక జరిగినకాలమునునీవుతలచ నేవద్దు యిప్పుడు మోక్షేచ్ఛగలిగి గురుచెంత నిలచి పూర్వకథలెల్లను కలలో

ముచ్చట్లవలెనెంచుము. ఇదేఫలకాలమని నెంచుము తెలివిగలిగిన మీాకట తెలివిలో తెలివిని తెలిసికొమ్ము. యింతే చాలుననిభావము.

కం. ననుగని కానకనిర్దయ । తనుగను మర్కటకిశోరధర్మము
లోకం । బునగలదనుకొని గురిచే । నినునేనును విడువజాల నిజ
మునీవేళ । నీమానసమం దనుమానమేలా । తనువెరుక లస్థిర
మని ఘనులుదెల్ప నా । మనసు నిల్వదు నరక్షణము నికజరుపాకు
నిజము నీవేళా । నీమానసమం దనుమానమేలా. ౩

తా. గురునాధా మర్కట కిశోరధర్మము లోకములో నున్న దనుకొని నిప్పుడు నేను మిమ్ములవిడువను శరీరమెరుకలస్థిరములని పెద్దలు చెప్పగా వినియుండి నామనసు నిల్వలేదు. నిమిషమైనను నోర్వజాల. కాలము జరుపకుడని భావము.

కం. ననుజూచిన పిమ్మట నీ । కనుమానములేదు లేదు యతులత
భక్తిక । ఘనతీవ్రమోక్ష భిక్షాశనకాంక్షచె నిలుచు విజయశా
లికి నెపుడూ । తనుసంసిద్ధితానె యొనగూడూ । ఘనసద్గురుని
గన్నతనువాక్కక్షణమున్న । వినశక్తిలేకున్నత నెముక్తినొందిం
చుశాలికి నెపుడూ । తను సంసిద్ధితానె యొనగూడూ. ౫

తా. శిష్యానాదర్శనము చేసినమీాదట నీ కనుమానమెన్నటి కినిలేదు. ఘనమైన భక్తిచే తీవ్రమోక్షాశనాభిక్షాపేక్షచేత వచ్చిన జయశాలికి తనువు సంసిద్ధి తనంతట తానే యగును. ఘనుడగు సద్గురునిదర్శనమైన పిమ్మట శరీరమొక్క క్షణమున్నను వినుటకు శక్తిలేక పోయినను సద్గురుడేముక్తిని జెందించునని భావము.

కం. ఓపరమేశ్వర కారణ । భూపాలక సర్వలోక పుణ్యాత్మక మ ।
త్పాప విమోచనమునకై । నీపదములె నమ్మికొంటి నిజగురు
చంద్రా । నిర్మలమోక్ష నిత్యయోగీంద్రా । దీపకసర్వదిగ్వ్యాపక
పరమ చి । ద్రూపకలాపసన్నిపట్ల బ్రోవావె నిజగురు చంద్రా ।
నిర్మలమోక్ష నిత్యయోగీంద్రా.

తా. కారణపరమేశ్వరా, సర్వలోక వ్యాపకా, పుణ్యాత్మా, నిర్మల మోక్షము నిచ్చువాడా, సర్వ దిశలందు ప్రకాశించువాడా, పరిపూర్ణరూపా, నా యొక్క పాపవిమోచనకొరకు తమ పాదారవిందమునే నమ్ముకొని యున్నవాడను గాన నన్నిపుడె కాచి రక్షింపవలెనని భావము.

కం. పరముక్తి కగ్రిసాధన । నరయగ సద్భక్తియదియె యాత్మవిచార । స్ఫురణకనురక్తి గావున । పరహితవర దేశికేంద్రభక్తియులేక । భవఘోరవిముక్తికాదీక। శక్తిచే వేదాంతయుక్తులు బలికిన వ్యక్తికలుగు నెబ్రహ్మశక్తిచేకూరునె భక్తియులేకా । భవఘోరవిముక్తి కాదీకా.

తా. శిష్యా విచారించగా, పరముక్తికి మొదటి సాధన సద్భక్తిగానున్నది, ఇది యాత్మవిచారణచేయుట కనుకూలమైనది. గనుక పరిపూర్ణాచల గురువునందు భక్తిలేక ఘోరమగు పాతకము వీడిపోదు. వూరక తమతమ వాకచక్యముచే వేదాంతయుక్తులు పలికిన నమాత్రమున నే పరబ్రహ్మశక్తి గలుగునా? గలుగదని భావము.

కం. జాతకఫలమేమొ కదా । పాతకములొనర్చి సర్వప్రాణి విఘాతి । ఖ్యాతిగ దుష్టుడనైతిని । యే తప జప మంత్రసిద్ధు లేరుగను స్వామీ । నాజన్మ సంప్రాప్తమిదె మీ । భూతలమున తిరిగి నీతులెరుగక నత్యా । తురమున జేర నన్నేతీరుబ్రోచెదో । యెరుగను స్వామీ । నాజన్మ సంప్రాప్తమిదేమీ.

తా. గురుదేవా నాజాతకఫలమేమో తెలియదు, నే ననేక పాతకములు జేసి దుష్టుడనని ప్రఖ్యాతి జెందితిని, నే నే తపములు, జపములు, మంత్రసిద్ధుల నెరుగను, నీతినిషిద్ధములు లేకుండా, భూమిమీద నంతట తిరిగి, నాపూర్వజన్మపుణ్య పరిపాకమువలన నత్యాతురముచే, తమ పాద సన్నిధి చేరితిని, నన్నెట్లు కడతేర్చెదరో నని భావము.

కం. ఎచ్చట నెచ్చట నేగా । సచ్చరితులజేరి పరమసాధన బలసం ।
పచ్చరితయోగ విద్యల । హెచ్చుగ నీవభ్యసించితే స్థలమందూ ।
వేదశాస్త్రభాష్యములు ముందూ యేయుపాయములలో నేనే
ధర్మము లెట్లు । సేయుచుంటివి మాతో దాయకదెల్ప రాయే
స్థలమందూ । వేదశాస్త్రభాష్యముల ముందూ. 8

తా. శిష్యానీవెచ్చట నేమహాత్ములనుజేరి పరసాధన కనుకూలించు యేయేయోగము లభ్యసించితివి ? వేదశాస్త్రవ్యాఖ్యానములేమైన నుచదివినావా ? యేయే ధర్మము లెట్లుజేయుచుంటివి ? యనియన్నియు విపులముగా మాసన్నిధిని దాచకుండ దెల్పుమని భావము.

కం. సకలాంకమప్రజ్ఞాన్విత । ప్రకటమహా వేద శాస్త్రపౌరాణతతుల్ ।
యొకటయిన విడువజాలక । సకలము గ్రహియించి యోగసాధ
కుడనయితీ । సర్వమంత్ర తంత్రకుడనయితి । సకలవేద శాస్త్ర
సకలయోగములలో సుఖమొకటిలేక సద్గతికయి ప్రార్థనసేతూ
సాధకుడనయితి । సర్వమంత్ర తంత్రకుడనయితి. 9

తా. గురువరా! ప్రజ్ఞతో గూడుకొని మహాప్రఖ్యాతిగల వేద శాస్త్ర పురాణాములనెల్ల నొక్కటైనను విడువకుండా గ్రహించి యోగముల సాధించితిని. సర్వమంత్రములను తంత్రములను నేర్చుకొంటిని సకలవేద శాస్త్రములలో సకల యోగములలో నేమియు సుఖముగానక సద్గతికొరకు తమను ప్రార్థనచేయుచున్నానని భావము

కం. ఔరానీమది నేర్చిన । కారణకార్యముల ముక్తి గానక నేమో। నొ
రెరుగని బాలుని క్రియ । వేరొకవిధమునను బలుకవింటినిగదరా ।
కానరానిమరుగు నెరిగితి రా । ధీరవైరాగ్యవిహార తీవ్రమోక్షు ।
కారణసత్యసంకల్పమెటుగల్గె వింటినిగదరా। కానరానిమరుగు నెరి
గితిరా. 10

తా. ఔరా శిష్యా, నీవు నేర్చిన విద్యలవలని ముక్తిగానక యే

మోహమాటలు గాని బాలునివలె నేమీ తెలియదని మర్మముగా జెప్పితివి. ఇంత తీవ్రమోక్షాపేక్షసంకల్పము నీకెటులగల్గెనని భావము.

కం. కలిగిననా సంకల్పము । ఫలితంబగునేని నిపుడె భవదీయ్యదయా । కలితశుభవీక్షణయు । క్సలలిత తనుదర్శనంబె చాలుగురునాథా ॥ బోధించుముజ్వలతత్వబోధా । వెలలేని మోహవాంఛలచేత మెలగేటి । కలుషచిత్తుడనని తెలసిబోధించావే చాలుగురునాథా॥ బోధించుముజ్వలతత్వబోధా. 11

తా. గురుచంద్రా తమ దయతోగూడుకొనిన శుభదృష్టిగల దివ్యతనుదర్శనమువలన నాకుగలిగిన మోక్షసంకల్పము సఫలమైతే నిప్పుడే కృతార్థుడనయ్యెదను. మోహవాంఛలలో తగులుపడియున్న పాపచిత్తుడనని తమరు తెలిసికొని పరతత్వబోధ నొసగుడని భావము.

కం. గురుపుత్రగణముజేరక । గురుభక్తియులేక నాత్మగృహకృత్యముకై । గురుగృహవాసముచాయక । గురువాక్యమువినకముండె కుదురునెముక్తి । ద్వాదశవర్షగురుదీక్షాభక్తి । గురుకులవాసస్థలోక్తిలేకనాత్మ । గురుమహిమదెలియక గురుతత్వమెట్లెరుగు కుదురునేముక్తి । ద్వాదశవర్షగురుదీక్షాభక్తి. 12

తా. శిష్యా, నీవు గురుపుత్రులలోజేరక, గురుభక్తిలేక నాత్మవిచారణకై గురునియింటనుండక, గురు వాక్యమువినక, పండ్రెండు సంవత్సరములు గురునిసేవించి గురుమహిమ తెలియకముందే నీకు ముక్తెటుల లభించును ? లభించదని భావము.

కం. పదిరెండగువర్షమ్ములు । మదిచెదరక మీదుదివ్యమందిరమునసే। వదలకహోరాత్రులు నీ । పదుగురు సుతులందుగలసి పడియుండగలనా । పరిచర్యలేర్పడసేయగలనా । పదపడినేనింక పదిరెండేంట్లకుగాను । పదిరెండుదండముల్ భక్తితోబెట్టెనపడియుండగలనా। పరిచర్యలేర్పడసేయగలనా, 13

తా. గురునాథా పండ్రెండేండ్లు మనస్సు చెదరకుండా నహోరాత్రులు తమదివ్యగృహమున గురుపుత్రులలోజేరి పరిచర్యలు జేయుచూ నేనుండగలనా? నేనుండజాలనుగనుక పదిగెండేండ్లకుగాను భక్తిచే పండ్రెండువంగనము లాచరించెదనని భావము.

కం. గురుసేవ కుదురు టెంతో। పరిపూర్ణసుఖంబు తనకుపాల్పడుటంతే।
గురుసేవపూర్తిసేయని। నరులపరోక్షమును జెంద నర్హులుగారూ।
పామరులాత్మపరులుగాబోరు। గురుధర్మమున లేదు గురుమతమది
గాదు। గురుపుత్రులెరుగక గురుడెట్లుపదేశించు నర్హులుగారు।
పామరులాత్మపరులుగాబోరు. 14

తా. శిష్యా! గురుసేవ నెంతమటుకు జేసితే పరిపూర్ణసుఖము గల్గుటంతే గురుసేవ పూర్తిగా జేయనివాను పరిపూర్ణబోధకర్హులుగారు. పామరులెన్నటికి నాత్మవేత్తలుగాజాలరు. నీవు చెప్పినసంగతి గురుధర్మములో లేదు. గురుమతమదిగాదు. గురుపుత్రులకు దెలియకుండ గురు డెట్లుపదేశమిచ్చును. ఇవ్వడని భావము.

కం. గురుసేవగోరు సుజనుని। గురుమూర్తినను గ్రహింపకూడదనే స
ద్గురుపుత్రులందునాశ్రిత। గురుభక్తుడొనర్చు పూర్వగుణదోషము
లనూ। తద్ధర్మముల్ విన రేపెద్దలు నూ। పరమసాధులునన్ను పరి
భవింపరు నీమ। కరుణేమో నాకర్మఘటనేమో నటుజరుగూగు
ణదోషములనూ। తద్ధర్మముల్ విన రేపెద్దలునూ. 15

తా. సద్గురురాయా గురుపాదసేవగోరి వచ్చిన బుధుని గురువరుడనుగ్రహించకూడదనియు, నిదివర కనేక పాపకృత్యములుచేసినాడనియు, చెప్పే గురుపుత్రులమాట లేపెద్దలునువినరు. ఆత్మవేత్తలునన్నుపరిభవపరచరు. తమకరుణయేమో నాకర్మఘటనయేమో నటుల జరుగునని భావము.

కం. గురుచెంతగోరుసుజనుని। గురుసుతులదలంచి పూర్వగుణదోష

ములన్ । పరికింపనతడా నర్చిన, నరకాబ్ధిమునుంగజొత్తురదినిజమహా
రా ॥ గనుకను నీపైయలుక లెవరికిరా । పరహితులగువీరు పరిభ
వింపరునిన్ను । పరనిష్ఠగలనీకు పరులతోపనియేమో యదినిజమహా
రా । గనుకను నీపై యలుక లెవరికిరా. 16

తా. శిష్యా, గురుపాదసన్నిధిఁగోరి వచ్చినసుజనుని పూర్వగుణ
దోషములను నెన్నుగురుపుత్రులు నరకమహాసముద్రమున బడుటనిశ్చ
యమేయవును. గాన నీమీఁద నాకెన్నటికిని కోపములేదు. పరిపూర్ణా
వలోకనజేయు వీరు నిన్ను పరిభవింపరు. బ్రహ్మనిష్ఠగల నీకితరులతో
నేమిపనియున్నది ? లేదనిభావము.

కం. గురువర నేనిప్పుడె స । ద్గురుపుత్రులలోన జేరి గుణవంతుఁడనై । గు
రుమహిమ లెరుగుచుందుదు । గురుతత్త్వప్రబోధయొసగు గురుకుల
చంద్రా । సంపూర్ణకృపాలోకసాంద్రా । గురుదేవదేవ నీ చరణ
స్మరణయొసగి । గురుపుత్రులలోఁ జేర్చి పరమొసగవే దేవ గురుకుల
చంద్రా । సంపూర్ణకృపాలోకసాంద్రా.

తా. సంపూర్ణకృపాదృష్టిగల గురుకులచంద్రా నేనిప్పుడే గురు
పుత్రసమూహమందు జేరి సద్గుణముల నార్జించెదను. అఖండతత్త్వబోధ
చేసి తమ చరణస్మరణనొసగుము. గురుసార్వభౌమా ! గురుపుత్రుల
లోనన్ను జేర్చి పరిపూర్ణునిగా జేయుమనిభావము.

కం. గురుకులవాసులలోపల । గురిగాగూర్చుండి నంతగుణివై త్రివిగా ।
గురిమీర నింతలోనే । గురుకరుణెటులభ్యమౌరా గురుసుతులెన్నా ।
యేయోగమెక్కువవారికన్నా । పరిపరివిధముల పరిచర్య జేసిను ।
స్థిరముగ సాధులమరుగునదిరుగుము గురుసుతులెన్నా । యేయోగ
మెక్కువవారికన్నా.

తా. శిష్యా గురుపుత్రులలోపల గురిగాగూర్చుండినంతమాత్ర
ముననే మహాగుణశాలివై త్రివిగా, నింతలోనే గురుకరుణ యెట్లులభ్య

పడును. వారికంటె నేయోగమెక్కువనీకుగలదు. స్థిరబుద్ధిగలిగి యనేకవిధముల గురుశిశ్రూషజేయుచూ బ్రహ్మవేత్తలమరుగున సంచరింపు చుండుమని భావము.

కం. కరుణించవె కరుణించవె। కరుణించుమటంటిగాని ఘనయోగుల తో! సరియగుదునె గురియగుదునె। దరిజేర్చుమునన్నుపరమదైవలలామా। అరమరసేయకఖండధామా। తరణోపాయముగురు చరణస్మరణనుచు మీ। చరణతలముబట్టి స్థిరప్రమాణముజేతూ దైవలలామా। అరమరసేయకఖండధామా. 19

తా. గురుపరంధామా, కరుణించుమని తమరిని వేడుకుంటిని గాని, ఘనమైన యోగులతోటి నేనుసరియగుదునా: గురియగుదునా, నాయందరమరయుంచక కడతేర్చుము. కడతేరునుపాయము గురుచరణస్మరణతప్ప వేరొండులేదని తమపాదారవిందములు బట్టుకొని ప్రమాణము జేయుచున్నాడనని భావము.

కం. మరిమరి సత్పరితాపము। యరయగ మత్కరుణవలన నణగును నిదిగో। వరమిచ్చెదబ్రోచెదని। గురుపుత్ర జనాళిమధ్య కూర్చుండుపోరా॥ వెరువకవారి మరుగుగనుగొనరా॥ గురుపుత్ర కోటియోసరణి దెలిసిరొపూర్వ। మెరిగి దగ్గరజేరి స్థిరమోక్షసుఖమందు కూర్చుండుపోరా॥ వెరువకవారి మరుగు గనుగొనరా. 20

తా. శిష్యానీయందుమాకు గలిగినకరుణవలన నీయొక్క మోక్షవిషయ పరితాపమణగును. ఇదిగో నిన్ను రక్షించెదనని వరమిచ్చుచున్నాడను. నీవు భయపడకుము. నీవింక గురుపుత్ర సమూహమధ్య గూర్చుండివారి మరుగుదెలసికొని వారుపూర్వ మెటులబోధనొందిరో యామార్గమెరిగి నాసన్నిధిజేరిస్థిరమైన మోక్షసుఖమును బొందుమని భావము.

కం. పరమగురు చంద్రగ.ాకిహ। పరమగుసంసార విషయ భ్రమవిడిచి మహా। పరవశమయ్యెను చిత్తము। పరమార్థము దెలుపు

బ్రహ్మాభావ ధివిజ్ఞా । పరమై క్యోపదేశ ప్రతిజ్ఞా॥ పరమసాధనచేత
పరయోగనిష్ఠత । త్వరునిచేసి సౌఖ్యకరమొసగవే బ్రహ్మాభావ
విధిజ్ఞా । పరమై క్యోపదేశ ప్రతిజ్ఞా. 21

తా. పరిపూర్ణైక్యోపదేశ ప్రతిజ్ఞ జేసిన గురుచంద్రా? నాకీలోక
సంసార విషయ భ్రమయు, పరలోక విషయసౌఖ్య భ్రమయువిడిచి
పోయినామనస్సు పరవశమయ్యెను. నాయందు కణికరించి పరిపూర్ణస
మాధియోగ నిష్ఠగలుగ జేసి పరసుఖమును గలుగ జేయుమని భావము.

కం. ప్రతిలేనిత్రివిధభక్తుల । చతురంబుగ నతుల భావచిరశిక్షూమన్ ।
వితతచతుర్విధసాధన । గతులను పరమోపకారగతులలో మెదిగీ ।
కారణయోగగతికి తానొదిగీ । హితమతి నాత్మసద్గతిగోరు సుజ
నుడు । సతతభక్తిని సలిపి కృతకృత్యతను బొందు గతులలో మె
దిగీ । కారణయోగగతికి తానొదిగీ. 22

తా. శిష్యా త్రివిధభక్తులచే నవగా, బాహ్యభక్తి, అనన్య
భక్తి, యేకాంత భక్తియని భక్తిత్రయములు, ఇందు బాహ్యభక్తి,
శ్రవణము, కీర్తనము, స్మరణ, పాదసేవన, అర్చనము, వందనము,
దాశ్యం, సఖ్యం, ఆత్మనివేదనమని తొమ్మిది విధములు. 1 శ్రవణ
మనగా ? గురుబోధ శ్రద్ధతో వినుట. 2 కీర్తనమనగా ? గురునామ
సంకీర్తన జేయుచుండుట. 3 స్మరణయనగా? గురునామమును మరు
వక స్మరించుట. 4 పాదసేవనమనగా ? గురుమూర్తికి పాదము
లొత్తుట. 5 అర్చనమనగా ? గురుపూజసేయుట. 6 వందనమనగా?
గురుమూర్తికి సాష్టాంగవందనము లొనర్చుట. 7 దాశ్యమనగా ?
గురునకుదాసత్వము జేయుట. 8 సఖ్యమనగా ? గురునియందు మైత్రి
గలిగి యుండుట. 9 ఆత్మనివేదనమనగా ? గురుమూర్తికి మనస్సు
సమర్పించుట అనన్యభక్తి యనగా ? మనోవాక్కాయములచే నెప్పు
డును నితరదైవముల దలచక గురుడే తన యిష్టదైవముగా దలచి

గురునికంటె వేరులేదని భజింపుచుండుట. యేకాంతభక్తి యనగా నేకాగ్రచిత్తము గలిగి తన గురువును పరంజ్యోతి స్వరూపునిగా నంతర్లక్ష్య మందు చూచుచూ పరమానందమును జెందియుండుట ఇట్టి త్రివిధభక్తులచే భావశుశ్రూష జేయుచు (1) నిత్యా నిత్య వస్తు వివేకము (2) యిహాముత్రార్థ ఫలభోగ విరాగము, (3) శమాదిషట్క సంపత్తి (4) ముముక్షుత్వము అను సాధన చతుష్టయ సంపత్తి గలిగి, యాత్మ సద్గతి గోరి గురుకారణము కోరక్షు కనిపెట్టుకొనియుండు సత్పురుషుడు కడతేరునని భావము.

కం. జ్ఞానాజ్ఞాన విహీనత । నానాదుష్కృతు లొనర్చు నరపశువును నే । నేనియమాదుల నెరుగను మానితముగ బ్రోవు సాధుమానస లోలా । నామనవి గైకొను మాత్మలీలా నేనొక భక్తునిగా నగుపడ నాతో యానతిచ్చెద రేమో నేనెన్నడే మెరుగ మానసలోలా । నామనవి గైకొను మాత్మలీలా. 23

తా. గురుదేవా నేనుజ్ఞానమెట్టిదో నజ్ఞానమెట్టిదో నెరుగక ననేక దుష్కార్యములు జేసిన నరపశువును, ఇట్టినన్నొక శిష్యునిగా తమరెంచి నేమేమో యాజ్ఞ నిచ్చుచున్నారుగాని నేనెన్నడును నేమ నీమములును నెరుగను దేవా నామనవి నంగీకరించి నన్ను రక్షింపు మని వేడుకొనుచున్నానని భావము.

కం. ఏమెరుగని యజ్ఞానికి నేమహితవిచారులైన యేపరమార్థం బేమని బోధించుట కొక । సామర్థ్యములేదు సకలశాస్త్రము లున్నా, తెలుపుట తెలియుటనికసున్నా । యీమాట నిజమని యే మిపని లేదన్నా । నీమానసేంద్రియస్తోమకల కెటునిలుచు శాస్త్రము లున్నా । తెలుపుట తెలియుట నికసున్నా. 24

తా. శిష్యాలోకమంద నేక శాస్త్రములున్నను నేమి నెరుగని మూఢునకు నెటువంటి బ్రహ్మవేత్తలైనను బోధించుటకు సామర్థ్యము

లేదు, గురువుచెల్పుట, శిష్యుడు తెలిసికొనుట నున్న ఈమాట ప్రకారం మేమియు ప్రయోజనము లేకని యూరకుంటే నీ మనసున నుండు పరితాపమెట్లు మానును. బోధపడయకున్న మానదని భావము.

కం. దేవుడవని నిను నమ్మితి । నేవిధమున బ్రోవ నీవు నిశ్చయపడితో । యావిధిననిపుడు బ్రోవుము । భావప్రభావాత్మస్వప్రభావము లెరుగా । సమాధిషడ్భేధవిధు లెరుగా । కేవలాత్మజ్ఞాన భావ సంసిద్ధికై । సేవజేసెద బ్రహ్మప్రభావబోధ యొసగు భావము లెరుగా । సమాధిషడ్భేధవిధు లెరుగా. 25

తా. గురునాథా తమరే దేవ దేవుడని నమ్మియున్నాను. యేమార్గముచే నన్ననుగ్రహించుటకు నిశ్చయించితిరో నా మార్గముచే నన్నిపుడే కడతేర్పుము. భావాభావముల నెరుగను. ఆత్మప్రభావము నాకు తెలియదు. షడ్విధిసమాధి బోధ లెరుగను. పరిపూర్ణ భావసిద్ధికై తమ సేవజేయుచున్నాడను, బ్రహ్మబోధ నా కనుగ్రహింపుడని భావము. షడ్విధసమాధిబోధ లెవ్వియనిన, (1) బాహ్యదృశ్యానువిద్ధసవికల్పక సమాధి (2) బాహ్యశబ్దానువిద్ధ సవికల్పక సమాధి. (3) బాహ్యనిర్వికల్పక సమాధి. (4) అంతర్దృశ్యానువిద్ధ సవికల్పక సమాధి. (5) అంతర్శబ్దానువిద్ధ సవికల్పకసమాధి. (6) అంతర్నిర్వికల్పకసమాధియని యారువిధములు. తనకంటె వేరుగాతోచెడు పిపీలికాది బ్రహ్మపర్యంతము సమస్తచేతనములును, గడ్డిపోచ మొదలుకొని మేరుపర్యంతమైన అచేతనములును, తన తెలివియందే పుట్టి నసించినవిగనుక నవి తన తెలివి వలన కల్పితమైన వనియు, ఆ తెలివియైన ప్రజ్ఞానమే పరబ్రహ్మమనియు, ఆపరబ్రహ్మమే తానని చూచుట మొదటి సమాధి లక్షణము.

రామ, కృష్ణ, గోవిందాది సకలనామములలో తనకు వినబడిన నామములు తాను గానని విడచి సర్వనామములకు విలక్షణమైన పరబ్రహ్మమే నేనని యోచించుట రెండవ సమాధిలక్షణము అంత

ర్బాహ్యములయందు తనకు వేరుతోచక నొకవేళతోచినను సముద్రమందు ముంచిన కడవలోపల వెలుపల నీరునిండి యున్నట్లు పరిపూర్ణమై యుండుటచూడవ సమాధిలక్షణము. తనయందు కామాది వృత్తులు గలిగి నప్పుడు వానినన్నిటిని క్రమముగా నేను గాననితోసి వేసి వీనికన్నిటికి సాక్షియైన పరబ్రహ్మమునని భావించుట నాలవసమాధి లక్షణము. కామక్రోధాదులతో గూడుకొనిన సకలాంతర వస్తునామములు నేనుగానని విడచి సకలమునకు విలక్షణమైన పరమాత్మనేనని యూహించుట యైదవ సమాధిలక్షణము. పైనజెప్పిన వృత్తులేవియులేక అఖండ పరిపూర్ణ సచ్చిదానంద పరబ్రహ్మ స్వరూపమైయుండుట నారవ సమాధిలక్షము.

కం. త్రివిధపరాత్పర సేవల । త్రివిధాత్మకుడైన పరమదేశికునాజ్ఞ ।
త్రివిధావస్థ విలక్షణ। త్రివిధమహాదీక్షనైన తెల్పిచేబూనూ । సవి
నయత్రివిధ భక్తులతోనూ । శివజీవైక్యముచే సచ్చిత్కళా
దర్శన । ప్రవిమలానంద సద్భావజ్ఞుడవయ్యె తెలివిచేబూనూ ।
సవినయ త్రి విధభక్తులతోనూ. 26

తా. శిష్యా వినయము గలిగి త్రివిధభక్తులచే త్రివిధములైన శిశ్రూషలు అనగా స్థానశిశ్రూష, అంగశిశ్రూష, భావశిశ్రూష, యీ సేవలు చేయుచు తత్పదత్వంపదాశివ దాత్మకుడైన పరమగురునాజ్ఞచే జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్త్యావస్థలకు విలక్షణమైన, త్రైవిధ దీక్షలచే గలుగు జ్ఞానము నార్జింపుము. శివజీవైక్యసిద్ధి గలిగి సచ్చిత్కళాదర్శనముచే బ్రహ్మానందమును జెందెదవని భావము త్రివిధదీక్ష తెల్పియునిన. 1. స్వస్తికారోహణదీక్ష. (2) స్పర్శదీక్ష. (3) వేధదీక్ష. శిష్యుని సిద్ధాసనునిగా గూర్చుండబెట్టుట, స్వస్తికారోహణము. శిష్యుని ముఖమందు బ్రహ్మవ్రాసినవ్రాత తుడిచి, తానొక వ్రాలు విభూతిచే వ్రాసి, సిరస్సున హస్త

ముంచి జన్మకు భయపడవద్దని అభయం బిచ్చుట స్పర్శదీక్ష యన బడును. వేదాంతశాస్త్రసమ్మతిముగా నీవు చైతన్యమాత్రుడవు గాని మరి యేదియు గావని దృఢముగా బోధించుట వేధ దీక్ష యన బడును.

కం. నే నెరిగిన విద్యలలో । నే నెరిగినభాషలందు నిర్మలసుఖ వి ।
జ్ఞానము దెలుపుట కాత్మలో । బూనుము నామీద కరుణబుట్టి
నందులకూ। నీపదయుగమూ బుట్టినందులకు। మానాభిమానముల్
మానజాలని నాకు । స్వానుభవంబే విధానబోధించెనో బుట్టినం
దులకూ । నీపదయుగముబట్టినందులకూ.

తా. గురుప్రభో నేను తమ పాదారవిందములు బట్టినందుల కును, నామీద తమ కనుగ్రహ మొచ్చినందుకును, మానాభిమా నము లొదలజాలని నాకు విజ్ఞానము దెల్పి, స్వానుభవము గలిగించు టకు నే నెరిగిన భాషలో నాకు దెలిసిన విద్యలో బోధించి సుఖము గలుగజేయుడని భావము.

కం. నీ వెరిగిన విద్యలలో । నీవెరిగిన భాషలందు నీమత మెప్పుడే ।
త్రోవలజను నావిధమున । భావము గనిపెట్టి యాత్మపదము
నెరిగింతూ । పరతత్వాను భవము గనుపింతూ । ఆవలీవల మది
బోవకను విను సత్పుత్రి । భావయోగ్యంబైన బ్రహ్మోపదేశపు
పదము నెరిగింతూ । పరతత్వాను భవము గనుపింతూ,

తా. శిష్యా నీ మనస్సు నావలీవలబోనియ్యక స్థిరబుద్ధితో వినుము. నీ వెరిగిన భాషలోనే నీకు దెలిసిన విద్యయందే, నీమత మెప్పుడేదోవన బోవునో నావిధముగా నీమనసును కనిపెట్టి యాత్మ బోధజేసి పరతత్వానుభవము కనుపరచి బ్రహ్మోపదేశ మార్గము నెరిగించెదనని భావము.

కం. ముందేమియు బోధించెదా । సందేహములెల్ల వెనకనము

కూర్చెదో మీ । యందులనున్నది భారము । మందప్రజ్ఞుండ
నాకు మహిమ దెల్పగనూ । దెలుపుచు సుఖమంద జేయగనూ ।
ముందువిషయకలుష బృందమణచెయోగా । నందోపదేశ మిం
పొంద జేయవె దేవమహిమ దెలుపగనూ । దెలుపుచు సుఖమంద
జేయగనూ. 29

తా. గురువరా నేను ప్రజ్ఞలేని మందుడను నాకు నాత్మబోధ
జేసి సుఖముగలుగ జేయుటకు మొదట నేమిబోధజేయుదురో వెనుక
సందేహములెల్లు దీర్చెదరో యా భారము తమయందే నున్నది.
మొట్టమొదట విషయభ్రమల నణచునట్టి యోగము నుపదేశమివ్వ
మని భావము.

శ్రీగురుతారకమంత్రసూచనము.

క. తారకబ్రహ్మవిచారా । భారమునగు మూలమంత్ర ధనమును
నాత్మా । కారత కల్పితభవ ని । స్సారముగా నిగమార్థతత్వ
సారాముగానూ । తనుగతభావ సంహారముగనూ । తారకమం
త్రవిస్తారము దెల్పి ని । ర్నారూఢయోగవిహారూని జేతును సారా
ముగాను॥ తనుగత భావ సంహారముగనూ.

తా. శిష్యా! అధ్యారోపముగా కల్పితమైన జన్మరహితమగు
నట్టుగాను, వేదార్థతత్వ సారముగా, తారక బ్రహ్మ విచారమున
కాధారమైన మూలమంత్రమును బోధించి నిర్నారూఢ యోగమార్గ
మందు జేర్చెద నని భావము.

కం. ఈ తారకగురుమంత్రము । పాతకహరణార్థ మనుచు । పఠియిం
చితి వి । ఖ్యాతిగ మంత్రార్థమునే । నేతీరున జెంది యాత్మనె
రిగి సుఖింతూ । నేసదుపాయమేది యోచింతూ । యే తపోవిద్యా
విభూతిచె మోక్షార్థ । హేతువయగు సర్వోపాధి విరహితయోగ
మెరిగి సుఖింతూ । నే సదుపాయమేది యోచింతూ, 31

తా. గురుసార్వభౌమా! తమరుపదేశ మిచ్చిన తారకమంత్రము పాపహరణమని పఠించితిని. మోక్షము నొందించుటకు నీ పరమమంత్రార్థము నేనే తపోవిద్యాబలముచేత నెరిగి యాత్మసుఖమును జెందుదు, నాకేసదుపాయము దోచ లేదని భావము.

కం. తానైన ప్రత్యగాత్మకు। మానుగ పరమాత్మునకును మహినైక్యపుసం। ధాన విధానపు యోగము। గాన సదాయోగమునకు ఘనమంత్రమునకూ। ఇతరేతరాధార మెందులకూ। దీనికిమూలమేగానకగురుకృప। దానివిడువకుము విజ్ఞానయోగమునకు ఘనమంత్రమునకూ॥ ఇతరేతరాధార మెందులకూ॥ 32

తా. శిష్యా! తానైన ప్రత్యగాత్మకును, (ప్రత్యగాత్మయనగా:- నాయహము, నాదేహము, నాతల యనియెరుగుచుండెడి చైతన్యమే ప్రత్యగాత్మ). పరమాత్మకును,(అనగా పిపీలికాది బ్రహ్మపరియంతరం సర్వశరీరములయందునను వ్యాప్తమై స్వచైతన్యముగలనో నాచైతన్యమే పరమాత్మ). నైక్యయోగమే మహాయోగముగనుక నాయోగమునకును,మంత్రమునకును, ఒకదానికొకటి యాధారము లేదు, ఆధారము వేరేనున్నదనినిజలచక, గురుకరుణచే ఐక్యానుసంధానయోగము విడువకుమని భావము.

కం. ఏయోగమంత్రవిధులును। జేయుగ నిప్పుడేమిశక్తి జిక్కదు దుష్టవ్యాయామకలుషములతో। నాయవివేకమును తొలగునట్టియోగముకా। దెలుపుమదిమీయధీనమాగా। యేయోగమంత్రవిధాయకముల మోక్ష। దాయకమగు సులభోపాయము నెరుగుదునట్టి యోగముగా॥ దెలుపుమది మీయాధీనమాగా. 33

తా. గురునాధా! నాదుష్టవ్యాయామదోషములలో యేయోగముచేయుటకు, నేమంత్రవిధులు జరుపుటకును, నాకుశక్తి లేదు. నాయవివేకము తొలిగిపొయ్యేయోగమును దెలుపుటమీయాధీనమేగదా.

యేమార్గముచే సులభముగా మోక్షమును పొందగలనో యామార్గ మునుదెలిపి రక్షింపుమని భావము.

కం. యోగముభోగములనునివి । బాగొప్పగబ్రహ్మవిద్య భాగద్వయమౌ । యోగము సాక్షాత్కారము । భోగముబ్రహ్మానుభవము భువినిపెంపొందూ। సాధనసాధ్యసంపదలందూ । యోగవిద్యముందు భోగవిద్యతుపట్టు । భోగసంయోగములాత్మకుకడగట్టె భువిని పెంపొందూ॥ సాధనసాధ్యసంపదలందూ.　　　　34

తా. శిష్యా! బ్రహ్మవిద్య యోగమనియు, భోగమనియు రెండుభాగములు. సాధనవలన లభ్యమగునది యోగము, యోగమువలన లభ్యమగునది భోగము, యోగముబ్రహ్మసాక్షాత్కారము, భోగము బ్రహ్మానుభవము, పరబ్రహ్మానుభవభోగవిద్యకు మొదట యోగవిద్య పట్టు, భోగసంయోగము లాత్మాతీతమని భావము,

కం. యోగమువరలక్ష్యార్థము।లాగమవిధులందువినగనత్యద్భుతమౌ। నాగతప్రారబ్ధములో । సాగిఫలించేటి యోగసాధనగలదా । కడ తేర్చుబోధకుదరగలదా । రాగదురోగదురాగతుడగునాకు। త్యాగవై రాగసంయోగమెటుల కుదురుసాధనకలదా॥ కడతేర్చుబోధ కుదరగలదా,

తా. గురువరా! యోగముయొక్క లక్ష్యములు శాస్త్రము నందు వినగా నత్యద్భుతముగా నున్నవి. ఘటప్రారబ్ధవిషయ మమకారకలుషములలో సాగి నన్ను కృతార్థునిజేయుసాధన నాకుకనుపడదు. ఇటువంటి నాకుత్యాగవై రాగసంయోగము లెటులకుదురునని భావము.

కం. సత్యముబ్రహ్మము దృశ్యము । సత్యముతనువనుచు భ్రమవిసర్జించిమన । స్వాత్మాత్పరకృతుడై శివ । సత్యములో నిలుచుటదియె సత్యయోగముర । సత్యాఖండనిత్యభోగమురా । వ్యత్యాసములులేక నత్యంతగురుభక్తి । నిత్యమునిలుపగ గత్యంతరములేని సత్యయోగమురా॥ సత్యాఖండనిత్యాభోగమురా॥

తా. శిష్యా! బ్రహ్మసత్యము, జగత్తనువులు మిథ్యయని భ్ర మనువిడచి బ్రహ్మావలోకనమందు నిలుచుటే సత్యయోగము. మనో సంశయములువిడిచి నిశ్చలమగు గురుభక్తిగలిగి యీప్రకారమెల్లప్పు డుండుట యఖండనిత్యభోగమని భావము.

కం. ఏసత్యయోగమైనను । నేసత్యకటాక్షమునకు మేలుగసరిగా ।
దాసక్తిని మదినిల్పుట । నాసర్వస్వతంత్రమగునె సద్గురునాథా ।
సర్వస్వమునీదేపరబోధా । వాసవశివ కమలాసనాదిసురలు । మీా
సత్కృపాలేశమాసింపనేనెంత సద్గురునాథా॥ సర్వస్వమునీదేపర
బోధా. 37

తా. దేశికవరా! యేసత్యయోగమైనను బ్రహ్మానుసంధాన మందు మనసునిల్పుటకు నాస్వతంత్రమా? నాకు స్వతంత్రములేదు. యావత్తుపరబోధయు తమయాధీనముగానున్నది. ఇంద్ర, శివ, బ్రహ్మా దిదేవతలు మీాకృపకాశించియుండగా నేనెంతమాత్రమని భావము.

కం. ఏసాధులసద్గోష్ఠిలో । నీసాధననూక్ష్మబుద్ధి నెరిగితో నదెస। ద్భా
సక్తితోడ నిలిపిన । భాసురతర చిద్విలాస పరమయోగమురా ।
గురుభక్తివిశ్వాస మొదలకురా । యీసర్వసమరసోల్లాసము గురు
కులా । భ్యాసతనానునిర్వ్యాపసమిది సత్యపరమయోగమురా॥ గు
రుభక్తివిశ్వాస మొదలకురా॥

తా. శిష్యా! ఏయేపెద్దల సాంగత్యముచే నీసూక్ష్మబుద్ధి గ్రహించితివో నదేపరమయోగము గురునియందు భక్తివిశ్వాసము వదలకుము. ఈసమరసయోగము గురుకులవాసము వలన లభ్యమగు నని భావము.

కం. ఏమేమోపరసాధన । నీమములేర్పరచి తెలిపి నిజహస్తములో
నామలకముగతి చూపిన । నామదికంగని విలాసనటనలనెటులా ।
ఝరువుదువీటికేమందు మరలా । కామాదిషట్క దుశ్శాఖమోహ

విషయ వి । భ్రామికగల నేను నీమహిత విశేష నటనల నెట్టులా ।
జరుపుదు వీటికే మందుమరలా,

తా. సద్గురునాథా, కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మత్సరాది యరిషడ్వర్గముల మోహవిషయ భ్రాంతులచే తగులు పడిననాకు పరసాధనానుకూలమగు యేమేమో విషయము లేర్పరచి యరచేతిలో నుసిరికాయ వతుకను పరచినను నామనస్సునకు గోచరము గాని బ్రహ్మబోధవలన నేమిప్రయోజన మున్నది. ప్రయోజనము లేదని భావము.

కం. నేనిన్నుననునీవును । మానుగగనుగొనుటకంటె మున్నేకతనక
నిను విడువను నను వదలకు । మని మనకున్నట్టి సత్ప్రమాణమి
దేరా । భయమేల ననుగన్నకుమారా । నిను కడతేర్పగ నన్నెదై
వము జూపె । ననఘు యాదైవమె నిను బ్రోచు మనసత్ప్రమాణ
మిదేరా. భయమేల నన్నుగన్నకుమారా. 40

తా. శిష్యా! నన్ను నీవును నిన్ను నేనును చూడకముందే దైవము నిన్ను కడతేర్చుటకు నన్ను జూపెనో, నాదైవమే నిన్ను రక్షించును, నిన్ను నేను విడువను. నన్నునీవు వదలకుము, ఇదే మన ప్రమాణము, నా కుమారా భయపడవద్దని భావము.

శ్రీ
గురుభ్యోనమః.

శ్రీ శుద్ధాద్వైత ప్రబోధ గురుశిష్య సంవాదము.

పూర్వభాగము, శరణాగత ప్రకరణము.

తృతీయ ప్రకరణారంభము.

కం. తారకమనగా నెయ్యది । తారకమునకురూపమెద్ది తారకము॥
లా । ధారక మెట్లగుతత్పర । తారక మెరిగింపుపరమధీరసుశ్లోకా ।
భవార్ణవోత్తారణనౌకా । కారుణ్యమున మోక్షకారణ మొస
గిన । న్నారూఢునిగను తత్వధీరునిజాయ వేకీరసుశ్లోకా । భవార్ణ
వోత్తారణనౌకా. 1

తా. పాపసముద్రమును దాటించు యోడవంటి గురునాథా ! తారకమన నెయ్యది ? తారకమునకు రూపమెట్టిది ? సర్వమున కును తారక మెట్లాధారమగును ? నాయందు కరుణించి మోక్షము నకు కారణభూతమగు పరమ తారకోపదేశమిచ్చి నన్ను తత్వారూ ఢుని జేయుమని భావము.

కం. తారకమపరోక్ష సుఖా। ధారక మాత్మస్వరూప తన్మయసాక్షా।
త్కారమఖండాద్వయగురు । తారక యోగోపదేశధర్మము విన
రా । సాధనలక్ష్యసరణి గైకొనరా । తారకముకు పంచాకార
ముద్రలుండు। కారణాత్మకముల కనుపడుచుండు నీ ధర్మము విన
రా॥ సాధనలక్ష్యసరణి గైకొనరా॥ 2

తా. శిష్యా ! తారకమపరోక్ష పరిపూర్ణసుఖమున కాధార మైనది, ఆత్మస్వరూప సాక్షాత్కారమైనది, ఇట్టి మహాతారకోపదేశ

ధర్మమును జెప్పెద నాకర్ణించి సాధనలక్ష్యమార్గమును గ్రహింపుము. ఈ తారకమునకు గారణాత్మకములై కనుపడే పంచముద్రలున్నవి. వాని యొక్క మార్గము వినుమని భావము.

కం. పంచమహాముద్రలచే । సంచిత ప్రారబ్ధరహితసాధనములుబో ।
ధించిన నేనొకలైనం । గాంచి మహత్వదంబుగాంచగ గలనా ।
యోగము నిర్వహించగగలనా । సంచుదెలియని నాడనంచు నిరసించక । వంచనలే కృపనుంచి బోధించవె గాంచగగలనా॥ యోగము నిర్వహించగ గలనా. 3

తా. గురుదేవా! సంచితప్రారబ్ధనాశన హేతువులైన పంచముద్రలను తమరు నాకు బోధించిన, నే నొకలైనను గ్రహింపగలనా? ఆయోగమును సమర్థింపగలనా? నాచేతగాదు. యేమి సందర్భము తెలియని మొద్దు నని నన్ను నిరసనచేయక తమ కటాక్షము నాయందుంచి బోధింపుడని భావము.

కం. తారకగురుచిన్ముద్రలు । సారముగను రూపనామసాధనములువే । ర్వేరుగ బోధింతు తదా । కారమహత్వములు వినుము కారణమహిమా । నిరుపమనిష్కారణగరిమా । తారకసిద్ధిచే కూరుట నీబోధ । యూరికె నాత్మవిచారశ్రవణము జేయు కారణమహిమా॥ నిరుపమ నిష్కారణగరిమా. 4

తా. శిష్యా! తారకసిద్ధి నీకు గలుగుటకు తారక చిన్ముద్రల యొక్క రూప నామ క్రియలు వేరు వేరుగా విభజించి చెప్పెదను వాటియాకారమహత్తులు వూరక వినుచు, నాత్మవిచార శ్రవణము జేయుచుండుమని భావము.

తారకయోగావస్థ్యాక సత్కృత్య విధి.

కం. వితతము విజనము విమలము । నతిసుఖ సమభూమినసత్కుశాజిన చేల । స్థితపద్మాసనపద సం । గతుడై సమకాయశీర్షగళశిఖుల్
5

నిక్కించీ। చూపులు నాసికాగ్రమెక్కించీ। యతుడై సుధీసత్య
వ్రతుడై కామాది క। హితుడై యోగాభ్యాసహితుడై సద్వీధినిల
చిగళముల్ నిక్కించీ॥ చూపులు నాసికాగ్రమెక్కించీ. 5

తా. శిష్యా! విశాలముగా నుండునదియును, సందడి లేనట్టియు పరిశుద్ధమైనట్టియు ఈగలు, దోమలు మొదలగు వాని బాధ లేక సౌఖ్యకరముగా నుండునట్టియు, నేకాంతస్థలమున సమభూమియందు దర్భాసన, కృష్ణాజిన, వస్త్రముల నొక దాని మీద నొకటి బరచి దానిమీద గూర్చుండి, యోగాభ్యాసము జేయునప్పుడు నడుము, మెడ, శిరస్సును వాటిని చక్కగా నిల్పి తనుదృష్టిని నాసాగ్రమందు జేర్చి, రెండవవైపునకు జలింప నీక నిలుపవలయునని భావము.

పరమాత్మాభినివేశరహస్యము.

కం. కనుయుగ్మము కరములచే। పనిమూసుక బొమలనడిమి బాట లోద్విదళం। బునవిమలదృష్టి నిలుపుచు। కనిసింపగవలయులక్ష్య ఘనసాధనములూ। యోగాంతర్విధానశోధనలూ। కనుచూపు లోమెలగుమొనసుందిమోపులో। బెనగిసుషుమ్నలో తన రూపు తానగుట ఘనసాధనములూ॥ యోగాంతర్విధాన శోధనలూ. 6

తా. శిష్యా చేతులచేత కనులు రెండునుమూసికొని కనుబొమలమధ్య నుండు ద్విదళకమలమందు చూపునిలిపి కనుచూపులో నున్న సూదిమొనమోపునను న్న సుషుమ్నలో తనరూపుతానగునట్టి లక్ష్యాంతరసాధనముల చూడవలయునని భావము.

కం. ఇదె భ్రూమధ్యముద్విదళము। నిదియాత్మారామనిలయమిదదశ రంధ్రం। బిదె బ్రహ్మరంధ్రసూక్ష్మము। యిదిగో నీవారశూక మిదియే బ్రహ్మముగా। సుషుమ్నాంతస్పదనమిదేరా। యిదిగో యాపోజ్యోతియిదియె పరమహంస।మిదియే శ్రీగురుతత్వమిదిసాధించుటెముక్తియిదియెబ్రహ్మముగా॥సుషుమ్నాంతస్పదనమిదేరా. 7

తా. శిష్యా! దీనికే భ్రూమధ్యము, ద్విదళము, ఆత్మారామ నిలయము, దశరంధ్రము, బ్రహ్మరంధ్రము, సూక్ష్మము, నీవారశూక ము, బ్రహ్మము, సుషుమ్నాంతస్సదనము, ఆపోజ్యోతి, పరమహంస, శ్రీగురుతత్వమని పేర్లు దీని సాధించుటె ముక్తియని భావము. 7

కం. తొమ్మిదిబొక్కలుగల వృ । క్షమ్మునకుపై రెండు తూట్లుగలవాటికి మధ్యంబున నొక రంధ్రముక్రిం । దిమ్ముగ యహిబలముతోడ నీ తూట్లూనాల్గూ । నడిమిఛిద్రమ్మున నాత్మవెలుగూ।నమ్మి గురుకృపాయు । ధమ్మునపక్షియు । గ్మమ్ముద్భంచినయచలమ్ము నీసొమ్ము గునీతూట్లూనాల్గూ॥ నడిమిచ్ఛిద్రమ్మున నాత్మవెలుగూ. 8

తా. తొమ్మిదిరంధ్రములు గల శరీరమనునీ వృక్షమునకు పైన రెండు రంధ్రము లున్నవి. వానిపేరు. ఇడా, పింగళ, ప్రాణవాయు వీ రెంటిద్వారా ఉచ్ఛ్వాస, నిశ్వాసములను పక్షులుగా సంచరింపుచుండును. ఈరెండు బిలములమధ్య సుషుమ్నయను బిలమొకటి యున్నది. ఈమూడు నాడులు భ్రూమధ్యమున నిలయును, కావుననే నీచోటునకు త్రికూటమని పేరు. ఈత్రికూటమునకు క్రిందుగా నూర్ధ్వ కుండలియని సర్పబిలమొకటియున్నది. నడిమిరంధ్రమునందాత్మప్రకాశించు చుండును గురుకరుణయను ఖడ్గంబున నీపక్షులరెంటిని ఖండించి నపరిపూర్ణము నీ సొమ్మగునని భావము.

కం. దేశికునికృపను మహదుప । దేశములోవిమలపూర్ణ దృష్టినిలుచుటే । దేశముదృశ్యసమస్త వి। నాశస్థలమదెసుషుమ్న నాడికాంత మునా । మెలగును వరనీవారశూకమునా । వాసిమీరగ సచరాచరబ్రహ్మాండ । కోశమద్భుతసర్వదేశముల్నిమిడీననాడికాంతము నా॥ మెలగును వరనీవారశూకమునా. 9

తా. శిష్యా! దేశమనగా, కంటికి కనబడు సమస్తమునువినాశ మగునట్టియు సచరాచర బ్రహ్మాండము లన్నియు, నిమిడియున్నట్టియు

సుషుమ్నాంతసీవార శూకమున సద్గురుమూర్తి కరుణచే నిర్మల పూర్ణదృష్టి నిలుచుట యేనని భావము. 9

నాదోపాసనము.

కం. ఓంకారముఘంటారవ । ఝుంకారమామింటినంటి ఝాంకృతమై స । ర్వాంకపదశవిధనాదము । లంకురితములగు మనుండు నాలించి వినుమూ । బిందుకళలాలోకించికనుమూ । కొంకకబిందు వేవంక చదరకసర్వ । సంకోచములుమాని సత్కళాప్రభనీవు నాలించి వినుమూ॥ బిందుకళలాలోకించి కనుమూ. 10

తా. శిష్యా! ఘంటానాదమువలె ఝుంకారము చేయుచు, ఓంకారముమింటినంటి మ్రోగుచున్నది. దానియందు పదివిధనాదములు పుట్టుచున్నవి. బుద్ధిని నటునిటుచెదరనీయక నీసంకోచము లొాదలి యాలకించి వినుము, బిందుకళలను విచారించి తెలిసికొనుమని భావము.

కం. ఆనాదముతుద మొదలుగ । దేనందుదయావసానమేర్పడినిజనం । ధానవిధానసుచిత్కళ । స్వానుభవంబగుచు నెప్పుడు సత్యమై తోచూ । సాధనచే సాక్షాత్కారమగుచూ । భానభాంతరసర్వమూ నినట్లగుపడు । జ్ఞానము నేనేవిధానగుర్తెరిగింతూ సత్యమైతోచూ । సాధనచే సాక్షాత్కారమగుచూ. 11

తా. అట్టి ఓంకారనాదము దేనియందుబుట్టి నెచ్చటలయము గునో, సాధనచే సాక్షాత్కరించునో స్వానుభవముచే సత్యముగా దోచుచూ భానభాంతరములు ఆనినట్లగుపడు జ్ఞానము నే నేవిధాన గుర్తెరిగించెదనని భావము.

కం. చిణియని మొరయుచునాపై । చిణిచిణియని ఘంటశంఖచిత్రతపీణా । ధ్వనితాళవేణుభేరీ । నినదమృదంగాభ్రఘోష నిర్భర మగుచూ । దశవిధభేదములనుఘూర్ణిలుచూ । తనువామహా నాసంద

జనితసునాదము । లనుపొంద బ్రోయగ విని సంతతము యాత్మ నిర్భరమగుచూ॥ దశవిధభేదములను ఘూర్ణిలుచూ.

తా. ఓంకారము మొదట ఛిణియనియు తరువాత ఛిణి, ఛిణీ నాదము, ఘంటానాదము, శంఖనాదము, వీణానాదము, తాళధ్వని, వేణునాదము, భేరీధ్వని, మృదంగనాదము, అభ్రఘోషమునను పది విధముల భేదముచే మ్రోగుచుండును. బ్రహ్మానందముచే నీనాదము లాలించి వినుమని భావము.

కం. గురువక్షరప్రణవములో । మరుగులుగనకారు కారమవలమకా రో । వరిబిందుమేళనంబై । పరమోంకారాక్షరంబు ప్రభవించెస రిగా । ప్రఖ్యాతిచేపరహంస మనగ । ధరప్రణవనాదసుస్థిరఘంటా రవమేక । సరణిహృదయాబ్జ మందిరవై । బ్రోయుచునుండు ప్రభవించెసరిగా । ప్రఖ్యాతిచే పరమహంసమనగా. 13

తా. శిష్యా । అకార, ఉకార, మకారోపరిబిందువులను మూడవ యవములుజేరి ఓంకారమను ప్రణవమాయెను. దీనికే పరహంస యని పేరు. స్థిరమైన ప్రణవఘంటానాద మెడతెగకుండ నొక రీతి గా హృదయకమలమందు మ్రోగుచుండునని భావము.

కం. నాదాభ్యాసముచేయని । వేదాంతులమనసు విషయవేదనచేనా। త్మాదరణమొదలకను దు । ర్వాదములనుభేదములను వదురుటె కాదా । ఆదిలోతప్పుదారిబడలేదా । సూదిమోపను సందుబోదు ముందెసాధ । నాదుల కుదరదుచేదుడుకు పనులగుచువదురుటె కాదా । ఆదిలోతప్పుదారిబడలేదా. 14

తా. నాదాభ్యాసముచేయని వేదాంతుల మనస్సులు శరీర భ్రాంతులొదలక మొదటనేతప్పుదారులుబడి, భేదబుద్ధిగలవారలై దు ర్వాదములాడుటేగాని మరియేమియు ప్రయోజనములేదు ముందె సాధనలకును దారిచిక్కక చెడుదురని భావము.

కం. నాదాంతమైన ఘంటా । నాదాభ్యాసకునకు నానావిధయో
గాదులు నాత్మవశీకర । ణాదాయతగలిగి బ్రహ్మనందాబ్ధిలోనూ ।
తన్మయమొందు తత్వసంపదనూ । యిందుధరాద్యమరబృందము
నాయోగ । పొందికగనియాత్మ డెందములను బ్రహ్మనందాబ్ధిలో
నూ । తన్మయమొందు తత్వసంపదనూ. 15

తా. నాదాంతమైన ఘంటానాదార్థము నభ్యసించువారికి నానావిధయోగాదులు వశమై బ్రహ్మనందసాగరమందు నోలలాడు చుండెదరు. శివాదిదేవతా సమూహములెల్లను నీయోగముచేతనే గదా బ్రహ్మనందపరవశులై యుండ గలిగిరియని భావము.

పంచముద్రావిధానము.

కం. ముందుగగురుచిన్ముద్రలు । పొందుగ విభజించి వాటిపొందమరు
టకై । అందున్న యోగసాధన । సందర్భము దెలుపుచుందు
శాస్త్రదృష్టముగా । అనుభవసౌఖ్యమందు స్పష్టముగా । ముందు
బోధించేటి సందర్భములలోని । సందేహములు నాదుముందుతీర్చు
కొంటశ్రీశాస్త్రదృష్టముగా । అనుభవసౌఖ్యమందు స్పష్టముగా.

తా. శిష్యా! తారకముద్రల సందర్భము నీకు తెలియుటకై ముందుగావాటిని విభజించివాటియోగసాధనలు నీకుచెప్పెదను. అనుమానములేకుండా అనుభవమునకు దెచ్చికొనుము నేను బోధించబోవు విషయములందేసందేహములున్నను నాసముఖములోనే నివర్తిచేసుకొనుమని భావము.

శిష్యా! తారకయోగమనగా నాదుబిందు కళలనుప్రత్యేకముగా ననుభవించిన తరువాత వానిని పరబ్రహ్మమందైక్యము జేయుటయే ఈనాదు బిందుకళలు సాధారణములైన యింద్రియములకు గోచబడవు గనుక వాని ననుభవించుటకై యనుకూలమగునట్లు ఇంద్రియ మనస్సుల నంతర్ముఖము జేయుటకు ముద్రయనిపేరు. ఈముద్రలైదు

విధములు 1 ఖేచరి, 2 భూచరీ, 3 మధ్యమ, 4 షణ్ముఖి 5 శాంభ వియనునవి.

కం. హృదయమున గురుపదంబులు । వదలకనిర్మలవి దేహ వైభవ సుఖసం । పదచే నిత్యనిరామయ । మృదుసాధనజేసి చూడుమదు గోఖేచరిరా । ఆత్మనుజూడు మదినిశ్చయమురా । అదుగోఖేచరి ముద్రద్విదళాబ్జవీధిలో । పదిలముగాజూడ బట్టబయలైయున్న దదుగోఖేచరిరా ॥ ఆత్మనుజూడుమది నిశ్చయమురా. 17

తా. గురుపాదారవిందములు హృదయమున నిల్పికను బొమల నడిమి భాగమున దృష్టినిలిపి పై భాగమునకు జూడుము ఖేచరి ముద్రబట్టబయలుగా గనబడుచున్నది. ఆత్మారాముని జూడుమని భావము.

కం. చూపునుమనమును నేక । వ్యాపకముగ జేసిచూడ వరనిజరూపం । బేపారగగన్పట్టును । నాపట్టునువిడువబోకుమదిగో ఖేచరిరా । ఖేచరిమదిలోగోచరమగురా ! చూపురూపొకటైన ! పాపప్రత్యేక్షమౌ । పాపనిల్చినఆపోజ్యోతినీవై వెలిగేవదుగో ఖేచరిరా॥ ఖేచరి మదిలోగోచరమగురా. 18

తా. ఈఖేచరీముద్రయందు చూపును, మనస్సును నేకముజేసి చూడగా నిజరూపము గనుపడను. చూపురూపు నొకటియైన పాప ప్రత్యక్షమగును. ఆపాపనిలిచిన మీాద నాపోజ్యోతి నీవైప్రకాశించె దవు. యీాపట్టువదలకుము. ఈ ప్రకారము ఖేచరీముద్ర మనస్సుకు గోచరమగునని భావము.

కం. వరనాదుబిందుకళలను । నిరతముతానభ్యసించి నిజగురుసాక్షా । త్కరమగు హఠయోగముచే । నరయగబ్రహ్మైక్యలక్ష్యమదుగో షణ్ముఖిరా । ఆత్మనుజూడుమదినిశ్చయమురా । అదుగో షణ్ముఖి ముద్రహృదయాకాశమధ్య । పదముజూడగబ్రహ్మపదము నీకౌదు రయ్యో నదుగో షణ్ముఖిరా॥ ఆత్మనుజూడుమిదినిశ్చయమ్మురా. 19

తా. శిష్యా! నాదుబిందుకళల నెప్పుడును నభ్యసించిగురువుచే బొందబడిన హటయోగముచే బ్రహ్మైక్యలక్ష్యమైన షణ్ముఖముద్రను హృదయాకాశమధ్యను జూడుము ఆత్మపదము నీకెదురుగా గనుపడు నని భావము.

కం. కర్ణమునాసికచక్షుల । నిర్ణయమప్రడంధ్రములునునిజహస్తములన్ ।
పూర్ణముగమూసియోగము । హార్ణవమునమునిగిచూడు మదుగో
షణ్ముఖిరా । ఆత్మనుజూడుమదినిశ్చయమురా। వర్ణసువర్ణపరిపూ
ర్ణమహార్ణవ । తన్మయముగుబ్రహ్మతత్వమీవై వెలిగేదదుగోష
ణ్ముఖిరా॥ ఆత్మనుజూడుమదినిశ్చయమురా. 20

తా. చెవులను కన్నులను ముక్కురంధ్రములను మూసి దృష్టి నీమనసుతోకూడా భ్రూమధ్యమందు స్థిరముగానిల్పి నాదబిందుకళల ననుభవించుటకు షణ్ముఖియని పేరు. దీని నీప్రకారముజూచితి వేని పరిపూర్ణమహాసముద్రమందు తన్మయుడవై యుండెదవని భావము.

కం. తనుమానసములు కేవల । తనుపరవశమగుచునాత్మతన్మయసుఖ
చే । తనమైథునమైనభమై । యనిశముగను యోగలక్ష్యమదియె
భూచరిరా । ఆత్మనుజూడుమదినిశ్చయమురా । అదుగో భూచరిము
ద్ర । హృదయచిదాకాశ । సదనముగనసర్వసాధన నీవయ్యెదదు
గో భూచరిరా॥ ఆత్మనుజూడుమదినిశ్చయమురా. 21

తా. శిష్యా! హృదయ చిదాకాశమధ్యమున భూచరీముద్రను గను గొనుము. శరీరమానసములు పరవశమొందించి యాత్మసుఖ మును గలుగజేయు యోగలక్ష్యమిదే దీనిని జూచినసర్వ సాధకుడ వయ్యెదవని భావము.

కం. తుదనాసికాగ్రమందున । పదిలంబుగదృష్టినిల్పిపైనిటలాంత। స్ప
దనముప నెదురుగనుగొను । మిదెయాత్మప్రభానముద్ర మదుగో
భూచరిరా । భూచరియాత్మగోచరముగుగా । యిదియదియనిభేద

మొదలి బ్రహ్మానంద । పదవిలోనసీవుబట్టబయలై వెలిగెదవుగో
భూచరిరా॥ భూచరియాత్మగోచరముగురా.   22

తా. నేత్రములు కదలనియ్యక ముక్కుకొనపై దృష్టినిలిచి నటలమునం దెదురుచూచుటగో: భూచరీముద్ర దీని జూచిభేదరహితుడవై బ్రహ్మానంద పదవి గోపరిపూర్ణుడవై ప్రకాశించెదవని భావము.

కం. తుదమొదలేకంబై చి । త్పదశివజీవైక్యమధ్య ప్రణవశిఖాంత ।
ర్వ్యదనమున తిలకముగను । మది యంతర్మధ్యగోప్యమదుగోమ
ధ్యమరా । ఆత్మనుజూడుమదినిశ్చయమురా। మొదలచలము తెల్పి
తుదికెరుకవిడిపించె । పదమదుగోమధ్యనీకెదురెదురై తోచునదుగో
మధ్యమరా॥ ఆత్మనుజూడుమదినిశ్చయమురా.   23

తా. శిష్యా! అంతర్మధ్యగోప్యమైనమధ్యమముద్రనుజూడుము. ఇది తుద మొద లేకంబై శివజీవైక్యసంధాన మధ్యప్రణవనాదాంతర్గతమగు పరంజ్యోతిని దర్శింపజేసి మొదట పరిపూర్ణమునుదెల్పి తుద కెరుకను విడిపించుమార్గ మిదేనని భావము.

కం. సామర్థ్యముగనునాసిక । సీమాంతర్మధ్యపవనచలనహతాంత ।
ర్వ్యోమశిఖధూమలక్ష్యం । బామహిమానంద మెరుగుమది యోమ
ధ్యమరా । మధ్యమముద్ర సాధ్యమాగదరా । కామక్రోధారణ్యా
సీమదహనోజ్వల । ధామనై భవసౌఖ్య మేమనిబోధింతు నదియోమ
ధ్యమరా॥ మధ్యమముద్రసాధ్యమాగదరా.   24

తా. కనులుసగముమూసిసగము తెరచి, ముక్కుయొక్కమధ్యభాగమునందు దృష్టిని నిలిపి అచ్చోటినుండి పై భాగముననున్న భ్రూమధ్యమును జూడవలయును ఇట్లుజూచుటకు మధ్యమముద్రయని పేరు. ఈ ముద్ర నభ్యసించుటచే గలుగు నానంద మెంతయని జెప్పుదును. కామ, క్రోధాదివర్గములను నరణ్యమునుదహించు కార్చిచ్చువంటిదని భావము,

కం. సదమలపరిపూర్ణభ్రమ । మదిగలసినసమాధిలోనమైమరచిశుభ । ప్రదముగనంత ర్బాహ్యత । నదియుదినీవొదలిచూడు మదిగోశాంభ విరా । ఆత్మనుజూడుమదినిశ్చయముర । అదిగోశాంభవి మనకె దురెదురై బ్రహ్మ । పదసమాధినిల్వ బట్టబయలై యున్న దదుగో శాంభవిరా॥ ఆత్మనుజూడు మదినిశ్చయమురా. 25

తా. శిష్యా! పరిపూర్ణ దృష్టిమనసుననుంచి శరీరమునుమరచి లోపల వెలుపల నిదియది యను భేదమునొదలి శాంభవీముద్రనుజూడుము. బ్రహ్మసమాధియందుండిన నీముద్ర బట్టబయలై కనుపడు చున్నదని భావము.

కం. అంతర్లక్ష్యమునిలుపుచు । సంతతహితబాహ్యదృష్టి సమకూర్చిసమ్మా । ధ్యంతరనిమిషోన్మేషము । లంతర్లయమొందజేయుమదిగో శాంభవిరా । శాంభవిదృష్టి సంభవించునురా । అంతరాంతర రహితానందపరిపూర్ణసం । తతాచలగురుకాంతినీవై యున్న దదు గోశాంభవిరా॥ శాంభవిదృష్టిసంభవించునురా. 26

తా. ఒకవస్తువునందు దృష్టినిలుపుటయనునియమము లేకుండా కేవలము వెలుపలికిగాని లోపలికిగాని చూచుచు మనసును నిశ్చలము చేసి ప్రాణాయామాభ్యాసమువలన గాలినిబంధించి నాదబిందుకళల ననుభవింపవలయును. ఇట్లు జూచుటకు శాంభవీముద్రయనిపేరు. ఈ ముద్రను నీవు సాధించిన అంతరాంతర భేదములేని పరిపూర్ణానందగురుప్రకాశము నీవై ప్రకాశించెదవని భావము.

కం. ఈపంచముద్రలకువెలి । లోపలమధ్యముల చూపులున్నవి త్రివిధవ్యాపకమగు హఠయోగవి । దీపితభావముల దివ్యతేజముగన రా । చూపురూపుప్రాపొక్కటేరా । కాపట్యమునువిడిచి యాప ట్టుత్రిపుటిలో । నేపట్టుపట్టిన జూపట్టుకనుగుట్టు తేజముకనరా॥ చూపురూపుప్రాపొక్కటేరా. 27

తా. శిష్యా! పైనవివరింపబడిన పంచముద్రలకు (1)లోచూపు, (2) వెలిచూపు, (3) మధ్యమచూపని మూడుచూపులున్నవి. ఖేచరి, శాంభవీ,షణ్ముఖియనునవి లోచూపుగలవి. (అనగా కన్నులుమూసి కొనిచూచుట). దీనికే అమావాస్యదృష్టి యనిపేరు. భూచరియును, శాంభవియును, వెలిచూపుగలవి. (అనగా కన్నులు తెరచిచూచుట) దీనికి పౌర్ణమిదృష్టియనియు పేరు. మధ్యమ మధ్యచూపుగలది. (అనగా అరగంటజూచుట), దీనికి పాడ్యమదృష్టియనిపేరు. ఈ అభ్యాసభావములచే చూపురూపూనొకటిజేసి దివ్యతేజముకు జూచుచుని భావము.

కం. సర్వాగమయోగములో । సర్వార్థప్రబోధజేయు సాధనముద్రల్ ।
సర్వముఖంబులు గలయవి । సర్వేశ్వరుకృపనునెరిగి సర్వజ్ఞుడవగు
మూ । సర్వకళాముద్రచేగనుమూ । సర్వకళాజాల సర్వస్వరూప
మై । సర్వపరిపూర్ణము సద్గురుప్రభదోచు సర్వజ్ఞుడవగుమూ । స
ర్వకళాముద్రచేగనుమూ.　　　　28

తా. శిష్యా! శాస్త్రసంబంధమగు సాధనముద్ర లనేకవిధములుగా నున్నవి. అయితే వీనినెల్లగ్రహించి వీనికెల్లను కళయగు సర్వకళాముద్రయనుదాని జూడుము. దీనివలన సర్వకళలు, స్వరూపములు కనుపడి సద్గురుప్రభయగు పరిపూర్ణముదోచునని భావము.

కం. నేత్రయుగమ్మునకు ప్రక్కల । సూత్రముచేతర్జనులను చొరకొల్పి
మనో । మైత్రిగభ్రూమధ్యంబున। చిత్రపువెన్నెలనుగనుము చిత్క
ళామయమూ। సచ్చిత్కళాముద్రగనుగొనుమూ। ధాత్రిహృద్దహర
విచిత్రకళాజాల । సూత్రముద్రాభ్యాసపాత్ర మిదేవుత్రచిత్కళామ
యమూ॥ సచ్చిత్కళాముద్ర గనుగొనుమూ.　　　　29

తా. రెండుకన్నులకు ప్రక్కల సూత్రముగా తర్జనులను అనగా చూపుడువేళ్ళనుచొప్పించి, భ్రూమధ్యమున మనస్సు నిల్పి సచ్చిత్కళాముద్రనుజూడుము. చిత్రవర్ణములుగల చిత్కళలు దహరాకాశ

మందు గనుపడును. ముద్రాభ్యాసపరులకు పాత్రమైన ముద్రయిదేనని భావము.

కం. గురుకృపను పంచముద్రల। మరుగులుగురు తెరిగిబాహ్యాభ్యాం తరసు । స్థిరయోగలక్ష్యసాధన । బరగెటిచిత్కళలగనుము పర వశపడుచూ । గురుకులధర్మమెరిగి వర్తిలుచూ । ధరమండలత్ర యవరనాదు బిందున, త్పరశివకళలంటి నిరతము తానందు పర వశపడుచూ । గురుకులధర్మమెరిగి వర్తిలుచూ. 30

తా. శిష్యా ! గురుకరుణచే నీపంచముద్రలమరుగులెరిగి గురు కులధర్మమును గురుతెరిగి, యీయోగలక్ష్యసాధనలచే నాదబిందుకళ లను గురిచేసి చూచినయెడల మనసుగాని, యింద్రియములుగాని వె లుపలలోపల సంచరింపక నాదబిందుకళలనే చూచుచునిలచియుండును అప్పుడు శరీరము కొంచెమైనను చలింపక పరవశమగును. గనుక నీ వీవిధముగా మనస్సు నిశ్చలముజేసి ముక్తినిజెందుమని భావము.

కం. యామక్వమిాయోగని । యామకమనవరత సాధనాభ్యాసమ హా । ధీమహితువకీతారక । నీమముషణ్మాసములకు నిశ్చయము గనూ । సంసిద్ధ్యగుభూమిలోపలనూ । సామాన్యాభ్యాసుల కేమా వత్సరమధమ । పామరులకు ద్వాదశాబ్దములకు సిద్ధినిశ్చయముగ నూ ॥ సంసిద్ధ్యగుభూమిలోపలనూ॥ 31

తా. శిష్యా ! ఈయోగముయొక్క నియామక మేమనగా ప్ర పంచమునందు తారకయోగమభ్యసించు తెలివిగల కుశాగ్రబుద్ధిగల వాని కారుమాసములకీయోగము సిద్ధమగును. సామాన్యముగానభ్య సించువారికి నొకసంవత్సరముపకును, పామరులగు మందబుద్ధిగలవారి కి పండ్రెండుసంవత్సరములకును సిద్ధియగునని భావము.

కం. నిటలాగ్రదృష్టియామిా । దటకుండలి శీఘ్రమునను ధారకతేజ। స్ఫుటయమృతమయుడవైదు । ర్ఘటత్రిపురాంతకుడ వీవుగా వే

కుమారా । పరమహంస నటనగనుగొనరా । కుటిలసంసారాంధ
పటలవిజితభూది । కృటస్వప్రకాశయుద్భట చిద్భానుడవీవుగా
వేకుమారా ॥పరమహంస నటనగనుగొనరా. 32

తా. చిన్నికుమారా ! పరమహంసనటనను తెలిసికొనుము.
నిటలాగ్రదృష్టికిపైని పంకువెన్నెలయందుఅమృతపానము జేసినవాడవై
త్రిపురాంతకుడవయ్యెదవు సంసారాంధకారమును పటాపంచలుజేయు
స్వప్రకాశచిద్భాస్కరుడవయ్యెదవని భావము.

షట్కమలహంస తత్వయోగనిరూపణము.

కం. ఈపరమహంసమహరహ । మీపట్టుననిరువదొక్కవేలారున్నూ ।
ర్లౌ । తేపలుషట్కమలములను ! దీపితమైసంచరించుదిగ్భరితము
గనూ । ఖండాఖండ ప్రాపకముగనూ । ఆపోజ్యోతిగస్వస్వరూప
మునిలహృత్క । లాపనస్మోళన పక్రియలు వినుదిగ్భరితముగనూ॥
ఖండాఖండ ప్రాపకముగనూ. 33

తా. శిష్యా ! ఈపరమహంస వాయువతోగూడి యన్నికమ
లములందును విహరించుచుండును. సూర్యోదయము మొదలుకొని
మరల సూర్యోదయమువరకును నిరువదియొక్కవేలు నారునూరుమా
ర్లు సంచరించును. ఈప్రకారమాపోజ్యోతియైన హంస వాయువతోజే
రి ఖండాఖండములుగాసర్వమునందునుసంచరించుచుండునని భావము.

కం. గుదమునమూలాధారము । వదలకమును వశిషసాఖ్యవర్ణచేతు
స్సంపదత ప్త హేమనిభభూ । సదవంబైఘ్రాణమునకు సాధనము
గుచూ గణేశ్వరుడధిదైవముగుచూ । పదపడితత్కమల పదము
నందార్యారు । సదమలహంసలు జరుగునా గణపతికి సాధనము
గుచూ ॥ గణేశ్వరుడధిదైవ ముగుచూ॥ 34

తా. మూలాధారచక్రంబనగా గుదస్థానమందు వా, శ, ష,
స, అను నాలుగక్షరములతోగూడిన నాలుగుదళములుగలదియు, ప్ర

టము వేసిన బంగారు కాంతిగలదియు, పృథ్వీభూతమున కాధారమైనది యు, ఘ్రాణకారణంబగునదియు నగు మూలాధారచక్రంబుగలదు. ఆ చక్రాధిదేవతయగు విఘ్నేశ్వరున కారునూర్ల హంస లచ్చట జపముజ రుగునని భావము.

కం. లింగముస్వాధిష్ఠానము । రంగుగనటబభమయరలరహిషడ్దళశో ।
భాంగారుణ కాంత్యోదక । సంగస్థలరసన హేతుసఘనమై వెలు
గూ । కమలజుడధిదైవముగాను జలగూ । హంగుచునారు వేల్
సాంగముగా హంస । లంగీకరించి విధిశృంగారసర్వసనమై వెలు
గూ । కమలజుడధి దైవముగానుజలగూ. 35

తా. లింగస్థానమున స్వాధిష్ఠానచక్రముగలదు. బ, భ, మ, య, ర, ల, అను అక్షరములతో గూడిన యారుదళములుగలిగి రక్త వర్ణముతో నాచక్రము ప్రకాశించుచుండును. అది జలభూతమునకా ధారము. జిహ్వేంద్రియమునకుగారణము, దానికధిదేవతయగుబ్రహ్మ కచ్చట నారువేల హంసలు జపముసమర్పింపబడునని భావము.

కం. ధర నాభిని మణిపూరక । మరయగదళదళవిలాసమై డఢణలతో ।
నరిగూర్చితథదధనపఫ । లిరువుగతత్వార్థవర్ణమిది తేజలయమూ ।
మహావిష్ణుడధిదైవతమూ । వరపీతవర్ణయుక్సరసిజాంతరహారికి ।
వరహంసలా ర్వేలువగల కర్పణజరుగునిది తేజాలయమూ ॥ మహా
విష్ణుడధిదైవతాము. 36

తా. నాభియందు మణిపూరకమను చక్రమున్నది. అది పచ్చ నిరంగుగలదియు, అగ్నిభూతమునకు వాసస్థానమైనదియు, నేత్రేంద్రి యమునకు కారణమైనదియు నయి, డ, ఢ, ణ, త, థ, ద, ధ, న, ప, ఫ, అను బీజాక్షరములతో గూడి పదిదళములుగలిగి శోభించుచుం డును. దానికధిదేవతయగు విష్ణువున కచ్చట నారువేలహంస లర్పణ జేయబడునని భావము.

కం. హృదయస్థానమనాహత । సదనంబై క చద్వివర్గస్థాక్షరటఠ
లుఁ పదలక ద్వాదశదళ సం । పద శ్వేతసుకాంతినై తత్త్వాధాఁ
కారణమూ । సదాశివుడధిదైవతమూ । ముదమలరతత్త్వములప
దవాసుడగుశివున । కొదగియార్వేల హంసలుజరుగుచుండు తత్త్వా
ధఁకారణమూ । సదాశివుడధి దైవతమూ. 37

తా. హృదయస్థానమం దనాహతచక్రమున్నది, అది తెల్లటి వన్నెగలది, వాయుభూతమున కునికిపట్టు, త్వగింద్రియమునకు కారణమైనది, క, ఖ, గ, ఘ, ఙ, చ, ఛ, జ, ఝ, ఞ, ట, ఠ, అను వర్ణములతోటి పండ్రెండు దళములు గలిగి యున్నది. దాని కధిదేవతయగు రుద్రున కచ్చట నారువేల జపములు జరుగునని భా.

కం. సమగళమున సువిశుద్ధము । నమరగ సంధకారవర్గ మదియేక
ల్ప । క్రమమనీలముశృతి కారణ । మమరమనుత్పదాంత రాలయ
మగుచూ శుద్ధజీవదైవత్యమగుచూ । శమదమోపరతుల నమరు
జీవునకొక్క । విమలసహస్ర హంసలు జరుగుటకు నంతరాలయ
మగుచూ । శుద్ధజీవదైవత్య మగుచూ. 38

తా. కంఠస్థానమందు విశుద్ధచక్రమున్నది, అది నీలవర్ణము గలది, ఆకాశభూతమున కునికిపట్టు. శ్రోత్రమునకు కారణము. అ, ఆ, ఇ, ఈ, ఉ, ఊ, ఋ, ౠ, ఌ, ౡ, ఏ, ఐ, ఓ, ఔ, అం, అః, అను అచ్చులతోటి పదియారు దళములు గలిగి ప్రకాశించుచున్నది. దానికధిదేవతయగు శమదమోపరతులచే నొప్పియుండు జీవున కచ్చట నొక వెయ్యి హంస లర్పింపబడునని భావము.

కం. భ్రూమధ్యస్థానంబున । నామహదాజ్ఞేయ చక్రమమరుచుహంక్షం
బీమహీవర్ణద్వయితో । కోమల మాణిక్యకాంతిగూడి విలసిల్లూ
అంతఃకరణాలయముప్పతిల్లూ । ప్రేమవరమాత్మకుద్దామ సహస్ర
ము । నీమమైహంసలుజరుగుచునుండునుకాంతిగూడివిలసిల్లూ । అం
తఃకరణాలయముప్పతిల్లూ. 39

తా. భ్రూమధ్యస్థానమునం దాజ్ఞచక్రంబుండును, అది మాణిక్యవర్ణము గలది, మనసునకు నివాసస్థానమై యున్నది, హాం, క్షం, అను వర్ణములతో గూడిన రెండు దళములతో నొప్పుచుండును, అచ్చటదాని కధిదేవతయగు పరబ్రహ్మమున కొక్క వెయ్యి హంస లర్పణయగునని భావము.

కం. గురుగృహముబ్రహ్మరంధ్రాం। తరమునసహస్రారమనగతగునోంకార । స్వరహితసహస్రదళభా । స్వరశతకోట్యర్క తేజ సమాన మాగా । సద్గురు దేవుడధిదైవమాగా । గురువునకు హంసలరయ సహస్రము । జరుగుచుండునుమోక్షసరణి జీవన్ముక్తిసగూనమాగా । సద్గురు దేవుడధిదైవమాగా. 40

తా. బ్రహ్మరంధ్రాంతరమున కోటిసూర్యప్రకాశమై ఓంకారమను బీజముతో గూడుకున్న సహస్రదళములుగల సహస్రారమను పేరుగల కమలమున్నది. సుషుప్తి యందు బుద్ధిమొదలగు నవి లయించు స్థానమదియే, దానికి గురుమూర్తి యధిదేవత, ఆయన కచ్చట నొక సహస్ర హంస లర్పణ జరుగునని భావము.

అష్టదళపద్మాంతర పరమహంస సంచారక్రమము.

కం. అష్టదళకమలమధ్యను । ద్రష్టసదానిలచిసర్వదిశలనుదిరుగుచు । స్పష్టముప్రాగ్దళమున బహు । శ్రేష్టముగనుపుణ్యబుద్ధి జలగుకుమారా । నాజ్ఞేయతనిద్రాలస్యముగా । యిలయామ్యదిశక్రౌర్యత లవునైరుతిపాప । ఘలవడపశ్చిమదళమున క్రీడలు జలగు కుమారా । నాజ్ఞచే యతనిద్రాలస్యముగా. 41

తా. శిష్యా! హృదయమందుండు అష్టదళపద్మము యొక్క మధ్యను హంసదీపాకృతిగా వెలుగుచు గాలిచే నన్నిదిశలను తిరుగుచు, యెనిమిది దళములమీదను చలించి వాలును. తూర్పుదళముమీద వ్రాలిన పుణ్యకార్యములు జేయు చింతయు, ఆగ్నేయమున నిద్ర

ఆలస్యము, దక్షిణదళమున క్రోధ్యము, నైరుతిమూల దళముమీద పాపకార్యచింతయు, పశ్చిమదళము మీద నాహంస వాలునప్పుడు క్రీడలయం దిచ్ఛయు గలుగు చుండునని భావము.

కం. గమనాగమనము వా యు | వ్యము నుత్తరమందురతియువసతీ
శాన | క్రమదిశదాహాదులు మ | ధ్యమమున వైరాగ్యబుద్ధిదన
రుకుమారా | కేసరముల జాగరణగురా | కమల కర్ణిక స్వప్న
మమలలింగముఁ సుప్తి | కమలత్యాగమె తుర్యమమరినాదముగ
లసినరు కుమారా | కేసరముల జాగరణగురా. 42

తా. శిష్యా! ఆహంస వాయవ్యదళమున నిలచియున్నప్పుడు నడువవలయునను తలంపును ఉత్తరదళమునందున్నప్పుడు రతియం దిచ్ఛయు, ఈశాన్యదళమున ధనధాన్యాదుల యందలి చింతయు గలుగును, కమలమధ్యముననున్నప్పుడు వైరాగ్యము పుట్టును, కేసరములయందున్నప్పుడు జాగ్రతయు, కర్ణికయందున్నప్పుడు స్వప్నమును, తొడిమెయందున్నప్పుడు సుషుప్తియు ననుభవింపబడును. ఆహంస పద్మము విడచినప్పుడు ప్రణవార్ధమైన ఘంటానాదమునందు లయము నొందునని భావము.

కం. వేదమయంబానాదము | ఆధారబ్రహ్మరంధ్ర మాద్యంతము ని|
ర్వేదితశుద్ధస్ఫటిక ప్ర | భోదయమై సకలమందు పూర్ణమైయుం
డూ | యోగులకతిమోదమైయుండూ | యీదివ్యపరమార్ధబోధ
తెలసితత్వ | వాదులీ పరహంససాధన సేయగపూర్ణమైయుండూ |
యోగులకతిమోదమైయుండూ. 43

తా. శిష్యా! ఆనాదముమూలాధారము మొదలుకొని బ్రహ్మరంధ్రమువరకు శుద్ధస్ఫటిక ప్రభతోటి నొకటేవిధముగా సకలమందు వ్యాపించియున్నది. అదియే పరబ్రహ్మ తత్వరహస్యమని తెలిసికొని యోగులీ పరహంససాధన జేయుచుందురని భావము.

పరమహంసోపాసక జీవన్ముక్తిక్రమము.

కం. నిజపరిపూర్ణము గనుగొన।సుజనవరాత్మైక్య సుషిరసూక్ష్మహృ
దంత । ర్విజనపరస్థలముననొక । అజముఖగోళకములోన హంసేతి
రవమూ । ప్రబలెను ప్రత్యాహమా ఘోషవినుమూ । సంసార
బంధ వి । ధ్వంసకమగు పరమ । హంస గాయత్రీ ప్రశంసింపుచు
నాత్మ హంసేతిరవమూ॥ప్రబలెను ప్రత్యాహమాఘోషవినుమూ. 44

తా. శిష్యా ! హృదయాంతరమున గోక్షైముఖమువంటి నొక
గోళకమున్నది. అందు హంసగాయత్రీ మంత్రముగా సోహంఅనుధ్వని
సదాప్రబలి యున్నది. నీవు ముక్తుడవగుటకు నానాదము వినుమని
భావము.

కం. ధారణవిధిలేక యసా । ధారణమగు మహిమ లెరుగనరమాయిల
నం । హారణమొనర్పగ మరినిర్ధారణగా మనము నిలుచు ధార
ణవిధులా । హంసెతిసంచారాత్మలీలా । మారుతరేచకాపూరక
కుంభక । సారపూర్ణపరమ హంసను గలియుముధారణవిధులా ॥
హంసేతిసంచారాత్మలీలా. 45

తా. శిష్యా ! ధారణాధ్యానములేకుండా యోగమహిమ లెరు
గుటకు తరముగాదు, దీనివలన మనసు చలించకుండా నిలచును గాన
హంససంచారమంచు రేచక పూరక కుంభకములచే బరమహంసను
గలియుమని భావము.

కం. కుడినిడ యెడమది పింగళ । నడినాడిసుషుమ్న యిట్టినాడీత్రయ
ముగ । కడునెరిగి ప్రక్కలంటక । నడినాడిననిలిచి నన్ను నమ్ము
కుమారా । పెడదారులు జడదృశ్యమారా । నడిలో సందడి విడి
చినడిసుషుమ్నలోజ్ఞప్తి। నడిచియాత్మారాము నెడబడకను బొంది
నమ్ముకుమారా॥ పెడదారులు జడదృశ్యమారా. 46

తా. శిష్యా! కుడితట్టుయిడానాడి యెడమదిపింగళనాడి,నడిమింది
సుషుమ్ననాడి, ఈమూడు నాడులవివరమును చక్కగా దెలిసికొని

మనసు ప్రక్కల ప్రసరింపజేయక మధ్యనాడియందు దృష్టినిలిపినన్ను నమ్మి యాత్మారామునియందు జేరుమని భావము.

కం. హృదయంగతప్రాణానిల । మదినాసిక వివరములను మసలుచు వెలికిఁ । పదిరెండంగుళములకును యదిజరుగును రేచకంబై యంతలోపలనూ । అర్ధసమయమిటు విలయమగునూ । ఇదిబాహ్యకుంభకమిదెధారణాభ్యాస । మిదె యోగశాస్త్రార్థ మిదియె ప్రాణాయామమంతలోపలనూ ॥ అర్ధసమయమిటువిలయమగునూ. 47

తా. శిష్యా! హృదయమందున్న ప్రాణవాయువు నాసికనుండిపదిరెండంగుళములు వెలుపలకు వచ్చును. అదియే రేచకమనబడును. వచ్చినకాలములో సగము వెలుపల నిలచును దానికి బహిఃకుంభకమని పేరు. ఇట్లే లోపలికి జనుటకు పూరకమనియు నర్ధకాలమణగియుండుటకు నంతరకుంభకమనియు పేరు. ఇదే ప్రాణాయామమని భావము.

కం. యీమహితత్రివిధప్రాణా । యామములనుగాలిదిరిగి యలమానసమం । దీమహితహంసమెలగెటి । యామెలకువకాలమున తానభ్యాసవిధనీ । సేయగవలయు గురుబోధరతినీ । సోమసూర్యాగ్నిచిద్వ్యోమానందమునొంది । కామావికారాదు । లేమి దగలనిధారణాభ్యాసవిధినీ ॥ సేయగవలయుగురుబోధారతినీ 48

తా. శిష్యా! ఈత్రివిధప్రాణాయామ లక్షణములచే గాలిదిరిగి మనస్సుతోటి యీ హంసకూడిన మార్గముయొక్క రహస్యమునభ్యాసముచే గ్రహించినవారు, కామాది వికారరహితులై మోక్షమునుబొందెదరని భావము.

కం. దనరుహకారముపూరక । మునుపొందిక జేసిముఖ్యముగ కుంభకమం । దునబిందుగూర్చి రేచక । మునసుసకారము నమర్చిముదముతోవీటి । తెలియు తెలివేనసుబోధభాటి । ఘనహంస మఖిల

చేతనతనుగతముల । నొనరుదీనికీలుగని సాధించిన ముక్తిమదము
తోపీటి ॥ తెలియు తెలివేననుబోధధాటి. 49

తా. శిష్యా! హంసమంత్రము జపించువిధము జెప్పెదను. పూరకమందు హకారమున్నదనియు, అంతరకుంభకమునందు బిందువున్నదనియు, రేచకమునందు సకారమున్నదనియు, భావనచేసి జపించుజపమును తెలిసికొను జ్ఞానమనుహంస మఖలచే తనతనువుల యందును నిండియున్నది. దీనికీలు దెలిసికొని సాధించుట ముక్తియని భావము.

కం. మానసపవనమ్ములకును స । న్మానతసమకూర్చి హంసమంత్రా
క్షర సం । ధానముననజపజపితని । ధానతహృగ్గగనమందుతగ
బిందువెవ్వుడూ । నిలువుచునాదకళలందు నెవ్వుడూ । జ్ఞానహకార
పూర్ణానందజలధిలో । లీనమైదృశ్యస । కారమాత్మనుజెందు తగ
బింబువెవ్వుడూ ॥ నిలువుచునాదకళలందు నెవ్వుడూ. 50

తా. శిష్యా! మనస్సును, గాలిని, నొకటిజేసి హకార సకారములకు బిందువుజేర్చి హంసమంత్రమును జపించి నాదబిందుకళలను పొందుము. హకారమును ఆనందజలధిలో దృశ్యమగు సకారములీనమై పరమాత్మలో నైక్యమగునని భావము. " అనగా నాదుబిందు కళాతీతమై సచ్చిదానంద స్వరూపమై ప్రకాశించుపరమాత్ముడు హకారమనబడును, దేహేంద్రియాది దృశ్యరూపిణియగు ప్రకృతి సకారమనబడును. ఈ పురుషప్రకృతులుగలసుటయే హకార సకార మధ్యనున్న బిందువు గనుక హంసయన బడునని తెలిసికొన వలయు.

శిష్యవచనము.

కం. శ్రీమద్గురుతారకప్రభ । నీమములిల్లెరుగదెల్ప నిజశిష్యుడనెన్ ।
స్వామీనీమహనీయ్యత । నామదిబొడగంటి సత్యసూశ్చర్యముగ
నూ । యేమందుబ్రహ్మానందమికనూ । దీమహితసూర్యాగ్ని ।

సోమకోట్యద్భుత । ధామస్థవైభవము నేనేమానివినిపింతు నాశ్చర్య
ముగనూ॥ యేమందుబ్రహ్మానంద మికనూ. 51

తా. ఈవిధముగా శ్రీగురుమూర్తి తారకమహిమలు శిష్యున
కెరుగజెప్పిన శిష్యు డీవిధముగాననెను. స్వామీ సత్యముగాతమమహ
త్తునుగంటిని. నాకాశ్చర్యమగుచున్నది. కోటిసూర్యచంద్రులకాంతిచే
నొప్పియుండు స్థలవైభవమింతంతని చెప్పుటకలవిగాదని భావము.

కం. కంటివిగద తారకప్రభ । వింటివిగద యోగలక్ష్యవిభవము నెల్లన్ ।
కంటికిమింటికిరెంటికి నంటకనరకంటచూడు నామహిమ లెల్లా ।
వినుకనుతినుపనులన్నికల్లా । జంటవెణుపులమిన్నంటి యారెంటిపై
రెంటినడుమనుమ్రుక్కంటిలోపల వెలుగునామహిమలెల్లా॥ వినుక
నుతినుపనులెల్లకల్లా. 52

తా. శిష్యా! తారకప్రకాశముచూచితివిగదా, యోగలక్ష్య
ములు మార్గములు వింటివిగదా కంటికి మింటికి నంటక జంటవేణుర
వముమిన్నంటి, వాటిమధ్యనుండు మూడో కంటియందు వెలిగే మహి
మ లరగంటితోజూడుము. విను, కను, తిను పనులన్నియుకల్లయగునని
భావము.

కం. ఈముద్రలయభ్యాసము । నేమాత్రముచొరవలేనినీచాత్ములకిం ।
కేమైనముద్రలున్నవో । యామహిమలుదెల్పి బ్రోవుమమలవిచా
రా । అద్వైతపరానందసారా । యీమహిమలోగురుస్వాములనే
కము । లేమోదెలుపుదురట యామూలామెరిగింపుమమలవిచారా॥
అద్వైతపరానందసారా. 53

తా. గురువరా! యీముద్రలయభ్యాసము చొరవలేనినీచుల
కింకేమైనా ముద్రలున్నవా? ప్రపంచమందనేకగురువు లేమేమో తె
ల్పుదురట. ఆసందర్భములేమో నాకుదెల్పి రక్షింపుడని భావము.

కం. ముద్రనుపంచకయోగస । ముద్రములోముద్రకొక్క ముద్రల
కోటుల్ । ముద్రితములయ్యెవెలిలో భద్రముగను యోగపట్టభద్ర

డవగుమూ ! తారకవీరాభద్రుఁడవగుమూ । ముద్రలోపలముద్ర నిద్రలోపలనిద్ర । ముద్రభద్రాతీతమూర్తి వినవేర భద్రుఁడవగుము ॥ తారకవీరభద్రుఁడవగుమూ. 54

తా. శిష్యా! యీముద్రపంచకమును సముద్రమందునొక్కొకముద్రకు కోటానకోటిముద్ర లేర్పడినవి. ఈముద్రలలోని భద్రమును గనుము. అనగా పరంజ్యోతిని దర్శించుము ముద్రలోపలిముద్రయు, నిద్రలోపలినిద్రయు, ముద్రభద్రములకతీతుఁడవు నవుదువని భావము.

కం. గురునాథప్రణవనాదము । స్ఫురణించుటదేనియందు శుద్ధజగద్బిం । దరయఁగనేదహృద్గో । చరచిత్కళయనగనేదో చర్చించి తెలుపూ । స్థిరమగుపీటిమరుగులు దెలుపూ । పరిపరివిధములపరిగ త్తెవృత్తుల । తెరగు తెలియు టకేమి గురిగురుతుఁజిక్కదు చర్చించి తెలుపూ । స్థిరమగుపీటిమరుగులుదెలుపూ. 55

తా. సద్గురునాథా! పరిపరివిధములుగా పరుగులెత్తు వృత్తులయొక్క మార్గము దెలియుటకు గురిగుర్తుచిక్కలేదు. ప్రణవనాదము దేనియందుగలుగుచున్నది. బిందువనగానేది ? హృదయమందుగోచరమయ్యె చిత్కళనగానెద్ది? వీటిని వివరించి మరుగును నాకు జెప్పుడని భావము.

కం. పవనప్రఘోష నాదము । జవసత్వ ప్రాణమాన సాగ్రస్థిత బుద్ధివికల్పమెబిందువు త । త్ప్రవిమలబింబావభాసమది చిత్కళరా । నాదుబిందుకళలీవెగదరా । సవినయముగను నీ త్రివిధయోగాభ్యాస । శివజీవైక్యభావచిత్సమాధిలోజూడు ప్రకటచిత్కళరా । నాదుబిందుకళలీవేగదరా. 56

తా. శిష్యా సకలకర్మలనుజేయుచు పవనముతో గూడియున్న మనస్సుయొక్క అగ్రమందుండు కర్తృత్వాదిధర్మములుగల బుద్ధియే బిందువనబడును. వాయువుయొక్క ధ్వని నాదమనబడును. ఈబిం

దునాదములకు సాక్షియైయున్న యాత్మ ప్రతిబింబమే కళయనబడును. ఈత్రివిధయోగాభ్యాసములచే శివజీవైక్యసమాధిని జెందునని భావము.

కం. వరనాదుబిందుకళలను । గురిచేసియు మనమునందుగూర్చి పదా
ర్థః । స్ఫురణానుర క్తయు క్తిని । సరసముగను ముద్రసమితి సక
లాముజూడ । సాధనలక్ష్యమొకటాయెజూడ । ప్రకటితముగ బ్ర
హ్మపదమున విలసిల్లు । శుకరాజముఖముఁగో ప్రకటచిత్కళగంటి
సకలాముజూడా । సాధనలక్ష్యమొకటాయెజూడా. 57

తా. గురువరా! నాదబిందుకళలను మనస్సునగురిజేసి ముద్ర లనుజూడగా సాధనలక్ష్యమొకటాయెను. బ్రహ్మపదమున బ్రకాశించు శుకరాజముఖముఁగో, ననగా సుషుమ్నాంతమందుండు చిత్కళలు జూచితినని భావము.

కం. కొండలనేడింటికిపై । నిండేరులమూటిగలసినిజకనకనగం । బం
డగొనిదశవిథాంత । ర్మండలములుదాటియండమధ్యను వెలుగు ।
నజపహంస కుండలిజెలగున్ । దండిసుషుమ్న హృత్పుండరీకాగ్రి
బ్రహ్మాండ భాండాసత్యాఖండదర్శన మగుచు మధ్యను వెలు
గుః ॥ నజపహంసకుండలి జెలగూ. 58

తా. శిష్యా! ఏడుకొండలకుపైన మూడునదులనుగలసి, కన కాచలమును అండచేసికొని, దశవిధనాదములగు నంతర్మండలములు దాటి, అండమధ్యమున అజపకుండలియున్నది. కుండలియనగా పాము వలెనుండునాడి. అది సుషుమ్నానాడితో బెనగొని నిటలాంతముదాకా వేగ్రిలుచుండును. అట్టి యజపకుండలిని సాధించిన సుషుమ్నాంతమం దుండు బ్రహ్మాండభాండాఖండదర్శనమగునని భావము.

కం. నాకొకమాహాత్మ్యముగను । నాకంటికి గానబడియె నదియేమ
గునో । నీకరుణామృతమేమో । యేకాలములేక తేజమేకాహైవె
లుగూ । గన్పడి సర్వలోకముల్ జలగూ । ఆకడనీకడనాకడగ ట్టే

ద్వి. । చేకొని దెల్పు చిదాకాశ సర్వేశ యేకమై వెలగూ । గన్పడిన సర్వలోకముల్ జెలగూ. 59

తా. సద్గురుస్వామీ! తమయొక్క కరుణామృతమే మా నా కంటికి లోకమహాత్మ్యము కనుపడెను. కాలాకాలములు లేకుండా మహా తేజస్సు కనుపడి లోకాలోకములన్నియు నిండి నిబిడీకృతమాయెను. దీని కింతవరకు మేరయున్నదో నాకు దెల్పుడని భావము.

కం. లేకున్నది లేకున్నది । నీకున్నా కున్నదన్న నిజమందరిలో చేకున్నది పోకున్నది । రాకలుపోకలును లేని రాజ్యములోనీ। రాజితదహరాకాశగవనీ । వాకిలిదీసి నిరాకారమున నిల్పి । కాకీముఖమునందే కాగ్రముగ జూడు రాజ్యములోనీ ॥ రాజితదహరాకాశగవనీ. 60

తా. శిష్యా! రాకడపోకడలు లేని స్థలమందు దహరాకాశగవని వాకిలిదీసి నిరాకారమున నిల్పి సుషుమ్నాంతమున నేకాగ్రదృష్టితో జూడుము. లేనిది లేకనే పోయినది. నీకు నాకు నున్నదనుకున్న నిజమందరిలో పోకుండా నున్నదని భావము.

దహరాకాశగవని వాకిలి దీయుటను గురించి కొంత వివరించెదను బ్రహ్మనాడియగు సుషుమ్నవాయు జయంబునగాని సిద్ధింపదు, ఎట్లనగా పాపస్వరూపిణియగు మూలప్రకృతి, మహదాదితత్త్వములతో గూడుకొని ముఖము విచ్చి సుషుమ్నా మూల రంధ్రమును గప్పి మూలాధారము మొదలుకొని వీణాదండాకారముగానున్న వెన్నెముక సంబంధ రీత్యామీదికి బాకిమధ్య నాడితో గూడా బ్రహ్మరంధ్రమును తోక చివరతో గప్పియుండును గాన వాయువు నడిమి నాళమైన సుషుమ్న యందు జోరలేక ఇడా, పింగళాద్వారములను యెక్కుచు దిగుచు నుండును. గనుక నీ రెండు వాకిళ్లను మూసి గురుకరుణ వలన సాధన జేసిన నడిమి వాకిలయిన దహరాకాశగవని వాకిలి దెరవనేర్చిన నపుడు వాయువు వశమైయుండును.

కం. చూడగచూడగ ముద్రలు । వేడుక వేడుకలు నగుచు విడిబడి తా మేపోడిమగుపడకపరవశ । జాడగనైమరపుతోచెసత్యముస్వామీ। తన్మయ మొక్కటాయనింకేమీ । నాడునాడె నాకీజాడ దెల్పిన నెంత । వాడనాదునని వేడుకగలిగెను సత్యము స్వామీ ॥ తన్మయమొక్కటాయనింకేమీ. 61

తా. గురుచంద్రా! ఈముద్రలు చూడగా చూడగా నెన్నో చిత్రములుగనుపించి మనసునకు వేడుకలుగలుగ జేసి యంతలో నేజాడ లేకుండా పోవుచున్నవి. ఎప్పటికిని నీలాగే యున్నది. మొట్టమొదట నేనివి నిలిచేవి కావనేజాడనాకు దెలిపియున్నట్టయిన నేనిప్పటికి నెంత వాసినాదునోనని తలచెదనని భావము.

కం. ఆటలపాటలమాటల । పాటిగసత్క్రియుల యోగభాటల తెల్పగ తేటగజూడని దేమో । నేటికి నామదికి తోచే నీ జన్మ ఫలమూ । సంసిద్ధిమయ్యాటికి నిజమూ । ధాటినీమెరుకను గోటమీటేటినీ । నోటిమాటలు యీనాటికి వింటినే నీజన్మఫలము ॥ సంసిద్ధిమయ్యాటికి నిజమూ. 62

తా. శిష్యా! ఆటలచేతను, పాటలచేతను, మాటలచేతను, సత్క్రియులచేతను, యోగమార్గముల నీకు జెప్పుచుండగా వానిభావము నీవు తేటగాజూడని దెందుకో, మెరుకను గోటమీటివేసేమాట నీ నోట నీనాటికి వింటిని, సంతసించితిని, నీయొక్క జన్మఫలము నేటికి సంసిద్ధియాయెనని భావము.

కం. వాచామగోచరంబగు । నీచిన్మయమునకు చిన్నె లీవన్నెలుమీ చూచినగతిదాచనిమతి । నేచందముగాను యోగ మేర్పరచితయ్యా । యేర్పరచి ప్రబోధించి తయ్యా । యీ చిత్రకల్పకమేచిత్రమునగలిగె । యోచించిదెల్పినను గాచిరక్షించవే యేర్పరచితయ్యా॥ యేర్పరచి ప్రబోధించితయ్యా. 63

తా. దేశికవరా! ఇట్టిదనివర్ణించుట కలవిగాని నీచిన్మయము న నీచిన్నెలు, వన్నెలు చూచినట్టు యోగముకల్పించి నాకు బోధించితిరి. యీచిత్రమైన కల్పనయేచిత్రములోకలిగినది. ఈ సందర్భము యోచించి నాకుదెల్పి నన్ను రక్షింపుడనిభావము.

కం. అడిగెటిశిష్యునిమానస । నడవడికనిసించి యతనినమ్మికయర్థం । బొడగూర్చి నిహపరంబుల । కడితేర్చేఘనుడు గురుడుగాదటవో యీ । పరహితమాత్మహితముగనవోయీ । అడిగినదొకటి తా నుడివేదిమరియొకటి । చెడుబోధ గురుశిష్యులొడబడరెన్నటికిగా దటవోయి । పరహితమాత్మహితము గనవోయీ, 64

తా. శిష్యా! అడిగేశిష్యునియొక్క మనసు నడవడినికనిపెట్టి వాడడిగినదాని వాని మనస్సుకు సరిపోవునట్లు బోధించి యిహమునందును, పరమునందును, కడతేర్చేగురుడే గురుడుగాదా! అడిగేదొక విషయము, చెప్పేది మరియొకవిషయముగానుండు చెడుబోధ యెన్నటికి ప్రయోజనము లేదనిభావము.

కం. అడిగిననాప్రశ్నకు మీ । రొడబడిమును తగినబోధ నుడివితిరంతట । అడిగెటివేళల నడుగని । జడముగులోపములు శిష్యజనులవె కావా । తడబడుకర్మతంత్రములుగావా । గడచిన వేళలో జడుపుతను వెరుకల । విడిచియడిగిననిజమువిడువకమీరనరే జనులవె కావా । తడబడుకర్మతంత్రములు కావా, 65

తా. గురునాథా! నేనడిగినప్రశ్నలకు తగినబోధజేసితిరి. అడిగే సమయమందడుగదగిన సంగతు లడుగనిలోపము శిష్యులదేగదా. కర్మతంత్ర మిట్లుజరిగినది. మీలోపమేమియును లేదు. తనువెరుకలస్థిరములని వానిని విడచి తమరినియడిగియుంటే నిజమును బోధించకపోయినారా, బోధించేయుందురని భావము.

కం. సాకల్యముగను తత్వము । నేకముగా దెలుపువేళ నీతారకసాం ।

ఖ్యక్రమవిధు లెరిగింపరె । నీకేసంశయము వలదునిక నమ్మువుత్రా
సాధులపూర్వగతు లెరుగుమిత్రా । ఆకాలమునకది యీకాలము
నకిది । పాకభేదముకాని పరిపూర్ణమేకము యికనమ్ముపుత్రా ।
సాధులపూర్వగతు లెరుగుమిపుత్రా. 66

తా. శిష్యా! గురువులనేకవగార్గములచే శిష్యులకు తత్వబోధ చేయు వేళల తారకసాంఖ్యములయొక్క క్రమవిధులు బోధించెదరు. నీకు సంశయములలదు. సాధుల పూర్వస్థితులను తెలిసికొమ్ము, ఆకాలమునకది, యీకాలమునకిది, పాకభేదమేగాని పరిపూర్ణమొక్కటే నని నమ్ముమని భావము.

కం. సకల వ్రత జపతపములు । సకలాగమశాస్త్రయోగ సాధకముల
నే । నొకటెరుగనీవె దైవము । యికనైనను కరుణజూడుమిందరి
లోనూ । జేర్చుముగురుపుత్రులలోనూ । యికనావశమేమున్నదిక
మీచిత్తముభాగ్యము కేమిఘనమునే, నొకపుత్రుడను కొంటి
యిందరిలోనూ । చేర్చుముగురుపుత్రులలోనూ. 67

తా. సద్గురుదేవా! నేను వ్రతములుగాని జపములుగాని, తపములుగాని, ఆగమములుగాని, శాస్త్రములుగాని, యోగసాధనములు గాని, ఒకటియు నెరుగను నీవేదైవమని మాత్రమె యెరుగుదును. యింకనైనను నన్ను కరుణించి గురుపుత్రులలో జేర్పుము యికనావశమేమియు లేదు, మీచిత్తము నాభాగ్యము, యింతమంది తమపుత్రులలో నేను నొక పుత్రుడనేనని తలచితినని భావము.

కం. యేవేళకేమి యాచనో । యేవాంఛతో నిన్ను కన్న దేమొదలెందున్
నీవేమడిగిన యాచక । నావిధము దెల్పలేదా నాతండ్రి వినరా ।
మద్వరపుత్రగణములోనిలరా । నేనేనని యాత్మభావ మెరిగించి
గురు । దేవపుత్రులలోన । నిన్నొకనిగానెంతు నాతండ్రి వినరా ।
మద్వరపుత్రగణములోనిలరా. 68

తా. నాకుమారా! నిన్నుచూచినది మొదలుకొని నే నేవాంఛతోనో నీవు నన్నే మడిగినను, దాచకుండా బోధించలేదా నా ప్రియశిష్యులలో నిన్నొకనిగా నెంచితిని శిష్యసమూహమందు జేరుమని భావము.

కం. దేవాంఛలేను లేదిక । దేవామీపాదపద్మదివ్యామృతసం । సేవావాంఛితమొక్కటె । యేవిధికడతేర్చదలచితేమో మహాత్మా దేమహిమ లేమని నేంతునాత్మా । దేవ దేవయాదినారాయణగురు । దేవనాకికబ్రహ్మభావముదెల్పవెయెమోమహాత్మా ॥ యేమహిమ లేమని నెంతునాత్మా. 69

తా. ఆదినారాయణ దేవా! తమ దివ్యపాదపద్మారాధన వాంఛతప్ప నాకింకే వాంఛయులేదు. మహాత్మా నన్నేవిధిగా కడతేర్చదలచినారో తమ మహిమ నేనెంతని తలచెదను నాకు నింక బ్రహ్మభావము బోధించుమని భావము.

కం. గురుసత్యహృదయుడై పర ! గురుమహిమ లెరింగి నాత్మగురు ధర్మములన్ । గురిమీర నల్పుచుండెడి । గురుపుత్రున కిహపరమ్ములకొదువ లేదోయీ । వానిసాటిగుణు లెవ్వరోయీ । గురుడు బ్రహ్మవిష్ణువు గురడెపురహరుడని । గురుభక్తినేవింప గురుడె రక్షించును కొదవ లేదోయి ॥ వానిసాటిగుణు లెవ్వరోయీ. 70

తా. శిష్యా! సత్యహృదయముతోటి పరమగురుని మహిమ లెరిగి తన గురుధర్మములను గురిచే నెరవేర్చుచున్నట్టి గురుపుత్రున కిహపరములందే కొరతయు లేదు. వానితోసాటి నెవరును కారు, గురుడే బ్రహ్మ గురుడే విష్ణువు, గురుడే పురహరుడని గురుభక్తి గలిగి నేవించితే గురుడే రక్షించునని భావము.

శ్రీ

గురుభ్యోనమః.

శ్రీ శుద్ధాద్వైత ప్రబోధ గురుశిష్య సంవాదము.

పూర్వభాగము, సాంఖ్య ప్రకరణము.

చతుర్థప్రకరణారంభము.

కం. మునుతారకయోగప్రభ । గనుగొంటి తదీయబ్రహ్మకళమామక హృ । ద్వనజమునబట్టబయలగు । ఘనతరవిజ్ఞానసాంఖ్యకథ దెలుపుస్వామీ । తెలిసిన తెలివి నిలువదదేమీ । అనిశమాత్మానాత్మలను తేటపరచునా । ధనబోధజేసి చిద్ఘనునిగానను జేయుక థదెలుపుస్వామీ । తెలిసిన తెలివినిలువదదేమీ. 1

తా. గురుస్వామీ తారక ప్రకాశమును గనుగొంటిని అట్టి బ్రహ్మకళమనస్సుకు గోచరమాయెను. అదెమో తెలిసిన తెల్వినిలుచుటలేదు. ఆత్మానాత్మలను తేటపరచునట్టి బోధనొసగి నన్ను ఘనునిగా జేయుమని భావము.

కం. ఘనజ్ఞానసాంఖ్యయోగము । వనజాసనవిష్ణురుద్రవాసవసుర స । న్మునిగణములహరహంబుల । మనమునచెర్చించుచుండె మార్గముగదురా । బోధింతునూరికెనువినరా । వినుఘనబ్రహ్మవిజ్ఞాన సాంఖ్యాదిక । ధనముపనిషదర్థమనుసరించిన తత్వమార్గ మిదేరా ॥ బోధింతూనూరికెనువినరా. 2

తా. శిష్యా! సాంఖ్యయోగము వుపనిషత్తులయొక్క అర్థము వనుసరించిన తత్వమార్గము. యిది బ్రహ్మ, విష్ణు, శివ, ఇంద్ర, దేవ

తాదులెల్లప్పుడు మనసులందు విచారణజేయు మార్గము దాని నీకు బోధించెదను వినుమని భావము.

కం. అమలవిచారముసాంఖ్యము । సుమనస్కమహాసమాధి సురుచిర
భాస్వ । త్సముచితబ్రహ్మానందం । బమనస్కంబగుటవలన నా
రెంటిలోనూ । సాంఖ్యమువక్కాణింతునీతోనూ । రమణీయ్య
మగుసాంఖ్యక్రమముపనిషదర్థ । సుమహితాత్మానాత్మ విమలబో
ధవ్వివిధమారెంటిలోనూ ॥ సాంఖ్యమువక్కాణింతునీతోనూ. 3

తా. సాంఖ్యమమలవిచారము అమనస్కము బ్రహ్మసమాధిని గలుగజేయునది. ఈరెంటిలో నుపనిషదర్థప్రతి పాదకంబై యాత్మానాత్మ బోధమైయుండు సాంఖ్యమును నీకు దెలియజేయుదునని భావము.

కం. యేకంబై నిరుపమని । ర్లోకంబై యాత్మమూలలోకాదుల కా ।
లోకంబై సురుచిరమహ । దేకంబై బ్రహ్మసత్యమేకమై వెలుగూ ।
సచరాచర । నీకమైజలగూ । లోకాలోకేశులు లోకస్థులకుతుదా
లోకమైనిత్యనిరావ్యాకులమై బ్రహ్మమేకమై వెలుగూ ॥ సచరాచరా
నీకమై జలగూ. 4

తా. శిష్యా! సృష్టికిపూర్వము అనగా లోకములు లోకస్థులు లోకేశులు, మొదలగు లోపకములకు ముందు, లోకరహితమై తన కంటె రెండవది లేనిదై సచరాచరములందంతటను శాశ్వితసర్వాకార మైపరిపూర్ణ నిస్గుణస్వరూపుడై పరబ్రహ్మయొక్కడే ప్రకాశించుచుండు నని భావము

కం. జ్ఞానంబై సకలాధి । ష్ఠానంబై ప్రకృతిరహితస్వాత్మాంతర్వి । జ్ఞా
నంబై మోక్షార్థని । ధానంబై నిగమసత్ప్రిధానమై వెలుగూ । పర
మాత్మాభిధానముజలగూ । దానాదానాహీనమానసాధకసుప్ర ।
జ్ఞానఘనానందస్వానుభవైక్య ప్రధానమై వెలుగూ । పరమాత్మా
భిధానముజలగూ,

తా. ఆబ్రహ్మము జ్ఞానరూపమైనది ఈ ప్రపంచమున కంతయు నాధారమైనది. మాయారహితమైనది. అంతటను వ్యాపించియున్నది. మోక్షమును గోరువారికి నిదానమైయున్నది. వేదములకునికిపట్టై అనగా వేదములు పరబ్రహ్మ నాశ్రయించుకొనియున్నవి. ఆయననిత్యవిజ్ఞాన స్వరూపుడు ఆనందరూపుడని భావము.

కం. సారంబై తత్వార్థవి । చారంబై యఖిలకలుషసంక్షయకరవి। స్తా
రంబై నిత్యనిరా । కారంబై నట్టి బ్రహ్మకారమిదేరా। పరసభక్తి
ఘనసుకుమారా , ధీరనిర్గుణమోక్షధారామై వేదార్థ । సార
మైలోకవిహారమైన బ్రహ్మకారమిదేరా ॥ పరసభక్తిఘన సుకు
మారా॥ 6

తా. భక్తిచే నొప్పియుండు సుకుమారా ! సారమైన పరమార్థవిచారమై సకల కలుషములను పోగొట్టు నిత్యనిరాకారమైన బ్రహ్మాకారమిదియే యీ పరబ్రహ్మము మోక్షమున కాధారమై వుపనిషదర్థసారమై లోకాలోకము లందంతటను వ్యాపించి యున్నదని భావము.

కం. పరమైనిరుపద్రవసుఖ । కరమైపరమాణుసూక్ష్మతరమైమహితో।
త్కరమైనిత్యనిరామయ॥ కరమైపరిపూర్ణమోక్షకరమైనదాత్మా।
కాలాకాలసరణిపరమాత్మా । వరమైసుజనాళికాదరమై త్రిభువన
సుం । దరమై చిన్మయచిదంబరమై చిరతరభాగ్యకరమైనదాత్మా।
కాలకాలసరణీపరమాత్మా. 7

తా. ఈయాత్మ మాయను తగులక మాయకంటె పరమై ప్రకాశించుచు, బ్రహ్మానందసుఖమును గలుగజేయునదియై సన్నమునకు నతిసన్నమై అత్యున్నతమునకు ఘనమై నిరామయమై సుజనుల కాశ్రయభూతమై వెలుగులను వెలుగజేయువాడు గావున, త్రిభువనసుందరమైప్రకాశించుచున్నదని భావము.

కం. దానాదానవిహీనత । హీనాహీనాదిరూపవిరహితవిషయ । జ్ఞానాజ్ఞానవిలక్షణ । స్వానుభవాఖండమైన సత్యమిదేరా । పరమార్థనిధానమిదేరా । నానావిధజీవసంతానసమూనస । స్థానరక్షణ సర్వానుగతాద్వైతసత్యమిదేరా । పరమార్థనిధానమిదేరా. 8

తా. ఈ పరబ్రహ్మ యిచ్చుట పుచ్చుకొనుట లేనిదియు ఉచ్చనీచములులేనిదియు జ్ఞానాజ్ఞానములు లేనిదియు, స్వానుభవముచే నఖండమై తృణము మొదలు మేరువువరకు మాంసపాంతరములందు వ్యాపించియుండు పరమార్థ నిధానమైయున్నది. ఆత్మకువేరైన వస్తువింకొకటిలేదని భావము.

కం. ఇదియది యనియింతింతని। మదినెంచుటకలవిగానిమహిమానంబే। యదియేపరసుఖవస్తువు । ఇదియనిఇంతింతటంచు నెరుగు తెలివేరా । దీనికిమించినది లేదల్లదెరా । యిదిసత్యపరిపూర్ణ మిదినిత్యపరమాత్మ । మిదియని సర్వముకదలికదలని మొదలునెరుగు తెలివేరా ॥ దీనికిమించినది లేదల్లదెరా. 9

తా. ఇది ప్రపంచమనిగాని, ప్రపంచమున కతీతమనిగాని, గుణరహితమైనదని గాని, గుణముతో కూడినదనిగాని, యింత పరిమితి యనిగాని, పరిమితి లేదనిగాని, దేనినిగూర్చి చెప్పుటకుశక్యముగాదో నా పరబ్రహ్మమై, యీ ప్రపంచము కానవచ్చు చున్నది. ఆ బ్రహ్మము కానరాలేదు, ఆబ్రహ్మము నిర్వికారమైనది, యీ ప్రపంచము వికారముతో గూడినది, ఈ ప్రపంచమునకు పరిమితిచెప్పగలము, ఆ బ్రహ్మమునకు పరిమితి చెప్పనేరమని విచారించే జ్ఞానమైయున్నది, ఆ జ్ఞానమే పరబ్రహ్మమని భావము.

కం. యీపరిపూర్ణమునిశ్చయ। మాపూర్వబ్రహ్మసృష్టికటుపూర్వము మున్నేపరమాత్మనిరంజన । వ్యాపక మద్వైతమచల వసధిరూపముగా । జెలగుచిదాత్మలోపలవెలిగా । కూపారమున బు

ద్భుదాకారమితముళై । దీపించిసలిలమైజూపట్టి నట్లచలవనధిరూ
పముగా । జెలగుచిదాత్మలోపలవెలిగా,   10

తా. ఇట్లు నిర్వికారమైన పరిపూర్ణ బ్రహ్మంబున బ్రపంచము బుట్టిన విధమెరిగించెద వినుము. ఈ ప్రపంచమనాదిగావున మొట్ట మొదటి సృష్టియని యొక్కటిలేదు, ప్రతికల్పమునకు తుదయందీ జగము నసించుటయు మరల బుట్టుటయు గలదు. గనుక నిట్టి నిరంజనవ్యాపకమైన పరిపూర్ణమునం దీజగము, సముద్రమున జలము బుద్బుదములై కనుపడి మరల నీరైన విధముగా బుట్టుచున్నదని భావము.

ఆత్మశక్తి వివరణము.

కం. అట్టి చిదాత్మునకును లో । పట్టుననొకయాత్మశక్తి ప్రబలియు
నాదిగ బుట్టి మహావ్యక్తంబై । అట్టిట్టిదటంచు నెంచనలవిగాకుండు।
ఆద్యంతమభేద్యమైయుండూ । వట్టిమృత్తులలోన కట్టకడకునిల్వ ।
నట్టిఘటభ్రమపుట్టిగిట్టని యటులనలవిగాకుండు । ఆద్యంతమభేద్య
మైయుండూ,   11

తా. కుండగా నేర్పడునట్టి సామర్థ్యము మట్టి యందే యుండి మట్టికంటె వేరుగాకుండిన విధముగా, సృష్టికి పూర్వము నిర్వికారుడై యుండు పరబ్రహ్మమందొక యాత్మశక్తి ప్రబలి, అట్టిదిట్టిదని నిరూపించుట కలవిగాకుండును, యీ సృష్టికి మాయయే కారణ మని, భావము,

కం. బీజమునవృక్షశక్తియు । తేజమునం దుష్ణశక్తి ధీరసమీర ।
వ్యాజమునచలనశక్తిప్ర । యోజనమగునటుల నాత్మకొదవె శ
క్తియును । శక్త్యాత్మలొక్కటిగా నేర్పడెనూ । రాజిల్లు నీజగద్బీజ
మేనాత్మవి । రాజముగానయవిభాజ్య చిద్వస్తువకొదవె శక్తియు
నూ ॥ శక్త్యాత్మలొక్కటిగా నేర్పడెనూ,   12

తా. విత్తనమందు చెట్టును కలుగజేయు సామర్థ్యమున్ను, వాయువునందు చలించుశక్తియును కలదు, ఈ శక్తులీస్థలమునందుండుట యనుభవసిద్ధమే కదా, ఇవి తమ కాశ్రయభూతములైన విత్తనము మొదలగువాని కంటె వేరుగా కనుపడుటలేదు, వేరుగా కనబడకపోయినను, వృక్షాదులను బుట్టించుట మొదలగు కార్యములు జేయుచునే యున్నవి కదా, విత్తనము కంటె చెట్టున్నూ, గాలికంటె చలనమున్ను, వేరుగాగనబడనందున, భేదములేదన వలెను, కార్యములవలన భేదమున్నదన వలెను, ఇటులనే శక్త్యాత్మ లొకటిగా నేర్పడి బ్రహ్మకంటె శక్తి వేరనిగాని వేరుకాదనిగాని చెప్పుటకు వీలు లేకుండా ప్రపంచమును పుట్టించు చున్నదని భావము.

కం. చైతన్యశక్తియాత్మ న। జాతకమైయఖిలజీవ జననలయాంత। స్థ్సేతుకమైతత్సన్నిధి । నాతత త్రిగుణాత్మకముగ నాలంబమగుచూ । తదధిష్ఠానమునకు వేరగుచూ । స్వాతంత్ర్య మాయా విద్యాతంత్రములచాత । భూతవిభాగసంఘాతమేర్పడి జగదాలంబమగుచూ । తదధిష్ఠానమునకు వేరగుచూ. 13

తా. ఆత్మయందు చైతన్యశక్తిపుట్టి అనగా చేష్టలు చేయునట్టి సామర్థ్యము కలిగి జననవిలయాదులకు హేతువై త్రిగుణములతో గూడుకొని అధిష్ఠానమునకు వేరుగా గనబడుచూ భూతవిభాగము మొదలగునవి యేర్పడెనని భావము.

కం. ఇది సత్తనియోచించిన । తుదకు మహాజ్ఞానమొదవతోచునభావం । బిదియునసత్తనిదెలసిన । కదలుచు సకల ప్రపంచగతమైయగుపడునూ । రూపనామక్రియల తోడుతనూ । సగసత్తనుచు బలుక మొదలులేకనుమధ్య । నొదవియంత్యమునకుదురైనిల్వదుసర్వగతమైయగుపడుసూ।రూపనామక్రియలతోడుతనూ. 14

తా. ఇది యెల్లపుడు స్థిరముగా నుండునది యని యోచించితే బ్రహ్మాను భవముగలుగగనే లేనిదైపోవు చున్నది. ఇదేలేనిదని

యోచింపగా రూపనామ క్రియలతోఁటి గదలుచూ సర్వప్రపంచమును గోచరమగుచున్నది ఇది సదసత్తుయని యోచింపగా మొదట లేక మధ్యగనుపడి కడకునిల్వాదు. యిది దయుండియు లేనివస్తువుగా నున్నది. ఇ విరుద్ధముగానున్నదని భావము.

కం. అవయవముగాదుచూడని । రవయవమును గామనశ్వరముగాదు సదా । యవివేక వివేకాలయ । జవసత్వవినాశశూన్య జాలమై యుండూ । దృశ్యాదృశ్యత్రోవలగుచుండూ । లవలేశమును దీనిభువినివర్ణింపగ । స్వవశముగాదు మోహావిడంబమే కాని జాలమైయుండూ । దృశ్యాశ్యత్రోవలగుచుండూ.   15

తా. కనుపడే సకల పదార్థములు సుషుప్త్యవస్థయందు నసింపగా తాననశింప కుండుటచేత అవయవములతో కూడినదని చెప్పుటకును వీలులేదు. సమస్త ప్రపంచముయొక్క ఆకారముతో కనుపడుచుండుటచే నవయవములు లేనిదని చెప్పుటకువీలులేదు. వట్టి మోహావిడంబమే గానిదనివర్ణించుటకు శక్యముగానని భావము.

కం. వినుదీనిననిర్వాచ్యం । బనినెన్నుదురాత్మవిదులు నాదిలో సర్వంబును దెలసిసూత్రకదియును । ఘనభిన్నాభిన్నమనుచు గనుగొనబోరూ । మాయాప్రకృతులనుదలచ రారూ । కనుదృష్టి చెదరిరజ్జునసర్పమొకటితా । జనియించి వెనక నేమనక బోవురీతిగనుగొనబోరూ । మాయాప్రకృతులను దలచరారూ.   16

తా. కనుదృష్టిచెదరినందుచే త్రాడుపాముగా గనుపించి వెనుక నేమియు లేకపోవునట్లుగా పరబ్రహ్మవద్వితీయుడయ్యును ప్రపంచముగా దోచుట అనుభవసిద్ధమై యున్నది. ప్రపంచమనగా నామరూపములు మాత్రమే గాని మరేమియులేదు. ఇట్లొకడైన పరబ్రహ్మ భిన్నముగా దోచుట భ్రమ. మాయయనున దొకటిలేదు. బ్రహ్మవేత్తలిది యనిర్వాచ్యమని నెంచి మాయా ప్రకృతులని తలచనే తలచరని భావము.

కం. అనుభవవిజ్ఞానమహా । వననిధివెలుగొందుయాత్మవరేచ్ఛాశ। క్తి
నుగతసూక్ష్మవిలోకన । లౌకికవరదృష్టిబొడమగలిగెనుమాయా,
విభ్రమమూలమునజగములాయా । తనుభూతసృష్టిని విని యాత్మ
గనుమీద । గననేదిలేదో తానదియెమాయాతమము గలిగెను
మాయా ॥ విభ్రమమూలమున జగములాయా. 17

తా. స్వానుభవవిజ్ఞానమునందు ప్రకాశించు పరమాత్మ యి
చ్ఛాశక్తిచేకూడుకున్న సూక్ష్మావలోకనచే లోకదృష్టికిపొడమగనే
మాయగలిగెను. అట్టి భ్రమమూలమున జగము లేర్పడెను ఏకమైన
పరబ్రహ్మము విరుద్ధమగు మరియొకరూపముగా దోచుటకు గారణ
మెద్దియో ఏది భేదరహితమైన జ్ఞానము కలుగగనే బొత్తిగ లేనిదై
కానరాదో అదియే మాయయని భావము

కం. ఇదెమాయావిద్యాద్వయ । మిదెజీవేశ్వరవిభేదమిదెబ్రహ్మాండం।
బిదెవాచ్యార్థోభయపద । మిదియేఁసుమ్మాత్మశక్తిఇదిగనుము యు
క్తి । భ్రమవిడువనదేసద్యోముక్తీ । తుదమొదటికి దీనికుదురొ
క్కటేగనుక । మదిచేరినగఁ భ్రమసి రెండగు దీనిగనుగొనుము
యుక్తి ॥ భ్రమవిడువనదేసద్యోముక్తీ. 18

తా. మాయావిద్యాద్వయము జీవేశ్వరభేదము, బ్రహ్మాండము
ఉభయవాచ్యార్థములు ఆత్మశక్తి మొదలగునవి. ఈమాయయే
యీభ్రమలిడుచుచే ముక్తి మనసుచెదిరితే గదాభ్రమవలన రెండగు
చున్నవి. యుక్తిచేదీని గ్రహింపుమని భావము.

కం. యీయాత్మశక్తి యందొక । మాయావిద్యాద్వయంబు మహిజ
లగునునా । మాయాజగదుద్భవాది వి । ధాయకమననిఖిల భూ
తాధారకమనగా । సమష్ట్యంతరాత్మను వ్యష్టనగా । పాయకగుణస
ర్వాదాయలోకాలోక । ధీయుతజీవసముపాయమహావ్యక్త్యాధారక
మనగా ॥ సమష్ట్యంతరాత్మను వ్యష్టనగా. 19

తా. ఈయాత్మశక్తియందు, మాయయనియు, అవిద్యయని యురెండుగలిగెను. అసత్యజడ దుఃఖరూపిణియగు మాయయే జగదుద్భవాది జీవనదుపాయమగు సర్వమునకును నాధారమైయున్నది. అవిద్యయనినను, అవ్యక్తమనినను సుషుప్తియనినను నజ్ఞానమనినను నొక్కటేయని భావము.

పంచభూతోద్భవ విధానము.

కం. పరమోంకారమునందున । కరమరుదుగశబ్దగుణకకలితంబైత । త్పరశబ్దబ్రహ్మంబున । స్థిరముగనాకాశమొకటి సృష్టి గలిగెనుగా । ఆగగనమందనిలమేర్పడెగా । మరివాయువందగ్ని మరినగ్నియందుదక । మరయుజలములయందీధరణిబుట్టిజగముసృష్టి గలిగెనుగా । ఆగగనమందనిలమేర్పడెగా. 20

తా. పరమోంకార బ్రహ్మంబున శబ్దగుణముతో గూడికొనిన ఆకాశము గలిగెను. ఆయాకాశమున వాయువును, వాయువునందగ్నియును, అగ్నియందుదకమును, ఉదకమునందు భూమియునుబుట్టి జగదుద్భవ మాయెనని భావము.

కం. యీపంచభూతములుమరి । లోపలరెండగుచు సగము లొక్కొక్కటిన్నా । ల్గేపారిపంచవింశతి । ప్రాపంచస్థూల సూక్ష్మ పంచీకృతములై । ప్రబలెనుపంచీకరణ భాగములై । దీపిత స్థూలసూక్ష్మోపాధి కారణ । వ్యాపకతనుగుణరూపత్రయాత్మక పంచీకృతములై । ప్రబలెను పంచీకరణభాగములై. 21

తా. ఈయైదు భూతములును నొక్కొక్కటి రెండేసి భాగములై ఒక్కొక్క సగము నాల్గేసి భాగములై, స్థూలసూక్ష్మకారణ దేహంబులంబొంది తనుగుణరూపత్రయాత్మకమగు అయిదయిదు లిరువదియైదు పంచీకరణ భాగములై ప్రపంచమాయెనని భావము.

సృష్టిపంచీకరణ వివరణము.

కం. ఆసర్వసృష్టి దెలిపెద । భాసురతరగగనమర్ధభాగము జ్ఞాతై । యా
సగమును నాల్గంశలు । నై సుమనోబుద్ధి చిత్తాహంకారములుగా
ప్రబలెను గగనపంచకమనగా । నీసూక్ష్మకాశాంశలాసమీరాగ్ని
వి । కాససలిలధాత్రిలేశాంశముల గల శహంకారములుగా । ప్రి
బలెను గగనపంచకమనగా. 22

తా॥ సృష్టినిగురించి వివరించెదను వినుము. ఆకసము రెండు భాగములై అందులో నొకసగము జ్ఞాతమయ్యెను. కడమసగము నాల్గుభాగములై యితరనాలుగు భూతంబులైన వాయువు, అగ్ని, నీరు, భూమినిం గూడుచున్నవి. అందులో గాలినింగూడుటచేత మనస్సుపుట్టెను. అగ్నితో కూడుట వలన బుద్ధియుదయించెను. నీటితో జేరుటవలన చిత్తము గలిగెను. భూమితో గూడుట వలన నహంకారము బుట్టెను. ఇట్లు పుట్టిన నాలుగును సమష్టిభూతంబులని పిల్వబడును. యీజ్ఞాన మనోబుద్ధి చిత్తఅహంకారంబులైదునునంతరింద్రియములనియును ఆకాశపంచకమనియు చెప్పబడునని భావము.

కం. మారుతమర్ధాంశమును । వేరై వ్యానంబునయ్యె విడిబడు శేషం ।
బారీతిన చతురంశల । పారముగ సమానుదాన ప్రాణాపానా ।
మును వాయుపంచకమయ్యెగానా । కోరినీమారుత సారాంశలాకా
శ । భూరిదహనవారి ధారుణిగతములై ప్రాణాపానా॥ మును
వాయుపంచకమయ్యెగానా. 23

తా॥ వాయువు రెండుభాగములై అందులో నొకసగము వ్యానవాయువనే వ్యష్టిభూతంబయ్యె తక్కిన సగము నాలుగుభాగములై యితర నాలుగు భూతంబులైన, యాకాశ, అగ్ని, జల, భూములంగూడుచున్నవి నందు నాకాశముతో గూడుటచే సమానవాయువు గలిగెను. అగ్నిసంబంధముచే నుదానముపుట్టెను. నీళ్ళతో

జేరుటచే బ్రాణవాయువు జన్మించెను. భూమితో జేరుటచే సమానవా
యువుదయించెను. యీనాలుగును సమష్టిభూతంబులు, వాయుపంచ
కంబగు నీరైదును పంచప్రాణంబులని చెప్పబడుచున్నవని భావము.

కం. దహనార్ధాంశము చెక్షు । ర్విహితంబై భాగశేషవిధియొక నాలై
మహిలోపలశ్రోత్రత్వక్ । స్పృహజహ్వాఘ్రాణవిషయ సూక్ష్మా
ములగుచూ । యిదియొకదహనపంచకమగుచూ । నహాజగగనవా
యుజలభూచతురాంశల । మహదైక్యముగ నెలసి । మహితనందీ
పాగ్ని సూక్ష్మములగుచూ। యిదియొకదహనపంచకమగుచూ. 24

తా. అగ్ని రెండుభాగములై యందులో నొకభాగము నేత్ర
మనెడు వ్యష్టిభూతమాయెను. తక్కినభాగములునాలుగు శకలములై
యితరనాలుగుభూతములైన ఆకాశము, వాయువు, నీళ్ళు భూమినిం
గలసుకొనుచున్నవి. అందాకసముతో జేరుటచే, చెవులుపుట్టెను. వా
యువుతో గలయుటచే జర్మముగలిగెను. జలముతో జేరుటచే నాలుక
పుట్టెను. భూమితో గలియుటవలన ముక్కుగలిగెను. యీనాలుగును
సమిష్టిభూతములయ్యె. అగ్నిపంచకంబగు నీరైదును జ్ఞానేంద్రియము
లని చెప్పబడుచున్నవని భావము.

కం. జలమర్ధాంశమురసమై । యలశేషమునాల్గుభాగములై శబ్దస్పర్శ
లురూపగంధములుగా । జలగెనుతన్మాత్రలగుచుసాధనగాగా । యి
దియొకయాపోపంచకమనగా । సలలితతత్సూక్ష్మజలాంశములతో
డ । కలితములై వ్యోమ । మరుదగ్నిభూములుసాధనగాగా యిది
యొకయాపోపంచకమనగా. 25

తా. జలము రెండుభాగములై యందు నొకభాగము రసమ
నెడి వ్యష్టిభూతమాయెను. తక్కిన సగభాగము నాలుగుభాగములై
యితరభూతములైన ఆకాశ, వాయు, వహ్ని, పృథ్వులం గూడుచు
న్నవి. అందు నాకసముతో జేరుటచే శబ్దముపుట్టెను. గాలితో జేరుట

వలన స్పర్శముకలిగెను. నిప్పుతో గలియుటచే రూపముపుట్టెను. భూమితో జేరుటచేత గంధముగలిగెను. ఈనాలుగును సమష్టిభూతములాయెను. వుదకపంచకంబగు నీయైదును జ్ఞానేంద్రియములకు విషయములు. ఇవే పంచతన్మాత్రలని ప్రసిద్ధములనిభావము.

కం. ఇలనర్ధాంశము పాయువు । కలశేషము నాల్గుభాగకములై మరితామిలకర్మేంద్రియ సమితిగ । జెలగుచు వచనాదిక్రియలూ జేయుచూనుండూ । ఇదిభూతపంచకమై తానుండూ। యిల తన చతురంశములువ్యోమమరుదగ్ని । జలములగలసినులలితములై క్రియజేయుచునుండూ । కర్మేంద్రియపంచకమగుచుండూ. 26

తా. భూమి రెండుభాగములై యందులో నొకపాలు పాయువనెడి వ్యష్టిభూతంబయ్యె. మిగతసగము నాలుగుతునకలై యితరనాలుగుభూతంబులైన ఆకాశము, వాయువు, నిప్పు, నీళ్ళనుగూడుచున్నవి. అందాకాశముతో గూడుటచేత నోరు కలిగెను. గాలితోగలియుటచేత చేతులు గలిగెను. అగ్నితోగూడుటవలన గాళ్లుపుట్టెను. జలముతో గలియుటచేత శిసినముగలిగెను. ఈ నాలుగును సమష్టిభూతములని పిలువబడును, భూమిపంచకంబగు నీయైదును గర్మేంద్రియములని చెప్పబడుచున్నవనిభావము.

కం. భూతార్థభాగములుమును । జాతములై జ్ఞానవ్యానచక్షురసాంతర్జ్యోతకపాయువులగుచును । ఖ్యాతిగ గగనానిలాగ్ని ఘనజలధరణి । ప్రబలెనుపాంచాభౌతికసరణి । నీతారెనీపంచ । భూతార్ధములునితర । భూతజననమరణ హేతుకములునొంది ఘనజలధరణి ప్రబలెను పంచభౌతికాసరణి. 27

తా. జ్ఞానము, వ్యానవాయువు, నేత్రములు, రసనేంద్రియము, గుదము, ఈఅయిదును నిజాంశములవల్లనే (అనగా) ఆకాశమాకాశముతోను, వాయువు వాయువుతోను, అగ్ని అగ్నితోను. నుదకము

నుదకముతోను భూమి భూమితోను, గలియుటచేత గలుగుటబట్టి యివి వ్యష్టిభూతంబులాయెను. తక్కినయిరువది భూతంబులును మిశ్రమభూతంబులతో గలియుటచే సమష్టిభూతంబు లాయెను. ఈసమష్టిభూతంబులే మొదటలయించి తరువాత వ్యష్టిభూతంబు లయించుననిభావము.

ఆకాశపంచకం	జ్ఞానము	మనస్సు	బుద్ధి	చిత్తము	అహంకారము	అంతరింద్రియములు
వాయుపంచకం	సమానవాయువు	వ్యానవాయువు	ఉదానవాయువు	ప్రాణవాయువు	అపానవాయువు	ప్రాణేంద్రియములు
అగ్నిపంచకం	శ్రోత్రము	త్వక్కు	చక్షువు	జింహా	ఘ్రాణము	జ్ఞానేంద్రియములు
ఉదకపంచకం	శబ్దము	స్పర్శము	రూపము	రసము	గంధము	పంచతన్మాత్రలు
పృథ్వీపంచకం	వాక్కు	పాణి	పాదము	గుంహ్యము	గుదము	కర్మేంద్రియములు
	ఆకాశతత్వములు.	వాయుతత్వములు.	అగ్నితత్వములు.	ఉదకతత్వములు.	పృథ్వీతత్వములు.	

స్థితిపంచీకరణ కదంబవివరణము.

కం. జ్ఞానసమానము శ్రోత్రము। ప్రీతిన్ శబ్దమునువాక్కు పెంపుగ నభసం। జాతకపంచకమిదియును। యీతరివృద్ధ్యాన త్వక్కు నిరువుగస్పర్శా। పాణితోవాయుపంచక విమర్శా। మరిమనీషా దానవరద్భృగ్వ్యాపపదము। లిరువుగ వైశ్వానరపంచకమనదగు నిరువుగ స్పర్శా। పాణితో వాయు పంచకవిమర్శా.   28

తా. జ్ఞానము, సమానము, శ్రోత్రము, శబ్దము, వాక్కు, ఈ అయిదు నాకాశపంచకము. మనస్సు, వ్యానము, త్వక్కు, స్పర్శము,

పాణి, ఈ అయిదును వాయుపంచకము. బుద్ధి, ఉదానము, చక్షువు, రూపము, పాదము, యీయయిదు నగ్నిపంచకమని భావము.

కం. చిత్తముప్రాణము జిహ్వయు । సత్తాధికరసము పస్థనమితీంద్రయ మిా । హొత్తునజలపంచకమిది । యుత్తమహంకృత మపానమొగి నాసములునూ । గంధము పాయువులు గలసియునూ । మత్తిల్లి భూపంచకోత్తమమిదియాగ । సత్తాదెలసిన బ్రహ్మవేత్తలకెల్ల పుడునొగినాసములునూ । గంధముపాయువలుగలసియునూ. 29

తా. చిత్తము, ప్రాణము, జిహ్వ, రసము, గుహ్యము, యీయయిదు నుదకపంచకము. అహంకారము, అపానము, ఘ్రాణము, గంధము, గుదము, యీ యయిదు పృథ్విపంచకమని చెప్పబడును. వీనియొక్క సత్తాదెలసిన బ్రహ్మవేత్తలు కృతార్థులగుదురని భావము.

కం. అంతర్జ్ఞాతసహస్రా । రాంతరమునవనిలచి జ్ఞప్తిరాగొల్పుమరిక స్వాంతముగళానిలయంబై । సంతతయూహలును గలుగు వైఖరి జేయూ । సంకల్పవికల్పము జేయూ । అంతను బుద్ధిముఖాంతమం మునిలచి వింతవస్తువితతినంతానకోరి యానైఖరి జేయూ । సంక ల్పావికల్పము జేయూ. 30

తా. జ్ఞాతసహస్రారమునందు నిలచి జ్ఞప్తిని గలుగజేయుచుం డును. కంఠస్థానమందుండి యూహలుబుట్టించుచు సంకల్ప వికల్పము లను గలిగించుచుండును. ముఖమందునిలచి వింతవస్తువులమీాద కోర్కెనుగలిగించుచుండునని భావము.

కం. చిత్తమునాభీతలమున । హత్తుగదానిలచి చింతలన్నిటిజేయుౝ । మత్తిల్లి యహంకారము । సత్తుగరుధిరమునమండి సర్వమొనర్చూ నభపంచకమింతయొనర్చూ । అంతరింద్రియమోహ భ్రాంతుల చేయూకా । శాంతఃకరణజీవ చింతాపరంపరల సర్వమొనర్చూ । నభపంచకమింత యొనర్చూ. 31

తా. చిత్తము నాభియందునిలచి యావత్తు చింతలను గలిగించుచుండును. అహంకారము రక్తమందుండి యంతరంగమోహభ్రాంతులచే సర్వకార్యములు జేయుచుండును. ఆకాశపంచక మింత జేయుచున్నదని భావము.

కం. ముందుసమానమునాభీ । కందకమున భుక్తయశనఘనరసపచనం । బందొప్ప జేసినాడీ । బృందముకుఁ భాగవిధిగాభోగ్యత నొసగు । సర్వేంద్రియ సమరస మొసగూ । పొందువ్యానము సర్వసంధూలశీతోష్ణ । ద్వంద్వసంస్పర్శ లానందముగ జేయు భోగ్యత నొసగూ । సర్వేంద్రియ సమరస మొసగూ. 32

తా. సమానవాయువు నాభి బిలమందునిలచి భుక్తాన్నమును పచనముచేసి యారసమును యావత్తునాడులకును భాగవిధిగా బంచిపెట్టుచుండును. వ్యానవాయువు సర్వసంధులందును శీతోష్ణస్పర్శలను జేయుచుండునని భావము.

కం. క్రమమలరకంఠబిలమున । నిమిడినుదానానిలంబునేర్పుగ సంకల్పములొంద జేశి మరియు । న్నమరగశబ్దములు బలుకునటులొను జేయూ । తనుసుప్తిజాగ్రతలలొ వెలయూ । సుమహితేంద్రియ సర్వసమితిసుప్తినిమూశి । విమలజాగ్రతహృషీకముల మరలనునిలువునటులొనుజేయూ । తనుసుప్తిజాగ్రతలలొ వెలయూ. 33

తా. ఉదానవాయువు కంఠబిలమున నిమిడి సంకల్పములుగలిగించుచు శబ్దములను బలికించుచుండును. ఇంకను నది నిద్ర జాగ్రతలను గలిగించుచుండును. సర్వేంద్రియములను నిద్రయందు లీనము జేయుచు జాగ్రతయందు వానివాని స్థానములందు నిలుపుచుండునని భావము.

కం. ప్రాణముహృదయగతంబై । నానెముగను బ్రహ్మాదండి నంతటి దూర్ధ్వ । ఘ్రాణముఖరంధ్రములప్రా। మాణ్యతను శ్వాసములను।

మానాకానిండీ । ఇడపింగళాఖ్యల నాదవుచుండీ । ఘోణిశ్వాసాని
లశ్రేణివెలుపలకుబికి । రాణింపహృదయాంగుళము జనినటనిలుచు
మానకనిండీ । యిడపింగళాఖ్యల నాదవుచుండీ. 34

తా. ప్రాణవాయువు హృదయమందు జేరి బ్రహ్మాదండి నంటి ఘ్రాణరంధ్రములద్వారా శ్వాసములనిండి ఇడా, పింగళ యనుపేర్లచే వెలుపలకువచ్చి తిరుగా హృదయమునకుజని ఇట్లుశ్వాసవాయువు జరుగుచుండునని భావము.

కం. యిలనాధారాబ్జంబున । నిలచియపానానిలంబు నేర్పుగకుక్షిగ
మలమూత్రవిసర్జనములు ! సలుపును విషయోపరతికి సాధనగా
నూ । శుక్లానంద మలరి వేడుకనూ । కలకనధోశ్వాసకలితమై
గర్భనం । చలనమిదియే నిర్మలవాయు పంచకముసాధనగానూ ।
శుక్లానందమలరి వేడుకనూ. 35

తా. అపానవాయువు, ఆధారము, కమలమందునిలచి, కుక్షియందలి మలమూత్రములను వెలికిద్రోయుచు విషయరతికి సాధనమై శుక్లానందమును గలిగించుచుండును. ఇదియే వాయుపంచక మని భావము.

కం. శ్రోత్రముకర్ణయుగంబుల । సూత్రివ్యాపకముగాను సూక్ష్మనుశ
బ్ద । వాత్రిమదిక్కులతనువిను । ధాత్రిత్వగింద్రియము సప్తధా
తువిధులాకూ । పైమునుకిదియే పసగన్పించుటకూ । నేత్రము నీ
బాహ్యనేత్రగోళకమూల । పాత్రతనిలచి సర్వత్రరూపము లెరు
గుధాతువిధులకూ । పైమునుకిదియెపసగన్పించుటకూ. 36

తా. శ్రోత్రేంద్రియము కర్ణములందుండి శబ్దములను గ్రహించుచుండును. త్వగింద్రియము సప్తధాతువిధులకు ముసుకుగా నేర్పడి యాకారమేర్పడుచున్నది. నేత్రేంద్రియము బాహ్యమందుండు నేత్ర గోళకములద్వారా రూపముల నెరుగుచుండునని భావము.

కం. జిహ్వేంద్రియమును బాహ్యత । జిహ్వేంద్రియమందు నిలచి చిత్రతపద్రుడు । చ్యాహ్వాయముల భోగించును । సహ్యతఘ్రాణేంద్రియంబు సకమలనాసా । పుటములనిలచి పొసగువికాస । గహ్వరములత్రివిధగంధములను జెందు । విహ్వాలమగుదహన విషయపంచకమిదియే సదమలనాసా । పుటములనిలచి పొసగువికాస. 37

తా. జింహ్వేంద్రియము జింహ్వయందుండి షడ్రుచుల నెరుగుచుండును. ఘ్రాణేంద్రియము నాసాపుటములనిలచి సువాసన, దుర్వాసన, మిశ్రమవాసనలను గ్రహించుచుండును. దహన, విషయపంచకమిదియేనని భావము,

కం. నిరతము శబ్దముద్వివినా । వరణములను ధ్వనులుజేయువరనిజదేహం । తరమంతటనస్పర్శము । గురుతెరుగును కఠినమృదుల గుణజాలములా । శీతోష్ణత్వందాదిమూలములా । స్థిరరూపు నేత్రగోచరవస్తునికరము । పరికించిచేజిక్కి పరిపాలింపగజేయు గుణజాలములా । శీతోష్ణత్వంద్వాదిమూలములా. 38

తా. శబ్దమెల్లప్పుడును చెవులయందు ధ్వనులుజేయుచుండును. స్పర్శము దేహమంతటను మృదుకఠినములను శీతోష్ణాదులను గురుతెరుగుచుండును. రూపము కంటికి కనుపడు వస్తుజాలములనెల్ల జూచుచుండునని భావము,

కం. రసమునహస్రచ్ఛద । బిసరుహమందుండిపదునుబేర్కొను సర్వప్రసరితమగుగంధేంద్రియ । మెసగనువాసనలగోరిలి మెలగుతానెపుడూ । ఇదెజలపంచకము నాత్మవినుడూ । వసుమతిగగన దిగ్దశబ్రహ్మాండాఖండ। రసముచెలయునీరసతన్మాత్రలతోటి మెలగుతానెపుడూ । ఇదెజలపంచకమునాత్మవినుడూ. 39

తా. రసము సహస్రారకమలమందుండి పదునుగలుగజేయుచు రసతన్మాత్రలతోటి భూమ్యాకాశాది దిగ్దశల బ్రహ్మాండాఖండరసము

ను స్రవింపచేయుచుండును. గంధేంద్రియకెంపృదును వాసనల గోరిలు చుండును. యిదే జలపంచకమని చెప్పబడ నని భావము.

క. వాగింద్రియ మనవగతము । వాగ్విలసితమైన సుకృతవాక్కుల పుణ్యం । బాగమనించును దూషణ । వాగ్వైఖరివలన దోషవశముచు జెందూ । ఘసమృదు నీచకఠినాదులందూ । బాగుగ ప్రాణేంద్రియము చేతులనిలచి । త్యాగ పుణ్య పాపభోగక్రియలూ జేయూవశమును జెందూ । ఘనమృదునీచకఠినాదులందూ. 40

తా. వాగింద్రియ మెల్లప్పుడును, మృదువైన సుకృతవాక్కులు పలుకుటచే పుణ్యమును, కఠిన, నీచ, దూషణ, భూషణాలాడుటవలన దోషమును జెందుచుండును, ప్రాణేంద్రియము చేతులయందు నిలచి త్యాగకార్యములను, పుణ్యకార్యములను, పాపకృత్యములను భోగక్రియలను జేయుచుండునని భావము.

కం. పాదేంద్రియభూతము నిరు । పాదములను నిలచిపుణ్యపాపములనురెం । జేదారిన రాదగునో । యేదారిననడచినడచి యాయాసమొందూ, తనుసంచారాపాయ మింపొందూ । పాయువుయోని ప్రజాపతులందుండి । యాయుడశుక్లమూత్రములు విసర్జించి యాయాసమొందూ । తనుసంచారోపాయమింపొందూ. 41

తా. పాదేంద్రియము రెండు పాదములయందుండి, పుణ్యపాపము లేదారిన రాదగునో, యేదారిన నడచుచు, శరీరమును మోసికొని నడచుచుండును. పాయువు, యోని, ప్రజాపతులయందుండి శుక్లమూత్రములను వెలికి ద్రోయుచుండునని భావము.

కం. మొదటనుస్థేంద్రియమిా। గుదమందున నిలచిగర్భగోళక మందుణ్ వదలక వెలికివిసర్జన । మదిజేయునమేధ్య మూత్రమాలిన్యమంతా మానవసూక్ష్మ గోచరమంతా । విదితముగ నాత్మపద మెరుగువారికి । పదముభూపంచక మదుగోగనుగొను పూర్వమాలిన్యమంతా । మానవసూక్ష్మ గోచరమంతా. 42

తా. ఉపస్థేంద్రియము గుదస్థానమందు నిలచి గర్భగోళమం దుండు మలమూత్రమాలిన్యము నంతయు వెలికి విసర్జన జేయుచుండును. యిది పృథ్వీపంచకమని చెప్పబడును, ఆత్మపరమెరుగువారీ విచారణ జేయవలయునని భావము.

లయపంచీకరణము.

కం. ఆకాశాంశపుబయలులో । ప్రాకటముగ పృథివికఠిన భాగముగ లియర్ । లోకస్ఫుటసంభాషణ । లీకరణిని తొలగివాక్కులీన మైముందూ । భూతాత్మాంశగల పృథివీయందూ । చేకొని వాయు సంచలనాంశమునభూమి । దాకొన్న పాణినిష్కర్మని స్తేడమై లీన మైముందూ । భూతాత్మాంశగల పృథివియందూ 43

తా. పృథ్వియొక్క కఠినాంశము, ఆకాశముయొక్క బయలాంశముతోగూడిన మాటలు తొలగి వాక్కు లయించును. పృథ్వియొక్క కఠినాంశము వాయువుయొక్క చలనాంశముతో గూడిన కర్మరహితమై పాణి లయించునని భావము.

కం. స్థిరవైశ్వానర తేజాం । తరమున ధరకఠినభాగతత్వము గలియర్ తిరుగాడుటొదలిపాదము । నరయగనిష్కర్మమగుచు నప్పుడేలయమందూ । భూతాత్మాంశగల పృథివినొందు । నిరువుగజలద్రవము గలసిభూకఠినాంశ । చొరగనుగుహ్యము విసర్జనమును వొదలి యప్పుడె లయమందూ । భూతాత్మాంశగల పృథివినొందూ. 44

తా. పృథ్వియొక్క కఠినాంశము, అగ్నియొక్క తేజాంశముతో గూడినట్లయిన, తిరుగుట నొదలి కర్మరహితమై, పాదములయించును, పృథ్వియొక్క కఠినాంశము, అప్పుయొక్క ద్రవాంశముతోగూడిన విసర్జనమునొదలి గుహ్యము లయమునొందునని భావము.

కం. అలగగనాంశపుబయలులో । జలభూతముయొక్క ద్రవముజెంది న వేళన్ । కలకలము లేక ధ్వనులతో । వెలిలోశబ్దములు నిలచి

విలయమునొందూ । భూతార్ధాంశగల జలమూనందూ । కలిత
గంధవహాచల నాంశమునపూర్ణ । సలిలద్రవాంశనది కలియస్ప
ర్శేంద్రియమువిలయము నొందూ । భూతార్ధాంశగల జలము
నందూ. 45

తా. జలభూతముయొక్క ద్రవాంశము, ఆకాశముయొక్క బ
యలాంశముతోఁ జేరిన ధ్వనిరహితమై శబ్దము లయమగును. అప్పుయొ
క్క ద్రవాంశము వాయువుయొక్క చలనాంశముతోఁ జేరిన పక్షమున
స్పర్శేంద్రియము లయించునని భావము.

కం. వరదహనాంశములోపల । నిరువుగ జలభూతద్రవమునిగిరిన వేళ ।
పరదృగ్గోచరజాగ్రత । మనుపై తద్రూపమెల్ల మరివిలయ మొం
దూ । భూతార్ధాంశగలజలమునందూ । ధరణి కఠినాంశము సా
రదిజలద్రవమంట । చిరతర వాసన లరయక తద్గంధములయము
నొందూ । భూతార్ధాంశగలజలమునందూ. 46

తా. అప్పుయొక్క ద్రవాంశము, అగ్నియొక్క తేజాంశము
తోఁగూడిన నితర పదార్థముల చూచు జాగ్రత తప్పి, రూపములయిం
చును, అప్పుయొక్క ద్రవాంశము, పృథ్వియొక్క కఠినాంశముతోఁ
గూడిన వాసనల గ్రహించు తెలివిపోయి గంధేంద్రియము లయించు
నని భావము.

కం. వియదంశవుగగనంబు లో । నాయనలాధిక్యతేజ మటు గలశిన
ని ర్వాయామతశ్రవణాది వి । ధాయక శ్రోత్రేంద్రి యంబు
తగవిలయ మొందూ । భూతార్ధాంశగ లవహ్నియందూ । వా
యునంచలనాంశమూ యగ్ని తేజము । బాయకగలయుండ బా
యుత్వగింద్రియము తగవిలయ మొందూ । భూతార్ధాంశగలవహ్ని
యందూ. 47

తా. అగ్నియొక్క తేజాంశము ఆకాశముయొక్క బయలాంశ

ముతోఁ గలియు నప్పుడు వినుట మాని శ్రోత్రేంద్రియము లయిం
చును. అగ్నియొక్క తేజాంశము వాయువుయొక్క చలనాంశమునందుఁ
గలసిన త్వక్కు లయించునని భావము.

కం. ఉదకాంశము లవ ద్రవమున । సదమల రసాంశ తేజస
త్వముగలియఁగ । పదునుగుణంబును రుచియును । నొదలు జి
హ్వేంద్రియంబును యవఁ గుముందూ । భూతార్ధాంశగల వహ్ని
యందూ । యిదె పృథ్వీకఠినాంశ కేదునుద హానప్రభ । గదియు ఘ్రా
ఘ్రాణము చదిరి నిజగుణముతో నుదువఁగుముందూ । భూతార్ధాంశ
గలవహ్ని యందూ. 48

తా. అగ్నియొక్క తేజాంశము అప్పుయొక్క ముద్రాంశము
తోఁ జేరినట్టు యినపను. గుణమును. రుచి గునుసవసలి జిహ్వేంద్రియ
ములయించును అగ్నియొక్క తేజాంశము పృథ్వియొక్క కఠినాంశ
ముతోఁ జేరినయెడల ఘ్రాణేంద్రియము లయించునని భావము.

కం. ఆగగనపుబయలాంశను । తాగురుతుగ వాయు చలనతత్త్వముగలి
యఁగ । భోగాశనపచనాదులు । సాగకవిలయమును గొంకు శ్వాస
లుపుందూ । తదర్ధాంశగల వాయువందూ । యోగాగ్ని తేజాంశ
భాగములో మాను । తాగమ చలనాంశ మొగిను దానము నిశ్వాస
లుమ్ముందూ । తదర్ధాంశగల వాయువందూ. 49

తా. వాయువుయొక్క చలనాంశము ఆకాశముయొక్క బయ
లాంశముతోఁ గూడిన సమానవాయువు లయించును. వాయువుయొక్క
చలనాంశము అగ్నియొక్క తేజాంశముతోఁ గూడిన ఉదానవాయువు
లయించునని భావము.

కం. సలిలద్రవలేశములో । విలసితముగ వాయుచలనవీక్షణ గలియఁగ
మలమూత్రవిసర్జన చెడి । తలపన పానానిలంబు తత్త్వము జెందూ ।
తదర్ధాంశగల వాయువందూ । ఇలభూతకఠినాంశ మలవాయు

చలనాంశ । గలసిపానానిలము నిజగుణములతోఁడ తత్వము జెం
దూ । తదర్ధాంశ గలవాయువందూ. 50

తా. వాయువుయొక్క చలనాంశము అప్పుయొక్క ద్రవాంశ
ముతోఁగూడినట్టయిన ప్రాణవాయువులయించును, వాయువుయొక్క
చలనాంశము పృథ్వియొక్క కఠినాంశముతోఁడం గలసినట్టయినసపా
నవాయువు లయించునని భావము.

కం. నీరాంశపుద్రవభా గలా। ధారుణికఠినాంశసూత్మతత్వముగలియన్ ।
కారణకార్యమువిడచియు । ధీరయహంకారమణగి. ధీవిలయమం
దూతదర్ధాంశగలనభమునందు । భూరివహ్నితేజమాదూషిజలద్ర
వము। జేరచిత్తమువిషయ క్రూర విభ్రమలతోఁ ధీవిలయమందూ।
తదర్ధాంశగలనభమునందూ. 51

తా. ఆకాశముయొక్క బయలాంశముతో పృథ్వియొక్క కఠి
నాంశము జేరిన కారణకార్యములొదవి యహంకారము లయించును.
వహ్నియొక్క తేజాంశము జలముయొక్క ద్రవాంశమందుఁ జేరినభ్రి
మలను విడచి, చిత్తములయించునని భావము.

కం. మారుతచలనాంశంబులో । దారుణగాఢాగ్ని తేజతత్వముగలి
యన్ । పేరడగియూహపోహల । నోరెత్తగలేక బుద్ధినుగవణగు
ముందూ । తదర్ధాంశగలనభమునందూ । చారుచిద్గగనవిస్తార
బయలులోవాయు।ధీరచలనముగలియ తారుమారై మనసు నురు
వణగుముందూ । తదర్ధాంశగలనభమునందూ. 52

తా. మారుతముయొక్క చలనాంశముతో నగ్నియొక్క తేజాం
శము గలసినయెడల బుద్ధిలయించును. ఆకాశముయొక్క బయలాంశ
ముతో వాయువుయొక్క చలనాంశము జేరినట్లయిన మనస్సు లయిం
చునని భావము.

కం. తొలిచాతుర్భాగాంశలు। గలఁసుంద్రియ గణములిటులకడుగుణ
ములతో । విలయించి వాటియర్ధాం । శలుగల భూతప్రపంచ

జాలములందూ । జేరును ప్రథమగోశములందూ । ఇలజలాగ్ని
వాయుసలలితాంబరముల । విలసిల్లి నిర్విషయకలితములై యాత్మ
జాలాములందూ । జేరును ప్రథమగోశములందూ. 53

తా. ఈప్రకారము మొదటిచతుర్భాగాంశలుగల యింద్రియ
సమూహములు వాని గుణములతోడ వాటి వాటి వ్యష్ట్యంశలు గల
భూమి, జలము, అగ్ని, వాయువు, ఆకాశము వీటియందు లయించు
నని భావము.

పంచభూతాత్మాంశలయము.

కం. వసుమతియర్ధాంశముదు । ర్వ్యసనావృతమైన వాయువదిని జసా
రాం । శసమానాంశచతుష్కము । పసగలశితదంశనొదలి వా
యువేంద్రియమూ । లయమై పృథివీగతమేకమయమూ । విసుక
చేతద్విషయప్రసరణమూనిని, ర్వ్యసనని స్తేజమై కొనకేమినగు పడ
కవాయువేంద్రియమూ । లయమై పృథివీగతమేకమయమూ. 54

తా. పృథ్వి అర్ధాంశయొక్క చతుర్భాగములు పృథ్వియొక్క
మిగతసగమై నవాయువునందు గలసి, విషయప్రసరణమూని తేజోర
హితమై కనుపడకుండ పృథివిలోలయమై పోవునని భావము.

కం. జలమర్ధాంశమురసస । కలితంబై తజ్జలాంశకళలవినాశ్లుగ । నెల
వులువిడితనుజేరిన । విలయించును తద్రసంబు వింతాగానెంతా
జలభూతమే కార్ణవమంతా । తెలివిలేకవిషయకలకలములు లేక ।
వెలిలోని స్తేజమై తొలగియేమియుగాక వింతాగానెంతా। జలభూత
మేకార్ణవమంతా. 55

తా. రసముతో గూడుకొని యుండు జలార్ధభాగముతోడ
తక్కిన జలార్ధభాగముయొక్క నాల్గు భాగములు చేరినప్పుడు రస
హీనమై యావత్తు జలభూతము వికారరహితమై యేమియు లేకుండ
జలభూతమందులయించునని భావము.

కం. పావకమర్ధమచక్షువు । లావగునిజభాగ చతుర్లవలుమతనంలో ।
నేవేళగలయునిజకళ । లావేళనేవిడచి చక్షువగ్నిలోకలయూ ।
తద్వహ్ని భూతాకారమరయు । భావసంజ్ఞవిషయభావ రూపము
లొందవి । సావధానములేక సమసిని స్తేజమై యగ్నిలోకలియు ।
తద్వహ్నిభూతా కారమరయూ. 56

తా. చక్షువుతోఁ గూడిన వహ్నియొక్క అర్ధాంశముతోడ తక్కిన యగ్ని యొక్క యర్ధాంశ చతుర్భాగములు జేరి నప్పుడు చక్షువు తన కళవిడచి, తన భావసంజ్ఞలన్నియు విడచి, తేజోరహితమైయగ్నిభూతమునందు లయించునని భావము.

కం. పవనార్ధాంశము వ్యానము । నవిరళముగ శేషభాగ లచ్చటవిడితే।
న్నవలంబించివవ్యానం । బవయవసంచార మొకవి యనిలము
నొందూ । తద్వాయుభూతాంతరమందూ । ప్రవిమలా తర్విషయ
వివిధకృత్యములొందవి । అవివేకనిలయమై జవసత్వహీనమై యని
లమునొందూ । తద్వాయుభూతాంతర మందూ. 57

తా. పవనార్ధభాగమగు వ్యానము తక్కిన పవనార్ధ భాగపు నాలుగు భాగములలో జేరఁగా, నవయవసంచార మొకవి జవసత్వహీనమై వ్యానముపవనమునందు లయించునని భావము.

కం. ఆకాశార్ధమ జ్ఞాతయు । ప్రకటముగ మిగులు నాల్గుభాగలు
తనలో। డాకొనగఁ జ్ఞాతి జ్ఞానము, । నేకానకువిడిచి నభమైనిండి
వెల్గొందూ ।, తద్గగనభూతము నాత్మజెందూ । గోకడనంటక
రాకపోకలు లేక। సాకారమెఱుఁగకలోకని స్తేజమై నిండివెల్గొందూ
తద్గగనభూతము నాత్మజెందూ. 58

తా. ఆకాశార్ధభాగమగు జ్ఞాతయందు తక్కిన యాకాశార్ధ భాగచతుష్కలములు చేరఁగా జ్ఞాతజ్ఞానము నొందవి ఆకాశమునందు లీనమై పోవును. ఆ యాకాశభూతము ఆత్మను జెంది దేని నంటక

రాకపోకలు లేక సాకారమెఱుఁగక లోకరహితమై ప్రకాశించుచుండు నని భావము.

బ్రహ్మాండవిలయ పంచీకరణము.

కం. ప్రళయంబున ననిలముచే। జలనిధిలోఁ బడినమృత్స్నశకలముమాట్కిన్। గలసివసుధాఖ్య లేకను। జలమై ప్రవహించి ధరకు శత భాగాధికము। పెంపగుసర్వవిలయ గోచరమా। జలమొక్క బిందువై యలఘుతరాగ్నిపై। జిలుకసలిలాఖ్యత నిలువకవహ్ని యాశతభాగాధికమూ। పెంపగుసర్వవిలయ గోచరమూ. 59

తా. ప్రళయకాలంబున సముద్రమందు మట్టిపెళ్ళ కలసి తన రూపము చెడినట్లు నూరంతలు హెచ్చుగానుండు జలమందొక భాగమైన భూమిచేరి భూమి యను పేరు లేకుండా పోయి జలభూతము నిలచును. కాలిన యినుముమీఁద నీటిబిందువుపడి నమసిపోయిన విధముగా నూరుపాళ్లు జాస్తిగా నుండు యగ్నియందొక భాగమైన జలముచేరి నశించి, అగ్నిభూతము నిలుచునని భావము

కం ఈరీతియగ్నినమసెడు। కారణసమయమున దీపకళికకృశమై। భూరితరశతగుణాధిక। మారుతగతి వేగమగ్ని మరివిలయమొందూ। సర్వార్థైక్యసాధన యందూ। నానాకసివాయు ప్రేరణ గలవహ్ని। పేరులేకనణంగి యూరులేకనిలచి మరివిలయమందూ॥ సర్వార్థైక్యసాధనయందూ॥ 60

తా. మహావాయువుచే దీపము చల్లారినట్లు నూరంతలు హెచ్చుఁగాగల వాయువునందొక పాలైన యగ్నిచేరి వాయుప్రేరణగల యగ్ని యనుపేరు లేకుండా నమసిపోయి వాయుభూతము నిలచునని భావము.

కం. మారుతఘనవేగ వి। హారమునాకాశమందు నల్పానిలమై। నారకనాసాపుట సంచారపురవగాలిమాట్కి సంభవమందూ। దాని

లోనదియె సమయమూ తానెందూ । సారములేని సమీరమెచ్చట
తొంటి । పేరులేకను సర్వాధారాంతరితమై సంభవమందూ ।
దానిలోనదియె సమయుతానెందూ. 61

తా. ముక్కురంధ్రముల ద్వారావచ్చు రవగాలి వెలుపలికి వచ్చి తెలియనివిధముగా నూరంతలు జాస్తియై ఆకాశమందొక భాగమైన మారుతముజేరి మారుతమనే పేరుచెడి సర్వాధారమగు ఆకాశభూతము నిలచునని భావము.

కం. ఆసర్వగతాకాశం । భాసూత్మానందభూతమది కేవలచి । ద్భాసురబ్రహ్మాకారవి । కాసములోఁగలసి సర్వలయమునూజెందూ।
తానుగాని తత్వార్థణమందూ । యేసాధుజనులు నిన్నాసచేసను
గని । ర్వాసనక్రమమును । ల్లాసముగను దెల్పలయమునుజెందూ।
తానుగాని తత్వార్థణమందూ. 62

తా. అట్టి సర్వగతమైన ఆకాశము స్వజాతీయ విజాతీయ స్వగతభేద శూన్యుండును సర్వకార్య కారణవిలక్షణుండును, నిర్గుణుండును నగు పరబ్రహ్మమందుఁ గలసి పరబ్రహ్మము నిలచును. సాధుజనులెవరయినను నిన్నడిగినట్లయిన వాసనరహితమైన యీ మార్గమును సంతోషముగాఁ దెలుపుమని భావము.

కం. ప్రళయమున భూతకోటులు । విలయించుట వలన జననవిధులకు
హేతు । ర్విలయములగు కర్మత్రయ । మలప్రారబ్ధత్రయంబునంది
భూతములూ । జన్మలు మరలగలిగి తొలఁగుటలూ । వెలయు
బ్రహ్మవిచారకులకు సమాధిని । శ్చలమున తత్కర్మవిలయించుట
దెముక్తినందీభూతములు । జన్మలుమరల గలిగితొలగుటలూ. 63

తా. ప్రళయకాలములయందు భూతకోటులు నశించుటవలన జన్మములకు కారణమైన ఆగామి సంచిత ప్రారబ్ధకర్మములను, పంచ మలములను భూతములుజెంది జన్మములుగలిగి తొలఁగుచుండును బ్రహ్మ

విచారమువలన పంచభూతములును జన్మకారణములైన త్రివిధ కర్మములను లయించుటే ముక్తియని భావము.

సర్వలయ పంచీకరణము.

కం. ఇఁకసర్వలయముదెలిపెద । ప్రకటితబ్రహ్మాండపృథివిపంచకమెల్లన్ । ఒకజలపంచకమునజను । అకుటిల జలమగ్నియందు యణగిలయమందూ । ఆయగ్ని పంచక మనిలమందూ । సకలసమీరణాధికపంచకమెల్ల।నొకయంతరిక్ష పంచకమందైక్యత నలరియణగిలయమందూ ॥ ఆయగ్నిపంచక మనిలమందూ. 64

తా. సర్వలయమును దెలిపెదను వినుము. పృథివీపంచకము జలపంచకమందు లయించును. జలపంచకం బగ్నిపంచకమందు సమయును. అగ్నిపంచకము వాయుపంచకమందు లయించును. వాయుపంచక మాకాశపంచకమందులయించునని భావము.

కం. కాటుకజీకటిలోను । ఘాటంబుగ మేఘపంక్తి గప్పినగతినా । నాటికినిలనభములుకన్ । దీటుకునగుపడక నేమి తెలియకున్నటులా । బయలుమ్రింగిబాటలేనటులా । పాటిగదోచువిక్షేపావరణశక్తి । ఘాటబ్రహ్మాండ కటాహ మెల్ల మ్రింగి తెలియకున్నటులా । బయలుమ్రింగిబాటలేనటులా. 65

తా. అంధకారబంధురంబైన చీకటికాలమందు గాఢమైన మేఘముకమ్ముకొనఁగానిదిభూమి, ఇదియాకసమని తెలియకుండులాగున పరిపూర్ణబ్రహ్మ నావరించియుండు విక్షేపావరణశక్తి బ్రహ్మాండకటాహము నెల్ల మింగునని భావము.

కం. ఆయంతరిక్షమంత । ర్వ్యాయామసులీనసూత్మ్రవై భవనిత్యా । దామోదయలయయుతసం । ధాయక విక్షేపశక్తి తత్వమునొందూ । నదిడిందుయావరణశక్త్యందూ । యీాయుభయశక్త్యోదయలయముల్ వటబీజ । ఛాయామూల ప్రకృతిలోనణుమాత్రమై తత్వమునొందూ॥ నదిడిందుయావరణశక్త్యందూ. 66

తా. ఆయంతరిక్షము ఉదయలయములతోఁ గూడినవిక్షేపశక్తి యందుఁ గలియును. ఆవిక్షేపశక్తి యావరణశక్తియందు లయించును. ఈరెండుశక్తులయొక్క జననలయములు మూలప్రకృతియందులయించునని భావము.

కం. వటభూరుహమెల్లనునా । వటబీజమునందుఁ బుట్టిపడిననగుగతిఁ । దిటవుగ మూలప్రకృతిలో । పటుయాత్మస్వశక్తియునగ ప్రబలునూక్ష్మముగా । జగములు గలిగి నమయునుబాగా । చటులజగద్బీజమటుల బ్రహ్మమెగాన । నటునుదయమిటు విలయనటన బ్రహ్మము జెందు ప్రబలుసూక్ష్మముగా।జగములుఁగలిగి నమయునుబాగా. 67

తా. మఱ్ఱిచెట్టు సూక్ష్మమగు మఱ్ఱివిత్తనమునుండి ప్రబలి లయించినట్లు మూలప్రకృతియం దాత్మ స్వశక్తి సూక్ష్మముగా గలిగి జగదుత్పత్తి లయములు గలుగుచున్నవి. జగద్బీజమైన యాత్మశక్తి బ్రహ్మమేగనుక నుదయ లయ నటన బ్రహ్మమునే జెందునని భావము.

క. మును పృథివియొకటివమసిన । కనుపడువిశ్వముకు ప్రాపకము లేక చెడెఁ । అనిశము జలరసహీనత ।' వనులన్నియునూని నిష్ప్రపంచమైపోనూ । విభ్రమకలితగుణములతోనూ । అనలప్రభలు నమయదనరూపమును లేదు । అనిలమూరిన శ్వాసగన రాక తానిష్ప్రపంచమైపోనూ । విభ్రమకలితగుణములతోనూ. 68

తా. మొదటనొక్క పృథివిలయముగాఁగానే విశ్వమునకు ప్రాపకము లేకపోయినది. జలరసము లయింపఁగనే వనులన్నియు నిలచిపోయి ప్రపంచరహితమగును. అగ్నిప్రభ, నమయఁగనే రూపము లేకపోవును. మారుతము లయింపఁగనే శ్వాస తానరాకపోవునని భావము.

కం. ఆకాశములయమైనను । నేకాఖండమ్ములోన నెట్లవకాశం । బీకరణిజెలగ సర్వని । రాకారములోన రాకాపోక లేమానూ । మాయావిద్యాలేకమైపోనూ । ఆకాలకర్మలోనే కాలదిజివేళ । సా

కారవిభ్రమమసోకసిదదె బయలుకాక లేమానూ । మాయావిద్య లే
కమైపోనూ. 69

తా. ఆకాశము లయించినతోడనే నవకాశ రహితమైన యే
కాఖండ సర్వనిరాకారమందు మాయావిద్యలేకమై జననమరణములు
లేకపోవుచున్నవి. ఇట్టి సందర్భములో జీవేశ సాకారభ్రమ లెంతమా
త్రమున్నా సోకనిదే పరిపూర్ణమని భావము.

కం. ఆరాకపోకసోకని । మారాకిగురించనట్టి మహీనచలాఖ్యా । కా
రపరబ్రహ్మములో । నేరీతిన సృజనవిజనమెవరిచేవిన్నా । యేపం
చీకరణములందుగన్నా । వారొకటి వీరొకటి తారుమారుగదెల్పి।
పోరుమాన్పి రేకాని దారినెరుగనికథ యెవరిచేవిన్నా । యేపంచీక
రణములందుగన్నా. 70

తా. రాకడపోకడనంటని యేకాఖండమగు పరిపూర్ణబ్రహ్మ
మందు జగదుత్పత్తి, లయ విధాన మెవరిచేవిన్నను నేయేపంచీకరణ
ములందు గన్నను వారొకటి వీరొకటి దారినెరుగని కథ తారుమా
రుగా దెల్పి పోరుమాన్పి రేకాని వేరేకాదని భావము.

కం. కొందరుత్రిగుణవికారము । లందీతనువులునునింద్రియాదులు సృ
ష్టే । యంగంటె సమసెనందురు । కొందరుయజవిష్ణు రుద్రకోటి
చేసృష్టి । గలిగితొలగునందురీవ్యష్టి । యుందరెన్నిగతుల సందేహ
భ్రమలచే । పొందిక పడదెల్పుచుందురిట్లు భూతకోటిచేసృష్టి । గ
లిగితొలగునందురీవ్యష్టి. 71

తా. రజస్సత్వ తమోగుణములవికారములవలన నీతనువులును
నింద్రియాదులు జనించి, వానియందే లయించునని కొందరు చెప్పు
దురు. బ్రహ్మ, విష్ణు, రుద్రులచే నీ సృష్టిగలిగి నమయునని మరి
కొందరందురు. ఈ వ్యష్టి ప్రపంచంబునందీ ప్రకారము సందేహ భ్ర
మలచే పొంది కలవరపడు నట్లనేకమార్గములచే దెల్పుచుందురని
భావము.

క. ఈలయవిధములు చూడగ । చాలగనేరీతి మొదట సర్వేంద్రియస । ర్వాలంబసృష్టిజెలగెను । నాలీలంభూతలయమునందెను సరిగా । యేభూతమాభూతములోగా । పాలుపుచ్చెటివిధము చాలమరలదెలుప । నేలనుదయమెంతో నీలయవిధమంతెనందెను సరిగా । యేభూతమాభూతములోగా. 72

తా. ఈ లయ విధానములు చూడగా నేరీతిన సర్వేంద్రియాలంబమైన సృష్టికలిగెనో నారీతిగానే యేభూతమాభూత మందు లయించును. భాగహార విధము మరల దెల్పుటెందుకు. జనన విధ మెంతో లయవిధానమంతేనని భావము.

పంచకోశవివరము.

కం. యీపంచవింశతీంద్రియ । ప్రాపకస్థూలాంగమిదియె భక్ష్యాన్నరస । వ్యాపకసంజనితాత్మక । మేపట్టుగదోచుదీనిమేదినిలోగా । బల్కెదరన్నమయకోశమనగా । దీపింపప్రాణ కర్మేంద్రియదశకము ప్రాణమయకోశమేపారగ విలసిల్లు మేదిని లోగా । బల్కెదరన్నమయకోశమనగా. 73

తా. అన్నరసముచే నేర్పడిన తల్లిదండ్రుల శుక్లశోణితంబులేకమై పుష్పవించి యిరువైయైదు తత్వములతోగూడి స్తంభమువలె గనుపించు నీస్థూల శరీరమన్నమయకోశమనబడును. కర్మేంద్రియ పంచకంబును ప్రాణాదివాయు పంచకంబును గూడినది. ప్రాణమయ కోశమని చెప్పబడునని భావము.

కం. జ్ఞానేంద్రియపంచకమును । మానసమును గలియగోహ మనమైయదియ । జ్ఞానమనోమయకోశము । జ్ఞానేంద్రియ పంచకమ్ము బుద్ధియుగలియా । అదెకే జ్ఞానమయకోశమరయా । తానంతఃకరణముపూని యజ్ఞానప్ర । ధానమేళనమై నానందమయ కోశము దాబుద్ధిగలియా । అదెవిజ్ఞానమయకోశమరయా. 74

తా. జ్ఞానేంద్రియ పంచకంబును మనస్సునుగూడి యజ్ఞాన మనోమయ కోశంబనబడును. శబ్దాదివిషయ పంచకంబును, బుద్ధియు గూడి విజ్ఞానమయకోశ మనబడును. ప్రియప్రమోద వృత్తిమత్తై అజ్ఞానప్రదమైన అంతఃకరణ మానందమయ కోశమనబడునని॥భా॥

కం. అన్నమయకోశమేమును । పన్నుగస్థూలం బటండ్రు ప్రాణమనో
సం-జ్ఞెన్నగవిజ్ఞానమయో-త్సన్నత కోశత్రయంబు నొకటిగ జేరి-
సూక్ష్మశరీరలింగాముయలరి । ముందె యానంద మయోన్నతకోశ
ము । యెన్న కారణతనువన్న దెవినుమిటుల నొకటిగ జేరి । సూక్ష్మ
శరీర లింగాముయలరీ,   75

తా. అన్నమయకోశమే స్థూలమని చెప్పబడుచున్నది. ప్రాణ మయ, మనోమయ, విజ్ఞానమయ, కోశములు మూడును జేరి సూక్ష్మ శరీర మనబడును. ఆనందమయ కోశమే కారణ శరీరమని చెప్పబడునని భావము.

అ వ స్థా త్ర య వి వ ర ణ ము.

కం. నయమలరజ్ఞానకర్మేం । ద్రియమంతః కరణ గలసి దిటముగ
పదునా । ల్గయనించివిశ్వదేవ । క్రియలంజరించు విషయక్రీడన
మవస్థా । వ్యాపకమిదియె జాగ్రదవస్థా । స్వయమంతఃకరణేంద్రి
యచతుష్టయభాగా । లయముస్వప్న వికాసమయము తైజసదే
వక్రీడసమస్థా । వ్యాపకమిదియె జాగ్రదవస్థా.   76

తా. జ్ఞానేంద్రియ, కర్మేంద్రియ, అంతఃకరణ చతుష్టయము, ఈపదునాల్గును కలసి శబ్దాది విషయములందు ననుభవముగలిగి, విశ్వ దేవక్రియయందు జరియించుచుండుట జాగ్రదవస్థ యని చెప్పబడును. జాగ్రత క్రమక్రమముగా క్షీణించి గాఢనిద్రను బొందక జాగ్రదవస్థ యందలి విషయముల యనుభవముగలిగి తైజసదేవ క్రియలయందు జరియించుచుండుట స్వప్నావస్థ యనిచెప్పబడునని భావము.

కం. వినుమీజాగ్రత్స్వప్నము । లనగల సీస్థూలసూక్ష్మ మఖిలేంద్రియ
చే । తనగతులు పరతి జెంగగ । ఘనతమనసుఖోపశాంతి గడగు
సుషుప్తి । ప్రాజ్ఞాధిదైవముదనజ్ఞప్తి । మునుజాగ్రతయు స్వప్న
మునదోచ దాస్వప్న । మునుజాగ్రతకు రాదీసనులు రెండెరుగక
గడగు సుషుప్తి । ప్రాజ్ఞాధిదైవముదనజ్ఞప్తి. 77

తా. జాగ్రస్వప్నములయందు జరియించు మానసాది సర్వేం
ద్రియశూన్యమై, యేమియు గోచక సుఖోపశాంతముగానున్న యవ
స్థయే సుషుప్త్యవస్థయని చెప్పబడును. దీనికి ప్రాజ్ఞు డధిదేవత యని
భావము.

కం. విను మొకసూక్ష్మము దెలిపెద । కనబడుతనవస్తువితతికనిగుర్తిం
చే । మనసేజాగ్రదవస్థయు । కనికనిసించకను యన్యకార్యము
లందూ । చేసెటి యోచనదెస్వప్న మందూ । కనురూపు మరచి
యోచన సేయుటకు వెరచి । కనరాని వినరాని ఘనతమసమే సుప్తి
కార్యములందూ । చేసెటి యోచనదె స్వప్నమందూ. 78

తా. నేనొక సూక్ష్మమును దెల్పెదను వినుము. కంటికి గోచ
రమయ్యే వస్తుసముదాయమును గుర్తించెటి మనసే జాగ్రదవస్థ యు
నబడును. కనిసించకుండా నన్యకార్యములందు జేయుయోచనే స్వప్నా
వస్థ యనబడును. కనుచూపుమరచి యోచనలేకుండా కన వినరాని
గాఢతమసమే సుషుప్త్యవస్థయనబడునని భావము.

యోకైకయవస్థాంతరవిధానము.

కం. జాగ్రతలోనను స్వప్నము । జాగరమునగాఢసుప్తిజాగర దశలో
జాగరము మహాజాగ్రత । నీగురుతుగ త్రివిధదశలనెనగి పరాత్మా ।
చరియించు ప్రత్యహమంతరాత్మా । రాగలుగు పోగలుగులోగుర్తు
మధ్యబయ। లాగ్నియున్నది చూడుయోగానుభవమున నెనగిపరా
త్మా । చరియించు ప్రత్యహమంతరాత్మా. 79

తా. జాగ్రతలో స్వప్నము, జాగ్రతలో సుషుప్తి, జాగ్రతలో జాగ్రత, యీ త్రివిధదశలలో పరమాత్మ యెల్లపుడును సంచరించు చుండును. రాకపోకలుగల లోగుర్తుమధ్యను బయలాగియున్నది. యోగానుభవమువలన జూడుమని భావము.

జాగ్రతలో స్వప్నమెట్టిదనగా గురువు బోధచేయుచుండగా వినుటకు పరాకుపడుటచే ఆవిషయములు జ్ఞాపకముండియునుండకయుండుట.

జాగ్రతలో సుషుప్తి యెట్టిదనగా గురుబోధ వినవలయునని వినునప్పుడు హెచ్చరికలేమిచే నవియేమియును బొత్తిగా జ్ఞాపకము లేకపోవుట.

జాగ్రతలో జాగ్రతయెట్టిదనగా గురుసన్నిధినిబోధవినునపుడు గదగినవిషయములు నడిగి తెలిసికొని మనసున మరుపు లేకయుండుట.

క౦. స్వప్నములోపల జాగ్రత । స్వప్నములోపల సుషుప్తిస్వప్నములో
నే । స్వప్నమగు త్రివిధ వృత్తుల । స్వప్నవిహారోపజీవ సౌఖ్య
మీయాత్మా । చరియించుప్రత్యహమంతరాత్మా । స్వప్నావస్థా
దిలో స్వప్నమధ్యమునందు । స్వప్నాంతమున బయలునంప్రాప్తిం
చేటియోగసౌఖ్యమీయాత్మా। చరియించుప్రత్యహమంతరాత్మా.

తా. స్వప్నములో జాగ్రత జాగ్రతలో సుషుప్తి స్వప్నములో స్వప్నము. యీ త్రివిధ దశలయందును నంతరాత్మ సదాచరించు చుండును. స్వప్నాదియందును స్వప్నమధ్యను, స్వప్నాంతమునను పర బయలాగి యున్నది. యోగానుభవముచే దెలిసికొనుమని భావము.

స్వప్నములో జాగ్రతయనగా, కలగని లేచి తాను కలలో గన్నదాని నంతయు తప్పకుండ చెప్పుట. స్వప్నములో సుషుప్తియనగా కలగని మేలుకొని దాను చూచిన దంతయును మరచుట, స్వప్నములోస్వప్న మనగా కలగనిలేచి అందలివిషయములను మరచి మరవకుండుట.

క౦. సుషుప్త్యవస్థనుజాగ్రత । సుషుప్తినిస్వప్నంబు పూర్ణసుషుప్తిని సుషుప్తే

సుప్త్యావసానవిస్మృతి । జ్ఞ ప్త్యంతరల యసమూధిజ్ఞాన మీయా
త్మా । చరియించు ప్రత్యహమంతరాత్మా । జ్ఞానమీ త్రివిధవిధా
నావస్థలలోన । దేనినైనమూడో యీహంసతిరుగును జ్ఞానమీయా
త్మా । చరియించు ప్రత్యహమంతరాత్మా.   81

తా. సుషుప్తిలో జాగ్రత, సుషుప్తిలోస్వప్నము. సుషుప్తిలో సుషుప్తి, యీమూడు దశలయందును పరహంస సదా సంచరించుచుండును. సుషుప్త్యంతరమునను, సుప్త్యావసాన మందును కేవలాత్మ ప్రకాసింపుచున్నది. యోగానుభవముచే గనుమని భావము. సుషుప్తిలో జాగ్రత యెట్టిదన, సుఖముగా నిద్రించి లేచి ఆనిద్రసుఖ మిట్టిదని తెలసి చెప్పుట. సుషుప్తిలో స్వప్నమెట్టిదన, సుఖముగా నిద్రించియు, దానివలని సుఖమెట్టిదో తోచి తోచకుండుట. సుషుప్తిలో సుషుప్తి యెట్టిదన నిదురించి లేచిన పిమ్మట దాని సుఖ మిట్టిదని తోచకుండుట.

అ తీ తా వ స్థా త్ర య వి వ ర ణ ము.

కం. పరమాంతఃకరణాలయ । సరసిజత్యాగంబె తుర్యసదనములోక
స్ఫురణాఖిలవిభ్రమజిత । పరతుర్యాతీతావస్థ బ్రహ్మనిలయమురా ।
నిజపరభేదవిరహితాంతమురా । నిరతిశయాఖండపరిపూర్ణ గోచ
ర । పరమశివస్థాన మరయషడావస్థ బ్రహ్మనిలయమురా, నిజపర
భేదవిరహితాంతమురా.   82

తా. అంతః కరణాలయమగు కమలత్యాగము. తుర్యము. సకల లోకస్ఫురణ రహితము. తుర్యాతీతావస్థ, నిరతిశయాఖండ పరిపూర్ణ బ్రహ్మానుభవ, మారవయవస్థయగు అతీతావస్థయని చెప్పబడునని భావము.

ష డా వ స్థ ల తా ర త మ్య వి వ ర ము.

కం. తొలిత్రివిధావస్థలసా । ధులచేసాధనలచాతదుర్ఘటయోగా । దు
లచేవినదగుకనదగు । నిలనాపై మూడవస్థ లెరుగుటుళ్ళక్కి । నె

రగని చోటకలయుటుళ్ళక్కీ । తొలిమూడవస్థలే కలియలేనియా
త్మ । తెలివిలేక యావలిఃమూటి నెల్లెరుగుటుళ్ళక్కీ । నెరు
గనిచోట కలయుటుళ్ళక్కీ. 83

తా. మొదటిమూడవస్థలను సాధుజనులచేతను సాధనలచేతను యోగాదులచేతను వినుటకుగాని కనుటకుగాని తగినవియైయున్నవిగాని తక్కినమూడవస్థలును తెలిసికొనుట అబద్ధము యెరుగనిచోట కలయుటయు నబద్ధమే మొదటిమూడవస్థలనేకలియలేని యాత్మ తెలివి. లేకుండా నవతలిమూటి నెల్లెరుగును? యెరుగలేరని భావము.

కం. ఇలజాగ్రత్స్వప్నసుషు । ప్తులవృత్త్యంతరము లెపుడుపొందక వె
లిలో । పలనిండి వెలుగునచలము । గలిసేసాధనము తెలియగలి
గితేచాలూ యిదిజన్మసంసిద్ధిపదివేలూ । తెలివితెలియ లేనినిల
కడగలచోట । చలగినావలి మూడుకలవోలేవో తెలియగలిగితె
చాలూ । యిది జన్మసంసిద్ధి పదివేలూ. 84

తా. ప్రపంచమందు జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్తులవృత్తుల జెందక వెలుపలలోపలనిండి ప్రకాశించు పరిపూర్ణమును బొందుసాధనము తెలియగలిగితేజాలును ఇదేజన్మసంసిద్ధి యెరుకరహితమైనచోటనుండి యావలిమూడు నున్నవోలేవోనని తెలియగలిగితే చాలునని భావము.

శు ద్ధా త్మ వి చా ర ని రూ ప ణ ము.

కం. నేనుశరీరేంద్రియములు । గానుమహీజలాగ్ని ఖానిలయములునే
గానుమనోబుధ్యాదులు । గాను సదాస్థూలసూక్ష్మకారణములు
నూ । పంచకోశావస్థాత్రయములునూ । నేనుగానను వాడగాను
వానినిగాను । వానిగాంచెటి చిద్ఘనానందసాక్షినీ కారణములు
నూ । పంచకోశావస్థాత్రయములునూ. 85

తా. శరీరేంద్రియములునేగాని పృథివి, అప్పు, అగ్ని, వాయువు, ఆకాశములు నేనుగాను, మనోబుద్ధి, చిత్తఅహంకారాదులునే

గాను స్థూలసూక్ష్మకారణాదులు నేనుగాను, పంచకోశములు నేగాను అవస్థాత్రయములు నేగాను. నేనుకాదనే వానిని నేగాను, వీనినన్నిటిని గాంచు చిత్సాక్షినని భావము.

కం. నేనఖిలదృశ్యపటలము । గానుసదాదర్శనంబుగానికద్రుక్కున్ ।
గానని పలికెడివస్తువు । గానుమహాఖండ పూర్ణఘనుడను నేనూ ।
నేననుదురభిమానముగానూ । కానని కనుగిటులొనబూని నిటు
రానిపోనిచోట తానుతానన పూర్ణఘనుడాను నేనూ । నేననుదు
రభిమానముగానూ. 86

తా. కనుపడునట్టి ప్రపంచము నేనుగాను, చూచువాడనుగాను చూడబడునదిగాను, చూపునుగాను, నేనుగానని పల్కెడి వస్తువును నేనుగాను, నేనుపుట్టు గిట్టుటలు లేనిచోట నేనై ప్రకాసించు పరిపూర్ణాఖండఘనుడనని భావము.

కం. ఇదిఘటపటమఠదృశ్యం । బిదిసకలేంద్రియప్రపంచమిదె తనుత్రి
విధం । బిదిపంచకోశదశలును । యిదియిదియని నేర్పరించి నెరి
గేటివాడా । యరిగెటియురుకమరుపైనజాడా । యిదియాత్మ నా
త్మలునిదిజీవేశ్వరద్వివిధ । మిదియదివిడచి నే మొదటిపరిపూర్ణము
నెరిగేటివాడా । యరిగెటి యెరుకమరుపై నజాడా. 87

తా. ఇదిఘటము, యిదిపటము, యిదిమఠము, ఇదిదృశ్యము, ఇది ప్రపంచమనియు, ఇదిస్థూలము, ఇది సూక్ష్మము, ఇదికారణమనియు, ఇదియాత్మ, యిదియనాత్మయనియు, ఇదిజీవేశ్వర ద్వివిధమనియు, నేర్పరించి, ఇది యదివిడచి మొదటి పరిపూర్ణము నెరిగెటి వాడను నేనని భావము.

కం. అచలచలసహితదీపము । ప్రచురతఘటపటపదార్థపటలియు వెలు
గగ । సుచరితముగ జేసిమహా।రచనచేతను వెలుగుకరణి రాజితము
గనూ।చక్షుర్గోచరమఖిలజగములునూ । ఉచితవిషయములలో ప్ర

గాను స్థూలసూక్ష్మ కారణాదులు నేనుగాను, పంచకోశములు నేగాను అవస్థాత్రయములు నేగాను. నేనుకాద నే వానిని నేగాను, వీనినన్నిటిని గాంచు చిత్సాక్షినని భావము.

కం. నేనఖిలదృశ్యపటలము । గానుసదాదర్శనంబు గానికదృక్కున్ ।
గాననిపలికెడివస్తువు । గానుమహాఖండ పూర్ణఘనుడను నేనూ ।
నేననుదురభిమానముగానూ । కానని కనుగిటులోనబూని నిటు
రానిపోని చోట తానుతానవె పూర్ణఘనుడాను నేనూ । నేననుదు
రభిమానముగానూ. 86

తా. కనుపడునట్టి ప్రపంచము నేనుగాను, చూచువాడనుగాను చూడబడునదిగాను, చూపునుగాను, నేనుగానని పల్కెడి వస్తువును నేనుగాను, నేనుపుట్టు గిట్టుటలు లేని చోట నేనై ప్రకాసించు పరి పూర్ణాఖండఘనుడనని భావము.

కం. ఇదిఘటపటమఠదృశ్యం । బిదిసకలేంద్రియప్రపంచమిదె తనుత్రి
విధం । బిదిపంచకోశదశలును । యిదియిదియని నేర్పరించి నెరి
గేటివాడా । యరిగెటియరుకమరుపైనజాడా । యిదియాత్మ నా
త్మలునిదిజీవేశ్వరద్వివిధ । మిదియదివిడచినే మొదటిపరిపూర్ణము
నెరిగేటివాడా । యరిగెటి యెరుకమరుపైనజాడా. 87

తా. ఇదిఘటము, యిదిపటము, యిదిమఠము, ఇదిదృశ్యము, ఇది ప్రపంచమనియు, ఇదిస్థూలము, ఇది సూక్ష్మము, ఇదికారణ మనియు, ఇదియాత్మ, యిదియనాత్మయనియు, ఇదిజీవేశ్వర ద్వివిధ మనియు, నేర్పరించి, ఇది యదివిడచి మొదటి పరిపూర్ణము నెరిగెటి వాడను నేనని భావము.

కం. అచలచలసహితదీపము । ప్రచురతఘటపటపదార్థపటలియు వెలు
గగ । సుచరితముగ జేసిమహా।రచనచేతను వెలుగుకరణి రాజితము
గనూ।చక్షుర్గోచరమఖిలజగములునూ । ఉచితవిషయములలో ప్ర

కం. నేననెటిదానికాత్మ । జ్ఞానసుఖానంద స్వప్రకాశాద్భుతన ।
ర్వానుగతమనుచునిజసం । ధానార్థ సమాధినొందుతన్మయపరు
డూ । నిరుపమనిర్వాణగోచరుడూ । తానునేనను భ్రమలేక లే।
కను బ్రహ్మ। భానమనిశము నేనునేననితలచు నుతన్మయుపరుడూ
నిరుపమ నిర్వాణగోచరుడూ. 91

తా. తన్మయత్వముచేనుండు బ్రహ్మవేత్త నేననుమాట కు
ర్వమునందును వ్యాపించియుండు జ్ఞానసుఖానంద స్వప్రకాశమైన యా
త్మయని యర్థముచేసికొని తాను నే నను భ్రమరహితుడై పరబ్రహ్మ
నేనే యని సదా తలచుచుండునని భావము.

కం. ఇటునేనను శబ్దముకం । తటికే కార్థంబు సేయతగదిక ఘటనం ।
ఘటకాల కర్మవశమున । నటునిటు బాహ్యాంతరముల నర్థద్వయ
ముగా । నమరెనుబంధ మోక్ష హేతువుగా । స్ఫటికమునకు చి
త్రపట శ్వేత కాంతి లు । నెటులనారోపితమటునా త్మవిలసిల్లునర్థ
ద్వయముగా ॥ నమరెనుబంధమోక్ష హేతువుగా. 92

తా. నిర్మల ధావళ్యముగానుండు స్ఫటికమునకు రంగువేసిన
పటముయొక్క కాంతు లారోపితమగునట్లు ఘటనంఘటన కాలకర్మ
వశమున బంధమోక్ష కారణములుగా, మలినరహితుడగు నేనను నా
త్మనకు జీవుడనియు, నీశ్వరుడనియు నర్థద్వయ మారోపితమయ్యెను
గనుక నేననుశబ్దమున కంతటికి నేకార్థము చేయదగదని భావము.

జీ వే శ్వ ర వి చా ర ము .

కం. ధరమాయాప్రతిబింబము । తరుచుగతన్మాయతోడ తదధిష్ఠాన ।
స్ఫురణపరతత్వలక్షణ । పరమాద్భుతమోహమాయపరవశుడజు।
డూ । సర్వేశ్వరుడు సర్వసాధకుడూ । హరిహరబ్రహ్మపురండ।
రాదివేషధరుడై జగదుదయలయాదులతా జేయుపరవశుడజుడూ॥
సర్వేశ్వరుడు సర్వసాధకుడూ. 93

తా. మాయయు మాయయందలి ప్రతిబింబమును, దాని కాధారమగు శుద్ధ చైతన్యంబును కలసి ఈశ్వరుడనే పేరుచే నొప్పి, బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరులను రూపములచే జగదుత్పత్తిస్థితి లయాదులను జేయుచుండును. ఈయనే సర్వేశ్వరుడై సర్వసాధకుడుగా నున్నాడని భావము.

కం. పరగనవిద్యాదికన । త్పరిశుద్ధోదయవిలాస ప్రతిబింబకళా । పరిపూర్ణమెజీవుడును । స్థిరతనుకారణ సూక్ష్మస్థూలమునొందీ ।
అశాపాశాంతర భ్రమలజెందీ । సారదిజలవమాద్యదుష్పరవశకలకచే । పరులుతానని జననపరిపాల విలయములస్థూలములొందీ ॥
ఆశాపాశాంతర భ్రమలజెందీ. 94

తా. అవిద్యయు, అవిద్యాప్రతిబింబంబును, దాని కాధారమగు శుద్ధచైతన్యమును గలసి జీవుడనే పేరుచే నొప్పియుండును. ఇతడు స్థూల సూక్ష్మకారణ శరీరములను పొంది ఆశాపాశముల భ్రమలలో జిక్కి మలినసత్వముచే తానని, ఇతరులని వ్యష్టిభావముచే జనన విలయాదులను జేయుచుండునని భావము.

కం. యితడు మహామహిముం । డితడునదానందమయుడు నితడేప్రాజ్ఞుం । డితడే పరమార్ధజ్ఞుం । డితడేవ్యష్ట్యంతరాత్ముడితడొకఘనుడూ । త్రివిధావస్థలను జెందుపరుడూ । యితడేగుణవిహారుడితడేక్షేత్రజ్ఞుడు । డితడే దేహిజీవుడితడే కార్యకోటికితడొకక్షమునుడూ॥
త్రివిధావస్థలను జెందుపరుడూ. 95

తా. ఈ జీవుడు మహామహిమగలవాడు సదానందముతో గూడుకొన్నవాడు, ప్రజ్ఞానుడు, పరమార్ధజ్ఞుడు, పిపీలికాది బ్రహ్మ పర్యంతరం సమస్తమునందు నుండునంతరాత్ముడు, జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్త్యవస్థల జెందుచు రజస్సత్వతమోగుణములచే విహరించువాడు, క్షేత్రజ్ఞుడు, దేహి, జీవుడు, యితడే సర్వకార్యకోటులను జేయు ఘనుడని భావము.

కం. మాయావిద్యాదికదు । ర్వ్యాయామత్రిగుణకలితవననిధిలోము ।
నీయింద్రియదేహాదులు । నాయెడలంబుట్టిగిట్టెయద్భుతమంతా ।
దెలిపితి సాంఖ్యసారాంశమంత । నీయఖిలోపాధు లాత్మనంటవు
నిక ।. నాయాత్మగను సదుపాయమునికవినగ నద్భుతమంతా । దె
లిపితిసాంఖ్యసారాంశమంతా. 96

తా. దుర్వ్యాయామ త్రిగుణములతో గూడుకొనిన మాయా అవిద్యా యను సముద్రమునం దీయింద్రియదేహాదులెల్లను నాయెడల నే పుట్టి గిట్టినవి. సాంఖ్యముయొక్క సారాంశమును బోధించితిని. పైనిచెప్పిన వుపాధులేవియు పరమాత్మనంటవు ఆపరమాత్మ నెరుగు సదుపాయమును గ్రహింపుమని భావము.

కం.--సాంగముగను తారకసాం। ఖ్యాంగద్వయబోధజేసిఘనతరయమ
న । స్కాంగోపన్యాసమహా । శృంగారవుబోధజేయసిద్ధమైనేనూ
దలచితియంతరంగములోనూ । రంగులలరగ యోగిపుంగవ నీకా
త్మ । సంగతిబోధింపమంగళప్రదముగ శిద్ధమైనేనూ । దలచితి
యంతరంగములోనూ. 97

తా. యోగిపుంగవుడగు శిష్యా! తారక సాంఖ్య సాంగముల నుసాంగముగాబోధించితిని. ఇంకమీదటశృంగారమైన అమనస్కబోధను మంగళకరముగా నీకు దెల్పుటకు నామనమున నుత్సహించి సిద్ధపడియున్నవాడను. సాంగముగా దెలుసుకొనుమని భావము.

కం. ఈజీవబ్రహ్మైక్యము । రాజీవభవాచ్యుతేశ్వరాదులకున్ని ।
ర్వ్యాజముగనలవిగాదట । నీజగతులనెవరు తెలియనెట్లగుతండ్రీ ।
దెలిపిన తెలియగలరే మాతండ్రీ । యేజన్మసంథతో జెందనీయాత్మ।
తేజరిల్లగసాంఖ్యరాజయోగము వింటినట్లగుతండ్రీ । దెలిపిన తెలి
యగలరేమాతండ్రీ. 98

తా. ప్రియశిష్యా! ఈ జీవేశ్వరైక్యానుసంధానము బ్రహ్మ,

విష్ణు, రుద్రాదులకైనను, నూరక నలవి కాదట. యీ ప్రపంచములం దుండువారెల్లు గ్రహింపగలరు. బోధించినను తెలియగలరా ? తెలియలేరు. నీవు నేజన్మసంసిద్ధితోనో, నీయాత్మప్రకాశమువలన సాంఖ్యయోగమును వింటివని భావము.

తత్వవాక్యశ్రవణానంతర తీవ్రమోహాసక్తలక్షణము.

కం. గురుతత్వశ్రణానం । తరమునశిష్యుండుగురుసుధాకరునెదుటం ।
గురిమీదనిలచిసన్నిధి । పరిచర్యలొనర్చి బోధపరవశమందు ।
తత్క్రమమెల్ల నెరిగింతుమందూ । నరుడుశీతబాధకొరకగ్నిదరి
విడువ । కరయనంటకకార్యసరణిజరిపినమాట్కి పరవశమందూ।
తత్క్రమమెల్లనెరిగింతుమందూ. 99

తా. దాసవరా! నరుడు చలిబాధకొరకగ్నిసాన్నిధ్యమందు జేరి అంటకుండా తన శీతలబాధను నివర్తిజేసికొనువిధముగా, శిష్యుడు గురుసాన్నిధ్యమందు గురిచేనిలచి పరిచర్యలొనర్చి బోధయొక్క పరవశత్వాన్ని జెందును. దాని క్రమమును దెల్పెదనని భావము.

కం. ఆదృష్టాంతరమేమన । నాదరమునదేశికేంద్రు సాన్నిధ్యములో ।
భేదవిహీనతమెలగుచు । మోదముగను కేవలాత్మమూలమునొడ
యూ । వినకనుతగుబోధతా బడయూ । వాదముచే మనవాడు
గురుడనినమ్మ । రాదనేభీతితో రాజభృత్యునివగిది మూలమునొడ
యూ । వినకనుతగుబోధతాబడయూ. 100

తా. ఆ దృష్టాంతరమేమనగా: గురుమూర్తి మనవాడని, నమ్మరాదనే భయముచే రాజభృత్యునివలె దేశికుని సన్నిధానమందు భేదరహితముగా మెలగుచు మహాసంతోషముచే పరిపూర్ణమూలమునుబొంది సుఖించునని భావము.

కం. ఏదడుగకదూరముగా । పేదరికముతోడ నిలచిబెదరుచుమదిలో।
తామర్వ్యసనములొందుచు । శ్రీదేశికునెదుట కెపుడుచేరని వా

డూ । యేదారికెక్కుడు మూఢతముడూ । యేదోతనుకడతేరు
నాతోవనడిగిదు । ర్వాదభేదములుడి గిబోధనొందక గురునిచేర
నివాడూ ॥ యేదారికెక్కుడు మూఢతముడూ. 101

తా. శిష్యాగ్రణీ! గురుసన్నిధిలోఁ జేరి భేదవాదములుమాని యే
దో తాను కడతేరునట్టి మార్గ మడుగకుండా భయపడుచు దేబెవలె
మారముగానుండి, మనస్సున దుర్వ్యసనము నొందుచుండు మూఢు
డెప్పటికిని యేదారికి నెక్కక చెడిపోవునని భావము.

కం. ధరణీశునిఁగొలుచు భృత్యుని । కరణిన్వియమును పాము గన్నపు
డొదవే । వెరపును సుతవాత్సల్యత । స్థిరమగు విశ్వాసమెపుడీ
స్థితితోను గలిగీ । సద్గురుభక్తిగలిగి రతిజెలగీ । పరమవ్రాంతిసం
పత్కరయోగసాధన । వరచతుష్టయసహితపరవశాత్మక బుద్ధిస్థితి
తోను గలిగి । సద్వరభక్తి గలిగి రతిజలగీ. 102

తా. రాజును సేవించు భృత్యునివలె వినయమును, సర్పదర్శ
నమైనప్పుడు దోచు భయమును, సుతునియందలి వాత్సల్యతయు, ధీర
మైన విశ్వాసమును యీస్థితులతోటి సద్గురునియందు భక్తిగలిగి సా
ధనచతుష్టయ సంపత్తిసహితముగా దేశికునివలన బోధింపబడవలెనని
భావము.

పంచమలబంధ వివరణము.

కం. అణురూపుదాల్చి మనమున । క్షణమునకొకసారి బ్రహ్మజ్ఞానము
బొడమగ । గుణమయకల్పితమునత । క్షణముననదిమరువజే
యుశక్త్యణవమలమూ । ఇది వసుధాంశ జనియించు నిజమూ ।
గణుతింపసంకల్ప గణజలధిలోజ్ఞాన । జనితవిస్ఫురణనిర్గుణ మందక
నుజేయుశక్త్యణవమలమూ।ఇదివసుధాంశజనియించూనిజము. 103

తా. శిష్యా! అణురూపుదాల్చి బ్రహ్మజ్ఞాన మప్పుడప్పుడు క
లుగగా, సంకల్పమను సముద్రమునందు దానిని మరుగుపరచునది,

అణవమలమనబడును. ఇది పృథివీ భూతమువలనబుట్టి జ్ఞానస్ఫురణను మరువజేయుచుండునని భావము.

కం. మును వేదాంతార్థములను। ఘనులుప్రబోధింప దాని గదియక వేరే। పనిపనిలోజొరబడుటకు। కనిపించెటిబుద్ధిజలము కార్మికమలమూ। యిదిసలిలాంశజలగు నిశ్చయమూ। తన చిత్తచలనము తనకు బాగైబుధ। జనులు దెలిపెటిబోధ వినసహ్యపడకట్టిదికార్మికమలమూ॥ యిది సలిలాంశజలగు నిశ్చయమూ. 104

తా. శిష్యా! వేదాంతశాస్త్రములను సద్గురువులు బోధింపు చుండగా వానియందు బుద్ధిని చొరనియ్యకుండ వేరేపనిలో ప్రవేసించే బుద్ధి కార్మికమలమనబడును. ఇది సలిలాంశవలన జనించి, తన చిత్తచలనమే తనకు బాగైతోచి పెద్దల మాటలు వినకుండా జేయుచుండునని భావము.

కం. వక కాలములోనైనను। సకలేంద్రియచలనమణగి సత్యజ్ఞానా। త్మకవాసనలవగలుగక। యఖిలతమంబలరుబలము మాయాకమలమూ। ఇదిదహనాంశజలగు చంచలమూ। సుకృత కార్యమ్ములకుముఖమెత్తనియ్యక। వికట కర్మలకెపుడు ప్రకటాసక్తి గలుగుమాయాకమలమూ॥ యిదిదహనాంశజలగు చంచలమూ. 105

తా. శిష్యా! ఒకానొక కాలమందైనను నింద్రియచలనమణగి పరబ్రహ్మజ్ఞానవాసనకలుగకుండా జేయునది మాయాకమలమనబడును. ఇది దహనాంశవలన గలిగె, సుకృత కార్యములకు మనస్సును పోనియ్యక వికటకార్యములయం దాసక్తి గలుగజేయుచుండునని భావము.

కం. నోయడలజూడతరణో। పాయముమదిజిక్కనీక పాపమనస్సం। జాయతకృతదుస్సహజా। దాయములను మరిగి వ్యధల తగులు దుర్బలమూ। యిదిదుర్విషయ మాయెయకమలమూ। వాయు

భూతాంశమై పాయకదుష్క్రియల । లోయుక్తి హెచ్చి మదిరో
యని పరబోధ తగులుదుర్బలమూ । ఇది దుర్విషయమూ యీ
కమలమూ. 106

తా. శిష్యా! యెటుల జూచినను కడతేరునట్టి మార్గము చిక్కనియ్యక పాపకృత్యములయందు మనస్సునుచొరబెట్టునదిమాయామలమనబడును. ఇది వాయుభూతాంత వలన జనియించి, దుష్క్రియలయందు యుక్తి హెచ్చింప జేయుచుండునని భావము.

కం. సత్యమగుబ్రహ్మమున పర । సత్యాత్మకబుద్ధివిడచి సత్యేతరదు ।
ర్వ్యాత్యంతర దైవమ్ముల । నత్యంతాసక్తిగొలుచు నదితిరోధా
నా । మలమనవెలుగూ గగనాంశవలన । ప్రత్యేకమగుజన్మ కృ
త్యాద్యవస్థలను । చిత్యతనొంది తన నిత్యమెరుగక గొలుచు నది।
తిరోధానా । మలమనవెలుగూ గగనాంశవలనా. 107

తా. నిత్యసత్య పరబ్రహ్మ పరిపూర్ణమునందు, అనిత్యబుద్ధి పుట్టించి, పరబ్రహ్మకంటె వేరగు నితరదేవతలును, మంత్రములును, క్రియలును, మతములును, కలవనియు, అవి నిత్యములనియు బుద్ధిని స్థిరపరచునది తిరోధానమలమనబడును. ఇది గగనాంశవలన గలిగి జననమరణాది, దుఃఖముల ననుభవింపజేయుచుండునని భావము.

కం. యీపంచమలములనిశము । ప్రాపంచక దృశ్యవిషయ ప్రతిబం
ధములై । రాపాడమోపగలవర । కేపగిదిన బ్రహ్మబోధ కెటు
పట్టుచిక్కూ । చిక్కనిటక్క రేటులకడ కెక్కూ । నీ పంచమల
బంధ వ్యాపక మొదలక । దీపింపమహావాక్య ప్రాపకార్థమునకు
దుదు కెటుపట్టుజిక్కూ । చిక్కనిటక్కరెటుల కడకెక్కూ. 108

తా. ఈ పంచమలము లెల్లపుడు ప్రపంచమునకు ప్రతిబంధములై రాపాడుచుండువరకును బ్రహ్మబోధకు బట్టు చిక్కదు. వీటియొక్క వ్యాపకమొదలక మహావాక్యార్థము కుదురనేరదు, మహావాక్యబోధ నొందక, కడ తేరలేరని భావము.

శుద్ధామనస్కరాజయోగ ప్రభావము.

కం. అలయక సప్తార్ణవములు । గలయగనీదంగవచ్చు కరకమలము
లన్ । కులగిరుల నెత్తవచ్చును । నిలనభములుపగలదీయ్య నేర్ప
గవచ్చూ । కానికార్యములుజేయవచ్చూ । యలమినీయమనస్క
ఫలమందనెవరికి । నలవిగాదుజ్ఞాన పరిపక్వమందక నేర్పగవచ్చూ ॥
కానికార్యములుజేయవచ్చూ. 109

తా. శిష్యతిలకా! కొంచెమైనను నాయాసము నొందకుండా సప్తసముద్రముల, నీవలికరినుండి, నావలి దరివరకు, నీదిన నీదవచ్చును, కులపర్వతముల నెత్తిన నెత్తనచ్చును, భూమ్యాకాశములను పగలదీసినను తియ్యవచ్చును, నెరవేరని కార్యములనైనను జేయవచ్చునుగాని ఆత్మానాత్మవిచారణ జేయని వారికీయమనస్కయోగమును గ్రహించుట కలవిగాదని భావము.

కం. జ్ఞానపరిపక్వమొందిన । మానవుడమనస్కయోగమహిమానము
న । న్మానముగ నెరిగిబ్రహ్మ । జ్ఞానము సమకూడియాత్మ గనివి
లసిల్లూ । వానికిశుభముసులభమైచెల్లూ । సన్నిహితకుసుమాళి
పూనిగోయుటకంటె । తానుకన్నవమూసి కనుతెరచునంతలోగని
విలసిల్లూ ॥ వానికిసుఖము సులభమైజెల్లూ. 110

తా. శిష్యరత్నమా! ఆత్మానాత్మల, విభాగింపగల మహాత్ముడు చెంతనున్న కుసుమముల గోయునంతలోను కనులుమూసి తెరచునంతకాలములోను నమనస్కభావమును సులభముగా గ్రహించి బ్రహ్మానందసుఖము నొందునని భావము.

కం. జ్ఞానము నొకపరికకితనము । జ్ఞానమునొకవేళ సులభగతమహా నా
యూ, మానవుల పూర్వగత ప్రార । బ్ధానుభవాధికవిముక్త ప్రా
ప్తముకోలదీ । సంభవమగుజ్ఞానమిూకోలదీ । గాన నేజన్మజన్మాని
కైనవి । జ్ఞానామనస్కముపూనితామందుట ప్రాప్తముకోలదీ ।
సంభవమగుజ్ఞానమిూకోలదీ. 111

తా. కుమారా! అమనస్కజ్ఞాన మొక సమయమందు కఠినముగాను మరియొక సమయమందు సులభముగా నుండును. మానవులు వారివారి పూర్వజన్మ ప్రారబ్ధనాశముకొలది జ్ఞానామనస్కభావమును జెందెదరు. యేజన్మానికైనను ప్రాప్తముకొద్ది నమనస్కభావము లభ్యమగునని భావము.

కం. పనిలేదుపూర్వతారక । ఘనసాంఖ్యక్రమము దేహకష్టముమరినే।
పనిలేదు మనోజయమును । పనిలేదమనస్కయోగ భావ మందు
టకూ । పనులికగలవని భ్రమపడకూ । కనుగొనుమిదుగో చక్క
నిఫలముమనకు । గనుపించుగతిదోచే కనుగదలకచూడు భావమం
దుటకూ । పనులికగలవని భ్రమపడకూ. 112

తా. మానసపుత్రా! అమనస్కభావము జెందుటకు దేహకష్టమును కలుగజేయునట్టి తారక సాంఖ్యయోగములవలన ప్రయోజనములేదు. వీనివలన బ్రయోజన మున్నదని భ్రమపడకుము చక్కని ఫలముకనుపడేమార్గ మిపుడు దోచినది గను కదలకుండా జూడుమని భావము.

గు రు శి ష్య సం వా ద ప ద్య ము.

కం. అనియిటులజ్ఞాన సాంఖ్యము । వినుపించెటిగురునితోటి వినిశిష్యా।
గ్రణి మనమునానందా । బ్ధినిమునుగుచు ననియెబ్రహ్మ ముని
కులవర్యా । శరణుఘనయోగ ధుర్యా । అనఘమహా వాక్య జని
తాఖండబోధ । వినమోక్షపదమందు ననువొందునది తెలుపు
మునికులవర్యా । శరణుశరణుఘన యోగధుర్యా. 113

తా. ఈ ప్రకారము గురుస్వామి జ్ఞానసాంఖ్యము నుపదేసింపగా శిష్యుడు మహదానందాబ్ధిని మునిగి మునికులసార్వభౌమా! మహావాక్యాఖండబోధ నాకనుగ్రహింపుడు నేను మోక్షమును జెందెదనను శరణుజేయుచున్నాడనని భావము.

కం. నామానినికులనుదీపక । నామరుభూరుహ పుష్పమొలక నామరుచిలు
కా । నాముద్దువరకుమారక । నామానసకమలమిత్ర ననుగన్న
పుత్రా । నీమదిశంక లేలశుభగాత్రా । ఆమహావాక్య శ్రవణామో
దాసక్తిని । కె మహాదేశికస్వామి కృపనుగలిగె ననుగన్నా పుత్రా।
నీమదిశంక లేలశుభగాత్రా. 114

తా. నాముద్దుల వరమానసపుత్రా ! నీకు మనోసందేహము
వలదు. నీకా మహావాక్య శ్రవణమునందాసక్తి యేమహాదేశికస్వామి
కృపాకటాక్షమువలన గలిగెను. నీకట్టి యఖండబోధనిచ్చి రక్షించెద
నని భావము.

కం. స్వామీయీమహావాక్యము । కేమంత్రము యేమిజపము యే
నియమములకు । నేమహిమలతో వెలుగుని । రామయ సహజా
మనస్క రాజయోగముగా । శాశ్వతభోగ సమరసమనగా ।
యీమంత్రమాశ్రయించే మహాత్ములకాత్మ । నీమక్రమాదు
లింకేమున్నావో దెలుపు రాజయోగముగా । శాశ్వతభోగసమర
సమనగా. 115

తా. గురుచంద్రా ! ఈమహా వాక్యమునకేమి మంత్రము జప
మెట్టిది. దానికేమి నియమములు శాశ్వతాఖండ భోగమునిచ్చు నిరా
మయ సహజామనస్క రాజయోగముగా నెట్టిమహత్తులతో ప్రకా
సింపుచున్నది. ఈమంత్రము నాశ్రయించునట్టి మహాత్ముల కింకా
నేమేమినీమక్రమధర్మములున్నవి, వీని నెల్ల సమగ్రముగా నానతియ్య
వలయునని భావము.

గురుభ్యోనమః.

శ్రీ శుద్ధాద్వైత ప్రబోధ గురుశిష్య సంవాదము.

పూర్వభాగము, మహావాక్య ప్రకరణము:

పంచమ ప్రకరణము.

కం. నానంశయముల నెల్లను । మీానముఖములోనె తీర్చి మీాకృపనా
త్మో । ల్లాససుఖ మొందజేయుచు । దేశికగురు సుప్రతిష్ఠి జెందు
ముతండ్రీ । శరణాగత బిరుదునిల్పండీ । భాసురతరచిద్విలాస వే
దాంతార్థ । మానదీరగ దెలుపు ద్రోసిలొగ్గితికీర్తి జెందుముతం
డ్రీ । శరణాగత బిరుదునిల్పండీ. 1

తా. గురురాయా! నా సంశయము లెల్లను తమరు తీర్చి చిద్విలాసమైన వేదాంతార్థ బోధను నాకు ఆశతీరునటుల బోధించి నాయాత్మకు నుల్లాసము కలిగించి గురుప్రతిష్టను బొందుము. తండ్రీ దోసిలొగ్గినాను శరణాగత బిరుదు నిలుపుడు.

కం. వేదాధ్యయనము సేయక । వేదమహాయోగ భాష్య వివిధోపనిష ।
ద్భేదక శాస్త్రము లెరుగక । వేదాంతార్థప్రబోధవిధు లెటులం
దూ । దుర్వాద దుర్భేదమనమందూ । సాధనచతుష్టయాది సం
పత్తిలో । మేధకుడే బ్రహ్మ బోధాధికారియగు విధు లెటులందూ ।
దుర్వాద దుర్భేద మనమందూ. 2

తా. వేదాధ్యయనము సేయక, వేద యోగ భాష్యవుపనిష ద్బోధకములైన శాస్త్రములు తెలియక వాదభేదములతో గూడు కున్న నీకు వేదాంతార్థబోధ నెటుల జేయుదును. సాధన చతుష్టయ సంపత్తిలో మేధగలవాడే బ్రహ్మబోధకు అర్హుడగును.

కం వేదచతుష్టయమెల్లను । నాదిమునీంద్రాదులైన నాద్యంతముగా!
సాధించజాలరట త । త్పాదసహస్రాంశమైన పాఠకమగునా । త
ద్వాక్యశ్రవణముసేయగలనా। యేదో నాలుగుమంచి సాధకవాక్య
ముల్ బోధజేసినన్ను నీదరిజేర్చవే పాఠకమగునా । తద్వాక్యశ్రవ
ణముసేయగలనా. 3

తా. ఆదిమునులైనను నాలుగు వేదములు మొదటినుండి కడ
వరకు సాధింపలేరట. అందులో వెయ్యోభాగమైనను నేను పఠించ
గలనా. వినగలనా నావలనగాదు. యేదో సాధకములైన మంచి
వాక్యములునాలుగుబోధించి నన్ను తమపాదసన్నిధిజేర్చవలయును.

కం. ఐతేనికనూరికెవిను । మైతేమద్బోధ సత్యమైనీలో బై । లైతే
బ్రహ్మమునీవగు । దైతే నయ వినయ సాంప్రదాయకబుద్ధీ । వి
నుభయభక్తిగలిగిప్రసిద్ధీ । నయశాలి శ్రవణాశ్రయములోనే నిజ
గురు । దయనొందునపుడే జయమగు పరసాంప్రదాయకబుద్ధీ ।
వినుభయభక్తిగలిగిప్రసిద్ధీ. 4

తా. నాయొక్కబోధసత్యమై నీలోచొచ్చితే బ్రహ్మస్వరూపమే
నీవైతే నయవినయబుద్ధితోటి భయభక్తులు గలిగి యూరకవినుము.
సూక్ష్మబుద్ధిగలవాఁడు శ్రవణకాలములోనే దేశికుని దయకు పాత్రు
డగునపుడే జయము కలుగును.

కం. చిత్తముగురుపరమేశ్వర । చిత్తముబ్రహ్మోపదేశసిద్ధాంతములో।
కోత్తరముగదెలుపు కృపా । యత్తము భవదీయ్య సత్ప్రియత్న
మేగాకా । మా స్వప్రయత్నము లేదుగనుకా । చిత్తముమామక
చిత్తభ్రమలనణచి । సత్తాచెప్పి బ్రహ్మవేత్తనుజాయ మీయత్న
మేగాకా । మాస్వప్రయత్నము లేదుగనుకా. 5

తా. గురుపరమేశ్వరా ! చిత్తము. బ్రహ్మోపదేశ సిద్ధాంతము
నాకు చక్కగా బోధింపుడు తమయొక్క దయకు పాత్రుడను. నా

యొక్క యత్నమేదియునులేదు. నాకుండిన చిత్తభ్రమల నణచి సత్తా తెల్పి బ్రహ్మవేత్తను జేయుడు.

శ్రీ మ హా వా క్య గు రు బో ధ .

కం. నాలుగు వేదమ్ములలో పరి । శీలించగనచటనచట శివజీవాంత । ర్మూలములై పరమార్థ వి । శాలములై జలగు వేద శాస్త్రర త్నములూ । సాధకబోధ సత్ప్రియత్నములూ । నాలుగువాక్యము లాలోకింపుము సర్వ । మూలముదెలుసు భ్రమజాలమునిలుచు ను శాస్త్రరత్నములూ । సాధకబోధసత్ప్రయత్నములూ. 6

తా. ఋగ్వేదము. యజుర్వేదము, సామవేదము, అథర్వణ వేదములనునాలుగు వేదములలో వెతకగా నచ్చట నచ్చటశివజీవుల కంతర్మూలములై పరమార్థము తేటగా తెలుపునవియై బోధవలన సాధింపతగిన ప్రయత్నములై యుండు వేదశాస్త్రరత్నములు నాలుగు దొరికినవి. ఆ నాలుగువాక్యములు విచారణజేయుము. శివజీవుల భేద కారణము తెలియును. భ్రమవీడును.

కం. ప్రజ్ఞానంబ్రహ్మమనే । సంజ్ఞచెవెల్గొకటిదాని సాధించిన సార్వజ్ఞ తహంబ్రహ్మను । నాజ్ఞేరెండవదిగా నీకొనతిచ్చితిరా । సర్వంకష ప్రజ్ఞచేగనరా । విజ్ఞతత్వమసి సంజ్ఞచేమూడోది । ప్రాజ్ఞతఅయ మాత్మ బ్రహ్మనాల్గవదిగా నానతిచ్చితిరా । సర్వంకష ప్రజ్ఞచే గనరా. 7

తా. ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మమను పేరుచే నుండువెలుగు మొదటిది. దానిని సాధించిన అహంబ్రహ్మాస్మియనునది రెండవది. తత్వమసియను సంజ్ఞ మూడవది. అయమాత్మబ్రహ్మయనునది నాల్గవదిగా నీకుప దేశ మిచ్చినాను. వీనిని నీ ప్రజ్ఞచేత తెలిసికొనుము.

కం. ఈనలువాక్యమ్ములకును । స్వానుభవార్థములునాత్మసద్గురుకృప చే । తానెరుగ బ్రహ్మబోధర । సానందమహాబ్ధిజెందు చాలుచా

లునురా । సమరసయోగభోగమూలమురా । లీలలక్ష్యక్రమ జాల
లక్షణసర్వ । మాలోకింపగశ్రుతి మూలముళైయుండు చాలుచా
లునురా । సమరసయోగభోగమూలమురా.   8

తా. జీవేశ్వరైక్యమునకు కారణమే శాస్త్రమూలములైన
నీనాలుగు వాక్యములకు సద్గురుమూర్తి కృపవలన, స్వానుభవార్థ
ములు తాను తెలిసికొనిన బ్రహ్మబోధ రసానందసాగరమందు నోల
లాడును. వీనికి లక్ష్యలక్షణము లాలోచించిన చాలు చాలును.

కం. ఏపరమజ్ఞప్తి వెలుపల । లోపల కనువినుచుతినుచు లోమూర్కొ
నుచుఁ । యోపిక స్పర్శనెరుంగుచు । జూపట్టునఖండప్రజ్ఞ సూ
క్ష్మధర్మమురా । ప్రజ్ఞానచైతన్యమర్మమురా । ఆపరవస్తు వేప్రాప
కదీపక । వ్యాపకబ్రహ్మస్వరూపమిదియె మొదటి సూక్ష్మధర్మము
రా । ప్రజ్ఞానచైతన్యమర్మమురా.   9

తా. ఏయొక్క పరమతెలివి వెలుపల, లోపల చూచుచు
న్నదో, వినుచున్నదో, తినుచున్నదో, వాసనచూచుచున్నదో, స్పర్శను
నెరుగుచున్నదో ఆజ్ఞప్తియే ప్రాపై ప్రకాశించునదియై, అంతటా
వ్యాపించినదై యున్న బ్రహ్మస్వరూప మిదియే ప్రజ్ఞానం యొక్క మొ
దటి సూక్ష్మధర్మము.

కం. అట్టిపరబ్రహ్మమునిక । ఘట్టిగ నేననేటిస్ఫురణ గాఢసమాధిఁ ది
ట్టముగనిల్పుయలకడ । గట్టునపరిపూర్ణ స్వప్రకాశమయమందూ ।
తనువెరుక పుట్టనిదేశమందూ । గట్టిగనచలమైనట్టిట్టు తిరుగని । ప
ట్టురెండవదాని గుట్టునర్థము స్వప్రకాశమయమందూ । తనువెరు
కపుట్టనిదేశమందూ.   10

తా. అట్టిపరబ్రహ్మము ఘట్టిగా నేననెటి స్ఫురణనుతను వెరుక
లులేని, అటుయిటు యెగుగని అచలమై ప్రకాశమందు నిలుపుచే
రెండవవాక్యము యొక్క గుట్టర్థము.

కం. జీవేశ్వరప్రతిబింబిత । భావవికారాత్మదృశ్య భ్రమనిస్సందే। హా
విర్భవతత్త్వాంత। ర్భావితసద్వాచ్యలక్ష పరిశీలత్వమునా। త్రివిధో
పదేశి కత్వమునా । నీయుభయవాచ్యార్థఁ త్రోవ విడిచిలక్ష్య ।
భావద్వివిధమైక్య భావమేమూఁడోది పరిశీలత్వమునా । త్రివిధోప
దేశికత్వమునా. 11

తా. కనుపడెటి జీవేశ్వర ప్రతిబింబభ్రమసందేహ నివారణ
కొరకు, వాక్యములయొక్క మూడు బోధలచేత, వాచ్యార్థలక్ష్యార్థ
ములు పరిశీలించి జీవేశ్వరభ్రమ గలిగించు వాచ్యార్థము యొక్క
మార్గము విడచి లక్ష్యార్థ మంగీకరింపగా జీవేశ్వరైక్య భావమే
మూఁడవదాని ముఖ్యార్థము.

క.. ఈయఖిలస్వప్రకాశక । మీాయపరోక్షానుభూతమీా పరమాత్మే ।
యేయెడలజూడతన్నెడ । బాయక బ్రహ్మంబుపట్టబయలాయనను
చూ । సర్వముఖల్విదంబ్రహ్మమనుచూ । స్వయత్నపరయత్నమే
యత్నమనకన ।ర్వాయ త్తమెయందు బాయదునాల్గవది బయ లా
యననుచూ । స్వర్వముఖల్విధం బ్రహ్మమనుచూ. 12

తా. తనకు వేరులేక అఖిలములందు వెలిగే పరమాత్మే
అంతటా నిండి సర్వంఖల్విదం బ్రహ్మమనుచు, స్వతసిద్ధమై యుండుటే
నాల్గవదాని భావము.

కం. నేటగునీవాక్కులకుఁ। ధాటిగనర్థములుసేయదగువేదములుఁ।
కోటానకోటిసంఖ్యలు । పాటింపుగ లేవుబ్రహ్మ భావమునందూ॥
బోధాఖండపాటవమునందూ । మేటిగానినునీవే సూటిగాగనుమ
న్న । మాటాకే కోటానకోటిశృతులుదెల్పు భావమునందూ । బో
ధాఖండపాటవమునందూ. 13

తా. బ్రహ్మబోధయందు తమరు చెప్పు గూఢ వాక్కులకు
అనేకవేల వేదములు తెలియజాలవు. నిన్ను నీవు కనుక్కొను మను
మాటకే కోటానకోటి శృతులు తెలుపుచున్నవి. నావల్ల నేమవును.

కం. తెలిసితె నిదిచాల్చాలును । తెలియకపోయిననునాత్మ దేశికునె దుటఁ । నిలచియరవిడిచిఘట్టిగ తెలియనిపరమార్థమెల్ల తెలుసుకోచాలా । దెల్పెదవేయి వేల వేదములా । తెలిసి తెలియక నవల తెలివిమాలి తెగుపడు । తెలిపెనేమోవొకటి తెలియధనకుముందు తెలుసుకోచాలా । దెల్పెదవేయి వేల వేదములా. 14

తా. తెలుసుకుంటే యిదే జాలును. తెలియకపోతే సద్గురు సముఖములో అరవిడచి తెలియని పరమార్థము చక్కగా తెలిసికొనుము. అనేక విధములుగా బోధించెదను, యిప్పుడు తెలిసి, తెలియక తరువాత గురుదేవో, ఒకమాట చెప్పెను. అదినాకు తెలియక పోయెనని అనుకోవద్దు.

కం. సలలితనిజదేశికముఖ ! విలసితవేదార్థబోధ విని శిష్యుడనెఁ తెలియదునీవేదార్థము । తెలియకముందెట్లునేను తెలుసుననేదీ । వ్యర్థమెగాదా తెలివిగలగనిదీ ! తెలివిమాలిన నాడు తెలివికి వేదార్థ । ములలోమహావాక్యమూలమెట్లుదెలుసు తెలుసుననేదీ । వ్యర్థఁమెగాదా తెలివిగలగనిదీ. 15

తా. దేశికులవలన వేదార్థబోధను విని స్వామీ వేదార్థము నాకు తెలియదు. తెలియనిసంగతి తెలుసునంటె వ్యర్థమేకాదా ! తెలివిమాలిన నాకు వేదార్థములలో మహావాక్యమూలము నాకెట్లు తెలియునని శిష్యుడనెను.

కం. వేదమహాభాష్యాదులు । వేదాంతార్థములుచాల వెదకివెదకినే । వేదచతుష్టయ శిఖలచే. మోదముతో బ్రహ్మతత్వమూలమెరుగింపా । తెలియదంటె లేదుతరింపా । ఆదిలో బ్రహ్మరుద్రాదులీ బోధచే । గాదె జీవన్ముక్తి సాధకులైరిక మూలమెరుగింపా॥ తెలియదంటె లేదుతరింపా. 16

తా. శిష్యా ! వేదములు, భాష్యములు, వేదాంతార్థములు

నీకొరకు వెదకి వెదకి నాలుగు వేదములలో నాలుగు వాక్యములేరి బ్రహ్మ తత్వమూలము బోధించితిని. తెలియదంటే నీవు కడతేరు నుపాయములేదు. ఆదిలో బ్రహ్మాదులీబోధచేతనేకదా జీవన్ముక్తులైరి.

కం. ఉపదేశకాలమున మ । ద్విపరీతపు చిత్త చపలవిభ్రమలేమో । యుపరమతజెందిబోధచే । విపులత తక్షణమె బ్రహ్మవేత్త నైన టులా । దోచెనుగాని ఇపుడుండదటులా। అపుడారీతేమోమన। సి పుడీరీతేమొ మీా । కృపచేత పరతత్వసఫలుని జేయవే వేత్తనై నటు లా । దోచెనుగానియిపుడుండదటులా. 17

తా. గురువరా! తాము బోధించు సమయమందు నా చిత్త చలనమువలన గలిగిన భ్రమలణగి అప్పుడే బ్రహ్మవేత్తనై నటుల దోచెనుగాని తదనంతర మిపు డటులుండలేదు. అప్పుడారీతేమో యిప్పుడీరీతేమో తెలిపి పరతత్వమును నా కొసగుడని భావము.

కం. మును శ్రవణకాలముననే । గనుగొంటినినీదుచిత్త కలకలమెల్లన్। వినుచోటమనసులేకను । మనసందినచోటవాక్య మహిమగనుపడ కా । కనికానక తనువుమరుచుటెకా । ఘనతరమహావాక్యప్రణవ ధ్వనులకుమనసు । కనుమూసెనేమోనది కలకాలముందునే మహి మగనుపడకా ॥ కనికానక తనువుమరుచుటెకా. 18

తా. ఇదివరకు నీవు నాబోధను విను కాలములోనే నీయొక్క చిత్తచలనము నేను తెలిసికొంటిని వినుచోట మనసులేకను మనసున్న చోట వాక్యముయొక్క భావము తెలియకను మహావాక్యప్రణవధ్వను లను కని కానక శరీరము మరచుటేగాని యది యెల్లపుడుండునా? యుండదని భావము.

సమాధిత్రయబోధశ్రవణవిధి.

కం. శ్రవణంబనగా నెయ్యది । శ్రవణేంద్రియములను సర్వశబ్దగ్రా హ్యం । బవిపద్ధమగుచునుండగ । ప్రవిమలగురుబోధ జొరని

ప్రారబ్ధమేమిా । తత్ప్రతిబంధ మేది గురుస్వామిా । శ్రవణకాల
మున నాయవివేకమున కెదుట।వివిధదుష్కృతము లవశిష్టములై
జేలగు ప్రారబ్ధమేమిా । తత్ప్రతిబంధ మేది గురుస్వామిా. 19

తా. శ్రవణమనగానేది. గురుస్వామిా చెవులకు సర్వశబ్దములు వినుట సహజమై యుండగా గురుబోధ చెవులలో జొరనినాప్రారబ్ధమేమి ? శ్రవణకాలములో నా యవివేకము కెదురుగా అనేకదుష్కార్యములుతోచే బ్రతిబంధమేది ! నాకు తెల్పుడనిభావము.

కం. అవివేకవాసనత్రియ । వివిధేంద్రియదృశ్యసర్వ విషయమనః
ప్రా । భవకలుషదుర్గుణాదులు । సవిశేషముగాను విడిచే సర్వ
సాధనకూ । గావలయునీ శ్రవణమందరకూ । భువిలో మహావా
క్య శ్రవణముచేబ్రహ్మాను । భవమందుటకు నిదియెప్రథమ సమా
ధగు సర్వసాధనకూ । గావలయునీ శ్రవణమందరకూ. 20

తా. అవివేకసంబంధమైన లోకవాసన శాస్త్రవాసలును సర్వేంద్రియములకు దోచు విషయములు మనోజన్యమైన పాపములు దుర్గుణాదులు శేషములేకుండా విడచిపోవుటకెల్ల వారికి నీశ్రవణము కావలయును. మహావాక్యశ్రవణము చేత బ్రహ్మానుభవము జెందుటకీశ్రవణమే. మొదటి సమాధియని భావము.

కం. ఆవేదాంతశ్రవణము । లోవెలశిన యర్థమాత్ర లోమగ్నతన।
ర్వావస్థల నిజనిష్ఠగ । బావించుటకేదిపట్టు బయలు గన్పట్టూ ।
మత్ప్రారబ్ధ మెట్లుతుదముట్టూ । కేవలాద్వైత ప్రభావమునకు
దుర్వి । భావదుశ్చింతన లేవడ్డగించక బయలు గన్పట్టూ । మ
త్ప్రారబ్ధ మెట్లు తుదముట్టూ. 21

తా. గురుసార్వభౌమ తాము జేయుబోధలోని భావమునుయెల్లపుడు నిజనిష్ఠగా బావించుట కేదిపట్టు. కేవలాద్వైత ప్రభావమునకు

దుష్టభావము దురుచింత మొదలగునవేవియు నడ్డగించకుండా నెట్లుపరి పూర్ణము తెలియును. నాప్రారబ్ధము తుదముట్టెట్లు అని భావము.

కం. గురువాక్యశ్రవణానం । తరమున తద్వాక్యముఖ్య తాత్పర్యము
స । త్వరమోపరతిని యంతః । కరణములో బయలునిండి గను
పించుకొరకూ । మననముసేయ వలయునందరకూ । పరి పరివి
ధముల పరిగెత్తు పూర్వ సం । స్ఫురణలన్నియుమాని నిరతముసు
ఖమాత్మగనుపించుకొరకూ। మననముసేయ వలయునంకరకూ. 22

తా. ఎల్లరకు గురువాక్యమును వినినతరువాత నావాక్యతాత్ప ర్యము నంతఃకరణలో పరిపూర్ణగా నిండి కనిపించుకొరకు మననము చేయువలయును. అనేక విధములుగా పరుగెత్తు పూర్వపు సంకల్ప ములుమాని యెల్లప్పుడు ఆత్మసుఖము గలుగుటకీ మననము రెండవ సమాధి యని భావము.

ని ది ధ్యా స ము .

కం. దినదినమును నామానస । వనజములోపలతదీయ వాక్యార్థక
ముచిం । తనశాయగానె కేవల । ఘనతర చిత్సుఖ సమాధి క
ల్పితమగునా । నీమననము స్మనిజెందనగునా । పనిలేని పనిగ వా
జ్మనములచే ధ్యాన । మొనరజేసిన సర్వమును సమసి నిర్విష
య కల్పితమగునా । నీమనమున్మనిజెందనగునా. 23

తా. ప్రతిదినమును నామనస్సునందు వాక్యముయొక్క బావ మును చింతనచేసిన నిర్వికల్ప సమాధి నాకు గలుగునా ? లేనిపోని పనిగా వాక్కుచేతను, మనస్సుచేతను ధ్యానముచేసిన విషయభ్రాం తులెల్లను సమసిపోవునా యని భావము.

కం. మననసమాధిలో జెనగొట్టి । ఘనబ్రహ్మావిష్కారమాత్మ గనిపించె
టిపా । ధనగాగనిదిధ్యాసకు । ననుకూలంబగుచు కలయునచల

మునందూ । మూడవసమాధిదెజగము సందూ। తనివి దీరక నా
త్మకనకాచలంబెక్కి । జననమరణ సంజ్ఞతను వెరుక లెరుగనిసచ
లమునందూ । మూడవసమాధిదెజగమునందూ.   24

తా. మననసమాధి యందుండు బ్రహ్మవిచారణము, ఆత్మను
తెలియుసాధనగా నిధిధ్యాసయందు కలసిఅచలమును పొందుచున్నది.
తనివితీరేటట్లు ఆత్మయను బంగారు కొండనెక్కి చావుపుట్టుకలు,
దేహి, దేహములను నెరుగని పరిపూర్ణమునందు జేరుటకే నిధిధ్యాస
మూడవసమాధియగునని భావము.

త్రి వి ధ స మా ధి సా ధ కు ల తా ర త మ్య ము .

కం. తనమానచర్యలుయు । న్మనిలో నిలుపుటకు శ్రవణ మనననిది
ధ్యా । సనలగునీత్రిసమాధుల । కును సాధనకృత్యమొకటి కొక
టెక్కువౌనా । యెక్కువ తక్కువలులేకపోనా । వినుపింపుము
భ్యాసవిధిలోన మునుయోగి । జనవాడికెమోనంతనలేమో వొక
టికొకటెక్కువౌనా ॥ యెక్కువతక్కువలులేకపోనా.   25

తా. స్వామీ! తన మనస్సుయొక్క వృత్తులను నిర్వికల్ప
సమాధియందు నిల్పుటకు శ్రవణ, మనన, నిధిధ్యాసలను నీ మూడు
సమాధులను సాధించుపని ఒకదానికంటె యొకటి ఎక్కువ తక్కువ
యుండునా ? లేక ఎక్కువ తక్కువలులేక సమానముగానుండునా?
పూర్వపుయోగుల అభ్యాసములేమో జనులవాడుకేమో దానిసంత
నయేమో నాకు వినుపింపుడని భావము.

కం. అనిశమునీత్రిసమాధుల । మునుకొని సాధించునట్టి మోహోద్ధతి
యునా । ధనచాతనొకటొకటెహె । చ్చని శ్రీగురుకరుణవలన సా
ధించిమించూ । సర్వోపాధులెల్ల నిరసించూ । వినుశ్రవణముకు
హెచ్చుమననమిబ్బడి యౌను । మననమునకు ద్వివిధమునవ్వాను
నిదిధ్యాససాధించిమించూ ॥ సర్వోపాధులెల్ల నిరసించూ.   26

తా. శిష్యతిలకా! మోక్షేచ్ఛగలవాడు యీమూడు సమాధులను సాధించుటలో ఒక దానికంటె నొకటి హెచ్చని తన గురుకరుణచేత తెలిసికొని సాధించి సర్వవృత్తులను నిరసించి కృతార్థుడగును. శ్రవణమునకంటె మననము యిబ్బడిహెచ్చు, మననమునకంటె నిధిధ్యాస రెండంత లెక్కువగునని భావము.

మోక్షార్థికిసాధనత్రయసిద్ధి లేక జ్ఞానసిద్ధి గలుగదనేవిషయము.

కం. మునుత్రివిధసమాధివి। ధానములభ్యాసపడకతత్వము మిధ్యా।
జ్ఞానజడబుద్ధిచేయను। మానించుచువిన్న యోగమహిమ లగుపడునా॥ నిష్ఫలమౌనుగాని స్థిరపడునా। మానాభిమానము మాననిమదికింక। లేనిసంశయములు పూనుగాని యోగమహిమలగుపడునా। నిష్ఫలమౌనుగానిస్థిరపడునా. 27

తా. మొదట నీమూడు సమాధులభ్యాసముచేయక జ్ఞానములేని మందబుద్ధిచేత, అనుమానించుచు బోధవిన్నట్టయిన నిష్ఫలమగునుగాని, స్థిరపడదు. మానాభిమానములువదలని మనస్సునకు లేని సంశయములు తోచునుగాని యోగమహిమ కనుపడదని భావము.

కం. అందముగనుమద్బోధయు। పొందుగశ్రవణంబొనర్చి బుధ్యావరణం। బిందుతదర్థమునిడిని। స్సందేహముగానుమననసౌఖ్యతనొందూ। తన్మనమాత్మను నిలుపుమొందూ। ముందు నీమహావాక్య సందర్భములోనేమి। సందేహమున్న నాముందుదీర్చుకొనుచు సౌఖ్యతనొందూ। తన్మనమాత్మను నిలుపుమొందూ. 28

తా. కుమారా! నేను చేయుబోధను శ్రద్ధతో విని, దాని భావమును నీ బుద్ధియందుంచుకొని సందేహము లేకుండా మనస్సును ఆత్మయందు కలిపి మననసుఖమును బొందుము. నేను జేయు మహావాక్యబోధయందు నీకు యేమి సందియములున్నను నావలన తెలిసికొని నవరణ చేసుకొని సౌఖ్యమును బొందుమని భావము.

కం. ఇకనీపరమార్థములో । నొకలేశాంశార్థమైన నూహింపగనిం ।
దొకటొకటికి మిక్కుటముగ । తికమకమై మనసుకేదీ తెలియదు
స్వామీ । నీమహావాక్యములమర్మమేమీ । వొకటి రెండు నాల్గు
నుకృతబోధలకెల్ల । సకలాధారముమూడో దొకటున్నాదట నేదో
తెలియదుస్వామీ । నీమహావాక్యముల మర్మమేమీ. 29

తా. గురుచంద్రా ! మీరు చేయుపరమార్థబోధ ఆలోచింపగా ఒకదాని కొకటి మిక్కుటమై నామనసు కలకజెంది యేమి తెలియకున్నది. యీమహావాక్యములలో ఒకటి రెండు నాలుగు వాక్యముల బోధలకు సర్వాధారమైనది. మూడో వాక్య మొకటి యున్నదట. దాని భావము నాకు తెలియదు. యీమహావాక్యముల మర్మమేమో నాకు తెల్పుడని భావము.

కం. మనకామహావాక్యార్థము । మనపాలిటిగురు డఖండ మహిమోజ్వాలుడై । మనవెనక మనకుముందర । మనకిరుపార్శ్వములనిలచి మహిమదెల్పగనూ । తెలుసునె కాని తేటపడదికనూ । వినుమా మూడో వాక్యమున జీవబ్రహ్మైక్య । ఘనతత్వసంసిద్ధికలుగు । జీవన్ముక్తిమహిమనుదెలపగనూ । తెలుసునెగాని తేటపడదికనూ. 30

తా. శిష్యరత్నమా ! మనకామూడోమహావాక్యార్థము మనపాలిటి సద్గురుమూర్తి మనకు వెనుక ముందు రెండు పార్శ్వములను నిలచి మహిమ తెలిపితే తెలుసును, కాని లేనియెడల తేటపడదు. ఆమూడో వాక్యమువలన జీవబ్రహ్మైక్యసిద్ధిగలిగి జీవన్ముక్తుడగు నని భావము.

పంచమ ప్రకరణము సంపూర్ణము.

శ్రీగురుభ్యోనమః.

శుద్ధాద్వైత ప్రబోధ గురుశిష్యసంవాదము.

పూర్వభాగము జీవబ్రహ్మైక్య విచారప్రకరణము.

కం. నాలుగు వాక్యార్థముల । న్నేలీలందోచుబోధలెరుగుటకొరకై ।
మూలమునే వాక్యార్థము । నాలోచనసేయ తెలుసునయ్యాగు
రునాథా । దీనికి మొదటకీర్తెల్పుమేథా । చాలదుర్విషయ దుశ్చల
మాయామోహాది । జాలము విడచియవలీల బ్రహ్మము నగుదున
య్యాగురునాథా । దీనికిమొదటికీర్తెలుపుమేథా. 1

తా. నాలుగు వాక్యార్థముల బోధలు తెలిసికొనుటకేవాక్యా
ర్థము విచారణ చేయవలయును. దీనికి మొదటకీలుదెల్పుము. దుర్విష
యములు మోహము మొదలగు మాయసంబంధ దుర్గుణములు విడచి
నేవిధమున సులభముగా బ్రహ్మమగుదునని భావము.

కం. తెలిపినవాక్యమ్ములలో । తెలిపితినన తెలుసునన్న తెలియదుమూ
ఢో । దలతత్వమసీత్యర్థము । పలికెద నేమరలశుకుడు పరశివునివ
లనా । తొమ్మిది మార్గ్గ తెలుసుకొనెగానా । యల రహస్యోప
నిమత్తులపుకాలమదిగాదె । తెలివిమాలిన తెల్వి తెలియక తెలు
సుకో పరశివుని వలన । తొమ్మిది మార్గ్గ తెలుసుకొనెగానా. 2

తా. నేను నీకుదెల్పిన వాక్యములలో నేను తెల్పినానని చెప్పినా
తెలుసుననినా తత్వమసియను వాక్యార్థము తెలియదు. దీని భావ
మును పరశివుడు శుకులవారికి తొమ్మిదిమార్గ్గ బోధించిరి. యెరుక
మార్గమును వదలి దీనిని గ్రహించుమని భావము.

కం. ఇదిమూడుపదములై త । త్పదమనిత్వంపదమునసియు పదముల
తోనిం । పొదవెనుతత్పదమీశ్వర । పదమైత్వంపదముజీవపదము
గనలరే । అసియనుపదముకైక్యార్థమలరే । మొదట మా
యోపాధిప్రతిబింబమీశ్వరుడు । తుదకవిద్యోపాధి గతబింబమే జీ
వపదముగ నలరే । అసియనుపదముకైక్యార్థమలరే. 3

తా. ఈతత్వమసివాక్యము,తత్పదము, త్వంపదము అసిపదమని మూడు పదములైనది. తత్పదము యీశ్వరపదము. త్వంపదము జీవపదము. అసియనునది యైక్యపదము. మాయాప్రతిబింబము యీశ్వరుడు. అవిద్యాప్రతిబింబము జీవుడు. యీశ్వరజీవులను యేకముజేయునిది అసిపదమని భావము.

కం. ఈయుభయులకును వేరుగ । వాచ్యార్థలక్ష్య భావార్థము
లై । యేయేయర్థములగొ । జేయగజీవేశద్వివిధ సృష్టిగలిగెను
గా । వ్యష్టిసమష్టిచేష్ట లమరెనుగా । నీ యునికి లక్ష్యార్థఛాయా
లోక మేపట్టు । నీయనృతవాచ్యముల్ద్రోయకడగట్టగు సృష్టిగలిగె
నుగా । వ్యష్టిసమష్టిచేష్టలమరెనుగా. 4

తా. ఈశ్వరజీవులకు వేరుగా వాచ్యార్థమని లక్ష్యార్థమనియు భావార్థమనియు నే మేమో అర్థములుచేయగా రెండు విధముల సృష్టిగలిగెను. అనగా యీశ్వరసృష్టి, జీవసృష్టి, గలిగి సమిష్టియని వ్యష్టియనిచేష్టలు గలిగెను, యీ అబద్ధపువాక్యార్థములువదలి లక్ష్యార్థముచేచూడగా జీవేశ్వరు లొక్కటేనని భావము.

కం. జీవునివాచ్యార్థమువిను । ధీవిలసితస్థూలసూక్ష్మదేహేంద్రియంబు।
ధ్యావరణశోకమోహాజ । రావస్థలు జననమరణ రాకపోకలునూ
రాగద్వేషభావనాదులునూ । లావల్పములు విషయశా వరములు
జీవ । భావకర్తృత్వాదిపరిగణములు మళ్ళి రాకపోకలునూ । రా
గద్వేషభావనాదులునూ. 5

తా. జీవునియొక్క వాచ్యార్థము చెప్పెదనువిను స్థూలసూక్ష్మ కారణదేహములు యింద్రియములు, బుద్ధి, శోక, మోహములు, బాల్య, యవ్వన, కౌమార, జరావస్థలు, జననమరణములు, రాక పోకలు, రాగద్వేషాదులు, లావు, అల్పములు, విషయేంద్రియ కావ రములు, జీవభావము కర్తృత్వము మొదలగు పరివారములతోఁగూడి యుండుటయని భావము.

కం. ఈతనిలక్ష్యార్థమువిను । జాతతనుత్రయవిహీనజాగ్రత్స్వప్న ।
తీతాపరోక్షసాక్షా । ద్భూతమునై ప్రత్యగాత్మభువినీ పెంపొం
దూ । సర్వవిలక్షణాద్వైతమందూ। చేతనాచేతనవ్రాతములలోఁబ్ర
హ్మా । జాతాంశకాఖ్య విఖ్యాతిమీరగ సర్వభువిని పెంపొందూ।
సర్వవిలక్షణాద్వైతమందూ. 6

తా. జీవునిలక్ష్యార్థమేమనగా, స్థూలసూక్ష్మకారణ దేహము లేనివాడును, జాగ్రత స్వప్న సుషుప్తుల కతీతుడును. తనంతటతాను స్వతసిద్ధమైన వాడునునై సర్వమునకు సాక్షిభూతుడై చేతన అచేతన ములలో పరబ్రహ్మమను పేరుతోఁటినుండుట యని భావము.

కం. వినుతత్పదవాచ్యార్థము । ఘనసర్వజ్ఞత్వసుగుణకల్పో క్తసమిష్ట్య
నుకూలత్రివిధదశలను । బెనగుచుకోశత్రయంబుపెంపొందుభువినీ ।
సర్వసృష్టిసంహారస్థితినీ । వనజభవాండములనుబెంచు ద్రుంచుసా।
ధన బ్రహ్మవిష్ణీశజననమరణసంజ్ఞ పెంపొందిభువిని । సర్వసృష్టిసం
హారస్థితినీ. 7

తా. తత్పదవాచ్యార్థమేమనగా, సుగుణములతోఁ గుమిగూడు కొని, సమిష్టిభావమును జెంది, మూడు దశలతోఁటి పెనగుచు, స్థూల సూక్ష్మ కారణ.దేహములు గలిగి, సృష్టిస్థితిలయములకు కారణుడై పుట్టించుటయందు బ్రహ్మయనియు, పెంచుటయందు విష్ణువనియు,

లయింపజేయుటయందు రుద్రుడనియు పేర్లు బెట్టికొని యుంకుటయని భావము.

కం. క్షితితత్పదలక్ష్యార్థ । స్థితి సత్యజ్ఞానపరమచిద్గగనాంత । ర్గతబ్ర హ్మానందసమా। గత యాత్మాకారమగుచు గన్పించుచుండూ । ఆ ద్యంతమాఖండమైయుండూ । గతాగతములేక ప్రతిజాతిస్వజాతి హితస్వగతభేదరహితమగు బ్రహ్మమైగన్పించుచుండూ । ఆద్యంత మఖండమైయుండూ. 8

తా. తత్పదలక్ష్యార్థమేమనగా, సత్యజ్ఞానానందమైన ఆత్మస్వ రూపమై, మొదలు తుదలేక అఖండాకారమై, చావుపుట్టుకలు లేక, ప్రతిజాతియనియు, స్వజాతియనియు, భేదములేక పరబ్రహ్మమైతోచుట యని భావము.

కం. అసియనుపదమునకర్థము। పొసగన్నైక్యంబుగానభువితత్వాంతః ప్రసరణలక్ష్యార్థద్వయ । మనదృశజీవేశకళల కైక్యమొక్కటిగా। జేసినపట్టుసమాధిగాగా । కొనకుతత్వంపదమునుకులగువాచ్యా ర్థ । బినలురెండు పెరికివిసరివేసినకళలకైక్యమొక్కటిగా । జేసి నపట్టుసమాధిగాగా. 9

తా. అసియనుపదమునకు, ఐక్యమని యర్థముగనుక, తెలిసి కొని, తత్పదత్వంపదముల వాచ్యార్థములనే, ముసుకులు తీసివేసిన యెడల, జీవేశ్వరుల రెంటియొక్క కళ లొకటేనని నిశ్చయించుకొను పట్టే అసియను వాక్యమున కర్థమని భావము.

కం. యీమహిమపట్టు తెలియక । శ్రీమహిళాధీశ బ్రహ్మశివదివిజేశ । స్తోమముజీవేశ్వరభ్రిమ । నేమరివాచ్యార్థములతో నిటులనొప్పిరి గా । రూపనామక్రియలమెలగిరిగా । సామర్థ్యముగనాత్మనీమ ల క్ష్యార్థము । లామూలమెరుగరదేమో మాయావిద్యనిటులనొప్పి రిగా । రూపనామక్రియలమెలగిరిగా. 10

తా. విష్ణు, బ్రహ్మ, రుద్ర దేవతలు మొదలగువారు యీ ఐక్యానుసంధానముయొక్క మహిమ తెలియక వాచ్యార్థముచేత జీవుడనియు, ఈశ్వరుడనియు, భ్రమజెంది రూపనామక్రియలచేత నొప్పియుండిరి. అదేమో మాయావిద్యలలో తగులుకొని లక్ష్యముచేత దీని మూలము తెలియలేరైరని భావము.

కం. స్థిరమైనరూపనామ । స్ఫురణలవాచ్యార్థలక్ష్యసులలితజీవే । శ్వరులకు నైక్యమనికనే । వెరవునఘటియించు సర్వవిధులు వికటముగా । నగుచోట వాక్యములోదవెసరిగా । ధరలక్ష్యార్థములంగీకరణసేయవలయు । సరణిలక్ష్య త్రివిధ పరబోధలెరుగనివిధులు వికటముగా । నగుచోట వాక్యములోదవెసరిగా. 11

తా. గురువరా! వాచ్యార్థముచేత, స్థిరమైన రూపనామ క్రియలచేత, నెదుట గనబడుచున్నదానికి, లక్ష్యార్థముచేత నైక్యమే రీతి గలుగును. సర్వవిధులు వికటమైనచోట వాచ్యములేర్పడినవి. గనుక లక్ష్యార్థ మంగీకారము చేయవలెనంటే, లక్ష్యముయొక్క మూడువిధములైనబోధలు, యెరుగనందునవలన వికటముగా దోచుచున్నది గాన లక్షణత్రయబోధను దెలుపుమని భావము.

లక్షణత్రయబోధ.

కం. విడుచుటయుజహల్లక్షణ। విడువనిదజహత్వలక్ష్యవిధులివిరెండున్ । విడిచియువిడువనినడువడి । విడువకజహదజహల్లక్ష్య విహితములివిరా । వేర్వేరుగవిభజించికనరా । జహల్లక్షణవిడచి యజహల్లక్షణగడచి । జహదజహల్లక్షణమహరహముసాధించు విహితములివిరా । వేర్వేరుగవిభజించికనరా. 12

తా. జహల్లక్షణము, అజహల్లక్షణము, జహదజహల్లక్షణమని మూడు లక్షణములుగలవు. జహల్లక్షణమనగా విడచిన లక్షణము,

అజహల్లక్షణ మనగా విడువని లక్షణము, జహదజహల్లక్షణ మనగా విడచి విడువని లక్షణము వీనిని వేరువేరుగా విభజించి తెలిసికొనుము. జహల్లక్షణను వదలిపెట్టి అజహల్లక్షణను విడచి జహదజహల్లక్షణను నెల్లప్పుడు సాధించుము. యిదే హితమైనదని భావము

కం. మొదటిజహల్లక్షణవిను । ముదమున కాశీగతుండు మునువిప్రుల తో । నదెగంగాయాంఘోషను । పదమొకటవ్యక్తముగను పలికియురికెనుగా । దానికినర్ధవిధిలేకసరిగా। పదపడిగంగకుప్రవాహార్ధ మెకాదా । రొాదజేసునేగంగకుదరనిపద మొకటిపలికియురికెనుగా । దానికినర్ధవిధిలేకసరిగా. 13

తా. మొదటిజహల్లక్షణము వినుము కొంతమంది పెద్దలొక చోటసభజేసియుండగా కాశీకివెళ్ళిన నొకవిప్రుడువచ్చి గంగాయాంఘోషయని నొకయర్ధములేని మాటపలికి పరుగెత్తిపోయెనని భావము.

కం. గంగకునదియనుయర్ధ మొ । సంగుచు తత్తీరపురిని జనఘోషిత మౌ । సంగతినిజమీయర్ధము । నంగీకారంబు సేయుమనినట్లున్నది గా । వున్నది విడువవలెనన్నర్ధముగా ॥ వినుతద్వాక్యము దీనికను కూలమనుకున్న । కనబడుతనువెరుకలన్నిపుడే విడచిపొమ్మనినట్లు వున్నదిగా । వున్నదివిడువవలెనన్నర్ధముగా. 14

తా. సభయందలి పెద్దలాలోచించి గంగకునదియనియు ఆనది యొడ్డున గొల్లపల్లెయున్నదనియు నిజమైనయర్ధమని బ్రాహ్మణుడుచెప్పి పోయినట్లున్నది. అనగా వున్నదానిని విడువుమని యర్ధమగుచున్నది. ఈవాక్యము జీవేశ్వరైక్యమున కనుకూలమనుకుంటే కనుపడే శరీరములుయున్నప్పుడే విడిచిపెట్టుమని చెప్పినట్లున్నదని భావము.

కం. ఏతత్సామ్యమువిడుమను । కూతలుగదత్వంపదార్ధ కూటస్థమహా । చైతన్యాంతమువిడవలె । నీతరివిడచినముముక్షు లెవరగుప

డకా । ప్రత్యక్షవిరోధమాగాకా । చే తీరుజూడవిఘాతజహల్ల
క్ష్య । ప్రీతిజేసినవిపరీతమై మోక్షార్థులెవరగుపడకా ప్రత్యక్ష
విరోధమాగాక. 15

తా. ఈవాక్యము యొక్క భావము త్వంపదార్థుడైన జీవుడు మొదలుకొని యీశరీరపర్యంతము విడువుమని యర్థమగుచున్నది. గనుక నీవిడచిన లక్ష్యమును అంగీకరించి నట్టియున మోక్షమును కోరువారెవరును లేక విపరీతమై ప్రత్యక్షవిరోధమగు చున్నది గాన నీజహల్లక్షణపనికి రాదని భావము.

కం. ఇంచుకయజహల్లక్షణ । మెంచెదనొక మాధ్యవిప్రుడీమహిము
న్నే । తెంచితను కేక వేయుచు । మంచాః క్రోశంతి యనెటిమా
టంచుజనెగా । దానికినర్థవిధి లేకసరిగా । మించినదృధు లాలో
చించిమంచెట్లరుచు । మంచెపై ననరులా క్రోశించిరనిరి యీమా
టంచుజనెగా । దానికినర్థ విధి లేకసరిగా. 16

తా. అజహల్లక్షణయనగా విడువనిలక్షణము చెప్పెదను వినుము. పైనచెప్పినసభవద్దకొక మాధబ్రాహ్మణుడొచ్చి మంచాః క్రోశంతియని అర్థము లేనివాక్య మొకటియరచి వెళ్ళిపోయెను. బుధవరులాలోచించి మంచాః క్రోశంతియనగా మంచలు అరచుచున్నవని యర్థము మంచలు జడములైనందున యెట్లు అరచును మంచలను విడువకుండా, మంచలమీదివారు అరచుచున్నారని అర్థముచేశికోవలెనని నిర్ణయించిరని భావము

కం. ఈసంధికిమంచెనుకడ । దీసిననర్థంబులేకదీనందోరులు, ల్లానముగ
నరిచిరనునవు । డీసాధనజూడ వాస్తువుపీడదనుటా అర్థముయొనగూ
డెమనకిచటా కడువడి మొదలేమొ విడువరాదను పెద్ద బడుగు
దృష్టాంతము యెుడబడదిచ్చుట విడువరాదనుటా । అర్థము యొన
గూడె మనకిచటా, 17

తా. ఈ సందర్భమంతాలోచింపగా కనుపడేభ్రమ రూపము విడువడని అర్థమగుచున్నది యెరుకను విడువకూడదను దృష్టాంతము జీవేశ్వరైక్యభావమందు పనికిరాదని భావము.

కం. ఇదియేమివికటమగునన । సదమలలక్ష్యార్థమెరుగ జడదృశ్యజగ। త్సదనతనుపంచకోశా । స్పదవాచ్యార్థములు విడువ బడ వలసె ముందూ । విడచితెగాదా కడతేరుటెందూ । విడువరాదనుమోహాజడవుదృష్టాంతమూ । గడమేగాకతత్వమొడగూడునె విడువబడవలసె ముందూ । విడచితెగాదాకడతేరు టెందూ. 18

తా. ఇది విరుద్ధముగానున్నదని ఆలోచింపగా లక్ష్యార్థ భావము తెలిసికొనగనే కనుపడేపంచకోశ వికారాస్పదమైన జగత్సంబంధము గువాచ్యార్థములు తమంతటతామే వదలిపోవుచున్నవి. అట్లువదలిపోతేనేకడతేరుట విడువరాదను జడమైన దృష్టాంతరము యిచ్చుటకూడదని భావము.

కం. వినుజహదజహల్లక్షణ । యును విడిచియు విడువనట్టి యాత్మైక్య లన । క్షణజీవేశ్వరలక్ష్యము । గనుగొని పరిపూర్ణనిష్టకడతేరవోయీ ఇది దెలసితెపైనలేదోయీ । మునుసోయందేవదత్తనుశృతి మూలము । తనివిదీరగవిని నిను నీవేగనుగొని కడతేరవోయీ । ఇది దెలసితే పైన లేదోయీ. 19

తా. మానసపుత్రా! జహదజహల్లక్షణయనగా, విడచీవిడువని లక్షణమునుగూర్చి చెప్పెదను. ఇది జీవేశ్వరైక్యమును జేయు లక్ష్యము. సోయందేవదత్తయను శృతియొక్క మూలమును తనివితీరేటట్లు గురువువలనవిని, నిన్ను, నీవు తెలిసికొని పరిపూర్ణమును జెంది కడతేరుము. ఇది తెలిసితే దీనికి పైనలేదని భావము.

కం. ఇలగంగాతీరంబున । విలసితముగ దేవదత్త విప్రోత్తమునికి । తొలిముప్పది సంవత్సర । ములక్రిందట గన్న నరుడు మునికొని

మరలా । గనుగొంటి కావేరీ తీరములా, అలనాటికిలనాటి కల
విగాక దేహ । బలసంపదలు దేశ కాలభేదములగుచు మునికోని
మరలా । గనుగొంటి కావేరితీరములా. 20

తా. ఇదివరకు ముప్పది సంవత్సరములక్రిందట దేవదత్తుడను బ్రాహ్మణుని గంగాతీరమున జూచితిని, తిరుగా వానినే, కావేరీతీరమున యిప్పుడు జూచితిని, ఆదేశ మీదేశముగాదు, ఆకాల మీకాలముగాదు, అప్పుడుండు బలమిప్పుడు లేదు, యీ కారణములవలన గురుతుపట్టుటకు వీలులేకపోయెనని భావము.

కం. జ్ఞానాభావముచేనను । మానించుటెగాని యుభయ మార్గప్ర
భావ । స్థానభేదములువిడిచిని । ధానతగన దేవదత్తతను విధేయ
గునూ । భేదము లేవాచ్యార్థములగునూ । మానరానిపోడు నా
నార్థములకీడు । లేనివాడుగాడు గానవాడెవీడు తనవిధేయగు
నూ । భేదము లేవాచ్యార్థములగునూ. 21

తా. జ్ఞానము లేనందున అనుమానించుటేగాని, ఆదేశమును యీదేశమును, ఆకాలమును యీకాలమును, అప్పటిబలమును ఇప్పటిబలమును, విడచినదానముగా గుర్తుపట్టితే దేవదత్తునితనువిదేయగును. వాడే వీడు, నానార్థములచేత కీడుకలిగించునవి యీవాచ్యార్థము లేయగునని భావము.

కం. గురిచిక్కని కాలములో । పరిపరివిధములవికార భ్రమ లేర్పడు
నా । కరణిగజీవేశాఖ్యల । బెనగిన వాచ్యార్థ ద్వివిధ భేదోపా
యములా । గోచరములై మెరసె రూపములా, మరి దేవదత్తుని
మరుగునెరుగనికాల । సరణిలో భ్రమలెల్లు జరుగు జీవేశ్వరుల భే
దోపాయములా, గోచరములై మెరసె రూపములా. 22

తా. దేవదత్తుని సుకృతు చిక్కని కాలములో భ్రమ లెట్లేర్ప డెనో ఆలాగే వాచ్యార్థములచేత జీవుడని యీశ్వరుడని రెండు భేద ములుగలిగి, రూపము వేరువేరుగా గనపడెనని భావము.

క. గురిగురుతుల మరవాచక । మరుగులుజీవేశ్వరాఖ్య మరినాత్మ లక్షణ । స్థిరనిజ లక్ష్యార్థోభయ । పరిశుద్ధప్రత్యగాత్మ పరమా త్మలకునూ । ఐక్యతకొక్క తెరగుగనుమికనూ । మరిజీవేశ్వరమ లిన మరుగులు విడిచిన । పరలక్ష్యార్థణములోన బ్రహ్మకళలేకము పరమాత్మలకునూ । ఐక్యతనొక్క తెరగుగనుమికనూ.　　23

తా. గురిగుర్తులు యేర్పడుటవలన యేకమైన ఆత్మకు, జీవు డని, యీశ్వరుడని, అబద్ధపుమరుగులు కలిగెను. పరిశుద్ధమైన ప్రత్య గాత్మ పరమాత్మలకు లక్ష్యార్థముచేత, ఐక్యమగుటకొక మార్గము న్నది. అదియేదనగా, జీవేశ్వరులయొక్క మలినమైన మరుగులను తీసి వేసినయెడల లక్ష్యార్థములో బ్రహ్మకళలొక్కటేనని భావము.

కం. యీలక్షణత్రితయాంత । ర్మ్యాలము తత్త్వమసివాక్య ముఖ్యార్థణ ప్రబో । ధాలయము గానసర్వము నీలోనీవెరుగ తెలుసు నిజ ముకుమారా । ననుగన్న బంగారు సుకుమారా । యేలాగైన తత్త్వ మూలమెరిగియోగ । శీలులాలోనన్ను మేలుమేలని పించు నిజముకుమారా । ననుగన్న బంగారుసుకుమారా.　　24

తా. ఈమూడులక్షణముల లోపలిమర్మము తత్త్వమసి యను వాక్యముయొక్క బోధకుమునికి పట్టుగాన నిన్ను నీవుతెలుసుకుంటే నిజము తేటపడును నన్నుగన్నబంగారు సుకుమారా యేలాగునసైనా యీవైక్యానుసంధాన మెరిగిపెద్దలవద్ద ప్రతిష్ఠనిలుపుమని భావము.

శిష్యవచనము

కం. శివజీవైక్యవిచారము । శివరూపకగురునివలన శిష్యుడువినితా ।

సువివేక త్రివిధభక్తుల । సవినయముగ దేశికేంద్ర చరణాబ్జము
లకూ । సాగిలి మ్రొక్కి సమరస మొలుకూ । ప్రవిమలాత్మధ్యా
న వివరణమృదుమధుర । రవముగులుకబలికె త్రిభువన దేశిక
చరణాబ్జములకూ । సాగిలి మ్రొక్కి సమరస మొలుకూ. 25

తా. శివస్వరూపుడయిన గురునివలన జీవేశ్వరైక్యబోధ శిష్యు
డువిని వినయవిధేయముగా దేశికేంద్రుని పాదారవింపములకు త్రివిధ
భక్తులచేత సాష్టాంగదండప్రణామము లాచరించి మృదుమధుర వా
క్కులతోటి యిట్లనియెనని భావము.

కం. స్వామీయీవాక్యార్థము । లేమోసద్వేదపఠన వలెవినబడె
నిం । కేమో భాషాభేదము లేమోమీదివ్య మహిమ లేమో
కనిపెట్టి । తెల్పవెనాదు భాషానుపట్టి । ప్రేమ మీరెరుగించే
నామహాబోధకం । కేమైనరుచిపుట్టు నీమలక్ష్యక్రమము లేమో
కనిపెట్టి । తెల్పవెనాదు భాషానుపట్టి. 26

తా. సద్గురువరా! తాము బోధించే యీ వాక్యార్థములు
వేదసారమువలెనున్నవి. నాకేమియు తెలియలేదు. భాషాభేదమేమో
తమదివ్యమహిమ లేమో నాభాషను కనిపెట్టి నాకు బోధింపుము
దయచేత తమరునాకు బోధించేబోధకు యింకాయేమయిన రుచిపుట్టే
నీమములు లక్ష్యములున్నవేమో తెలుపుమని భావము.

కం. పేరైనబ్రహ్మవిద్యా । ధారులుజపియించువేద తార్కికభాషా ।
ధారమగునట్టివాక్యము । లారీతిగనీకమనసు కందునట్లుగనూ ।
తెల్పితి వేదసారతరముగనూ । ఆరూఢిబ్రహ్మవిచారములో మరి
దూరకవేరొకమారు బానలనీకందునట్లుగనూ। దెల్పితివేదసారత
రముగనూ. 27

తా. ప్రఖ్యాతిజెందిన బ్రహ్మను భవులుజపించే వేదతర్కభా

పకు ఆధారమైన వాక్యములు వేదసారముగా నీమనసుకందునట్లు వేరు భాషలో తెలిపితినని భావము.

కం. కుండయనకుంభమనగను । కొండయనన్గిరియనంగ కులభాష లువే । రుండిన యర్థంబొకటిగ । దండిగగన్పించుగాన తనమ నసుకందూ । నిజభాషచే నిండుసుఖమందూ । పండితులగు వా రఖండబోధ శిష్య । మండలిగు తెలారుగుచుండు మాటలు దెల్ప త నమనసుకందూ । నిజభాష చేనిండుసుఖమందూ,   28

తా. కుండయనగను కుంభమనగను వకేవస్తువున కర్థమగును, కొండయనగనుగిరియనగను వకేవస్తువున కర్థమగుచున్నను. కుండయని యు కొండయనియు తెలుగువారు మాట్లాడుదురు, కుంభమనియు గిరి యనియు సంస్కృతభాష మాట్లాడువారు మాట్లాడుదురుగాన వారి వారి భాషలచే బోధించినవారి మనసుకు సుఖముగలుగును పండితు లగు వారుశిష్యకోటి భాషనుబట్టి బోధింపవలయునని భావము,

కం. వేదాంతబోధకెల్లను । పాదైయున్నట్టిబ్రహ్మ భావముదెల్పన్ । గోదోనాకిది తెలియగ । లేదంటివియితరభాష తేలనినీకూ । నీ కులభాషలోనె దెలుపుటకూ । ఆదరింపవదేమో నీధరణితోల్పె ట్టె । లో ద్రవ్యమెవరంటరాదందురే జనుతేలనినీకూ । నీకుల భాష లోనెదెలుపుటకూ,   29

తా. భూమియందు తోలుపెట్టెలో పెట్టిన ద్రవ్యము తాకకూ డదని యవరైనా అనెదరాయని వేదాంతబోధకు తా ఆధారమగు బ్రహ్మభావమును నీ కులభాషలో నీకు తెలియునట్లు బోధించినను ఆద రింపవెందుకని భావము.

కం. తనకనుభవమునకందని । ఘనతర సద్వేదవిద్య ఘనులకెఘన మై । గనిపించుగాని తద్రుచి । గననప్పుడెనిష్ఫలంబు గాదెగురు

స్వామీ । మనసానంద మందదింకేమీ । ఘనసంపదలుగల జన
నాథునన్నము । తినవొల్లనట్లనె వినవన్యబోధలు గాదెగురు
స్వామీ । మనసానంద మందదింకేమీ. 30

తా. గురుస్వామీ ! ఘనమైన వేదవిద్య ఘనులకేఘనముగాని శాబోటి తెలియనివారికి మనసుకు తెలియనప్పుడు నిష్ఫలమేకదా ? నామనస్సుకానందముకలుగ లేదు. యెక్కువగా సంపదగలరాజు అన్న మంతిన నిచ్చ లేనట్లు యితరబోధలు నేను విననని భావము.

కం. ఒకమాటకు వొకపూటకు । ఒకభాటకు వొక్కచోట వడినిల్వ
నినీ । వికటాలాపములణగుట । కికనేమని బోధజేతు నెన్నిది
నములకూ । నీమదిభ్రాంతు లన్నివిడుచుటకూ । విన్నట్లైవిందు
వు కన్నట్లైకందువు । అన్నిదెల్పినవెనుక సున్నబెట్టెదవిక నెన్ని
దినములకూ । నీమదిభ్రాంతు లన్నివిడుచుటకూ. 31

తా. శిష్యా ! నీకొకమాటలేదు, ఒకపూటలేదు, ఒకబాటలేదు, ఒక్కచోటనునిల్వని నీ వికటపుమాటలణగుటకును, నీ మనస్సునందలి భ్రాంతులు పోవుటకును, యెన్నిదినములేమనిబోధచేయుదును, విన్నట్లువినెదవు, తెలిసినట్లే నటించెదవు. అన్ని తెల్పినతర్వాత నాకు తెలియదని సున్నబెట్టెదవని భావము.

కం. ఎటుజూచిన నేత్రబతుకే । భటువొందకగాదె వేద భాష్యవచస్సం
ఘటితమహావాక్యంబుల । కటునిటు మాట్లాడకున్నా నయ్యాగురు
నాథా । మత్ప్రారబ్ధా ఘటనేమోకాదా । ఎటువంటి రోగుల
కటువంటౌషధమొసగి । తటుకున బ్రతికించు ధన్వంత్రివనుకున్న
నయ్యాగురునాథా । మత్ప్రారబ్ధ ఘటనేమోకాదా. 32

తా. గురునాథా ! నా ప్రారబ్ధానుభవమెటులనున్నదో, యెటులాలోచించినను, వేదభాష్యమూలములైన వాక్యములు తెలియక,

నేను కడతేరేమార్గముచిక్కక అటునిటు మాట్లాడకయున్నాను. యె టువంటిరోగుల కటువంటి ఔషధమిచ్చి తక్షణమే బ్రతికించేటటువంటి వైద్యులు మీరేనని నమ్మికొన్నానని భావము,

కం. వేదచతుర్విధబోధలో । పాదగుతత్వంపదద్విపదలక్ష్యార్థ్యా । భేదపరిపూర్ణసత్కళ । మోదముగను నచలమంత్ర మూలమే ర్పరచీ । అభేద్య మఖండ మగుపరచీ । ఆదితత్వంపద భేదావా చ్యార్ధముల । సాధించినీరెంటి వాదముల్ కడద్రోతు మూల మేర్పరచీ । అభేద్య మఖండమేర్పరచీ.　　　౩౩

తా. ప్రియశిష్యా! నాలుగు మహావాక్యముల కాధారమైన తత్పద, త్వంపదములకు లక్ష్యార్థముచేత భేదరహితమైన పరిపూర్ణకళ కు అచలమంత్రమూల మేర్పరచి భేదింపరాని అఖండమునుజూపి మొ దట తత్పద, త్వంపదములయొక్క భేదమైన వాచ్యార్థములను నీకు చక్కగా అనుభవమగునట్లుచేసి యీరెంటియొక్క భేదములను బోగొ ట్టెదనని భావము.

కం. అటు జేసిన నేబ్రతుకుదు । తటుకునకడ తేర్చుపెద్ద ధారల్లదెగా । మటుమాయావిద్యల దు ర్ఘటమగు వాచ్యార్థద్వివిధ ఘట్ట మెప్పటికీ । అదెప్రారబ్ధపుట్టిల్లంతటికీ । యెట్లయిన నీదుష్టచేష్టలీ రెండెరుక । పట్టుజెరచికడగట్టు జేర్చుటకిదియే ఘట్ట మెప్పటికీ । అ దెప్రారబ్ధపుట్టిల్లంతటికి.　　　౩4

తా. స్వామీ! ఆప్రకారము కరుణించితే నేను కడతేరెదను. నన్ను త్వరలో కడతేర్చు పెద్దబాట అదే, ఈరెండు విధములైన మా యావిద్యసంబంధమైన వాచ్యార్థములు రెండిటియొక్క ఘట్టమే ప్రార బ్ధముయొక్క పుట్టిల్లు, యెటులైనను శివజీవులనే భ్రమరూపకమైన యెరుకను పోగొట్టి నన్ను పరిపూర్ణుని జేయవలెనని భావము.

కం. ఏలాగునైననినుగుణ । శీలునిగా జేసికనుల జూచెదనని నే। నా
లోచింపుచునిక వెయి । వేలకునీకొక్కఘడియవిమలబుద్ధిగనూ ।
నేర్పడచాలదేముక్తిగననూ । యేలీలనైన నేనాలోననాగురు ।
కీలకమెరిగించి యేలుకొందును పుత్రవిమలబుద్ధిగను । నేర్పడచా
ల దేముక్తిగననూ. 35

తా. పుత్రా! యేవిధముచేతనైనను నిన్ను బ్రహ్మవేత్తనుజేసి కండ్లచూతామని నే నాలోచింపుచుందును. నీబుద్ధి నిర్మలమైన నొక ఘడియలోనే ముక్తికలుగును. భయపడకుము. యెట్లయినను నాగురు కీలకమెరిగించి నిన్ను జీవన్ముక్తుని జేసెదనని భావము.

షష్టమప్రకరణము సంపూర్ణము.

శ్రీశివాయగురవేనమః

శ్రీ శుద్ధాద్వైత ప్రభోధ గురుశిష్యసంవాదము.

ఉత్తరభాగవిషయ ప్రభోధిక.

శ్రీమత్పరాత్పరాఖండ మహాపరిపూర్ణాచల బ్రహ్మోపదేశ మున కనుగుణ్యమగు పరబ్రహ్మవిద్య యనాదికాలంబున వుపదేశరహస్యత్రయాత్మకంబై అతీ విద్య దహరవిద్య భామవిద్యాదిరూపంబుల విలసిల్లె. నందతీ విద్య పాదత్రయంబై ప్రధమపాదం బంతస్తారక సూక్ష్మాణు తేజోమయంబై పంచమహాముద్రాది సందీప్య బాహ్యాంతర్మధ్య లక్ష్యత్రయ విరాజితంబై యలరె. ద్వితీయ్యపాదంబభేద్య బాహ్యతారక జగద్బిందు చరాచరాంతర్గోచర భిన్నాభిన్నవస్తుత్వాది తేజోమయంబై యలరె. తృతీయ్యపాదంబుమహాతారకస్వరూపంబై అంతర్బాహ్యాగోచరాద్భుతైకాఖండ తేజోమయంబై యలరె. ద్వితీయ్యరూపంబగుదహార విద్య పాదత్రయంబై ప్రధమ పాదంబున సర్వేంద్రియవశీకరణయోగ సాధనానుకూలంబై మహాదుర్ఘట కఠిన హటయోగసంఘటితబంధత్రయమూలక చతురుత్తర షష్ట్యాసనవిధానోక్త యమనియమాసన ప్రాణాయామ ప్రత్యాహారధ్యానధారణ సమాధ్యష్టాంగయోగ సంసిద్ధుల చేదనరి బాహ్యవ్యాపక రేచక కుంభక పూరకాదిష్టవాయుధారణాత్మకంబై యల్లరె. ద్వితీయ్యపాగం బంతర్దహారకుండలీత్రయ మహాతేజోదర్శన సాధనానుకూలంబై యణిమాద్యష్టసిద్ధులందనరి సర్వజ్ఞత్వాదిసుగుణంబులనొప్పివియద్గమన పరకాయప్రవేశ భూమ్యాదిపంచమహాభూత స్తంభనాది సత్క్రియా తాంత్రికంబులమెలంగి యంతర్వ్యాపక వాయుధారణాత్మకంబైయలరె.తృతీయ్యపాదంబుమహాసూక్ష్మదహారకుండ

లీ కుమార లసద్బ్రహ్మ తేజోఖండ సందర్శనసాధనాంతర్లంబి కాయోగవి
లీన పరవశగత బహుకాలజీవిత్వాదశలనొప్పి తనుమనఃప్రాణేంద్రియ ని
గ్రహత్వంబున ఏకాఖండ బాహ్యాంతర్వాయుధారణాత్మకంబై యలరె
నీషడ్విధరహస్య సాధనంబు లొకటికొకటి కన్యోన్యసాధన వశీకరణంబు
లై వేదవిద్యుక్తాఖండ మహాతారక యోగోపదేశ ఆత్మానాత్మ విమర్శ
జ్ఞాన సాంఖ్యబ్రహ్మ విచారాంతర్విహారములై ద్వివిధబోధోపకరణంబు
లై ప్రవర్తిల్లు తృతీయ్యరూపంబగు భామవిద్య పాదత్రయంబై ప్రథ
మపాదంబున సాధనచతుష్టయ సంపద్విశిష్టాధికార నియామకంబున చ
తుర్విధ వేద మహావాక్యోపదేశ జీవబ్రహ్మైక్య లక్షణాన్వితంబై యల
రె. ద్వితీయ్యపాదంబుగ తత్పూర్వోక్తబ్రహ్మైక్య సమాధి సమరసభోగ
వంతంబగుటకు అఖండపరిపూర్ణాచల మహావాక్యార్థప్రతిపాదకంబై త
దీయ్యవిభవమహాచల దర్శనియ్యంబై యలరె. తృతీయ్యపాదంబున అఖం
డభ్రమవిసర్జన సాధనానుకూలంబై సదాచార్యముఖోక్తబ్రహ్మబుద్ధ్యోప
దేశమహానందభోగపరవశాత్మకంబై యలరె. నీత్రివిధవిద్యలం దనవరత
బ్రహ్మానుభవసాక్షాత్కారభూతములై యేతద్వివిధనవగోప్యంబులుద్భవిం
చె నివియేబ్రహ్మవిద్యత్రయాంతర్గతనవవిధయోగోపదేశ రహస్యంబుల
ని ప్రఖ్యాతిగాంచె నివియుయథాసాకల్యముగ నెరింగించుటకు గ్రంథవి
స్తరభీతిచే వెరచియె నిప్పుడుపూర్వోత్తరభాగములలో సంక్షేపరూప
ముగా నీపరమరహస్యసారాంశములు పూర్వానుభవముల ననుసరించి
యుపన్యసించితి నందునీగ్రంథపూర్వభాగంబున అక్షివిద్యదహరవిద్యా
ది ద్వివిధ రహస్యంబులమెలగు యోగశాస్త్రసాధనాన్వితమగు మహా
తారకయోగ సాక్షాత్కారము సాంఖ్యయోగానుభవంబగుఆత్మానా
త్మవిచారము తృతీయ్యపాదంబగు భామవిద్యలో ప్రథమపాదమగు వే
దచతుర్విధమహావాక్యోపదేశ తత్వార్థసమాహిత జీవబ్రహ్మైక్యబోధ
యు నాచేవివరింపంబడియె ఇకమీద నుత్తరభాగంబున పూర్వోక్తభా
మవిద్యారహస్యార్థ శేషాంశద్వయమును ప్రబోధింప నుపక్రమించితి

ద్రహస్యద్వయ మవాఙ్మనసగోచరాప్రతర్క్యసర్వప్రపంచాతీతనిర్గుణా
చల పరమరహస్యములై యున్నవి తద్రహస్యాంశము లాత్మవేద్యంబై
పూర్వచతుర్విధ మహావాక్యార్థ సమరసైక్యానుభవంబగుటకుతదీయ్యా
పూర్వోక్తశాఖానువేదవిద్యా పరికల్పిత సహస్రాష్టోత్తర శతోపనిషత్ప
మాగత శ్రీమదనంతాచలోప నిషత్ప్రమాణప్రతిపాదకమగు. శ్రీమదచ
లద్వాదశాక్షరీ షోడశాక్షరీద్వయప్రబోధము లాధారములై యున్నవి
తద్రహస్య మహావాక్యార్థప్రబోధలు అనాది మహాఋషిగణముఖోద్గత
ఋభుగీత బ్రహ్మగీత [illegible]రదగీతావధూతగీత అష్టావక్రగీత పూర్వోత్త
రభగవద్గీత బృహద్వాసిష్ఠ వసిష్ఠజనకసంవాదాది పూర్వవేదాంతప్రక
రణములచే ప్రసిద్ధములగుచుతదుపదేశకర్తలగు బ్రహ్మవేత్తలచేతదా
సక్తులగు మోక్షార్థులందరుప్రబోధలొందసి కృతార్థులగుచుండిరి. ఇట్లుం
డగా నానాటికి కలికాలసంప్రాప్త దుష్టప్రారబ్ధదశలకొలది వేదశా
స్త్రవిద్యలందనవరతాసక్తి గలుగక తదీయ్య శాస్త్రశబ్దావలోకనలేని
మోక్షార్థులు తచ్ఛబ్దజాల ప్రఘోషాన్వితతద్బోధము మనోవృత్తికగో
చరంబై తద్వాక్యశ్రవణానందమే లేక తదుపరి తన్నిష్ఠాగతులు మనన
నిధిధ్యాససమాధివిధులందక మహావ్యసనపరంపరలచే జ్ఞానాసక్తులతిప్ర
యాసలొందుచుకొంతకాలంబుజరిగెను తదనంతరంబున పరమాంతరం
గ ప్రబోధకులలో శ్రీ శివరామ దీక్షితస్వామియగుమదీయ్య బహుకా
లపూర్వాచార్యులవారవతరించి సర్వసాధులకుజ్ఞానోపదేశంబుసేయునె
డల నొకానొకసమయంబున యేతద్విషయమంతయునిజాంతరంగసమా
ధియందవలోకించిసర్వభూతదయాళుతాచిత్తులై యాలోకించిరదెట్లనగా
భూతభవిష్యద్వర్తమానములగు నేకాలములయందైనను వేదశాస్త్రప
ఠనద్వారా సంస్కృతభాషాభ్యాసులగు జ్ఞానులుతద్భాషప్రబోధకలగు
టచే పఠన సంస్మరణ శ్రవణ మనన నిదిధ్యాసాధికారములు గలిగి
కృతార్థులు కావచ్చును. తద్భాషావిహీనులగు మోక్షార్థులు యేత
ద్బ్రహ్మవిద్య నార్జించుటకు నిస్సాధనీభూతులైరని కొండొకనడవు

వితర్కించి బహువిధయోగ శాస్త్రాదుల పరీక్షించి ఆజ్ఞయొసంగి రదెట్లనగా—దీని కన్యసాధనోపాయము లేదను దురభిప్రాయముమాత్రము మిక్కిలి దుస్తరమై యున్నది యెట్లయినను సర్వజీవోపాసనార్హమగు పరబ్రహ్మవిద్య యొక్క సర్వభూతావశ్యమునకు ముందు హాని యగుచున్నది విశేషజ్ఞానమోహాతిశయ కృత అనేక జన్మ సుకృత తపఃస్సంసిద్ధులచేత కలిగిన్ని వృధాగా వక స్వల్పకార్యమగు సంస్కృతభాషాజ్ఞానలోపముచేత అట్టి సాధులందరు నీజన్మలలో నేమిజేయునది లేకను భవిష్యత్కాలమందు వ్యర్ధమగు కొన్ని జన్మలు యెత్తవలసి వచ్చునను విపరీతధర్మమేర్పడి యున్నది యిందుకు నే నదుపాయము యాలోచించుటకు యేపెద్దలైనను యేకృతమైన సామర్ధ్యములు లేవని చెప్పవలశినట్లున్నది యిందువలన సర్వవిధములరహీమార్థమందత్యంత విపరీతవిరుద్ధార్థములిట్లావహించి యున్నవిగాను నీదురభిప్రాయము లన్నియు సర్వదా అసంభావితమని స్పష్టముగా నెంచదగియున్నవి. యేతద్విషయసిద్ధాంతములో పూర్వశాస్త్రానుభవములు విచారించగా విశేషించి యే భూతములకైనను తీవ్రవైరాగ్యభక్తిజ్ఞానములు బహుజన్మసంసిద్ధులవలనంగాని గలుగవు అట్టి సాధనములవల్ల గాని పరిపూర్ణజ్ఞాన సిద్ధి కాదు యిందుకు ప్రమాణము.

శ్లో॥ మోక్షసాధనసామగ్ర్యాం భక్తిరేవగరీయసీ ।
స్వస్వరూపానుసంధానం భక్తిరిత్యభిధీయ్యతే ।
బోధోన్యసాధనేభ్యోహి సాక్షాన్మోక్షైకసాధనం ।
పాకస్యవహ్నివజ్ఞ్జానం వినామోక్షోనసిధ్యతి ॥

ఇట్టిసాధనత్రయములు పరిపూర్ణజ్ఞానసిద్ధికాధారములై యున్నవి యీత్రివిధసాధనములు లేని పశుప్రాయులు యెన్నెన్నిజన్మలందు యాగయోగతపోధ్యయన వ్రతదానధర్మతీర్థస్నానాది యేకృత్యములొనర్చినను ఫలము యెంతమాత్రము లేదనుటకు ప్రమాణము.

శ్లో॥ కురుతేగంగాసాగరగమనం- వ్రతపరిపాలనమథవాదానం-
జ్ఞానవిహీనస్సర్వమతేన - ముక్తింనభజతిజన్మశతేన॥ అని యున్నది.

శ్లో॥ అలంయాగైరలంయోగై - రలంత్యాగైరలంధనైః- జ్ఞా
తంబ్రహ్మనవిజ్ఞేయ - మితివేదాంతడిండమః.

అనియున్నది ఇదియునుంగాక బహుజన్మతపస్సంసిద్ధిచే గలిగిన
మోక్షాసక్తి కాలమునకు యేకాలము సరికాదనియు అట్టికాలమునకె
న్నిఅభ్యంతరములుగలిగిననుజ్ఞానోపదేశమునకదెసకాలమనియుతత్కా
లమందుపదేశించుటచేతశీఘ్రముగబ్రహ్మసిద్ధియగుననుటకుప్రమాణము.

శ్లో॥ తీర్థేదేవాలయేగ్రామే - మందిరేగహనేగుహే - శ్మశానే
యేహ్యసంకీర్ణే- చండాలశ్వపచాలయే- అవేదశాస్త్రసాహిత్యే- అశు
ద్ధేఅప్రసక్తకే-అసంబంధేఅసత్కృత్యే-అవశిష్టేఅపాత్రకే- అనధ్యయ
నదుష్కాలే - అశుభేజాడ్యపీడనే - అస్వాధీనేఅనాచారే - అపవిత్రే
అయోమయే-జ్ఞానసంపత్సమాయుక్తం- సమకాలంవిదుస్తథా-తత్కా
లేతత్వబోధేన । క్షణేమోక్షశ్చసిధ్యతి॥

అనుమాట సిద్ధాంతమైయున్నది. ఇకను వేదశాస్త్రభాషలవల్ల
జ్ఞానసిద్ధి యెంతమాత్రము పొందలేరనుటకు ప్రమాణము.

శ్లో॥ ఆలోక్యచతురావ్వేదాన్ - ధర్మశాస్త్రాణిమానవాః- బ్ర
హ్మతత్వంనజానాతి - దర్వీపాకరసంయథా॥

అనియున్నది.

శ్లో॥ అలంవేదైరలంశాస్త్రై । రలంశ్రుతిపురాణకైః । జ్ఞాతం
బ్రహ్మనవిజ్ఞేయ మితివేదాంతడిండిమః॥

అదియునుంగాక బ్రహ్మజ్ఞానము బహుజన్మ తపోఫలిత జ్ఞాన
మునగాక తద్వ్యతిరేకమగు వేదశాస్త్రప్రసిద్ధభాషాగణ్య మెన్నటికి
కాదని యిందువల్ల సిద్ధాంతమైయున్నది గావున యేభాషకాభాషే అ
ధికమై ఆయాభాష ఆర్యాజీవులకు మనోరంజనమై యున్నది అప్పటికి

జ్ఞానసాధన సర్వజీవులకు యేకరూపకముగా అత్యావశ్యకమైయున్నది యిందుకు పూర్వోక్త జ్ఞానోదయము లేక జన్మసిద్ధ్యను గతమైయున్నది. అట్టిజన్మ సంసిద్ధ్యను గత జ్ఞానముచాత జీవన్ముక్తి గలుగవలసినదై యున్నది. యిందువలన యేగః జీవులు నాయాస్వభావ ప్రబోధలచే తదుపదేశకర్తలవలన జ్ఞానప్రబోధనొంది ముక్తులగుటకు యేసందేహము లేదు. ఇదియే సర్వజీవన్ముక్త ప్రకరణసిద్ధాంతము ఏతద్విషయము లోనింకను మదీయ్య గురుసాంప్రదాయ కానుభవములు వివరింపుచున్నాను.

౧. మహాయోగసిద్ధుండను మదీయ్య నిజాచార్యుండగు శ్రీ శ్రీధరస్వాములవారు పరమసాధు హితోపదేశం బొనర్చునెడల సామాన్యస్వభావాజ్ఞానవిహీనమానవులగు నానావిధమహావ్యక్తజడమూకబధిరాంధ అంగవైకల్యాది సమూహములకు హస్తనయన భావసంజ్ఞలచే జ్ఞానసూచనము లొనర్చి విదేహకైవల్య జీవన్ముక్తి యొసంగి యున్నారు.

౨. వారియాచార్యుండగు మదీయ్యపరమగురుండు ఆత్మదర్శనావధూతగారు సాధుహితోపదేశం బొనర్చు సమయంబున అజ్ఞానావృతనానావిధ చతుష్పాత్పశుపక్ష్యురగకీటక పిపీలికాది నిఖిలచేతనాళులకు తత్తజ్జీవ కళాధ్వన్యంతర భావ సంజ్ఞలచే జీవన్ముక్తిప్రబోధ లొసంగియున్నారు.

3. వారియాచార్యుండును మదీయ్యపరమేష్టి గురుండగు సంసిద్ధయోగావధూతగారు సాధుహితోపదేశం బొనర్చుతరి పరలోకావహితభూతభేతాళ యక్షబ్రహ్మరాక్షస పైశాచిక గణాదులకు ఆత్మసంజ్ఞాధికారములవలన తత్తత్ప్రతి బంధరహితులంగావించి ముక్తులొసంగుచు మరియు వృక్షపాషాణ కంటకగిరికంధర కానన మహీనద్యాదులకు నిజపరిపూర్ణ బ్రహ్మావలోకనముల నిజశరీరస్పర్శజ్ఞాన సంజ్ఞాధికారముల సర్వజీవన్ముక్త ప్రబోధలొసంగి యున్నారు.

యింక ననేకులకు పరమహంస లాత్మజ్ఞానమౌన నిరీక్షణలచే నాయాకాలముల సర్వసాధు కృతార్థతా ప్రబోధలాచరించి రక్షించి నటుల పూర్వయోగశాస్త్రంబులు ఘోషింపుచున్నవి గావున సర్వ జీవన్ముక్త సంసిద్ధియే నిజపూర్ణసిద్ధియనునది ముఖ్యముగా పూర్వ దేశి కాభిప్రాయమైయున్నది. కావున దీనినవలంబించి సాధుసంరక్షణయొన ర్చుట మాకును అత్యావశ్యకమై యున్నది. అని యోగురుకులోత్తము డగు శివరామ దీక్షితస్వాములవారు యేతత్సర్వభూత పశ్చాత్తాపచిం త్తంబున సమస్తదేశభాషాదులలో బ్రహ్మవిద్యైకల్పక వేదమహావా క్యార్థంబులు సమన్వయంబుగ సంస్కృతభాష దేశభాషామేళనంబు లనేకప్రబోధప్రకరణంబులు గల్పించి తత్తద్దేశ కాలోచితవిధుల సాధు లకు బ్రబోధించి రందు నీయాంధ్రదేశామేళన ప్రబోధలవలన నంతకు మున్ను కొందరు మహాత్ములు సంస్కృత భాషావిహీనులగు జ్ఞానా సక్తులకు తత్వోపదేశంబులు చేయుచుండిరి.

ఇట్లుండగా తదీయ్యాచల పరిపూర్ణసాంప్రదాయక యోగని ష్ఠాగరిష్ఠుండగు మదియ్యగురుండఖండ కరుణాకటాక్ష వీక్షణంబున స్వా త్మప్రియుండగు వివేకనిధింగని తత్పూర్ణభావం బుపదేశించెతద్వ్యాధం బొక్కించుక నీగ్రంథ పూర్వభాగవిషయ ప్రబోధికలలో వివరింపంబడి యెనవియెయ్యవియనిన బ్రహ్మవిద్యాంతర్గతగోచర శాము వేదవిద్యాప్ర తిపాదక అచల బ్రహ్మమూల మంత్రోపదేశవిధాన సర్వాశంకారహిత పరిపూర్ణశంకాన్విత పరతత్వసూచన విధాన అఖండభ్రమవిసర్జన విధాన బ్రహ్మ బుద్ధి లక్షణవిధాన మహదానంద పరవశవైభవ విధా నాదులతో షట్ప్రకరణంబులు నీయుత్తరభాగంబున సమగ్రముగ వివరింపంబడియె. దీని యత్యంతమోక్షాసక్తులగు మహాత్ములాకర్ణిం పవలయు. సర్వాపరాధాక్షమధ్వం.

ఇట్లు సాధువిధేయులు,

అన్నంరాజు రామయోగియతీంద్రులు,

శ్రీశివాయగురవేనమః

శ్రీ శుద్ధాద్వైత ప్రబోధ గురుశిష్యసంవాదము.

ఉత్తర భాగము

శ్రీమదఖండాచలోపదేశ ప్రకరణము.

కం. దేవేమమీకృపాప్ర । భావముచేబ్రోవసకలభారముమీదే । గా
వుననిస్సంశయముగ । జీవన్ముక్తునిగనన్ను జేయుముతండ్రీ । భవ
దాజ్ఞకుబద్ధూడనండీ । యేవేళకేవిధినేమిబోధించిన । నీవేతల్లివి
దండ్రినీవేసద్గురుడవుజేయుముతండ్రీ । భవదాజ్ఞకుబద్ధూడనండీ. 1

తా. దేవా తమయాజ్ఞకు బద్ధుడనై యున్నాను. యెప్పుడెప్పు డేమి బోధించినను తమ కృపవలన నన్ను సంశయరహితుని జేసి జీవన్ముక్తునిగా జేయు భారము మీదే, మీరేతల్లిదండ్రి సద్గురులని భావము.

కం. కావలసినపరమార్ధము । నీవడిగినక్షణమునందు నీకిచ్చెద దు ।
ర్భావవిపరీతసంశయ। త్రోవలనికవిడచిమాత్మదృష్టిచేనిలచీ। శ్రీగు
రుసత్ప్రభావముదలచీ । కావలసినార్ధముకావలయుననితత్వ ! భా
వమెరిగియదుగుబ్రహ్మపదంబిత్తుదుర్భ్రమలనణచీ । శ్రీగురుత్ప్రభా
వము దలచీ. 2

తా. మానసపుత్రా ! నీవిపరీతభావములను, సంశయమార్గములను విడచి, శ్రీగురుమూర్తి యొక్క ప్రభావము నెరిగి, యేక మనస్సుతోటి నీకు కావలసిన పరమార్ధము నడుగుము, తత్క్షణమే నీకు పరిపూర్ణపదము నిచ్చెదనని భావము,

కం. ఎందాకమీదుమర్మము । గందునునెందాకతత్వకథలాశ్చర్యం ।
బెందాకవిందునను భవ । మెందాకనెరుంగసాధ్యమికయుక్తి లేదూ।
సాధనసాధ్యయుక్తిగనరాదూ । ముందుదెల్పెటి బ్రహ్మానందబోధ
నెరిగే । టందు కేసాధనబృందమున్నదో తెల్పుమికశక్తి లేదు ।
సాధనసాధ్యయుక్తిగనరాదూ. 3

తా. దేవా ! తమరుచేయు తత్వబోధయందాక విందును,
తమ మర్మమెందాకకందును, సాధనచేత సాధించేయుక్తి కనుపడ
లేదు, ముందు నాకుచెప్పబోయే బ్రహ్మానందబోధ నెరుగుట కేయే
సాధనలున్నవో. నాకు దెల్పుమని భావము.

కం. ఏసాధనలాసించిన । మోసము లేకాని లేదు మోక్షంబని మో !
హాశక్తి విడచిగురువి । శ్వాసములోనిలిచియోగశక్తి చేబూనీ । స
ర్వాబద్ధయుక్తులుమానీ । యేసాధనలమీది నాసవదలితినని । బా
సజేసిననీకుపరిపూర్ణమెరిగింతు శక్తిచేబూనీ । సర్వాబద్ధయుక్త
లుమానీ. 4

తా. దాసవర్యా ! నీవేసాధనలు కోరినా, వాటివలన మోస
ములేకాని మోక్షము లభింపదు, గురునియందు విశ్వాసము గలిగి,
సర్వాబద్ధమైన యుక్తులను వదలివేయుము, సాధనలమీది ఆశవదలి
తినని నీవు ప్రమాణముజేసిన యెడల నీకు పరిపూర్ణబోధ నొసగెద
నని భావము.

కం. సత్యముబ్రహ్మముజగమున । సత్యముతనువెరుకలనుచు సమరస
ముగనే। వ్యత్యాసపడకగురుపద। సత్యమునత్యంబటంచునత్యహృద
యమునా॥ పలికెదసర్వసత్యయోగమునా । సత్యత్రివిధమహాసత్య
మొనర్చెద । సత్యమువిడువననత్యమాసించను సత్యహృదయము
నా । పలికెదసర్వసత్యయోగమునా. 5

తా. గురుసార్వభౌమా । నేను మూటికి ముమ్మాటికి ప్రమా
ణము చేయుచున్నాను, బ్రహ్మసత్యము, జగత్తుశరీరాత్మలు అసత్య

ము, నేను సత్యమును వికువను, అసత్యము నాసించను, నామనఃపూ ర్తిగా బాసజేయుచున్నానని భావము.

క౦. నను గనియుమీాకు కృపతో । ఘనతరపరమార్థమచలకథ చెల్పుద నఁ । గనియడుగుట విని తెలుసుట । మనకొకకలవలెను వెనక మాటవట్టెదిగా । బోధయు మేల్కానిననంటకుగా । వినసొంపుగనుక కలగనినీవు ముందేమే । ల్కొనినన్ను మేల్కొల్పుడని తెల్పుబోధిం తుమాటవట్టెరిగా । బోధయు మేల్కానిననంటదుగా. 6

తా. దాసతిలకమా! నీవు నాసముఖమందు జేరి, పరమార్థమైన పరిపూర్ణకథ తెల్పుమని నన్ను నీవడుగుట, నేను నీకు చెప్పిన దాని విని నీవు తెలుసుకొనుట నొక స్వప్నమువలె నబద్ధము, జాగ్రతయందు స్వప్నానుభవము నబ్బరకాదా; వినుటకు సొంపుగనుక స్వప్నమందు గనపడు పదార్థములు మేల్కానిన వేమీాలేవనే మెళు కువను నీవు ముందు పొంది నన్ను మేల్కొల్పుమని భావము.

క౦. మీారేమిబోధజేసిన । నూరికెవిననేమిఫలమునొనరుతలర్థం । బే రీతిబోధపడునో । దారెరుగనివానిగాన దగ్గరదీసీ । నాజన్మకడ తే రగజేసీ । సూరిజనులలోమీాపేరుప్రఖ్యాతివిని । చేరితి మీాయంత వార్నిగానను జేయు దగ్గరదీసీ । నాజన్మకడ తేరగజేసీ॥ 7

తా. దేశికవరా! మీారేమి బోధజేసినను, నేను వూరకవి నినందున నేమిఫలము గలుగును? బోధయొక్క భావము నాకేతీ రున బోధయగునో, నేనేమియు మార్గము తెలియని మూఢుని గనుక తమదగ్గరజేర్చి నాజన్మసఫలము జేయండి, పెద్దలలో మీాపేరు ప్రఖ్యాతి విని తమ సన్నిధిలో జేరినాను, దయచేసి మీాయంతటివా రినిగా నన్ను జేయుడని భావము.

క౦. మాటికిమాటికి మాటలు । బూటముగపల్కనగునె బోధయుమ దిలో । నాకెనుచాల్చాలనినీ। నోటనునీవన్నదనుక నుడువుచుండె

దరా । సాటువలచే లెన్సదెల్పెదరా । కోటికొక్కటిజెల్లే మాటలు
దెల్పుము । మ్మాటికినమునీవై సాటించినదనుక నుడువుచుండెదరా।
సాటువలచే లెన్సదెల్పెదరా॥ 8

తా. శిష్యా! పదేపదే బూటకములెందుకు, అనేక మాటల కొకమాట చెల్లేటట్లు అనేకదృష్టాంతరములు చెప్పి బోధించెదను. బోధ నాకు తెలిసినది చాలు చాలునని నీవుఅనేవరకు యింతయెందుకు ముమ్మాటికి నేను నీవై నీవుచాటించేవరకు బోధించెదనని భావము.

కం. ముద్దుగముద్దుగమునుబహు । పెద్దలచేమీప్రసిద్ధి ప్రియముగ
వినిమీ । వద్దికిచనుదెంచితి నా । పద్దికగెల్పించి బ్రహ్మభావము
దెల్పూ । పరిశుద్ధబోధాసక్తి నిలుపూ । మొద్దుమోటులనైన
బుద్ధులుదెల్పి పరి । శుద్ధులజేయు ప్రసిద్ధిమీదేగనుక భావము
దెలుపు । పరిశుద్ధ బోధాసక్తి నిలుపూ॥ 9

తా. స్వామీ! నేను మొదట అనేక పెద్దలవలన తమయొక్క ప్రసిద్ధి విని తమ సన్నిధికి వచ్చితిని, తెలివిలేని మొద్దులనైనను తమ బోధ వలన పరిశుద్ధులను జేయు కీర్తి తమదే గనుక, నాప్రతిజ్ఞను గెలిపించి బ్రహ్మభావమునాకు తెల్పుమని భావము.

కం. అచలమహాతత్త్వముశృతి । నిచయములోభామయోగనిత్యోత్తమ
హా । సుచరిత్రబ్రహ్మవిద్యా । భ్యుచితశిరోరత్నమగుచుభువిని పెం
పొందూ । అనంతోపనిషదర్థ మందూ । ప్రచురమగుపరమార్థ
రచనచేపరిపూర్ణ ! మచలోపదేశము వచియింతునీమహిమభువి
ని పెంపొందూ । అనంతోపనిషదర్థమందూ. 10

తా. పుత్రిరత్నమా! బ్రహ్మవిద్యకెల్ల శిరోభూషణమై అనంతోపనిషత్తుయొక్క అర్థమైన అచల మహాతత్త్వము వేదములలో భామయోగవిద్యయందంతర్యాత్మమై ప్రకాశింపు చున్నది. దానివలన పరమార్థము నేర్పరచి అచలోపదేశమును జేసెదనని భావము.

కం. పరిపూర్ణమనగ నెరుకన । నరయగ రెండిట్లుచెలగునాదిలొ నెరుకే । తెరవునగల్గెను నేనిక । యెరుకనువిడుచుటకువిధము నేదిగురుస్వామీ । తెలుపుమునాకు సర్వాంతర్యామీ । పరిపూర్ణమే మొదటపరిపూర్ణముగ దెలిపి । పరికించి లేనెరుకపరిహరించుము వెనుక నేదిగురుస్వామీ । తెలుపుమునాకుసర్వాంతర్యామీ. 11

తా. గురువరా ! విచారింపగా పరిపూర్ణమనియు యెరుకయనియు, రెండున్నట్లు వున్నది. మొదట ఎరుక యే ప్రకారము గలిగెను ? ఇకను నేను ఎరుకను విడచుటకు మార్గమేది? నాకు తెల్పుము. మొదట పరిపూర్ణమును విశదముగా దెల్పి, తరువాత లేనియెరుకను పోగొట్టుమని భావము.

కం. మొదలచలము నెరుగుటకై తుదకువిమర్శించియెరుకతొలిగించుటకై ! ముదముల బ్రహ్మవిద్యా । భ్యుదయ మహావాక్య మంత్ర మూలమునందూ । వేదోపనిషదర్థములందూ । పదిలముగను మూడుబ్రహ్మమంత్రములున్న । విదిగో దెల్పెద నేనుమదిగురువు లనుదలచీమూలమునందూ । వేదోపనిషదర్థములందూ. 12

తా. శిష్యాగ్రణీ ! వినుము మొదట నచలము నెరుగుటకును, విచారణచేసి తుద కెరుకను విడచుటకును, మహావాక్యమంత్రమూలములో, బ్రహ్మమంత్రములు మూడున్నవి. నా గురువును నామనసున ధ్యానించి, ఆమంత్రములను నీకు దెల్పెదను, గ్రహింపుమని భావము.

కం. ఏమోమీమహిమలునిం । కేమోసకలాగమముల కేమూలము ముం ! దేమో నెను కేమో గురు । స్వామీ బోధింపు మంచీసమయమిదేగా । నను బ్రోవ భారముమీదేగా । నా మదిలోనీవే దేవుడవని తోచే । యేమో చిత్రముయింకేమిదోచదు జీవసమయమిదేగా । నను బ్రోవుభారముమీదేగా. 13

తా. పరమపావనా! నన్ను రక్షించే భారము మీదే, ఇది యేమిచిత్రమో నామనసునందు మీరే దేవాదిదేవుడవని తోచును న్నదిగాని మరియేమియు తోచుటలేదు. మీమహిమలింకా యెమో సకలమైన ఆగమములకు మూలమేమో; ముందేమో వెనుకేమో యిదే మంచి సమయము గనుక నాకు బోధించుమని భావము,

కం. మంత్రత్రయములుసర్వస్వ । తంత్రములై వెలగువాటితాత్పర్య మున । మంత్రముగాదెల్పెదనీ । మంత్రత్రయమెరిగి యచల మహిమగ్గైకొనరా । బయలెరుకాలతంత్రముల్ గనరా । మంత్ర తంత్రములలోమర్మ మెరిగీయచల । మంత్రమీవై యెరుకతంత్ర ముల్ విడనాడుమహిమగ్గైకొనరా । బయలెరుకల తంత్రముల్ గనరా,   14

తా. పుత్రా! యీ మూడు మంత్రములును సర్వ స్వాతంత్ర ములై ప్రకాశింపుచున్నవి. వీటియొక్క అర్థమును సమంత్రముగా దెలిపెదను, ఈ మూడు మంత్రముల నెరిగి, మంత్రతంత్రముల మర్మ ము తెలిసికొని, అచలమంత్రమేనీవై, అబద్ధపు యెరుకతంత్రములను విడనాడుమని భావము,

కం. ఆమంత్రత్రయములకును । నీమక్రమధర్మ కర్మనిర్ణయములు ము । న్నేమర్మములోనున్నవో । యామూలము బోధజేయుమ మలవిచారా । నిరుపమనిత్యనిర్వాణధీరా । మీమహాతత్వార్థ మేమో మొదట నెదెల్పి । యామీదనీయెరుకనామమణగజేయుమ మలవిచారా । నిరుపమనిత్యనిర్వాణధీరా.   15

తా. తండ్రీ! యీ మూడు మంత్రములకును, నీమక్రమకర్మ ధర్మము లివివరకేమర్మములున్నవో సక్రమంబుగాబోధించి పరిపూర్ణ తత్వమును మొదట తెల్పి, తరువాత నెరుకయొక్క పేరు లేకుండా జేయుమని భావము.

కం. పరిపూర్ణము నెరిగించెద । పరబయలిదిగో యఖండభావముచేత । త్పరమార్థసిద్ధిగనదగు । పరిపూర్ణబ్రహ్మ మంత్రపటలమునందూ॥ వాక్యార్థ మొక్కటిజలగెముందూ । మరి యీావృత్తబట్టబయ లేమి యు లేదను । సరణియీాద్వాదశాక్షరి మొట్టమొదటిది పటలమునం దూ । వాక్యార్థ మొక్క టిజెలగెముందూ. 16

తా. దాసరత్నమా! పరిపూర్ణము నెరిగించెదను, అఖండ భావముచే పరిపూర్ణానుభవము పొందవలెను. అదిగో పరబయలు బ్రహ్మమంత్రములలో యీా యుత్త బట్టబయ లేమియు లేదు అనునది మొట్టమొదటిది. ఇదే ద్వాదశాక్షరియని భావము.

కం. ఇదితప్ప యేమి లేదా । తుద మొదలేకత్వమనుచు తోచెని దేమో। కదలక మెదలకనుండే । పదమచలంబిదియటంచు భావింపగలనా । ముదమలర బోధను జెందగలనా । యిదితప్ప వేరుంటె అదిముందు జూపించు । ఇది యదిజూపించితుద కేమి జేసెదో భావింపగలనా । ము దమలర బోధను జెందగలనా. 17

తా. గురువరా యిది తప్ప యిక నేమియు లేదా? ఇదితుదా మొదలు నొక్కటేనని తోచుచున్నది. కదలక మెదలకయుండే అచ లపదమిదియని నేను భావించగలనా? అది నాకు బోధపడునా? యిదిగాక యింకొకటి వేరుంటే దానిని నాకు ముందు జూపింపుడు, యిది అది చూపించి కడపట నన్నేమి జేయుదురో యని భావము.

కం. ముదమాయను నీమాటకు । మదిలోపలవిన్న నితరమహనీయ్యుల తో । నెదిరించియిటులబల్కిన । చెదురుగదా వారిదివ్యచిత్తము తండ్రీ । కుదిరినబుద్ధివదలాకుతండ్రీ । ఇదితప్ప వేరు లేదని తెల్పెనా మాట । మొదటిమంత్రములోనే మునిగియున్నదిచూడుచిత్తాము తండ్రీ । కుదిరినబుద్ధివదలకుతండ్రీ. 18

తా. ముద్దులకుమారా! నీమాటకు నేను చాలాసంతోషిం చితిని, కుదిరినబుద్ధి కదలకుము. నాతో మాట్లాడినట్లితర పెద్దలతో

మాట్లాడినవారి దివ్యచిత్తము చెదిరిపోవును గనుక, నిటులవారితో పలుకకుము. ఇది తప్ప వేరులేదనేమాట మొదటి మంత్రములోనే యున్నది. ఆలోచించి చూడుమని భావము.

కం. రెండోమంత్రముదెలుపుము । ఖండాఖండార్థములుగగన్పడివెలిలో । నిండిమరుపెరుకలనునివి । రెండును నన్నుండవిడువ లేదునిదేమో । అపుడేపుట్టిగిట్టుటదేమో । వుండివుండనియెరుక మొండిమేశముదీని । ఖండించేసాధననిండారదెలుపు పోలేమనీదేమో । అపుడేపుట్టిగిట్టుటదేమో. 19

తా. గురుసార్వభౌమా! రెండో మంత్రము తెల్పుడు. యెరుకమరుపులు యెప్పుడును నన్ను విడువకున్నవి. అవి అప్పుడే పుట్టుటేమో, అంతలో నశించుటేమో, వుండి యుండని యెరుక మొండి మేశముగా నున్నది. ఈబాధను నేను పడజాలను. దీనిని పోగొట్టే సాధన నాకు చక్కగా బోధింపుమని భావము.

కం. బోధమహావజ్రాయుధ । సాధనచేపంచబద్ధసంశయశైల । చ్ఛేదమగుచుసుఖో । పాధికమగు యచలమంత్రపటలములోన । శృత్యర్థమొక్కటిజెలగుగానా । ఏదీమొదటలేదో అదియిక యేమిలే । ద్ధిమంత్రమేపంచదశిరెండవదివినుముపటలములోనా । శృత్యర్థమొక్కటిజెలగుగానా. 20

తా. శిష్యశ్రేష్ఠా! అచలమంత్రములలో ఏది మొదటలేదో, అది యిక నేమీలేదు. అనునది రెండవమంత్రము. ఇదే పంచదశి మంత్రము. ఇది పృథివ్యాపస్తేజోవాయురాకాశములను పంచభూతములకూడికచే నేర్పడిన సంశయమనే పర్వతము దీనిని గురుబోధయను వజ్రాయుధముచే ఛేదించి పరసుఖము జెందవచ్చును.

కం. మూడవమంత్రముదెలుపుము । నాడుచుపాడుచునుమోహనటనాదులచే । కూడుచువీడుచుతనువులు । మూడున్నేకీభవించి మరియు.

మూలమొక్కటిగా । దృష్టికిదోచిపీడలంటెనుగా । ఆడాడకన్పడు జాడలన్నినిలచే । కూడలిం కేడనాకీజాజూపించా వేమూలమొక్కటిగా । దృష్టికిదోచి పీడలంటెనుగా. 12

తా. గురునాధా! మూడవమంత్రమును దెల్పుడు, స్థూలసూక్ష్మకారణదేహము లొకటియై గూడుకొనుచు, విడచి పోవుచు, ఆడుచూ, పాడుచూ, అనేక మోహనటనలు గనబరచుచు, మురియుచూ, కంటికిగోచరములై పీడగలిగినదిగదా ? యీ వ్యత్యాసపు రూపములచేత నగపడే జాడలన్నియు నిలిచిపొయ్యే సంధి యింకా యెచ్చటనున్నదో నిప్పుడే తెల్పుమని భావము.

కం. ఆమూడోమంత్రమునిదె । నీమముగను కనులుమూసి నెమ్మదివినినీ । సామర్థ్య బలముకొలదిని । యేమారక మరవబోకు మీమంత్రసరణీ । వాక్యార్థమొక్కటిగలదు ధరణీ । ఈమూలములేకగు ౖరెరిగెశరీర, మేమిలేదనుమంత్రమి దేషోడశాక్షరి యీమంత్రసరణీ । వాక్యార్థమొక్కటి గలదు ధరణీ. 22

తా. శిష్యశ్రేష్ఠా: మూలములేకగు ౖరెరిగెశరీరమేమీ లేదూ, అనునది మూడోమంత్రము ఇదే షోడశాక్షరీమంత్రము నీమముచేత కనులుమూసికొని నీసామర్థ్యము కొలది విని దీనిని మరువవద్దుసుమీ యని భావము.

కం. ఈమంత్రత్రయమహిమలు । వేమరువినవినగ మనసువిభ్రమగతమై । యేమీదోచనినిత్యని । రామయమైచెప్ప చూపరాకాయున్నదిగా । పరవశమేమిబలుక నియ్యదుగా । ఈమంత్రార్థములు మూడేమూలనున్నావో । ఆమూలచెయిబెట్టి స్వామీచూపుము గనరాకయున్నదిగా । పరవశమేమి బలుకనియ్యదుగా. 23

తా. దేశికవరా ! ఈమూడు మంత్రముల ప్రభావములు పదే పదేవినగా యేమియాలోచని నిరామయమై యిట్టిదని చెప్పుటకు నలవి

గ నుండా నున్నది. మనస్సు పరవశము జెంది పలుకలేక యున్నాను ఈమంత్రముల అర్థములు మూడున్నా మూఁడున్నవో నన్నుచేయి పట్టుకొని ఆమూలచూపింపుము అనగా యేయేమంత్రార్థ మెచ్చట నున్నదో తెలుపుమని భావము.

కం. తొలియచలమంత్రమంతట । గలదావలిమంత్రయుగము గనుఁగొనుమిదె చెం । తలవింతలసంతనచే । తలపులలోతలపెకలిగి తానే చూచేదీ । తలచేదిపిలచేదినిలచేదీ । చెలఁగివినుకనుతినుమెలుకువలవిగాదె । తొలిదానినమ్మినావల రెంటివిడనాడుతానేచూచేదీ తలచేదిపిలచేదినిలచేది. 24

తా. మానస కుమారా, మొదటి అచలమంత్రము అంతటా నిండినిబిడీకృతమై యున్నది, కడమ మంత్రములన్నో దగ్గర నే మనోరూపమై మహావింతగా తలపులలో తలపుగలిగి చూచేది వినేది పిలిచేది నిలచేది కనేది మొదలగు మెళకువలు గలిగియున్నవి. మొదటి దానిని నమ్ముకొని కడమ రెంటిని విడచిపెట్టుమని భావము.

కం. ఎరిగితిసర్వార్థము నే । నెరిగెటిదీయెరుకయనుచు నెరిగితిమిము నే । మరిగితితద్బోధస్థితి । మరపెన్నడురాదు దివ్యమహిమేమోకానీ । అయిననునాపైయరమరమానీ । యెరిగినపరమార్థ మెరిగినట్లేనిలచే । స్థిరసమాధిబోధ తెర వెరగింపు మీమహిమేమోకానీ । అయిననునాపైయరమరమానీ. 25

తా. పరంధామా, నేను సర్వార్థమును గ్రహించితిని యెరిగేది యెరుకయని నెరిగితిని. నామనస్సును తమయందు చేర్చితిని తమ యొక్క మహిమయేమో తమరుచేసిన బోధ నాకెప్పుడు మరపురాదు అయినను నేనెరిగిన పరమార్థము యెరిగినట్లే నిలచియుండునట్టి స్థిరమైన సమాధిని కలుగజేయు బోధమార్గమును తెలియజేయుమని భావము.

కం. ఈమూడుమంత్రములలో । సామర్థ్యదినెరిగియావలావలిరెంటిక్ ।
నీమక్రమబోధలచే । సామర్థ్యమువలనగనుము సత్యమిామాటా।
తెలియుముయోగక్షేమమిచ్చోటా । నేముందుబ్రహ్మసుఖానంద
మునుదెల్ప । నీమందమతిమాని యామునుకధవిను సత్యమిామా
టా । తెలియుముయోగక్షేమమిచ్చోటా. 26

తా. శిష్యా. ఈమూడు మంత్రములలో నడిమిదియనగా పంచ
దశిమంత్రమును నెరిగి యివతలి అవతలి మంత్రములనగా ద్వాదశా
క్షర షోడశాక్షర మంత్రములను క్రమముగా నియతమైన బోధవలన
తెలిసికొనుము. పరమార్థమును తెలియుక్షేమమిదే యికముందు నీకు
బ్రహ్మసుఖానందమును బోధించెదను నీమందమతిని విడచి ముందు
చెప్పబోవు బోధనువినుమని భావము.

కం. నడిమంత్రార్థము దేనికి । కడుమైత్రిగనోచి లోకకధలెరిగించుక్ ।
కడకెందులోన లయమగు । నడిమంత్రము కేదిపట్టు నాకునీగుట్టూ।
దెలుపుచుపరము జేర్చ్యాకడగట్టూ । జడుపును లెన్నగవిడిచి బోధ
టువిందు । విడువకుండినకడు చెడు నాత్మహిత మెట్లునాకునీగుట్టూ ।
దెలుపుచుపరముజేర్చ్యాకడగట్టూ. 27

తా. గురువరా, పంచదశీమంత్రార్థమేమంత్రముకు సంబంధము
కలిగి లోకనటనలను తెల్పుచున్నది. కడపటి కెందులోన లయమగు
చున్నది. ఈనడిమంత్రముకు పట్టుదలయేది యీరహశ్యమును దెల్పి కడ
గట్టైన పరిపూర్ణమునందుజేర్పుము నేనిట్లు అడుగుచున్నానని మీారను
కొనెదరేమో భయము విడచి యడుగకున్న ఆత్మహితముచెడి నిష్ఫల
మగుచున్నది గనుక స్వామీనాకు దయచేసి చెప్పుమని భావము.

కం. ఎరుకశరీరమునకు ప్రియ । కరమైతనలోనె తాను గల్పించుచు
శ్రీ । గురుబోధాచలవనధిలో । సరసముగను బుద్బుదములు సలిల
మైనటులా । విలయమునొందుతను వెరుకలటులా । మెరుకచేత

నెయచలమెరిగి పరిపూర్ణమై । యరిగేటిమెరుకను గురుతుండ
నియ్యకుసలిలమైనటులా। విలయమునొందుఁతను వెరుకలటులా. 28

తా. శిష్యరత్నమా! వినుము సముద్రోదకమునందు బుద్బుదములు పుట్టితిరుగా అస్టియుండే లయమగు రీతిగా యెరుక (అనగా తెలివి; దేహమునకు నింద్రియకరమై తనలోతానే గనబడుచు తను వెరుకలురెండును గురుబోధయను అచలమహాసముద్రమునందు లయించుచున్నది. ఈయెరుకచేతనే అచలమిట్టిదని తెలిసికొని పరిపూర్ణమై యేరిగెటి యెరుకను వదలిపెట్టుమని భావము.

కం. గురువరమంత్రమ్ములలో । పరిపూర్ణము మొదటిమంత్రభావము
దెలుపున్ । యెరుకశరీరేంద్రియముల । నరయవిమర్శింప చాలున
ట్టివీరెండూ । మంత్రములొక్క సరణిచేనుండూ । యెరుకెప్పుడల
నడిమిమరుగు మంత్రములోన । తిరుగుగజటక్కరి తెరగుబోధకుజి
క్కాకనట్టివీరెండూ । మంత్రములొక్కసరణిచేనుండూ. 29

తా. గురువరా! మొదటిమంత్రము విచారించగా పరిపూర్ణభావమును దెల్పుచున్నది. కడమరెండు మంత్రములు దేహి దేహములను విమర్శింపగలవిగా నున్నవి. మంత్రములొకటే తీరుగానున్నవి. యెరుకయనునట్టి దేహి యెప్పుడున్ను నడిమంత్రములో మహామాయలమారిగా తిరుగుచున్నది. గాని గురుబోధకు చిక్కేటట్లుగానె యున్నదని భావము.

కం. కడుమొదటిమంత్రమీవై । నడిమంత్రపుపట్టువిడుపు నమ్మకముల
తో । గడుపుచుకడమంత్రార్థము । విడిబడిగు ర్తెరిగి రెంటివిడరా
మాయప్పా । వినుమీమూడుగడుసులేనప్పా । ముడతలేనిబోధ
మూటినొకటిగ తెలియ । నడిమీదికెల్వోడలి తోడిమెమొదటిదెని
ల్చు విడరామాయప్పా । వినుమీమూడుగడుసులేనప్పా. 30

తా. అజ్జాయీ! మొదటిమంత్రిమనగా, అచలద్వాదశాక్షరిస్సైన, నడిమంత్రమైన పంచదశియొక్క పట్టు వదలుము. నమ్మకముచే నీప్రకారముచేయుచు, కడపటి మంత్రమైన షోడశాక్షరిని విమర్శించి తుదకు రెంటిని విడువుము. వడివచ్చుములేని యీబోధచే మూటిని వకటిగా తెలిసికొనినయెడల నడిమంత్రపు, మెరుకకీలు విరిగిపోవును. మొదటిదియైన పరిపూర్ణమే నిలుచునని భావము.

కం. కావలయుమొదటిమంత్రము । దేవక్కటిదెలుపజాలదామేపనికై
యావలిమంత్రద్వయముల । తోవివరింపగను బలమైతోచేమూడే
లా । తెలుపుము యోగభావసంశీలా । దేవశ్రీగురుమహాదేవ మీపాదపద్మ । సేవజేసెదబ్రహ్మ । భావసంసిద్ధికై తోచేమూడేలా ।
తెలుపుము యోగభావసంశీలా. 31

తా. శ్రీగురుమహాదేవా! తమ పాదపద్మముల సేవించెదను, మొదటి మంత్రార్థము వల్లనే తమరుచేయుబోధ తేటపడుచున్నది. కడమమంత్రములు రెంటితో కూడా బోధించుచున్నా రే యెందుకు. బోధబాహుళ్యమే కాని ప్రయోజనము కనుపడలేదు. ఇట్లు బోధించుటకు కారణమేమని భావము.

కం. ఇలమంత్రముతంత్రముతో । కలసిన కార్యములుజరుగుగద నిందొకటిక । తొలగినసంతనపడదక । చెలువుగ నీమంత్రతంత్రచర్యల
తోనూ । సర్వక్రియలుజలగునీధరనూ । యీాలయమంత్రతంత్రవిధులలోమర్మము । తెలసినసద్గురుకలసి తెలియుముకార్యచర్యలతో
నూ । సర్వక్రియలుజలగునీధరనూ. 32

తా. భూమియందు మంత్రతంత్రములు రెండున్నూ కలసి సర్వకార్యములు జరుగుచున్నవి. యిందులో నొకటితొలగినను కార్యములు జరుగవు. లయ్యుంచిపొయ్యే యీమంత్ర తంత్రములలోని మర్మమెరిగిన సద్గురుమూర్తిని జేరి తెలిసికొనుమని భావము.

కం. బోధాచార్యులునాదిలో । సాధుజనాళులకుముఖ్యసాధనచేమం ।
త్రాధారము లేర్పరచిరో । బోధప్రకరణము లెన్నో । పాలుపొంద
తెలుపూ । సంశయరహిత మేధలోగలుపు । శోధించిప్రారబ్ధాగా
ధలుపరికించి । బోధచేపరతత్త్వసాధకమగువాటిపాలుపొంద తెలు
పూ । సంశయరహితమేధలోగలుపూ. 33

తా. గురుదేవా! ఆదియందు బోధాచార్యులు, ముముక్షుల
కొరకు, సాధనమంత్రాధారము లేర్పరచిరి. అనుభవముల యొక్క
గాధలు విచారించి, పరతత్త్వమునకు సాధనభూతములగు ప్రకరణము
లెన్ని నాకు తేటగా దెల్పి నాసంశయమును బోగొట్టుమని భావము.

సర్వమంత్రార్థసమాప్త నిజగురుబోధ.

కం. పూర్వాచలోపదేశికు । లుర్వీస్థలిద్వాదశాక్షరోక్కటిచాతన్ ।
సర్వాచలపరిపూర్ణపు । సర్వార్థముదెలియప్రథమసాధనమిదిగా ।
జేయుచుబోధ నిర్వహించిరిగా । అర్వాణముగషోడశాక్షరితోడనా
తర్వాతతనువెరుకమరుపులుతొలిగింపసాధనమిదిగా । జేసియుబో
ధనిర్వహించిరిగా. 34

తా. ఆదికాలమందే యీ ప్రపంచంబున ముముక్షువులకు
బోధజేయు, అచలగురువులు, పరిపూర్ణము యొక్క పూర్ణానుభ
వము కలిగించుటకు, ద్వాదశాక్షరిని ప్రథమసాధనగా నేర్పాటుచేసి
తర్వాత షోడశాక్షరిచే, తనువెరుకలయొక్క భ్రమను పోగొట్టుచు,
వచ్చిరని భావము.

కం. యీమంత్రార్థములోపల । శ్రీమద్గుణయచలభోగశిష్టాత్ములుశ్రే ।
త్యామూలముగవిధించిన । నీమంబగుభామవిద్యనీకు తెల్పితిగా ।
నీలోనాలోనిజము జూపితిగా । సామర్థ్యముగగురుదేవునికృపగలిగి ।

యీమూలమొదలక స్వామివై యికబ్రతుకునీవు తెలిపితిగా । నీలో
నాలో నిజము జూపితిగా. ౩౫

తా. దాసతిలకమా ! పరిపూర్ణానుభవముగల మహాపెద్దలు, ఉపనిషత్సారభూతముగా నేర్పాటు చేసిన, శ్యామవిద్యలోని యీ మంత్రార్థమును నీకుదెల్పితిని. నీలో నాలో నుండు నిజమైన మర్మము కనుపరచితిని, నీయొక్క శక్తి కొలది గురుదేవునిదయను, పొంది యీ మూలము నొదలక స్వామివై బ్రదుకుమని భావము.

శ్రీగురుభ్యోనమః.

శ్రీ శుద్ధాద్వైత ప్రబోధ గురుశిష్య సంవాదము:

ద్వితీయ ప్రకరణము.

అఖండసమాధి సాద్ధాంతిక అచలశంకానిరూపణ ప్రకరణము.

కం. పరిపూర్ణబోధనాకే । తెరగునమదికందునట్టిదివ్యసమాధ్యం । త
రయోగనియమయుక్తుల । నెరిగింపుమనంగశిష్యు నెలమినిజూచీ ।
దయచేసిదగ్గరచారబిలచీ । గురుడుపలికెనుయచలగురుతులగుపడు
యోగ । మరుగులెరిగింతునేమరకుండవినుమనుచు నెలమినిజూచీ।
దయచేసి దగ్గరచారబిలచీ. 1

తా. దేవా! పరిపూర్ణబోధనామనస్సు కారూఢమయ్యే సమాధియొక్క మరుగైన యోగమేమో, నీమహిమేమో తెలుపుమని శిష్యుడడుగగా, గురువరుడు దయాగసముచే, శిష్యునిజూచి, దగ్గర కూర్చుండబెట్టుకొని, నాయనా పరిపూర్ణగురుతులగుపడు యోగము యొక్కమరుగులు నీకు చెప్పెదను. శ్రద్ధతో, జాగ్రతగా వినుమని చెప్పెనని భావము.

కం. శ్రీమహితయచలబోధను। ధార్ణవమహిమంబుసద్బుధాళులకొరకీ।
భూమినిమున్నెగజల్లిన । యామూలముఋభవసిష్ఠయజ్ఞానులచే ।
శుకజనకసనకాదిమహానులచే । నీమోతుకథబుట్టిప్రేమమీరగశివ ।
రామదీక్షితులచే నీమహిమవిలసిల్లెయజ్ఞానులచే। శుకజనకసనకా
దిమహానులచే. 2

తా. అచలబోధయను అమృతసాగరము యొక్క మహిమను సత్పురుషులకొరకు ప్రపంచమునం దాదియందెగజల్లిన ఋభు, వశిష్ఠ,

బ్రహ్మ, శుక, జనక, సనకాది పురుషులచే నీమోక్షకథ పుట్టెను. తరువాత శివరామదీక్షితులవారిచే దీనియొక్క మహిమ ప్రకాశించె నని భావము.

కం. శివరామదీక్షితులనే । పరివిమలముగదలచిసత్పరిభావగురుకుశో । ద్భవశిష్యపరంపరలను । సవినయముగదలచియాత్మసద్గురు నెంచీ । మద్గురుపుత్రసవహాము నెంచీ । జీవైక్యసువిలాసచిన్మయాచలబోధ। భువిలోనదెల్పినీభవబంధమణచెనసద్గురు నెంచీ । మద్గురుపుత్రనివ హాము నెంచీ 3.

తా. శిష్యాగ్రణీ! నేను వినయవిధేయములతోటి, శ్రీ శివరామదీక్షితులవారిని, వారిశిష్యపరంపరలను, నా సద్గురుమూర్తిని, నాగురుపుత్రసమూహమును వినుతించి, జీవభ్రాంతిని పోగొట్టి అచలమందైక్యమయ్యె పరిపూర్ణబోధ జేసి, నీయొక్క పాపబంధములను పోగొట్టెనని భావము.

కం. శ్రీగురుపదసంస్మరణచే । నాగమపరిపూర్ణనిగుణానందమహా । యోగార్థభావవిధులను బాగొప్పగబ్రహ్మవిద్యపరులవినుతించీ । పలికెదపూర్వపలుకులేగాంచీ । నాగుతుణబయలులోదాగి సూచ నసేతు । బాగువోగులుయచలభోగులుక్షమింపుప పరులవినుతించీ । పలికెదపూర్వపలుకులేగాంచీ, 4.

తా. శ్రీగురుమూర్తి పాదపద్మముల నారాధించి, గుణరహితమైన కేవలానందముచే నొప్పు మహానుభావులను, బ్రహ్మవిద్యయందాసక్తిగల బుధవరులను కొనియాడి గురుపరంపరగావచ్చే నాగురుబోధవలన నేను గ్రహించిన అనుభవము యొక్క సలుకులే. పలికెదను. నాయొక్క గుర్తు నేను పరిపూర్ణములో దాగి సూచన జేసెదను. మంచిచెడ్డలు అచలగురువులు క్షమించవలెనని భావము,

ని జ గు రు స్తు తి.

కం. నాగురుతత్వమునేనే । నాగురుతత్వోపదేశనటనయునేనే । నాగురుమహిమనునేనే । నాగురునకుయధికమొక్కనాటికేనెరు । గామెరుగనేమెరుక కేగుర్తోత్తిరుగా । నాగురునకుమ్రొక్కి నేనుయుతు సూచింతు నాగురుతుకనువిను లోగురుతేకదయింకేనాటికేనెరుగగా । యెరుగనేయెరుక కేగుర్తోత్తిరుగా. 5

తా. నాగురుతత్వమైన పరిపూర్ణమునేనే, నాగురువు చేసిన తత్వోపదేశమైన అచలముయొక్క నటననేనే, నాగురుమహిమయును కేవలాత్మనేనే, నాగురురూపమైన పరిపూర్ణము కంటే నెక్కువైన దానిని నే నెన్నడెరుగను, యెరుగననే గుర్తేనో నేనెరుగను. అట్టి నాగురునకు వందనముచేసి నాగుర్తు సూచన జేయుదును, నాగురుతనగా చూచేది, వినేది, యను లోగుర్తేకదా, లోగుర్తు అనగా తెలివిలో తెలివియని భావము

ప్ర థ మ శం కా సూ చ న ము.

కం. ఇదియేమిమహిమ శ్రీగురు । నరయునకే తెలియవలెను సత్యముగాను । మ్మదియనరాదనిగానీ విదితంబుగ వారికైనా వివరింపరాదూ । శక్యముగాదు విధితోచబోదూ । యిదియని తెల్పుటకిదియని తెలుసుటకు । నదివికారమెసూచనచేత దోచవలెవివరింపరాదూ । శక్యముగాదు విధితోచబోదూ. 6

తా: ఇదియేమో చిత్రముగా నున్నది గురుస్వామిని అనరాదనిగాని వారికైనను యిట్టిదని చెప్పుటకలవిగానట్లే యున్నది గనుక ఇదియని చెప్పుట యిదియని తెలిసికొనుట వికారమేగనుక సూచన చేయగానే గ్రహించవలయునని భావము.

పూ ర్వ వా క్య ము.

ఇదియేమొ గురుస్వామికే తెలియవలెను. అనరాదుగాని

వారికి శక్యముగానట్టి యున్నది. ఉన్నది చెప్పశక్యముగాదు. గనుక చెప్పేదివికారముగను సూచనచేత గనుగొనవలయునని తాత్పర్యము.

ద్వితీయశంకాసూచనము.

కం. వినుమదిసూచనమైతే । గనుగొనసీకొక్క భ్రాంతిగలిగుండదనీ।
కనుసూచన నిజమైతే । యనిశము నేనుండబోనుయదియునేగానూ॥
నాసమానమందరిలోనూ । గనుకభ్రాంతికి మూలమనితోచే దెరు
కేచీ । కనరాదువినరాదు యచరానిదొకయెరుకే యదియునేగా
నూ । నాసమానమందరిలోనూ. 7

తా. నేనుపరిపూర్ణ సూచనచేసి నీవదిగ్రహించిన వెంటనే నీకొక్క భ్రాంతియునుండదు వాస్తవముగా నాసూచనను గ్రహించిన యెడల నేనను భ్రాంతి యెన్నటికి యుండదు నాతోగూడా ప్రపంచ మందంతట అందరియందును సమానముగా ఛీ, ఛీ, భ్రాంతికి మూల మంతా నొకఎరుకే నని భావము.

కం. పాయక నేనదిసూచన । జేయగ నేస్వప్నమందుసింహముగనుదం ।
తేయడనిల్వకప్రాణము । పోయినగతియెరుకలేకపో నేపోయనురా ।
పరబయలుకపాయమెచ్చటరా । యీయుక్తిలోతోచే స్వాయత్న
బద్ధకల । తోయట్టిసామ్యముగాయుండరన్నపుడే పోనేపోయనురా।
పరబయలుకపాయమెచ్చటరా. 8

తా. గనుక నేనది సూచనజేయగానే కలలోసింహమును జూచి నయేనుగకు ప్రాణమేమిలేక పోయినట్లు యెరుకయెన్నడోలేక పోవు చున్నది. సూచనచేయగానే గ్రహించుయత్నము చేయక యెరుకచేత బద్ధులైన ప్రపంచభ్రాంతిగల బద్ధకులతోటి పరిపూర్ణానుభవము జెందిన పెద్దలు సమానరహితులని భావము.

పూర్వవాక్యము.

అది సూచనైతే నీకొకభ్రాంతియుండదు ఛీ అదిసూచనైతేనే మవుండను నాయందు అందరియందు సమానముగా ఛీ ఛీ భ్రాంతికి

మూలమంతా వకమెరుకేగనుక సూచనశాయగానేకలలో సింహము
ను చూచిన యేనుగ ప్రాణము యేమిలేకపోయినటుల యెరుక లేకపో
తున్నది గనుక యీతోపకముతోచే బద్ధులతో సమానముగావుండరని
తాత్పర్యము.

త్రుతీయ్యాశంకాసూచనము.

కం. పరిపూర్ణమైనతనకొక । పరభ్రమలున్నవనుభ్రాంతి పలుకెన్నటి
కీపరిపూర్ణమునకు లేదిక । పరిపూర్ణమె పూర్ణమఖిలపరిపూ
ర్ణమంతా । బాహ్యాంతరమేకబయలంతా । పరిపూర్ణమున
కుదాంపత్యహిత కార్యము । పరనిర్ణయము లేనిభావమువలెదా
నేపరిపూర్ణమంతా । బాహ్యాంతర మేక బయలంతా. 9

తా. పరిపూర్ణానుభవము జెంది అచలుడైన తనకు యితర
భ్రమలున్నవను భ్రాంతిమాట యెన్నటికిని లేదు వెలుపల లోపల
అంతాపరిపూర్ణమే యెరుకయుండుటకు చోటెచ్చటనున్నది. భ్రాంతి
జన్యమైన లేని యెరుక లేనే లేదు. భార్యాభర్తల అనుభవమిద్దరికిని తెలిసి
యుండియు నితరులతో చెప్పుటకు నిర్ణయరహితమైనట్లు నిర్ణయరహిత
మైన పరిపూర్ణమునకు తానను అర్ధము చేయవలెనని భావము.

పూర్వవాక్యము.

పరిపూర్ణమైన తనకు భ్రాంతివున్నదన్న భ్రాంతియెన్నడో లే
దు. దీనియర్ధము భార్యాభర్తల వుపమానమువలె నిర్ణయరహితమైన
దానికి తాను అనే అర్ధము చాయగలరని తాత్పర్యము.

చతుర్ధశంకాసూచనము.

కం. పరిపూర్ణమునకుతనకొక । కొరవేరులు లేనియు క్తిపాడమి తె
చాలుక । పరిపూర్ణమనినతానన । మరియొక్కటియనినచల
మహిమాగానరా । గనుగొనిబోధమరిగితిరుగకురా । అహర
హమిది సర్వసహజసమాధిగ । అహముకవిడచి గురుగుహాలోనహం
సోహమహిమాగానరా । గనుగొనిబోధమరిగితిరుగకురా. 10

తా. పరిపూర్ణమునకు తనకు వేరులేదనే దృఢయుక్తి తెలిస్తే చాలును పరిపూర్ణమనినను తాననినను వక్కటియనినను అచల మొక్కదానికే యర్థము యీబోధను మరిగి తిరుగకుము ఎల్లప్పుడును యిదేసహజసమాధిగా నుండుమని భావము.

పూర్వవాక్యము.

పరిపూర్ణమునకు తనకు వేరులేకుండాయుండే యుక్తి తెలిస్తే చాలును. పరిపూర్ణమన్నా తానన్నా వకటేనని తాత్పర్యము.

పంచమ శంకానూచనము.

కం. మూలము లేకనుగురు తెరు । గాలయమగుతను వభేదమదినాకం టెన్ । వాలాయము వేరందురో ! చాలగ సందరున భేద సామ్యమే గదరా । అట్టియభేదమంతావక్కటెరా । లీలతనురాకకు మూల మేమిలేదు । ప్రేలికడకుబావ్యోదేలాగో తెలియదు సామ్యమేగద రా । అట్టియభేదమంతావక్కటెరా. 11

తా. మూలములేక గురుతెరిగే శరీరమభేదము నాకంటేవేరే యెందరున్నారో అందరు అభేదమే అటువంటి భేదరహితమంతానమాన మే ఈశరీరము వచ్చేటందుకు మూలము యేమియులేదు శరీరనటన జరిపి కొనకుప్రవేసించుటకును యేమీలేదని భావము.

కం. ఇలనీతోపకములలో । పల తోచబడున్వికారగతులగుచు నుతా। కలలెట్లోయాలాగున । నలపరమపదాన మెప్పుడుకూడితోచునురా । నేనుగానినిలకసత్యమురా । వెలయునభేదముతిలకింపగను నాతో । కలసినర్వముతాను తొలగిపోవునుగనుకకూడితోచునురా । నేను గానినిలకసత్యమురా. 12

తా. ప్రపంచమునందీ భ్రమరూపకమైన తోపకములలో తోచబడు అనుభవ వికారములు కలలో అనుభవమేలాగో నాలాగు

ననున్నది. అధ్యారోపాపవాదమనగా లేని యపవాదము కలుగుచున్నది. భేదరహితమని ఆరూఢియైనప్పుడు నాతోకూడా సర్వము మిథ్యయై పోవుచున్నది. నేనుఅనే ఎరుకలేనిది పరిపూర్ణమే నని భావము.

కం. ఇటువంటిసత్యమింతిం । తటువంటిటువంటిపంచుననశక్యముగా ।
డటుగానదియభేద్యము । తటుకునగుత్రింప బ్రహ్మతరమానేచా
లా । గుతెరుగనెవ్వరునొక్కమూలా । గుకుతెరుగుప్రభావము
రయగుకుతెరుగుటే । గురుద్రోహమని యచలగురునిచేవినబడుతర
మానేచాలా । గుతెరుగరెవ్వరునొక్కమూలా. 13

తా. ఇట్టి సత్యమైన పరబయలింత యంతయని చెప్పటకలవిగాదు గనుక అదేభేదింప శక్యముగానిది ఈగుట్టుతటుకున తెలియుటకు బ్రహ్మకునహా నలవిగాదు గుర్తెరుగుట కెవ్వరున్నారు గుర్తెరిగేదాని ప్రభావము గుర్తెరుగుటే గురుద్రోహమని యచలగురువులని భావము.

కం. ఇదినర్వానర్థములకుఁ । కుదురైగన్పట్టుగనుకక్రూరులెరుకచే ।
మదిచెడియద్వైతంబని । పదిలతనిర్గుణమటంచుపలుకుభేదముగా ।
వాదములోనేభేదమున్నదిగా । పదసంధిలోనొక్కటొదవి లేదని
యొక్క । టదినిజమనినోటవదిరినట్లగుపదుపలుకుభేదముగా । వా
దములోనే భేదమున్నదిగా. 14

తా. ఇదినర్వానర్థములకు మూలము గనుక పామరులెరుకచేమతి భ్రష్టులై అద్వైతమనియు నిర్గుణమనియు భేదముగా బలుకుచున్నారు వాదములోనే భేదమున్నది. ఈపదములసంధి యోచించగా ఒకదానిలేనని విడచిపెట్టి ఒక్కటేనిజమని అనగా పరిపూర్ణమేనిజమని అర్థమగుచున్నదని భావము.

పూర్వవాక్యము.

మూలములేక గుర్తెరిగేశరీర మభేదము నాకంటె వేరే యెం దరున్నారో అందరు అభేదము యీశరీరము వచ్చేటందుకు మూలము యేమీలేదు కొనకు ప్రవేసించుటకును యేమీలేదు యీతోపకముల తోచేయెడల కలలేలాగో అలాగునను వాదము ముఖ్యముగా తోచుచు న్నది అభేదమన్నపుడు నాతో సర్వము పోతూవున్నది గనుక నేను గానిది సత్యముగనుక ఇటువంటి సత్యము ఇంత యంతయని చెప్పడ మును శక్యముగాదు గనుక అదే అభేద్యము గుర్తెరిగేదాని ప్రభా వము గుర్తెరుగుటే గురుద్రోహము ఇది సర్వానర్థమూలము గనుక అద్వైతము నిర్గుణము అనునది వాదమేగనుక వీటిలో వకటిలేను వకటినిజమని తాత్పర్యము.

షష్ఠమశంకాసూచనము

కం. ఎరుకనుగడుపుటకనము । గురుకరుణకు పాత్రుడైన గుణశాలై నగ । మరుపునసీమత్తైనా । యెరుకనుసత్యముగనమ్మి యెట్లున్న నరెరా । సర్వము నెరుకై సరిపడుపోరా । గురిదీనిప్రభావకరమహ త్తులలోన । నొకటెరిగిసత్యమన్న గురుద్రోహమదె నిజముయెట్లు న్ననరెరా ! సర్వము నెరుకై సరిపడుపోరా. 15

తా. ఎరుకనువిడిచి పెట్టుట మహాకఠినమైనపని గురుకటాక్ష మునకు పాత్రుడైన వాడైనను కొంచెమైనను పొరబాటున యెరుక సత్యమని నమ్మినానరే సర్వములోపల దీని ప్రభావముతో గూడుకొన్న మహత్తులలో నొకదానినైనను సత్యమని నమ్మినానరే సర్వములోపల అదేగురుద్రోహమని భావము.

కం. చాలగసర్వము కెరుకే । మూలంబని గురుకటాక్షమూలము చే తగ । మేలైనషోడశాక్షర । మాలికపఠియించనెరుక మాయ

మైపోరా । ఇదియేమిలేదదియే నిజమరా । యదినిజమగుటకు కు
దురైన ద్వాదశ । పద మొదలబోకు నీకేదు రేమిరాకదియే మాయ
మైపోరా । ఇదియేమిలేదదియే నిజమరా. 16

తా. సర్వమునకు నెరుకేమూలమని గురుకటాక్షముచేత షోడ
శాక్షరిమంత్రమును పఠియించిన యెడల యెరుకమాయమై పోవును
ఎరుకయేమియు లేకపోవును పరిపూర్ణమేనిజము పరిపూర్ణము నిజమగుటకు
ద్వాదశాక్షరీ మంత్రమును వదలకుము నీకేదియు నష్టము రాదని
భావము.

పూర్వవాక్యము.

యెరుకనుగడిచేది కఠనము గురుకటాక్ష పాత్రుడైనవాడు యీ
షత్తైనాయరుక సత్యమని నమ్మినాసరే సర్వములోపల దీనిప్రభావము
తోగూడుకొన్న మహాత్ములతో ఒకటి సత్యమని నమ్మినాసరే సర్వము
లోపలఅదే గురుద్రోహము సర్వమునకు యరుక మూలముగనుక గురు
కటాక్షముచేత నెరిగితే ఇదియేమిలేదు అదియే నిజమని తాత్పర్యము.

సప్తమశంకాసూచనము.

కం. వున్నదితనువందునలే । కున్నది యేచిన్నెలెన్నకున్నది బయలే ।
అన్నదికనపడనన్నది । కన్నదిదేగనుక నేదికావడములేదూ । లే
నేలేదూతన్నరుగరాదు । అన్నిటిగురుతెరిగే యహముతనువులు
రెండు । కన్నారగన్నాన విసున్నై పోవునేగాని కావడములేదూ ।
లేనేలేదు తన్నరుగరాదు. 17

తా. ఉన్నదనగా ఏచిన్నెలెరుగని పరబయలీశరీరమందు లేక
నేయున్నది. అన్నదిలేకపోయినది గనుక కావడములేనే లేదు. ఈ
గురుతెరిగే యెరుకనే అహంకారము శరీరములేకనే యున్నది. సత్య
మైన పరిపూర్ణమీ శరీరమందు కాకనేయున్నది. అన్నిటిని గుర్తె
రిగే అహముతనువులు రెంటిని కన్నారా చూచినా అవినిల్వకుండా
పోవుచున్నవి గనుక యేమియున్నికొనసాగలేదని భావము.

కం. తనువెరుకేంద్రియములలో । కనిసింపగబయలులేదు కలవలెతా
నే । పనిలేకపుట్టిగిట్టె । తనువహాములేగనుక బయలుతనువందు లే
దూ । లేనిదిజూడకనుపడబోదూ । అనిశముగురుపాద వనజభక్తి
నియచల । ఘనవైభవమును సూచననెరుగుదగుగాని తనువందు
లేదూ । లేనిదిజూడకను పడబోదూ. 18

తా. శరీరము, ఎరుక, యింద్రియములు, వీనియందు వెదకి
చూచినా పరిపూర్ణములేదు. స్వప్నమువలె పనిలేనిపనిగా పుట్టి గిట్టెవి
తనువహాములే గనుక, పరబయలు తనువందు లేదు. శరీరమందు కన
బడనిదానిని శరీరమందు వెదకితే తెలియునా ? తెలియదు. ఎల్లపుడు
గురుపాదారవిందములమీాది భక్తిచేత, అచలవిభవమును, సూచనచే
తెలియవలెనుగాని, యోగములు, ముద్రలు, లక్ష్యభావములు మొద
లగు కాయక్లేశములచే తెలియబడదని భావము.

పూర్వవాక్యము.

వున్నది శరీరమందున లేకనేయున్నది అన్నది లేకపోయినదికనుక
కావడములేనేలేదు యీగురుతెరగే అహంకారము శరీరములేకనే
యున్నది సత్యము యీశరీరమందు కాకనేయున్నది లేనిది యీగురు
తెరగే అహంకారము అనేశరీరము యెరుకే గనుక వున్నదానియందు
లేనేలేదని తాత్పర్యము.

అష్టమశంకాసూచనము.

కం. చూచినదోచేభావము । చూచుశరీరములులేక శూన్యంబై । తే
చూచినదోచనిమన్నది । యీచర్చకు దర్పణంబు నికసామ్యమహా
రా । మాయాసమస్తవాచకమహారా । యోచించువారికియోచ
నెరుగనివారి । కీచిత్రమొకటిగ తోచేనిదేనిజమునిక సామ్యమహా
రా । మాయాసమస్తవాచకమహారా. 19

తా. చూచితే కనుపించే స్వభావము, చూచేశరీరముకేయు

న్నది. చూచేశరీరము లేకపోతే చూడనిదే యున్నది. దీనికి అద్దము దృష్టాంతము. మాయసమస్తభాషారూపిణిగా నున్నది. యోచనచేయువారికి, యోచనచేయనివారికిని, నిజముగా యీచిత్రమొకటిగానేయున్నదని భావము.

కం. నీచవిచారముబొందిన । యీచెవటుల కెల్లభాషలతిగుహ్యంబై వాచాలత్వముకుదిరిన, గోచరమగు శబ్దమంత ఘోషయొక్కటిగా । చప్పన్నభాషలు భేదమౌగా । దోషబద్ధులకుయేభాష శాభాషలే । భూషణగానుసంతోషింతురేగాని భాషయొక్కటిగా । చప్పన్నభాషలుభేదమౌగా. 20

తా. పరిపూర్ణవిచారణ చేసిన వారికి భేదము లేనేలేదు. శబ్దమంతా వకటే. యెరుకసంబంధమగు నీచవిచారణచేయు దుష్టులకేభాష శాభాష యెక్కువయై, మాభాష అతిశయమని కొందరు, మాభాష అతిశయమని మరికొందరు భేదవాదములు చేయుచుందురని భావము.

పూర్వవాక్యము.

చూచితే కనుపించేది స్వభావము. చూచే శరీరము లేకపోతే చూడనిదేవున్నది అనగా దర్పణవత్ మాయాసమస్తభాషారూపిణిఅయివుంటున్నది ఇది విచారించినవారికి భేదము లేనేలేదునీచవిచారము పొందినవారికి చప్పన్న భాషలుచేత మాట్లాడేశబ్దము అంతా వకటేయనియు బద్ధులైనవారికి యే భాషకు ఆభాష అతిశయమని తాత్పర్యము.

నవమశంకాసూచనము.

కం. నడిచేశరీరమైతేను । కదువడియున్నాడుగనుకకనికానకదే । విడిచియుగాబారొందెటి । పశుబొట్లలోగుసువుతనకు పనికిరాదుగదా, రెండొకదారినడుచుటగలదా । నడిచేదివిడిచేదినొడిగాబార్రైనదే,

విడుచుబోధయునునీనడిత్తి కెట్లగుగనుక పనికిరాడుగదా । రెండొక
దారినడుచుటగలదా. 21

తా. తాను నడిచే శరీరమైయున్నాడుగనుక, శరీరమును నిర
సనజేసి. మెరుకసత్యమని నమ్మి, తెలిసి తెలియక. గాబారయ్యే
గురుడు పనికిరాడు. నడిచేది, విడిచేది, గాబారైన మెరుకే గనుక
మెరుక సత్యమని నమ్మే గురువు పనికిరాడని భావము.

కం. వూరికెకోరికతోతా । జేరినదొకమెరుకగనుక చెదరినతనకున్ ।
వారకమెరుకనునిజమను । కారణగురుడెప్పుడైనా కడతేర్పగల
డా । నమ్మినవారి మీారిపోగలడా । వారువీరికిరారు వీరికెవ్వరు
లేరు । వారువారికిదెల్పబూరగఫలరీతి కడతేర్పగలడా। నమ్మినవా
రిమీారిపోగలడా. 22

తా. పనిలేనిపనిగా, కోరికతోటి చేరినది మెరుకే గనుక,
మనస్సుచెదరి సత్యమును తెలిసికొనుటకు ఆత్మానాత్మవిచారణ చేయ
బూనిన వానిని, మెరుకే సత్యమనినమ్మిన గురువు కడతేర్పగలడా ?
కడతేర్చలేడు. అటువంటిముముక్షువు కిటువంటి గురువుబోధ జేసిన
బూరుగపండురీతిగా నిష్ఫలమగునని భావము.

పూర్వవాక్యము.

నడిచే శరీరమై తానున్నాడుగనుక విడిచి గాబారైయుండే గు
రువుపనికిరాడు నడిచేది విడిచేది గాబారైనదేను వూరికవుండేది వక
మెరుకగనుక మెరుకసత్యమని నమ్మేగురువు పనికిరాడనితాత్పర్యము.

దశమశంకాసూచనము.

కం. చంచలమగునీతనువుచె నెంచినమునునీశరీరమేమీాలేదా । నం
చునుస్మారకమమరితె । నంచితముగసార్వకాలమందీశరీరా । మే
మీాలేనిసంచునిజేరా । ఖంచితనమతానేగాంచిస్వతస్సిద్ధ । మం

చు నెనుటనుగన్పించుచున్నదినిజమునందీశరీరా । మేమీ లేనిదంచు
ని దేరా. 23

తా. చంచలమైన యీ శరీరముచేత నే, యీశరీర మేమీ లేదని స్మారకమునకు వచ్చినపుడు శరీర మేమీ లేని దేనని తనకు తా నే స్వతసిద్ధమై యున్నదని భావము.

కం. ఇనుమును తెగనఱకుట కా । యినుమేగత్తియైనయట్లు నీభ్రమరూ
పై జనియించునీశరీరము । గని నేమియు లేదటన్న జ్ఞానసాధనమూ।
తా నెరిగినతనుదా నేపోనూ । గనుకనన్గురుకృప యనుజ్ఞానస్ఫురణని
జ । తనువులో నేకలిగి జెరగవలయు నెపుడుజ్ఞానసాధనమూ । తా నె
రిగినతనుదా నేపోనూ. 24

తా. ఇనుమును తెగగొట్టుటకు ఇను మే సాధనమైన విధముగా భ్రాంతిరూపమైన యీశరమే లేదనేజ్ఞానము, సద్గురు కృపవలన యీశరీరమునందే కలుగవలయునని భావము.

పూర్వవాక్యము.

చంచలమగు నీశరీరముచేతను యీశరీర మేమీ లేదని స్మారకమువస్తే సర్వకాలము శరీర మేమి లేని దేనని తనకు తా నే స్వతస్సిద్ధమైయున్నది యినుముచేతనేయినుము యేలాగున తెగునో ఆలాగే యీభ్రాంతిరూపమైన యీశరీర మేమీ లేద నే స్మారకము యీశరీరమునస్రే కలగవలయునని తాత్పర్యము.

ఏకాదశశంకానూచనము.

కం. తేరకుశాస్త్రముచెప్పిన । వారికితము చెప్పినట్లునడినడవర నే । కా
రణమునకోపముగద । యీరముతచ్ఛాస్త్రవాసనాదులలో నీ ।
వారికి బోధసారజ్ఞపై ని । పేరైనశాస్త్రవిచారులు దెల్పేటిదారినడ
వకున్న వారికోపమువాసనాదులలో నీ । వారికిబోధసారజ్ఞపై నీ.25

తా. శాస్త్రమును చెప్పినవారికి తాము చెప్పినట్లు నడవర నే

కారణమున కోపము వచ్చును. శాస్త్రవాసనలచేతనుండు శాస్త్రవి చారులు, ఆరూఢబోధజెందిన గురుపుత్రునకు వారు దెల్పెటి దారిన నడవకుంటే వానిపైని కోపపడుదురని భావము.

కం. ఈరీతిక్రూరబోధల । వారలకోపములనణచునట్టి పేమనినన్ । సార విధ్వాండసన్నృశ । పూరితనిజనిష్ఠగురునిబోధవినువడుగా । ఇతరులు దెల్పేదారినడువడుగా । యేరీతినైన నకడ తేరుటకై యెరుక । పేరూ రుగన్నడని దారిలోపరిపూర్ణబోధవినువడుగా । ఇతరులుదెల్పే దారినడువడుగా. 26

తా. ఇటువంటి క్రూర బోధ జేయు పండితుల కోపముల ణచు పద్ధతేమనగా, ఆరూఢజ్ఞానము నొందినవాడు తన నిష్టచే తన గురువు చెప్పిన యెరుక పేరు, వూరు, కన్నడని పరిపూర్ణబోధ వినువడు! రేలాగునన్నైనా తాను కడతేరుటకై యితరులు దెల్పెడిదారిన నడువడు, తన కారణగురువు జేసిన బోధ వినువకుండుటే యితరులు దెల్పేదారిన నడవకపోవడమని భావము.

పూర్వవాక్యము.

శాస్త్రమును చెప్పినవారికి చెప్పినట్టు నడవకుంటే కోపము శాస్త్రవాసనలచేత నుండేవారికి నిజజ్ఞుడైనను శాస్త్రాదులలో చెప్పినట్లు నడవకుంటే కోపము. తనకు నిష్ఠయేలాగంటే గురువాక్యము వినువక పోవడమే వారు చెప్పినట్లు నడవడమని తాత్పర్యము.

ద్వాదశశంకాసూచనము.

కం. కాయములోపలవెదకిన । కాయములేనదియెనుండుగాని శరీరా । దాయుద్రయహేతువలే । ఛాయలలేవనెటి యచలచర్చ చాలును రా । అదియేమోక్షోపాయముగదరా । కూయుకూతలోనున్నమా య తెలియుబ్రహ్మ । కాయములోగుట్టుబాయక తావెతికే చర్చచా లునురా । అదియేమోక్షోపాయముగదరా. 27

తా. శరీరమందెంత వెదకినా, శరీరము లేనిదయ్యే యున్నది. శరీరము వచ్చుటకును పోవుటకును హేతువెప్పటికిని లేని పరిపూర్ణా నుభవమును జెందితే చాలును. ఇదియే మోక్షమున కుపాయము. యీ శరీరమునకు హేతువేదియని విచారించడమే శరీరమందు వెద కడమని భావము.

పూర్వవాక్యము.

శరీరమందు వెదకి నాశరీరము లేనిదై యున్నది. యీశరీరమునకు హేతువేది అని విచారించడమే వెతకడమని తాత్పర్యము.

కం. జ్ఞానముదోచేవలకును। మానవికర్మలునుబుట్టిమా నుగ బెరుగున్। జ్ఞానభ్రాంతులునిలిచిన। మానుగనేమియును లేక మాయామైపో రా। కర్మలన్ని కాలిపోగదరా। లేనియెరుకనునమ్మి వూనియుండే వరకు తానేకర్మలుబుట్టి తానేగిట్టుచునుండి మాయామైపోరా। కర్మలన్ని కాలిపోగదరా. 28

తా. జ్ఞానమున్నంతవరకును విరామము లేని కర్మలు పుట్టి పెరుగుచున్నవి. జ్ఞానభ్రమలు వీడిపోయినప్పుడేమియును లేక, కర్మ లన్నియు పేరు లేకుండా పోవుచున్నవి. లేనియెరుకను నమ్మియుండే వరకున్న కర్మలన్నియు పుట్టిగిట్టుచుండునని భావము.

కం. కుజనులజ్ఞానమునుదెల్పెద। రజకాంబష్ఠకులుగలసి రాజగృహము లో। యజమానికిపనిశాయగ। రజకుడుతానవ్విపోయే రాటుకో ప్పగనూ। మంగలిచెప్పకనుపోయేతానూ। ధాటిగుడ్డలువాడకా టుకమయలంటు। మోటుకెత్తదెరోమకీటులుండేవరకు రాటుకో ప్పగనూ। మంగలిచెప్పకనుపోయేతానూ. 29

తా. ఒక రాజగృహమందొక చాకలియు, నొక మంగలియు పనిచేయుచుండి, వస్త్రము లెంత బాగా చలువచేసినా వాడుకచే యగానే మురికి తగులుచున్నదే దీనికి అంతు కనుపడలేదని ఆశ్చర్య

పడి చాకలివాడు పోయెను. నేనెంత నున్నగా పనిచేసినను వెంటనే మొటుకలెత్తుచున్నవి. నే నెన్నాళ్ళీతీరని పనిచేయుదునని విసుకుజెందిమంగలివాడు చెప్పకుండానె వెళ్ళెనని భావము.

కం. ఈపోటీ లెటువంటివో । పాపాటము జేసిచూడవక్కలనిదుష్ట । వ్యాపకభ్రాంతిజ్ఞానపు । పాపాత్మక యెఱుకనమ్మేపర్యంతమిటులా । కర్మలుబుట్టికడ బెరుగుచిటులా । ఆపోకనీరాక జూపట్టునిక పరి । తాపముబడ నెవరు కాపాడగలరంతపర్యంతమటులా । కర్మలుబుట్టికడ బెరుగునిటులా. 30

తా, ఈపోటి లెటువంటివనగా, చాకలి, మంగలుల పనియెప్పటికిని, యెట్లంచము లేని పనిగానున్నదో, ఆలాగుననే దుష్టవ్యాపక భ్రాంతి జన్యమైన యెరుకను, సత్యమని నమ్మియుండే పర్యంతమున్న భ్రాంతులనే కర్మ లెడతెగకుండా నుంటున్నవని భావము

పూర్వవాక్యము.

జ్ఞానమువున్నంతసేపు కర్మలువుండనేవుంటున్నవి. యీారజకుడు సంతోషపడే అంబష్టుడు చెప్పకపోయెను. వస్త్రములు యెంతచలవచేసినా వాడుకచాయగానే మలినమువుంటున్నది ధృఢములేనివాని కెంతనున్నగా జేసినా తిరిగి మోటుకయెత్తుతున్నది. వీరికి యేలాగుననున్నదో ఆలాగే యెరుక సత్యమని నమ్మినంతసేపు భ్రాంతులనేకర్మలు వుంటున్నవని తాత్పర్యము.

చతుర్దశశంకానూచనము.

కం. చదివినఘనవిద్వాంసుల । కొదకంటెనుసంతతంబు రొదలేనిగిరుల్ । కదలనిమొద్దులుమోటలు । యెదుటనునిలుచున్న జడములెల్లమేలగురా । దృక్సహితులంధులు నొక్కటేరా చదువువచ్చినవారుచదువరానివారు । కదిసివదురుటకంటెకదల కుండనిమొద్దులెల్లమేలగురా । దృక్సహితులంధులునొక్కటేరా. 31

తా. చదువుకున్నగొప్ప విద్వాంసు లచేయు రోదకంటెను, యెప్పటికిన్ని రోద లేని కదలకుండానుండె కొండలు, రాళ్ళు, గుంజలు, గుదెకొయ్యలు, మొద్దులు, మోటులు మేలు కండ్లు గలిగినవారును గుడ్డివారును సమానమేనని భావము.

కం. పరతత్వనిర్ణయముతా । మెఱగకసికుటిలమూకలెల్లను సర్వం ।
బెరిగినగతినిర్ణయముల । పరిపరివిధములను నేమో బలుకుచుండు
రుగా । పలికినవెల్ల పరిహాసమారా । పరిపూర్ణ మొక గుప్తపరి
కించితెల్లదీ । సరణీగన్నరెండు తెరగులొక్కటెగనుక పలుకుచుం
దురుగా । పలికినవెల్ల పరిహాసమారా. 32

తా. ఈనిర్ణయరహితమైన పరిపూర్ణమును తాను తెలియక చదువుకొన్న వారును చదువని మూఢులగువారును తమకు సర్వము తెలిసినట్లు సకలనిర్ణయములు చేయుదురు పరిపూర్ణమే నియమములు నుచేయలేదు. ఇట్లాచదువుకున్న కండ్లున్నవారును, అట్లాయేమీ తెలియనిగుడ్డి వారును సమానమేనని భావము.

పూర్వవాక్యము.

చదువుకున్న విద్వాంసులకంటె పూరికెవున్న రాళ్ళునయము రప్పలునయము గుంజలునయము గుదిగొయ్యలునయము మొద్దులునయము మోటులునయము కండ్లుకలిగినవారు గుడ్డివారు నమానమేను అయితే సమస్తముచదువు తెలిసినవారు యేమిచదువనిమూఢులగువారును యీనిర్ణయరహితమైన సత్యమును తమకు తెలియక సకలనిర్ణయములు తాముచేస్తారుగనుక అదినే నియమములు చేయలేదు యిట్లా చదువుకొన్న కండ్లుగలిగివారున్ను అట్లా యేమి తెలియని గుడ్డివారున్నూ సమానమని తాత్పర్యము.

పంచదశశంకాసూచనము.

కం. శ్రీకృష్ణుడుసనకాదుల । కేకాంతమహాసమాధి కిదెసూచనగా ।

వైకుంఠమిట్టిదనిమును । తారకమునజూపిపోయే ద్వారాకాపురికీ। మానులుమోక్షమందిరిప్పటికీ । ఆకరణిసూచనచే గనవలెసింహా। లోకామునకిభపంక్తిరాక జనుగతిభ్రాంతిద్వారాకాపురికీ । మాను లుమోక్షమంది రిప్పటికీ. 33

తా. సింహమును జూడగ ఏనుగలగుంపు వెళ్ళిపోయినట్లు శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మము ఏకాంతమహాసభామధ్యకి సూచనగా సనకాదులకు వైకుంఠమిట్టిదని చేతులతోచూపి పోయినారు సనకాదులా సూచన నుగ్రహించి భ్రమవిడచి మోక్షమును జెందిరని భావము,

పూర్వవాక్యము.

శ్రీకృష్ణభగవానులవారు వైకుంఠమిట్టిదని చేతితో చూపిపో యినారు అనగా సూచనచేత కనుక్కోవడమందు హరికే కరివతుగాన ని తాత్పర్యము.

షోడశశంకాసూచనము.

కం. దిటవుగనద్వైతముము। న్నెటువంటిదటన్న బ్రహ్మమేకంబనువా। గ్భటువుస్వతస్సిద్ధముగా ! ఘటియింపకతనకుతానే గన్పించుకోర కూ। రెండనుమాట ఖండించుకడకూ ! యెటుల యోచించినాకు టిలమద్వైతమె । ష్పటికీదీనినమ్మేకెటుకే భ్రాంతినిమదికీగన్పించూ కొరకూ । రెండనుమాట ఖండించూకడకూ. 34

తా. అద్వైతమంటే బ్రహ్మమేకమనుమాట స్వతసిద్ధమై యున్నది. ఉన్నదానియెందు అనగా పరిపూర్ణమందునే యెరుకలేదో, అదే అద్వైతమని భావము.

కం. పరిపూర్ణముులోపలనీ । యురుకెట్లుదయించెననగ నెలమినివం ధ్యా । వరపుత్రవిత్యుత్సరసిజ । శరమాయా హేమనగరవద్విధా నములా ॥గలిగిమరల పరిసిపోనటులా । నరశముగతృష్ణలో బార

లుజలభాతిగ । నరయురజ్జుసర్పసరణిదనరెనుభావతద్విధానములా।
గలిగిమరలాపరిసిపోనటులా. ౩౫

పరిపూర్ణ్ణములోపల నీ యెరుకయెట్లు పుట్టినదనగా గొడ్రాలి బిడ్డవలెను, ఆకాశపుష్పమువలెను, ఎండమావులలోని నీళ్ళవలెను, అద్దములోని బింబమువలెను రాతిచెట్టువలెను, కుందేటికొమ్ముల వలెను, త్రాటియందుదోచుపాము వలెను నీభ్రమరూపమైన యెరుక పుట్టెను పైన చెప్పినరీతిగా లేనియెరుకను నమ్మడము లోకులస్వభావ మని భావము.

పూర్వవాక్యము.

అద్వయితమంటె తనకుతానే స్వతస్సిద్ధమైయున్నది వున్నదాని యందున నేదిలేదోఅదే అద్వయితమని భావార్థకము అనగా వున్నదా నియందు వంధ్యాపుత్రవతుగా ఖపుష్పమువతుగా మరుమరీచిక లవ తుగా దర్పణబింబవతుగా శిలాతరువతుగా మృగశృంగవతుగా రజ్జుస ర్పవతుగా యేయెరుక లేదో ఆయెరుక నమ్మడం లోకుల స్వభావార్థ మని తాత్పర్యము.

కం. తనకునశక్యముగానిది । గని ఇతరులు తెల్పబోగ గన్పడనెపుడున్ ।
తనుదానను పరిపూర్ణము । తనుదానిటువంటిదనుచు దాచిదెలు
పుటకూ । తోచనేతోచదెటుయోచించుటకుకూ । తోచేతనువు
కునెనుకేతోచియున్నదిమొదలు । తోచనియచలము తోచకున్నది
ఇది దాచితెలుపుటకూ । తోచనేతోచదెటుయోచించుటకూ. ౩౬

తా. తనకు శక్యమేకాదు, యితరులు తెల్పబోతే వారికేమిన్ని జాడదొరకనేదొరకదు, తాను తానన్న పరిపూర్ణమునకు నేనిటువం టిదానినని తోచనే తోచదు। తోచే శరీరమునకు యెసకే, తోచే దైయున్నది. తోచనిది పరిపూర్ణమేనని భావము.

పూర్వవాక్యము.

తనకు శక్యమేకాదు ఇతరులకు యేమి జాడదొరకదు తాను తానన్న పరిపూర్ణమునకు నేను యిటువంటిదాన్ని అని తోచనేతోచ

దు. తోచేశరీరమునకు తోచేద్రైయున్నది తోచనిది ఇటువంటిదని తా త్పర్యము.

అష్టాదశశంకాసూచనము.

కం. కనిమొరిగేదికనొక్కటి । కనకను మొరిగెద నేకగతులై బెనగున్ ।
వినుదీనికర్ధమేమన । మనసునసజమెరిగిబై టమాట్లాడేదొకడూ ।
పరిపూర్ణసూచనగనునతడూ । పని లేక వారిమాటనుబట్టుకొని
తాము । వినిపింతురందరిఘనయోగకథలన్ని మాట్లాడేదొకడూ ।
పరిపూర్ణసూచనగనునతడూ. 37

తా. చూచి మొరిగేది వకటి, చూడకుండా మొరిగేవి అనేకము, దీనికి అర్ధమేమనగా, మనస్సున నిజమైన పరిపూర్ణసూచన తెలిసి. బయట మాట్లాడువాడు వకడు, వాని మాటలనుబట్టి యోగ కథలన్నియు మాట్లాడేవారు అనేకులని భావము.

పూర్వవాక్యము.

కని మొరిగేదివకటి కానక మొరిగే వనేకము అనగా నిజము తెలిసిమాట్లాడేవాడు వొకడు వాడిమాటలుబట్టి మాట్లాడేవారు అనేకులని తాత్పర్యము.

ఏకోనవింశతిశంకాసూచనము.

కం. పుట్టనిచావనిబయలుకు । పుట్టుటగిట్టుటలు గ్రహణభాతిగనాగా ।
పుట్టుటవిడుచుటరెండును । వట్టి దియగునట్లుబయలు వొక్కటెరు
గదుగా । యెరుకేపుట్టిగిట్టుచుండునుగా । వట్టిమాటల భ్రాంతిబు
ట్టినచోటెరుగు । పట్టభ్రమని చెట్టబట్టికడ జేరిక ఒక్కటెరుగదుగా ।
యెరుకేపుట్టిగిట్టుచున్నదిగా. 38

తా. పుట్టని చావని పరిపూర్ణమునకు, పుట్టుచున్నది, గిట్టుచు న్నదనేమాట, గ్రహణమువలెగానున్నది. యెట్లనగా, గ్రహణముపట్టి

విడిచినది అని అంటున్నారు, అది పట్టాలేదు, విడువా లేదు, ఇది అనగా పరిపూర్ణము పట్టాలేదు, చావాలేదు, భ్రమరూపమైన యెరుకేపుట్టిచచ్చుచున్నది, గాని, పరిపూర్ణమొక్కటియు నెరుగదు, యీభ్రమపుట్టేచోటెరిగిన సద్గురుమూర్తి సన్నిధిచేరి కడతేరుమని భావము,

కం. తెలిసివిచారించితెతన । తెలివంతటనిండియున్న తెలియగవలెపో।
యిలక్షేత్రాక్షేత్రజ్ఞులు । కలకాలము లేనిగతిలో కడకుపోవలదా ।
తెలిసేకలిసేనెళవెరుగవలదా । తడిలేనితీర్థముపొడిలేనిప్రసాద మెడలేకగురునిచేబడసిసద్గతిలోనకడకుపోవలదా । తెలిసేకలిసేనెళవెరుగవలదా.　　39

తా. చక్కగా విచారించితే తెలివి అంతటా నిండియున్నట్లుండవలెను, ఎప్పటికిన్ని దేహిదేహములు లేకపోవలెను. సద్గురుమూర్తి చేత తడిలేని తీర్థమును పొడిలేని ప్రసాదమును గ్రహించి పరిపూర్ణమును జెందవలెను. తడిలేని తీర్థమనగా, బోధామృతము, పొడిలేని ప్రసాదమనగా, అఖండమైన పరిపూర్ణమని భావము.

కం. ఇది తెలిసినవారుమహా । పదసింహమువంటివారు భ్రాంత్యజ్ఞానా।
న్పదకరిసంఘములోదవిన । నొదిగినభయమేమిగలుగు నుత్తము కెదుటా । యేమనినాతప్పేతప్పలచటా । ఇదియె సర్వానర్థములకుమూలముగనుక । నెవరేమిమాట్లాడగదియబోవుటతప్ప నుత్తముకెదుటా । యేమనినాతప్పేతప్పలచటా.　　40

తా. తడిలేని తీర్థమును, పొడిలేని ప్రసాదమును, విచారించిన పరిపూర్ణులు, సింహము వంటివారు, అట్టి వారి ముందర, భ్రాంతిలోబడి కొట్టుకునే జ్ఞానులను, ఏనుగు గుంపు లెన్ని వచ్చినా పర్వా లేదు. వారి ముందరయేమి మాట్లాడినా తప్పే. మాట్లాడినదానిలో కూడా యేమీలేదు గనుక వారితో యెదిరించి మాట్లాడుట సర్వానర్థములకు కారణమని భావము,

కం. మాటాడెటిదానితోసహా । పోటిగయెరుకేమిలేదు పట్టగబోతే ।
యేటక్కరియైపోవునో । పోటీబెట్టుదమటంటే భూమిలో లేదూ ।
ఏమీ లేదు యేమనరాదూ । భ్రమలనువిడువక యేమి లేదనుమాట ।
తో మీదికెగబడి యేమిమూర్ఖముశాయ భూమిలో లేదూ । యే
మీ లేదు యేమనరాదూ. 41

తా. మాట్లాడటనహా లేని యెరుకే, ఆయెరుకను పట్టబోతే కనబడకుండా బోవును దీనితో యింకొక దానిని పోటి బెట్టుదమనిన యెక్కడా లేకపోవుచున్నది. లేని దానికిపోటి ఏమున్నది. తమ భ్రమల నణచకుండా యేమీ లేదని యెగబడే మార్గము పరిపూర్ణముతో సమముకాదని భావము.

పూర్వవాక్యము.

పుట్టని చావని పరిపూర్ణము తానుగనుక గ్రహణముపట్టి విడిచిన దన్నారు అది పట్టలేదు విడువలేదు ఇది పుట్టలేదు చావలేదు వున్నదంటే లేదు లేదంటే భ్రాంతిపోదు విచారించితే అంతా అయి వున్నట్టు అయివుండవలె సార్వకాలమునకు క్షేత్రాక్షేత్రజ్ఞులు లేకపోవలె పొడిలేని ప్రసాదము తడిలేని తీర్థము విచారించిన వారు సింహమువంటివారు యేనుగులు యెన్ని గోచరమైనా ఫర్వాలేదు విచారించినవారి ముందర యేమి మాట్లాడినా తప్పే మాట్లాడిన దానితో కూడా యేమి లేదు ఇది యేమిలేదని యెగబడిచేసే వాతునకృత్యము వంటిది గాదని తాత్పర్యము.

వింశతిశంకాసూచనము.

కం. చిల్లా కొల్లారుగనిరు । వల్లలు గుర్రములు పరుగువారిన వేళ ।
తల్లిని బిడ్డయు బట్టక । నల్లాడుచు తల్లికొడుకు నంటని తెరగూ॥ య
క్కడివారక్కడనిల్చియరుగూ॥కొల్లక బారుటవల్ల నెట్లగుకొనకు ।
ముల్లుముట్టనివాదు అల్లరేమిలేదూ అంటని తెరగూ । యక్కడి
వారక్కడ నిలచియరుగూ, 42

తా. అనేక గుఱ్ఱములు కట్టివేసిన చోట, అవిబెదరి కట్లుతెంచుకొని, నలుప్రక్కలకు యెగబడితే, తల్లిని బిడ్డ, తండ్రిని కొడుకు, పట్టక, యెక్కడివారక్కడి కురికి, గాబార్రై అల్లాడుచున్నారు, ఇంతే కాని కొసకేమియు లేదని భావము.

కం. పరిపూర్ణముతనువందే। పరికింపగనున్నదిట్టి భ్రాంతిశరీరం। బిరువెమిలేదు చూచిన। ధరపుట్టకగిట్టకున్న తత్వాము చలమురా॥ అచలంబెపుడుసచలమంటదురా। అదెసర్వపరిపూర్ణమదె బట్టబయలు నీ। కదియేనాకదియే సర్వముకదియే సూచనతత్వాము చలమురా। అచలంబెపుడు సచలమంటదురా. 43

తా. చక్కగావిచారించితే, పరిపూర్ణముశరీరమందే యున్నది. భ్రాంతివలన గలిగిన శరీరమేమియు లేదు. పుట్టకుండా, గిట్టకుండా యుండేది అచలమే. అచలమెప్పుడును, చలనము నంటదు. అదే సర్వపరిపూర్ణము, అదే బట్టబయలు, నీకు, నాకూ, కూడా అదే, సర్వము కదియే. సూచనచేత తెలియవలె నని భావము.

పూర్వవాక్యము.

గుఱ్ఱములుయెగబడితే తల్లిని బిడ్డబట్టక తండ్రిని కొడుకుబట్టక యెక్కడివారక్కడనే గాబార్రైయున్నారు ఇంతేకాని కొనయేమీలేదు శుద్ధము శరీరమందేవున్నది. శరీరముయేమీలేదు పుట్టనిదిచావనిది పరిపూర్ణమని భావము,

ఏకవింశతిశంకాసూచనము.

కం. ఇదెసర్వావస్థలలో। నిదెసర్వప్రదేశములలోనిదెసర్వములో। నిదియేచలింపకుండే। దిదెయచలముబట్టబయలునిదియేసూచనరా। సూచనసేయకుదిరితేసరిరా। ఇదియాదిమధ్యాంత మెదురునదురు లేని। పదసమాధిబ్రహ్మపదముసినాసందునిదియేసూచనరా। సూచనసేయకుదిరితేసరిరా. 44

తా. ఇదే సర్వవస్థలందును, సకల దేశముల యందును, సమస్తవస్తువులందును, చలింపక, ఆదిమధ్యాంతరహితమై, యెదురు లేనిదై, నీనానందుండు బ్రహ్మాపదసూచనమై, బట్టబయలై యున్న దని భావము.

కం. ఇదియేదుఃఖవిహీనము। ఇదెద్వంద్వాతీతమఖిలమిదెయద్వైతం
బిదెజ్ఞానకర్మరహితం। బిదెనీవునునేనులేనిదిదియేరాతంద్రీ। భ్రాం
తిరహితమునిదియేమాతంద్రీ। ఇదియేయెప్పటివలెనిదెయున్న దిదె
యున్న। దిదెయున్నట్లెయున్నదిదేరా పరిపూర్ణామునిదియేరాతం
ద్రీ। భ్రాంతిరహితమునిదియేమాతంద్రీ. 45

తా. ఇది సుఖదుఃఖ విరహితమై, ద్వంద్వరహితమై, జ్ఞానకర్మ హితమై, నీవు నేనను భ్రాంతి లేనిదియై, యెప్పటివలెనున్నది. ఉన్నది యున్నట్టేయున్నది. ఇది శ్రీ శివరామదీక్షితులవారిచే నాంధ్రభాష యందు తర్జుమాచేయబడిన, యిరువదియొక్క అచలశంకాసూచనల ప్రకరణము సంపూర్ణము.

పూర్వవాక్యము

ఇదే సర్వకాలములయందు సకలదేశములయందు సమస్తవస్తువులయందుచలింపక ఆదిమధ్యాంతరహితమై ఇదిసుఖదుఃఖవిరహితమై ద్వంద్వరహితమై జ్ఞానకర్మరహితమై నీవు నేననేభ్రాంతిరహితమై యప్పటివలెయున్నది వున్నదివున్నట్టేవున్నది. ఇది శ్రీశివరామదీక్షిత ప్రణీతాఖండ పరిపూర్ణప్రభావాంతర్గతాంధ్రభాషోక్త యేకవింశత్యచలశంకాసూచనప్రకరణము సంపూర్ణము.

శంకాసమాప్తికరనిజగురుబోధాఖండసాక్షి సాధనము.

కం. పరమగురుచరణసాక్షిగ। పరికింపగయచలపూర్వభావపుశంకల్।
పరలీలావిస్మయముగ। పరమరహస్యమునసీకు బయలుపరచితి
గా। లేదికదీనికన్న నధికముగా। పరతత్వజ్ఞుల వలన పరిశీలించి

నాకు । పరమేష్ఠిగురుడొనగు పరిపూర్ణమిదెనమ్మ బయలుపరచితి
గా । లేదికనేనికన్న నధికముగా. 46

తా. పరిపూర్ణానుభవమునకు సాధనభూతములగు అచలశంకా
రహస్యమును నాపరమగురుని చరణారవిందముల సాక్షిగా నీకు తేట
పరచి చెప్పితినిగదా దీనికంటె అధికమికనేమీలేదు అచలగురువుల
వలన విచారించి నాపరమగురువు నాకిచ్చిన పరిపూర్ణమిదేనమ్మ మని
భావము.

అఖండపరిపూర్ణసూచనము.

కం. నిదురింపగ తానెవరై । నది తెలియక లోకసుఖమునంటక వెలిలో ।
నొదలక యచలమహాబ్ధిలో । పదపడి నిర్మగ్నమగుట బ్రహ్మసూచ
నగా। దీనికి యధికమేదందు సరిగా । ముదురు లేతలు లేని మొద
లుతుద లెరుగని । యెదురు నదురుగాని సదమల పరిపూర్ణ బ్రహ్మ
సూచనగా । దీనికి యధికమేదందుసరిగా. 47

తా. నిదురించు సమయమున తానెవరై నదిన్ని తెలియక
లోకవాసనలకంటక ముదురులేతలు లేక మొదలుతుద నెరుగక పరి
పూర్ణమహా సముద్రమందు మగ్నమైయుండుటే పరిపూర్ణబ్రహ్మ
సూచనని భావము.

కం. ఈ పరవశ మహరముల । వ్యాపకమై సర్వపూర్ణ వైభవముగ
సం । దీపితమైతనువెరుకల । కాపురములులేని సుప్తిగాఢసూచ
నగా॥ ఇదెపరసత్య భోగాలోచనగా । యేప్రొద్దయి నాస్ఫురణ
ప్రాపించుతరిసర్వ । రూపోహమనుచు గురురూపోహమని బలు
కు గాఢసూచనగా । ఇదెపరసత్యభోగాలోచనగా. 48

తా. ఈపరవశత్వమెప్పటికి నొకటేరీతిగానుండి తనువెరుకలు
పుట్టని పరిపూర్ణమందు మగ్నమైయుండుటే అచలసూచన ఒకానొక

ప్పుడు స్ఫురణగలిగి నప్పుడు అంతా నేననే పరిపూర్ణమేను అంతా గురుస్వరూపమేనని యితరమును తెలియకుండా నుండుటే పరిపూర్ణ సూచనని భావము.

కం. ఇంతకు నధికము లేదిక । నింతేపరిపూర్ణసూచనింతేనని యీ ।
కాంతమునగురుడు దెల్పిన । వింతేనీనాలోమర్మ మింతేరా తండ్రీ ।
నిజప్రభయెంతకంతేరాతండ్రీ । యంత చెప్పుదు దీని కంతుముట్టదు నెచట । నంతర్బాహ్యతలేని సంతతాచలభావమింతేరా తండ్రీ । నిజప్రభయంతకంతేమాతండ్రీ. 49

తా. నాముద్దులకుమారా! ఇంతకు నధికము లేదు నీలోనాలో నుండుమర్మమింతే పరిపూర్ణసూచనింతకంటె నేమీలేదు అంతులేని దీనిని గురించి యెంతనిచెప్పుదును. సత్యమైన అచలభోగమునుండే ఆలోచననిదే యనని భావము.

కం. నానిత్యసత్యసుఖమిదె । నానిత్యవిలాసయోగనానార్థమిదే । నానిత్యభోగఫలమిదె । నానిత్యానంద కారణాద్భుతమిదెరా॥ సాధనకందరానిదికదరా । నేనుగానిదిలేదు నేనైనదెటుబోదు । నేనౌను కాదనుదాని మానిచూడు మద్భుతమిదెరా।సాధన కందరానిదికదరా॥ 50

తా. ఎల్లకాలములయందు నాయొక్క నిజమైన సుఖమిదే నేనుభోగించే భోగముయొక్క ఫలమిదే నాయొక్క శాశ్వతమైన అద్భుతానందమిదే యిది సాధనలచేత బొందశక్యము కానిదైయున్నది. నేనుకానిదెక్కడను లేదు నేనైనదెటుపోదు నేనౌదునా కానాయని అనుమానించక చూడుమని భావము.

సంపూర్ణము.

శ్రీగురుభ్యోనమః.

శ్రీ శుద్ధాద్వైత ప్రబోధ గురుశిష్య సంవాదము:

తృతీయ ప్రకరణము.

ఉత్తర భాగము.

కం. చిత్తము శ్రీదేశికవర । చిత్తముపరిపూర్ణబోధసిద్ధికిసర్వా । యత్తపడి మోక్షభిక్షకు । సత్తుగ నేనిల్చినాడ సద్గురుస్వామీ । చరాచర సర్వాంతర్యామీ । సత్తారూపము మీచిత్తామునా భాగ్య । మెత్తెరగో తెల్పి సర్వోత్తమునిజేయవే సద్గురుస్వామీ । చరాచర సర్వాంతర్యామీ. 1

తా. దేశికవరా! పరిపూర్ణబోధయొక్క సిద్ధికి సర్వాయత్తుడనై మోక్షభిక్షకొరకు తమసన్నిధిన నిలచినాను తమచిత్తమునా భాగ్యమెట్లున్నదో సత్తా దెల్పి యుత్తమునిజేయుమని భావము.

కం. మోక్షాశనార్థివై పర । భిక్షాందేహియటంచు ప్రేరేపింపన్ । దాక్షిణ్యామృతరసమున । రక్షించెదనిదిగో పట్టరా మోక్షభిక్షా । గైకొనుసత్యాఖండాభూదీక్షా । అక్షయపరిపూర్ణ లక్ష్యబోధరిగింతు । నిక్షేపమని నీకుక్షిలోదాచుకోరా మోక్షభిక్షా । గైకొను సత్యాఖండ భూదీక్షా. 2

తా. శిష్యా! నీవు మోక్షాశనము కొరకై మోక్షభిక్షాం దేహి యని నాతావు కొచ్చితివి. నాకు నీమీదయుండు కరుణవలనని నురక్షించెదను ఇదిగో మోక్షభిక్ష పెట్టుచున్నాను. పరిపూర్ణదీక్షచేత గైకొనుము పరిపూర్ణబోధ సిద్ధినికలుగజేసెదను ఖదినిక్షేపమ్ము నీని కుక్షిలోదాచిపెట్టుకొనుమని భావము.

కం. మక్షికనివహముమధువున । పేక్షించినరీతిఁ రా పేక్షలుతొలగెఁ
రక్షించు మీముఖోద్గత । సాక్షాత్పరతత్వ నవరసానందబోధా॥
వినుచుండు గురుదీక్షచే మేధా । అక్షీణపరిపూర్ణ లక్ష్యమెల్లను
సత్క । టాక్షతదెల్పు ప్రత్యక్షమానటు సరసానందబోధా । వి
నుచుండు గురుదీక్షచేమేధా. 3

తా. తేనెటీగలు మధువునే యపేక్షించినరీతిగా నాకితరమైన కోరికలు తొలగిపోయినవి తమదివ్య వాక్కులచేతచెప్పె అచలానంద బోధ దీక్షచేత వినుచుండెదను తమరు నాయందు పరిపూర్ణకరుణ నుంచి నాకు ప్రత్యక్షమగునటుల బోధింపవలయునని భావము.

అచలగురువుచెప్పే ప్రబోధవచనము.

శిష్యా! అచలపరిపూర్ణ ద్వాదశాక్షర బ్రహ్మావిద్యా కల్పము నుబోధచేయు చున్నాను. దీనినెప్పటికిని మరువకుము ఈయుత్తబట్టబయలేమియులేదు అను శృతివాక్యార్ధబోధలో యీ అనునదే మొదటి సూచన ఇదే అఖండదర్శనము ఉత్తది బట్టబయలు అనునదే రెండో సూచన అనగా పరిపూర్ణ ప్రభావముయొక్క లక్షణము, నేమీలేద నునదే మూడోసూచన అనగా యేస్ఫురణయులేని పరిపూర్ణమంత్రై క్యసిద్ధియగుట సర్వపరిపూర్ణమిదే యికనేమీలేదు యిదే సర్వదా జ్ఞాపకముంచుకోనుము. ఈత్రివిధలక్షణోపదేశ శ్రీమదచల పూర్ణగురు బోధచక్కగా వినుమని భావము.

కం. పరిపూర్ణబోధజేసెద । పరిపూర్ణాఖండమదుగొపరిపూర్ణము
గా । పరిపూర్ణంబెప్పటికిదె । మరువకు పరిపూర్ణమనుముమ్మా
టికిదేరా॥ నిరతము దీనినెరిగుండవలెరా । పరిపూర్ణ మంతాట
పరిపూర్ణమయ్యేనీ । పరిపూర్ణమందు సుఖపరవశుడవగు ము
మ్మాటికిదేరా । నిరతము దీని నెరిగుండవలెరా. 4

తా. శిష్యాగ్రణీ! పరిపూర్ణబోధ చేయుచున్నాను. పరిపూర్ణ మంతటా నిండినిబిడీకృతమై సందులేక యున్నది అఖండమైన పరి

పూర్ణమదిగో మున్మూటికి దే చలించకుండా శాశ్వితముగా నుండునది దీని నెప్పటికిని మరువకు మని భావము.

కం. బయలేదనయెరుకేదన । ప్రియముగమరిరూపనామప్రేరేపణగా ।
క్రియలలో మెలగుచునదిని । శ్చయమగు పరిపూర్ణ మహిమ శా
స్త్రదృష్టముగా। వినుకనుమాత్మవిధముస్పష్టముగా । వయభయ
ములనైన దయచేసిబోధింతు । బయలుబయలి దెయని జయభే
రివేయింతు శాస్త్రదృష్టముగా । వినుకనుమాత్మ విధము స్పష్ట
ముగా.   5

తా. పరిపూర్ణమనియు ఎరుకయనియు ప్రేరేపణగా రూపనామ క్రియలలో లోకవ్యవహారములలో నున్న వే కాని నిశ్చయానకు పరిపూర్ణమహిమే కాని వేరులేదు ఆత్మస్వరూపముయొక్క విధము బాగా వినుము నయముచేతనైనను భయముచేతనైనను నీకు బోధించెదను ఇదే పరిపూర్ణ మిదే పరిపూర్ణమని నీచేతజయభేరీ వేయించెదనని భావము.

కం. తానును నేనును కన్నది। దేనికి తానంటబోదు స్థిరబయలనుగో।
తానుతనలో నమరచిన । లేనే లేక నెటియహము లేకపోయెనురా॥
తానొకటున్నా దేని నెరుగదు రా। తానన్న నేనన్న మేనన్న గానన్న ।
నానన్న లేదన్న లేనియెరుకోయన్న లేకపోయెనురా । తానొక
టున్నా దేని నెరుగదు రా॥   6

తా. తానును, నేనును, అనగా శరీరాత్మలు చూచినది దేనికి నంటదు తానను అహము తనలో మరచి లేనియెరుక లేకపోవుచున్నది. పరిపూర్ణ మొకటుంటే నది దేనిని యెరుగదు అట్టి స్థిరమైన బయలదుగో చూడుము తానని నేననిన మేననిన అవునన్న కాదన్న లేదన్న లేని యెరుకేయని భావము.

కం. పరబయలేమనిబలుకును । బరులాభయలంధు నెట్లు బల్కెద రెం

దు॥ పరిశీలింపగనొకతరి । పరిశుద్ధము లేనిచోటి బలుకే బయ
లౌరా॥ లేదనియంటె వట్టిపల్కుదిరా । మరి మరి నేపలుకరసీనత
న్నలోనే తిరిగినట్లగపడుసరణివెలిలో గలుగు పలుకే బయలౌరా ।
లేదనియంటే వట్టిపల్కుదిరా. 7

తా. అచలమేమనిపలుకును, అచలానుభవులా బయలందెట్లుప
లుకుదురు, ఒకవేళ విచారించిచూడగా మలినసత్వములోనుండు జీవు
నివలనకలిగే పలుకే పరిపూర్ణమగును. అటులకాదంటే జీవుడుండు
టేవట్టిమాట. ఈధ్వనిని బాగాపరిశీలనజేయగా లోపల తిరిగినట్టును
వెలిలో కలిగినట్టును కనుపడుచున్నదని భావము.

కం. పలుకునగలయర్థములో । పలుకెట్టిదొ పలుకువిడిచి పరబయులం
దుణ । నిలచెడిచోటదిగానో । పలుకౌకటనేమిగలదో పలుకేటిద
దుగో । పలుకరానిపరిపూర్ణమదుగో। పలుకొక్కటేగనుక తెలివి
దేహములలో । తెలివిదేహముబాసి కలయునిర్బయలందు పలుకే
టిదదుగో । పలుకరాని పరిపూర్ణమదుగో. 8

తా. పలుకుసందలి అర్ధములో, పలుకెటువంటిదో, పలుకు
విడిచి నిలచేచోటేదో, పలుకు కావలనేమియున్నదో, విచారిం
చగా, నిట్టిదని నిర్ణయించ శక్యముగాని పరిపూర్ణమేయైయున్నది.
అదిగో చూడుము, తెలివి, దేహము, యీరెంటిలోనున్న పలుకొ
క్కటే గనుక, తెలివి, దేహమును విడచి, పరిపూర్ణమునం దైక్య
మగునని భావము.

కం. జననముమరణములేనిది । తనుగుణసంకలితమెపుడు తగులకవెలి
లో । కనుచూపుమేరకందని । ఘనపూర్ణానంద వార్ధిగనుగొను
మదుగో । అచలాఖండఘనశైలమిదుగో । జననమరణము గలత
నువెరుకలనునిదె । గనుగొనుగాని యేమనదువినదు త్రినదుగనుగొ
నుమదుగో । అచలాఖండఘన శైలమిదుగో, 9

తా. చావుపుట్టుకలులేనిదిన్ని, శరీరగుణముల నంటనిదిన్ని, వెలిలో కనుచూపుమేరకు అందని, పరిపూర్ణానంద మహాసముద్ర మదిగో, అచలమను, అఖండఘనపర్వతమదిగో చూడుము, జననమర్గ ణమును గల యీ శరీరమును, యెరుకను. యచలము చూడ గలిగి యుండును గాని, యేమియుననదు, వినదు, తినదని భావము,

కం. జలనిధిలోపలగలిగే । జలచరములజననమరణ జడతలనెల్లన్ । జ లనిధితనుయెటుతెరుగదో । సలలితపరిపూర్ణమట్టి సాక్ష్యమైయుం డూ । యెరుగుననుటకెట్లు నోరుండూ । ఫలబీజతరువులు కలుగు టతోలగుట । ఇలనెల్లెరుగదోసాలపెల్లెరుగను బయలుసాక్ష్యమై యుండూ । యెరుగుననుట కెట్లు నోరుండూ, 10

తా. సముద్రమునందు నివసించు, మత్స్యములు, మొసళ్ళు, మొదలగు జలచరములయొక్క పుట్టుట, పెరుగుట, నసించుట మొద లగు, అవస్థలను, సముద్రమెల్లెరుగదో, భూమియందు వి త్తనములు బడుట, అంకురించుట, చెట్లగుట, ఫలించుట, మొదలగు కార్యములు, భూమి యెల్లెరుగదో, నట్లేపరిపూర్ణము, యెరుకయొక్క సేతలేమి యునెరుగదని భావము,

కం. నిలచినదే పరిపూర్ణము । నిలువనిదెల్లపుడు నెరుకనిజమునిజము గా । నిలిచినయచలమునిదిగో । నిలకడ లేనట్టిదాని నెలవువర్ణింపా అలసటగాదెతెలసి తోలిగింపా । నిలచేబయలుతో యెరుక కలసి వొచ్చినదైతే । నిలచినబయలుతో నిలువవలదే నెరుక నెలవు వర్ణింపా । అలసటగాదే తెలసితోలిగింపా, 11

తా. ఎప్పటికిని నిలచియున్నదే పరిపూర్ణము, నిలవకుండాపో దేద్యే యెరుక, నిలచియున్న యచలమిదిగో చూడుము, నిలుకడ లేని యెరుక యొక్కచోటు వర్ణంచి తెలుసుకొని, దానిని, తొలగిం చుట, యలసటకాద, స్థిరముగా నుండు, పరిపూర్ణముతో కూడ

మెరుకవచ్చినదేఅదితే పరిపూర్ణముతోకూడా నుండవద్దా, అట్లుండదని భావము.

కం. కనుమూసినకనుతెరచిన । ఘనతరపరిపూర్ణ మదుగో గనుపడుచుండుక్ । కనరానిదివినరానిది । యనరానిదియరుక । గనుకనదియేమీలేదూ । కాననివాదుబూనగ బోదూ । తనువెన్నెలయందుమనుగన్న వెలగకా । యనునట్లుగతోబయటకనగూడదట్లరుకఇదియేమీలేదూ । కాననివాదుబూనగబోదూ. 12

తా. కనులుమూసికొనినను, కనులు తెరచికొనినను, పరిపూర్ణముకనుపడుచునే యుండును. చూడును, చూడరానిది, వినతగనిది. అనకూడనిది, ఎరుకే గనుక, యదిలేనిదే యగుచున్నది. అదివరకు చెట్టునందు జూచిన, వెలగకాయను, వెన్నెలయందు జూచితే నెట్లు కానరాదో అట్లే యెరుక కనుపించదని భావము.

కం. కనుచూపులుచేతనువులు । గనుగొనుటదిసహజమానుగానిక మరలక్ । కనులనుతనువులుగనెనన । వినసహ్యతపడునె ఛీఛీ వినరాదామాటా, విపరీతవర్తన లేదెచ్చోటా । పనిలేనియెరుకాను బయలుగనుగొనుగాని । కనశక్తిలేనెరుకకనుగొనదుబయలునువినరాదామాటా । విపరీతవర్తనలేదెచ్చోటా. 13

తా. భూమియందు, నేత్రములు, శరీరములను జూచుటసహజము, శరీరములు కండ్లను చూచుచున్నవనేమాట, విపరీతముగానుండలేదా, వినుటకు నసహ్యముగా నుండలేదా, ఛీ, ఛీ, ఆవిపరీతమాట వినగూడదు. అట్లేలేనియెరుకను పరిపూర్ణము చూడగలుగునుగాని, శక్తిలేని యెరుక పరిపూర్ణమును జూడజాలదని భావము.

కం. పరిపూర్ణముసందరికిని । మరుగించుక లేకనిలిచియునకగుపడగా । పరిశూన్యమైన యెరుకయ । పరిశీలించినను గాన బడని దెందుకొగా

లేనిదిగనుక గురుతుకందదుగా । పరిపూర్ణమందెరుక ప్రబలిగిట్టి నదన్న । పరమస్వామిద్రోహపరబోధ వినకునగుపడని దెందుకొగా లేనిదెగనుక గురుతుకందదుగా. 14

తా. కొంచెమైనను, మరుగులేకుండా, మనకందరకును, కన బడుచుండగా, శూన్యమైనయెరుకను యెంత వెదకిన గనబడని దెం దుకు, లేవిదే గనుక, కనుపడలేను, పరిపూర్ణమందెరుకపుట్టి గిట్టిన దన్న, స్వామి ద్రోహపుబోధను నీవు వినకుమని భావము.

కం. పరిపూర్ణాక్షరపంక్తిని । యెరుకాక్షరపంక్తి యెంచుయేకముగా నీ । వినుపంక్తులలోదోచే స్థిరమస్థిరములనుబాగా తెలుసుకొను టకునూ ॥ అల్పాధిక మెరిగుండుటకునూ । ధరణిద్రాసియర్ధసరణి జూడుమెరుక । యిరుగు పొరుగులేక పరిగెత్తునిది గుర్తు తెలునుకొను టకునూ । అల్పాధిక మెరిగుండుటకునూ. 15

తా. పరిపూర్ణము యొక్కయు, నెరుక యొక్కయు, స్థిరా స్థిరములును, హెచ్చుతక్కువలును, తెలిసికొనుటకై, యెరుకాక్షర పంక్తితో, పరిపూర్ణాక్షర పంక్తిని కలిపి, భూమియందు వ్రాసిచూ చిన, యెరుక యిరుగుపొరుగులేకుండా పోవుచున్నదని భావము.

కం. నామమురూపమునటన । స్తోమము లెన్నటికి గనదుసుకృతవిక్రృతులు । కామక్రోధములంటదు, సామర్థ్యముచూపబోదు సత్య మిాబయలూ । హాశ్చర్యమే మందునీహాయలూ । యేమనదు వినదుమరేమిబల్కదు దీనికే మ్రొక్కుచుందురు దేవుడనిసురలు సత్యమిాబయలూ । హాశ్చర్యమే మందునీహాయలూ. 16

తా. పరిపూర్ణముయొక్క హాయలు యిట్టిదని చెప్పుట కా శ్చర్యముగా నున్నది, నామము, రూపము, నటన లెన్నడు నెరుగదు, సుకృత, దుష్కృతములు, కామక్రోధాదు లెప్పుడును లేవు, వినదు, పలుకదు, తనశక్తిచూపదు, యిట్టి తరిపూర్ణమే దేవుడని, దేవతలం దరు దీనికే నమస్కరింపుచుందురని భావము.

కం. ఒకపనితా జేయదు వే । రొకపని చేయించబోదువల్లదు వికట ।
ప్రకటితభి షలననదిక । యొకటైయుప్పటికిన ట్టే యున్నదీబయలూ
మెఱుకమఱుపుయెఱుగదుహోయలూ । సకలచరాచరనికరమంత
టవెలిగే । సుకృతదుష్కృతులనంటక ముట్టకున్నదియున్నదీ బయ
లూ । మెరుకమరుపు తెఱుగదుహోయలూ. 17

తా. అచలమొక పనితాను చేయదు, యితరులచే చేయిం
చదు, రూభాషలు మాట్లాడదు, మెరకమరుపు తెఱుగదు, సుకృత
మెఱుగదు, దుష్కృతమెఱుగదు, చరాచరము లందంతటా నిండి
నిబిడీకృతమై, యెప్పటికిన్ని నొక్కటే తీరుగా నున్నదని భావము.

కం. తలపులవలపులకందక । ములుమోపను సందులేక మొదలాఖరు
లా । వలసీవలసరి దేలక । చెలగెటిదీబట్టబయలు చర్చింపకదుగో ।
గురుకీలకమర్చించు మదుగో । తోలగదుకలగదు మెలగదునలగదు
కలకాలమొకరీతిగలదానికీ దెలసిచర్చింపకదుగో । గురుకీలకమర్చిం
చుమదుగో. 18

తా. ఈ పరిపూర్ణము, తలపులకు, వలపులకు, నందకుండా,
మొదలని, కడయని, అంతులేక, ముల్లుమోపుటకైనను సందులేక,
కదలకుండ, మెదలకుండా నలగకుండ నెల్లకాలమొక్కటేతీరుగానున్నది.
అదిగో చూడుము, గురుకీలకము, దాని కర్చనజేయుమని భావము.

కం. ఎఱుకగ నగపడుపరబయ । లెరుగుటకై దానిజాడ లెరిగినయరు
కే । మెఱుగుటమఱుగకపోవుట । నెఱుకచే నెఱుగంగవశమే యీ
యుత్తబయలూ । బ్రహ్మాదులు నెఱుగరీహోయలూ । తిరిగిచూచి
నలేదు మఱుగులోకనరాదు । తరుగెగాబోదు సందరికొక్కటే
తీరు నీయుత్తబయలూ । బ్రహ్మాదులు మెఱుగరీహోయలూ. 19

తా. ఎరుకవలె కనుపడే పరిపూర్ణమును తెలసికొనుటకై
పరిపూర్ణజాడ లెరిగిన యెరుకే తెలిసికొనుట, తెలసికొనకపోవుట

గాని, వట్టి మలినమైన యెరుకచేత, నీపరిపూర్ణము నెరుగుటకు బ్రహ్మాదులకును సాధ్యము కాదు. ఇది తిరిగి చూచితే యెన్నటికిన్ని తరుగులేకుండా అందరి కొక్కటే తీరుగా నున్నదని భావము.

కం. ఉదయలయాదుల నెరుగక । నుదయలయాదులనుజూడ నొల్లక నె
దుటన్ । కదలక మెదలకనిలచిన । దదుగో రా బట్టబయల ల్లదుగో
రాతండ్రీ । ఎరుకచె నెరుగ వలెరామాతండ్రి । మొదటి దేశికునోట
తుదముట్టిమాటనే । మ్మదిదెలసి యరుకానువదలెపెట్టి భాటా
లివిగో రాతండ్రి । ఎరుకచె నెరుగ వలెరామాతండ్రి, 20

తా. పుట్టుచావుల నెరుగక, నెదురుగా కదలి మెదలకుండా నిలచియున్న యెరుకను వదలిపెట్టే భాటయైన, పరిపూర్ణమదుగో చూడుము, దీనిని శుద్ధమైన నెరుకచే తెలుసుకొని, నా యెరుకను వదలి పెట్టుమని భావము.

కం. నాకంటె దేవుడెవ్వడు । నాకంటనుజూడబయలె నట లేదేమిన్ ।నా
కంటనునీకంటను । నా కంటను లేదు లేదు నాతండ్రివినరా । చేకొ
నిదీని పోకుండాగనరా । నీకునాకునుసర్వ లోకములకునచల ।
మేకాఖండముగాను వెలుగుచున్నదిఇదిగో నాతండ్రివినరా । చే
కొనిదీని పోకుండగనరా. 21

తా. నాతండ్రీ, వినుము, నాకంటె దేవుడెవ్వడున్నాడు, నా కంటితో జూడగా పరిపూర్ణము తప్ప మరేమియు లేదు. నాకం టను, నీకంటను నేమియున్నది, యేమియును లేదు, దీనిని తెలసికొని పోకుండ జాగ్రతగానుండుము. నీకు, నాకు, లోకమంతటికి పరిపూ ర్ణమొకటిగా ప్రకాశించుచున్నదిదిగో చూడుమని భావము.

కం. నేనుత్రిమూర్తులనెరుగను । నేనుత్రిలోకముల నెరుగ నిఖలము
నెరుగన్ । నేనెరుగన నెడిస్ఫురణను। నేనెరుగనివానిగాననే నెవరం
దూ ।నీనానందులోనిబయలందూ । స్వానుభవాంత బ్రహ్మానంద

వారాశి। లోనాతాను నొరులు లేని నిర్భయులందు నేనెవరంటూ।
నీవాపుదులోని బయలందూ. 22

తా. నేను బహ్మ, విష్ణు, రుద్రులని, త్రిమూర్తులను, త్రిలోక
ములను నిఖిలమును నెరుగను. నేనెఱుగననే స్ఫురణకూడా నెరుగనివా
డను గనుక స్వానుభవమైన నీనానందుదాను యితరులులేని, పరి
పూర్ణబ్రహ్మానంద మహాసముద్రములో, నేనెవరని చెప్పుమని భావము.

కం. నేనెరుగ నెరుక నెప్పుడును। నేనెరుగను నెరిగితనగ నేరనుబయలగా।
నేనెరిగిన దీయచలమె। నేనెరిగిన దెరిగినటుల నీకుజూపుదురా।
సూచనశాయగానే తొలగెనురా। లేనిపోనిశశ విషాణమునకును
భయ। మేనాడంటనీరీతిగాని యెఱుకనుబట్టినీకు జూపెదురా।సూ
చనసేయ గానేతొలగెను రా. 23

తా. ఈయచలమునందెరుకను, నేనెప్పుడెరుగను, నేనెరిగితిననే
సంగతిని నేనెరుగను, నేనెరిగినది పరిపూర్ణమొక్కటే. నేనెరిగినదాని
నెరిగినట్టు నీకు సూచనజేయుచున్నాను సూచనజేయగానే కుందేటికె
న్నటికిని కొమ్ములులేకపోయినట్టు, యెరుకతొలగిపోయెనని భావము

కం. నేగానిదిలేదహాహా। నేగానిది కానిదాయ నేనైనదిదే। నేగాని
దినే నైనది। నేగనిగనిపించనట్టి నీబయలల్లదుగో। నీనానందు
దాగెనల్లదుగో। వేగులేదు వెనకసాగిపోయుకంటి। కాగదునీగదు
యేగుతెఱకెక్కనీ నీబయలల్లగో। నీనానందు దాగెనల్లదుగో, 24

తా. ఆహా! ఆశ్చర్యము అంతా నేనే, నేను కాకుండానుండిన,
యెఱుకలేకపోయెను, నేను పూర్ణమే, నేనుకనికను పడకుండాయుండే
అచలమదిగోచూడుము. దానికి గుర్తులేదు. వెనకసాగిపోదు, యెంత
దూరముచూచినా కంటి కాగక నీనానందుదాగియున్నదని భావము.

కం. నేనే నేననద్వైతము। నేనేనీవనెటియెరుక నేనెట్లందుగా। నేనేనే
నైతినహాహా। నేనేనీయచలమగుచు నేనిల్వాగానూ। యెఱుకను

మరువ నేనెవరిగనను నీనాసందున వెలుగుదాని పరిపూర్ణాముగా
ను నెరిగియవల నీనాభేదమువిడిచి నేనిల్వగానూ। యురుకనుమరచి
నే నెవరిగననూ. 25

తా. నేననే దేవుఁడును నేనే, నీవనేయెరుక నేనే, నీనాసంమ
ప్రకాశించు దానిని, పరిపూర్ణమని తెలిసికొని, నీ, నాభేదము వదలి,
నేనేపరిపూర్ణమైనప్పుడు, యెరుకను మరచుట కింక నెవరున్నారు.
ఆహా! నిది చిత్రముగా నున్నదని భావము.

కం. తాబలు కేబలుకులకడ । తా బేలనుకున్నచోట తా బేలనియా ।
తా బేలుతోడమరచిన । తా బే లేనిదియుబయలె తత్వమువత్సా ।
తన్మయసుఖరూపమువత్సా । తాబలుకులోపల నాబలుకునంతట
నేబలుకువిడిచి వెలిగాబల్కునొక్కటె తత్వామువత్సా । తన్మ
య సుఖరూపము వత్సా. 26

తా. కుమారా! తాను పలికే పలుకుయొక్క, అంత్యమున
తాను లేననుకున్నయెడల, తానులేనే లేడు తాననేస్ఫురణ సహా
మరచిన తత్వమే పరిపూర్ణము, లోపలబలుకును, అంతటను,
బలుకును, యీ పలుకులులేక వెలిగానున్న దొక్క పరిపూర్ణ మేనని
భావము.

కం. ఏమీలేదనిమునుపొక । టేమోకలదనుచుతోచు టేమో బను
లౌ । నేమీకలదని లేదని । నేమీయనగూడదింక యాయుత్త
మైటా । అచలభోగాశివూంపోమాట । యేమీలేనివాని క్షేమలా
భములుముం । దేమోవెనకేమో నేనేమానిదెలుపుదు నీయుత్త
మైటా । అచలభోగ శివూలోమాటా.. 27

తా. ఈ పరిపూర్ణమందేమీ లేదని యిప్పుడు తోచుటెందుకో,
యిదివర కేమో నున్నదని తోచుటెందుకో, యీ నిరామయమైన
పరిపూర్ణమందేమియు ననగూడదు. యేమీలేనివాని క్షేమలాభ

ములు నన్నడిగితే, వెనుక నెట్లుండెనో, ముందెట్లుండునో, నేనేమని చెప్పెదనని భావము.

కం. పరిపూర్ణమెరిగితనువే। పరిపూర్ణంబగుచు నెరుక పరిపూర్ణంబై
పరిపూర్ణమెల్లెరుంగును । పరిపూర్ణము యెరుకలేని పరిపూర్ణమందూ । భ్రాంతివిరహితపరిపూర్ణమందూ । పరిపూర్ణాచలబోధపారావారములోన । పరదర్శనాపేక్ష పటులెవ్వరుందురీ పరిపూర్ణమందూ । భ్రాంతివిరహితపరిపూర్ణమందూ. 28

తా. ఎరుకరహితమైన, పరిపూర్ణమందు, పరిపూర్ణమిట్టిదని తెలిసికొని, శరీరమే పరిపూర్ణమై, ఎరుక అచలరూపమైనప్పుడు పరిపూర్ణము నెల్లెరుంగును, అచలబోధయను, అంతులేని, మహాసముద్రమందు, పరమపదాపేక్షగలవారెవరుందురు ? లేరని భావము.

కం. ఈపరిపూర్ణంబేమన । నీపరిపూర్ణానుభవము నెంతెంతనినే । నె
పరిమితినెంతునహో । యీపరిపూర్ణాఖ్యవార్థి నెట్లుజూపుదురా। సూచనచేత కాపాడుకొనరా । లోపాలవెలుపల దాపలనిలచి ని।ర్వ్యాపారమునవెలుగు నీపరమార్థము నెట్లుజూపుదురా । సూచనచేతకాపాడుకొనరా. 29

తా. శిష్యరత్నమా ! లోపల, వెలపల, దాపల, అంతటా, నిండి, వృత్తిరహితమై ప్రకాసింపుచున్న పరిపూర్ణ పారావారమనే పరమార్థము నెట్లు జూపుదును, సూచనచే కాపాడుకొనుమని భా.

అఖండసాక్షాత్కారసాధన.

కం. అవికృతపరబయలులోబయ। లవలీలగజూచిచూచియాచూపులోచూ । పవశీకృతమగునిద్రలో । తవిలిననిర్నిద్రగనుట తత్వాదర్శనమూ । యిదిసర్వవిరహితసుఖపదమూ । ప్రవిమలాఖండ శ్రీశివయోగాచలభావ । వివరణావరణ భూవలయనిర్వ్యాపక తత్వాదర్శనమూ । ఇదెసర్వవిరహితసుఖపదమూ. 30

తా. వికృతరహితమైన పరిపూర్ణమందు, పరిపూర్ణమునుచూడగా, ఆచూపులో, చూపులీనమై, వ్యాపకరహితమై, సుఖమును జెందుటే, పరిపూర్ణతత్వదర్శనము, ఇది సర్వరహితసుఖము నిచ్చు, శివరామదీక్షితులవారి, అచలదర్శన తత్వమని భావము.

కం. కోరికెనిదురలోనిదురన । కూరుకుపాటొందిదాని కూరుకులోనే । పారెటిభూరినిరామయ । పారావారంబుగనుటే బ్రహ్మదర్శన
మూ । ఇదిగనుపైన లేదుసంశయముమూ । చేరిదీనిపొందువారి
తోనితరులె । వ్వారు సాటిరానివారువారిలోగనుట బ్రహ్మదర్శన
మూ ఇదిగనుపైన లేదుసంశయమూ. 31

తా. నిదురలో నిదురనగా, కూరుకుపాటుజెంది, ఆకూరుకులోనే, అఖండనిరామయమై, తూష్ణీంభావమును జెందుటె పరిపూర్ణ బ్రహ్మదర్శనము, ఈ సుఖమును పొందువారితో యెవరున్నా సాటికారు, దీనిని తెలిసికొనుము, నీకు సంశయముండదు. తూష్ణీంభావమనగా యేస్ఫురణయు లేక నిరామయముగానుండుట యని భావము.

కం. బయలంతర్బాహ్యాదుల । బయలందియుబాహ్యాస్పృశ్య భ్రమవిడిచి
మహా।బయుత్తై బయలనుమాటయు । లయమై తానచలమయ్యె.
లక్ష్యార్థమిదెరా । గురుకీలక మిదె తెలుసుకోరా । కయిపుకు
దిరినమీాది వయిపులోజూడుని।శ్చయముగనున్నదా బయలు నీలో
నాలోలక్ష్యార్థ మిదెరా । గురుకీలక మిదె తెలుసుకోరా, 32

తా. ప్రపంచభ్రమయును కైపులేని పైవైపులో జూడుము, నిశ్చయముగా పరిపూర్ణము నీలో, నాలో, నంతటానున్నది. చూడుము పరిపూర్ణము వెలుపల, లోపల, అంతా పరిపూర్ణమై, పరిపూర్ణమనే మాటకూడా లయమై అచలమయ్యె లక్ష్యార్థమిదే యిదే గురుకీలకమని భావము.

కం. చూపీచూపనియర్థము । చూపించితిచూడుమిదుగో చూచితివి
గదా।యీ పట్టులోనిరెంటిని।కాపట్యము లేక విడచికదిలేవా వీూ

దా । కదిలేదంతాపాపమేకాదా । చూపులోపలనున్న ప్రాపుగం
టివిగద । చూపించచూచేదిన్నే ప్రొద్దుదలపాకు కదిలేవామీాదా
కదిలేనంతా పాపమే కాదా. 33

తా. చూపే చూపకుండాయుండు పరిపూర్ణమును చూపించితిని, చూడుము. ఈ పట్టుదలలో కపటములేకుండా ప్రకృతిద్వయదోషములనే నెరుకమరుపులను రెంటిని విడచిపెట్టుము యికమీాద కదిలేవు సుమా కదిలేకంతా పాపమేనని భావము.

కం. ఏదెరుగని దీబయలని । లేదీయరుకనుచునీకు లెస్సగదృఢమై । భే
దమువదిలేదాకను । పాదుగనీమంత్రయుగము పఠియించవో యీా
నను మరువక బోధాగనవోయీా । లేదనుయెరుక యభేదమైవిడి
పోతే । యేదెరుగనచలము నీదుధనమె కాదా పఠియించ వోయీా
ననుమరువక బోధాగనవోయీా. 34

తా. పరిపూర్ణమేదీ యెరుగదనియు, ఎరుకలేనిదేననియు నీ, శారూఢిమై భేదమువిడిచే పర్యంతం యీారెండు మంత్రములు పఠించుచు నన్ను మరువవద్దు లేనియెరుక భేదములేకుండా పోతే యేమీా యెరుగని పరిపూర్ణము నీధనమేనని భావము.

కం. సత్యపరిపూర్ణమిదుగో । ప్రత్యక్షముగానుబోధ పరుచుకోబుధ
సాం । గత్యమునదాచుకోనుము । ద్భృత్యుడవై బ్రతుకు వోయీా
భూమున్నదాకా । రవిశశివహ్నికీర్త్యున్నదాకా । నిత్యమదే నని
యుత్యుక్తిదెల్పితి । శ్రుత్యంతమోక్షో పరత్యంతసుఖివై యీాభూ
మున్నదాకా । రవిశశివహ్నికీర్త్యున్నదాకా. 35

తా. అనేకయుక్తులచేత నెప్పటికిని యీాపరిపూర్ణము తప్ప వేరు లేదని చెప్పితిని, సత్యమైన పరిపూర్ణమిదిగో ప్రత్యక్షముగా జూడుము పెద్దల సాంగత్యము వలన దాచుకొనుము ఈభూమి సూర్యచంద్రు లుండేవరకు అనగా శాశ్వతముగా నాభృత్యుడవై బ్రతుకుమని భావము.

శ్రీగురుభ్యోనమః.

శ్రీ శుద్ధాద్వైతప్రబోధ గురుశిష్య సంవాదము:

చతుర్థ ప్రకరణము

అఖండభ్రమనిరాసము.

కం. స్వామీసకలహృదంత । ర్యామీభవదీయసత్కటాక్షామృతపూ। ర్ణామోదహృదయమగ్నత । నీమహనీయమునుగంటి నిదెప్రత్య క్షముగా । సత్యాసత్య మత్యద్భుతముగా । శ్రీమహాగురుసార్వభౌ మనామకచిత్త । భ్రమనుదొలగించిమీమహిమజూపవెనిదే ప్ర త్యక్షముగా । సత్యాసత్యమత్యద్భుతముగా । 1

తా. దేవా! తమకరుణామృతము వలన సత్యాసత్యములను ప్రత్యేక్షముగా గ్రహించితిని ఇకమీద తమరు నాయందనుగ్రహముం చి నాయొక్క చిత్తభ్రమను తొలగించి తమ మహిమను కనుపరచ వలెనని భావము.

కం. మునునేదెల్పి నబోధను । గనుమదిపరిపూర్ణమహిమగంటివిగద నా । వెనకనునెదురాడకవిను । ఘనతరమగుయరుకవిడువ గలదొ క్క తెరగూ । గురుతెరగునీమన సెల్లకరుగూ । గనుకచక్కనిబోధ కడదాకవినిదాని । కనుపించునీయెరుకకనుమూసిమరిపించు గలదొ క్క తెరగూ । గురుతెరగనీమనసెల్లకరుగూ. 2

తా. శిష్యా! యిదివరకు నేనుజేసిన బోధను గమనింపుము పరిపూర్ణాద్భుతమును చక్కగా గ్రహించితివిగదా ఇంకనాతో నెదు రుమాట్లాడకుండా వినుము చెప్పెదను గాఢమైన నెరుకను విడుచుట కొక మార్గమున్నది దానిని గ్రహించిన నాయెరుక రెప్పపాటుకా లములో నమసిపోవునని భావము.

కం. తానొారులులేనిబయలులో । తానరుదెంచెరుక గురుసుతాఖ్యాకృతులై లేనట్టిప్రశ్న ప్రవచన । జ్ఞానముకానగూర్చి బోధకళలనగుపరచీ । బయలెరుకలవివర మేర్పరచీ । పూనియచలముచూపి తానగుపడనివి । ధానమొకకథగలిగెదానినీ కెరిగింతుకళలనగుపరచీ । బయలెరుకల వివర మేర్పరచీ. ౩

తా. తాను నితరులులేని నిరామయమైన పరిపూర్ణమందు ఎరుక తానుతోచి గురువని శిష్యుడనిపేర్లు పెట్టుకొని లేని ప్రశ్నోత్తరములు గలుగజేసి అచలమిట్టిదనియు ఎరుకయిట్టిదనియు వివరము లేర్పాటుజేసి పరిపూర్ణమును చూపితాను కనబడకుండా బొద్యోవిధానమొక కథగలిగెను దానినీకు జెప్పెదనని భావము.

గురువాక్యము.

శిష్యా ! సర్వమును గుత్తెరిగెడి యీశరీరమేమిలేదు దీనినెప్పుడున్ను మరువవద్దు ఇంతకంటె నెక్కువలేదు ఈశరీరము నమ్మవద్దు కలలో జూచిన శరీరములు మేలుకొని నప్పుడు లేవనేనిశ్చయముండవలెను ఇదే భ్రాంతిరహితము ఇదియే షోడశాక్షర బ్రహ్మవిద్య. దీని నెప్పటికిని జ్ఞాపకముంచు కొనుము. మూలము లేనిగుత్తెరిగే శరీరము యేమీలేదు. అను వాక్యములో మూలములేదు అనునదే మొకటిసూచన. అనగా, శ్లోకం॥ అమూలంచాప్యసత్యంచ అకార్యం కారణాత్మకం । భ్రాంతిస్మృతిభ్రమాకారం తత్తద్భ్రాంతిస్తులక్షణం॥ దీని తాత్పర్యమేమనగా, ఎరుక మూలములేనిది, అసత్యమైనది, కార్యకారణరహితమైనది, భ్రాంతి, స్మృతి, భ్రమలే యాకారముగాగలదియై యున్నదని భావము. ఈయర్థములో ఎరుకకు మూలములేదనేభావము సిద్ధాంతమైనది.

కం. లేనెరుకయీాయఖండము । లోనేతాదోచిబయలులోనేతొలగెన్ లేనికలలోనిచిత్రము । గానకనెటుగలుగుమేలుకన్న మీాదటనూ ।

తద్భోగముతానొందుటకునూ । లేనిసర్పభ్రమ పూనునే రజ్జుపై ।
తానాబయలుబోవచ్చి తానేపోయనుయరుక కన్నమీదటనూ ।
తద్భోగము తానొందుటకునూ. 4

తా. లేనికలలోబొందిన చిత్రమైన యనుభవమంతా మేలుకొ
నిన లేనట్టును, భ్రమసిత్రాడును సర్పమనినను పరీక్షించిన త్రాడుసర్ప
ముగానట్టును, లేనియెరుక యీ యఖండపరిపూర్ణమందు దోచి పరి
పూర్ణమునందే లయించునని భావము.

కం. ఎరుకమరుపులకు రెంటికి। మరిమూలము లేదు వీటిమరణజననసం।
చరములు గలుగును వేరొక । టిరువున్నదన్నమాట నీయుత్తమై
టా । తలచరాదాతర్వాతామాటా । యెరుకమరుపులు రెంటినెరి
గేదెట్టిబయలు । యెరుక లేనిచోట వేరొకటి గలదనుట నీయుత్త
మైటా । తలచరాదా తర్వాతామాటా. 5

తా. ఆత్మకు, శరీరమునకు మూలము లేదు. ఇవిపుట్టుట, సంచ
రించుట, మరణించుటలు పైప్రకారం భ్రమవలన దోచుచున్నవేగాని
నిజముకాదు. ఈనిర్గుణమైన నందు లేనిపరిపూర్ణమందు వేరొకటుండు
టకు చోటు లేదు. యెరుక మరుపులను పరిపూర్ణమెట్లెరుగును? యె
రుగదని భావము.

కం. ఎరుకమరుపులకు మూలముపరబయలనితలచబోకు భ్రాంత్యాహా
ములునై । ఎరుకకుమూలము మరుపగు । మరుపుకుమూలంబుయె
రుకేమరియునెప్పటికీ। రెంటికిమూల మెరుగమెప్పటికీ । తెరువుమ
రువులుగనుకసారదివెంటనురాక । నరయమూలము లేకనరుగునవి
రెండెరుక మరియునెప్పటికీ। రెంటికిమూల మెరుగమెప్పటికీ ॥ 6

తా. ఎరుకమరుపులనగా ఆత్మ, శరీరములకు పరిపూర్ణముమూ
లమని నీవెన్నటికినిదలచకుము. యీరెండును భ్రాంతియనియు, అహ
మనియు యేర్పడి, ఎరుకకు మూలము మరుపు, మరుపుకు మూలము

యెరుకగానున్నది గాని, యీరెంటికిన్ని మూలమెప్పటికిన్ని లేదు. యీ రెండున్ను లేని యెరుకేనని భావము.

కం. ఎరుగుచుమెరుగుచు నెరుకే।మరుపుననొకవేళజిక్కి మమతై మరుపౌ । తెరవుగన్పించ నెరుకగు । నరయగనవి నెపుడుభేదమని తలచ రాదూ । ఎరుకనువిడిచిమరుపుండబోదూ । మరిధూమపావకులిరువురనుచుదోచే । నరణినెట్లగునట్లె నెరుకమరుపులుద్వివిధ మనితల చరాదూ । ఎరుకనువిడిచి మరుపుండబోదూ. 7

తా. ఎరుగుచు, నెరుగుచు నొకవేళ మరుపుచేతమమతై, మరుపగును. తెరవుచిక్కగానే నెరుకయగును. గనుక నీరెండును వేరని తలపగూడదు. అగ్నియు, పొగయు వేరుగా తోచినను, ఒక్కటేఅయి నట్లు, ఎరుకనువిడిచి మరుపు, మరుపును విడచి యెరుకలెప్పటికి నుండవు. యివిరెండు నొకటేనని భావము.

కం. బీజముతరువై పుట్టును । బీజము బీజంబురీతి పెంపగు ధరలో । బీజముకుభూజముకునొక । బీజము గలదన్నమాట పెడవాదుగాదా । తమకై బుట్టి తాగిట్టుటరుదా । బీజభూజములను భూమెల్లిరుగదానట్లె । తేజమిాబయులు నింకేచిత్రమెరుగదు పెడవాదు గాదా । తమకై బుట్టి తాగిట్టుటరుదా. 8

తా. భూమియందువిత్తనముచెట్టై పుట్టును. విత్తనములువిత్తనములరీతిగావృద్ధియగును. విత్తనముకును చెట్టునకు వేరేయింకొకవిత్తమున్నదనేమాట, పెడమాటగాని సరియైనమాటగాదు. తమకుతాము పుట్టిగిట్టుట అరుదుకాదు. విత్తనమును, చెట్టును, భూమియెల్లెరుగదో నట్లే పరిపూర్ణ మేమియునెరుగదని భావము.

క్షం. తరువేమూలమువిత్తుకు । తరువుకు మూలంబువిత్తు ధరణిలోరెండుగ । పెరుగుటవిరుగుటతిరుగుట । నరయగతానెన్నడెరుగ నది రాయీధరణీ । యీశరణినెరుగుము నాత్మసరణీ । మరిబుట్టుగిట్టు

చుపాదలుతనువెరుకల । పరికింపబోదు యీబట్టబయలెన్నటికనదె.
రాయీాధరణీ । యీాశరణీ నెనగుము నాత్మసరణీ. 9

తా. విత్తునకు చెట్టుమూలము, చెట్టునకు విత్తుమూలము, భూమియందలి పుట్టుట, పెరుగుట, నశించుట, మొదలగు కార్యములభూమియెట్లెరుగదో. అంతులేకుండ పుట్టుచు, పెరుగుచు, గిట్టుచుండే తను వెరుకలను పరిపూర్ణం మెప్పటికి నెరుగదని భావము.

కం. గురు తెరుగేటపుడెరుకగు । గురిమరచిన వేళమరుపుగొనుని దెరెం
డెరుగనిబయలెరిగించుట । గురుకృపచే యెరుక మొదటి గురివిడువ
రాదా । విడిచినగురుతుమరచే దేకాదా । పరిపూర్ణామెరుకనిపలు
మారుపది రేవు ! పరబయలునం దెరుకపట్టిచూాపర మొదటి గురి
విడువరాదా । విడిచినగురుతు మరచేదా కాదా. 10

తా. గురు తెరుగు సమయమందు యెరుకయగును, గురిమరచినప్పుడు మరుపగుచున్నది సద్గురుమూర్తి కరుణవలన యీరెండెరుగని పరిపూర్ణము నెరిగి మొదటి గురైన యెరుకను విడువుము విడచిన గుర్తును మరచిపొమ్ము, అనేకమార్లు పరిపూర్ణమని యెరుకయని వదరెద వెందుకు పరిపూర్ణమన యెరుకను పట్టిచూపగలవా! చూపలేవని భావము.

కం. మరుపనుమోహాతరాబ్ధిలో । మరుపుల నేకములుబుట్టి మాయగన
ణగుణ । స్ఫురణించియెరుకచిత్రము । లెరిగించి న నేకవిధము లెం
తోవింతలుగా । ఇంతటికీబయలొక్క టెరుగదుగా । యరుకన్న
మరుపన్న తెరపన్న మరకన్న స్థిరమన్న చరమన్ననివియరుకకన్న పే
ర్లెంతో వింతలుగా । ఇంతటికీబయలొక్క టెరుగదుగా. 11

తా. మరుపనుమోహ సముద్రమందు అనేక మరుపులుపుట్టి లయించు చున్నవి. యీాయెరుక అనేకచిత్రవిచిత్రములైన పనులను

కనుపరచి కడకేమియు లేక పోవుచున్నది. ఎరుకయనినను మరుపని
నను స్థిరమనినను అస్థిరమనినను యెరుకకే పేర్లు యింతటికీ పరిపూర్ణ
మొక్కటియె నెరుగదని భావము.

కం. మే నెరుకలొకటికొకటియు ! దానికినిదిదీని కదియు ధరబుట్టుగతిం!
నానావిధసంకల్పవి ! ధానము చేజగము లెల్లతమకై తాగలుగూ !
సంకల్పముమానినతొలగూ ! లేనితను వెరుకలు లేనిమూలమునం
దు ! లేనివై నీసుందు లేని వేగదజగముతమకై తాకలుగూ ! సంకల్ప
ముమానినతొలగూ. 12

తా. లోకములో శరీరయెరుక లొకదాని కొకటి బుట్టుచుండు
నటులనే అనేక విధములైన సంకల్పములచేత జగములన్నియు తమంత
టతామే గలుగుచున్నవి. సంకల్పముమానితే తొలగుచున్నది. మూల
ము లేక తోచేదానియందు అబద్ధపుతను వెరుకలు లేని వేగదా ? లేని
వేనని భావము.

కం. ఎరుకతనువులనునొకటిగ।పరికింపగ రాదటంచుపల్కెదరుభువిన్ ।
యెరుకతనువ్రులనుకడపట । గురిగురుతులు లేక రెండు గూడియొక
టౌరా । గురుతగుపడువరకే వేరౌరా। అరమర లేకనవ్వలిబోధవిన
కను। స్థిరముగనీరెంటిమరచినయచలమే గూడియొకటౌరా । గురు
తగుపడువరకే వేరౌరా. 13

తా. ఎరుక వేరనియు, తనువు వేరనియు, ఈరెండొకటి యని
చెప్పగూడదనియు భూమియందు కొందరవివేకులనియెదరు. కడపట
నీయెరుక తనువులు రెండును గురిగురుతులు లేకుండాకూడుకొని ఒకటియై
గుచున్నవి. గురుతు అగుపడువరకు వేరుగా నగుపడుచున్నది అరమర లే
కుండా నీరెంటిని మరచిన పరిపూర్ణమొకటే యగుచున్నదని భావము

కం. రాకకువిధి లేనెరుకకు ! పోకవిధంబొకటి జేసిబోధింపుమనే । వేకర

ణిదెల్పబూనిన । నాకేయపకీర్తిగలుగు నన్నడుగబోకూ । లోక
ముగనుచువ్యాకులపడకూ । రాక కావలలేక పోకకీవలబోక । లేకు
న్నమధ్యనీదేకరణిరొుకటుండునన్న డుగబోకూ । లోకముగనుచు
వ్యాకులపడకూ. 14

తా. రావడానకు కారణములేని యెరుకకు హొయ్యేవిధి యేర్ప
రచి బోధింపమనియెదవు యెట్టులచెప్పబోయినను, నాకే యపకీర్తి
గలుగుచున్నది. నన్నడుగవద్దు. రావడానకవతలలేక, నివతలలేక,
మధ్య నొకటెట్లుండును. ? లేదని భావము.

కం. ఎరుకేయరుకనుయెరుగును । ఎరుక చెపరిపూర్ణమహిమ నెరుగన
శక్యం । బెరుకవుపొడపొళుకువలిక । నెరుగనియావృత్త జయలెట్లె
రుగునెరుకఁ । ఎరుగునననర కాముగనుకఁ మరిఇత రేతర మెరుగ
వెప్పుడునుభా । స్కరతమనములు రెండేతీరో మూరీతిగనే యెట్లె
రుగుయరుకఁ । ఎరుగునంటెనర కాముగనుకఁ. 15

తా. ఎరుక నెరుగునది. ఎరుకేగాని మరియొకటిలేదు. ఎరుకచే
త పరిపూర్ణమహిమ తెలియబడదు. ఎట్లన సూర్యుని చీకటి, చీకటిని
సూర్యు డెరుగనట్లు ఎరుకపొడ నెరుగనిపరిపూర్ణము ఎరుక నెట్లెరుగును?
ఎరుగదు, ఎరుగునంటే నరకమెుచ్చునని భావము.

కం. ఎరుకనుమరుపును నెరిగే। మరివొక్కటిగలదటంచుమహిలోపలనీ ।
యరుకబలపరచి దెల్పెటి । గురుబోధలచాతమనను కుదురునటో
యీ । గురిగురుతులమరచి పోవోయీ । తరుబీజముల కిత రేతర
మూలకముల వే । తరుబీజములరెంటి కరయమూలము లేదుకుదురు
నటోయీ । గురిగురుతులమరచిపోవోయీ. 16

తా. ఎరుక మరుపుల నెరుగుట కింకొక్కటున్నదని భూమియం
దెరుకను బలముచేసిచెప్పె గురుబోధలవల్ల మనస్సుకుదురదు. ఆబోధ
లను వినవద్దు, గురిగుర్తునుమరచిపొమ్ము. చెట్టునకును, విత్తునకును

వేరే ఒకమూలము లేనట్లే ఎరుకమహాపులనెరిగేదియింకొకటిలేదనిభా.

కం. ఎరుగేదెరుకైనప్పుడు। పరిపూర్ణం బెందు కెరుకబడదంటివినీ । య
రుకతనురూపు రేఖల। నెరిగేదొక యెరుగుగాని। నెరుగదీబయలూ।
తనువెరుకలుపోరలేటిగయలూ । ఎరుకబయలును బాగ యెరుగలేన
ప్పుడీ । ఎరుకనుబయలుతానైన్లైహగురాతండ్రీ ఎరుగదీబయలూ ।
తనువెరుకలుపోరలేటిగయలూ. 17

తా. యెరిగేది యెరుకయైనప్పుడు పరిపూర్ణము నెందుకెరుగద
నియంటివి. ఎరుకకు తన రూపు రేఖ విలాసముల నెరిగేనంగ తోకచే
తెలియునుగాని, పరిపూర్ణము నెరుగజాలదు. ఎరుక పరిపూర్ణమును
జూడలేనప్పుడు, పరిపూర్ణ మెరుక నెట్లెరుగును. ఎరుగదని భావము.

కం. తనునొకతలిదండ్రులచే । గనబడెమును వారి వారి గనిరిట్లితరుల్ ।
కనికని బెరగెనుగానీ । గనజనకస్థానమిదిగా గానుపించదుగా । యే
దేవతులీమరుగుగానరుగా । వనజభవాండసృజనమింతెయగుగాని
వినునీనావలన యేమనుజూచేనైనట్లుగానుపించదుగా । యేదేవతు
లీమరుగుగానరుగా. 18

తా. తానొక తలిదండ్రులవలన గలిగెను. అట్లే వారి తలి
దండ్రులు వారివారిని గనిరి గాని మొదట పుట్టుస్థానమిదియని యం
తుజిక్క లేదు. ఈ ప్రపంచసృష్టి యావత్తు నీ ప్రకారము గలుగుచు
న్నది. ఈ మర్మము యే దేవతలుకాని, నీవుగాని, నేనుగాని తెలియ
జాలమని భావము.

కం. భూతప్రపంచకములో । ఖ్యాతిగనాకాశ మొకటి గన్పడుదాని ।
యాతరియచలంబనియమ । ధూతలవలెదెల్పిరమిత దుష్టబోధకు
లూ । వేదార్థసంపదహీనమతులూ । ప్రీతిపరిపూర్ణమిదే తెలుసు
కొమ్మను । ఘాతకగురుబోధపాతకమిదివినకూ దుష్టబోధకులూ ।
వేదార్థసంపదహీనమతులూ, 19

తా. పంచభూతములచే నేర్పడిన ప్రపంచములో ఆకాశము కటి కన్పించుచున్నదనియు, యిదే పరిపూర్ణము గ్రహించుమనియు యమదూతలవలె ఘాతకులైన గురువులు చెప్పే పాతకమైన దుష్టబోధ నువినవద్దని భావము.

కం. వేఁకడగాననిశూన్యం। బాకాశంబనుచులోకులందరనగబా।హ్య కల్పితపవనాదుల। నేకమునికదానిలోన నేబుట్టెననుచూ।బలికిరి రాకపోక గలదనుచూ। చీకాకుబోధలివెకావె వంధ్యాసం। తేకా లమున్నదినీకే తెలియదెమదికినేబుట్టెననుచూ। బలికిరిరాక పోక కలదనుచూ.   20

తా. ఆకాశంగగనం శూన్యంబని అనగా ఆకాశములేని దేనని లోకులవాడుక గదా? లేనిదానియందు వాయువు, అగ్ని, వుదకము, పృధివి, పుట్టినవని చెప్పచున్నారుగదా? ఇవిఅన్నియు చీకాకుబోధలే కదా! గొడ్రాలి బిడ్డనన్నుకొట్టి వచ్చుచున్నాడంటె గొడ్రాలికి బిడ్డ యుండేది లేనిది నీకు తెలియదా? తెలుసునని భావము.

కం. ఆకాశమఖిలశూన్యము। లేకనుతాగలుగుయరుక లేనిదదృశ్యం- బీకార్యకరణములలో। నీకునునాకొక్కరీతినిలచేసిబయలూ - ఇది తెలిసితేసోకదామయలూ। యీకథలెరుగకలోకులెల్లను బయ। లాకాశమని తెల్పెకాకికూతలవినకు యగుపడుబయలూ। ఇది తెల సితేసోకదామయలూ.   ౨౧

తా. అఖిలశూన్యమైనది ఆకాశము, దానియందు కలుగులేని యెరుకకనబడునది గాదు వీనియొక్క నడకలిట్లుండగా పరిపూర్ణము నీకును నాకును ఒక్కటేవిధముగా నిలిచియున్నది. ఈసంగతి చక్కగా తెలిసితే ఎరుకయను మైలసోకదు ఈ సందర్భములు తెలియక లోక ములో నున్న దుర్మార్గులు ఆకాశమే పరిపూర్ణమని చెప్పేకాకికూత లునీవు వినకుమని భావము.

కం ఆకాశమెయావరణము । ప్రాకటపరిపూర్ణమమిత బాహ్యామవి
 షే । పాకృతమునిరావరణము - జేకొసనీరెంటి తెల్విచేగనిపెట్టా-
 తెలిసిన తెల్విపోకటబెట్టూ । రాకపోకలకొక్క ప్రాకారమాకాశ
 మీకడకడ లేనియాకడదె నిర్భయలు చేగనిపెట్టు । తెలిసిన తెల్వి
 పోకడబెట్టూ. 22

తా. ఆవరణమనగా ప్రాకారము నిరావరణమనగా ప్రాకార
ములేనిది ఆవరణమునకు ఆకాశమనియు, నిరావరణమునకు పరిపూర్ణ
మనియు పేర్లున్నవి. ఆవరణమునకు మితి మేరలున్నవి. నిరావరణము
నకు మితిమేరలులేవు ఆవరణమైన తెలవిచేత నిరావరణమైన పరి
పూర్ణము గ్రహించి తెలిసిన తెలివినిబోగొట్టుమని భావము.

కం. ఆకసముబయలటంచును । కూకలుబెట్టుచునుభీతి గొల్పుదురత
 రుల్ । నీకాభయములువలదిక । ప్రాకటముగబయలులోనపరశబ్ద
 మున్నా । నీవదినమ్మియేకరణిగన్నా । ఆకాశ మేశబ్దలోకామెరుక
 విడువు । మేకపరిపూర్ణామాలోకించిమది నుంచు పరశబ్దమున్నా ।
 నీవదినమ్మియేకరణిగన్నా. 23

తా. ఎరుకే సత్యమనిచెప్పే దుర్మార్గపు గురువులాకాశమే
పరిపూర్ణమని కేకలుపెట్టి భయపరచెదరు ఆకాశము శబ్దగుణముగల
దినిజమేగదా ? శబ్దమేయెరుకగదా ? పుట్టుటకు గిట్టుటకు ఆయెరుకే
కారణముగాదా ? పరిపూర్ణమందితర శబ్దములుండునా ? వుండవు
ఈ సంగతులు నీకు ఆరూఢియైయున్నది గదా ? నీకాభీతిని గలుగ
చేయు దుర్మార్గులబోధ వలన భయపడకుము పరిపూర్ణమునే నమ్మి
యుండుమని భావము.

కం. కానని దేశూన్యంబని । కానగనౌనట్టిదెల్ల కనుబయలనినే। నానా
 డెదెల్పితిమరి । కానగనిదిబయలునిదిగో కనుగొనరాదా । ఎరుకే
 శూన్యమనినమ్మరాదా । కానవచ్చెటిబయలు గనినమ్మితేచాలు ।

కాననిదిగానక నేగనుపించక దెపోదా గనుగొనరాదా - ఎరుకేశూ
న్యంబననమ్మరాదా.   24

తా. కనుపడనిది శూన్యమైన ఎరుకయనియు కానవచ్చేదంతా పరిపూర్ణమని నిదివరకే నేనుచెప్పితిని కానవచ్చే బయలిదిగో చూడుము ఎరుకశూన్యమని నమ్ముము కనబడే పరిపూర్ణమును కనినమ్మితే చాలును కనుపించనిది కనుపడకుండా పోవునని భావము.

కం, యరుకకుతనువింద్రియములు । స్థిరముగనవయవములగుచు తిరుగుచునుండుక్ । సురిశబ్దజనకనభమును । పరబయలనితలచబోకు పాపివిగాకూ- మరచినప్రభతిరుగగనరాకూ । నిరతమూకాశమేపరిపూర్ణమనువ్యర్థ । గురుబోధలనువిని గురిమరచిపోయ్యేవుపాపివిగాకూ । మరచినప్రభతిరుగగనరాకూ.   25

తా. ఎరుకకు శరీరము, యింద్రియములు, అవయవములై తిరుగుచుండును. శబ్దగుణకమైన ఆకాశము పరిపూర్ణమని నీవెన్నటికిని తలచకుము పాపివిగాకుము మరచినగుర్తును తిరుగాచూడకుము ఆకాశమేపరిపూర్ణమని చెప్పితప్పుడు గురుబోధలను విని పరిపూర్ణగురుని మరచేవు సుమాయని భావము.

కం. మనకెదుట బయలులోపల । కనవినలేదెరుకదీని కలకాలమునే । గనిశూన్యముయాకనమని । యనవలసెనుదీనివిశ్వమనిరీ మాతంద్రీ దృశ్యమునశ్వరామనిరీతంద్రీ । విను ప్రకృతివికృతిచే తనమాయ జగమని । పనికిమాలినయరుకపరికరములగువిశ్వమనిరి మాతంద్రీ దృశ్యమునశ్వరామనిరితంద్రీ.   26

తా. శిష్యా! మనకెట్ట యెదుట కనుపించు నచలమందు యెరుక కనా, వినాలేదు దీనిని నేను కలకాల మనుభవముచే ఆకాశము శూన్యమని అనవలసివచ్చెను దీనినే పెద్దలు నిశ్చయమనియు కనుప.

డేదంతానుంటు నదికాదనియు పెద్దలనిరిగనుక పరిపూర్ణము తప్పమరే మియును లేదని భావము.

కం. ధ్వనిలేనిచోటుబయలని । ధ్వనిగలిగినదెరుకయనగతగురెండింట్లో।
ధ్వనిమొదలగుతన్మాత్రలు । తనువిశ్వభ్రమలనెపుడు తానిండి
యుండూ । ధ్వనిమరచియున్ననిగనుచుండూ । తనలోనిరణగుణ
ధ్వనినిగురుబోధసా । ధనలోనెమరచినఘనుని మహిమంతటతా
నిండియుండూ । ధ్వనిమరచియున్ననిగనుచుండూ. 27

తా. ధ్వనిలేనిచోటు పరిపూర్ణమనియు, ధ్వని గలిగిన దెరుకయనియు జెప్పబడుచున్నది. యీ రెంటిలో నెరుకధ్వని మొదలగు తన్మాత్రలచే దేవవిశ్వభ్రమలచేత నిండియుండెను. నీలోపలి రణగుణ ధ్వనియైన ప్రణవమును గురుబోధసాధనచే మరచి యేమీలేని నిరామయమైనయున్నని భావమును జెందుమని భావము,

కం. నేననియరిగెటిదేదో । మెనందున లేకబయిటమెలగుచునుండుః ।
గానదియరిగెయరుకను । మేనితోవిడుచుటకుయచలమెఱుకువ
గనరా । దీనికికాలవాలమేలనురా । లేనియనుమానమేమైనగలిగి
యుంటే । మానకసద్గురుస్వానుభవమువిని మెలుకువగనరా । దీనికి
కాలవాలమేలనురా. 28

తా. నేననియెరిగే ఎరుక శరీరమందు వెదకినలేదు. బయటనే యున్నదిగనుక పరిపూర్ణమెరిగే యెరుక శరీరమును విడిచిన పరిపూర్ణమందు జేరేమెళకువను గనుము. దీనికింత ప్రచారమెందుకు, లేనియనుమానమేమైనా వున్నయెడల గురుమూర్తియొక్క స్వానుభవమును విని పరిపూర్ణుడవు కమ్మని భావము.

ఇదియే అఖండభ్రమవిసర్జనప్రకరణంలో భ్రాంతియను యెరుక మూలములేదను ప్రధమబోధ వచనముసమాప్తము.

గురువచనము. శిష్య మూలములేక గు తెఱిగేశరీరమేమి లేదు అనుశృతి వాక్యార్ధప్రబోధలో-

ఈగు తెరిగేశరీరము అనునదే ద్వితీయ్యసూచనము.

అనగా శ్లోకం. అహంకారక్రియామూలం । సర్వకార్యవినిగ్ర హం । మాయామయంజగత్సర్వం । వ్యాపకభ్రాంతి లక్షణం। భ్రమేణ త్వంభ్రమేణాహం । భ్రమేణోపాసకంమనః । భ్రమేణేశ్వరభావత్వం। భ్రమమూలమిదంజగత్.

అనునర్థములో యెరుక పూర్వోక్తవిధిగా తనకు మూలములేక తానుసమస్తమై సమస్తమునుగు తెరిగి సర్వకార్యకారణ నిర్వాహక ముగా మూలములేకనే వ్యవహరింపుచున్నదని సిద్ధాంతవివరణము.

కం. నీరంబొనారికేళము । చేరినగతియెరుకతాను జేకునుమధ్యన్ । వారణభుక్తకసిద్ధసు । సారముగాజొప్పునెరుకీసరణీసీవెరుగూ । రా నిపోనిదానికనుమరుగూ । భూరిపరిపూర్ణమ్ము తేరితాజూచెరుక । తారితనుతనుభ్రమింగినూరికేగన్పడేసరణీసీవెరుగూ । రానిపోనిదాని కనుమరుగూ. 29

తా. టెంకాయకాయనికి నీరు వచ్చిన విధముగా ఎరుక తనం తటతాను మధ్యవచ్చును. ఏనుగుతిన్న వెలగకాయ విధమున కడకే మీలేకపోవును ఈగుర్తు తెలసికొనుము. లేనిపోని దాన్ని చూడ కుము, శుద్ధయెరుక, పరిపూర్ణమునుజూచి తనను తాను భ్రమింగి పరిపూర్ణమయ్యే మార్గమును తెలిసికొమ్మని భావము.

కం. శ్వేతమురుచిమృదుగుణమును । ఖ్యాతి గనేవస్తువందుగలదోదా నిన్ । మాతురుశర్కరయనుచును । యా తెలివిసిగదియునెరుక యెదెయనరాదా । తెలియకున్నవినికనరాదా । ఈ తెలివిచేబయ లటోతుతెలిసితివేని । యీ తెలివినేతెలగదీతుతక్షణమునన దెయ నరాదా । తెలియకున్నవినికనరాదా. 30

తా. తెలుపు, రుచి, మృదుగుణముగల వస్తువును చక్కెర యని తెలుసుకొనుచున్నావు. ఆ తెలసికోను, తెలివియే ఎరుకమైయు

న్నది. నీకు తెలియకుంటే వినరాదా, కనరాదా, యీ తెలివిచేత పరిపూర్ణము యొక్క అంతు తెలిసికొంటివేని యీ తెలివిని క్షణము లోపల నేను తొలగచేసెదనని భావము.

కం. అండముపిండములోవెలి । రెండహములు మొదట జేరి రెండాల్మగ లై । నిండితనుశుక్లశోణిత । ఖండములోనొదిగినగుణకలితము బెనగీ । నొకటికొకటియండాలై చెలగీ । దండిగనాల్గొక్కఖండము జేరియా । ఖండామెరుకనంతునిండే బ్రహ్మాండాముకలితము బెనగీ। నొకటికొకటియండాలై చెలగీ. 31

తా. అంతమనగా పంచభూతస్వరూపమగు మహాప్రకృతి, పిండమనగా పంచభూతవికారమైన ప్రకృతి. ఈ ప్రకృతుల రెంటిలో మొదటి రెండహములు జేరి, ఆలుమగలై శుక్లశోణితముల ముద్దలో నణగి గుణములతోగూడి రూపేర్పడి, ఒకదానికొకటి యండలై యుం డును. పై జెప్పిన రెండుప్రకృతులును యీరెంటిలోని రెండహములు అనగా (ప్రత్యగాత్మ పరమాత్మలు, అనగా చిత్తును చిదాభాసుడును) ఈ నాలుగు ఖండములును జేరి అఖండాకారము నొంది ఎరుక సం తుబ్రహ్మాండము నిండెనని భావము.

కం. రెండహములలోనెరుకయు । పిండబ్రహ్మాండములును పెంపుగనాల్గుక । ఖండము జేరినయరుకా । ఖండంబై ప్రబలెదీని కనుగొను మదుగో । మూలము దీనికుండాబోదదుగో । కొండవలె నిదియు ఖండాఖండములగు । చుండుదీనిపట్టిఖండించు నచలము కనుగొను మదుగో । మూలముదీనికుండాబోదదుగో. 32

తా. ఎరుకయైన ప్రత్యగాత్మపరమాత్మలు అనగా దేహిదేహ ములున్ను పిండబ్రహ్మాండము లనగా ప్రకృతి, మహాప్రకృతులును యీనాలుగు ఖండములును జేరి అఖండాకారమై నిష్కళారూపమై యున్న యెరుకను చూడుము ఇది ఖండాఖండములుగా నగపడుచున్న

ది. దీనికి మూలము లేదు దీనిని ఖండించే పరిపూర్ణ మిదిగో చూడు మని భావము

కం. యెరుకకు పేరులువిను మివు । డెరుకనమరుపనగ చిత్తమింద్రియ మంత్తః । కరణమనమానసంబన । ధరలో సంకల్పమనగ నరేని మ్మాదిగా । నిజపరభేదమరి గేదందురుగా । మరికనుతినునన్న మరు గులన్నజనన । మరణమొందేదన్న యెరిగియెరుగనిదన్న దన రేని మ్మాదిగా । నిజపరభేదమరి గేదందురుగా. ౩౩

తా. ఎరుక పేర్లు చెప్పెదను వినుము ఎరుకయనియు మరుపని యుచిత్తమనియు, యింద్రియము లనియు, అంతఃకరణమనియు, మన స్సనియు సంకల్పమనియు తానియు నితరమనియు కనేదనియు తినేద నియు జననమరణము లొందేదనియు యెరిగేదనియు యెరుగనిదనియు ఎరుక పేర్లని భావము.

కం. ఎరుకేసర్వములగుని । కరచరణశిరోజదంత కర్ణనునేత్రా । ధర శీర్షహృదయముఖములు । పరికరములుగాను తిరుగు పరి పరి గతులా । భూజలవహ్ని మరుదభ్రతతులా । యెరుకే విశ్వముల గుచు హరిహర బ్రహ్మాది । సురగిరితరుచరా చరకోటులై తిరుగూ పరిపరిగతులా । భూజలవహ్ని మరుదభ్రతతులా. ౩౪

తా. చేతులు, కాళ్ళు, తలవెంట్రుకలు, దంతములు, చెవులు, కండ్లు, అధరము, శిరస్సు, హృదయము, ముఖము, వీనిపరికరములు గాచేసికొని భూమియందును జలమునందును అగ్నియందును గాలియం దును, ఆకాశము మొదలగువాని యందును అనేకవిధముల నెరుక సంచరించుచుండును. ఎరుకేవిశ్వములై, బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వ రులై దేవతలై కొండలై చరాచరకోటులై, యున్నదని భావము.

కం. ఎరుకకునగుజననాదుల । నెరుగుటకున్నజభవాది లేఖుల కెల్లా । తెరవగుపడదటహీనవు । నరుడెరుగు నటన్న మాట నగుబాటే

కాదా । మాటలచాత వ్యర్థమే కాదా । గురుభక్తి కేయచల
గురిఁల్వాకనునోటి పారబాటుమాటల మరిజన్మలేదంటె నగుబాటే
కాదా । మాటలచాత వ్యర్థమేగాదా. 35

తా. ఎరుకపుట్టుక మొదలగునవి తెలిసికొనుటకు బ్రహ్మాదుల
కలవిగాదు గురుభక్తిచే అచలగురినిల్వాని నరుడు నేనెరుగుదును నిక
జన్మము లేదనే పారపాటుమాటల వలన ప్రయోజన మేమియు లేదని
భావము.

కం. జ్ఞానేంద్రియకర్మేంద్రియ । మానసముఖకరణవిషయ మాత్రా
దులుభూ । తానీకముమరిజీవవి । ధానములును స్థూలతనువిధా
నాంచితమెరుకా । గలిగితను తాగల్పించేగను కా । వంచననీ పి
చ్చిసంచులో బయలున్న । దంచు దెల్పెబోధలించు కా వినకూ క
థాంచితమెరుకా । గలిగితను తా గల్పించేగనుకా. 36

తా. జ్ఞానేంద్రియములు, కర్మేంద్రియములు, మనోబుద్ధి చిత్త
అహంకారములు పంచతన్మాత్రలు, పంచభూతములు, స్థూలసూక్ష్మ
కారణములు యివియన్నియు నెరుకే. ఇట్టియెరుక తనంతట తాను కల్పిం
చుకున్నది ఈపిచ్చి సంచులో పరిపూర్ణమున్నదనే దుర్బోధను కొంచె
మైనను వినకుమని భావము.

కం. తల్లులుదండ్రులునసుజులు । చెల్లెంద్రాత్మజకళత్ర జనసమితియు
గా । కల్లోలమగుచు నెరుకే । ముల్లోకము లెల్ల తానై మునుగు
మోహామునా । చేటెరుగదు పిల్లమూర్ఖమునా । కల్లతను వెరు
కలవల్ల నేర్పడిబైటి । చల్లాటమెరిగిన నల్లల్లాడ దేపోదే మునుగు
మోహామునా । చేటెరుగదుపిల్లమూర్ఖమునా. 37

తా. తల్లులు, తండ్రులు, నన్నదమ్ములు, అప్పచెల్లెండ్లు,
పుత్రులు, పుత్రికలు, భార్యా మొదలగు వారుగా నమిత మోహముచే

నల్లకల్లోలముగా ముల్లోకములు నిండియున్నది. యీ ప్రకారం అబద్ధమైన తనువెరుకలవలన నేర్పడి పరిపూర్ణమును నెరుగగనే మాయమైపోవునని భావము.

కం. వనితానందనచందన । తనువిషయేంద్రియసుఖాది తన్మయభ్రమలం । దనవరతముసోక్కిటియా । మనసగునెరుకచలవార్థిజమహిమా వాసనలా । యెక్కించుక గనిసమయూనటులా । ఘనపుష్పమకరందాజనసేయు భ్రమరమే । దినము చంపకకుసుమమునుసోకి మృతిబొందుమహిమా వాసనలా । యెక్కించుకగని సమయునటులా.　　　౩౮

తా. ప్రతిపుష్పము నందలి తేనెనుగ్రోలి మదించి యానందముచేనుండు తుమ్మెద చంపకపుష్పమునుసోకిన వెంటనే మృతిబొందునట్లు, భార్యా పుత్రులు చందనాది విషయేంద్రియ సుఖముచే నెల్లప్పుడు సొక్కుచు ఆనందించుచున్న మనసైన యెరుక పరిపూర్ణ మహిమ వాసన కొంచెమైనను సోకినయెడల నమసిపోవునని భావము.

కం. ఎరుకేవర్ణాశ్రమసం । చర యోగవిధానయజ్ఞ జపతపకర్మా । చరణాగమబలివిద్యా పరికరములగానుతాను ప్రబలితిరుగునురా । ఎప్పుడుబయ లెరుగబోనిదిరా । యెరుకేఇహపర సౌఖ్య మెరుకేప్రపంచము యెరుకేనీవునేను యెరుకేసమస్తము ప్రబలితిరుగునురా। యెప్పుడు బయ లెరుగబోనిదిరా.　　　౩౯

తా. వర్ణాశ్రమ ధర్మములు, యోగములు, యజ్ఞములు, జపతపకర్మలు, ఆగమములు, బలులు, మొదలగునవి ఎరుకే యిహసుఖము, పరసుఖము, ప్రపంచమంతయు నెరుకే నీవు నేను సమస్తమెరుకేయగును, పరిపూర్ణము దేనిని నెరుగదని భావము.

కం. యెరుకేభక్తివిరక్తియు । యెరుకేభవబంధమోక్ష మెరుకేజ్ఞానం। బెరుకేనాదముబిందువు । లెరుకేకళగురువుశిష్య లెరుకేరాత్రింది ।

యెరుగనిదు_త్తబయలానుకోండీ । యెరుకేవిదావిద్య లెరుకేమా
యాప్రకృతు । లెరుకేజీవేశ్వరు లెరుకేసర్వమువిను మెరుకేరాతం
డ్రీ । యెరుగనిదు_త్త బయలనుకోండీ. 40

తా. భక్తి, విరక్తి, భవము, బంధము, మోక్షము, జ్ఞానము అజ్ఞానము, నాదుబిందుకళలు, గురువు, శిష్యుడు, విద్య, అవిద్య, మాయ, ప్రకృతి, జీవుడు, యీశ్వరుడు, సర్వము యెరుకేనని తెలిసికొమ్ము. ఎరుగకుండా నుండునది పరిపూర్ణమేనని భావము.

కం. జపవేదధ్యయనాదులు । యుపవాసవికారజనకయుగ్రతపంబుల్ ।
అపరిమితయోగకర్మలు । కుపితమనోదానధర్మ ఘోరకృత్యము
లూ । మంత్రోపాసనాదులమితములూ । విపరీతముగనెరుకేజేసు
ననొకపరి । కపటబ్రహ్మాత్య దుర్వ్యాపములునేయును ఘోరాకృత్య
ములూ । మంత్రోపాసనాదులమితములూ. 41

తా. జపము, వేదాధ్యయనము, వికారమైన వుపవాసములు, తపములు, యోగములు, కర్మములు, దానధర్మములు, మంత్రతంత్ర వుపవాసనాదులు, బ్రహ్మహత్య మొదలగు ఘోరకార్యము లెల్లను నెరుకే చేయుచుండునని భావము.

కం. గంగాది సర్వతీర్థము । లంగలయుగ దిరిగితరు శిలామృణ్మయ
లో । హాంగప్రతిమాపూజలు । సాంగముగాజేసిపరమ సాధక
మానా । సర్వార్థశ్రుత్యర్థముల్వినినా । అర్థానర్థబహుళ
వ్యర్థదుష్ప్రక్రియలబ్ధి । వృద్ధికై యెరుకే దుర్బుద్ధితో తాజేయుసా
ర్థకమానా సర్వార్థశ్రుత్యర్థముల్వినినా. 42

తా. గంగ, యమున, సరస్వతి, మొదలగు యెన్నినదులలో మునిగినను కొయ్యలు, రాళ్ళు, మట్టిలోహములు మొదలగువానితో జేసిన ప్రతిమలకు పూజలెన్నిచేసినా, యెన్నిపురాణములు వినినా, నేమిప్రయోజనము కలుగును? ఏమిన్ని ప్రయోజనములేదు అనర్థ

మును గలుగజేయు దుష్క్రియలు వృద్ధిజెందుటకై యెరుకేదుర్బుద్ధి తో జేయుచున్నదని భావము.

కం. స్నానసంధ్యాచమనవి । ధ్యానమహాయోగభోగదారుణలయసం ।
ధానసుకర్మసునిష్ఠప్ర । ధానపరాధీనదేవతారాధనములూ । ధర్మా
ర్థసత్కామ్యసద్విధులూ । లేనియెరుకేతాను పూనిజేసును కాని।
కాననిబయలుయే కథలెరుగదెన్నటికి యారాధనములూ । ధర్మా
ర్థసత్కామ్యసద్విధులూ । లేనియెరుకేతాను పూనిజేసును కాని।
కాననిబయలుయే కథలెరుగదెన్నటికి యారాధనములూ । ధర్మా
ర్థసత్కామ్యసద్విధులూ. 43

తా. స్నానము, సంధ్యావందనము, లయ, హటయోగాదులు దేవతారాధనలు, ధర్మార్థ కామమోక్షములు, మొదలగు విధులు, ఎరుకేచేయుచున్నది గాని పరిపూర్ణమే సంగతి నెరుగదని భావము.

కం. యెరుకేచదివించునువిను । యెరుకేతా చెప్పకొనును యెరుకేదె
లుపున్ । యెరుకేయాక్షేపించును । యెరుకేకడజిక్కి జిక్క కెగు
రురాపుత్రా । బయలీకళలెరుగదుపుత్రా । యెరుకతానొకవేళపరి
పూర్ణసూచన । నెరిగితేనిల్వక పరిశూన్యమైజిక్క కెగురురాపు
త్రా । బయలీకళలెరుగదుపుత్రా. 44

తా. చదివించేది ఎరుకే, వినేది ఎరుకే, చెప్పకునేది ఎరుకే చెప్పేది ఎరుకే, ఆక్షేపించేది, ఎరుకే ఇట్లుజేయుచూ నొకప్పడు పరి పూర్ణసూచనమైన యెడల నెక్కడను జిక్కక శూన్యమై యెగిరిపోవు ను. పరిపూర్ణమీ తిప్పలెరుగదని భావము.

కం. కొందరుయెరుకనుగనిసా । క్ష్యందురుయదిసాక్షిగా దహంకృతస
త్వం । బందురు నేనునునదిగా । నందరిలోనహమెబుట్టి యం
దందేపోనూ । యెరుకహములకు పొందొక్కటేనూ । యెందు
జెందనిబయలు నందహముగల్గిని । స్వంధేహమ్ముగతానే నమసి

తాగనుపడక యుందందేహోనూ । యెరుకహాములకు పొందొక్కటేనూ. 45

తా. కొందరెరుకను జూచి సాక్షియని చెప్పుదురు. కొందరది సాక్షిగాదు సత్వగుణ ప్రధానమైన అహమని చెప్పుదురు. నేనట్లు చెప్పను. అందరిలోను అహముపుట్టి యుందేనసించి పోవుచున్నది. ఎరుక అహములు రెండునొక్కటేయగును. దేనికీనంటని పరిపూర్ణము నందు అహముతోచి అందేసమసిపోవు చున్నదని భావము.

కం. కొందరుకర్మలుశ్రేష్టం । బందురుహరిహరులభజన యత్యంతసుఖం । బందురుజపతపములు తె । న్నందురు నీవిట్టి భ్రమల సంశయపడకూ । దురపేక్షలు నిందెలకొరకూ । సందేహముల బొందీ వెందరినడిగిన । మందియరుకవృద్ధి బొందుకథదెల్పేరు సంశయపడకూ । దురపేక్షలు నిందెలకొరకూ. 46

తా. కర్మలు శ్రేష్టమని కొందరును హరిహరాదుల భజన జేయుట సుఖమని మరికొందరును, జపతపములు ముక్తికరములని కొందరును చెప్పుదురు, సందేహము పెట్టుకొని నీవెందరినడిగినను ఎరుక వృద్ధియగు సంగతులే చెప్పెదరు దురపేక్షలు నిందెలకొరకేగాని వేరు కాదు నీవిట్టిభ్రమలు పెట్టుకోవద్దని భావము.

కం. కొందరుభక్తివిరక్తుల । పొందిరమారమణునభవు పూజించుటశా । గందురు భజనమహాఫల । మందురువ్రతదానధర్మ మహిమలన్నిటినీ । దెలుపుచుపుణ్యా మందురీభువిని । కొందరు షణ్మతమునందు మోక్షముగల । దందురీబోధ లానందపడుచునా వినకూ మహిమలన్నిటిని । దెలుపుచుపుణ్యా మందురీభువినీ. 47

తా. భక్తివైరాగ్యములు గలిగి శ్రీమహావిష్ణును, శివుని పూజించుట మేలని కొందరెదరు, భజనచేయుట వలన మహాఫలమని

కొందరనెదరు వ్రతములు, దానములు చేయమని ధర్మములు జేయ మని మరికొందరు చెప్పెదరు, మరికొందరు షణ్మతములందు పుణ్యము గలదని చెప్పుదురు. యెవరెన్ని జెప్పినను నీవానందపడుచూ వినకుమని భావము.

కం. కొందరుతారకముద్రల । యందభ్యానంబులేక యపరోక్షములే
దందురు సాంఖ్యాదికముల । యందాత్మవిభూతియున్న దందురీ
ధరలో । పైబడి తెలుపుచుందురందరిలో । నెందరేమిదెల్ప సందు
బోకను నేను ముందుదెలిపిన బోధ చందమువిడువకు అందరీ ధర
లో । పై బడిదెలుపుచుందురందరిలో.   48

తా. తారకముద్ర లభ్యసింపకుండా అపరోక్షమైన పరిపూర్ణ మెల్లు తెలియునని కొందరనెదరు. సాంఖ్యమువందు ఆత్మవిభూతి యున్నదని మరికొందరనెదరు యీ ప్రకారమీధరయం దనేకులుపై పైబడిబోధింపు చుండెదరు. ఎందరెన్ని చెప్పినను వాటినినీవు వినక నేనిదివరకుచేసిన బోధను విడువకుమని భావము.

కం. స్వామినినీవునెరుంగవు । స్వామెరుగడుసర్వద్రుశ్య జడమగు నిను
నీ । వేమెరుగవునే దెల్పెద । నీమహిచాదస్తబోధ నేమి విననే
లా । చూడుమిదిగో దేవు నీవేళా । నామరూపములేని స్వామి
నెరిగినసర్వ । భ్రామికవిడిచిపై దేమోనన్నడుగుము నేమి విన
నేలా । చూడుమిదిగో దేవు నీవేళా.   49

తా. నీవు దేవుని నెరుగవు కనుపడే ప్రపంచమును దేవుడెరు గడు. నీకేమిన్ని తెలియదు నేను చెప్పెదను విను ఈభూమియందీ చాదస్తపు బోధవినుటవల్ల నేమిప్రయోజనములేదు. ఇదిగో దేముని నేజూపుచున్నాను, చూడుమని నామరూపరహితమైన పరిపూర్ణమెరిగి నపిమ్మట పైనేమియున్నదో నన్నడుగుమని భావము.

కం. ఎన్నగవన్నెలునైదును । తిన్నగకలసున్నచోటు । స్థిరహృదయ

మునం । దున్న దెయరుకనిశ్శృతులం । దన్నిటిలో నుండి తెలుపు
నదియేమోవింతా । అనుభవ మొక్కటున్నదీచంతా । ఇన్ని గాధ
లునేలా వన్నెలెన్నిమీకీ । యున్న బయలుగాన కున్నము క్తెటు
గల్గు నదియేమోవింతా । అనుభవ మొక్కటున్నాదీచంతా. 50

తా. శిష్యా! పంచరంగులొకటిగాగూడిన చోటు హృదయప
ద్మమని, అనగా సహస్రారమనియు, నెరుక యాహృదయపద్మమందు
న్నదనియు, వేదములు వింతగా పలుకుచున్నవి. దీనిని దెలసికొనుట
మోక్షమని పెద్దలుచెప్పిరి. సర్వవర్ణములను మీరిన పరిపూర్ణమును,
అనుభవముమీద తెలసికొనకుండా మోక్ష మెట్లుకలుగును ? కలుగద
నిభావము.

కం. కంటికిలోపలికంటిలో , నొంటరిగా నున్న స్ఫటిక మూర్ధ్వముగా
మి । న్నంటగనీలోగనిము । క్కంటివి లోకింపనెదుట గన్పిం
చుచేదీ । యరుకేలేని దంటెతప్పేదీ । కంటిమింటికినే మంటని
బైటనిలు । చుంటెయెరుకనిన్నంట గలుగునే తంత్రి గనుపించు చే
దీ । యెరుకేలేనిదంటె తప్పేది. 51

తా. కంటిలోనుండు పాపలనడుమ స్ఫటికకాంతిగల ఆపోజ్యో
తియను నూర్ధ్వకుండలియున్నది. అదే యెరుక. దానికిపైన నేమియు
లేని నిరామయమైన పరిపూర్ణమేమున్నది. నిల్వని ఎరుక లేదంటేతప్పే
మియున్నది. కంటికి మింటికి నంటని పరిపూర్ణమందునవుంటే ఎరుక
నిన్నంటునా ? అంటదనిభావము.

కం. జోడగుకాటుకపక్షుల । కూడలి మధ్యమున నల్ల గ్రుడ్డున్నది
యా । నీడనడిగ్రుడ్డునడుమను । పోడిమినొక తేజముండు భువి
గనవోయీ । బయలిదెచాల వేడుకొనవోయీ । అవిరళశర క్త
శ్వేతారుణపటలమై । భవకేవలాఖండ ప్రవిమలతేజమూ భువి
గనవోయీ । బయలిదెచాల వేడుకోవోయీ. 52

తా. శిష్యా! కాటుకపిట్టలనగా కంటిపాపలు. అవి కూడియుం
డుటకై నీలతోయదమనెడు నల్లగ్రుడ్డున్నది. అట్టిగ్రుడ్డునడుమ నద్భుత

మైన నొక తేజస్సున్నది. అదియే నిష్కళ, అదియే మహాలింగము, అదియే ఆపోజ్యోతి, అది పరిపూర్ణమందే వ్యాపించియున్నది. ఇదియే పరిపూర్ణము వేమకొనుము. అది ఎరుపు, తెలుపు, నలుపు, పసుపు, ధూమ్రము, ఆకుపచ్చ, యీ ఆరువర్ణములను మీరి పరిపూర్ణ మందు వ్యాపించియున్నదని భావము.

కం. కంటిలో మెలగెటివస్తువు । కంటిలో వెలిలోను నెపుడు గనువస్తువులుగ । జంటలుగ పెణపరంబయి । గుంటలో తానొదిగిమూల కుహరములోనా । మెరుకై పుట్టి రెంటి సఖమునా । మింటి దృష్టి బెట్టి రెంటినట్టనడిమి । తంటే బెరుగుబొక్క టంటురాయి తొక్క కుహరములోనా । మెరుకై పుట్టిరెంటిసఖమునా,   ౫౩

తా. కంటిలో ప్రకాశించు తేజమే లోపల వెలుపల నుండు వస్తువులను చూచుచూ, వ్యష్టిరూపమైన నొకమూలనుదాగి మెరుకై పుట్టి భ్రమకు కారణభూతమైనది. ఊర్ధ్వదృష్టి బెట్టి, ఇడాపింగళలనడుమ నాపోజ్యోతిస్థానమైన సుషుమ్నానాళమే యింత తంటాలు బెట్టుచున్నది. ఆరంధ్రమునకంటురాయి తొక్కుము. అనగా దేనిచేతనైతే పరిపూర్ణము నెరిగితివో నా గుర్తును మరచిపొమ్మని భావము.

కం. పుట్టించదు తాపుట్టదు । పుట్టుటగిట్టుటల యొక్క పొల్పొందొక టే । తట్టెరుగదన్య దుఃఖము । పట్టెదెప్పటికి లేదా పరిపూర్ణము నకూ । ప్రత్యక్షమైనట్టిదైవముకూ । వట్టినిందెలు దీని కెట్లుబెట్టుదు నెరుక । పట్టువిడుపులువిడిచి ఘట్టిబయలికనమ్ము పరిపూర్ణము నకూ ప్రత్యక్షమైనట్టి దైవముకూ,   54

తా. ప్రత్యక్షదైవమైన పరిపూర్ణ మొక దానిని పుట్టించదు, తానుపుట్టదు పుట్టుచావులయొక్క పోలుపొందు తానెప్పుడు నెదురుగ తనకు దుఃఖమే లేదు. ఇతరదుఃఖము తానెరుగదు. ఇటువంటి దీనికి వట్టినిందలు నేనెట్లుపెట్టుదును. ఎరుకపుట్టుటగిట్టుటయును భ్రమనువిడచి ఘట్టిగా పరిపూర్ణమును నమ్మమని భావము.

శ్రీగురు వచనము.

శిష్యా! మూలములేక గుర్తెరిగే శరీరమేమీలేదు. అను శ్రుతివాక్యార్థబోధలో ఏమీలేదు అనునదే తృతీయసూచనము.

గురువాక్యము.

శ్లో॥ భ్రాంతిజ్ఞానం పరిత్యజ్య। సర్వంనాస్తినిశ్చితం। ద్రష్టాదృశ్యం జగత్సర్వం। సంభవంనాస్తిసర్వదా। వృథాభ్రాంతిర్వృథాభ్రాంతి। ర్వృథాజ్ఞానం వృథావృథా। వృథాపం దేహసమ్మోహో। వృథాజ్ఞానం పరిత్యజేత్। భ్రాంతిజ్ఞానేద్వయంనాస్తి। నాస్తిసందేహమద్భుతం। అస్తినాస్తిద్వయంనాస్తి। నిర్ణయోనాస్తి సర్వదా॥

గురువాక్యము.

ఎరుకకు మూలములేదు గదా? యిట్టి మూలములేక గుర్తెరిగేశరీరమునకు యిదివరకు చేసిన బోధప్రకారము యేమిమూలాధారమును ప్రవర్తించెనో తెలియదు గదా? యీసందర్భములో యేమీలేని దేనని యీవాక్యనిజార్థము. అయితే ఏమోకలదని అనాదిగా అనుమానించుచూ వెంటనొచ్చేదే భ్రాంతి ఇదేవిభ్రమ ఇదే ఎరుక ఇదే జననమరణమూలము ఇదే జడ అనృతదుఃఖపుంజము ఇదే స్వప్నసమాన భోగము. ఇదియే కలలోని రూపములు మేల్కొనిననేమియు లేదు ఏమీలేదను నీవాక్యముచేత సర్వభ్రాంతి జ్ఞానరహితసిద్ధాంతము స్పష్టమైనది.

కం. ఇలలోపల మనుజులకున్। కలకల్గినవేళ కార్య కల్పితమై యా। కలమేల్కొనిచూచినలో। పలసర్వవిచిత్రవస్తుభ్రమ లగుపడునా। కలలోమెల్కొ కలగకపోనా। చెలగినీయెరుకటుల కలగి మరల తానే। తొలగినవెనుకది తలపులోపల వస్తుభ్రమ లగుపడునా। కలలోమెల్కొ కలగకపోనా.

తా. భూమియందుండువారికి స్వప్నమువచ్చినప్పు డనేకపనులు వానియొక్క అనుభవము కలిగి మెళుకువవచ్చినప్పుడు కలలో తానను భవించిన భ్రమరూపమైన యనుభవము కనుపడునా ! కలలో మెలకువరాకపోనా ? ఆప్రకారమే యెరుక తోచి తొలగిపోయినపిమ్మట భ్రిమ కలుగదని భావము.

కం. కలలోపల నొకపొలతిని । గలసికతాబ్దములుగ కాంక్షలచేతన్
మెలగియపరిమితసుతతతి బలధనసంపదలుగలిగి భాసిల్లెమరలా ।
ఘడియలోమేల్కనిజూచిబయలా । కలదెలసిపూర్వవికల్పభోగము
లొంద । నలవిగానిరీతి కలయ కెరుక తొలగుభాసిల్లి మరలా । ఘ
డియలో మేల్కని జూచి బయలా. 56

తా. స్వప్నమునం దొక స్త్రీని పెండ్లిచేసికొని మహాకాంక్షలచేత నూరు సంవత్సరము లనేకసుఖములబొంది అనేకమంది కొడుకులను కుమార్తెలను కనుక్కొని, విశేషముగా బల ధనసంపదలచే విఱ్ఱవీగుచుండి ఒక ఘడియలో మెళుకువవచ్చి చూడగా తాను స్వప్నమందనుభవించిన దేదియు లేకపోయినటులనే ఎరుక లేకపోవుచున్నదని భావము.

కం. హెచ్చుసుషుప్తిలోమెళుకువ । మచ్చికనేలాగు గలిగి మరలసు
షుప్తిన్ । జొచ్చెనగుతీఱబయలులో । వొచ్చే పొద్యోటి యెరుక
తెచ్చునతండ్రీ । వొచ్చివిచ్చి చచ్చారాతండ్రి । వచ్చాపోవుట
లోన అచ్చుగ బయలెరుక । యెచ్చట నిల్వని ముచ్చట వినకుం
టె వొచ్చును తండ్రి । వొచ్చివిచ్చి చచ్చారతండ్రి. 57

తా. గాఢనిద్రయందు మెలకువవచ్చి తిరిగి నిద్ర యేలాగువచ్చునో అటువలెనే నీ పరిపూర్ణమందు తోచితోచకపొయ్యే ఎరుక భ్రమనుగలిగించును. ఎరుకవచ్చిపరిపూర్ణసూచన కాగానేమాయమైపోవును. యీపరిపూర్ణమందెరుక తోచికనుపడకుండా పొయ్యేబోధ వినకుంటెభ్రమకలుగునని భావము.

కం. ఏలాగుననీయెరుకకు । మూలాధారంబులేకమునునుదయలయా ।
ద్వ్యాలంబమెట్లుకలిగెను । చాలగనాశ్చర్యమంది సంశయపడకూ ।
జూడగనింద్రజాలామాఖరకూ । ఆలోచింపకు విగ్రహాలకేలాగు
దై । వాలపేర్లోచ్చి యవలీలతోలిగినరీతి సంశయపడకూ । జూ
డగనింద్ర జాలమాఖరకూ. 58

తా. మూలములేని ఎరుకకు పుట్టుట గిట్టుటలనే వ్యాపారమె
ట్లుగలిగెనని ఆశ్చర్యపడి అనుమానించకుము. విగ్రహాలకు దేవుండ్లపే
ర్లంతలోవచ్చి నంతలో పోయినరీతిగానున్నది. కడ కాలోచింపగాయిం
ద్రజాలముగా నున్నదని భావము.

కం. యంతలోవింతలోవింతగ । నంతంతట యెరుకబుట్టి నానామయ
మై । యంతటజూచినతనుదా। నెంతటనోమాయమగుచు నేమగు
పడదూ । గనుపడనట్టి భ్రాంతి కాబోదూ । సంతోష సుఖదుఃఖ
మెంతలోనుదయించి । యెంతలోబోనుసీ సంతనంత కాద నేమగు
పడదూ । గనుపడనట్టి భ్రాంతిరాబోదూ. 59

తా. ఈ పరిపూర్ణమం దెరుక అంతలోనే మహావింతగాబుట్టి,
అంతలోనే వృద్ధియై అంతటా వ్యాపించి తనను తా నెరిగినవెంటనే
తనంతటతానే కనబడకుండా మాయమైపోవును. కనబడకుండావుండేది
భ్రాంతి కాదు, సంతోషము, సుఖము, దుఃఖము, ఎంతలో గలుగుచు
న్నవి. ఎంతలో పోవుచున్నవి. అప్పుడే కలిగి అంతలోనే పోవుచున్నవి
ఎరుకసంగతికూడా నిటువంటిదేనని భావము.

కం. వారధిలోపలవనగం । ప్లూరికెతను దామెబుట్టియూరి కేనణగు ।
ధారుణినీయెరుకటు సా । ధారణముగబుట్టిగిట్టు దైవాధీనముగా ।
తనకల్మిలేములుతా మెరుగునుగా । నీరీతిపరిపూర్ణ వారాశిలో
నెరుక । పేరులేకవచ్చి యూరులేకపోను దైవాధీనముగా । తన
కల్మిలేములు తా మెరుగునుగా. 60

తా. సముద్రమందు దొడగండ్లు తమకు తామేపుట్టి తమకు దామ ణగిపోవునట్లే జగత్తున నీయెరుక సాధారణముగాదోచి యేమీలేకుం డాబోవుచున్నది. యీ ప్రకారము పరిపూర్ణసముద్రమునం దెరుకపేరు లేకుండావచ్చి పూరులేకుండా పోవుచున్నదని భావము.

కం. కట్టెలలోలేక నాకానాక । పట్టునదావాగ్నిబుట్టి ప్రజ్వలితంబై ।
గిట్టునని తెలిసి యచలపు । గట్టునతానిలచిచూడ గనుపించ దెరు
కా । గురుసూత్రపు గుట్టిదేగనుకా । వట్టిబైటతానే పుట్టిగిట్టేయె
రుక । నట్టేటముంచినీ పెట్టుజూపించును గనుపించదెరుకా । గురు
సూత్రపుగుట్టిదేగనుకా.　　　61

తా. శిష్యా! కట్టెయందు నిప్పు కనుపించకుండా మరియొకస మయమున నాకట్టను మధించుటవలన నిప్పుగనుపించి, యానిప్పాకట్ట నుకాల్చి తానును సమసిపోవును. తెలిసికొని పరిపూర్ణగట్టుననుండి చూడ ఎరుక కనబడకుండును. ఎరుక తానేవచ్చి, తనకుతానే వృద్ధి పొంది, తనకుతానే నశించిపోవును. చావుపుట్టుకలుకల యీ సంసార సముద్రమున నిలుచుండి పరిపూర్ణమును తెలిసికొనినయెడల నాసంసా రసముద్ర మింకిపోవునని భావము.

కం. వారిదములోన మెరుపులు । వారాశిని బుద్బుదములు వరరవికిర
ణా । ధారమునసీలమణులిక । నూరికెగన్పించుమాశ్కి నుదయిం
చు నెరుకా । అంతట నెటకో పారిపోగనుకా । ధారుణికల కాల
మారీతినుండక । మారిమారిపగలు మరిరాత్రులై జరుగు నుద
యించు నెరుకా । అంతట నెటకో పారిపోగనుకా.　　　62

తా. మేఘమందు మెరుములు, సముద్రములోబుగ్గలు, సూర్య కిరణముల దీప్తివలన నీలమణులు నూరకనే కనుపడేరీతిగా ఎరుకతో చుచున్నది. మరియు భూమియందొక టేవిధముగానుండక, పగలుగా ను, రాత్రిగాను మారినట్లు ఈయెరుకపుట్టి అంతలోనే మటుమాయ ముగా పోవునని భావము.

కం. దేహికి దేహావస్థలు । దేహములోగలిగి మరల తెరపగురీతిగా। ఊహ తెరుంగనిబయలులో । సాహసమున లేనియెరుక సరిబయలుగాంచీ । తనరాకపోకలు తానునెంచీ । వ్యాహింపతుణమయినమోహాహరింపక తన । యూహాపోహాలతోడ నాహద్దులోనణగు సరిబయలుగాంచీ । తనరాకపోకలు తానేనెంచీ. 63

తా. శిష్యా ! మానవుని దేహమం దనేకావస్థలుగలిగి పిమ్మట నవి లయమైపోవురీతిగా లేనియెరుక పరిపూర్ణముగుజూచి తననిజమును గహించి కొంతసేపైనను నిలచుటకు లేక తానెందును నిలువక సకలేంద్రియములు తన వెంటరాగా తన ముచ్చటలువిడిచి తనకు తానే మటుమాయముగా బోవుచున్నదని భావము.

కం. తనువెరుకలు రెండునుమరి । తనుకోరలును లేనియచల దర్శనమెందా । కనుగాదోనంతవరకును । జననవినాశములు విడువజాల వెప్పటికీ । నీరెండనృతముగా వెప్పటికీ । పనిలేనిపనిబుట్టి పనులుబెరిగినట్టి । పనికిమాలినయెరుక పనులేపనులై విడువజాల దెప్పటికీ । నీరెండనృతముగా వెప్పటికీ. 64

తా. శిష్యా ! తనువెరుకలులేని పరిపూర్ణదర్శన మెందాక కాదో నంతవరకు యీరెండునబద్ధములు కావు. పనిలేనిపనిబుట్టి, పనులు వృద్ధియయ్యే పనికిమాలిన ఎరుక పనులు విడువజాలవు. జనన, మరణ, ప్రవాహము తప్పదుగాన, పరిపూర్ణదర్శనము చేసికొమ్మని భావము.

కం. కనుపడికనుపడదెరుకే । కనుపడసాగిననుమేఘు గణమెల్లెడలం । పెనుచీకటిపెణపరమై , కనుచూపినమాట్కి తానే కడువిస్తరించూ । అంతలో శూన్యమైపోదలంచూ । కనుపడిభ్రమచేత ఘనమైలెక్కకుమిగిలి , వెనకతిరగదుదాని కనిపెట్టితగ్గించు కడువిస్తరించూ । అంతలోశూన్యమైపోదలంచూ. 65

తా. ఎరుక కనుపడి కనుపడకుండును, కనుపడ ప్రారంభించిన యెడల నాకాశమున మేఘములు కూడికొని దట్టముగా వ్యాపించి చిక్కచీకటైనట్టు విస్తరించును. నిమిషములో మేఘము లెల్ల విచ్చిపోయి నిర్మలమైనట్టే, అంతలో యేమీ లేకుండా పోవును. భ్రమగలవానికి ఎరుకదట్టమై, వెనుకకు తిరుగనివ్వదు. నీవు గనిపెట్టి భ్రమ తగ్గించుమని భావము.

కం. అంకెకుడిప్రక్కసున్నలు । పొంకముగానున్న లెక్క భువి పెంపగునా । యంకెకు నెడమనుసున్నలు । సంకోచము లేక నిలుప సంఖ్యలేర్పడునా । లేకుండునట్టుండుదూరమునా । సంఖ్యయెట్టిదో కాన నింకనివాయెరుక । వంక మానినని రంకురమైపోదే సంఖ్య లేర్పడునా । లేకుండునట్లుండుదూరమునా,   66

తా. శిష్యా! అంకెకు కుడిప్రక్కన సున్నలుంచిన లెక్కయధికమగును. నాసున్నలు అంకెకు నెడమప్రక్కనుంచిన లెక్కకురాకుండా వృథయైపోవును. ఆసంఖ్య యెట్టిదో నీవాలోచించి పరిపూర్ణమును నమ్మి, అబద్ధపుయెరుకజోలి మానిన, ఎరుకే మాయమైపోవుచున్నది. పరిపూర్ణ మేకరీతిగానే నిండియున్నదని భావము.

కం. నాదన్న దెరుకసున్నకు । మీదనుతనువనెటిసున్న మీదనునున్న । యేదున్న నన్నిసున్నల । నాదయియున్నట్టిసంజ్ఞ నాకే తెలుసునురా । సున్నలుతుడువ శుద్ధబయలౌరా । అదినీసున్నలకేది దరిగాదోచేపాను । చేరుడిచినాదిగువ గలసంజ్ఞలన్నియు నాకే తెలుసునురా । సున్నలుతుడువ శుద్ధబయలౌరా,   67

తా. నాదియనునట్టి యెరుకయనుసున్నకు పైగానున్న శరీరమనునట్టి సున్నయు, యింకా నెన్ని సున్నలున్నను, శరీరమనునట్టి సున్నను తుడిచివేసినయెడల నాది యనుదాని సొజ్ఞ నాకే తెలియుచున్నది. సున్నలన్నియు తుడువగా శుద్ధపరిపూర్ణమగుచున్నది. మొట్టమొదట

నీసున్నల కేదిఆధారముగా నోచెనో నాపాదును గురుకరుణనుపొంది తుడిచి వేయుమని భావము.

కం. నాదములోపలినాదము । నాదములోపలి సునాదనాదాంతనిరా । చ్ఛాదననిశ్శబ్దమహా ! మోదిత పరమార్థతత్వ మూలమునం దూ । సంశయమేమీ లేదులేదందూ । సూది మొనచూపుపోపా దుకొన్నబయట । వీధిలోయెరుకయున్నాదో లేదోచూడు మూల మునందూ । సంశయమేమి లేదులేదందూ. 68

తా. ఓంకారాంత్య ఘంటానాదాంతమైన నిరామయ నిశ్శబ్ద పరిపూర్ణతత్వమం దెంతమాత్రమును సంశయములేదు. సూది మొన బెజ్జములోనున్న పరిపూర్ణమందెరుకయున్నదో లేదోచూడుము. అటుల కనిపించిన నీకారూఢియగునని భావము.

కం. కనుపించనట్టియెరుకను । కనుపించే బయలులోన కనుపించుననే। ఘనవాదమేమిసుఖమగు । పనిలేకను జేసినారో భ్రష్టజనులెల్లా । ఛీవినకూయసహ్యాకథలెల్లా । మునున మేధ్యమునంటి వెనకనీటితో గడుగు । మనుజునిక్రియ రోతయనకెట్లుజేసిరో భ్రష్టజనులెల్లా । ఛీ వినకూ యసహ్యాకథలెల్లా. 69

తా. తానుతప్ప వేరులేని స్వతస్సిద్ధముగా కనుబడుచుండే పరి పూర్ణమం దెప్పటికిని కానరాని యెరుక, కనుపించుననే వాదమును మూఢులగు భ్రష్టులు పనిలేక నెందుకుచేసినారో తెలియదు. ఛీ, ఛీ, యీ యసహ్యపుకూతలు నీవు వినవద్దు. మొదట నమేధ్యమునుపూసి కొని తర్వాత కడుగుకున్న మనుష్యునివిధముగా నున్నదని భావము.

కం. వినుమీబయలులోనెరుకయు । తనకైతా వొచ్చిమరల తనమూలంబా । ఘనయచలమెరుగదలచిన । తనుదానేదృశ్యమయ్యే దానిగనుమిచటా । కలదోచదేతనకైననెచటా । తనకుదానే తోచు తనకలమేల్కని । గనబోతేతనులేని దిదియేదృష్టాంతము దాని క నుమిచటా । కలదోచదే తనకైన నెచటా, 70

తా. శిష్యా! వినుము. యీ అచలబ్రహ్మమునందెరుక తనంతట తాను తోఁచి తనమూలమైన పరిపూర్ణము నెరుగబోగా, దాను తానేయైయున్నది. అనగా తానే పరిపూర్ణమైయున్నది. ఎట్లనగా, తనకుతానే తోఁచుకల మేలుకొని తనకుతానే లేకపోవుచున్నది. సి వీ దృష్టాంతమును చక్కగా గమనింపుమని భావము.

కం. గోడలచిత్తరువులనే। జాడల నెరిగితివోవిపుడు చక్కగమనసుం। గూడిన విశ్వము నెఱకను। పోడిమినీ యుత్తబైట బుద్ధినూహిం చూ। వ్రూహాపోహా లీడవిడిపించూ। తోఁచుపడయు లేని వేకుకా మాటమూ। ాడకకలియ నెవ్వడుజూడునుతత్వబుద్ధినూహించూ। వ్రూహాపోహా లీడవిడిపించూ.　　　71

తా. శిష్యా! భారత, భాగవత, రామాయణాదులలోని ప్రతిమలు మొదలైనవి వ్రాయబడిన చిత్రపుగోడలమీది రంగుల నీ వే తెలివిచేత తెలిసికొంటివో, ఆ తెలివిచేతనే నెఱకను, జగత్తును, పరిపూర్ణమును తెలిసికొనుము. అటుల దెలిసికొని యీయెరుక జగత్తులను విడచినతరువాత నావలిమాట చెప్పుట కెవ్వరును లేరని నీవు చక్కగా నూహించుమని భావము.

కం. పొడచూపజాలగలుగునే। గడునగుతిమిరంబుసూర్య కాంతికి నెదుటన్। కడువడిస్వప్నములోపలి। నడతలు మేల్కనిన నిలుచునా ధరలోగా। యెరుకటునిల్వ బడునేనిజమూగా। యెడలేనిగురుబోధనొడిసినమనుజుని। పడుబాట్లుళ్లిక్కి పరిశీలింపకచిక్క బడునే ధరలోగా। యెరుకటునిల్వబడునే నిజముగా.　　　72

తా. సూర్యునికాంతి కెదుటగాఢాంధ కారము నిల్వలేనట్లును కలయందుదోచు అనుభవ కార్యములు మేలుకొనిన దబ్బరయైనట్లును పరిపూర్ణమందెరుక లేదు. చక్కని గురుబోధను జెందిన మనుజుడు జేయుకృత్యములు వుళ్ళక్కిగాని నిజముకాదు పరిపూర్ణమందెరుకను వెతకినాకానరాదని భావము.

కం. ఎరుకంతటకలదనినిజ । మెరుగనివారెల్లబలుక నెక్కువయగునే ।
మరిమెరుగనిచోటులలో । తరయుట దాదోచు టెట్లు తానంతకల
దా । నిజమదియైతే నిలచుండవలదా । పరబయలొక్క టేపరిపూ
ర్ణమాగాని । పరిగత్తెమెరుకానూ పరికింపబూనితే తానంతకల
దా । నిజమదియైతే నిలచుండవలదా. 73

తా. ఎరుక అంతటా గలదని నిజము తెలియని అవివేకులు
బలికితే యేమిప్రయోజనము నీటిలోతు తెలియనిచోట నీళ్ళలోదిగక
లోతెట్లు తెలియును ఎరుకనిజమైతే నిలచియుండవద్దా? అట్లుండక
వెదకినాకనుబడదు. లేనిదిగనుక కనుపడదు అచలపరిపూర్ణమొక్కటే
నిండియున్నదని భావము.

కం. లేనిదియెరుకనకిదిగో । నేనిప్పుడు తెలిసితనకు నీవెరిగేవా । కాన
గరాదనినీచే । కానగవచ్చేది బయిట కనుపడవలదా । లేనిదిగ
నుక లేనేలేదు గదా । పూనియెదిరించకు దేనినెంచకు నెరుక ।
మానినీవేజోలి మానుమింతేచాలు కనుపడవలదా । లేనిదిగను
క లేనేలేదుగదా. 74

తా. శిష్యా! పరిపూర్ణములేదని చెప్పవద్దు ఉన్నదిదిగో
చూడుము నాకు తెలియునని చెప్పకుము. నీకు తెలియుటకది సాధ్య
పడదు. దానియందు శబ్దముగాని స్పర్శముగాని రూపముగాని రసము
గాని, గంధముగాని ఒంకారజోగుణముగాని సత్వగుణముగాని తమో
గుణముగాని మితిమేరలుగాని లేనిదిగనుక దానికి సాటియేమున్నది.
దానికిసాటిలేదు. శుద్ధయెరుకచేనట్టి పరిపూర్ణమును దర్శించి నీమాయ
యెరుకనునెక్కడను నుండనీయక పారదోలుము నిన్ను నేవృత్తియునం
టనేరదనిభావము.

కం. ఆటలచే పిల్లలుపరి । పాటిగ బొమ్మలకు పెండ్లి పనిపాటలుతా ।
సూటిగనల్పుచునొకపరి । నీటుగ బాంధవ్యకలహ నిగ్రహముల్ల
నూ । మాట్లాడియూర్భాటముగానూ । మేటిగాదెల్ప నాట్లోటుల్ల

తల్లులే । పాటినిజమందూరా పాటిమెరుక పనులు నిగ్రహాములు
నూ । మాట్లాడియూర్భాటముగానూ. 75

తా. శిష్యా! పిల్లలాటలాడుకొను నప్పుడు బొమ్మలపెండ్లిండ్లు
జేయుచు బంధుత్వములు కల్పించి ఆర్భాటముగా సొమ్మునుగురించి
యు నడవళ్ళనుగురించియు కలహములు జేయుచుందురు. ఇవియన్ని
యునాపిల్లల తల్లులువా స్తవమని నెంచెదరా! ఎంచరు ఈప్రకారమే
మానవులు కల్లసంసారమును నిజముగానెంచి యెరుక కార్యములు
జేయుచున్నను గురుబోధను జెందినవారవి నిజమనినమ్మరని భావము.

కం. మాయలగారడి పెట్టెలో । కాయమునిడి యొరులుబిల్వగా వృ
క్షముపై । కూయగలేకనుగట్టున । హోయనితా బలుకుటరు
దాహోకనుకట్టూ । వలెనేయెరుకతాపుట్టిగిట్టూ । మాయయె
రుక మరలనేయడబుట్టెనే । ఛాయనీనామధ్య బాయనిదెబయలూ
హోకనుకట్టూ । వలెనేయెరుకతా పుట్టిగిట్టూ. 76

తా. గారడివిద్య జేయువాడు, ఒకనిపెట్టెలోనుంచి పెట్టెబిగి
యించి పిలువగా పెట్టెలోపలలేక నెక్కడనుండియో చెట్టుమీద
నుంచి ఓహో యని పలుకుచువచ్చును. ఇదికనుకట్టు ఇటులనే యెరు
కపుట్టిగిట్టుచుండును. నీనాసందు, అంతటానిండియున్నదే అచలపర
బ్రహ్మమని భావము.

కం. గారడియగు నీయరుకను । పేరణగించుటకు నచల పెనువార్ధి
లోముం । దారడిగముంచివెలిలో । మారదుగిడకుండ నొక్క
మాత్రాగాజేసి । గురుబోధాగ్ని జ్వాలచేగాచీ । పోరిరాతంటు
బడ నూరినీళ్ళగలిపి । చేరెడైతే తాగి యూరికేనిద్రపో మా
త్రాగజేసీ । గురుబోధాగ్ని జ్వాలచేగాచీ. 77

తా. ఇంద్రజాలకుడైన యీయెరుక పేరణగించుటకొక యుపా
యము జెప్పెదను వినుము యేమనగా యీ యెరుకను అచల మహా

సముద్రములో ముంచి మారడుగుపెట్టకుండా శుద్ధచేసి గురుబోధ యను నిప్పులో కాల్చి, రాతంటుబడ మెత్తగానూరి. నీళ్ళలోకలిపిత్రాగి పూరిక నిద్రబొమ్మని భావము.

కం. బొమ్మనుమనుజుడుధరయం । దిమ్ముగతాత్రాడుబట్టి యాడ్లాడిం చా । బొమ్మగతియరుకయనియెటి । బొమ్మనునాడించునట్టి పురుషుడేకర్తా । సర్వమాయాకిమైనభర్తా । ఇమ్ముగజననమరణమ్ములుమాటికి । నమ్మిభోగించి మహామ్మాయిగాదిరుగు పురుషుడే కర్తా । సర్వమాయాకిమ్మైన భర్తా. 78

తా. బొమ్మలాటలాడు బొమ్మను కీలుత్రాడుబట్టి యాడించునట్లే యెరుకనే బొమ్మనాడించు పురుషుడే యీమాయానటనకు కర్త గానున్నాడు ఈయబద్ధమైన మాయసంసారమే నిశ్చయమైనదని నమ్మకము గలుగజేసి చావుపుట్టుకలను మాటిమాటికి గల్పించుచూ మహామ్మాయిగా తిరుగుచుండు నని భావము.

కం. వినుమొట్టమొదటబయలని । గనదీనికి పేరులేదు గనరానెరుకే । తనుబుట్టిబట్టబయలని । ఘనమగుపేరొకటిబెట్టి గనుపించదారా । పట్టబోతేవట్టిమాయేరా । తనుదానే పునరపిజననమరణసంజ్ఞ । లనుజెందుచునుగురిచే గనిబయలెరుగతను గనుపించదారా । పట్టబోతే వట్టిమాయేరా. 79

తా. శిష్యా! వినుము ఈపరిపూర్ణముకు మొదట బట్టబయలని పేరులేదు. యెరుకపుట్టి పేరుబెట్టి తాను కానరాక పరిపూర్ణము నందు జొరనేరక పునరపిజననం పునరపిమరణమను సొంజ్ఞచేపుట్టుచు గిట్టుచూ గురిచేపరిపూర్ణమును దర్శించినయెడల నెరుకమరల పుట్టనే పుట్టదు హరించిపోవునని భావము.

కం. చదలుప్పినతరువెప్పుడు । మొదటికిబెడునొక్కసమయ మునబీజముకా । పదనొదవుగానిరెంటిని । వదలియువేధింపమూఢోవస్తు-

వుకలదా । బయలకు నేది నెను రానకలదా । పొదలు వీటి వేయు
కథ లెరుగదీధాత్రి విధినితుల మొకలెపుడు వ్యథలుతను వెరుకలకే
వస్తువకలదా । బయలకు నేది నెను రానకలదా. 80

తా. శిష్యశ్రేష్ఠా! ఒకప్పుడు చెట్టు గాలివానచే నశించును
వేరొకప్పుడు విత్తనము నసించును చెట్టుకువిత్తుకు మూలమునూ
దొకటుండునా ? ఉండదు ఈరెంటికి చావుపుట్టుకలు తప్పవు ఈరెంటి
యొక్క తిప్పలుభూ మెరుగదు. ఇటులనే శరీరాత్మలుండినను పోయినను
యీతిప్పలు పరిపూర్ణంబెల్లెరుంగును యెరుగదు పరిపూర్ణము తప్ప
వేరొండు లేదని భావము.

కం. మేనికిలోపలవెలుపల । పూనినపరిపూర్ణ మేదొ లుపుగనదెవి ।
శ్వానకులోపలవెలుపల । తానిండియఖండబోధతత్వమైనదిరా ।
తనుజగములు లేనివెన్నకురా । మానకసద్గురు స్వానుభూతిలోని
రెం । డనకబూనక తానేతానై నిలచిబోధతత్వమైనదిరా । తనుజ
గమూలు లేనివెన్నకురా. 81

తా. శిష్యా ! సద్గురుమూర్తియొక్క స్వానుభవబోధచేత తా
నేతానైన పరిపూర్ణముగాకా శరీరమునకు వెలుపలలోపలనే పరి
పూర్ణమునిండియున్నదో నాపరిపూర్ణ మేవిశ్వరూపమునకు వెలుపల
లోపలనిండి సందులేక అఖండమై ప్రకాసింపుచున్నది. శరీరజగత్తులు
లేనివై యున్నవి. వాటిజోలి నీకెందుకు? లేనివాటిని విచారించవద్దని
భావము.

కం. లేనిదననెదుటగనపడు। నేనెరుగుదుననినరెండునిల్వపుగదన । త్యా
నకుయనామికవదలక । దీనికినొకమూలనున్న దెరుగరాదుగదా ।
దేనినంటరానిదాయగదా । రాను పోను చోటు లేని యరుకకు
ననే । గానినానాటికిదానిపేరుల్లక్కి నెరుగరాదుగదా దేని నంట
రాదదాయెగదా. 82

తా. ఎరుక ప్రపంచము లేకంటే, ఎదుట గనుపించుచున్నది. నే నెరుగుదునంటే శరీరాత్మలు రెండును నిలువకుండా పోవుచున్నవి. నిజముకు నే నను అహము విడువకుంటే దేనిని అంటని పరిపూర్ణమి ట్టిదని తెలియబడదు. నందులేని పరిపూర్ణమం దెరుకపుట్టుటకును గిట్టు టకును తావులేదు గనుక దానిపేరు హంశక్కియని భావము.

కం. బయలుబయలనగ నెరుకే। బయలై లోబయలునిండి బయలాయ నదే। బయలనకుండిననావల। బయలగునో బయలుకాదో బయ లునేమగునో। పరవశమందీ బయలెట్లగుపడునో। బయలుగాని యరుకభయములేక పెద్ద। బయలులో కనుమూసి బయలులోక నుతెరువబయలు నేమగునో। పరవశమందీబయలెట్లగుపడునో. 83

తా. పరిపూర్ణము, పరిపూర్ణమనగా యెరుకే పరిపూర్ణమై లోపల వెలుపల నిండి అచలమాయెను. అప్పుడు పరిపూర్ణమని నెరు గుట కెవరున్నారు ? బయలను శబ్దముకూడా పరవశమందు లయమై బయలగునో, బయలుకాదో, పరిపూర్ణ మెట్లగుపడును ? అనగా ఏమీ లేని నిరామయ నిర్గుణ తూష్ణీంభావము జెందునని భావము.

కం. ఎరుకనుకలవంటిదిగా। గురుముఖమున నెరుగబయలు గురుతగుప డునా। గురిగురుతులికనుగననే। మరి కలలోనైన యరుకమా టదలచకురా । భ్రాంతికిమూలపీఠక మిదెరా। మాటి మాటికి యరుకతోటిప్రస్తావమీ। పూటతో నిల్పిపై బాటలో జేరి యామా టదలచకురా। భ్రాంతికిమూలపీఠకమిదెరా. 84

తా. శిష్యా! గురుబోధవలన నెరుక కలవంటిదని తెలియగా, పరిపూర్ణమిట్టిదనే గుర్తు తెలియును. గురిగుర్తులనువిడచి కలలోనైన ను నెరుకమాట తలచవద్దు. భ్రాంతికిమూలపీఠ మీయెరుకే. గనుక నెరుకప్రస్తావన యీపూటతోనిల్పి పరిపూర్ణమందు జేరి యెరుకమాట తలచవద్దని భావము.

ఇదియె అఖండ భ్రమవిసర్జనప్రకరణములో భ్రాంతిఅనేయరుక సర్వాబద్ధమను ద్రుష్టాంతతృతీయ్యబోధ సమాప్తము.

గు రు వ చ న ము.

శిష్యా! ఇకను అఖండాచల నిరూపణము జేసెదను = మూలము లేక గుర్తెరిగే శరీరమేమిలేనిదే, అచలపరిపూర్ణమను చతుర్ధసూచన—అనగా, శ్లోక॥ అఖండబోధరూప స్త్వం। అదీర్ఘ మజమవ్యయం అరూపగుణవర్ణాఖ్యం । తద్బ్రహ్మేత్యవధారయ.

సర్వపరిపూర్ణమూలభ్రాంతిజ్ఞానపరిత్యాగ బోధవివరణము

కం. బట్టబయలందునిపుడే । ఘట్టిగ నీవుండి లెస్సకని యరుక వెసన్ ।
బుట్టును నీవని నేనని గుట్టుగ నీవెరిగి యెరుక కొల్పెట్టు తండ్రీ ।
యామరకుమీపట్టుమూ తండ్రీ । మట్టులేనిబ్రహ్మవిష్ణుశులను గొ
ల్చు । నట్టి విభ్రమ లెల్ల చిట్టచివరకనంటి కొల్పెట్టుతండ్రీ । యా
మరకుమీపట్టుమూతండ్రీ. 85

తా. తనయా నీవిప్పుడే పరిపూర్ణమునందుండి పుట్టునవి, గిట్టునవి దేహి దేహములే నని గట్టిగా తెలిసికొని యెరుకను పొగొట్టుము. ఈ పట్టునేమరవద్దు. బ్రహ్మ, విష్ణు, రుద్రాదులను గొల్చు భ్రమలను బొత్తుగా విడిచిపెట్టి యూరకుండుమని భావము.

కం. ఇదికదలీకదలనిదెస । నుదయించు లయించు నెరుకనుజ్వాలయుచ
లా । స్పద దర్శనాస్త్రమునతల । చిదిమినయావలను బైటచే
రుండే దెవరూ । ఖండాఖండవిధినుండే దెవరూ । చదరాని యం,
డకోనాదుగుచీకటిరీతి । ముదిశినతనువులు తుదముట్టవిడిచి నిక
చేరుండే దెవరూ । ఖండాఖండవిధినుండే దెవరూ. 86

తా. ఈఎరుకమూలములేనితావునబుట్టి లయించుచున్నది. దీని నచలపరిపూర్ణ దర్శనమనె ఖడ్గముచేత తలచియది కొట్టినమీదట పరిపూర్ణమునందు జేరేదెవరు వ్యష్టిసమిష్టి భావముచేనుండే దెవరు?

ఎండయుం దిమిడియున్న చీకటివలెనే తుదముట్టలేని శరీరములను విడిచిన పిమ్మట పరిపూర్ణమేనని భావము.

కం. ఆకలినన్నముచాతను । చేకొని తృష్ణయును బోనగ చెలువగునీటః । దాకొనురోగము మందున । యేకరణిన్ బోనునట్లు నిల్వదీయరుకా । నా బోధనీ వీనులసోకా । నాకూనతంద్రి కీకీలు దెలిసితే । నీకంటికెదుటకేరాక తానెప్పటికీనిల్వదీయరుకా నాబోధనీవీనులసోకా. 87

తా. నాముద్దుల కుమారా ? నేనుచేయు బోధనీవెరిగితే, అన్నముతిన్న నాకలిబోవునట్లును మంచినీరు దాగినదప్పితీరునట్లును మంచియౌషధము వలన రోగము కుదిరినట్లును, నీయెరుక మటుమాయముగా బోవును. నీకీకీలుకు తెలిసి నట్టయిన నీకంటి కెప్పటికిని కానరాకుండా యెరుకపోవునని భావము.

కం. పరిపూర్ణంబిదెయిదెయని । యరుకేశూన్యంబటంచు నెరిగించితిగా । యరుగుమికయరుకయాకస । మిరుపదములురేక మనుచు నెరిగితే సరిరా, యెరుగనియరుకకెందుకీకథరా । యెరుగవచ్చే బయలుయెరిగి కనుమూసుకో । మరుమాటాడిన నిదుగో కొరడా దెబ్బతీతు నెరిగితేసరిరా । యెరుగనియరుక కెందుకీ కథరా. 88

తా. శిష్యా ! పరిపూర్ణంబిదేనని నీకుకనుపరచి లేనిదెరుకయని నీకుదెల్పితినిగదా, ఇప్పుడు ఎరుక ఆకసమను రెండుపదములు నొకటే నని అనగా ఆకాశము శూన్యమే ఎరుకాశూన్యమేనని నీవెరిగితే చాలును లేనియెరుక కింతకథయెందుకు కనుపడే పరిపూర్ణమును కని కండ్లుమూసికొనుము అనగా తూష్ణీంభావమును పొందుము మారు మాట మాట్లాడిన కొరడాతో కొట్టెదనని భావము.

కం. ఎరిగినటులెరుగనటులను । మరి మరి నీపనులుసేయు మరిగిన దెరుకో । పరిపూర్ణజ్ఞానము తెలుపుమునీ । పరలేకనుదెల్ప వేనివక దెబ్బ

వేతూ । ఇదిగాక నీయరుక పోదోతూ । గురిమీర నినుదెబ్బ కొ
ట్టుయినభయపెట్టి । యరుక మెడఫెల్లునవిరిచి బొక్కనుపెట్టి వక
దెబ్బవేతూ । ఇదిగాకనీయరుకపోదూతూ. 89

తా. శిష్యా తెలిసినటుల తెలియనటుల నీప్రపంచనటనలు జేయునది యెరుకా లేక పరిపూర్ణమా ? నాకిప్పుడరమర లేకుండా జెప్పుము. అట్లుచెప్పవేసి నిన్నుకొట్టినను ఎరుకనుపోగొట్టినను నిన్ను కొట్టిగాని భయపెట్టిగాని యెరుకను బొత్తుగా లేకుండా జేసెదనని భావము.

కం. ఎరుకపరిపూర్ణములని । కెరిగించుచునీదుకంటి కెదుటను నెరుకన్
సరిపరచియచలసుఖ సం । భరితపు పరిశుద్ధబోధ పాటిదెలుపుదు
రా । మద్గురుబోధాభాట గల్పుదురా । యరుక యరుకను పేరు
తిరిగి స్మరించకు । పరిపూర్ణపరబోధ మరువకు మరువకుపాటిదె
ల్పుదురా । మద్గురుబోధబాటగల్పుదురా. 90

తా. శిష్యా ! ఎరుకను పరిపూర్ణమును నీకు చక్కగా బోధపరచి, నీకంటికెదుట ఎరుకను పోగొట్టి అచలసుఖముతో గూడుకున్న పరిశుద్ధమైన బోధజేసి, నాగురునిభాటయగు పరిపూర్ణమార్గమందు నిన్ను జేర్చెదను. ఎరుకయనే పేరు నీవు స్మరించకుము. పరిపూర్ణబోధ మరువకుమని భావము.

కం. తనుత్రితయముమనుపొకటిగ । తనరగయరుకయును నాల్గోతనువ
కటిగనై । గనుపడబయలులో నెరుకను-నెనయగనన్గురునికృపచేనె
గరకొట్టినను । పోనుయెరుక లేనిదిగాను । పెనుగుర్తు యెరుకలే
మినిజూచి యవతలివి । కనలేవొగనుకచాలునునింతెనీ వెరుక నె
గరకొట్టినను । పోనూయెరుక లేనిదిగానూ. 91

తా. శిష్యా ! మనుపుతోగూడిన స్థూలసూక్ష్మకారణదేహములను మూడు తనువులును, నాలుగోతనువైన యెరుకయు నొకటిగా

గూడి, ఈ పరిపూర్ణమందు దోచగా, సద్గురుమూర్తి కరుణవలన నె రుకనువిడనాడినట్టయిన, నాయెరుక మటుమాయముగా బోవుచున్నది. పెద్దగురైన ఎరుకపోగానే, తక్కినమూడుశరీరములు జడములైనందున కనుటకు, వినుటకు శక్తిలేక అవియు లేనివి యగునని భావము.

కం. తనకన్యము లేదనుటకు । తనకన్యముగలిగిమరల తనె లేదనెనో ।
తనకన్యము లేనప్పుడు । తనకన్యము లేదోకలదో తానవలెనా ।
పరబయలులో తానునిజమేనా । తనువెరుకల్లను రెండు తనుగురు
నకొసగిన । వెనుకతాను లేని వినువీధిలో తాను తానవలెనా ।
పరబయలులో తానునిజమేనా. 92

తా. శిష్యా ! తనకు నితరము లేదనుటకు తనకంటె నితరమే మైన వుండి లేదనెనా ? లేక లేదనెనా ? పరిపూర్ణమైన తన కితరము లేనపుడు వున్నదని లేదని పరిపూర్ణమెట్లనును. శరీర యెరుకలను గురు వను సమర్పించినతర్వాత తాను లేని పరిపూర్ణమందవునని కాదని చె ప్పుట కెవరున్నారు. యెవరు లేరని భావము.

కం. అరమరలెరుగని శిష్యుని । పరితాపముదీర్చి యెరుక బాపినగురుడే ।
గురుడౌనుగానిహీనపు । పరద్రవ్యార్జనముచాత బ్రతికేవారంతా ।
గురువేషముల తిరిగేరుకొంతా । జతలుజతలుగశిష్య తతు
లగూర్చిముందు । గతులగానక యరుక స్థితిమతులు దెలుపుచు బ్ర
తికేవారంతా । గురువేషముల తిరిగేరుకొంతా. 93

తా. కపటము లేని శిష్యునియొక్క తాపత్రయములను చల్లార్చి యెరుకను పోగొట్టిన గురువే సద్గురువుగాని పరద్రవ్యాపేక్షచేత గురు వేషములు వేసికొని గుంపులుగుంపులుగా శిష్యులనుగూర్చి ముందొ చ్చేచేటు తెలియక ఎరుక సంగతులు చెప్పుచు భ్రమగల్పించి ద్రవ్య మును సంపాదించి బ్రతికెడునీచు లంతాగురువులు కారని భావము.

కం. నేనిన్ను తొలుతగనుగొని । యేనిజముగుమంత్రములను యేర్పడ
సీకు । యానాడుచెవిన వేసితి । నోసీవామాటిమాట నేమరువ

బోకూ । ముమ్మాటికి దేనుయామరకూ । మానకమరువక ధ్యేనం
దుతిరుగాక ॥ నేనేనివనుయాత్మ ధ్యానమొనర్చునమగని మను
వబోకూ । ముమ్మాటికిదేను యామరకూ. 94

తా. శిష్యా! నేనునీకుమొదట నేమంత్రములుపదేశమిచ్చితి
నోయామూడుమంత్రములను మానక మరువక, విడువకుండా జపించు
చుండుము. మూటికిముమ్మాటికి యెరుకనువిడనాడి మంత్రములనొ్దల
లక, నేనేనీవని ఆత్మయందు ధ్యానింపు చుండుము నన్ను మరువకుమని
భావము.

కం. మంత్రత్రయములలోపల । మంత్రపుతంత్రములముఖ్య మార్గ
ముగనిస్వా ।తంత్ర్యమగుయచలద్వాదశ । మంత్రంబాకటాత్మనిలు
పు మాబుద్ధిశాలీ । ఇకవిడువులోకాంతరపుజోలీ । జంత్రమైనకడ
మ మంత్రద్వయము వేగ । తంత్రములేక గురుదక్షిణలిటుబెట్టు
మాబుద్ధిశాలీ । ఇకవిడువులోకాంతరపుజోలీ. 95

తా. శిష్యా! నేజెప్పినమూడుమంత్రములలోపలననగా, ద్వాదశి,
పంచదశి, షోడశాక్షరీ, మంత్రములలోమంత్రముయొక్కయుతంత్రము
లయొక్కయు ముఖ్యభావమును గ్రహించి తనకై తాను వేరులేక
నంతటా ప్రకాసించు అచలమంత్రమగు ద్వాదశాక్షరిని ఆత్మయందు
స్థిరపరచి ఎరుకజోలివిడువుము తంత్రములైన పంచదశ షోడశాక్షరి
మంత్రములను మనస్ఫూర్తిగా తక్షణమే గురుదక్షిణ లిమ్మనిభావము.

కం. తనుమానసధనములనే । కనకత్రయ దక్షిణలను గరిమగురున
కర్ప । ఘనముగనర్పణజేసెటి । యనఘునిసద్బుధునితోటి యెవ
రురాసాటి । లేరికగానక నెవరుసామూటి । ఘనతరబ్రహ్మసుఖా
నందపరిపూర్ణ । మనుసత్యత్రివిధ ప్రసాదాములందిత్తు యెవరు
రానాటి । లేరికగానక నెవరుసామూటి. 96

తా. శిష్యవరా! శరీరము, మనస్సు, ధనము యీమూడు
ఘనమగు దక్షిణలను గురునకు సమర్పించే నీవంటి బుద్ధిమంతునితో

సాటియెవరైన నున్నారా లేనగనుక నీకు బ్రహ్మానుఖ ఆనంద పరిపూర్ణములను మూడువిధములగు సత్యమైన ప్రసాదముల నిచ్చెదగ్రహించుమని భావము.

కం. ఈతీరగుగురుదక్షిణ । లీతక్షణమొసగునాకు నిదియెనరీశా । భూతమహాయోగాద్భుత । జాతకగురుశిష్యులుండే జాడలివేరా । ఇదెసర్వభూతహితమనుకోరా । యీతీరుదానప్రతిగ్రహ మొంప్పైన । భూతలమున చెయిజాతచేతురె బుధులుజాడలివేరా । ఇదే సర్వభూతహితమనుకోరా. 97

తా. శిష్యా! ఇంకనాలశ్యమెందుకు యిటువంటి గురుదక్షిణాల నేతక్షణమేనాకిమ్ము పరిపూర్ణయోగమందుండు గురుశిష్యులు వర్తించే ధర్మములివే యిది సర్వభూతములకు హితమైనదని నమ్ముము భూమియందిటువంటి దానప్రతిగ్రహము లే పెద్దలైనను చేజేతచేతురా చేయరని భావము.

కం. మంచగు పనులకునుపయో । గించేమంత్రముల దేశికేశ్వరుడాశన్ । మించియు రెండడిగిననొ । క్కించుక యేమయినమదినీ కేమోదోచెనుగా । దాచక దెల్పు మంచుకోరితిగా । మంచివయినసీవేయుంచుకోనిదివరకు ।। వుంచుకొన్నఫలముగాంచి యీవలనిమ్ము యేమోదోచెనుగా । దాచకదెలుపు మంచుకోరితిగా. 98

తా. శిష్యా! గురుడాశపడి ప్రపంచసుఖముల కనుకూలించే మంత్రములరెంటిని నడిగెనని నీమనస్సులో కొంచెమైనను దోచినదేమో నిశ్చయముగా దాచకుండా దెలుపుము యీరెండు మంత్రములుమంచి వేవైతే నీవుంచుకోని ఇదివరకు వీటిని నీవుంచుకున్న ఫలమిట్టిదని గ్రహించిన తరువాతనే నాకిమ్మని భావము.

కం. వేడుకననుగూడినతొలి । నాడేతనవెరుకలెటుల నైననువిడిచే । జాడలెరిగింవుమనినీ । వాడిన మాటలకునిచ్చు నభయమిదేరా ।

ఆమాటయీనాడేమాయనురా । నాడునాడేనన్ను వేడిన దిదె
రయొన । గూడిన దిదిగో మా రాడకు నీకిచ్చు నభయమిదేరా ।
ఆమాటయీ నాడేమాయనురా, 99

తా. శిష్యా! నాతావుకు నీవువచ్చిన మొదటిరోజునవే ఎరుక శరీరము విడిచిపెట్టే మార్గమునాకు చెప్పుమని నీవడిగినందుకు విడిచి పెట్టెదనని అభయమిచ్చితిని యిప్పడా మాటప్రకారము నెరవేర్చితిని గనుక మారుమాటమాట్లాడకుండా నేనడిగిన గురుదక్షిణాల నాకిమ్మని భావము.

కం. మనసోత్సాహముగాని । చ్చినతృణమేచాలు మేరుశైలము మాకున్ । మనసెరుగకయజ్ఞానత । కనికానకనొసగుద్రవ్య ఘననీచమంతా । యంత్తైనఛీ వినరాదీవింతా । గనకదీనిమరల కనవద్దు।
వినవద్దు । కనివినిదలచుటే ఘనగురుద్రోహము ఘననీచమంతా
యంత్తైనాఛీ వినరాదీవింతా. 100

తా. శిష్యా! మనస్సంతోషముగా నిచ్చినగడ్డిపోచయైనను మాకుమేరుపర్వతముతో సమానము మాకదేత్రిశికరము అజ్ఞానముచేమనస్సు తెలియక యివ్వవలసివచ్చెనని మనోమలికితముగా నెంత గొప్పధన మిచ్చినను నదినీచము ఛీ, ఛీ, ఆసంగతి వినకూడదు. కాబట్టి యీామెరుకను కనవద్దు దీనిసంగతి వినవద్దు కని విని తలచుటేగురుద్రోహమని భావము,

కం. మెరుకతనువులనురెంటిని । గురుదక్షిణకొసగి మరల కోరుటలెల్లన్ । ధరకక్కినకూటికినరు । డరయగనాశించుమాట్కి హాస్యమేకాదా । యతికినిపూర్వ మరులుండకలదా । మరిసత్యవంతులు మారాడుదురేత్యాగ । పరులిచ్చుద్రవ్యము తిరిగి హారియించుట
హాస్యమేకాదా। యతికినిపూర్వ మరులుండకలదా 101

తా. శిష్యా! మెరుక శరీరములను గురుదక్షిణకిచ్చి మరల కోరుట కక్కినకూటికి నాశపడు చున్నట్లున్నది కోరికలొదలి సన్యాస

ముపుచ్చుకున్నవానికి పూర్వపుమమతలుండునా వుండవు సత్యవంతుల న్నమాట తప్పుదురా తప్పరు దానపరులిచ్చిన ద్రవ్యమును తిరిగితీసు కుందురా తీసికొనరని భావము.

కం. అడిగినయర్థములిచ్చెద । కడువేడుక నెరుకనొక్క ఘడియలో నీవెం । బడినందడిసేయకనగు । పడకుండ గుటుక్కుమనుచు పట్టి మ్రింగుదురా । పట్టినపట్టు విడువకుండుదురా ।మడుగుపట్టున చల మ తడిలేకుండగ యెరుక । కడరుణముదీర్చి నిలకడబయలు జేరు ము పట్టిమ్రింగుదురా । పట్టినపట్టు విడువకుండుదురా॥ 102

తా. నీవడిగిన కోర్కెదీర్చెదను యెరుకయొక్క రభసమునీకు లేకుండా దానిని పట్టుకొని గుటుక్కున మ్రింగెదను. నేపట్టినపట్టువిడు వను నీవు యెరుకను మడుగుపట్టు చెలములో తడిలేకుండాచేసి అనగా నెరుకను బొత్తుగాపోగొట్టి దానిరుణము దీర్చి నిలకడగా నెప్పటికేక రీతిగానుండు పరిపూర్ణమును చెందుమని భావము.

కం. ఎరుకనుసంపూర్ణముగా । గురుతెరిగినసమస్తవిషయ గుణముల తోనా । ఖరరుణముతీరబైటను । తెరతీసినరీతిరుణము తీర్చితిన నుకో । తీరినరుణము తిరిగిరాదనుకో । మరుగేమిబెట్టక గురుపాద సంస్మరణ । పరవశాబ్ధిలో నెరుకమరచిపోమరచిపోతీర్చితిననుకో , తీరినరుణముతిరిగిరాదనుకో॥ 103

తా. శిష్యా! యెరుకయొక్క సమస్తవిషయ గుణములు సంపూర్ణముగా తెలిసికొని దానిగుణగణాదులతోటి వదలిపెట్టి ఆఖరు రుణము దీర్చుచున్నానని అనుకొనుము తీరిపోయిన రుణము తిరుగా రాదనుకొనుము సందేహమేమియు లేకుండా గురుచరణ స్మరణపర వశమునందు నెరుకను మరచి పొమ్మని భావము.

కం. గురుబోధలోన నెరుకను । నరిపరుచుకొనచలభోగ సౌభాగ్యవశీ । కరమహదైశ్వర్యాధిక । పరవశుడగునీకుయెరుక పాటులగుపడు

నా। యెరుగుటకింక కొరతలగుపడునా। గురుడేతల్లిదండ్రి గురు డిష్టదైవాము। గురేడేసర్వంబనుచు ధరణినమ్మినకష్ట పాటులగు పడునా। ఎగురుటకింక కొరతలగుపడునా॥ 104

తా. శిష్యా! గురుబోధవలన నెరుకనువిడిచి పరిపూర్ణభాగ్యమును సంపాదించి పరిపూర్ణభోగైశ్వర్యముచే మైమరచినసీకు యెరుక భ్రమలగుపడునా కొరత యుండునా? కొతరలుండవు తల్లి, తండ్రి, దైవము, సర్వము గురుడేనని నమ్మినయెడల యెరుక భ్రమతోచదని భావము.

కం. పరిపూర్ణ ద్వాదశాక్షర। పరమంత్రవిచారపూర్ణ పరవశవార్ధి। పరిపూర్ణషోడశాక్షర। పరమంత్రముసీటగలపి బైట నిలుచోరా। నిలచినబోధ నిజమచలమురా। గురిగురుతు లనెబోధ మరుగులారెంటిలో। గురుతుషోడశ మొదలు గురినీవై ద్వాదశి బైటనిలుచోరా। నిలచినబోధ నిజమచలమురా॥ 105

తా. శిష్యా! పరిపూర్ణద్వాదశాక్షరి మంత్రవిచారము వలన కలిగిన పూర్ణమయిన పరవశమహాసముద్రములో పరిపూర్ణషోడశాక్షరిమంత్రమును కలిపిపరిపూర్ణమందునిలుపుము. నిశ్చయంగా నిలచియున్న దచలమే గురిగురుతులనురెంటిలో గురుతైన షోడశాక్షరిని వదలి గురినీవై పరిపూర్ణమునందైక్యముకమ్మని భావము.

కం. అనుమానించకవినుమీ, తను వెరుకల జననమరణ ధర్మములెల్లన్। కనుగొనస్వప్నసమానము। జననవినాశములు లేని జయభేరిబయలూ। కలలోనయినా కానాదాహాయులు। మునుపుబుట్టినతానే వెనకగిట్టినతానే। జనవార్తలో నిజము కనిపెట్టిచూచితే జయభేరిబయలూ।కలలోనయినా కానాధాహాయలూ॥ 106

తా. శిష్యా ! యీశరీర మెరుకలయొక్క పుట్టుటగిట్టుటలు వాని ధర్మములువిచారించగా స్వప్నముతో సమానమైయున్నవి. జననమరణములు లేని శాశ్వితమైన జయభేరి పరిపూర్ణమొక్కటే మొదటపుట్టినా యెరుకే వెనకగిట్టినా యెరుకే గాని పరిపూర్ణముకు పుట్టూలేదు. చావూలేదు. యెప్పటికి నొక్కతీరుగానే యున్నది. నీవనుమానించ వద్దని భావము.

కం. మానవులందరు దేవుడు । గానంబడడనెటిలోక కధనిశ్చయమా ।
గానసకలాగ మోపా । ఖ్యానపు నవరత్నఖనియు గదరాయీ బ
యలూ । విడువడుభ్రాంతి జ్ఞానద్వివిధములూ । గానవొచ్చెటిరూ
పనామకర్మములెరుక । దానివినకనుకనక మానిన నదేపోవు గ
దరా యీబయలూ।విడువడుభ్రాంతి జ్ఞానద్వివిధములూ॥ 107

తా. శిష్యా ! దేవుడెవరికి కానరాడనియు నామరూపకర్మములుగాని జననమరణములుగాని యాతనికి లేవనియు జనులుబలికే వాక్యములు నిశ్చయముగా పరిపూర్ణముకేనని చెప్పబడుచున్నవి. నీవనుమానించక నామరూప, కర్మ, జననమరణములుగలయెరుకనుచూడక వినక దానిని విడచిపెట్టిన పోవునని భావము. ఇదే అఖండభ్రమవిసర్జన ప్రకరణములో భ్రాంతియగు యెరుక అచలగురు ప్రభావసూచనచే సర్వపరిత్యాగ మొనర్చు చతుర్థబోధము సమాప్తము.

గురువచనము.

శిష్యా ! సర్వపరిపూర్ణ మిదియె నిక నేమియు లేదు. ఇదేసర్వదాజ్ఞాపకము మూలములేక గుర్తెరిగే శరీరమేమీ లేనిదే అచలపరిపూర్ణముగదా సత్యము ఇదేబోధగదా ఏమీ లేదను నట్టివాక్య సూచనకూడా యేమీలేదను బాహ్యైక్యార్థమగు పంచమసూచనము అనగా॥ శ్లో॥ అఖండాకారమచలం । అఖండాకారమద్భుతం । అఖండపూర్ణరూపత్వం । తద్బ్రహ్మేత్యవధారయ॥ అను వాక్యార్థముతో

సర్వప్రతీతి రహిత అఖండసమర సైక్యబోధయే సర్వపరిపూర్ణమని భావము.

కం. పరిపూర్ణాచలతత్వము । పరసత్యాఖండయోగ ప్రామాణ్యలస । త్పరమార్థబోధ శ్రీగురు । పరమేశ్వరుకృపను నెరుగబలికితిగదరా। పరసుఖమొసగినిల్పితిగదరా । పరిపూర్ణమంతటపరిపూర్ణమని తెలిసి । పరనిష్ఠమరువకు పరిపూర్ణమైయుండబల్కితిగదరా । పరసుఖమొసగినిల్పితిగదరా. 108

తా. శిష్యా! పరిపూర్ణాఖండయోగ ప్రమాణములచేత పరిపూర్ణాచలతత్వమును నాసద్గురుమూర్తి కృపచే నీకు తెలిసేటట్టుగా బోధించితిని పరిపూర్ణసుఖము కలుగజేసితిని పరిపూర్ణము లోపలవెలుపలనిండి అంతాతానై యెప్పటికి నొక్కటేతీరై కదలి మెదలక పూర్ణముగా నున్నదని తెలిసికొని పరిపూర్ణనిష్ట నొదలకుమని భావము.

కం. ఇదెసర్వభోగసమరస । ము దెసర్వాఖండమచలమిదె పరిపూర్ణం । బిదెమద్గురు పాదద్వయ । మిదె రాననుగన్నతండ్రీ ఇక నేమిలేదూ । యేమీలేదనేదేమీలేదూ । అదిఇదియనుభేద మొదలి లోపలవెలిగో । ముదురులేతలులేని నిదురలోనిదురింప । నిక యేమీలేదు । యేమీలేద దేమీలేదు. 109

తా. శిష్యా! సర్వభోగసమరసమనినను అఖండమనినను అచలమనినను పరిపూర్ణమనినను నాగురుపాదములనినను నీపరిపూర్ణమే ఇక నేమీలేదు. యేమీలేదనే మాటకూడా నేమీలేదు ఇదియను భేదము నొదలి లోపలావెలుపలాఅంతానీవేయైఅనగానచలమైనిదుర లోనిదురింపుము అనగా నున్మనిని చెందుమని భావము.

కం. బయలెరిగితిబయలెరిగితి । బయలెరిగితిననుచు తిరగబడవలదిక నీ । వయమచలబోధలోత । న్మయముగనీవుండినన్ను మరువకు తండ్రీ । బయలెరుకాలావలిలయలేతండ్రీ బయలనకు ఎరుకనకు

భయముజెందకుముందు । బయలుగానిబైట పరిపూర్ణమైనిలచీమ
రువకుతంఢ్రీ । బయలెరుకాలావలిలయలేతంఢ్రీ. 110

తా. ప్రియతనయా! పరిపూర్ణమెరిగితి పరిపూర్ణమెరిగితిననినీ వనకుము. పరిపూర్ణమందు నీవు తన్మయముగానుండి నన్ను మరువకుము. నీవు బయలనియు, నెరుకనియు ననవద్దు. బయలెరుకలుస్వప్నమైయుండువరకే, బయలుగాని, నిర్బయలునందు పరిపూర్ణమై యుండుమని భావము.

కం. మనమిరువురమొకచోటను । పనులెల్లనుమాని యచలపదమెరుగుటకై । వినుకనుతినుపనిజేసే నినునీలోపలనెనెరుక నిజముగామరచీ । నినునీబయిటగనికన్నుదెరచీ । మనసందునేచోటుగనసందులేదుసా । ధనకందబోమ పరిపూర్ణబ్రహ్మముజెందునిజముగామరచీ । ననునీబైటగని కన్నుదెరచీ. 111

తా. శిష్యా! మనమిద్దరమేపనిలేక నచలము నెరుగుటకై, యీస్థలమందు జేరితిమి, వినే, కనే, తినే, పనులు చేయునదైన యెరుకను మరచి, పరిపూర్ణమేనీవై, మనసుకిట్టిదని గోచరముకానిదియు, యేసాధనచేతను సాధింప నలవిగానిదియునైన, పరిపూర్ణబ్రహ్మమును జెందుమని భావము.

కం. ఈబోధనరిసమానము । నేబోధలుగావటంచు నేయుపదేశ । పాపిబలికుడై నగురునిచే । నేబోధనువింటిదానినీకుదెలిపితిరా । దుష్టులకిదియుకాబట్టునటరా । యేబోధగురుదైన నీబోధనివ్వకస । ర్వావిద్ధమగుయెరుకాలాబోధ దెలుపుమరునీకు దెలిపితిరా । దుష్టులకిదియుకాబట్టునటరా. 112

తా. శిష్యా! ఈబోధకు సమానమైన బోధనే బోధయుకాదనినా అచలగురువుచేత విన్నానో నాబోధను నీకు తెలియజేసితిని. దుష్టులగు నీచులకీ బోధ కాబట్టదు. సాధారణముగా లోకమందేగు

రుడైనా నీబోధ నిర్వాక, సర్వాబద్ధభ్రమరూపకమైన యెరుకబోధే జేయుదురని భావము.

కం. ఎన్నోయుక్తుల దెలుపుచు । నన్నే నీవాశ్రయించినావనిబయిటన్ ।
కన్నారజూచితిమగో । తిన్నగగనుగొనుము శిష్యతిలకయి దేరా ।
బట్టబయలై యున్నావుపోరా । నన్నునాబోధింకెన్నాటికికమరువ ।
కన్ననాయన్ననసుగన్న చిన్నిశిష్యాతిలకయి దేరా । బట్టబయలై
యున్నావుపోరా. 113

తా. నాచిన్నిశిష్యతిలకా! నన్నే నీవాశ్రయించినావని, యెన్నెన్నో యుక్తులచే బోధించితిని, కన్నారాజూడుము, యిదే పరిపూర్ణము, నీవు పరిపూర్ణుడవైతివి. యింతకంటె నెక్కువేదియును లేదు. నన్నును నేను జేసిన పరిపూర్ణబోధయు నీ వెప్పటికిని మరువకుము, నీకింక కొరతలేమియు లేవని భావము.

కం. ఎరుకచెపరిపూర్ణమునిది । యరిగుండుమటంచుచూపియరుకనుత
నచే । బెరికికడవై చిబ్రోచెటి గురుడేనద్గురుడు కానీకుంభినీలోనూ ।
ఎరుకనునిల్పే గురుడెందుకికనూ । స్థిరముగనిజ దివ్యకరకమలమం
దున । ఎరుకపొలిగించేటి బిరుమగట్టినగురుడేకుంభినీలోనూ । ఎరు
కనునిల్పే గురుడెందుకికనూ. 114

తా. శిష్యా! పరిపూర్ణమిట్టిదని చూపి ఎరుకను, అంకురములేకుండా పోగొట్టె బిరుదును, కరమందు గట్టిన గురువే సద్గురువుగాని, ఎరుకను బోధించేగురు డెందుకు పనికిరాడు. అట్టివారి సాంగత్యమెన్నటికిని కూడదు, వారు చెప్పుమాటలను వినకూడదని భా.

కం. ఇలలోసతిపతులిరువురు । కలిసియు రతిక్రీడలేకగతిసల్పినను ।
పుత్రులవలసిసొలసియవతల । తెలివొందియుపూర్వక్రియలు దెల్పబూనుమురా । నిర్లజ్జతో నిలిచిబలుకుదురా । విలసితగురుబోధక

లసి తెలిసిన వెనుక మలికితపుయరుకచే । ష్టలునిట్టిట్లనిమరల తెలప
బూనుదురా । నిర్లజ్జతో నిలిచిపలుకుదురా. 115

తా. శిష్యా! భూమియందు, భార్యాభర్తలు కలసి, రతియు
పరతులచే నలసి, నిద్రించి లేచిన పిమ్మట నాయిద్దరు తామొకరొకరు
పడినపాట్లు సిగ్గువిడిచి చెప్పకొందురా? చెప్పకొనరు. అటులనే
సమానరహితమైన, అచలబోధ పొందిన తరువాత, మలినమైన యొరు
కచేష్ట లిట్టివని తెల్పుదురా? తెల్పరని భావము.

కం. తరుణులుతమరతిచతురత । తరుణులకును తమనుగన్నతలిదండ్రు
లకుఁ । గురు తెరుగనివరుతమతమ । పురుషులకే తెలుసునన్న పో
లికవలెనూ । అట్లనెశిష్యవరుడుగురువులునూ । చాలాబోధింప గు
రుఁడాలసింప శిష్యు । డాలకింపగతత్వమూలముతాజెందూ పోలిక
వలెనూ । అట్లనెశిష్యావరుడుగురువులునూ. 116

తా. శిష్యా! లోకమందు స్త్రీలు తమ రతిచాతుర్యములు
తమవంటి స్త్రీల వల్ల తమ తండ్రు లెరుగరనియు, తమ భర్త
లుమాత్రమే యెరుగుదురనియు,తలంచెదరు. అటులనే గుణశాలి యగు
శిష్యుడు తన గురుబోధించుట కాలస్యము చేసినను, దానా బోధ
యందపేక్షగలిగి క్రమేణా బోధ విని కడతేరునని భావము.

కం. పరిపూర్ణబోధజేసెటి । తరుణములో కేవలాత్మ ధర్మనుచేతఁ ।
గురుశిష్యులేకముఖముగ । పరిశుద్ధబ్రహ్మతత్వపదరహస్యములా ।
ఎరిగించేటియెరిగేటివిధులా । నిరువురుదీపకర్పూరమువలెవెలిగి ।
తిరిగికనుపడనట్టి సరణినిచ్చటదెలియుపదరహస్యములా । నెరిగించే
టియెరిగేటివిధులా. 117

తా. శిష్యా! సద్గురుమూర్తిఁ తన గురువు తన కిచ్చిన పరి
పూర్ణబోధము, శిష్యునకెరుగించెడు సమయమందును, ఆశిష్యుడా
బోధ నెరుగునప్పుడును, వారిద్దరు, అగ్ని, కర్పూరములవలె వెలిగి,

మరల గనుపించరు. అటువలెనే, పరిపూర్ణము నెరిగిన పెద్దలు మరల నెరుక భావమును పొందరని భావము.

కం. పరిపూర్ణమైనబయలులో । నెరుకేగురుశిష్యరూపులేర్పడియేమో సరిసరిగాగురిగురిగా మరిమరివాదించి యెరుకమాటనిల్చెనుగా। నా నాటికామరుపుగల్చెనుగా । ఎరుగవలసినబయ లెరిగినపిమ్మట । ఎరుకతనువృక్షమేననీ వృక్షమాట నిల్చెనుగా । నానాటి కామరుపుగల్చెనుగా.　　118

తా. అచలమైన బయలులో శుద్ధమెరుకే గురుడని, శిష్యుడని, రూపములేర్పడియే మేమో, ప్రశ్నలు, ప్రవచనములేర్పడి, కడకు యెరుక కనబడకుండా మాయమై పోయెను. తెలుసుకోవలసిన పరిపూర్ణము నెరిగిన పిమ్మట భ్రమరూపమైన, ఎరుకశరీరము వృక్షే నీవు అబద్ధమే, నేను అబద్ధమేనని భావము.

కం. ఎరుకనుమరిచినవెనుకను । నిరువుగతనువున్న కార్యమెవరితో జేయుణ । మరిదంపతులిరువురిలో । మరలనుభోగించుభర్తా మరణించియున్నా । సంసారభారకు లెవ్వరున్నా । పురుషుడులేనట్టి తరుణిజీవించిన । కరణిగానీపూర్వసరణి భోగములెట్లు మరణించియున్నా । సంసారభారకు లెవరున్నా.　　119

తా. శిష్యా! లోకమందు భార్యాభర్తలలో, భర్త మరణించిన, సంసారమును భరించువారెవరు? యెవరును లేరు. పురుషుడులేని భార్య జీవించినట్లుగానే, ఎరుకను విడచినవెనుక, శరీరమున్నను, యెవరితో కార్యములు జరుపును, యేమియు ప్రయోజనము లేదని భావము.

కం. ఎరుకనుబయలునుగురిచే । నెరిగియునొకకొంతకాల మెరుకతో మెలగక । యెరుకనువిడుమని గురుడన । యెరుకనువిడిపించిశిష్యుడెట్లుండుననినా । నిష్ఫలమతనిచర్యలు వినినా । బిరుసునివి

కోరలబెరికి విడిచినపెద్ద । ఉరగశరీరముతిరుగ నెవరికి భయము
యట్లుండుననినా । నిష్ఫలమతని చర్యలువినినా. 120

తా. శిష్యా! యెరుకిట్టిదనియు, పరిపూర్ణ మిట్టిదనియు,
సద్గురువు వలన, శిష్యుడు గ్రహించి, కొంత కాలము శిష్యుడే మరక
మార్గము లోనే వర్తించుచుండగా, ఎరుకను, విడువమని గురుడాన
తిచ్చిన, శిష్యుడెరుకను విడచి యెట్లుండునంటే, విషముగల కోరలు
పెరికిన సర్పమును జూచిన నెవరికి భయము ? ఎవరికిని భయములేదు.
ఆలాగుననే వాని చర్యలు నిష్ఫలములని భావము.

కం. నిజముగనిలువని తనువులు । నిజముగ మనమెంతవరకు నిలువవ
శంబౌ । నిజపరిపూర్ణప్రభగురు । నిజదేహమునీవటంచు నెరిగితే
నరిరా । యరిగేవరకు గజిబిజిగదరా । అజభవాదులునైన నిజగు
రుప్రభగని । విజనదేశములలో సుజనులై తమమహిమ నెరిగితేసరి
రా । యరిగేవరకు గజిబిజిగదరా. 121

తా. శిష్యా! నిలువకుండా పొయ్యే మాయాశరీరములను,
మన మెంతవరకు నిలుపశక్యమగును ? నిలువుటకు వశముగాదు,
బ్రహ్మ, విష్ణు, శివు లయినను, గురుస్వరూపమైన పరిపూర్ణమే తమ
నిజదేహమని తెలుసుకుంటే చాలును. ఈ మర్మము తెలిసేవరకు,
చిక్కుగా నుండునుగాన పరిపూర్ణమే నీశరీరమని నమ్ముమని భా.

కం. తెలవారినిదుర మేల్కని । సలలితనిజవస్తుజనిత స్వానుభవోక్తుల్
తెలియుచుమదిసత్కళలత । గలిగిప్రవర్తించు జన్మగలిగినందుల
కూ । సద్గురుపదముపట్టినందులకూ । కలకలేనిభక్తినలిపి నీవిటు
శాయ । తెలిపినమద్బోధఫలమునీకు జూపుగలిగినందులకూ । స
ద్గురుపదముపట్టి నందులకూ. 122

తా. శిష్యా! నీవు సద్గురువు పాదము పట్టినందుకును, జన్మ
మెత్తినందుకును, తెల్లవారగానే, నిదుర లేచి, పరిపూర్ణస్వానుభవమును

దెలియుచు, కలంకములేని గురుభక్తిని గలిగి యుంటే నేను నీకు జేసిన పరిపూర్ణబోధ ఫలమును బొందెదవని భావము.

కం. పరిపూర్ణమానసోత్సవ। పరమానందైక్య సత్యపరవశయోగ।
స్ఫురణయధేచ్ఛాలాభక। పరులగుపెద్దలకుమ్రొక్కి బ్రతుకుముతండ్రీ। తరుణోపాయమిదియే మాతండ్రీ। పరమతహితమిహాపరగతులకుముఖ్య। కరచునర్వసౌఖ్యకరమనినను దలచిబ్రతుకుముతండ్రీ। తరుణోపాయమిదియే మాతండ్రీ. 123

తా. శిష్యా! పరిపూర్ణ బ్రహ్మానందైక్య సుఖానుభవులగు, యధేచ్ఛాలాభసంతుష్టులైన, పెద్దలకు వందనములు చేయుము. ఇదియే నీవు తరించుట కుపాయము పెద్దలసేవజేసి వారి హితమును బొందుటే, నిహపరములకు ముఖ్యసాధనయని, నన్ను దలచి బ్రదుకుమని భావము

కం. పెద్దలగనుగొనిశరణను। పెద్దలకందరికి ముఖ్యప్రియశిష్యుడవై
పెద్దలసంతర్పింపుము। పెద్దలసేవాత్మసిద్ధి ప్రియమైనబుద్ధీ। వినుభయభక్తిగలిగిప్రసిద్ధీ। పెద్దలొకవేళ పరమార్ధ రహస్యము। లొద్దికదెల్పగశ్రద్ధచేవిను మదియుప్రియమైనబుద్ధీ। వినుభయభక్తిగలిగిప్రసిద్ధీ. 124

తా. శిష్యా! పరిపూర్ణానుభవులయిన పెద్దలనుజూచి, వారికి శరణుజేయుము. పెద్దలందరికిని ప్రియశిష్యుడవై, వారికి నన్నపానాదులిచ్చి పూజించుము. పెద్దలను సేవించుట వలన నాత్మసిద్ధియగును. ఒకానొకవేళ పెద్దలు పరమార్ధరహశ్యము చెప్పగా, శ్రద్ధచేత వినుమని భావము.

కం. పెద్దలననుగాదలపుము। పెద్దలకందరికి నాత్మపెద్దలె పెద్దల్।
పెద్దలకొవలదు మెప్పుమ। పెద్దలసేవాత్మసిద్ధి ప్రియమైనబుద్ధీ।

నీకిదిసర్వసత్యసమృద్ధీ । పెద్దలుదెల్పెటి విద్యాబుద్ధులు బ్రహ్మ । విద్యాభ్యాసము నభివృద్ధిజేయునునీకు ప్రియమైనబుద్ధీ । నీకిదె సర్వసత్యసమృద్ధీ. 125

తా. శిష్యా! పెద్దలనగా, నాత్మానుభవులే, పెద్దలు. అట్టి పెద్దలను నన్నుగా దలపుము, ఎప్పుడును పెద్దలను వదలకుము, ప్రియమైన బుద్ధిచే పెద్దల సేవించిన నాత్మసిద్ధి కలుగును. పెద్దలు చెప్పే, విద్యాబుద్ధులు, నీయొక్క బ్రహ్మవిద్యాభ్యాసమును వృద్ధిజే యునని భావము.

శ్రీగురుభ్యోనమః.

శ్రీ శుద్ధాద్వైతప్రబోధ గురుశిష్య సంవాదము:

ఉత్తరభాగము—పంచమ ప్రకరణము.

కం. పరమేశపరమకారణ। పరమానుగ్రహవిహార ప్రణవాకారా। పరమానందసుధీరా। పరశివతత్త్వార్ధసార బ్రహ్మావిచారా। శర ణుగురు శ్రీపరమావతారా। పరమవిజ్ఞాన సంభరితముగని హ। పరసౌఖ్యకరమైన స్థిరబోధనెరిగింపు బ్రహ్మావిచారా। శరణుగురు శ్రీపరమావతారా. 1

తా. పరమకారణులైనట్టియు, ప్రణవస్వరూపులైనట్టియు, పరమానందమయులైనట్టియు, పరతత్వసారభూతులైనట్టియు, బ్రహ్మ విచారులునైన సద్గురువరా, పరిపూర్ణ జ్ఞానముతో గూడుకొని, యిహపరములకు సాధనయగు స్థిరబోధనొసగుడు. శరణుజేయుచు న్నానని భావము.

కం. పరమగురునాజ్ఞగొనినే। పరిపూర్ణాఖండయోగ ప్రభజూపిమ హా। పరిపూర్ణముచేనెరుకను। పరిశీలనజేసితీసి బైటవేసితిగా వేసినయెరుక పరిసిపోయెనుగా। గురుతులేని యచలపరిపూర్ణజల ధిలో। పరవశసత్యసంభరితుడవై వెలుగుబైటవేసితిగా। వేసిన యెరుకపరిసేపోయెనుగా. 2

తా. శిష్యా! నేను నాపరమగురునాజ్ఞతీసికొని, అఖండపరి పూర్ణప్రకాశమునుచూపి, ఎరుకను బోగొట్టితిని, ఎరుకపరసిపోయెను గదా? యింకనీకేమికొరత యున్నది. యింతంతనరాని. పరిపూర్ణ జలధిలో పరవశుడవై ప్రకాశింపుమని భావము.

శేషప్రారబ్ధభోగానుగతజీవపరితాప శిష్యవైరాగ్యము.

కం. గురుడిట్లనిబోధించిన । వరశిష్యాగ్రణివివేకవన నిధియనిమీ । పరిపూర్ణబోధపరసుఖ । పరవశమునజూడలేక భ్రాంతితొలగెనుగా । నిజపరదేహస్ఫురణే మరచెనుగా । యెరుకతనువులరెంటినెరిగితొలగించేమీ । చరణాబ్జముల నొరిగిమరిచినిద్రబోగా భ్రాంతితొలగెనుగా । నిజపరదేహస్ఫురణేమరచెనుగా.

తా. గురువరా! నేను దేవరవారి పాదపద్మములమీదబడి పరిపూర్ణ పరవశనిద్రబోగా, ఎరుకశరీరముల భ్రాంతి తొలగిపోయి నేను నితరులను స్ఫురణే మరచిపదని భావము.

కం. నేనెక్కడనీమలినవి । ధానాద్భుతసర్వసంస్థితా శేషజగ । ద్జ్ఞానంబెక్కడతత్సం ధానముఖరశృంగవిధ మధర్మముగాదే । శగనోద్యానసూనముగలదే । వానలేనిపిడుగు మానులేని తొడుగు । కానరానియడుగు గానుపించునెయట్టి ధర్మముగలదే । గగనోద్యానసూనముగలదే. 4

తా. నేనెక్కడ, అనగా పరిపూర్ణమైన నేనెక్కడ? మలినముతో గూడుకున్న భ్రమరూపకమైన, యీకనుపడే ప్రపంచజ్ఞానమెక్కడ? నేనైన పరిపూర్ణమునకును, యీ ప్రపంచజ్ఞానమునకును యేమి సంబంధమున్నది? సంబంధమేమియును లేదు. ఈ సంబంధమెట్లున్నదనగాగాడిదకు కొమ్ములున్నటులను, ఆకాశవనమునందలి పుష్పములవలెను, వానలేని పిడుగువలెను, మండలులేని తొడుగువలెను, కానరానియడుగువలెనున్నది. అనగా నీపైన జెప్పినవన్నియు లేవివేనని భావము.

కం. నాకొకటిదోచుచున్నది । యీకాపురమెల్ల నెవరికెక్కునోనిక్షము । దేకరణిజరుగునోవిధి । లోకాలోకములు నాకులోకువపడునా । లోకువపడకయేకత్వమగునా । స్వాకారామనినిరాకారశు

నివేఁసు । లేకున్న తెల్పునేలోకవా ర్తలునాకు లోఁకువపడునా । లోఁ
కువపడక నేకత్వమగునా.　　　౫

తా. గురురాయా! నాలోఁక సంగతి తోఁచుచున్నది. ఈదిక్కు
లేని భ్రమ లోఁకకాపురమెవరికొఱకు ? ముందెట్లు జరుగును ? పరి
పూర్ణామందేదియు దోఁచని నాకీలోఁకాలోఁకములగుపడునా ? అగుప
డకపోఁతే నొక్కటైన పరిపూర్ణమేయగునా ? సాకారమని, నిరాకార
మని, వ్యత్యాసము లేనప్పుడు లోఁకవార్తలు నాకెట్లు తెలియును ?
తెలియవని భావము.

కం. యెవరికిబట్టనికాపుర । మెవరికిసంసారధర్మమెవరికివిశ్వం । బెవ
రికినెవరంటకహరి । శివయనరేముందుమాయ ఛీఛీనాకేలా । పో
యినపీడ వివరింపనేలా । కవలబిడ్డలరీతి భువిలోఁ తనువెరుకలు ।
తవిలిబెరిగియెరుకయవలీలగాఁబోవు ఛీఛీనాకేలా । పోఁయినపీడవివ
రింపనేలా.　　　6

తా. భూమియందు శరీరము, ఎరుక, అమడబిడలవలె పుట్టి,
రెండు నొకటిగా బెరిగి, వ్యష్టిరూపములై, ఒకరికొకరు వేరై, హరి,
శివయని నామముల నుచ్చరించుచుండి యవలీలగా ఎరుక ఎప్పుడో
చెప్పకుండా పోవుచున్నది. ఛీ, ఛీ నిలువకుండా పొయ్యె పీడ నాకెం
దుకు. ఈ సంసారమెవరికి కావలెను. పోయినపీడను నెందుకు వివ
రించవలెనని భావము.

కం. నా తెలివిమరుచునపుడీ । నీతినిషిద్ధములు లేనినీచప్రపంచం । బేత
త్వవిలయములలోఁ । నేతావుననీడ లేక నేమీఁగాఁబోనో । లయకా
రులఘాత కేమగునో । పాతిపెట్టినయకు కేయీఁతీరుబోవ యేజాతి
కెక్కనిపంచభూతాకృతులురజమ్మె నేమిగాఁబోనో । లయకారులఘా
త కేమగునో.　　　7

తా. నాయొక్క తెలివి మరచినకాలమందనగా. నేను పరిపూర్ణమైనప్పుడీనీచ ప్రపంచముండుట కెక్కడను తావులేక యేమిగాబోవుచున్నదో, భ్రమకు కారకులైనవారిపని యేమగునో, పాతిపెట్టిన, ఎరుకే యీప్రకారము లేనిదైపోతే, యేజాతినీతి కెక్కని పంచభూతములచే నేర్పడిన శరీరములు దుమ్మైపోవునని భావము.

కం. తానుంటేనే విశ్వము । తానొప్పగకన్నమూయు తరినేమగునో ।
తానెంతనికనిపెట్టును । తానేతానగుచు నెరుక తానేపోయెనుగా
అచలములోన గానదాయెనుగా । తానెరుగనీప్రజ్ఞ లేనేలేదనియ
హాము । బూనిననీబయిటదేని నంటకతనలో తానే పోయెనుగా ।
అచలములోన గానదాయెనుగా. 8

తా. తానను నెరుకయుంటే నీవిశ్వమున్నది. తాను నిద్రించినప్పుడేమగునో, తానెంతని కనిపెట్టగలడు. ఎరుకతానులేని దానినని నెరిగి తానే తానై పరిపూర్ణమందు దేని నంటక, కానరాకపోయెను. అనగా, పరిపూర్ణమైన, ఎరుకే పరిపూర్ణమని భావము.

కం. తానున్నప్పుడె లోకులు । నానాజాగ్రతత నిదినాదన రేమో
తానెరుకమరచు క్షణమున । పోనేమోజగము సర్వపూర్ణాముగా
నూ । పోకున్నజడమేమి జేసునూ । తానేమి జేయక పీనుగవలె
తనువు । దేనికైనను కలసిరానే రాదనుతోలగె పూర్ణాముగానూ ।
పోకున్నజడమేమి జేసునూ. 9

తా. తానుండే సమయమందే లోకులు, లోకములు, నీది, నాదియనుట, మొదలైన జాగ్రతలున్నవి తానెరుకను విడచిన తత్క్షణమే జగము పరిపూర్ణముగా పోవునేమో, పోకుంటే యీజడమైన మొద్దు యేమిచేయగలదు. ఎరుకపోయినప్పుడు, శరీర మెందుకును పనికి రాదు, ఎరుకే లేనిదైనప్పుడు శరీరమున్న లేనిదేనని. భావము,

కం. ఓహోహోయెరుకేమో । సాహసమున సర్వవిషయ సంసార
ముని । ర్వాహకమొనర్చునను తన । యూహనునిష్ఫలము జేసి
యొక్కటేగునుగా । తనువిపుడొకటే చిక్కుబడియెనుగా । దేహి
దేహములలో మోహబాహుళ్యమై । కుహకమున బెరిగి తానహి
తము నిల్వకయొక్కటే గెనుగా । తనువిపుడొకటే చిక్కుపడి
యెనుగా. 10

తా. ఓహో యిదియేమి చిత్రము, దేహికిన్ని, దేహము
నకున్ను, యింతనురాగము గలిగివుండి, ఒకదాని నొకటి యెడబాయ
లేక నొకటిగా బెరిగి, దేహి తాను యావత్తు సంసారము నిర్వహించె
దను, యేమేమో కార్యములు చేసెదనను, తన యావత్తు యూహ
లును నిష్ఫలముచేసి తానొక్కటే చెప్పకుండా, పేరూ, వూరూలే
కుండా పోవుచున్నది. ఇప్పుడు శరీరమున కొక్కదానికే చిక్కు గలి
గెనని భావము.

కం. గురువులయెరుకనువిడిచే । తెరవడిగితిగాని రెంటితెగదీసినికక
కొరతలునిల్పకుమనియే । తరుణములోనడుగనట్టి తప్పునాదాగా ।
అందుకుశిక్షమరలనంటెనుగా । యెరుకతొలగినవెనుక గురిగురు
తులేనియీ । మరికిశరీరమేకరణినూరేగితూతప్పనాదాగా ।
అందుకశిక్షమరల నంటెనుగా. 11

తా. మొదట ఎరుకనువిడచు మార్గము చెప్పుమని నా సద్గు
రువు నడిగితినిగాని ఎరుక శరీరముల రెంటిని విడిచే మార్గమొక సమ
యమందైనను అడుగకపోతిని అడగనితప్పునాదే దానికి తగినశిక్షమర
లనాకంటివచ్చెను. యెరుకపోయిన మీదట నీగురుతులేని జడమైన
మురికిశరీరమును నెట్లు జరుపుదునని భావము.

కం. దానికిసిదిదీనికినది । మేనెరుకలకొకటికొకటి మెళనమనిము ।
న్నేనూరుమార్గమువింటిని । గానియొకానొక్కనాటి కాలమందైనా।

రెంటినివిడుచు జ్ఞానాభ్యాసమునా । పూనియడిగినది లేనిలేకను పోయె । గానతనువిపుడే విధానచరించు నేకాలమందైనా । రెంటి నివిడుచుజ్ఞానా భ్యాసమునా. 12

తా. శరీరము, యెరుక నొకదానికొకటి మేళనంగానున్నవని యనేకపర్యాయములు నేను వినియుండిన్ని రెంటిని విడిచిపెట్టే సంగ తినొకకాలమందైనా నడుగకపోతిని గనుక నిప్పుడీయెరుకలేని శరీరమే ప్రకారము చలించును ? నాకేమియును దోచకున్నదని భావము.

కం. ఇతరేతరమూలకమై । స్థితితనువెరుకలకు భోగచర్యలు నొకటై। జతగాపోకనుమృతి సం । గతి కాలముభేదమైతే కడగండ్లే నిజమూ తనువున్నపుడే వెతలున్నవనుమూ । మతిలేనియీ దేహపతన ప ర్యంతమూ । గతకార్యములలోన గతులుదుర్గతులేమో గడగం డ్లేనిజమూ । తనువున్నపుడే వెతలున్నవనుము. 13

తా. శరీరమున కెరుక ఎరుకకుశరీరము ఒకదాని కొకటియా ధారములై భోగకార్యము లొకటిగా జరుపుచు రెండునొకసారి పో కుండా, మృతికాలము భేదమైనప్పుడు నిజముగా తిప్పలుగలుగును. శరీరమున్నపుడే కడగండ్లున్నవి. జడమైన శరీరముపడిపొయ్యే పర్యం తము జరుగుకార్యములలో కష్టమేనని భావము.

కం. ఘడియకొక బ్రహ్మకల్పము । గడిపినవిధమౌను యల్లకాలము నేని గడుసెరుకదొలగవిశ్వము । నడుపుదునావల్లగాని నాటికేమౌనో తనువికశుద్ధ జడమగుదుబోనో । నడమంత్రమగు లోకనడతలకే నులో । బడలేనికాలముకడగండ్లెగదనాకు నాటికేమౌనో । తను వికశుద్ధజడమగుచుబోనో. 14

తా. ఈనడమంత్రమైన, ఎరుకపోయిన వెనుక నీవిశ్వనటనల నేనట్లు జరుపుదును. గడియకొక బ్రహ్మకల్పముగా నున్నది. ఈ

లోకనటనలునాచేగానినాడు, నాకు కడగండ్లేనిజము. నేనేమి జేయు దునని సంశయము గలిగెనని భావము.

కం. అనియిత్తెరగునసంశయ । వననిధిలోమునిగి శిష్యవరుడేమియు తో । చనిమనమునతనుగుణవే । దనతోతనగురునిపైన తాను మూర్ఛిల్లి । పలికేనునశ్రువులు నుప్పతిల్లీ । తను శేషప్రారబ్ధమును భవింపగజాల । ననిదీనికేమినాధన దెల్పుమని మ్రొక్కె తాను మూర్ఛిల్లీ । పలికెనుయశ్రువ్రలు నుప్పతిల్లీ. 15

తా. సద్గురువర్యా! ఇటువంటి సంశయ సముద్రమునందు మునిగి యేమియు తోచకున్నాను. నేనుయీశేషించినశరీరప్రారబ్ధము అనుభవింపజాలను. దీనికేమైనా సాధన యున్నదేమో తెల్పుమని అడుగుచూ, కన్నులవెంబడి నీరుకారుచు, గురుని పాదములమీద బడెనని భావము.

కం. స్మృతిలేకనుపదములబడి । నతిసంశయశోకభయము లమరినశి ష్య । స్థితిగతులుదెలసి శ్రీగురు । పతికరకమలములలేవబట్టి తాన నియే । కౌగిటనుంచియతి ప్రేమగనియే । క్షితినిమద్భక్తసంతతు లలోనీకన్న । మతిమంతులెవ్వరీవెత లెందుకని లేవబట్టితాననియే కౌగిటనుంచి యతిప్రేమగనియే. 16

తా. అతిసంశయముతోను, దుఃఖముతోను, భయముతోను, దేహముమీద స్మృతిలేక, తనపాదములమీద బడియున్న శిష్యునియొ క్కస్థితి తెలిసి, గురుమూర్తి తన శ్రీహస్తములతో లేవనెత్తి, మహా దయచే కౌగిటజేర్చి, నాయనా, నాశిష్యులలో నీకంటే బుద్ధిమంతులె వరునులేరే, నీ వెందు కిట్లువ్యాకులపడెనవని గురువరుడు శిష్యునియడి గెననిభావము.

కం. ఈలాటియల్పసంశయ । మేలాగునతోచెదీనికేమని నాతో । నాలోచింపగవలదే । కాలమునమకూడితనువు కడచెందే వర

కూ । భోగింపకతీరదా ఖరకూ । యేలీలనైన నాకాలములో
బ్రతికె । మూలమువిని గుణశీలుడవై మెలగుకడెజెం దేవరకూ ।
భోగింపకతీరదాఖరుకూ. 17

తా. శిష్యశ్రేష్ఠమా ! నీ కీలాటి స్వల్పసంశయ మేలాగుతోఁచి
నది. తోఁచితే నన్నడుగగూడదా ? కాలముతీరి శరీరము పడిపొయ్యే
వరకు ననుభవింపకతీరదు యేలాగునన్నైనను నాకాలములో నెట్లుండ
వలెనో నామార్గము చెప్పెదను. విని, ఈశరీరముండువరకు బుద్ధిమం
తుడవై యుండుమని భావము.

శ్రీమదఖండగురుప్రార్థన.

కం. బ్రహ్మశ్రీపరమేశ్వం । బ్రహ్మాదిబుధేంద్రహృదయపంకజహితస ।
ద్బ్రహ్మానంద పరాత్పర।బ్రహ్మాండాఖండచర్యబ్రహ్మగురువర్యా ।
సకలమోక్షశాశ్వితైశ్వర్యా । బ్రహ్మవిద్వర్యమిా బ్రహ్మసుఖా
నంద బ్రహ్మజ్ఞులకు నేనుబద్ధుడనైయుందు బ్రహ్మగురువర్యా । స
కలమోక్షశాశ్వితైశ్వర్యా. 18

తా. పరబ్రహ్మస్వరూపా, బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరాదుల
హృదయకమలములకు మిత్రుడా, పరానందస్వరూపా, బ్రహ్మాండాఖం
డరూపా, నిత్యమోక్షమనే శాశ్వితైశ్వర్యా । బ్రహ్మవిద్వర్యా, సద్గు
రువర్యా, పరిపూర్ణసుఖానందులైన బ్రహ్మవేత్తలందరికిని నేనుదాసు
డనై యుండెదనని భావము.

అఖండసమాధిబోధలక్షణము.

కం. గురుపరమేశ్వరుకరుణను । గురుబోధోపరతిమరిగిగురుతరభాన్వ।
త్పరిపూర్ణభావహర్మ్యం । తరశ్రుతి నవహేమపుష్పతల్పమునం
దూ । పవళించితత్పరసుప్తినొందూ । మరిచి నిద్రించితే మరుపు
దానిలోకన్ను । దెరచితేనాస్మరణమరువకు మరువకు తల్పమునం
దూ । పవళించితత్పరసుప్తినొందూ. 19

తా. శిష్యా! గురుమూర్తి కరుణచేబొందిన, బోధోపరతి మరిగి పరిపూర్ణభావమనే, మేడలోనుండు శృత్యంతమను బంగారు పూలపాన్పుపై పవ్వళించి, అచలనిద్రపొమ్ము. మరచినిద్రించితే బ్రహ్మానంద పరవశమనుభవింపుము, కన్నుతెరచితే నాయొక్క స్మరణము మరువకుమని భావము.

కం. నిదురించెటి వేళలగురు । పదకమలామృతరసాప్తిపరవశమువనే ।
నిదురించి నిదుర మేల్కన । పదపడినీయుత్తబట్టబైటా నీబోధా ।
గనుగొనుమచలపదమనుచు మేధా । పదుగురు కేదహాయొనదియే
నీకు రాత్రి । యేదహాముసీకగునదిలోకనిశియగుబైట నీబోధా ।
గనుగొనుమచలపదమనుచు మేధా. 20

తా. శిష్యా! నిదురించే సమయములం గురుపాదారవిందమకరందపాన పరవశమున నిద్రించి, నిదుర మేల్కని, యీ పరిపూర్ణమే అంతటా నిండియున్నదనిచూడుము. లోకమున కేదిపగలో నదియే నీకురాత్రి, నీ కేదిపగలగునో అదియే లోకమునకు రాత్రియనిభావము.

కం. ఎన్నెన్నో బోధలను । విన్నావుగదా యనేక వేదార్థములన్ ।
గన్నావుగనుక దెలిపెద । నిన్నటికిని బయలుకన్ననిక లేదు మిన్నా
యేబోధలెవ్వరిచాతవిన్నా । వున్నదున్నట్లనేమున్న సాధుల
వలన । విన్నట్లు కన్నట్లు నన్నిట్లు దెలిపితినిక లేదుమిన్నా । యేబో
ధలెవ్వరిచాతవిన్నా. 21

తా. శిష్యా! ఎన్నియోబోధలను, వేదార్థములను వింటివిగదా? నెవరిచేత నెన్నిబోధలనువినినా, పరిపూర్ణమునకంటె యెక్కువైనదేదియునులేదు. నే నిదివరకు పెద్దలవలన వినినట్లు చూచినట్లును న్నదున్నరీతిగా నీకు చెప్పితిని. యింతకంటె నెక్కువలేదని భావము.

కం. నేనిట్టిబట్టబైటను । తనకొరులకునలవిగానితత్త్వార్థముబ్ర । హ్మా
నందమహార్ణవయగు । నానిజరూపమున నిలచినాగురుని భాటా ।

వెంబడిదెలుపునానోటి మాటా । దేనికర్థమొ నీవుదానిపై వెలుగ
వి । జ్ఞానభాస్కరయభిధాన మొసగుదు నింక నాగురుని భాటా
వెంబడిదెలుపు నానోటిమాటా. 22

తా. శిష్యా! నేనిట్టిపరిపూర్ణమందుండి తనకు నితరుల కలవి
గాని నాసద్గురుని భాటయగు పరిపూర్ణమును నీకుదెల్పితిని. నీవా
పరిపూర్ణానంద మహాసముద్రమున ప్రకాశింపుచుండుము. ఇది మొద
లుకొని నీకు జ్ఞానభాస్కరుడని పేరుపెట్టుచున్నాను. జ్ఞానభాస్కరు
డనగా పరిపూర్ణజ్ఞానమను సూర్యుడని భావము.

కం. తనవృత్తికెరుకబొడమిన । ఘనబ్రహ్మజ్ఞానశూన్య కళతానొం
దుక । తనుపరిపూర్ణవిలాసము । దనరినయాతత్వ చిహ్నముత
నకగుపడుగా । తరుకోటరాంతరవహ్నిజెలగా । కొనలిగిర్చనివృ
క్షమువిరళించునే । మననశీలుడటులబెనగూనే విషయాశతనకే
నగుపడుగా । తరుకోటరాంతరవహ్ని జెలగా. 23

తా. శిష్యా! తానుజేయుగుర్తులలో యెరుకభావములోచిన
యెడల నాత్మజ్ఞానములేని శుద్ధపామరుడగును. తానెచ్చట జూచినా
పరిపూర్ణవిలాసమును పొందిన యెడల, నాపరిపూర్ణము తనకే
యనుభవముగాని, యెరుకయందుండువానికి గోచరముకాదు. అగ్నివ
లన కాలి, కొనలిగిర్చనిచెట్టు ప్రబలునా ? ప్రబలము కాదు. అటులనే
గురువాక్యార్థమును మననముచేయువాడు విషయాశలను బొందడని
భావము.

కం. ఆకలినిద్రాతురరతి । వ్యాకులనమయముల నన్యవార్తలు చెవు
లక । సోకగతీవ్రాశలనీ । వేకరణిసపేక్షపడుదువీకరణీ బోధా ।
నాదలకుమటుల నీకున్న మేధా । ఆకార్యములరీతి చేకొని సంతు
ష్టినీకీబోధలసుఖమునా కొలదిగలదనకో యీకరణీబోధా । నా
దలకుమటులనీకున్న మేధా. 24

తా. శిష్యా! నీవాకలిగొనినప్పుడును, కంటిమీదికినిద్రవచ్చి నప్పుడును, రతివ్యాకులసమయమందును, నీకితరవార్తలేవియు వినబడక, వాటియందే నీమనస్సెట్లుమగ్నతజెందునో యావిధముననే నీతెలివికొద్ది సద్గురుబోధను వదలకుము. పైకార్యములయందెట్లు సంతుష్టిపొందెదవో నీకీబోధసుఖము, నాకొలదివున్నదనుకొనుమని భావము.

కం. గురుబోధకొరకు నెరుకను । గురుదక్షిణగా నొసంగిగురుగుహ్యాంత । గ్గురుయోగ సప్తభూముల । గురు తెరిగిమదీయ్య భక్తకోటి లోత్రిరుగూ । గురుమంత్రార్థ స్మరణనుమరగూ । గురుడునూపిన పెద్దగురుతులోగురిమరచే । పరిపూర్ణమగువరకు పరిపూర్ణమిదెభక్తకోటిలోత్రిరుగూ । గురుమంత్రార్థ స్మరణనుమరుగూ. 25

తా. గురుబోధకొరకెరుకను, గురుదక్షిణగానిచ్చి పరిపూర్ణసప్తయోగభూముల నెరిగి, గురుమంత్రార్థమును స్మరణ జేయుచు నాగురు పుత్రులతోటినుండుము. గురుడుజూపిన గురుతులో, ననగా నచలమందు గురిమరిచేపర్యంతమిదే పరిపూర్ణమని భావము.

యోగసప్త భూములనగా

(1) సుఖేచ్ఛ, (2) విచారణ, (3) తనుమానసి, (4) సత్వాపత్తి, (5) సంసక్తినామిక, (6) పదార్థభావన (7) తురీయము — (1) సుఖేచ్ఛ:-బహుజన్మార్జిత సుకృతపరిపాకమువలన, జ్ఞానముగలవాడై, యీయసారసాగరమెట్లుదాటగలనని పరితపించి, పెద్దలజేరి, వారికారణమువలన, సత్కర్మాచరణంబును, వేదాంతశాస్త్ర పరిజ్ఞానంబును గలిగిమోక్షమునపేక్షించుట, సుఖేచ్ఛయనంబడు— (2) విచారణ:-అద్వైతశాస్త్రపరిజ్ఞాన, సత్సంగవైరాగ్యంబులు గలిగి, బ్రహ్మమెయ్యదియని విచారించుట, విచారణ యనబడును— (3) తనుమానసి :- పైరెండుభూమికల సాధనపూర్ణముగాగలిగి, దారుణములగువిషయేంద్రియముల యేపులతో దగులక, మనస్సునుక్షీణింపజేయుట తనుమా

నసియనబడును. దీనికేఅసంగమనిమరియొక పేరు— (4) సత్వాపత్తి:- యీమూడుభూమికల నభ్యసించి, ఇంద్రియార్థములందాశమాని, యితరసంకల్పములులేక బ్రహ్మనిష్ఠగలిగియుండుట సత్వాపత్తియనంబడును— (5) సంసక్తినామిక:-ఈ నాలుగుభూమికల అభ్యాసమువలన విషయసంగమము, గుణత్రయసంగము లేక బ్రహ్మనిష్ఠయందు పట్టు దప్పకయుండుట సంసక్తినామికయనంబడును — (6) పదార్థభావన:- ఈ యైదుభూమికల విశేషాభ్యాసముచేత బాహ్యాంతరదృశ్యములేక, స్వాత్మారాముండై బ్రహ్మము నేననుట పదార్థభావనమనంబడును— (7) తురీయము:- ఈ యారుభూమికల మార్గ మెరిగి, నామింటను భేదములేదని తెలసికొని, పరబ్రహ్మమాత్రుండైయుండుట తురీయమనంబడును— ఇందులో మొదటి మూడు భూమికలు జాగ్రదవస్థయనియు, నాలవభూమికస్వప్నావస్థయనియు, అయిదవభూమిక సుషుప్త్యావస్థయనియు, ఆరవభూమిక తురీయావస్థయనియు, యేడవభూమిక అవాఙ్మానసగోచరమైనదనియు దెలియవలెను.

కం. నానిజరూపమెనీవని । నానావిధరూపనామ నటనాదులనీ । నేననినీనాభేదము । లేనేలేదనుచు యచలలీలజూపితిగా । చూచినగురుతుమాను మంటినిగా । నేనేమిదాచకనీనియమాఖండ । జ్ఞానసమాధివిధాన మెరిగించి యాలీలదెలిపితిగా ! జూపినగురుతుమానుమంటినిగా. 26

తా. శిష్యా ! నారూపమైన పరిపూర్ణమేనీవని అనేకమైన రూపనామనటనలన్నియు నీవేనని, నీ, నా యనుభేదము లేనేలేదనియు, బోధింప పరిపూర్ణగురుతును చూపినానుగదా ? చూచిన గురుతును మరచిపొమ్మని చెప్పితినిగదా? నేనేమియు దాచకుండా పరిపూర్ణజ్ఞానసమాధిమార్గమునంతయు కొరతలేకుండా నమ్మజెప్పితినని భావము.

కం. ననుమరువకు ననుమరువకు । ననుమరువకు మచలబోధనాటినదాక । ననుమరువకు ననుమరువకు । ననునీవై మరచిపొయ్యేనాటి

కేపోరా । మరిచేగురు వెనక దేకదరా । వినుకనుతినుపనులుత
నువుకలదాకను । ననుమరచు టెందుకీ యనుమాన మెందు కా నాటి
కేపోరా । మరిచేగురు వెనక దేకదరా. 27

తా. శిష్యా! మాటికి మున్మాటికి నీకచలబోధ మనస్సున స్థిరమై నన్ను నీవై మరచిపోవేయ్య వరకును, నన్ను మనువకుము. విను, కను, తినే మొదలగుపనులన్నియును, శరీర ముండువరకుంటున్నవి. ఇంత అనుమాన మెందుకు, శరీరమున్నంతవరకును నన్ను మరచు టెందుకు. నన్ను ధ్యానింపుచుండుమని భావము.

కం. నీకికఘటప్రారబ్ధము । సోకగతనువిషయపూర్వస్మృతిచే కార్యా!
నీకములు జరుపుటకును వి । వేకములగు బ్రహ్మబుద్ధివిధినియమ
ములా । దెల్పెదప ట్త్రింశాఖ్యలక్షణలా । నాకరణీతనువున్ననాట
నుంచికడ । లేకనుపరిపూర్ణలోకమందున జెందు విధినియమములా
దెల్పితిప ట్త్రింశాఖ్యలక్షణలా. 28

తా. శిష్యా! ఇకముందునీకు శరీరసంబంధప్రారబ్ధముసోకగా, ప్రపంచవిషైక కార్యములు జరుపుటలో, శరీరమున్నంతవరకు, పరిపూర్ణావలోకమందే నిలుపుటకు నియామకములైన, క్రింద జెప్పబడిన ముప్పదియారు ఆఖ్యలుగల బ్రహ్మవిధులచే నీకు దెల్పెదనని భా.

అఖండప్రసాదనియమము.

కం. త్రివిధభవద్దీక్షులలో । త్రివిధాకృతమద్గురూప దేశకళావి । ర్భవ
రూపత్రమములచే । త్రివిధబోధలను జేసి తెల్పితిముందూ ప్రవి
మలశివజీవైక్యమందూ । త్రివిధదీక్షాత్రమ త్రివిధోపశమములకు ।
త్రివిధప్రసాదములివిగో నైకొనువత్సా తెల్పితిముందూ ప్రవిమల
శివజీవైక్యమందూ 29

తా. శిష్యా! జీవేశ్వరైక్య సంధానము జేసినప్పుడు, నాగురువు నాకిచ్చిన యనుభవరూపమైన, తత్పద, త్వంపద, అశిపదరూప

త్రయములచే, మూడుబోధలను బోధించితివి. త్రివిధదీక్షలు, త్రివిధాశ్రమములు, త్రివిధోపదేశములకుగాను, త్రివిధప్రసాదము లిచ్చెదను. గ్రహింపుమని భావము.

కం. అంగసుదీక్షనుగురుపర । మాంగప్రసాదమున । భావయంతదీక్షా । సంగతిభావప్రసాదము । పొంగికళాదీక్షచాత పొందువై
భవమూ । గురుకళ సుప్రసాదాశోభితమూ । రంగుమీరగసు
స్థానాంగభావాత్మల । శృంగారశిశ్రూష సాంగోపాంగ క్రియల
పొందువైభవమూ । గురుకళసుప్రసాదాశోభితమూ. 30

తా. శిష్యా! అంగదీక్షచే గురువు యొక్క పరమాంగమైన పరిపూర్ణప్రసాదమును అట్టి గురుకళ అంతరమందున్నదనే భావము గల, అంతర్దీక్షచే భావప్రసాదమును, అట్టి గురుకళాదర్శనము కలుగజేయు, కళాదీక్షచే, కళాప్రసాదమును పొందుము స్థాన శిశ్రూష, అంగశిశ్రూష, భావశిశ్రూష, ఆత్మశిశ్రూష, యీనాలుగుశిశ్రూషలు గురుమూర్తికి సాంగముగా జేసి కడతేరుమనిభావము.

కం. ఏతత్త్రివిధప్రసాదవి । భూతులజెలువొంది యచలభూతార్ణవ
సం । భూతమహాపరవశవి । ఖ్యాతిగననుసీలోనిల్పి ఘనుడవై తిరు
గూ । నాయోగాంతర్ఖ్యాతి గురుతెరుగూ । భూతములలో సర్వ
జాతినీతిమత । భీతులొందక బ్రహ్మజాతులలోయోగ ఘనుడవై
తిరుగూ । నాయోగాంతర్ఖ్యాతి గురుతెరుగూ. 31

తా. శిష్యా! ఇటువంటి త్రివిధప్రసాదము లనుభవించి పరిపూర్ణమహాసముద్రమునందు గలిగిన పరవశముచేనున్న నీలోనిల్పు ఘనుడవుకమ్ము సర్వభూతసమ్మతముగా జాతి, నీతి, మతభేదములు విడచి బ్రహ్మజ్ఞులలో శ్రేష్ఠుడవై నాయొక్క అంతర్యోగమైన పరిపూర్ణబ్రహ్మను గుర్తెరిగి ప్రవర్తించుమని భావము.

గురుశిష్యరహస్యపరమ గృహాకృత్యవిధి.

కం. నేనున్నదాక నాయా । ధీనమునీప్రాణమాన దేహాదులు నే । కాన
కుపిక్కముపాయా । జ్ఞనిహపరములకు నింకేమిలేదనుకో । ఆజ్ఞ
కుమించికానే కాదనుకో । లేనే లేనియవల నానిజబోధాజ్ఞ । మా
నాకాజరుపుమన మేనులుండేవరకు రేమిలేదనుకో । ఆజ్ఞకుమించి
కానేకాదనుకో. 32

తా. శిష్యా ! నేనెంత కాల ముందునో నంతపర్యంతం నీప్రాణ
మాన దేహాదులు నాయధీనము ఇహపరములకు నాయాజ్ఞతప్ప యితర
మేమియులేదు నాఆజ్ఞకుమించి యేదిన్ని కాదనుకోమ్ము కాబట్టి మన
శరీరములుండువరకును నాబోధాజ్ఞను విడువకుండా జరుపుకోనుమని
భావము.

కం. ననునెచట నెచటగనుగోన । మననగునోనచటనచటమహనీయ్యా
ముచే । ననిశమునగుపడుదును నీ । మనమేనామనమువత్స మన
మొక్కటేరా । ఇదిగురుసూత్రమని తెలుసుకోరా । కనికరముచ
నిన్నుగని నేవిడువకున్న । మనముననాభక్తిమానాకని వున్నమన
మొక్కటేరా ఇదిగురుసూత్రమని తెలుసుకోరా. 33

తా. శిష్యా ! నన్నేసమయమందైనను నెచటనెచట జూడ
వలెనని నీవు కోరెదవో అచ్చటనెల్ల నేను నీకు దర్శనమిచ్చుచుందును
మనసున నామీద భక్తిమానక నీవుండి నీమీదికనికరముచే నేను
నిన్ను విడువకుండిన నీమనస్సే నామనస్సు మనమిద్దర మొకటేయగు
దుము. ఇది గురుసూత్రమని గ్రహించుమని భావము.

కం. నీవంటగలుగుభక్తికి । నావంటనుగల కటాక్షమటనెనురెదురై ।
దేవీ దేవరవలె పర । దేవతలుగభూనభమ్ము తిరుగుచుందుముగా
నీవునేననుభాసైక్యవిధిగా । నేవేళనెచ్చోట నీవాత్మలోదలప ।

నా వేళగన్పడుదు దేవునివలె నెద టతిరుగుచుందుముగా । నీవునేన
ను భావైక్యవిధిగా. 34

తా, శిష్యా! నాయందు నీకుగలభక్తియు, నీమీద నాకుగల
కటాక్షము, నీరెండు నొకదానికొకటి యెదురుపడి రెండు నొకటేననే
భావముచే, పర దేవతలవలె భూమ్యాకాశాదులసంచరించుచుందుము.
ఏవేళ నెక్కడన్నతే నన్ను నీ నాత్మలో దలచెదవో, నప్పుడు దేవుని
వలె నీముందర ప్రత్యక్షమగుదునని భావము.

క౦. విడువగజాలము మన మొక । ఘడియైననుయొకరికొకరు గనిపెట్టు
టలా । జడివర్షములోపలబడు । వడిగల్లుకుశకలమునకు వకరూపై
నటులా । వకటొకవకటి విడుచుండనటులా । విడువవునన్నీవు విడు
వనినునీతావు । గుడమధురములు రెండువిడిబడియగు పనునేవక
రూపై నటులా । వకటిని వకటివిడిచుండనటులా. 35

తా, శిష్యా! జడివానలోబడే వడిగల్లుకు, దాని శకలములకును
ఒక టేరూపై, ఒకదాని నొకటి విడచియుండవు. ఆలాగుననే మనమి
ద్దర మొక గడియయైనా నొకరికొకరము విడచి, యుండజాలము.
బెల్లము, మాధుర్యము, వేరువేరుగా గనుపించునా? కనుపించవు, ఆ
ప్రకారమే మనమిద్దర మొకటేననిభావము.

క౦. తనుమనధనములుమునునా। కొనరగనపేక్షించినీతరకోరికెలేక ।
ధనమొనగి మరలనిచ్చిన । ధనము నపేక్షించనీకు ధర్మమేనట
రా । నీతనుమనధన మెవరోగనరా । కనికనినీకొక్కతృణమైన
నీకిచ్చె - దనుకానాకొకటున్నాదని పలుకనీకిదిధర్మమేనటరా ।
నీతనుమనధన మెవరోగనరా. 36

తా, శిష్యా! మొదట నీతను, మన ధనములు నాకు గురు
దక్షిణగానిచ్చి, యేకోరికలులేక యుండి, యిచ్చినధనమును కోరుట
నీకు ధర్మమేనా? నీయొక్కతను మన ధనములెవరో కొంచెమాలో

చింపుము. నిన్నుచూచి పాపముని తృణమైనా నేను శిక్షిచ్చేవరకు, నాకోకటున్నదని నీవనుకోనుట న్యాయమేనా? న్యాయముకాదనిభా.

కం. మనపరమరహస్యార్థము! కనుగొనవలెననుచు సాధుకంటకులెపుడున్ । కనిపెట్టియుందురేమో । కనిపెట్టియుబ్రతుకునన్ను కన్నకుమారా । కనుగుట్టుగకడ తేరిపోరా । ననునీవువిడుచుట నినునేను మరచుట । కనురెప్పపాటులోగని హసింతురునన్ను కన్నకుమారా కనుగుట్టుగకడ తేరిపోరా.　　　37

తా. చిన్నికుమారా! మనరహస్యార్థము తెలిసికొనవలెనని సాధుజనకంటకులైన దుర్మార్గులు కనిపెట్టి యుందురు. అటువంటి వారికి తెలియకుండా కడతేరిపొమ్ము. నీవు నన్ను విడచిపెట్టినను, నేను నిన్ను మరచినను వారు నిమిషమాత్రములో కనిపెట్టి నన్ను హేళనజేయుదురు. గాన జాగ్రతతో నుండుమని భావము.

కం. పుట్టినిగిట్టనియచలపు । నట్టడవినితిరుగువాని నమ్మికమనిచే । పట్టితివిగాన చెప్పిన, మట్టుకువిని పెట్టి నంతమట్టు కేతినరా । నన్నికమీాదరట్టుసేయకురా । పట్టువిడువక చచ్చినట్లు బడియుండుమీా గుట్టుతనువికపోయ్యేమట్టుకీ దేవట్టుమట్టు కేతినరా । నన్నికమీాదరట్టుసేయకురా.　　　38

తా. శిష్యా! జన్మమరణములు లేని, పరిపూర్ణమహదారణ్యమధ్యను తిరిగే నేను మహానమ్మికమని నన్నాశ్రయించి, నాచెంత చేరితివి, గనుక నేనుచెప్పిన మట్టుకువిని, పెట్టినమట్టుకు తిని, యనగా నేను బోధజేసినవరకు గ్రహించి, నీకు నేనిచ్చిన పరిపూర్ణానందము ననుభవించుచు, నీమూలములేని శరీరము పొయ్యేవరకు చచ్చినట్టు పడియుండుమని భావము.

శ్రీగురుకటాక్షములేక పరిపూర్ణసాక్షాత్కారముగలుగదు.

కం. గురుడెరుకపరచిచూపిన । పరిపూర్ణముతక్షణములోన బట్టబయలగున్ । గురుడెరుకపరచకుండిన । పరిపూర్ణము తనకునెటులబట్ట

బయలుగురా । బయలెరుగాని దెరుకకాదటరా । గురుస్వామి
శితసత్పరిపూర్ణరత్నము । గురుకృపగలిగితే గురుడే గుర్తెరిగించు
బట్టబయలుగురా । బయలెరుగాని దెరుకకాదటరా. 39

తా. శిష్యా! సద్గురుమూర్తి శిష్యునకు పరిపూర్ణమిట్టి
దని బోధించి, కనుపరచినట్టయిన, నిమిషములో బట్టబయలుగా దెలి
యుచున్నది. గురుమూర్తి కనుపరచకపోతే తనకు పరిపూర్ణమెట్లు
తెలియును? తెలియదు. పరిపూర్ణమెరుగనిది ఎరుకే గదా! గురు
రాయుని యధీనములోనున్న పరిపూర్ణరత్నమును, వారి యనుగ్రహ
ముగలిగిన వారే గుర్తెరిగించెదరని భావము.

కం. చక్కెరమాధుర్యమురుచి । మెక్కనివరు లెరుగనటుల మేల్కానలే
కజ । చిక్కనిదక్కనిమిక్కిలి । టక్కరిసేతలకు ముక్తిరాయిగ
న్పడునా । చదువులవలన తిక్కలణగునా । చక్కనిగురుబోధనె
క్కవవినకున్న । దక్కునే పరిపూర్ణ మక్కమలభవునకైనరాయిగ
న్పడునా । చదువులవలన తిక్కలణగునా. 40

తా. శిష్యా! శర్కర నెన్నడును తిననివారికి చక్కెరమాధు
ర్యము తెలియదు. అటువలెనే పామరులు గురుమూర్తికి పరిచర్యలు
చేసి బోధనుజెందుటకు పాలుమాలి టక్కరిగా అనుభవము లేకుండా,
నూరికె గ్రంథములుచదివిన మాత్రముననే పరిపూర్ణసుఖముగలుగునా?
చదువులవలనతిక్కలణగునా? అణగవు. గురుబోధచక్కగా వినకుంటే
బ్రహ్మదేవునకైనను పరిపూర్ణమును దెలియుటకలవిగాదని భావము.

కం. నదినీదుకాంక్షచేనరు । డొదలకదరిజేరినోటనాదిరిన నగునే । అ
దురునుబెదురునులేకను । పదపడిన ట్టేటిమీద పడితాసీదకనూ ।
యీదెటివారిగదియకెట్లగునూ । యిదెవినముగురుచేత మొదలె
రుగకతన । మదిచమత్కృతి బ్రహ్మపదమెట్లు సాధించుబడితాసీద
కనూ । యీ దేటివారిగదియకెట్లగును. 41

తా. శిష్యా ! ఈతగొట్టుటకు నేర్చుకొనవలెనని యిష్టముగల వారు నదియొడ్డున జేరి, యీతమాకురావలెనని యెంతసేపు గొణిగి నను యీతయెట్లువచ్చును ? ఈతనేర్చినవారిని నదిలోదించి, భయములేకుండా, వారితోకూడా, నట్టేటిలో చేతులతో నీదకుంటె యీత రానేరదు. ఇదేవిధముగా నచలగురువులను సేవించి, పరిపూర్ణభావమును గ్రహించవచ్చునేగాని, యితరగురువులనగా యెకకభావము నొందినవారి వల్లను, తమ తమ చమత్కారము వల్లను, నచలబోధను పొందనేరదని భావము.

కం. వినుముపనయనవిహీనుడు । తనుముందుంగసంధ్యనేర్చి తద్విధిన ల్పే । పనిలోశాశ్చర్యమునా । మనుజుని దాద్విజుడటంచుమహిలోనెంచుదురే । చంచలవృత్తిగనినహించుదురే । తనుశూద్ర జేలిజముతనవిద్యవిపరీత । జనవాడికగుయోగిజనులతో సరియగు నేమహిలోనెంచుదురే । చంచలవృత్తిగని నహించుదురె. 42

తా. శిష్యా ! వుపనయనముకానిదే సంధ్యావందనము నేర్చుకొని, సంధ్యవార్చిన వానిని బ్రాహ్మణుడని చెప్పుదురా ? వాని చపలత్వమును గురించి నహించెదరా ? వానిని శూద్రునిగానే చూచెదరు. ఈ విధముగానే సద్గురుని వలన, నుపదేశము బొందకనే, తానాయుపదేశమునకు మీదిభావము నెరిగిన, నది మిగుల విపరీతమగునేగాని, తెలిసినవాడు కానేరడు. అట్టివాడు చపలుడనబడును. అట్టి కపటాత్ముడు సాధులతోటి సాటిగాడని భావము.

కం. తనకఖిలవేదవిద్యా । ఘనబలచాతుర్యమెంత గలిగినగురునా । ధునిమహదుపదేశములో । వినవేవినవట్టివాని విద్యనిల్వదురా । తెలియనిజ్ఞానమేధలెందుకురా । మునువర్షబిందువులనుపొంద శిలమీా । దనుబడిపారలిపోయినగతి తద్బోధవిద్యనిల్వదురా । తెలియనిజ్ఞానమేధలెందుకురా. 43

తా. శిష్యా! బండమీద నెంత వర్షము గురిసినా, నీరు నిలువక జారిపోవు విధమున, దా నెంత చతుర్వేదములు చదివినా, నెంత బలచాతుర్యముండినా, సద్గురుమూర్తివలన నుపదేశము పొందనివాని విద్య నిల్వదు. తెలియని జ్ఞానచాతుర్య మెందుకు? యేమిన్ని ప్రయోజనము లేదని భావము.

సర్వసాధుకోట్లకు సద్గురుకటాక్షము ప్రాముఖ్యముగా దెల్పుట

కం. హరిహరబ్రహ్మేంద్రసురా। సురకిన్నరసిద్ధసాధ్య సుజనాళులలో।
గురుకారుణ్యము నొందని। పురుషుండొకడైనకలడే పూర్వకాలమునా। గురుమహిమెరుగతరమే లోకమునా। గురిమీరయఖిలచరాచరకోటులు। గురుడేసర్వాధారగురుడనుచు గొలచిరి పూర్వకాలమునా। గురుమహిమెరుగతరమే లోకమునా. 44

తా. శిష్యా! పూర్వకాలమందు విష్ణుమూర్తి, ఈశ్వరుడు, బ్రహ్మ, యింద్రాది దేవతలు, రాక్షసులు, కిన్నరులు, సాధ్యులు, మొదలగు సుజనులు గురుకటాక్షము బొందని వారొక్కరైనను లేరు. గురిచే, చెరాచరకోటులెల్లను గురుడే సర్వాధారమని, సద్గురుని సేవించి కృతార్థులైరి. లోకవాసనచే నుండువారికి, గురుమహిమ తెలియుటకు సాధ్యమగునా? సాధ్యము కాదని భావము.

కం. జననీజనకులమూలము। గనుగొనగురుయోగ కళలుగా చేతన
కుక్ష జననప్రభృతులజరిగే। పవిపవిలోబోధచేసి ప్రబలెశ్రీగురుడూ। నినువిడచియేదినమున్నాడతడూ। వినుబాల్యమోహాయవ్వనవయోవృద్ధనం। తనలతద్బోధోపరతిగురుశిష్యులై ప్రబలెశ్రీగురుడూ। నినువిడచియేదినమున్నాడతడూ. 45

తా. శిష్యా! నీతల్లిదండ్రులమూలము విచారించగా, గురుకళలే గాని, వేరుకాదు పుట్టుక మొదలు జరిగే కార్యకోటులలో, నీలోనేయుండి, నిన్నెడబాయకుండా, బాల్య, యవ్వన, కౌమార,

వార్థిక, దశలయం దేనేకాలమం దేయేబోధ జేయవలెనో, ఆయా కాలములయం దాయాబోధ జేయుచు, గురుశిష్యులై, సదా నీతోడే యున్నాడు గాని, నిన్ను విడచియుండలేడని భావము.

కం. నీమనమున నేటికిగురు । దేవునిగనుగొంటి ననుచు తెలియని మోహా । భ్రామికపీడు నేనెప్పుడును । స్వామిగనేమెలగలేదే సర్వారూపములా । సాధకబోధసత్కాలాపములా । నామరూప క్రియలే మోవేరగుగాని । యీమహిమ లెరిగిన న్నేమరక పూజించు సర్వరూపములా । సాధకబోధసత్కాలాపములా.　　　46

తా. శిష్యా! నేటికి గురుమూర్తి దర్శన మాయెను. నేను కృతార్థుడనయ్యెదననే తెలియని భ్రమను విడిచి పెట్టుము, సర్వకాలములయందు, సర్వస్వరూపములచేత, సాధకములచేత, బోధచేత నేను మెలగుచుండలేదా? పేరు, రూపము, క్రియలు వేరుగా తోచునుగాని, యేకానకు నేనేకదా, ఇన్నివిధములచేతనుండువాడను, యీ మహిమ చక్కగా తెలిసికొని, నన్నే మారకుండా పూజింపుచుండుమని భావము.

గురుకటాక్షముకొరకు చతుర్విధ బాహ్యాంతర
శిశ్రూషలొనర్చు క్రమము.

కం. గురుకులవాసముసేయుచు । గురుగృహమున సర్వకార్యకోట్టుల నెల్లన్ స్థిరముగజరుపుచు బాహ్యత । గురుమదిసంతోష పరచుకొనుటాత్మనిష్ఠా । యిదేస్థానశిశ్రూషసన్నిష్ఠా । గురుసర్వసత్కార్యపరిపాలకాధార । పరుడై నిరతమునాత్మగురుని సమ్మతిపరచుకొనుటాత్మనిష్ఠా । యిదేస్థానశిశ్రూషసన్నిష్ఠా.　　　47

తా. శిష్యా! సద్గురుమూర్తి యుండు వింట పలుమారుండుచు, గురుని యింటి యందలి కార్యముల జరుపుచు, గురుసంబంధమైన సర్వ సత్కార్యములు నెరవేర్చుటయం, దాధారభూతుడవై,

ఆత్మనిష్టచేత గురునిమనస్సు, సంతోషపరచుచుండుట, బాహ్యస్థాన పరిచర్యయని భావము,

అంతస్థానపరిచర్య.

కం. పరమార్థదేశికునిచే । పరమాణుప్రభృతి బ్రహ్మపర్యంతమునం ।
స్ఫురణానురాగద్రష్టా । వరణముగనుటంతరంగ వైభవనిష్ఠా ।
యిదెస్థానశిశ్రూషప్రతిష్ఠా । పరిపూర్ణభక్తి పరవశమునదీని ।
నెనుకమరపులులేక నరయుటంతరాత్మవైభవనిష్ఠా । యిదెస్థానశి
శ్రూషప్రతిష్ఠా. 48

తా. శిష్యా! గడ్డిపోచ మొదలు బ్రహ్మపర్యంతం, కంటికికను పడే యావత్తు సద్గురురూపమేనని, గురునిచే దెలసికొని, అంతరంగము నందిది పదిలపరచికొని, పరిపూర్ణభక్తిచే నెల్లకాలము, యెనుకమరుపులు లేక, గురురూపమైన పరిపూర్ణబ్రహ్మమును సేవించుటే, అంతస్థానపరిచర్యయని భావము.

బాహ్యాంగపరిచర్య.

కం. గురునకుశయనాసనసుఖ।పరిమెళచందనసుపుష్ప పరమార్చనలిం ।
పరయగమజ్జనభోజన । పరిచర్యలుదానొనర్చ ప్రబలుప్రతిష్ఠా । ఇ
దెబాహ్యాంగశిశ్రూషనిష్ఠా । గురుగర్భజనితసద్వరపుత్రాదులనెల్ల।
మరిపించియుపచారసరణిజరుపుచునిలవ ప్రబలుప్రతిష్ఠా । ఇదెబా
హ్యాంగశిశ్రూషనిష్ఠా. 49

తా. శిష్యా! సద్గురునకు పడక, పీఠము, సువాసనగలచందనము, పుష్పములు, స్నానము, భోజనాదుల తృప్తిపరచుచూ, కాళ్లు చేతులు పట్టుచూ, గురుగర్భవాసమందు పుట్టిన పుత్రాదులను మరిపించి, పరిచర్యచేయుచుండుటే బాహ్యాంగ పరిచర్యయని భావము.

కం. పరతత్వవిలోకనమున । హరిహరవిధిసూర్యచంద్రఅనలామరభూ
చరఖేచరబ్రహ్మాండము । పరదేశికుడోశమనుచు ప్రబలుప్రతిష్ఠా ।

అంతరాంగశిశూ్రిషనిష్ఠా । స్థిరమాత్మదృష్టి గోచరమెంతవరకూ
ను । స్ఫురణించునదె బ్రహ్మగురురూపమనుచును ప్రబలుప్రతిష్ఠా
అంతరాంగశిశ్రూషనిష్ఠా.　　50

తా. శిష్యా! పరిపూర్ణదృష్టిచే, బ్రహ్మ, విష్ణు, రుద్రాదులు, సూర్య, చంద్రా, అగ్నులు, దేవతలు, భూచరులు, ఖేచరులు, బ్రహ్మాండము, యావత్తును, యింతయెందుకు, ఆత్మదృష్టి యెంతవరకువ్యాపించుచున్నదో, అది యంతయు శ్రీగురురూపమని అంతరంగమందు స్థిరపరచుకొని, సేవించు చుండుటే అంతరంగపరిచర్యయని భావము.

బాహ్యభావపరిచర్య.

కం. గురుడేతల్లియుతండ్రియు । గురుడేయిలవేల్పు బంధుకోటులు నెల్లన్ । గురుడిహపరదైవంబని । నిరతముభావించు టాత్మనిజబాహ్యనిష్ఠా । ఇదెభావశిశ్రూషప్రతిష్ఠా । కరణత్రయము లేకసరణిజేసియాత్మ । గురుసేవలోనబహు గురిగలిగిమెలగుట నిజబాహ్యనిష్ఠా । ఇదెభావశిశూ్రిషప్రతిష్ఠా.　　51

తా. శిష్యా! గురుడే తల్లియు, తండ్రియు, యిలవేల్పు, బంధుకోటి, యిహపరదైవమని మనస్సున, భావించి, మనోవాక్కాయకర్మములచే నెల్లపుడును, గురుసేవయందు గురిగలిగి యుండి. సద్గురుడు భావమున దలచిన వస్తువును శక్తికొలది దెచ్చి సమర్పించుటే బాహ్యభావపరిచర్యయని భావము.

అంతర్భావపరిచర్య.

కం. గురుముఖసూచనచాతను । గురువరవాక్యార్థనిగమగోప్యంతర్భాసురబ్రహ్మకళయుతానని । నిరతముభావించుటాత్మనిఖిల ప్రతిష్ఠా అంతర్భావశిశ్రూషనిష్ఠా । తరగులేనియోగగురుతుగా పరిపూర్ణ । గురుపరాత్పరురూపమరిసి తాననుటాత్మనిఖిల ప్రతిష్ఠా । అంతర్భావశిశ్రూషనిష్ఠా.　　52

తా. శిష్యా! గురుమూర్తి సూచనసేయగానే బ్రహ్మకళను దర్శించి, ఆకళయే పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమనియు, ఆపరిపూర్ణబ్రహ్మమే తానసనియు భావమున నిశ్చయించుకొని యుండుటే అంతర్భావపరిచర్య యని భావము

బాహ్యాత్మపరిచర్య.

కం. గురుమతమాత్మప్రియముగ । గురుతరపరమాత్మ ప్రియముగురు
రూపంబా । పరికింపననుచు క్రియలం । దిరిగెటిదీయాత్మయనే
దేకప్రతిష్ఠా । ఇదెబాహ్యాత్మశుశ్రూషనిష్ఠా । గురునాకు ప్రియమే
దోనెరిగికార్యకోటి । జరుపుచుతానిహపర సౌఖ్యమందుటయేక
ప్రతిష్ఠా । ఇదెబాహ్యాత్మశుశ్రూషనిష్ఠా. 53

తా. శిష్యా! గురుమతమే తనకు ప్రియముగాతలచి, గురురూపమే పరమాత్మస్వరూపమని, సర్వకార్యములయందు గురుమూర్తిననుసరించి వారి మనోభావమును గుర్తెరిగి, సర్వకార్యములు జరుపుచు, తాను యిహపరసుఖము పొందుటే బాహ్యాత్మ పరిచర్య యని భావము.

అంతరాత్మశుశ్రూష.

కం. పరమాత్మకుపరమాత్మే । పరమాప్తముగావనెపుడు పరభావల
నా । దరణయొనర్చకవెలిలో । పరిపూర్ణోహంబటంచు ప్రబలు
ప్రతిష్ఠా । అంతరాత్మ శుశ్రూషనిష్ఠా । పరమాత్మచై తన్యోపర
తితనలోతానే । పరనిష్ఠతోలగక పరమప్రీతినొంది ప్రబలుప్రతిష్ఠా
అంతరాత్మశుశ్రూషనిష్ఠా. 54

తా. శిష్యా! సద్గురుబోధచే జూపబడిన పరమాత్మ గుర్తై పరిపూర్ణముగనుక వెలిలో నేనేపరిపూర్ణమని, గురునిచే నెరిగి, యే భ్రాంతులును లేనివాడై, యీలోకసంఘాతమును విడచి; లోకాతీతమైన పరిపూర్ణమే తానై యానందించుచుండుటే అంతరాత్మశుశ్రూష యని భావము.

బాహ్యనిష్ఠ అంతర్నిష్ఠకుసాధన.

కం. ఈసాధనబలసంపద । లోనముచితబాహ్యక్రియలలో మెలఁగుచు
తా । నాన క్తిగవ ర్తించుట । భాసురమంతర్విహార పరశిశ్రూష
లకూ । సాధనలగుచుసౌఖ్యమొసఁగుదకూ । దాసభావములోన వే
సాటనొందక । దేశికేంద్రునికాత్మోల్లాసముగను జేయుపరశిశ్రూ
షలకూ । సాధనలగుచుసౌఖ్యమొసఁగుదకూ. 55

తా. శిష్యా! ఈప్రకారము సద్గురువునకు బాహ్యపరిచర్య లోనర్చుచు, ధ్యానముచేయుటలో విసుకు జెందకుండా నాన క్తిగ నుం డుటవలన, నీబాహ్యశిశ్రూషలంతర్నిష్ఠకు సాధకములై తుదకు పరి పూర్ణసుఖమును గలిగించునని భావము.

కం. వెలుపలగురుశిశ్రూషలు । నలుపకనాంతర్యబోధ సాధనలందన్
దలచెటిజడునకుజ్ఞానము । కలుగునసేవా ర్తవ్యర్థ కలగాదాతంద్రీ ।
పై వలపులు నిలుచునేతంద్రీ । యిలహాటకములేక కలుగునేభూ
షణ । మలవడగురుభ క్తినలుపని ఫలమటులకలగాదాతంద్రీ ।
పైవలపులునిలుచునే తంద్రీ. 56

తా. శిష్యా! వెలుపలగురుశిశ్రూషలు చేయకుండా అంతర్య బోధయనగా పరిపూర్ణబోధ జెందుదమని తలచే దుర్మార్గజడునకు జ్ఞానము కలుగు ననుమాట కలలోవా ర్తగాదా? పైతలపులు నిలు చునా? బంగారములేకుండా నాభరణము లొచ్చునా? అట్టి మంద మతికి పరమజ్ఞాన మెన్నటికిని గలుగనేరదు. గురుభ క్తి నలుపనిది నిష్ఫలమని భావము.

అఖండగురుసేవావిధానము.

కం. పరమగురుడనుచునిహపర । వరసాధకుడనుచునాత్మ పరిపాలకన।
త్పరిపూర్ణుడనుచు కేవల । పరమేశ్వరుడనుచుబ్రహ్మభావజ్ఞుడనుచూ
పరమానంద భరితుండగుననుచూ। నరుడిష్టదైవముకరసిపూజ సుజ్ఞే

యు । కరణినాదరణ నీధరణిగురుపూజించు భావజ్ఞుడనుచూ । పర
మానందభరితుడగుననుచూ. 57

తా. శిష్యా! పరమగురుడనియు, యిహపరగతులకు సాధన
భూతుడనియు, ఆత్మను పరిపాలించు పరిపూర్ణుడనియు, పరమేశ్వరు
డనియు, బ్రహ్మస్వరూపుడనియు, పరమానందమయుడనియు, భావించి
నగుడిష్ట దేవునకు పూజసేయునట్లు గురుపూజ సలుపవలయునని భా.

కం. గురువరపరచరణద్వయ । సరసీరుహములనుజెలగి సర్వనదీసా ।
గరతీర్థమహిమగలదను । గురుగీతార్థంబునెరిగి గురుపాదజలమూ।
స్నానముసేయగలుగుతత్ఫలమూ । గురుపాదోదకధారాపరిపూర్ణా
భిషిక్త । పరునిపదసంస్పర్శధరణీపావనమగుగురుపదజలమూ। స్నా
నముసేయగలుగుతత్ఫలమూ. 58

తా. శిష్యా! సద్గురుని పాదారవిందములకు సర్వపుణ్యన
దులు, సాగరములు, సరికావనే గురుగీతల భావమును తెలిసికొని,
గురునిపాదజలము స్నానముజేయ దానిఫలము గలుగును. గురుపాద
జలములధారచే పరిపూర్ణ రాజ్యాభిషిక్తుడైన పావనుని పాదస్పర్శ
చేత ధరణి పావనమగునని భావము.

కం. గురుచరణతీర్థములతో । సరియగునే యితరపుణ్య జలపానము
లున్ । గురుచరణధూళిధారణ । కరయగసరియగునె కోటియధ్వ
రములెల్లా । సత్కృత్యసాధనతపములెల్లా । గురుగృహవాసముక
రయగహరిహర । పురనివాసములై ననరిగతూగజాలునే యధ్వ
రములెల్లా । సత్కృత్యసాధనతపములెల్లా. 59

తా. శిష్యా! యెన్నిపుణ్యనదులజలము పానముజేసినను, సాల
గ్రామరాళ్ళు కడిగిన నీళ్ళు యెన్ని త్రాగినను, గురుపాదతీర్థములతో
సమానమగునా? సమముకావు. యజ్ఞయాగాదికృత్యము లెన్నిచేసి
నను గురుపాదధూళిని శిరస్సున ధరియించిన దానితో సమమగునా?

సమముకాదు. హరిహరాదుల నివాసములు సద్గురుమూర్తి నివసించుచోటుతో సమానమగునా ? సమానములు కావని భావము.

కం. గురుభుక్తశేషభోజ్యము । గురుమూర్తిధ్యానమాత్మ గురుపుత్ర ప్రభా । కరకోటితోటిసఖ్యము । పరిపూర్ణసమాధికివియే పట్టుకొమ్మలురా । గురుదేవుచేగురుతెరుగవలెరా । గురుసేవలోతానుపరిపూర్ణజయభేరి । కరణిమెరసిన జన్మకడతేరుటకునివియే పట్టుకొమ్మలురా । గురుసేవచే గురుతెరుగవలెరా. 60

తా. శిష్యా! శ్రీసద్గురుని భుక్తశేషభోజ్యము గురుమూర్తిని ధ్యానించుటయు, తనగురుపుత్రులతోటి సహవాసము, యివి పరిపూర్ణసమాధికిపట్టుకొమ్మలు, ఈసంగతి గురుమూర్తిచే తెలిసికొనవలెను. గురుసేవయందు పరిపూర్ణత నొందుటే కడతేరుటకు సాధనయని భావము,

కం. గురుమందిరమొకకాశీ । పురమని గురుపాదజలముపుణ్యానదీనం । చరజలముగురుడేసాక్షాత్పరమేశ్వరుడంచుభక్తి చేతనుడాసీ । గురినుతిజేసిగురితానుదెలసి గురుమంత్రపఠన శ్రీగురుతారకంబని । పరిపూర్ణకైలాస పదవినొందుముపుత్రాభక్తిచేడాసీ । గురినుతిజేసి గురితానుదెలసీ. 61

తా. చిన్ని కుమారా! గురునివాసమొక కాశీపట్టణమనియు, గురుపాదోదకము పుణ్యగంగోదకమనియు, గురుడే సాక్షాత్పరమేశ్వరుడనియు, గురుడుచెప్పిన మంత్రపఠనే తారకమనియు, భక్తిచే నుతిజేసి పూజించి, గురిచే నచలపరిపూర్ణ కైలాసపదవిని బొందుమని భావము.

గురు రుణప్రభావము.

కం. గురుమూర్తికహరహంబుల । పరిచర్యలొనర్చిశిష్య పటలములాత్మా । దరణతతనుమనధనముల । నరయగనర్పితముజేసి రనుమా

టతోనే । గురురుణమంతటితోసరిపోనే । వెరువకకడజిక్కు ము
రికితనుసేవల । స్థిరపూజాద్రవ్యసత్పరికరముల నొసగిరనుమాట
తోనే । గురురుణమంతటితోసరిపోనే, 62

తా. శిష్యా! గురుమూర్తికి నెల్లప్పుడును పరిచర్యలుజేసి, శిష్యులు తనుమనోధనము లర్పించిరనే మాటతోనే గురురుణము తీరునా? తీరదు. కడపటజిక్కినమూలములేని మురికి శరీరమునకు సేవలుజేసి పూజాద్రవ్యాదులర్పించినారను మాటతోనే గురురుణము తీర్చుకొనజాలరని భావము.

కం. గురురుణముతీర్ప శిష్యుల । తరమగునేజన్మజన్మతరతరములను ।
ష్కరప్రారబ్ధప్రపీడిత । పరితాపముదీర్చి బ్రహ్మపదమునజేర్చ్యా ।
గురురుణమెటులగురు తెరిగితీర్చ్యా ॥ స్థిరముగతనుకడతేరు యాఖరు
జన్మ ॥ తరుణములోదీనినరిపుచ్చు టెట్లాగొపదమునజేర్చ్యా । గురు
రుణమెటుల గురు తెరిగితీర్చ్యా, 63

తా. శిష్యా! శిష్యులయొక్క ప్రారబ్ధసంబంధమైన పరితాపమును బోగొట్టి గురుమూర్తి శిష్యులను బ్రహ్మపదమున జేర్చుచున్నాడు శిష్యుల జన్మాంతరములకైనను, గురురుణము తీర్చగలరా? తీర్చజాలరు. తాను కడతేరే ఆఖరు జన్మములోనైనా రుణముతీర్చుకుందామంటే ఆరుణమింతయని పరిమితిలేనందున తీర్చుటకు శక్యముకాదని భావము.

కం. ధరనస్తకోటిజన్మం । తరములుపరికింపగురుచిదాత్మకరుణసా ।
గరమునబడిపొరలుచుజల । చరమేటిగశిష్యకోటిజరియించుగానీ ।
శిష్యులుతీర్చే తెరగులేదవని । వరునసాగరమెంతవడితృష్ణగొన్నజల
చరకోటిజేసునే మరల ప్రత్యుపకృతీజరియించుగానీ । శిష్యులు
తీర్చే తెరగులేదవని. 64

తా. శిష్యా! సముద్రము జలచరములకునివాసమైయున్నది. సముద్రమెంత దాహముగొన్నను జలచరములు ప్రత్యుపకారముచేయజాల

నటుల శిష్యులు సప్తకోటి జన్మాంతరములకైనను సద్గురుమూర్తి కరుణాసముద్రమునబడి జలచరములవలె చరియించవలసినదే కాని శిష్యులు గురురుణము తీర్చుకొనజాలరని భావము.

పరిశుద్ధబోధానక్తలక్షణము.

కం. గురుమంత్రము చెవిసాటిన । తరువాతనుజన్మవిడచి తనుమరణించే । పరియంతముతద్బోధో । పరతినిసుఖియించునతడు బ్రహ్మవిద్వరుడూ । శాశ్వితభోగపరుడు చిన్మయుడూ ॥ పరిపూర్ణరవికిరణపరివేషమధ్యను । స్థిరజ్ఞానభాస్కరపరి శుద్ధుడైవెలగు బ్రహ్మవిద్వరుడూ । శాశ్వితభోగపరూడూ చిన్మయుడూ, 65

తా. శిష్యా! సద్గురువు మంత్రము నుపదేశముచేసిన తర్వాత శరీరమంత్యమయ్యే పర్యంతరమున్ను బ్రహ్మవిద్వరుడు గురుబోధోపరతినిమరిగి శాశ్వితపరిపూర్ణభోగము ననుభవించు చుండును. వాడుస్థిరమైన పరిపూర్ణజ్ఞాన సూర్యుడై ప్రకాశించుచుండునని భావము.

క. రమణికి మంగళసూత్రము । రమణీయంబెటులనటుల రయమున నాత్మ । క్రమమెరుగు శిష్యవరునకు, స్తిమితంబగు నచలబోధ శృంగారమరా । వానిచర్య బంగారమరా । గంగాయమునల మహిమకంగుజలములెకాదా । సంగీతమును కంఠస్వారస్యమేము ఖ్యశృంగారమరా ॥ వానిచర్యబంగారమరా. 66

తా. శిష్యా! స్త్రీకి, మంగళసూత్ర మెటుల నలంకారమో నటువలెనే నాత్మజ్ఞానమెరుగు శిష్యునకు స్థిరమైన నచలబోధశృంగారము వాని చర్యలు మహోయింపుగా నుండును. నదులకు జలమున్ను సంగీతమునకు కంఠస్వారస్యమును నెంత శృంగారమో అట్లే బుద్ధిగల శిష్యున కచలబోధశృంగారమని భావము.

పరిపూర్ణశుద్ధసాధుప్రవర్తన.

కం. పరిపూర్ణ బోధజెందిన । నరుడితరులస్తోత్రములను నాదనడెపుడున్ । పరనిందెలకునునలగడు । పరనంభాషణముచెవులబట్టితా వినడూ ।

హరిమిత్ర సంకరములబడడూ। పరులుతానను భ్రమపరుగులు ఖా
రడు। ధరకలిమిలేముల కరుడండడిక మనసుబట్టితావినడూ। అ
రిమిత్రసంకరములబడడూ, 67

తా. శిష్యా! గురునిచే పరిపూర్ణబోధ జెందిన సత్పురుషుడిత
రులుతననుస్తోత్రముచేయ సంతసపడడు పరులు తనను దూషించినకోప
పడడు యితరులమాటలను కావలెనని వినడు, శత్రులనియు మిత్రుల
నియు భేదముంచడు తానని నితరులని భ్రమనుంచడు కలిమిలేము
లోకరీతిని జూచునని భావము.

కం. తరుణులు సిరిశ్రీవరులును। పరిచరులరిమిత్రబంధుజలవర్గములున్।
పరిపరివిధములతనుగని। పరిహాసముచాయబుధుడు పరితాపపడ
డూ। ప్రస్తుతిసేయ పరవశుడుగాడూ। మరులుకొనిసేయ డభి
మానకార్యములెపుడు। మనవడునిజబోధ సరణీవిడువడునాత్మ
పరితాపపడడూ। ప్రస్తుతిసేయ పరవశుడుగాడూ, 68

తా. శిష్యా! స్త్రీలు, సంపదగలవారు తనకుపచారముచేయు
వారు, శత్రులు, మిత్రులు, బంధువులు మొదలగు వారనేకవిధములు
గాతనను పరిహాసము చేసినను బ్రహ్మవేత్తపరితాపము జెందడు పొగి
డితే సంతోషపడడు, కార్యములు మరులుకొని చేయడు తాను సద్గు
రునిచే పొందినపరిపూర్ణ బోధనుమరువడని భావము.

కం. నళినీదళముసకనపడు। జలకణములరీతికలశజలమునరవిదీ। ప్తుల
భాతికార్యములలో। చెలగియుతాచెలగనటులచెలగుసజ్జనుడూ।
అంటియునంటడిలసర్వసముడూ। ఇలమృత్కీటకము కేసులినమంట
నియటుల। మెలగిప్రారబ్ధదుష్కలుషమంటకనెపుడు చెలగుసజ్జను
డూ। అంటియునంటడిలసర్వసముడూ, 69

తా. శిష్యా! భూమియందు సర్వముండగా నుండు పరిపూర్ణ
బోధజెందిన సాధువరుడు కార్యములు జరుపుటలో తామరాకుమీాది

నీటిబిందువువలెను, కలశోదకమందు ప్రతిబింబించు సూర్యునివలెను, నంటియుంటక నుండును, కుమ్మరపురుగు బురదలో తిరిగిననుదానికా బురదయంటనటుల ప్రారబ్ధకలుషము నంటకుండునని భావము.

క. దినకరుడు సర్వరసములు తనుగ్రోలుచు తద్వికారతరసారములన్ । బెనగొనని కరణికేవల । ఘనతరపరిపూర్ణనిష్ఠగాంచు సజ్జనుడూ। విషయములంటియుంట డెల్లపుడూ । అనఘుడగ్నిహోత్రుడనిశము సర్వభ । క్షణగలిగినిర్దోషమున తేజరిలురీతిగాంచుసజ్జనుడూ। విషయములంటి యుంటడెల్లపుడూ. 70

తా. శిష్యా! సూర్యుడు భూమియందుండు సర్వరసములను పీల్చుకొనుచు నారసములయందలి మాలిన్యమును జెందునట్లును అగ్ని హోత్రుడు సర్వవస్తువులను భక్షించుచూ, నాదోషమును జెందనిరీతి గాను, పరిపూర్ణనిష్టజెందిన సజ్జనుడు విషయసుఖముల యందంటి యంటకుండ నుండునని భావము.

కం. పరపురుషాసక్తతగల । తరుణీమణినిజగృహోచిత క్రియలందున్। పురుషసుతసోదరాదుల । పరిచర్యలొనర్చవేదాభావభేదముగా । అట్టి భావమెరుగుచోటదెగా । నిరుపమపరిపూర్ణ నిష్ఠవిడువనినరుని । పరగృహకృత్యమానరణిజరుగుచుండు భావభేదముగా । అట్టి భావమెరుగుచోటదెగా. 71

తా. శిష్యా! పరపురుషునియం దిష్టముగలస్త్రీ తనయింటి యందలి పనులెల్లజేయుచు తనభర్తకు, సుతులకు, సోదరులకు పరిచర్యలు జేయుచు పరపురుషునియందు మననేలాగు పెట్టియుండునో అట్లే అచలబోధనొందిన యోగి యోపనులుజేయుచుండినను పరిపూర్ణ నిష్టనొదలడని భావము.

కం. గానమునోటను బాడును । తానాడును నెడమకరముతగుచిటికెల చే । బూనుకకుడిహస్తముశ్రుతి । చేసటుమీటుచునుదొంతిశిరము

నబెట్టూ । దానిమనసుచేబిగియబట్టూ । ఆనిలకగానేయీనానోపాధికకర్మ । తానుజేయుచు యచలజ్ఞానదృష్టిని నిలచి శిరమునబెట్టూ । దానిమనసుచేబిగియబట్టూ. 72

తా. శిష్యా! నోటితో సంగీతము బాడుచు తానాడును యెడమచేతితో చిటికెలు వాయించుచూ, కుడిచేతితో తంబురమీటుచు, తననిపుణత జూపుచూ, చమత్కారియగు నాట్యముచేయువాడు తన నెత్తిమీదనున్న దొంతరను కొంచెమైనా నేమరక చిత్తమునంతయు దానియందే నిల్పియుండుట లోకమున జూచుచున్నాము. ఇట్లే బ్రహ్మజ్ఞాని సర్వేంద్రియములతో సర్వవిషయముల ననుభవించుచున్నను తనపూర్ణ స్వరూపమును జూచుచునేయుండునని భావము.

క. తనుదానెరుగని మనుజుని । మనమతి చంచలముచేత మరలికదిరుగున్ । తనుదాగనుపరసాధకు । మనమచలానందవార్ధి మగ్నమైపోరా । తనలోమనముతానేకాదటరా । తన్నుదాగనుదాని మనముదహనజ్వాల । బెనగునింధనమగ్నికణజాలమగుదీతి మగ్నమైపోరా । తనలోమనముతానుకాదటరా. 73

తా. శిష్యా! ఆత్మావలోకనము చేయలేని వాని మనస్సు చంచలముచేత నిరోధింపబడక నటునిటు బరుగెత్తుచుండును, భ్రాంతికివశుడైనందునవాని మనస్సువానిని చిక్కులుబెట్టుచుండును, ఆత్మావలోకనముచేసి తనను తానుయెరిగిన మహాత్ముని మనస్సు అగ్నియందువేసిన కట్టె యగ్నియైనట్లు పరిపూర్ణానంద సముద్రమునందు మగ్నమై యుండునని భావము.

కం. కమఠమునిజదేహములో । నిమిడించును యింద్రియము లనెరినొకవేళన్ । సమముగ స్వేచ్ఛవిహార । క్రమముగతనుసంచరించు కాలకాలములా । నట్లనెనీవు సమయోచితములా । విమలయచలసర్వసముడై మనోనియమ । క్రమముగనిజవృత్తులమరనిగ్రహించు కాలకాలములా । నట్లనె నీవు సమయోచితములా. 74

తా. శిష్యా! తాబేలు తన యింద్రియములనెల్ల తన దేహములో నిమిడ్చి నోకానొక సమయమునందు తాను స్వేచ్ఛగా సంచరించు వేళల నింద్రియముల వెలికి తోపజేయును. అట్లనే నీవును పరిపూర్ణమందు వర్తించుచూ సమయోచితముగ వృత్తులను నిగ్రహించుమని భావము.

కం. ఇలప్రాప్తసుఃఖసముదయ । ములకునుభయపడకనోర్చి సూహావితానా । జ్వలితయసంప్రాప్తసుఖా । దులుకోరినవాడెభువినిదుర్నిరీక్షకుడూ । కాలత్రయములకులోబడడూ । లలిత దేహేంద్రియాదులు నేనని యాత్మలో । పలనిలచివర్తించు సలలితానల యోగ దుర్నిరీక్షకుడు కాలత్రయములకు లోబడడూ. 75

తా శిష్యా! భూమియందు దా ననుభవించు దుఃఖములకు భయమునొందక పాప్తములేని సుఖములు మొదలైనవానిని గోరక, దేహము, వాయువులు, యిందిృయములు, చిత్తము, మనస్సు, బుద్ధి యివియన్నియు, నేనని తన యాత్మలోరూఢిచేసుకున్నవాడు దుర్నిరీక్షకుడనబడునని భావము.

చతిర్విధబ్రహ్మవేత్తలరక్షణము.

కం. వినుమానసదేహేంద్రియ । ఘనతరకర్తృత్వసహితగతుడై తదపే । క్షనుగోరకఖిలసత్క్రియ । లొనరగ తాజేసిచేయనొల్లనటులుండూ । నతడొకబ్రహ్మవిదుడై తానుండూ । కనిచేసే పనులైన తనయాత్మ సాధన । కనుకూలముగజేసి పనికిరానివి జేయనొల్ల నటులుండూ । నతడొకబ్రహ్మవిదుడై తానుండూ. 76

తా. శిష్యా! బ్రహ్మవిదుడు, బ్రహ్మవేత్తయయ్యును సర్వ ప్రపంచంబును బ్రహ్మస్వరూపముగా భావించుచు, దేహేంద్రియాదులకుగల కర్తృత్వమును దనపై మోపుకొనక ప్రతిఫలమును గోరక నిత్యనైమిత్తికకర్మలను జేయుచు, పుత్రమిత్రకళతాృదుల యందు వైరాగ్యము గలవాడయ్యును యదృచ్ఛాలాభముగా దొరికినధనముతో వారిని పోషింపుచుండెను. ఆత్మయందు తృప్తిజెంది ఆత్మస్వరూ

పావలోకనముచే సంతసింపుచూ నెన్ని కార్యములు చేయుచున్నను తనయొక్క స్వస్వరూపమైన పరిపూర్ణానందమందే సర్వదానొప్పు చుండు నని భావము.

క౦. ధ్యేయధ్యేయైక కృత్యములని । రాయూపతనన్యసించి రహింపూరగని ।
ర్వ్యాయామతనశరాధ్రో । పాయుస్వకార్యములనెలగు పరమా
ర్థవిదుడూ । రెండవయోగబ్రహ్మవిద్వరుడూ । హేయాహేయా
కార్యమాయామోహాది । దుర్వ్యాయామాదుల నెల్ల. డాయక
తావిడుచుపరమార్థవిదుడూ । రెండవయోగబ్రహ్మవిద్వరుడూ. 77

శిష్యా! రెండవవాడైన బ్రహ్మవిద్వరుడు లౌకికవైదికకర్మ కెల్లవిడచిపెట్టి తనపోషణార్థమైన స్వకార్యమును మాత్రము జేయుచు శాంతి శమదమాదిగుణములపై వానితో సమానముగానుండి గుణాతీతలక్షణములు ప్రధానములై సర్వదాతన స్వరూపమైన పరిపూర్ణావలోకనముచేయు చుండునని భావము.

కం. కార్యాకార్యములన్నిటి । నిర్యాణము జేసిక్షుధనుని ర్వేర్చుటకై ।
యార్యులు మేల్కొల్పినత । త్కార్యములను నెరుగు ఘనుడు కార
ణాత్మకుడూ । మూడవబ్రహ్మవిద్వర్యుడితడూ । వారివీరిగనడువ్రా
రిపేరులనడు । యేరీతిపరులనగనారీతి తాబలుకు కారణాత్మకుడూ ।
మూడవబ్రహ్మవిద్వర్యుడితడూ. 78

తా. శిష్యా! మూడవవాడైన బ్రహ్మవిద్వర్యుడు పైలక్షణములతో నొప్పుచుండి, సర్వకాలములందు నిదురించువానివలె నిర్వికల్పసమాధియందు నుండునుగాని, ఆయా వుచిత సమయములందు పెద్దలచే మేలుకొలుపబడి తగినవరకు నాహారవిహారాదుల నంగీకరించునని. భావము.

క. పరిపూర్ణనిజానందా । పరిమితసుఖవార్ధిమునిగి పరహితస్వాత్మే ।
తరదృష్టివిడచి కేవల । పరమోత్సాహమునసుందు పరమసాధకు
డూ । నాల్గవబ్రహ్మవిద్వరిష్ఠకుడూ । ఘెరుక మరుపులులేక పరులు

తానకయే । స్ఫురణదోచకనాత్మబరగునజగర వృత్తిపరమసాధకుడూ । నాల్గవబ్రహ్మావిద్వరిష్ఠకుడూ. 79.

తా. శిష్యా ! నాలుగవవాడగు బ్రహ్మవిదర్వరిష్ఠుడు పైవారివలెగాక నెప్పటికిని స్వయముగా గాని పరులప్రేరణవల్లగాని మేలుకొనక నెల్లప్పుడును పరిపూర్ణబ్రహ్మముకంటె వేరుగాక పరబ్రహ్మమే తానై ప్రపంచమును మరచి యజగరవృత్తిచే నుండునని భావము.

క. యీనలువిధజ్ఞానులలో । మానుగన పూర్వద్వయము మాగఁస్థితులన్ । దానమితములగు కర్మలుపూనినతమమదికిమిథ్యాభూతమైతోచూ । వర్యునకేమో లేనిదై నిలచూ । లేని ప్రారబ్ధమురానిపోనిదిగను కలేనేలేదనినాల్గోజ్ఞానికిమరిమిథ్యా భూతమైతోచూ । వర్యునకేమో లేనిదై నిలచూ. 80

తా. శిష్యా ! ఈనలుగురిలో మొదటి యిద్దరికిని ప్రారబ్ధము కలదుగాని యిది శూన్యరూపమైయుండును, మూడవవానికి కొంచె ముండునుగాని యదిలేనిదే యగును నాలుగవవానికి బొత్తిగా ప్రారబ్ధములేనే లేదని భావము.

క. అనుభవ మొకటిగయున్నను । ఘనయోగులవృత్తు లొకటిగానుండవునీ । వనవరతమాత్మదృష్టిని । గనువారలనటన లెపుడుకనిసించబోకుమా । అల్పాధికులనుచు పొరబడకుమా । మనకువృత్తులతోటిపనిలేదు పనిలేదు । ఘనులదర్శించివందనము జేయు టెజాలుకనిసించబోకుమా । అల్పాధికులనుచు పొరబడకుమా. 81

తా. శిష్యా ! ఈ నలుగురు బ్రహ్మవేత్తలయొక్క యనుభవ మొకటేయైనను యోగులవృత్తులొకటిగా నుండవు నీ వెల్లప్పుడును వారి యాత్మమహిమను గనుగొందువేగాని వాండ్లను కనుపెట్టవద్దు ఇందులో నొకరు హెచ్చని నొకరుతగ్గని పొరబడెదవునుమా, పొరపాటు పడవద్దు మనకు వృత్తులతోటి పనియేమున్నది. అట్టి ఘనుల దర్శనముచేసికొని వారికి వందనము లాచరించుటే చాలునని భావము.

ప్రారబ్ధత్రయనిరూపణము.

క. కారణగురుబోధాగ్నిచే । ధారుణినాగామిసంచితాదులు రెండున్ ।
పేరణగిపోయెమూడవ । ప్రారబ్ధము దేహారీతి ప్రతిఫలించెనుగా। ఇది
ముందొక్కసారిబోవునుగా । ప్రారబ్ధమికదగ్ధ పటన్యాయముగ దే
హా । ప్రారబ్ధమన్న నిష్ఫలమైనీకంటాదు ప్రతిఫలించెనుగా । ఇత
ముందొక్కసారిబోవునుగా. 82

తా. శిష్యా! సద్గురుమూర్తి కారణబోధాగ్నివలన నాగామి సంచితములు రెండును పేరులేకుండా బోయెను. మూడవదైన ప్రారబ్ధము శరీరముగా ప్రతిఫలించెను, ఇదిన్నిముందున్నను పోయ్యేదే, యీశేష ప్రారబ్ధమైన శరీరమికమీద కాలినగుడ్డవలెనే నిష్ఫలమగును యిది నీకంటదని భావము.

క. యెరుకను తనువునునొకపరి । విరివిగతొలగింపరెంటి విధములు వే
ర్వే । రరయగజననలయాది । స్ఫురణలచేభేదమనుచు శృతులుగ్గ
డించూ । కాలకాలసరణీజరియించూ । తిరిగేకాలములొక్క తెర
గేగానివీటి। మరణసమయములొక్కతరిగల్గవనిబుధులు శృతులు
గ్గడించూ । కాలకాలసరణీజరియించూ. 83

తా. శిష్యా! ఎరుక, శరీరముల భ్రమనునొక్కసారె తొలిగింపవలయునని వాటిరెంటియొక్క విధములు వేరువేరుగా విచారించగాపుట్టుట గిట్టుటమొదలగు స్ఫురణలుభేదమని శృతులు చెప్పుచున్నవి పుట్టేకాలము గిట్టేకాలములయొక్క సరణియొక్కటేగాని వీటిమరణసమయము లొక్కసారే గలవని, పెద్దలుచెప్పుచున్నారని భావము.

కం. జ్వాలానలసందీప్తవి । శాలమహారణ్యమందుజనవిహగవిష। జ్వా
లొరగమృగనివహము । చాలగనచ్ఛోటనిల్వజాలని యటులా । పు
ణ్యాపాపగోశకమటులా । మేలుగనీయచల శీలాగ్ని ప్రభకెదుట ।
మూలమెరుగని భ్రమజాలాంధమెట్లుండు జాలానియటులా । పుణ్యా
పాపగోశకమటులా. 84

తా. శిష్యా! అగ్నిచేత దహింపబడుచున్న విశాలారణ్యమందు మనుష్యులు. మృగములు, పక్షులు, పాములు మొదలగు జంతుజాలములు, ఎట్లునిల్వలేవో నటువలెనే, పరిపూర్ణాగ్ని ప్రకాశమున కేమి టమూల మెరుగని భ్రమయను చీకటెట్లుండును? వుండదని భావము.

జీవన్ముక్తునకు పునఃప్రారబ్ధసంస్మృతి కలుగదు.

క. శివజీవైక్యసమాధిలో । నవలీలంగలసిపూర్ణుడగు ధీరునకున్ ।
భవవిషయస్మృతిగలిగిన । తవులునె ప్రారబ్ధకర్మ తరువాత నెపుడూ । పాలును పెరుగై తరువబడునపుడూ। కవగూరి వేరై ననవనీత కబళము । భువిచల్లగలసునేవివిధోపాయతఝూడ తరువాతనెపుడూ। పాలును పెరుగై తరువబడునపుడూ.   85

తా. శిష్యా! పాలుపెరుగై, పెరుగునుతరునగా మజ్జిగలో వెన్న వేరై ముద్దయగుచున్నది. యెన్ని యుపాయములు కేసినను నా వెన్నముద్ద చల్లలో గలియనట్లు శివజీవైక్యసమాధిలో గలసి, పరిపూర్ణుడైన సిద్ధునకు, జన్మప్రారబ్ధముయొక్క స్మృతి గలుగునా? కలుగదని భావము.

కం. దిననాథుడ స్తమింపగ । జనుతరికిరణములు వెంట జనువిధముననీ।
మననగు యెరుకటుబొలసిన । వెనుకను సర్వప్రపంచవిభ్రమ లెల్లా తోచునేమరల తనుపీడలెల్లా । ఘనకాష్ఠమందగ్ని కాంతి చల్లారిన। వెనుకనుష్ణప్రభవిలసిల్లునేపూర్వ విభ్రమ లెల్లా । తోచునేమరల తనపీడలెల్లా.   86

తా. శిష్యా! సూర్యుడస్తమించుసమయమున సూర్యకిరణములతో కూడానే బోవునట్లును, కట్టెయందగ్ని చల్లారిన వుష్ణము దానివెంటనే బోయినట్లును మనస్సైన ఎరుకపోయిన పిమ్మట ప్రపంచభ్రమలు తనుపీడలు దాని వెంటనే బోవునని భావము.

కం. వుప్పును చక్కెరయును రెం। డెప్పుడునుదకములబడగవిరవగుపడ కన్ । తప్పకకరిగినగతికను। తిప్పకతనుదానెగాంచుధీరునియెరుకా

కనుబడిబయిటసమయు నేమనకా । నిప్పులకుప్ప కెల్లప్పటికిని చెదలు కప్పనేవిప్పునే చెప్పసూపగరానిధీరునిమెరుకా । కనుబడిబయిటసమయు నేమనకా. 87

తా. శిష్యా ! ఉప్పును, చక్కెరయును, ఉదకమునందు వేయగా వాటిరూపములు కనబడకుండా నీటియందు కరగిపోయి నట్లును, నిప్పుకెప్పటికిని చెదలంటనట్లును, తనను తాను గాంచు సత్పురుషున కెరుకకనబడి సమసిపోవునని భావము.

క. తలపగగాఢవిరక్తియు । విలసితపరిపూర్ణబోధ వెలసినపరిమోహజ్వలదివ్యదేహునకునిక । మలినమనోదృశ్యవిషయమహిమ లగుపడునా । ఛీఛీవాటితలచ మేలగునా । కలలోపలనుగన్న బలిమింగజరాజమే । కొలదిమెలకువపడిన కలసినిలుచుయగుట మహిమలగుపడునా । ఛీఛీవాటితలచ మేలగునా. 88

తా. శిష్యా ! స్వప్నమందుకనుపడిన మదపుటేనుగ మేల్కొనిన కనబడకుండా పోయినట్లు, విరక్తియు, పరిపూర్ణబోధ జెందిన మహానీయునకు, మలినమనస్సుచే కనబడు ప్రపంచచేష్టలగుపడునా? అగపడవు. ఛీ ఛీ వాటి ప్రస్తావనే తలచరాదని భావము.

క. పురుషుడుస్త్రీవేషమ్మును । ధరియించినమాత్రమున నె తరుణౌనదగునా । అరయగస్థాణువుభ్రమఛగన । పురుషునివలె దోచుగానిపురుషుడనదగునా । తద్దృష్టాంతసరణెరుగుగానా । యెరుకజీవేశ్వరమరుగు వేషము లోగలి । పరికింపగా మొదటిపరిపూర్ణమేనిజము పురుషుడనదగునా । తద్దృష్టాంతసరణెరుగుగానా. 89

తా. శిష్యా! పురుషుడు స్త్రీవేషము వేసికొనిన మాత్రముననే ఆడుదని చెప్పవచ్చునా ? భ్రమచే చీకటియందొక కొయ్యమోటును చూచి దొంగయనుకున్న మాత్రముననే అది మానవుడగునా? కాదు. యీలాగుననే ఎరుకజీవుడనే, యీశ్వరుడనే, మరుగు

వేషము లొాదలి విచారించగా మొకటిదైన పరిపూర్ణమే నిజమని భావము.

కం. వారణవిభ్రాంతినిచెలు। వారినపురుషునకు దారువనుజ్ఞానమునిం। పారగ చేకురు నేనటు। దారువ నేనిజము తెలియదంతి యగుపడు నా। దేనికదియే సరిపోయెగానా। ఆరూఢి బ్రహ్మవిచార మెరిగిన నాత్మ। ధీరూనికీసర్వమేరీతిస్ఫురణించు దంతియగుపడునా। దేనీ కదియే సరిపోయెగానా. 90

తా. శిష్యా! బచ్చన ఏనుగునుచూచి, యిది ఏనుగు అని తలంచువానికి, ఇదిఏనుగయనే కాని కొయ్యయని తోచదు. ఇదికొయ్య ఏనుగని తెలసికొన్న మీాదట ఏనుగయని తోచునా? తోచదు. అట్లే యిది ప్రపంచమని గూఢిగానుండు అజ్ఞానికి బ్రహ్మస్వరూప జ్ఞానము కలుగదు. ఇది బ్రహ్మము అని నిశ్చయంగలజ్ఞానికి ప్రపంచ భ్రాంతి గలుగదని భావము.

కం. ఏవేళ కేమిబోధల। నేవ్యాధుల నెట్టిచోట నేకర్మలచే। జీవన్ముక్తుడు దేహము। బోవిడిచిన బ్రహ్మపద మేబొందు సత్యముగా। అఖండైక్యమందు నిత్యముగా। భావాతీతముముందెజీవన్ముక్తిలో గన్న। నావలతనుకర్మమే విధితానెవరిబొందు సత్యముగా। అఖండైక్యమందు నిత్యముగా. 91

తా. శిష్యా! జీవన్ముక్తుడే సమయమునవైనను, ఎచ్చోటనైనను, యేకర్మచేతనైనను దేహమును వదలిన అఖండైక్యమైన బ్రహ్మపదమునే జెందును జీవించియుండగనే బాహ్యాతీతమైన పరిపూర్ణ కళాదర్శనముపొంది అశరీరియైనవానికి శరీరకర్మ తరువాత నెల్లు యెవరినిపొందును యెవరిని పొందుట కేమీాలేదు. గనుక నట్టిపరమ పురుషుడు పరిపూర్ణబ్రహ్మ పదమునే జెందుననని భావము.

కం. వినుతమతమజగ్రాంతర। ఘనతరప్రారబ్ధదోషకౌటిల్యాస। జ్జనమరణనివహములు గని। మనుజులు తమలోనబలుకు మహిమల

ద్భుతమూ । యోగుల మృతులకిదియసంగతమూ । పనికిమాలి నపుణ్యపర్వదినములలోన । చనిపోవు మూర్ఖులను । గని సంతసి లిబలుకుమహిమ లద్భుతమూ । యోగులమృతులకిదియ సంగ తము. 92

తా. శిష్యా! వినుము వారివారి జన్మాంతములందు చేయబ డిన ప్రారబ్ధదోషమువల్ల కలిగినపెద్దల మరణమునుజూచి పామరుల్లు శోకులుతమలో ననుకొనుమాటలు మహావిచిత్రముగా నున్నవి. పనికి మాలిన పుణ్యదివసములలో పండుగదినములలో చనిపోవునట్టి మూర్ఖ లనుచూచి సంతోషపడు జనులనుకొను మాటలున్ను అద్భుతముగా నున్నవి. బ్రహ్మవేత్తలకివి యేవియునంటవు వారు పరిపూర్ణబ్రహ్మ మందే చేరుదురని భావము.

కం. ఈలాటిలోకవిభ్రమ । కాలోచిత ధర్మశాస్త్ర కల్పితమోహా । స్వాలోలజీవనిర్గమ । కాలము లెడ తెగకవచ్చు కల్పాంతములకూ । దేహములలరుగరాకపోకలకూ । మేలుగానకయాత్మకీలక మెఱుగక। తోలుప్రతిమలునాడి మూలబడినయటుల కల్పాంతములకూ , దే హములలరుగరాకపోకలకూ. 93

తా. శిష్యా! కాలమునకు తగినటుల కల్పనజేసి వ్రాయబడిన ధర్మశాస్త్రములలో చెప్పినట్లు మూఢమానవులునమ్మి యీలాటి భ్రమలయందే మనస్సున్పృథము చేయుచున్నందున పుట్టుచావులకీ దేహము లెడ తెగకుండా కల్పాంతరముల పర్యంతముగలుగు చుండును జీవశివైక్య సంధానమనే కీలుదెలియకుంటే తోలుబొమ్మలాడిమూల బడినవిధముగా జన్మలు కలుగుచుండునని భావము.

కం. వాదార్థభేదకప్రతి । పాదకమేగాని మొదటపరదేశికుచే । నీదు ష్టత్రివిధప్రార । బ్ధాదులుకాలత్రయములపరమాత్మ కెపుడూ।వంట కంచు నెరుగించేనపుడూ । అదివ్యతేజాముగాదా నిపుడున్న

దీ। నీదివ్యతత్వము కేదుఃఖమికనంటుపరమాత్మ కెపుడూ। నంటు వంచు నెరిగించేనపుడూ.　　　94

తా. శిష్యా! ఇదియంతయు యనర్థభేదవాదమే కాని మరేమి లేదు. ఆగామిసంచిత ప్రారబ్ధాదులు త్రికాలములయందును పరమాత్మకంటవని యిదివరకే సద్గురుడు చెప్పియుండెను ఇప్పుడా దివ్యతేజమేకదా మన్నది ఇంకనీపరమాత్మకే దుఃఖమంటును యేదిన్ని అంటదని భావము.

కం. తొలుతొలుతలో నెగురుముఖ। విలసిత బ్రహ్మైక్యబోధ విజ్ఞానాగ్నిక। పొలసినతనుప్రారబ్ధము। నిలదగ్ధపటప్రభాతి నెసగు సాధునకూ। తగులునె పూర్వఫలిత మాఖరకూ। యెలమితొడిమే నొదలుఫలసుఖకష్టము। చెలగి వృక్షముమరలజెందునే నటులనిల నెసగుసాధునకూ। తగులు నేపూర్వఫలితమాఖరకూ.　　　95

తా. శిష్యా! సాధువునకు మొట్టమొదట గురువువలన పొందబడిన బ్రహ్మైక్యబోధయను విజ్ఞానాగ్నిచే కాలిపోయిన శరీరప్రారబ్ధము కాలిపోయిన వస్త్రమువలెనే యుండునుగాని ప్రయోజనములేదు తొడిమవూడి క్రిందబడిన ఫలముయొక్క తిప్పలుతిరుగా చెట్టుకుజెందునా చెందవు అటులనే పోయినతను భ్రమబ్రహ్మజ్ఞానికి తిరుగారాదని భావము.

అఖండపరిపూర్ణమహాతారక పంచముద్రవిధానము.

కం. యేలక్ష్యము పరిపూర్ణము। నాలోచించుమను బాహ్యతఖిలేంద్రియన। ర్వాలంబముగనుఖేచరి। మూలమదే త్రివిధలక్ష్యమూలము గదరా। సర్వార్థసాధనగనుగొనరా। చాలగ నచల విశాల దృష్టి చెనంత। క్లీలవృత్తులచూడనీబోభూచరి ముద్రమూలముగదరా। నర్వార్థసాధన గనుగొనరా.　　　96

తా. శిష్యా! బాహ్యమందు యింద్రియములకు గోచరమయ్యే సర్వప్రపంచమును పరబ్రహ్మమును దృష్టిచే చూచుటే ఖేచరీముద్ర

యనబడును. అంతరవృత్తులెల్ల పరిపూర్ణమని యచలదృష్టిచే చూచు టేఖేచరీముద్రయని భావము.

కం. యేచూపుయచలసూచన ॥ లోచూపున వెలిలోసర్వలోకాంత ములో । దా చతురత్వముగనుగొన । సీచిన్మయమధ్య లక్ష్యమి దియేకుమారా । లక్ష్యత్రయగోచరమిదెరా । పాచీనమౌన సాద్యుచితమీపట్కము । ఖేచరాచరదృష్టిచూచుటెషణ్ముఖి ఇ దియెకుమారా । లక్ష్యత్రయగోచరమిదేరా. 97

తా. శిష్యా ! లోపల, వెలుపల, సర్వచరాచరములందు సర్వలోకములంతా పరిపూర్ణమేనని నిశ్చయమైనదే మధ్యలక్ష్యము, అనాదినుండివచ్చే భ్రమసంబంధమైన జ్ఞానేంద్రియములైదును, మనస్సున్ను, పరిపూర్ణమందు లయింప జేసి సర్వపరిపూర్ణమేనని చూచుటే షణ్ముఖియని భావము.

కం యీనలులక్ష్యమ్ములలో । గానంబడఖండయోగకళమైయచల । జ్ఞానపరిపూర్ణయోగని । ధానముశాంభవిను ముద్రతన్మయమి దెరా । పూర్వోత్తరారణిశాంభవగురా । చిన్మయపరతత్వ చిత్స మాధిలోపూర్వ । తన్మనోస్ఫురణపరయున్మనిజెందెటి తన్మయమి దెరా । పూర్వోత్తరారణిశాంభవిదెరా. 98

తా. శిష్యా! ఈపైన జెప్పబడిన నాలుగు లక్ష్యములలో నేపరిపూర్ణకళ గోచరమగుచున్నదో ఆ పరిపూర్ణము తానై సమాధి యందు దాను పరిపూర్ణుడైతినసే జ్ఞప్తి సహా మరచి నిరామయు మై, ఉన్మని భావము జెందుటే శాంభవీముద్రయని భావము.

కం ఈతారకముద్రాదిప్ర । భాతతులాపూర్వయోగ భాగస్థితిగా । జూతువదేమోవిషయ । జ్యోతకములుగావుతనువు శోధించి తెలి యా । శక్యమెవీటిసాధించికలియా । ప్రీతిపరిపూర్ణవిఖ్యాతనిజానం

ద। భూతుడవై బ్రహ్మజా తెరిగితే కాని శోధించి తెలియా। శక్య మెవీటిసాధించి కలియా. 99

తా. శిష్యా! నీపరిపూర్ణ మహాతారకముద్రల ప్రభావములు పూర్వము జెప్పిన తారకముద్రల వలె చూచెద వేమో, శరీరమందు శోధించితే విషయముల కెంతమాత్రమును గోచరములు కావు. ఎంత కాలము శ్రమపడినను కాయక్లేశ మే కాని ఫలితములేదు. కాబట్టి పరిపూర్ణానుభవమును జెంది పరిపూర్ణామ నెరిగితేనేగాని యీ ముద్రలనుభవమునకు రావని భావము.

అఖండపరిపూర్ణ సాధకాష్టాంగయోగవిధానము.

కం. సమతంభూజలపావక। సమమారుతగగన సర్వస్థూలాకృతవి। శ్వముబహిరంతర్లక్ష్య। క్రమమిదిదృగ్బ్రహ్మమూల కారణమిదె రా। దృగ్దృశ్యరహితపదముగద రా। రమణీయ్య నిత్యనిరామయపరిపూర్ణ। విమలశుద్ధసత్వప్రముదితయమ యోగ కారణమిదె రా। దృగ్దృశ్యరహితపదముగదరా. 100

తా. శిష్యా! పృథివి, జలము, అగ్ని, వాయువు, ఆకాశము, స్థూలసూక్ష్మకారణదేహములు, యింద్రియములు, ప్రాణము, మనోబుద్ధ్యహంకారములు, సర్వప్రపంచము, పరబ్రహ్మము కంటే వేరుకాదనియు, ఆపరబ్రహ్మమే తానని నిర్ణయించుకొనుటయమమను యోగమని భావము.

కం. ద్రష్టనుదర్శనదృశ్యవి। చేష్టలు నెచ్చోటలయము జెందునొనచటక। దృష్టినిలుపంగవలయువి। శిష్టతయమనస్కబోధశిష్టులకంతా। నాసాగ్రసుదృష్టివలదెంతా। వ్యష్టిపూర్వభోగనిష్ఠ తారకయోగ। కష్టవిద్యలువిడచిస్పష్టమెరిగిన యచలశిష్టులకంతా। నాసాగ్రసుదృష్టివలదెంతా. 101

తా. శిష్యా! అమనస్కబోధజెంది పూర్వతారకయోగము యొక్క వ్యష్టిసంబంధకష్టవిద్యలు విడిచి స్పష్టమెరిగిన అచలశిద్ధులు,

చూచునది, చూపు, చూడబడువస్తువు, నెచ్చటలయమగునో అచ్చట చూపు నిలుపవలయును గాని యొంత మాత్రమున్ను నాసాగ్రమున దృష్టి నిలుపరాదని భావము.

కం. కనుగొనుచువినుచువానుచు । తినుచునుమూర్కొనుచుమాట తెల్పులచేతన్ । పనిపాటలొనరజేయుచు । పనిశముతా జే యుక్రియల నాయాతరుణములా । సర్వార్థసాధన రూపకములా । కనిసించి వీటినంటనిసాక్షినని తన్ను । తనుదాగాంచెటి యోగము నుఁనియమమిదిగాదే నాయాతరుణములా । సర్వార్థసాధన రూపకములా. 102

శిష్యా తననుతానెరుగు పురుషుని సీమ మేమనగా చూచుచు, వినుచు, త్రాగుచు, తినుచు, వాసనజూచుచు, మాటలాడుచు ప్రతి దినమూయాతరుణములయందు తాను జేయు పనులయందంతటా కనిసించివీటినంటని సాక్షినని త్రిపుటిలయమగుచోట దృష్టినిలుపుటే వానిని యమాసనమని భావము.

కం. ఇలసంకల్పముచలనము । నలసటజాడ్యతసుషుప్తి యాలస్యము దు । ర్మలికిత కాయక్లేశము । కలుగనిదై యునికినది సుఖాసనమ గురా । సర్వాధారోపాసనగదరా । తలపువాక్కులనెల్ల నిల్క జిక్కక యోగ । ములకుమూలంబగుచు వెలసిన సర్వసుఖాసనమ గురా । సర్వాధారోపాసనగదరా. 103

తా. శిష్యా ! తారక సాంఖ్యయోగుల యాసనములొక దాని కంటె భేదములుగా నేర్పర్చ బడినవి ఒక్కొకప్పుడవి చాంచల్యమును శరీరకష్టమును, పాలుమాలిక జడత్వము, నిద్ర, ఆలస్యము మొదల గువానివి గలిగించు చున్నవి అమనస్క యోగుల యాసనము పైకా యక్లేశములు లేనిదై శాశ్వత సుఖప్రదమైన బ్రహ్మనిష్టయోగనుక చల నాదులను గలిగింపవు ఇది యోగములకెల్ల మూలమగు సుఖాసనమని భావము.

కం. వెలిలోనిరూపనామా | దులు విలయముఁ జేయుబుద్ధితోడను రే
చిం | చలవడనచ్చిత్సుఖమి | మ్ములమదిపూరించి బ్రహ్మమూలము
నందూ | నిజపరిపూర్ణస్థలవిహరణందూ | సలలితహోరాత్రు
లువిలసితకుంభక | బలయోగనిష్ఠచే నిలువప్రాణాయామ మూ
మూలమందూ | నిజపరిపూర్ణస్థలవిహరణందూ. 104

తా. శిష్యా! వెలిలోని రూపనామాదులను విలయముసేయు
టే రేచించుట. సర్వమును బ్రహ్మమేనని నిశ్చయించుటే కుంభకము.
ఇట్లు గ్రహించిన పిదపనామాదిరూపనామ క్రియలన్నియు నసించును. ఈ
ప్రకారము సర్వమును తన రూపముగా జూచుటే ప్రాణాయామ
మని భావము.

కం. సత్యాన్యతవిషయాఖిల | వృత్త్యంతరములను బ్రహ్మవృత్తిచెబోధ|
కృత్యంతరాత్మవిలస | త్ప్రత్యాగముముజేయ ప్రత్యాహారము
రా | అహరహమేకాశ్రితభోగమురా | సత్యమైనయాత్మ సత్య
మునేనను | నిత్యానందముతోటియత్యుక్తి నిలుచుట ప్రత్యాహా
రమురా | అహరహమేకాశ్రితభోగమురా. 105

తా. శిష్యా! లోకమందజ్ఞానులు కొన్ని వస్తువులు సత్యమని
కొన్ని అసత్యములని చెప్పుచున్నారు. నిజములో ప్రపంచముశూన్యరూ
పమే అయినను కొంత యాలశ్యముగానుండు వస్తువులను సత్యమని
యుత్వరలో బోవువాటి నసత్యమనియు వ్యవహరించు చున్నారు.
ఇటువంటి సత్యాసత్యములను దొలగించి సర్వకాలముల యందును,
సర్వపదార్థములను పరబ్రహ్మ స్వరూపముగా జూచుట ప్రత్యాహార
మని భావము.

కం. తనువింద్రియప్రాణాసిల | మనసంతఃకరణదృశ్య మయమగు
వీటిన్ , గనుదృక్స్వరూపమునుతా | ఘనతరపరిపూర్ణనిష్ఠగనుట
ధ్యానమురా | ధ్యానముతో సమానమేదగురా | వినుమహం

బ్రహ్మాస్మియనుమంత్రసాధన । తనలోనహరహ మొక్కక్షణము
నొదలక మేలుగనుటధ్యానముఁరా । ధ్యానముతో సమానమేద
గురా. 106

తా. శిష్యా! దేహము, యింద్రియములు, మనస్సు, పంచభూ
తములు మొదలగు కనుపడే పదార్థములన్నియు, నాస్వరూపములు
కావు. నేను పరిపూర్ణస్వరూపమని సర్వకాలములయందును అహం
బ్రహ్మాస్మియను మంత్రమును మరువకుండుటే ధ్యానయోగమని
భావము.

కం. తాననిశమేదిగనుగొను । తాననిశంబేది వినునోతగనది పరిపూ
ర్ణానుభవమనెటిబ్రహ్మ । జ్ఞానమునది నిలుపుటదియే జ్ఞానధారణ
రా, ధారణకను సంధానమిదెరా । ధారణానిల సంహారణని
ర్భయ । కారణాయోగవిహారపరమహంసజ్ఞానధారణరా । ధారణ
కనుసంధానమిదెరా. 107

తా. శిష్యా! తాను దేనిని చూచునో, దేనిని వినునో
అనగా మనస్సు దేనిని సంకల్పించునో తన వృత్తిచేత దేనిని ప్రకా
సింపజేయునో దానిని పరిపూర్ణబ్రహ్మస్వరూపము జూచుటే ధారణ
యోగమని భావము.

కం. సర్వపరిపూర్ణమిదిగో । సర్వప్రభూతాంతరాత్మసర్వజ్ఞుడవై । స
ర్వావస్థలయందున । సర్వముతాకనుటయాత్మసత్యసమాధీ । ఇ
దెపరిపూర్ణనిర్గుణోపాధీ । నిర్విషయానంద నిర్వాణసుఖబోధ ।
సర్వభావాతీత సద్గురూపదేశసత్యసమాధీ । ఇదెపరిపూర్ణనిర్గుణో
పాధీ. 108

తా. శిష్యా! జాగ్రదాది సర్వావస్థలయందును అనుభవింప
బడు సర్వపదార్థములును పరిపూర్ణబ్రహ్మమని తాను తెలిసికొనుటే
సమాధియోగము. యిదేపరిపూర్ణనిర్గుణ, నిర్విషయానంద, భావా
తీతమైన యోగమని భావము.

కం. అష్టాంగయోగసిద్ధులు । శ్రేష్ఠతమణిమంత్రతంత్రసిద్ధ్యాదితపో ।
నుష్ఠానఖేచ రాదివి । శిష్టాదిసమ స్తకార్యసిద్ధులలోనూ । లేదు
ఫలమీచేష్టలతోనూ । కష్టకాయక్లేశ దుష్టమహిమలునాత్మ ।
భ్రష్టుజేయును బ్రహ్మనిష్ఠతప్పకుతంద్రీ సిద్ధులలోనూ । లేదు ఫల
మీచేష్టలతోనూ 109

తా. శిష్యా! సాంఖ్య, తారకసంబంధములగు అష్టాంగయోగ సిద్ధులు, మణిమంత్రతంత్రసిద్ధులు, తపోనుష్ఠాన ఖేచరాదిముద్రలు మొదలైన చేష్టలవల్ల నెంతమాత్రము ప్రయోజనము లేదు. యివి యన్నియు కష్టకాయక్లేశములే లోకులకు భ్రమను కలుగజేయుచు, ముముక్షువులను భ్రష్టులజేయును గనుక నీవుపీటిజోలి బోకుము పరి పూర్ణబ్రహ్మనిష్ట వదలకుమని భావము.

కం. నీలోపలిమహిమలునీ । వాలోకించుటయె కేవలాఖండమహా ।
మూలపరిపూర్ణ మెరుగుట । చాలదెయీజన్మములనుచక్క జే
యగనూ । ఇతరమహిమలేలబొందగనూ । మేలుసేయుని భ్రమ
జాలములకునాల । వాలములగు వీటిజోలిదలపకునాత్మ చక్క జే
యగనూ । ఇతరమహిమలేలబొందగనూ. 110

తా. శిష్యా! నీలోపని మహిమలు నీవెరుగుటే అఖండపరి పూర్ణము నెరుగుట. జన్మకడతేరుట కిది చాలదా? నీవితరమహి మల బొందుటెందుకు? మేలుసేయుని భ్రమలు కలిగించుటకు మూల కారణములైన యోగములు, ముద్రలు, మణిమంత్రసిద్ధ్యాదులజోలి నీవు తలపవద్దు పరిపూర్ణ నిష్టను వదలవద్దని భావము,

తుర్యాతీతపరమహంసలక్షణము.

కం చిత్తమును పరతిజెందిన । తత్త్వజ్ఞుండంధబధిరతన్మయబాలో ।
న్మత్తజడమూకయజగర । సత్తామాత్రప్రభూతజాతులవలెనూ ।
తిరుగునుయోగమత్తగజముగనూ । ఉత్తమోత్తమ బ్రహ్మవేత్త

నైయిలజీవ । త్యక్తునిగతి యాత్మవేత్త దిరుగును భూతజాతులవలె
నూ । తిరుగును యోగమత్తగజముగనూ.   111

తా. శిష్యా చిత్తశాంతిగలపురుషశ్రేష్ఠుడు సర్వకాలములయం
దును ప్రపంచమును మరచి, యింద్రియవికారములు లేక బాలుని
వలెను, పిచ్చివానివలెను, జడునివలెను, మూగవానివలెను, అజగర
మువలెను ప్రవర్తించుచుండునని భావము.

కం. మదిరాపానమదాంధుడు । విదితముగను యాత్మపటము వ్రేలాడి
నపై । మొదలుండక పడిపోయిన । మదినెరుగు నెరుగడమితమ
త్తతతోనూ । తద్వజ్జీవన్ముక్తుడు తానూ । పదిలము గను బ్రహ్మపద
యోగసంప్రాప్తి । మదిరాపానముచేత నెరుగు తన్నెరుగక మ
త్తతతోనూ । తద్వజ్జీవన్ముక్తుడు తానూ.   112

తా. శిష్యా! మధిరాపానము జేసిన పురుషుడు మత్తుచేత,
తనుకట్టుకున్న వస్త్రము వీడిపోయినను, జారిపోవుచున్నను, లక్ష్య
ముంచనట్లు జీవన్ముక్తుడు, బ్రహ్మానంద పరవశనుచే తాను కూర్చు
న్నను, లేచినను, నడచినను, తనశరీరస్పృహ లేకుండునని భావము.

కం. జనమృగవిహగోరగములు । యనుపమగానప్రమోద మభిరుచి
నైన । ధ్వనవేణువూదుమానవు । గని విడువనిరీతి నాత్మఘనుని
విడువరుగా । భూతములతని వెనుక దిరుగును గా । వినుసర్వప్రియ
రూపమైనబ్రహ్మనిష్ఠ । తనయందున్నదిగనుక దాని ననుసరించి
ఘనునివిడువరుగా । భూతములతని వెనుక దిరుగునుగా.   113

తా. శిష్యా! జనములు, మృగములు, పక్షులు సర్పములును,
పిల్లనగ్రోవిస్వరమునం దభిరుచిగొని, పిల్లనగ్రోవి ఊదువానిని విడువ
నట్లు నాత్మవేత్తను భూతములాశ్రయించియుండును. సర్వప్రియమైన
పరిపూర్ణబ్రహ్మత్వంతనయందుండుటను బట్టి యాఘనుని వెంట దిరు
గుచుందురని భావము

కం. భూరజముగప్పకొన్నను । దారుణగాఢాగ్నియాత్మ తనువంటిన ము । న్నారడిగవానముంచిన । మారుతహతిచాతతనువుమరితూలి పోయినా । దేహభ్రమ లేదేరీతినైనా । ఘోరసర్పమువిడుచు భూరి కంచుకముపై । కోరికబెట్టునె యారీతిగను యోగిమరితూలిపోయి నా । దేహభ్రమ లేదేరీతినైనా.   114

తా. శిష్యాపరిపూర్ణనిష్ఠగలయోగి తనశరీరమందుదుమ్ముకప్పు కొనినను అగ్ని తన శరీరమునకంటినను, జడివానలో తడిసినను, గాలి దెబ్బచే శరీరముతూలిపోయిన లక్ష్యపెట్టడు కృష్ణసర్పము కుబుసమును విడిచి తిరుగా దానియందు భ్రమయుంచనట్లాయోగికి నేవిధముచేత గూడా దేహభ్రమ లేదని భావము.

కం. ఒకపరిజగములుతనలో । సకలముకల్పితమటంచుసంభ్రమమొం దుః । ఒకపరిభూతములనుగని । పకపకతానగుచుమిగుల పరవశ మందూ । ఒకపరిసాక్షినని విరతిజెందూ । ఒకపరినాకన్యమిక లేదనుచుబలుకు । ఒకపరివిక్కృత సుకృతము లెఱుగనని పరవశమం దూ । ఒకపరిసాక్షిననివిరతిజెందూ.   115

తా. అట్టియోగీశ్వరుడొకసమయమున నీజగములెల్ల నాలోనే తోచుచున్నవని సంతోషించును. ఇంకొకసారి చరాచరభూతములను జూచి పకపకనవ్వి పరవశమును జెందును. మరియొకతేప నివియన్ని యు నేను కాదు. నేను సాక్షినని విరక్తిజెందును. ఇంకొకదశానా కంటె నితరమేదియులేదని, పలుకును. మరికొంతసేపటికి నేను సుకృత విక్కృతుల నెరుగనని చెప్పునని భావము.

కం. ఒకపరినేనెవరనుకొను । నొకపరినీ వెవరటంచునొప్పకతిరుగున్ । ఒకపరి నూరికెనిలచు । నొకపరిసర్వాత్మిననుచు నుల్లాసమందూ । పరిపూర్ణాబోధోపరతులందూ । ఒకపరినేనెచట కేగుదునని నిలు చు । ఒకపరివిధినిషేధములు లేదనిదలచునుల్లాసమందూ । పరి పూర్ణబోధోపరతులందూ.   116

తా. శిష్యా! అటువంటిబుధుడు యింకా నొక పరినేనెవరిని అనుకొనును ఒకపరినీవు యెవరని తిరుగును, ఒకపరినేమియు ననక పూరికె నిలుచుండును. ఒకసారి నేను సర్వాత్మనని వుల్లాసపడి గంతులువేయును. ఒకపరి నేనెచటికి పోవుచున్నానని నిలుచుండును. ఒకపరి నాకు విధినిషేధములు లేవని వుల్లాసమందునని భావము.

మహాభోగిలక్షణము.

కం. ఏదేసమయములనుభు | క్త్యాయాసములేకజిహ్వకలవడిపడ్డ |
చ్ఛాయతవస్తువులమృత | ప్రాయముగభుజించి దేహపరవశమం
దూ | తద్ఘనుడే మహాభోగియండ్రూ | వాయుపైత్యశ్లేష్మా
యుజనితదోష | మెయుడనంటకస్వాయత్తమునదిరిగి పరవశమం
దూ | తద్ఘనుడేమహాభోగియండ్రూ. 117

తా. శిష్యా! శరీరజన్యములగు వాయు పైత్యశ్లేష్మములు తన కంట కుండా జిహ్వకు రుచిగల పదార్థములను భజించి భుక్త్యాయాసము నొందకుండా దేహపరవశము జెందు చిన్మయుడు మహాభోగియని భావము.

కం. ఆచారమనాచారము | లేఛాయలనంటకుండ నింద్రియవిజయా
ద్యుచితవైరాగ్యముచే | నేచందపుసుఖము దుఃఖమెరుగని యో
గి | తద్ఘనుడేమహానందభోగీ ॥ చూచిచూడక కాల్చెయాచిద
గ్నికిదోష | సూచకలోకమైనతోచకతను విశ్వమెరుగని యోగీ
తద్ఘనుడేమహానందభోగీ. 118

తా. శిష్యా! ఆచారమనియో, ననాచారమనియో, భేదము నెంచక వైరాగ్యముచే నేవిధమైన సుఖదుఃఖము లెరుగక, ప్రపంచ దోషసూచకము లోకమైనా, దనకు తోచక తనను విశ్వము లెరుగని ఘనుడే మహానందభోగియని భావము.

కం. కలకాలమచలధర్మా | కలతకవ్యాపించి యఖిలగురుతర యోగా
దులమెలగునరునిచిన్మయు | కలితుండనియోగిజనులు గణనసేయు

దురా । వానికిమనమలర [మొక్కుదురా । బలుభూతములున
తనియలఘుదీవ్యతేజ । మలరగ శిఖించి మహాభోగియని చాలగణ
నసేయుదురా । వానికిమనమలర మొ[క్కుదురా　　　　　　　　　119

తా. శిష్యా! ఎల్లపుడును, పరిపూర్ణావలోకన జేయుచు
తత్సంబంధమగు యోగములచేనుండు మహాపురుషునిజూచి, చిన్మయు
డని పెద్దలాయనను పొగడి, ఆయనకు వందనములు చేసెదరు. యోగి
జనులాతని [బహ్మతేజమును దర్శించి, మహాభోగియని వినుతించెదరని
భావము.

౧౫. మహాత్యాగిలక్షణము.

కం. స్వానందాచలపరిపూ । ర్ణానంతమహాబ్ధిమునిగి యపరిమితాత్మ ।
జ్ఞానమునమోహవిషయవి । తానమునిరసించు పరమతత్వ నం
యోగీ । తద్ఘనుడాత్మభోగీవరత్యాగీ । ఇదిస్వర్ణమిది మృత్తు
విదికార్యకారణ। మిదియదియని భేదమొదలితిరుగును [బహ్మతత్వ
సంయోగీ । తద్ఘనుడాత్మభోగివరత్యాగీ.　　　　　　　　　120

తా. శిష్యా! స్వానుభవపరిపూర్ణానంద మహాసముద్రము
నందు మునిగి, ఆత్మజ్ఞానముచే విషయసుఖము నిరసించి, యిదిబం
గారు, యిది మట్టిపెళ్ళ, యిది కార్యము, యిదికారణము, యిది,
అది, యను భేదములేక సంచరించువాడు మహాత్యాగియని భావము.

కం. ఏవస్తువనిజసాన్ని । ధ్యావిర్భవమైనతరిని యావస్తువతా । నైవె
లసిలోనువెలుపల । నేవొస్తువుగాకవెలుగు నేకవిరాగీ । తద్ఘను
డాత్మభోగీవరత్యాగీ । జీవభావజ్ఞులకావిధిగాదోచు । కేవలస్ఫటిక
[పభావమైతానిలుచునేకవిరాగీ । తద్ఘనుడాత్మభోగీవరత్యాగీ.121

తా. శిష్యా! స్ఫటికసాన్నిధ్యమందే వస్తువునుంచితే దానివికా
రమే స్ఫటికమునం దారోపించ బడుచున్నది. జీవభావముగలవారా
వికారమే స్ఫటికగుణమని భావించెదరు. అటులనే పరమవేత్తసాన్ని

ధ్యమం దేవస్తుపుకనబడినను, నావస్తు వేత్తాన్ని వెలుపలలోపల నేవస్తు పుతానుగాక ప్రకాసించుచున్నాడు అనగా లోపలిజ్ఞానేంద్రియ మూన సాదులును వెలుపలరూపనామక్రియలుగల, చరాచరములును తాను గాక ప్రకాసించుచుండును అట్టివాడు మహాత్యాగియని భావము.

కం. ధారుణిలోనై రాగ్యవి । హారవినిర్మలులునిగాంచిహాశ్చర్యభయా ।
కారమనోవిభ్రాంతుల । దేరికనుంగొనగలేరు దేవతులెల్లా । సం
సారమోహితులగుటవల్లా । పోరిప్రాణాధార్ణశ లేరీత్రివిడిచెనో । నే
రముమనమంత వారముగామని దేవతులెల్లా । సంసారమోహితు
లగుటవల్లా. 122

తా. శిష్యా! లోకమందట్టి మహాత్ములజూచి, భయాశ్చర్యవిభ్రాంతులచే వారిని సందర్శించుటకు శక్తిలేక వారు ప్రాణముమీదను, అర్థము మీదను ఆశ నెట్లు విడిచిరో మనము సంసారమోహితులమగుట వలన మనమంతవారముగాము, మనచేత గాదని యనెదరని భావము.

పరభూతహితమే పరమేశ్వరారాధనము.

కం. పరమేశ్వరుడఖిలచరా । చరకోటిహృదబ్జసదన సర్వసితుడై । చరి
యించుచుగాననికా । పరమేశ్వరపూజగాదే పరభూతహితమూ ।
సంతతమదియేసర్వసమ్మతమూ । పరమతహితమేదో నెరిగి బోధిం
చిత । త్పరమానందముచాత పరిపూర్ణమైయుండూ పరభూతహి
తమూ । సంతతమదియే సర్వసమ్మతమూ. 123

తా. శిష్యా! పరమేశ్వరుడు చరాచరములందెల్లెడల హృదయకమలములందుండి చరించును గనుక, పరహితమే పరమేశ్వరునిపూజ ఎల్లప్పుడును నిదియే సర్వసమ్మతము పరులెట్టివారో వారి మతమునకు తగినట్టుల బోధించి పరమానందముచేత పరిపూర్ణుడవై యుండుమని భావము.

కం. గురుపుత్రులనెటిసూచన । గురుకృపచేగని తదార్యకోట్యాదులు నే । తరగతులనడుగుదురోత । త్పరభాషల ననుసరించి పలుకున త్యముగా । పరహితక్షేమకరముమంచిదిగా । పరులెట్టివారో త త్పరమార్ధమే తెల్పి । పరహాని లేక నిహపరములలో మెలగి పలుకు సత్యముగా । పరహితక్షేమకరముమంచిదిగా.　　124

తా. శిష్యా! గురుపుత్రులెట్టివారో గురు కరుణచేత తెలిసి కొని వారేయేతరగతులుగా నిన్నడిగెదరో వారివారి భాషల ననుస రించి వారి వారికి హితముగలుగునట్లు సత్యముగా బలుకుము నిన్ను బోధింపుమని అడుగువా రెట్టివారో ఆపరమార్ధమే దెల్పి యిహపర ముల సుఖింపుమని భావము.

కం. పలుకే శుద్ధప్రణవము । పలుకే నిశ్శబ్దమునుం ను బయలగు వెలిలో । పలనిజపరకోశములో । పలుకదితొలిపలుకుగాదే । పరమార్థతిల కా । నీకెదురగుపలుకన్యమనకా । పలుకే బయలు గనుక పరి పూర్ణముద మొలుక । పలుకుముద్దులుగులుక పరమానందము జిలుక పరమార్ధతిలకా । నీకెదురగు పలుకన్యమనకా.　　125

తా. పరమార్థతిలకా! పలుకునట్టి పలుకే శుద్ధప్రణవము. ఆపలుకే నిశ్చయమందు పరిపూర్ణమగుచున్నది వెలిలో నీకోశమం దును నితరకోశములందును నీకెదురగు ప్రతిశబ్దమున్నూ ప్రణవమయ్యే యున్నది. అట్టి పలుకే పరిపూర్ణము గనుక పరమానందభరితమైన పరిపూర్ణముతప్ప నింకేమి లేదని భావము.

మహాసాధుసన్మానవిధి ప్రబోధము.

కం. గురుపుత్రులనిది మొదలుగ । ధరణిలో మత్కళలటంచుదలచి శు భశ్రీ । కరులగుతత్సాధువశీ । కరమహదైశ్వర్యధుర్య ఘనుడవై బ్రతుకూ । నీకభివృద్ధికోరకు యామరకూ । మరి వారిలోనుండే మరుగేమరుగనిస్థిర । బుద్ధితోనన్నుమరువకు మరువకు ఘనుడవై బ్రతుకూ । నీకభివృద్ధికోరకు యామరకూ.　　126

తా. శిష్యా ! నీవిది మొదలుకొని భూమియందుండు గురుపుత్రులు నాయొక్క కళలుగా భావించి నీయభివృద్ధికొరకు వారిని వశీకరులనుజేసికొని వారిలోనుండే మరుగెరిగి స్థిరమనస్సుతోటి పరిపూర్ణ ఐశ్వర్యుడవై నన్ను మరువకుమని భావము.

కం. పెద్దలగనుగొను వేళల । వద్దికతో నన్నుగన్న వహిఁగనునీవా । పెద్దలసన్నిధిలోవల । ముద్దుగసద్భక్తినిలచి ముదముతో గొలచీ తత్పరిచర్యశ్రద్ధలగుపరచీ । పెద్దలనేననేబుద్ధినిలపి యాత్మ । పెద్దలందరికొక ప్రొద్దుదండము పెట్టుముదముతో గొలచీ । తత్పరిచర్య । శ్రద్ధలగుపరచీ. 127

తా. శిష్యా ! పెద్దల దర్శనమైనపుడు నన్ను జూచులాగుననే వారిని జూచి వారి సన్నిధిలో భక్తితోటి నిలచి వారిని సేవించి నీయొక్క సేవానిపుణత్వము గనుపరచుము పెద్దలు నేననేబుద్ధిచే వారికి పరిచర్య చేయుటలో శ్రద్ధ గనుపరచి ఆత్మవేత్తలగు పెద్దలకందరికిని నమస్కరింపుమని భావము.

కం. పెద్దలవాజ్ఞలమీరకు । పెద్దలకెదురించబోకు పెద్దరికముగా । పెద్దలతో వాదించకు । పెద్దలుసభ చేసిపిల్వ పెడత్రోవజనకూ పెద్దలకివ్వవద్దువద్దనకూ । పెద్దలయినవారి బుద్ధివృత్తులుగనపో । వద్దువద్దు వెనకదిద్దజాలరెవరు పెడత్రోవజనకూ । పెద్దలకివ్వవద్దువద్దనకూ. 128

తా. శిష్యా ! పెద్దలయొక్క యాజ్ఞలనుమీరవద్దు. పెద్దలతో నెదిరించి మాటలాడకుము నేను గొప్పవాడినని వారితో వాదించకుము. పెద్దలు సభచేసి నిన్ను పిలచినట్టయిన వేరే దోవనబోకుము పెద్దలకు యివ్వవద్దని చెప్పకుము. అమ్మహానుభావులయొక్క బుద్ధివృత్తులను పరీక్షింపబోకుము. తర్వాత నెవ్వరునుదిద్దజాలరని భావము.

కం. పెద్దలమరుగొకటనిరే । ప్రొద్దునుమనసత్య దృష్టిబొదలుచునీవా । పెద్దలకందరికినినొక । పెద్దకుమారునిగతిరిగి ప్రియమొం

దుతండ్రీ ॥ కుచ్ఛితబుద్ధులొద్దురాతండ్రీ । ముద్దుముద్దుగవారివద్ద
నీవునా । ముద్దుబిడ్డనుపేరుపద్దు ధరలోనిలుపుప్రియమొందుతండ్రీ ॥
కుచ్ఛితబుద్ధి లొద్దురాతండ్రీ. 129

తా. శిష్యా ! పెద్దలమరుగే అభివృద్ధికి కారణమని నత్య హృదయముచేనుంచి నీవాపెద్దలకందరికిని పెద్దకుమారునివలెసేవజేసి వారి దయను పొందుము నీకు కుచ్ఛితబుద్ధి వలదు. వారిసన్నిధిలో నీవు నాప్రియశిష్యుడవనే ప్రఖ్యాతి ప్రపంచమందు నిలుపుమని భావము.

కం. కలలోలదిపెద్దలకుపూ । జలుసేయుతదీయమానసాభీష్టార్థా ।
దులనెరిగియులవియగు స । త్ఫలమధువరభక్ష్యభోజ్య పాకసద్విధు
లా । నర్పించుసాధనధనతతులా । ఇలనుసాధులహృదయములలో
నన్నోదక । ములుజేరబ్రహ్మాండమలర తృప్తినిజెందు పాకసద్విధు
లా । నర్పించుసాధనధనతతులా. 130

తా. శిష్యా ! నీకు శక్త్యానుసారముగా పెద్దలకు పూజలు సేయుము. వారికిష్టమైన పదార్థముల నెరిగి అలవియగుమట్టుకు ఫల, మధు, భక్ష్య, భోజ్యాదిపాకములచే వారినితృప్తిపరచి సాధ్యమగు నంతవరకు ద్రవ్యముతో పాదపూజసేయుము. భూమియందు సాధుల హృదయములలో నన్నోదకములుజేర బ్రహ్మాండము తృప్తిజెందునని భావము.

కం. మనముననని శముశ్రీగురు । తనయులగుణనామరూప ధామీశాకచ
ర్యల్ ॥ వినియానందమయాబ్ధిని । మునుగుచుతత్సాధునివహాము
లనుజేర్కొనుచూ । నుండునుపరమగుణి సంతసిలుచూ । తనగృ
హము శ్రీగురుతనయాశ్రమంబని । తనధనములు నత్యాధనులపాలని
సౌఖ్యములనుజేర్కొనుచూ । నుండునుపరమమునిసంతసిలుచూ.

తా. శిష్యా ! సద్గుణముగల గురుపుత్రులెల్లప్పుడును తనతోడి గురుపుత్రుల గుణములను, నామములను, రూపములను, ధర్మకార్య

ములను విని, మహానందమును పొందుచు తన యిల్లు గురుపుత్రుల యాశ్రమంబనియు, తన ధనము బ్రహ్మవేత్తల పాలనియు సంతోష పడుచుండునని భావము.

కం. మీనములు కృపాదృష్టిచే । మానుగవిహగాదు లమితమమకా
రముచే । మానససుఖసంకల్పని । ధానతకమఠములునిజ సంతాన
పోషణలూ-జేసెటివిధముగాను రక్షణలూ-జ్ఞానులెరిగిమహిసన్మా
నమునతుఁ-రే । కానికితత్సన్ని ధానములలో నిజసంతానపోషణ
లూ ।జేసెటివిధముగాను రక్షణలూ. 132

తా. శిష్యా! మీనములు కృపగల చూపులచేతను నిండా మమకారముచేతను, మంచి సంకల్పముచేత తాబేలును వాటి వాటి సంతానముల నెటుల బోషింపునో నటులనే జ్ఞానులు శిష్యకోటికి బోధలొసగి రక్షించెదరు. గాకానకు వారి సన్నిధిన జేరితే రక్షించెద రని భావము

కం. మతసమ్మతబోధాంత । స్థితిగతులను దెలసి యార్య సేవలొనీవు।
న్నతితీవ్రసూక్ష్మప్రజ్ఞా । మతివై చరియింపుమాత్మ మతమిదెవత్సా
సర్వభూతహితమిదెవత్సా । అతులితపరతత్వచతుర యోగాభ్యా
సవితతబ్రహ్మానంతతులగలసి బ్రతుకుము మతమిదెవత్సా । సర్వ
భూతహితమిదెవత్సా. 133

తా. చిన్నికుమారా! పెద్దలసేవలో నీవు సూక్ష్మప్రజ్ఞగల వాడవై వారి వలన మతసమ్మతబోధయొక్క స్థితిగతులను చక్కగా గ్రహించి సంచరించుము నామతమిదే. సర్వజనసమ్మతమిదే. పరి పూర్ణ యోగాభ్యాసులైన బ్రహ్మానంతతులలో గలసి బ్రతుకుమని భావము.

కుటిలదుస్స్వభావదుష్టజనమాన నలక్షణము.

కం. కుటిలవ్యభిచారులు తమ । రెటువశానో జనులనటుల నెంచుట
సహజం । బటుదుష్టాత్ములు పెద్దలతృటిమాత్రము గానునెంచి

తూలనాడుదురూ । తామే శ్రేష్ఠులనుచు బలుకుదురూ । ఘటకు
లై తేలోకనటనాన్నపానసం । కటములెందుకొవట్టి మటుమాయలి
వియని తూలనాడుదురూ। తామే శ్రేష్ఠులనుచు బలుకుదురూ. 135

తా. లోకములో కుటిలులైన దుష్టులు తామెటువంటివారో, లోకులందరును నట్టివారే నని తలచుట సహజము. యిట్టిదుర్మార్గులు బ్రహ్మవేత్తలనుజూచి వీరుపెద్దలైతే వీరికి లోకనటనలెందుకూ, అన్నపానాదుల కష్టములెందుకు, యివి యన్నియు బూటకములుగానున్నవి, వారికంటే మేమే శ్రేష్ఠులము, అని వారిని తూలనాడెదరని భావము.

కం. వాయసములునదో్యసక । మాయడలన్వెడచిత్రుష్ణయధికంబై కుం।
 భాయతజలములుగ్రై కొను । ఛాయగదుష్టాత్ములచల సద్గురుబోధా।
 తెలియక యేమొనేయుచు మేధా । యీయాత్మసాధకోపాయాము
 మీాకునరి । పోయెమాకిదిపట్టదాయపొమ్మందురు సద్గురుబోధా ।
 తెలియక యేమో సేయుచు మేధా. 135

తా, శిష్యా ! కాకులు, విస్తారముగా నిర్మలమైన జలములుండునదిలో తాము దాహమార్చుకొనుటకు నీరు త్రావక, కడవలలో నుండు మురికి నీరు త్రాగుచున్నవి. అటువలెనే దుష్టాత్ములచలసద్గురువుచేయు పరిపూర్ణ బోధ తెలియక నీయాత్మబోధ నికే సరిపోయినది మాకు బట్టదు పోపొమ్మందురని భావము.

కం. మానవులనవరతమువి।జ్ఞానవివేకాదిపుణ్య కార్యఫలాపే।క్షొనుగ
 తులగుచునుందురు । గాని మహాదోషములను కాంక్షించరెవరూ।
 కోరికెతోటికొనసాగనియరూ । పూనిజేసేసఘపుంజమే కానియే ।
 కానికొకసారైన జ్ఞానసాధనబుద్ధి కాంక్షించరెవరూ । కోరికలాక
 టికొనసాగనియరూ. 136

తా.. శిష్యా ! లోకమునందెల్ల మానవులు ఫలములను బొందుద యపేక్షచేత, పుణ్యకార్యములే చేయవలయునని కోరెదరు

గాని, దోషముల నెవరును గోరరు, యిట్లు కోరికలతోటి కోనసాగ కుండా దోషకార్యములే చేయుచుండెదరుగాని, నిత్యసుఖము నిచ్చు పరమాత్మావలోకనసాధన నెవరును కోరరని భావము.

కం. యీలాటిదుష్టకష్టపు। హాలాహలమనుజులకు సహాయమగు నేసా ।
ఖ్యాలోకనబోధస్థితి । యాలోచననీక దేల యల్పాభోగములూ ।
కాంక్షించెటి వారివర్తనలూ । చాలాసాధుల గుణజాలములోర్చ
క । మేలుతామందక మూలమూలల చెలగు యల్పభోగములూ।
కాంక్షించేటి వారివర్తనలూ, 137

తా. శిష్యా! ఇటువంటి దుష్టులైన కష్టజనులకు శాశ్వతసుఖమునిచ్చు అచలబోధ స్థితి యేలాగున కలుగును, అల్పభోగములను గోరుచు, సజ్జనులయొక్క గుణముల నోర్చకుండా, తాము మేలు జెందకుండా, మూలమూలదిరిగే వారి నడతలు నీకెందుకు, వారుకోరే అల్పభోగములు నీకేల, నీకు పనిలేదని భావము.

కపటశిష్యవర్తనము,

కం. కపటశిష్యవర్తన । మపవిత్రముదుశ్చరిత్రమనివార్యము నీ ।
యపసవ్యవికటభాషణ । తపసులపంచలవసింపతగదుకుమారా। అ
దివినమనకు నపవాదమగురా । వృపమింపతద్భృత్యవిపరీత దుర్వ్యా
త్యయ । మపరిమితపాపశ్వపచజన్మార్జితమూ తగదుకుమారా । అ
దివినమనకునపవాదమగురా, 138

తా. శిష్యా! కపటముగల శిష్యులనడతలు, అపవిత్రములు, దుర్మార్గము, అనివార్యము, అపసవ్యము, వికటము, మన మట్టివారి పంచల నహా నివసింపగూడదు, అదిమన కపవాదము, వారి సాంగత్యము వలన, జన్మజన్మలకు, కుక్క మాంసము తినువాడు చేసిన పాపమునకు పాలుపడుదుమని భావము.

కం. గురుసన్నిధిలోతానొక।గురుపుత్రునివలెను జేరకుటిలాత్మండై।గు
రుకృతమరహస్యము విని । మరిసద్గురువిడిచి తిరుగు మానవాధము

సీ। ఛీఛీతలచనరకమాగానీ। గురుద్రోహ గురుభక్తిగురి జేరి బోధె
రిగి। తర్వాత గురువిడచె దౌర్భాగ్యులలోనీచమానవాధమునీ।
ఛీఛీతలచనరకమాగానీ. 139

తా. శిష్యా! గురుని సన్నిధానమందు తానొక గురుపుత్రుని
వలె చేరి, కపటము గలవాడై సద్గురువు చెప్పె పరమ రహస్యార్థ
ములు విని, గురుమూర్తిని విడచిపెట్టి ద్రోహబుద్ధిచే దిరుగు నీచ
పుదౌర్భాగ్యుని తలచరాదు, ఛీ ఛీ వానిని తలచితే నరకము గలు
గునని భావము.

కం. గురుధిక్కారమొనర్చుచు। గురునిందకులైనవరులగూడుచు ధర
లో। గురుస్మరణమరచితనుసుఖ। పరవశమున విషయమోహప
రవశుడైనా। వానినితలపబోరెవరైనా। గురునాజ్ఞలేక తాగు
రువై బోధచేసు। గురువంచకముచాతగురుతునిల్వని మోహపర
వశుడైనా। వానిని తలపబోరెవరైనా. 140

తా. శిష్యా! గురువును ధిక్కరించుచు, గురువును నిందించు
వారితో స్నేహము జేయుచు, గురుస్మరణను మరచి, శరీర సంబంధ
మైన సంసారవిషయసుఖముచే మోహపరవశుడై గురునాజ్ఞలేకుండా
తాను గురువై బోధజేయుచునుండు, గురుద్రోహిని నెవరును దలచ
రాదని భావము.

కం. గురుయాజ్ఞలోన నిలువక। గురువరుచేవచ్చి తెలుసుకొనిగురుకంటే।
మరిచక్కగ బోధించెటి। తెరవెరుగుదు సకలశాస్త్ర ధీరుడనను
చూ। పలుకును పీఠాధికారిననుచూ। గురుమర్మములుశిష్యవ
రులగూర్చి తెలిపి। ధరవిత్తమదుగు సంసారపోషణకొరకు ధీరుడ
ననుచూ। పలుకునుపీఠాధికారిననుచూ 141

తా. శిష్యా ఇట్టిగురువంచకుడైన దుష్టుడు, నేను గురువుచేత
సన్నియగ్రహించి, సకలశాస్త్రములుచదివినాను, గురునికంటే యెక్కు

వగా బోధజేయుగలను. యిప్పుడు నేనే పీఠాధికారిని, నని చెప్పుచు శిష్యులను గూర్చుకొని, గురుమర్మములు వారికి చెప్పి సంసారపోషణ కొరకు ద్రవ్యము నడుగుచుండునని భావము.

కం. తనశిష్యగణమువినగను । ధనకనకాభరణ వస్త్రతతులొసగుట కై । పనిలేని పనిగగురువును । వినుతించును వారికెదుటవిపరీతము గనూ । జపతపయోగధ్యానవిధులుగనూ । తనయింటి కెపుడైన జనుదెంచిగురుడున్న । క్షణమైననుతిజేసి తృణమైన నివ్వడు విపరీతముగనూ । జపతపయోగధ్యానవిధులుగనూ. 142

తా. శిష్యా అట్టికుటిలశిష్యునింటికియెప్పుడైనగురుడొచ్చిన క్షణమైనను వినుతించి, ఒక దమ్మిడైనా సమర్పించడు. అట్టి దుర్మార్గుడు తనకు తన శిష్యులు ధనము, బంగారు, ఆభరణములు, వస్త్రవాహనము లిచ్చుటకు గాను, పనిలేనిపనిగా, తన గురువు జపమునందును, తపమునందును, యోగధ్యానాదులయందును నిపుణుడని వారియెదుట పొగడునని భావము.

కం. గురునిమదిలోన విడిచిన । తెరవగుపడనీకకుటిల తెరవుల మాటల్ పరులకు బోధింపుచునే । గురుభక్తులలోన నధిక గుణశాలినను చూ । వుండును సర్వగురువు నేననుచూ । గురుసంస్మరణే లేక గురుపుత్రదర్శన । స్మరణైనదోచకపరద్రోహబుద్ధిచే గుణశాలినను చూ । వుండునుసర్వగురువు నేననుచూ. 143

తా. శిష్యా ! కపటగురుపుత్రుడు, తాను తన గురువును మనసునందు వదలిపెట్టిన సంగతి, పైకి కనుపడనియ్యకుండా కుటిలమార్గపుమాట లితరులకు బోధింపుచూ, నేను గురుభక్తులలో నధికుడను, నేనే సర్వగురువునని చెప్పుకొనుచుండును. వీడెప్పుడును గురుస్మరణే లేక, గురుపుత్రుల దర్శించు ధర్మమను స్మరణే కలుగక, యెల్లపుడును పరద్రోహబుద్ధిచే నుండునని భావము.

కం. తనుదేశికుగృహమునకును । జనుదెంచుటలేనెలేదుసద్గురుడొక
వేళనుతనయింటికిరాగను । గనుగొనియటుబోతు మీరెక్కడి
కొచ్చినారో । ఇకయన్నటికగుపడుతారో । మనకున్నమట్టుకే
మైననిచ్చెదమంటే । వనరూగనాచేతనొక కాసైన లేదెక్కడికొ
చ్చినారో । ఇకయన్నటికగుపడుతారో. 144

తా. శిష్యా! నేనేమి చెప్పుదును, తాను సద్గురువు నింటి
కెప్పుడైనను వచ్చుట లేనే లేదు. యెప్పుడైనా, నొకవేళ సద్గురుడు
తన యింటికి వచ్చినట్టయితే చూచి, అయ్యగారెక్కడికి వెళ్ళుచు,
యేమి పని నిమిత్తము వచ్చినారో, యిక నెన్నటికి దర్శనమగునో,
మన కున్న మట్టుకేమయిన సమర్పించుకుందామంటే నిప్పుడు నాచేతు
లొనొక కాసయిన లేదు. అని సాగనంపునని భావము.

కం. ఈలాటికుటిలశిష్యుని । జోలాంత్రవుకధలు చెవులజొరనియ్యకు
నీ యాలోచనచేనిహపర । మూలముచెడి నరకకూపములలో
బడుతేరా । జన్మజన్మప్రారబ్ధమిదెరా । చాలగనిట్టిచండాలకృత్య
మునర్వ । కాలములందుమనకేల విడువదినరకములలో బడుతే
రా । జన్మజన్మ ప్రారబ్ధమిదెరా. 145

తా. శిష్యా! నీవీలాటి కుటిల శిష్యుల సంగతులు వినకుము.
ఈలాటి ఆలోచనలవలన, నిహపరహాని కలిగి, నరకకూపములో బడు
టయే నిజము. జన్మజన్మానికినిదే ప్రారబ్ధము, యిటువంటి చండాల
కృత్యము మన కెన్నటికిని పనికి రాదు. నీవు నేను జేసిన బోధను
విడువకు మని భావము.

గురునిరాదరణభావము.

కం. దేశముదూరంబగుటను । కాశీజలములకు మహిమగల్గెనుమును
తా । జేసినపుణ్యముచేసీ దేశమెయూకాశిగాదా తెలిసేనాలే
దా । ఈజలమెగంగాజలముకాదా । కాశీవాసులుమైలాపాచీపను

లాడిగ । జేసీమిగులపారపో శేసీళ్ళవి కాదా దెలిసేనాలేదా ఈ
జలము గంగాజలము కాదా. 146

తా. శిష్యా! కాశి, గంగా, చాలాదూర దేశములో నుండుట వలన, నానీళ్ళకు మహిమగలిగెను, యిదివరకు జేసిన సుకృతముచేత తనను తాను తెలిసికొని పూర్ణభావమునొందితే, ఈదేశమే యా కాశీగదా ? ఈనీళ్ళే గంగాజలము కాదా ? కాశీపట్టణమునందు కాపురముచేయువారు, పాచిపనివగైరా పనుల కుపయోగించి పారబోయు నీరు గంగాజలమే కాదా ? ఈసంగతి నీకు తెలిసినదా ? లేదాయని భావము.

కం. అటుగానసకలమహిమలు । ఘటింయింపగజేయు పరమకారణుడింటన । నటియింపగనానాటికి । తృటిమాత్రముగాను గురుడు తోచూశిష్యులకూ । దూరస్థుడతిమాన్యుడందరకూ । మటుమాయదూర మెంతటిభక్తు జేసునా । కుటిలభ్రమవిడిచియప్పటికో కటిగనుండు తోచుశిష్యులకూ । దూరస్థుడతిమాన్యుడందరకూ.

తా. శిష్యా! అటులనే సకల మహిమలు గలుగజేయు గురుడింటియందే యున్నయెడల, శిష్యులకు, నానాటికి గడ్డిపోచమాత్రము తోచి, గురువునందు మర్యాదనుంచరు. దూరమందుండు వాడెట్టివాడైనను మిగుల మర్యాద కనుపరచెదరు. మాయదూర మెంత భక్తి చేయునో చూడుము. నీవటువంటి కుటిలభ్రమ విడచి, యెప్పటికిని నొకటే విధముగా నుండుమని భావము.

దుస్స్వభావగురులక్షణము.

కం. ఆశాపాశములుడగని । దేశికుడునుయర్థలుబ్ధీరపిశాచా ! క్రోశముఖశిష్యువరుడిత । రాశలచేబెనగి మోక్షమందొక్కరికిని । లేదుబుద్ధికుశలము తరినీ । వాశిగనిరువురుపదేశమునకుబూన । లేశముమర్యాదకోసినదక్కడు మందొక్కరికిని । లేదుబుద్ధికుశలము తరినీ. 148

తా. శిష్యా! ఆశాపాశములొందలని గురువును, ద్రవ్యలుబ్ధ పిశాచియగు శిష్యుడును ఎట్లయినా శిష్యునివద్దనుంచి ద్రవ్యములాగుదమనెగురుడును, ఒకదుర్గాణిరైనను శిలవుచేయుగూడదనె శిష్యుడును వీరిద్దరు నుపదేశమునకు బూనినట్లయిన నిద్దరికిసికోసినా మర్యాద దక్కదని భావము.

కం. దేశఖ్యాతిగవీరలు । దేశికుడనిపించుకొనుడుదిటవగుననో । ఆశకుపరచెటిశిష్యుడు । వాసికినెక్కుదుమటంచు వారనుకొనుటా ।
వ్యర్థము కాదా జేశెదమచటా । దేశికేంద్రునకుని రాశాముఖ్యము
శిష్యు । డాశవంచనలేక భాసిలుట ముఖ్యము వారనుకొనుటా ।
వ్యర్థము కాదా జేసేదమచటా. 149

తా. శిష్యా! ఇట్టి శిష్యునకు నేను గురువగుదామని అట్టిగురుడనుకొనుటయును యిట్టి గురువువలన మోక్షమునుబొందుదమని అట్టి శిష్యుడనుకొనుటయు వ్యర్థము, సద్గురునకాశలేక యుండుట ముఖ్యము శిష్యునకరమరలేక యుండుట ముఖ్యమని భావము.

జ్ఞానవిహీనగురుశిష్యలక్షణము.

కం. పరమార్థబోధనెరుగని । గురువర్యునిశిష్యుడొకడు కోరినమరియా । గురుశిష్యులకిద్దరికొక । గురుమూర్తిఘటింపకున్నకుదరదుబోధా । ఫలరహితమందురువినుడిమేధా । తరుణీపురుషవేషతరుణితోరతిగలసి । పరులనిద్దరిమనకువనగూర్చు మన్నటుల
కుదరదుబోధా । ఫలరహితమందురు వినుడి మేధా. 150

తా. శిష్యా! ఒకస్త్రీ మరియొక పురుషవేషము వేసికొనియున్న స్త్రీనిజూచి మోహించి యిద్దరును రతిక్రీడకుపాల్పడి తమయిద్దరికి నిద్దరు పురుషులుకావలెనని యనుకొన్నట్లు పరిపూర్ణబోధ నెరుగని గురుని నొకశిష్యుడు అచలబోధ జేయుమనిగోరిన యెడల నాయిద్దరికిని పరిపూర్ణబోధ నెరిగిన యచలగురువు సందర్భపడకుండిన వారిద్దరికిని బోధకుదరదని భావము.

కం. గురుడుపరిపూర్ణుడైనను । గురుబోధనుగొనిన శిష్యకోటి తరించున్ । గురుడుపరిపూర్ణనిష్ఠను । గురు తెరుగకయున్నశిష్య కొరత లెట్లగురా । గురుబలిమి మొదలెరిగి దిగవలెరా । ధరద్రవ్యదాన తత్పరునికొలచిన బ్రతుకు , మరిలుబ్ధునిగనుమరుగ నేమి ఫలము కొరత లెట్లగురా । గురుబలిమి మొదలెరిగి దిగవలెరా. 151

తా. శిష్యా! ప్రపంచమం దెవరైనను ద్రవ్యముగలదాతను గొలిచినట్లయిన బ్రతుకునుగాని, ద్రవ్యహీనుడైన లుబ్ధుని సేవించిన ప్రయోజనమేమి గలుగును? ప్రయోజనము లేదు. అటువలెనే, గురుమూర్తిపరిపూర్ణుడైన వారిని యాశ్రయించు శిష్యకోటి తరించెదరు. గురుడు పరిపూర్ణభావము నెరుగకపోతే శిష్యులకొరతలు తీరవు మొట్టమొదట గురువరుని శక్తి తెలిసికొని వారిపాదము లాశ్రయించవలయుననని భావము.

గురువిశ్వాసప్రియులక్షణము.

కం. అతిదూరముగలశిష్యుం । డతిభక్తితో గురుని జేరి యటుబొందందున్ । మతిలేనదుష్టమానవుడతి దగ్గర జేరి ఫలమునంద డెప్పుడునూ । దూరసమీపవిధు లెందుకిలనూ । వెతకిభృంగముకమలగతమధువుగ్రోలునీ । స్థితిమండూకముగననిగతిజలపడి ఫలమునంద డెప్పుడునూ । దూరసమీపవిధు లెందుకిలనూ. 152

తా. శిష్యా! అడవిలో చెట్లమీదనుండు తుమ్మెద వెదకుచూ వచ్చి తామరపుష్పములో నుండు మధువును పానముచేసి యానందించును మండూకమాకమలమునకు సమీపమందుండియు నా మధువును గ్రహింపలేదు నీ విధముగనే గుణశాలియగు శిష్యుడు దూరమందుండువాడైనను మిగుల భక్తిచే గురుసార్వభౌముని జేరి బోధనుబొందును బుద్ధిలేని దుష్టుడు సమీపమునయుండియును విషయాశలచే ఆత్మబోధను పొంద నేరడని భావము.

కం. జలసంగతజలచరములు । జలసాంగత్యంబు విడిచిజననొల్లనియా।
చెలువున దేశికనాథుని । తలపున నేమరకుశిష్యధర్మమిది వినరా ।
గురుపూజలు సలుపుకుమారా । సలలితగురుబోధ దెలసి కలకాల
ము । తలిదండ్రిగురుదైవములుగా దలచుము శిష్యధర్మమిదివినరా
గురుపూజలు సలుపుకుమారా. 153

తా. కుమారా ! జలములలోనుండు జలచరములు జలములను విడువనిచ్ఛలేనట్లు నీవు సద్గురువును నీమనస్సున సదానిల్పి గురుపూజలుజేయుచుండుము. గురుబోధ స్థిరపరచుకొని తల్లి, దండ్రి, గురువు, దైవము, అంతాసద్గురుడేనని తలచుకొనుము. యిదే శిష్యధర్మమని భావము.

సత్ప్రిభావగురుశిష్యస్వరూపసూచనము.

కం. గురుశిష్యులెట్టివారన । కరమరుదుగ దీపకళికకప్పురములగా ।
నిరుపురకనుపైగనుకను । పరుచుము నీవచలబోధపట్టుగురు తెరి
గీ । యీదృష్టాంతము గుర్తెరిగీ । కట్టెపాకముగాక వట్టిభ్రమల
పోక । నట్టిట్టుచదరకగట్టివారలమదిలో పట్టుగురు తెరిగీ । యీ
దృష్టాంతము గుర్తెరీగీ. 154

తా. శిష్యా! నీవు కట్టెపాకముగాక వట్టి భ్రమలజెందక మనసు నటునిటు ద్రిప్పక అచలగురువులలో పట్టుదెలసికొని పరిపూర్ణబోధ పట్టు గుర్తెరిగి గురుశిష్యుల కిద్దరకు దీపకళిక కర్పూరము రెంటిని దృష్టాంతముచేసికొనుము ఈ దృష్టాంతమును మరువకుమని భావము.

అన్యపరమార్థోపదేశము పరసాధుల కతికష్టము.

కం. వున్నతమాతంగముతను । కన్నారగనిద్రమేపుగానకచెత్తన్ ।తిన్న
గదినునులిచీమలు . చిన్నవిధైచక్కెరెపుడుచేరిమెక్కునుగా ।
పెత్తనమున కెన్నోతిప్పలుగా । పిన్నపెత్తనములిట్లున్నవీరెంటిలో।
దేన్నిబొందుటకిష్టమున్నదో దాన్నడుగు చేరిమెక్కునుగా । పె
త్తనమున కెన్నో తిప్పలుగా. 155

తా. శిష్యా! జంతువులన్నిటిలోను పెద్దదైన ఏనుగ కన్నార నిద్రపోక కడుపార మేతలేక ఆకులు, చెత్త మొదలైనవానినితినును. అన్నిటికంటె స్వల్పజంతువులగు నులిచీమ లెప్పుడును చక్కెర తినును. పెత్తనమున కెన్నితిప్పలున్నవో చూడుము. ఈ రెంటిలో నీకు పెత్తనముకావలెనా చిన్నతనము కావలయునా చెప్పుమని భావము.

కం. పదివేలకోట్ల గురువుల । మదిమెచ్చగసేవజేసి మరిశిష్యుండై । ప దిలపడి మేలుగనదగు । కుదురుగ నొకశిష్యునకును గురువుగారా దూ । పరులకుదెల్ప మదిసరసపడదూ । కదలకతమమూఢ్ఖ మొ దలకనిదురించి । పదురుచుమీబోధ కురరగనువారికి గురువుగా రాదూ । పరులకుదెల్ప మదిసరసపడదూ.   156

తా. శిష్యా! అనేకమంది గురువులకు సేవజేసి వారి శిష్యుడై వారికి మెప్పుకలుగజేసి వారివలన మేలు పొందవచ్చునుగాని బోధ జేయుచుండగా తమమూర్ఖము వదలక నిదురించుచు లేచి తమ బోధ నాకు తెలియదని చెప్పే నొక శిష్యునకు గురువగుటకష్టమని భావము.

కం. పరమతహితమెరుగనియా । పరమార్థము నిహపరములపరిహా నంబై । పరతత్వ బోధవార్ధిని । గరగింప మహానలంబుగాదేకు మారా । తరణోపాయసరణిదెట్లగురా । పరమతహితరహిత పర ధర్మబోధచే । పరభేదభవనివహ ప్రారబ్ధమంటునుగా దేకుమారా । తరణోపాయసరణిదెట్లగురా,   157

తా. శిష్యా! ఇతరుల మతధర్మముల ననుసరించని పరమార్థ బోధ నిహపరములకు పరిహాసమగును. పరిపూర్ణబోధయను సముద్ర మునింకింపజేయను మహా అనలంబగును దీనివలన జననప్రారబ్ధమంటు నని భావము.

గురునాజ్ఞ లేకుప దేశాధిపత్యమువహింపకూడదు.

కం. నేగురువని నేగురువని । లాగులుకొట్టుచునుపరులలావల్పములుకా

భాగరుగక వేగరుగక। వాగుచు గురునాజ్ఞమీరువాఁడే గురుత్యా
గి । దుర్విషయదుర్భోగిబైరాగి । రాగవిషయద్రవ్యభోగ దురాశ
ల । లోగిపెద్దలకెదుట జోగియైతాదిరుగువాఁడే గురుత్యాగి । దుర్వి
షయదుర్భోగిబైరాగీ. 158

తా. శిష్యా! గురునాజ్ఞమీరి, నేను గురువును, నేను గురువు
నని గంతులు వేయుచు, పరులయొక్క హెచ్చుతక్కువలు, మంచి
శ్రద్ధలు తెలియకుండా విషయ, ద్రవ్య, భోగదురాశలకు లోబడి
పెద్దల కెదురుతిరుగుచుండే జోగియే గురుత్యాగి యని భావము.

కం. గురునాజ్ఞ లక్ష్యపెట్టక । గురువై తనుదానె శిష్యకోటులకెల్లన్ ।
గురుమర్మము దెల్పెటియా । గురుద్రోహి యపారఘోరకుంభీపాక
మునా । గూలుటనిజము క్రూరనరకమునా । గురుద్రోహి యనితా
మునెరిగియాగురునిచే । పరమెరుగునరులిహపరశూన్యులై తుదకూ
కుంభీపాకమునా । గూలుటనిజము క్రూరనరకమునా. 159

తా. శిష్యా! గురువుయొక్క యాజ్ఞ లక్ష్యపెట్టక, తాను
గురువై తనకు తానే శిష్యుల గురుమర్మములు తెల్పేవాడు గురు
ద్రోహి, వాడు ఘోరమైన కుంభీపాకక్రూరమైన నరకమున గూలుట
నిజము. వీడు గురుద్రోహియని నరులెరిగియు, యిట్టి గురువు వలన
పరబోధ నెరుగు నరులు యిహపరముల కెక్కక వీరును నరకమునకు
పోవుదురని భవము.

కం. వేదశాస్త్రములలో । వాదములన్ బ్రహ్మవిదులవంచించుటకై ।
చీదరచదువులచేమీా । రేదడిగిన దెలుపుదంచున రేనసమనుచూ।
సంస్కృతభాషతో దెల్పెదనుచూ । తాద్రవ్యకాంక్ష దుర్వాద
ములనుతనకే-బోధలేక పరులసాధింతుమనుచు వ రేననమనుచూ।
సంస్కృతభాషతో దెల్పెదనుచూ. 160

తా. శిష్యా! ఇట్టి గురుత్యాగియగు దుర్మార్గుడు బ్రహ్మవేత్త
లగు పెద్దలను వంచించి, తాను ద్రవ్యమును సంపాదించవలెనని తన

శిష్యులతో మీరేదడిగినను సంస్కృతభాషతో చెప్పుచుండెదను. నేనేమి చెప్పినను సరేయని మీరనుచుండుడని చెప్పును, గాని తనకు నేబోధయును తెలియదని భావము.

కం. ఈయల్పభోగ దేశిక । మాయోపాయముల తిరిగి మదమునద్ర
వ్యాదాయముల కెల్లలోబడి । నాయాజ్ఞకుమీరి నటులనటియించ
బోకూ । నీయడదయబాయునునాకూ । నీయోగశక్తివిధాయక
మేగని । నాయుక్తినీకెరుక జేయకమున్నె గురువై నటించబోకూ ।
నీయెడదయబాయునునాకూ. 161

తా. శిష్యా! ఈలాటి అల్పభోగముల గోరు గురువుల మాయోపాయములలో జేరి, ద్రవ్యాదాయములకు, నీవు లోబడెదవేమో నాయాజ్ఞకు మీరి నటియింపకుము. నాయాజ్ఞకు నీవు మీరినట్లు నాకు తోచిన యెడల నాదునీయందుండు కరుణ తప్పును. నీయొక్క పరిపూర్ణయోగమును నేను పరీక్షించి నాయుక్తి నీకెరుకసేయక ముందే నీవు గురువై నటియించవలదని భావము.

పరమహితోపదేశమునకు సామర్థ్యముగలశిష్యునిపైదయ
మెరింగి గురుండాజ్ఞయొసంగుట.

కం. ఈపట్టురహస్యార్థము । కాపట్యములేక నిస్త్రిగదతత్వములో ।
నేపట్టెరుగనినరులకు నీపట్టివకింద్రపదము నిచ్చినవత్సా ॥ సర్వ
ముధారబోసినవత్సా । పాపాత్మకులు దుష్టవ్యాపకులతిమూర్ఖ
కోపతాపకులునీకే పరధనమైన నిచ్చినవత్సా । సర్వముధారబోసి
నవత్సా. 162

తా. ముద్దులకుమారా! పరిపూర్ణ తత్వములో రహస్యార్థము, కపటములేకుండా నీకేచ్చితినిగదా ? నీకు నింద్రపదము నిచ్చినను బ్రహ్మవిచారములేనివారికి బోధ నివ్వకుము. సర్వము ధారబోసినను, నింకా యెంతధనమిచ్చినను, పాపాత్మకులు దుష్టకార్యముల

యందు వ్యాపకులు, మూర్ఖులు, కోపతాపములు గలవారు. ఇట్టివా రలకీబోధ నెంతమాత్రము నివ్వవద్దని భావము.

కం. నానావిధదుష్కృతములు । నానావిభ్రమలనీదినాదనుభేద । జ్ఞా నులకీపరమార్థని । ధానమునిక । నీవు తెలుపతగదుకుమారా । అదెఇహాపరహాని దెచ్చునురా । జ్ఞానులవలె బ్రహ్మజ్ఞానమడిగినవా రి । జ్ఞానమజ్ఞానములపూని తెలియక తెల్పతగదుకుమారా । అ దెఇహాపరహానిదెచ్చునురా. 163

తా. శిష్యా! అనేక విధములగు దుష్కార్యములు, అనేకవిధ భ్రమలుగలిగి, నాది, నీదను భేదజ్ఞానము గలవారికి పరమార్థము దెల్పతగదు. యిదే యిహాపరహాని దెచ్చును. జ్ఞానులవలెనే వచ్చి నిన్ను ఆత్మజ్ఞానము బోధింపుమని యడిగినట్టయిన వారి జ్ఞాన అజ్ఞా నము తెలిసికొనకుండా నీపరమార్థబోధ నివ్వకూడదని భావము.

కం. నినుశరణనుబుధమానస । వనజాంతర్నియమసత్ప్రవర్తనలెల్లన్ కనివిని నానాటికిదిన । దినముకు నొక యోగమహిమదెల్పగవలె రా । పట్టువిడుపుగని మెలగవలెరా । తనకు తనగురుమూలమున కుహానిలేని । ఘనతరాత్మబోధగనిపెట్టి తుదముట్టదెల్పగవలెరా పట్టువిడుపుగని మెలగవలెరా. 164

తా. శిష్యా! నిన్ను శరణుజొచ్చినను బుధులయొక్కమనోనియ ములను, మంచినడతలను, నీవు కనిపెట్టి యితరుల వలన విని, దిన మున కొకసంగతివంతున క్రమేణ తెల్పవలయును. పట్టు విడుపులను తెలిసికొని నీకును నీగురుమూలమైన పరిపూర్ణమునకును హానిలేని యా త్మబోధ కడముట్ట బోధించవలెనని భావము.

పరమహంస గురుదీక్షావిధానము.

కం. అద్యంతమునాయంత । వేద్యంబగు సకలబ్రహ్మవిద్యల నిపుణ! బోధ్యముగ తెలుసుకొనిత । ద్విద్యాసంగ్రహము మరలవినుపింపు

తండ్రీ । నా తనయుడవనిపింపుతండ్రీ । ఘన యోగిజనమధ్య నిను జూచువారికి । నను జూచునటు నోచె నెనరునిలుపుము బుద్ధివినుపింపుతండ్రీ । నా తనయుడవనిపింపుతండ్రీ. 165

తా. శిష్యా! నాయొక్క హృదయమందుండు సకల బ్రహ్మ విద్యలను నిపుడే చక్కగా తెలిసికొని, నీవు తెలిసికొనన దానిని ముక్త సరిగా నాకు వినిపింపుము. తండ్రి బ్రహ్మవేత్తలమధ్యను నీవుండగా నిన్ను చూచువారికి నన్ను చూచునట్లుతోచే ప్రఖ్యాతిని నిలుపుమని భావము

కం. తలిదండ్రిగృహములోపల । మెలగెటి బాలికను నెనసుమీల్కడన రా । పొలతుక నాటలపాటల । తలపులమురిపెముల మురిశీ తలి తండ్రికెదుటా । పని జేయక తెలవార్చు మొగటా । ఇల నత్తవారింట చెలగి నిందెలు పెట్టి । కలహించి తను తిట్టికొట్టకపోదురే తలి తండ్రికెదుటా । పనిచాయక తెలవార్చు మొగటా. 166

తా. శిష్యా! బాలిక పుట్టింటియందు పనిచేయకుండా తల్లి దండ్రుల కెదుట మురిపెములు జూపుచు నాట పాటలచే కాలము గడుపుచుంటే నొకరును నేమియనరు. ఆచిన్నది నత్తవారియింటనుండు నప్పుడు పనిచేయని యెడల నాయత్తవారు నిందలు పెట్టి పోట్లాడి తిట్టి కొట్టకపోదురా? కొట్టెదరని భావము.

కం. అటుగాననిన్ను నాము౦ । దట నెవరేమాటలిపుడు తటుకునన రేం । తటివారలైననావల । తృటిమాత్రముపరులమదికి తోచూ నీబ్రతుకూ । వ్యర్థుడవయ్యేఘట నే మోతుదకూ । ఘటికులగు పెద్దల నటనల కెదుటనీ । హాటములు సాగవిచ్చట బాగావినుమిటులతో చూనీబ్రతుకూ । వ్యర్థుడవయ్యేఘటనే మోతుదకూ. 167

తా. శిష్యా! అటువలెనే నాముందట నెంతటివారైనను నిన్ను తటుకున నొకమాటైనను ననరు. తరువాత నిన్ను గడ్డిపోచకంటే

హీనముగా జూచెదరు. వ్యర్థుడవై పోయెదవు. ఘటికులైన బ్రహ్మవేత్తల ముందర నీహటములేమియు సాగవు. నేను చెప్పుసంగతులు చక్కగా గ్రహించుమని భావము.

కం. తనయానీవెటుబల్కిన । వినిసంతోషింతునచలవిస్మయమున నే ।
మనజాలగదాయరుకను । కనివిడిచినదెరుగవేర కన్నకుమారా ।
కనువినుపనులు వెనకటివేరా । కనుమూసిలోబయలుకని బోధించెటినాకు। కనుదెరచివినునీకుగలవార తెలుసునకా। కన్నాకుమార ।
కనువినుపనులువెనకటివేరా. 168

తా. కుమారా ! నేను పరిపూర్ణానంద విస్మయముచే నీ వెట్లు పలికినను విని సంతోషించెదను. నే నేమియు ననజాలనుగదా ? యెరుక యిట్టిదని తెలిసికొని విడిచిపెట్టినది నీవెరుగవా ? కనే వినే పనులు వెనుకటివేగదా? కనుమూసి పరిపూర్ణమును కని బోధించేనాకును కను తెరచే వినే నీకునుగల వ్యత్యాసము తెలిసికొమ్మనిభావము.

కం. తనయుండుదయించగనే । జనకునిమదినంతసంబుజలగునెమరియా
తనయునిసద్బుధనివహము । ఘనుడనికొనియాడ వినినగలుగునంతసమూ । నాటికిజనకునకు పుత్రోత్సవమూ । గనుకనిజశిష్యుని గనియోగిజనులెల్ల । వినుతింపగురుడదియు విననినాటికెకాదా గ
లుగుసంతసమూ । నాటికిజనకునకుపుత్రోత్సవమూ. 169

తా. శిష్యా ! కొమరుడు గలుగగనే తండ్రికి సంతోషము గలుగదు. తన కుమారుని గని బుద్ధిమంతుడని పెద్దలు కొనియాడునాడు తండ్రికి పుత్రోత్సవము గలుగును. అటులనే తనయొక్క శిష్యుని గని బ్రహ్మవేత్తలు మెచ్చుకొనినప్పుడు గురుడు సంతోషపడునని భావము.

గురుశిష్యసమాగమాశ్చర్యవిధానము.

కం. నేనెవరోనీవెవరో । మానుగనొకరొకరిమునుపుమన మెరుగము
యే । కానికిద్దైవీకృతమున । నీనెలవునమనము జేసుటని మేగును

మహిమో । ఎవరికి తెలియు దేజన్మఫలమో । లేనిసంకల్పముమా
నాకపనిగలిగి । పూనియొనర్చు విధానమేమందు నిదివో గురుమహి
మో । ఎవరికి తెలియ దేజన్మఫలమో. 170

తా. శిష్యా ! నేనెవరో, నీవెవరో, మనమిదివరకొకరి నొకర
మెరుగము. దైవకృతముగా మన మిద్దర మీచోట జేరుటే గురు
మహిమో, యేజన్మఫలమో, లేనిపోని సంకల్పమొకటి గలిగి, అంతు
లేని పనియొకటి గలిగెను. యీ ఆశ్చర్యమేమని చెప్పుదునని భా.

కం. వననిధిలోగలలవణము । వనమునగలయుశిరికలనువక చోటనుజే
రినబహురుచిబుట్టినగతి । మనమిరువుర మొకటైన మహిమగల్గె
నురా । నీనామనసుకలిసేకన్గొనరా । నినునేగను వేళేమో నను గ
న్న వేళేమో । మనమనసులో ప్రేమతనివితీరనియోగ మహిమాగ
ల్గెనురా । నీనామనసుకలిసేకన్గొనరా. 171

తా. శిష్యా! అడవిలోని నుసిరక కాయలకును, సముద్రోదకము
వలనబుట్టిన లవణమునకును సంబంధముగలిగి, రుచిపుట్టునటుల మనమిద్ద
రమీస్థలమున గూడి మహిమగలిగెను, నీ, నా, మనసుకలసిపోయినది,
నిన్ను నేను చూచిన వేళ యెట్టిదో, నన్ను నీవు చూచిన సమయమె
ట్టిదో, మన కొకరి మీద నొకరికి తనివిలేని ప్రేమ గలిగినదని భా.

కం. నిన్నేతలిదండ్రులోభువి। కన్నప్పటినుంచిపెంచికడసారివృథా । స
న్యాసికిచ్చిరిదిమన । నున్నట్లుగ దైవకృతమునమరెకుమారా । నను
నీవుగలుసుకున్నదిట్లారా । యున్నిశ్రమలకోర్చి తన్నానినాసందే ।
యున్నాపరిపూర్ణాజ్ఞముగన్నానన్నాదాశ నమరెకుమారా । నను
నీవుగలుసుకున్నదిట్లారా . 172

తా. శిష్యా ! భూమిలో నిన్నే తల్లిదండ్రులో కనుక్కొని
పుట్టినప్పటి నుంచి పెద్దవానిని జేసి, కడపట వృథాగా నొక సన్యాసి
కిచ్చిరి నన్ను నీవు కలుసుకొనుట, యెన్ని కష్టములకో నోర్చి, నీ,

నా, నందున్న పరిపూర్ణ బ్రహ్మమును దర్శించినానని, నీవవ్వంతవ రకు నీకథ గలుగుట, మనమనుకున్నట్లు దైవకృతము తటస్థించినదని భావము.

కం. తొట్టతొలినీవునేనొక । పట్టుగపరపురుగుచెవినబడకుండగలో । గు
ట్టునజరిగినపనికిటు । రట్టడినేబెట్టిబోధరాపీడిబెట్టీ । విడిబడితిట్టివిసి
కినినుగొట్టీ।వట్టిమాటలకేమిఇట్టిబాధలుసేయు । ఘట్టిబిడ్డవుగనుక
పట్టజెప్పితిబోధ రాపీడిబెట్టీ । విడిబడితిట్టివిసికినినుగొట్టీ. 173

తా. శిష్యా! మొట్ట మొదట నీవు, నేను, నొకచోటజేరి పర పురుగు చెవిన బడకుండా, నీకు నేనుపదేశమిచ్చిన పనికిట్లు రట్టడిచేసి, రాపిడిబెట్టి విసుకుచేత తిట్టి, దెబ్బలు కొడితిని. యిట్టి బాధలు పెట్టి నను గట్టి బిడ్డవు గనుక బోధ నీమనస్సుకు స్థిరముగా పట్టేటట్లు చెప్పి తినని భావము.

కం. యెవరెవరేమనుకున్నను । చెవిబెట్టకఘట్టిమనసు జేసుకనీగు । ట్టె
వరికిదెలుపకనిలిచియు । నవిశేషముగానుబోధనమకూరువరకూ
నేబెట్టుబాధలకోర్చికడకూ । ప్రవిమలపరిపూర్ణ బ్రహ్మనిష్ఠుడవై
తి । భువిదివికలదాకసువివేకివై యుండుసమకూరువరకూ । నేబెట్టు
బాధలకోర్చికడకూ. 174

తా. శిష్యా! యెవరే మనుకున్నను, వినకుండా మనసు, ఘట్టి చేసికొని, నీగుట్టు నెవరికిని తెల్పక, నావలన పరిపూర్ణబోధ శేషము లేకుండా గ్రహించువరకును నేను బెట్టే కష్టములకోర్చి, కడకు నిర్మల పరిపూర్ణ బ్రహ్మనిష్ఠుడవైతివి, భూమ్యాకాశాదు లుండువరకును, పరిపూర్ణానందముచే నుండుమని భావము.

పరబ్రహ్మనిష్ఠప్రభావము

కం. సర్వనదీస్నానాదులు । సర్వక్షితిదానయజ్ఞ సత్ఫలంబుల్ । స
ర్వానుపైతృకకర్మలు । సర్వామరపూజఫలితసాధనలెల్ల । సర్వ

యోగసత్ఫలములెల్లా । సర్వాత్మదృష్టిలోక్షణముమదినిల్చిన । స
ర్వఫలములు దీనిసాటిరావు ఇతరసాధనలెల్లా । సర్వయోగసత్ఫల
ములెల్లా. 175

తా. శిష్యా! పరిపూర్ణ బ్రహ్మదృష్టిలో నొక క్షణము మనసు నిల్పిన కలుగు ఫలముకు భూమి యందలి సర్వ నదులలో స్నానముచేయుటవలనను, సర్వదానములు చేయుట వల్లను, యజ్ఞ యాగాదులు చేయుటవలనను, పితృకర్మలు చేయుటవలనను, సర్వ దేవతాపూజలు చేయుటవలనను, యోగములు సాధించుట వలనను గలిగిన ఫలములు సాటిరావని భావము.

కం. అట్టిమహాపరిపూర్ణము । పుట్టిగనీమనసు నెల్లకాలమునొకటై ।
పట్టెరిగినగురుబోధలో । పుట్టితివికనీవుమరలపుట్టగబోవూ । మరణ
ములునీతట్టుకేరావూ । మొట్టమొదటమనలో నెట్టిప్రమాణము ।
బుట్టెనోనదికడగట్టెక్కెనేటికి వుట్టగబోవూ । మరణములునీతట్టు
కేరావూ. 176

తా. శిష్యా! అటువంటిపరిపూర్ణము సర్వకాలసర్వావస్థలయందును నొకటియై యుండు ఘట్టిపట్టు నీవెరిగితివి గనుక నీకిక జన్మ లేదు. మరణములు నీతట్టురావు. మొట్టమొదట మనమే ప్రమాణము జేసికొంటిమో నది నేటికి సఫలమైనదని భావము.

కం విలసితముగనేకులమున । సలలితనిజబ్రహ్మవేత్తజన్మించిననా । కు
లముపవిత్రముజననియు ! తలపోయకృతార్థురాలు తండ్రిధన్యుకు
డూ । బంధుకోటిపావనులెపుడూ । ఇలపూర్వత్రిసప్తకులజు లన
ఘులుపుణ్యా । కలితులాశ్రితమిత్రబలసంతతులు నతసితండ్రిధన్యుకు
డూ । బంధుకోటి పావనులెపుడూ. 177

తా. శిష్యా! అనుభవజ్ఞానియైన బ్రహ్మవేత్త యేకులమందు జన్మించునో నాకులము పవిత్ర మవును, తల్లి కృతార్థురాలు, తండ్రి

ధన్యుడు, బంధువులు పావనులు, ఆశ్రితులు, స్నేహితులు, త్రిసప్త
కులజులు పుణ్యులగుదురని భావము.

కం. నీవిట్టిబ్రహ్మవేత్తవు । గావుననిస్సంశయముగకడతేరియుమద్భావ
జుడవైతినీకుల । పావనమైజలగెమత్ప్రభావమువలనా । పరతత్త్వా
నుభవమిదేగానా । నీవేనేననునాత్మ భావమునీవైతివి । గావున
పరిపూర్ణదేవుడ వికమత్ప్రభావము వలనా । పరతత్త్వానుభవ
మిదేగానా. 178

తా. శిష్యా! నీవిటువంటి బ్రహ్మవేత్తవుకాన సందేహము
లేకుండా కడతేరితివి. నాయొక్క మానసపుత్రుడవైతివి. నాప్రభావ
మువలన నీకులము పావనమయ్యెను. పరిపూర్ణానుభవమిదే నీవే నే
నను నాత్మభావము నీవైతివిగనుక శుద్ధపరిపూర్ణ పరబ్రహ్మవు నీవే
నని భావము.

గ్రంథబోధానక్తలక్షణము.

కం. పరమార్థవేత్తలకు నిది। పరమార్థగ్రంథమనుచుభావనగలుగున్ ।
పరమార్థసారమెరుగని పురుషాధమకోటిదీని పొందెరుగగలరా । ఇ
దిగనినయర్థముశాయగలరా । నరులు టెంకాయలుదొరికిన తిన
గలరు । మరిమర్కటమువాటితిరిగ్గినజూచునే పొందెరుగగలరా।ఇ
దిగనిన యర్థముసేయగలరా. 179

తా. శిష్యా! ఈగ్రంథము పరమార్థవేత్తలకు పరమార్థగ్రం
థమని తోచును. పరమార్థ మెట్టిదో తెలియని యధములకు దీనినం
గతేమియు తెలియదు. దీని అర్థము వారికిదెలియదు. ఎట్లనగా టెం
కాయలు నరులకు జిక్కిన భక్షించగలరుగాని, కోతులు వాటిని జూడ
నైనను చూడవని భావము.

కం. ఈబోధామృతగంధము । లోబలికెటి పద్యములకులోపలితోచే।
ప్రాబల్యార్థద్వయములు । నీబుద్ధిచెచదివియర్థ నిల్కడగనరా।ని

జపరిపూర్ణాణా మెలుకువగనరా। నేబయలుపరచితినీబయలుగనుబోధ। లోబుద్ధిచెదరక నాబుద్ధిమరువకనిల్కడగనరా। నిజపరిపూర్ణ మెలకువగనరా. 180

తా. శిష్యా! ఈ అమృతసారమైన గ్రంథములో వ్రాయబడిన పద్యములను చదివి వీటియొక్క అంతర్బాహ్యార్థములు చక్కగా గ్రహించి నిజపరిపూర్ణానుభవమునందలి నీయొక్కబుద్ధి చెదరకుండా నేను చెప్పినబోధ మరువకుండా పరిపూర్ణుడవై యుండుమని భావము.

కం. యేపెద్దలచలనిష్ఠులో। నాపెద్దలవద్దచదివి నర్థవిచారం। బేప్రొద్దుజేసిగ్రంథము। కాపాడగవలయునన్ను కన్నకుమారా। ఇదెపరమనిక్షేపమనుకోరా। యేపెద్దలును గన్నదీ పరిపూర్ణామే।యాపరిపూర్ణానిక్షేపమేనీకిస్తి కన్నకుమారా। ఇదెపరమనిక్షేపమనుకోరా. 181

తా. నన్ను కన్నకుమారా! ఎల్లప్పుడును అచలనిష్ఠులగు పెద్దలసన్నిధిలో నీగ్రంథమును చదివి, అర్థవిచారముచేయుచు గ్రంథమును కాపాడుచుండుము ఇదే పరమనిక్షేపమని తలచుకొనుము. ఏపెద్దలు గనినను నీపరిపూర్ణమే. అట్టి పరిపూర్ణమును నీకిచ్చితినని భావము.

పరమరహస్యాంతర్గురుబోధ.

కం. నినుపరిపూర్ణాసుధాకరు। డనినమ్మితి నేటివరకునననిశమునీయాత్మనుచల్లబడుటనోకును। వనజభవాండములకెల్ల వడిచల్లనాయా। నీనాజన్మలును సఫలమాయా। మనయాత్మచల్లనై మానసముకడతేరిన। దినమేసర్వయోగిజననివహాములు నలరివడిచల్లనాయా నీనాజన్మలును సఫలమాయా. 182

తా. శిష్యా! నేటివరకు నిన్ను పరిపూర్ణచంద్రుడవని నమ్మినాను, నీయాత్మచల్లబడుటచే నాకును, బ్రహ్మాండముల కెల్లను చల్లనాయెను, నీనాజన్మములును సఫలమాయెను, మన యాత్మ స్థిమితపడి మనము కడ తేరినప్పుడే, సర్వబ్రహ్మవేత్తల సమూహములును సంతసించి తృప్తిజెందిరని భావము.

కం. మనమొక దురుశిష్యాఖ్యల।గనుపడిప్రశ్నోత్తరాదికార్యస్థితులన్। తనువెరుకల భ్రమలోదవే। పనిలేరేవరకు బోధపరచితి నేనూ।విను చుంటివికథనీమనమునసూ। వినుపించు వేళలను దీపకర్పూర। తనువులలరికడకుఘన తేజముగ యగుపరచితి నేను। వినుచుంటివి కథ నీమనమునసూ.		183

తా. శిష్యా! మనమిద్దరము గురువనియు, శిష్యుడనియు, కనుపడి, ప్రశ్న ప్రవచనాది కార్యములో శరీర, ఎరుకల, భ్రమ పోవువరకును, బోధపరచితిని, నీవుగ్రహించుచుంటివి, దీపకర్పూరముల వలెమన శరీరములుండి కడకు తేజమొకటైయైనట్లు నగుపరచితినని భా.

కం. తెలిపితి తెలిపితి యచలము। తెలిపితినికమీద మరల తెలపవలదనే। పలుకిపుడు నీదునోటను। పలికితివికచాలుచాలుపరమార్థపుత్రా। నిజపరిపూర్ణశీలసుమిత్రా। ఇలలోన నాతపోఫలమున గలసిన। వెలలేనిమద్వంశజలధిచంద్రుడవీవే పరమార్థపుత్రా।నిజపరిపూర్ణశీలసుమిత్రా.		184

తా. పరమార్థపుత్రా! నీకచలబోధ విస్తారముగా జేసితిని, యికమీద బోధచేయవలదు చాలునసే మాట యిప్పటికొచ్చినది, యింకచాలును, పరిపూర్ణుడవైతివి, నాతపోఫలము వలన, పావనమైన, నావంశమను సముద్రమునకు చంద్రుడవు నీవేనని భావము.

కం. గురువరమీసత్కృపచే । పరిపూర్ణుని జేసినన్ను బ్రహ్మమయునిగా।
గురు తెరిగించితిరిక । మరు గేమియు లేదుయచలమహిమలోపలనూ।
కొరతయు లేదీపరమబోధకునూ । పరబయ లెరిగినమీద పరభాష
లు । పరమేశ్వరాజ్ఞచే పరిపూర్ణమైయుండూ । మహిమాలోపల
నూ । కొరతయు లేదీపరమబోధకునూ. 185

తా. సద్గురువరా! దేవరవారి పరిపూర్ణ కటాక్షముచే నన్ను పరిపూర్ణుని జేసి, బ్రహ్మమయుని జేసితిరి. అచల మహిమలో కొరత లేమియు లేవు. పరిపూర్ణ మెరిగిన మీదట పరమేశ్వర కృప వలన పరభాష లెల్లను పరిపూర్ణమయ్యే యున్నవని భావము.

పంచమ ప్రకరణము సంపూర్ణము.

శ్రీగురుభ్యోనమః.

శ్రీ శుద్ధాద్వైత ప్రబోధ గురుశిష్య సంవాదము:

ఉత్తరభాగము—షష్టమ ప్రకరణము.

మహదానంద ప్రకరణము.

శిష్యపరిపూర్ణానుభవ మహదానంద ప్రశంస.

కం. గురుపరమేశ్వర కారణ । గురుభావానందతత్వగుణవిస్తారా। గురుభూమండలభాస్కర । గురుపరిపూర్ణావతార గురుతత్వధీరా। పరాత్పరగురుబోధసారా । గురుసార్వభౌమమీపరమయోగానంద పరవశాబ్ధిలో మునిగి పరిపూర్ణుడనై యుంటి గురుతత్వధీరా । పరాత్పరగురుబోధసారా. 1

తా. గురుసార్వభౌమా! పరిపూర్ణస్వరూపా, మండల భాస్కర, పరాత్పరా, పరిపూర్ణానంద పరవశ మహాసముద్రమునందు మునిగి పరిపూర్ణుడనై యున్నానని భావము.

కం. స్వామీనాయనుభవసుఖ । మేమోమీకృపను యచలమికనిశ్చలమై । యేమనదువినదు కనదిక। నామహిమేమహిమగానునాకగుపడెగా । నామనవివినుడేమనకసరిగా । ఓమహాత్మకసర్వభ్రామికతొలగినే । నీమహాపరిపూర్ణ దేవుడనై నటులనాకగుపడెగా । నామనవి వినుడేమనకసరిగా. 2

తా. స్వామీ! గురునాథా, నాయనుభవముయొక్క సుఖమేమో తమకృపవలన నే నేమని చెప్పుదును, పరిపూర్ణము చెలించదు. యేమీయనదు, వినదు, కనదు, నామహిమే మహిమగా నాకగుపడుచున్నది, ఓమహాత్మా! నాకు సర్వభ్రమలు తొలగి నేను పరిపూర్ణబ్రహ్మమైనటుల నాకు నిశ్చయమైనదని భావము.

కం. తెలియగదగు పరమార్థము । తెలిపితిరిక సకలశృతుల తెలిసితినా
త్మన్ । వెలిలోపల నహరహముల । నిలిచిన పరిపూర్ణ బ్రహ్మనిష్ఠ
గలిగెనుగా । గలిగినభ్రమ విలయమందెనుగా । తెలిపే దేలేదు నే
తెలిసేదేలేదునీ , తెలివి లేదు నేనుకలసితిమీలోన నిష్ఠగలిగెనుగా।
గలిగినభ్రమ విలయమందెనుగా. 3

తా. గురువరా! తెలియవలసిన పరమార్థమును కరుణించితిరి. సకల శృతులునే గ్రహించితిని. వెలుపల లోపల నిండియున్న పరిపూర్ణ బ్రహ్మనిష్ట కలిగెను. తోచినభ్రమ యెన్నడో పోయెను. యిక మీరు తెలిపేదేలేదు. నేను తెలిసేదేలేదు. తెలివేలేదు. నేను తమలో నైక్యమైతినని భావము.

కం నాయనుభవ పరిపూర్ణము । నాయతిశయభోగమహిమ నాపరవ
శమున్ । నాయపరిమితానందము । నాయంతర్బాహ్య సుఖము
నాలోన నేనూ । నేమందహాహామీ యోగకృపనూ । నాయాత్మ
మీయాత్మ యే యచలమున జెందూ । నాయఖండము నెడబాయక
నిలిచితి నాలోన నేనూ । నేమందహాహామీ యోగకృపనూ. 4

తా. గురుదేవా! తమ యోగకృపచే నాపరిపూర్ణానుభవము నాయొక్క యతిశయమైన పరిపూర్ణభోగ మహిమ నాపరమానందము. నాయంతర్బాహ్యసుఖము. ఆహా యేమని చెప్పుదును. నాయాత్మ మీయాత్మయే పరిపూర్ణమందు జెందినదో యాపరిపూర్ణము నెడబాయక నిలచితినని భావము.

కం. తెలివికి వెలిలో వెలిగే । తెలివినిగనలేక యెరుక తెలివి చెనే మా।
తెలిపెద తెలిసెదననిమును । బలికిన పలుకులను వినగ పరవశమా
యా । పలుకావలను పలుకేలేదాయా । తెలియచెప్పిన దేదో తెలు
సుకున్నదియేదో । తెలియనలవిగాదు తెలివిలేదుచూడ పరవశ
మాయా । పలుకావలనుపలుకేలేదాయా. 5

తా. గురువరా! తెలివికి వెలిలోవెలిగే యవగా నేప్రజ్ఞప్రపంచజ్ఞానము నెరుగుచున్నదో నాకూటస్థునకు వెలిలో ప్రకాశించు పరిపూర్ణము నెరుగలేక నెరుక తెలివిచే నేను తెలిపెదనని నేను తెలిసికొనెదనని యిదివరలో నన్నుమాటలు వినగా నాశ్చర్యమగుచున్నది. పలుకు కవతల పలుకే లేకపోయెను. తెలుసుకునే తెలివిపోయిన మీాద తెలిసినదేదో తెలిసికొన్నదేదో, తెలియుటకు నలవిగాదని భావము.

కం. నాకును నావందనమెం। దాకనొనర్చెదనొనంతదాకాత్మస్వతం।
తాకల్పితకర్తృత్వము। నాకును నాలోనజెంద నాయాత్మగనగా।
తనుదాజేయులోకసమ్మతిగా। నాకునేకర్తానుగాకున్నా ననుకు
న్న ఏకపరిపూర్ణమందెవరి నెట్టులగందు నాయాత్మగనగా। తను
తాజేయులోకసమ్మతిగా. 6

తా. దేశికేంద్రా! నాకు నేను నమస్కారమెంతవరకు జేసెదనో నంతపర్యంతరమాత్మకు గలిగిన కర్తత్వము నాలోనేచెంది లోకనటన జరుగుచుండును, నాకు నేకర్తనుగాదనుకుంటే నిండిన యఖండ పరిపూర్ణ బ్రహ్మమందెవరని నెటులజూచెదనని భావము.

కం. పరిపూర్ణాంభోనిధినై। బరగెటినాయందునకల బ్రహ్మాండంబుల్।
వరఫేనబుద్బుదాదుల। కరణిన్ తనుదానెకలిగికడక దేపోగా। భ్ర
మపడి వేర్వేరనుకుంటివృథగా। పరమాఖండసూర్యకిరణాళిలోలో
క। మరయమృగతృష్ణిక సరణిదోచియదియే కడకదిపోగా।భ్రమ
పడి వేర్వేరనుకుంటివృథగా. 7

తా. సద్గురునాథా! అలలు, నురుగు, బుగ్గలు మొదలగునవి సముద్రమునందే బుట్టి యందే నణగిపోవురీతిగా, పరిపూర్ణమహాసముద్రమై ప్రకాసించు నాయందు సకలచరాచరబ్రహ్మాండములు తమంతటతామె గలిగిపోవుచుండగా భ్రమపడివృథాగా వేరనుకుంటిని

అఖండపరిపూర్ణమందీ ప్రపంచము చూడగా నెండమావులవలెదోచి అబద్ధమైపోవుచున్నదని భావము.

కం. ఘనచిత్సమాధిసాధన । కనకాచలమెక్కి నూర్ధ్వఖచరుడనగునా। కనిశముతనుమనవిభ్రమ । బెనగునధో లోకదృష్టి ప్రియమెటుల చాలా । కలదోలేదో ననుభయమేలా । మునుజెందు భ్రమకింత పని బుట్టిపెరిగిచి । ఘనగురు మహిమచే కడ తేరితిలోకప్రియమెటు చాలా । కలదోలేదో ననుభయమేలా. 8

తా. పరమగురురాయా! తమ మహిమవలన నేను బ్రహ్మావలోకన సమాధియందు నూర్ధ్వదృష్టి యనగా, పరిపూర్ణావలోకన జేయునాకు, శరీరమనోభ్రమతో గూడుకొనిన యధోదృష్టి యనగా, ప్రపంచస్ఫురణనేలాగు ప్రియమగును, లేనిభ్రమ కింత పని గలిగి పెరిగి తమ బోధచే కడ తేరితిని, ప్రపంచమున్నదా లేదా యను భయము నాకెందుకని భావము.

కం. అందెరుగని పొందెరుగని।సందేహము లేదుబయలు చక్కగ వెలుగన్ । నిండేమొ రాకపోకకు । సందున్నదటంచుబలికే సర్వాబద్ధముకూ । యంతగదెల్పి తెంగుకొనాకూ । యెందుకై నదీని పొందు దలపగసమయ । నందర్భములభ్రమబొంద పెట్టితెచాలు సర్వాబద్ధముకూ । యంతగదెల్పి తెందుకొనాకూ. 9

తా. కారణాచార్యా! గోమియు నెరుగని పరిపూర్ణము సందేహము లేకుండా నిండి ప్రకాసింపుచుండగా దీనియందు రాకపోకలకేమా సందుకలదని చెప్పి సర్వాబద్ధపుమాట లెందు కింతగా నాకు బోధించితిరి. ఎప్పుడో నొకప్పుడెరుక పొడమిన సమయమున నీభ్రమను నిర్మూలము జేసితే చాలునని భావము.

కం. అదెబయులల్లదెయచలం । బిదెబ్రహ్మమటంచుబోధ నందేవర కే । గదయరుక రాకపోకలు । కదలనిమొదలెరుగుమీాద కథలునాముం

దూ ॥ తను వెరు కాలు మెదలానిసందూ । అదిగన్నపిదప నేకుదురుని లువకదాని । కదెలయమగుదీని కిది రోలయమగుచైట కథలునా ముందూ । తను వెరు కాలు మెదలానిసందూ. 10

తా. గురుచంద్రా ! అల్లదే పరిపూర్ణమని బోధనొందేవర కేగదా ! నీయెరుక రాకపోకల భ్రమగలుగు చున్నది. శరీర యెరుక లభ్రమ రహితమైన తర్వాత పరిపూర్ణబ్రహ్మదర్శనమైన తర్వాత నెరుక యెక్కడ నున్నది. యెరుక తనకు తానే మూలము లేక పోవు చున్నది. శరీరము దీనికిదియే పోవుచున్నదని భావము.

కం. తెలవారెను నాజన్మము । తొలుతొలుతటినాదుభ్రమల తొలగిం చుటకై । ఇలలోగురుశిష్యాఖ్యల । చలగిన తత్కాలమహిమ చ ర్యాలు దెలుపా । నాకది పెద్దకలగాదే దలుపా । కలయరుక మేల్కా నిమెలగిచూచిన బయలు । కలిమిలేములు లేక కలిగేపరిపూర్ణాము చర్యలు దెలుపా । నాకది పెద్దకలగాదె దలుపా. 11

తా. గురుప్రభో ! ఇప్పుడు నాజన్మకడ తేరెను మొట్టమొదట నాకుండిన భ్రమను బోగొట్టుటకై గురుశిష్యుల పేర్లచేత నటించిన పనులిప్పుడు తలచితే నాకొక కలగా దోచుచున్నది. భ్రమమూల మగు కలలో నుండి మేల్కాని చూచిన పుట్టుచావులు లేని స్థిరమైన పరిపూర్ణము తప్ప మరేమియు లేదని భావము.

కం. ఎరుకనునొక తెరచాటున । పొరబాటుగనాడు తోలుబొమ్మలవలె నీ । మరుగువనీనాయాటలు । జరిగెనుబహుకాలమింద్ర జాలము గానూ । యరుకను మోహపర వశములోనూ । పరిపూర్ణ వాయు వా తెరగొత్తికొనిపోయె । తెరలేని తెరగాయె మనయాట నరిపో యె జాలముగానూ । యరుకను మోహపర వశములోనూ. 12

తా. దేశికేంద్రా ! ఎరుకయను తెరచాటున యింద్రజాల ముగా తోలుబొమ్మలాడినటుల చాలకాలము నీ నా యాటలు జరి

గెను. యీభ్రమయను మోహపరవశమందు మనముండగా పరిపూర్ణమహా వాయువా యెరుక తెర నెగరగొట్టుకొని పోగా, తెర లేక పోయెను. మనయాట నంతటితో సరిపోయెనని భావము.

కం. మేటిగననునాలోనే । సూటిగగనుమన్నమాట సూక్ష్మముమదిలో । నాటనికాలములోనొక । కోటిపురాణాగమాది గురునియమములా । దెలుపుచునితర పోటిసాటువలా । ఆమాటకొరకు నేమేళ్యాటతోంబైయయిదు । పాటలుపాడి నన్నాటలాడి స్థిరి గురునియమములా । దెలుపుచునితర పోటీసాటువలా. 13

తా. దేశికవరా ! నిన్ను నీవు తెలిసికొమ్మని మొదట తమరానతిచ్చి యామాటయొక్క సూక్ష్మము నామనస్సున స్థిరపరచుటకు ననేక పురాణాదులు, సాటువలచే బోధింపుచూ యేడువందల తొంబదియైదు పాటలుబాడి నన్నాటలాడించి తుదకుకడ తేరిచితిరని భావము.

కం. పరిపూర్ణమునుజూపుచు । పరమకృపాలోకనమున భక్తుడనగుమ । త్పరవిభ్రమయెరుకణచియు । పరహితమొనరించునట్టి పరగురుస్వామీ । కడ తేరితి మరుగు లేదేమీ । పరిపూర్ణమిక నేనై పరవశాబ్ధిలోనిలువ । పరభాషవినబడదు పరబయలుపలుకదు పరగురుస్వామీ । కడ తేరితి మరుగు లేదేమీ. 14

తా. పరమకృపచే భక్తుడనగు నాకు మొట్టమొదట పరిపూర్ణమునుజూపి, తరువాత భ్రమరూపమైన నెరుకను నిర్మూలముజేసిన పరమగురుస్వామీ, నేను కడ తేరితిని. అనుమాన మేమియులేదు. పరిపూర్ణ బ్రహ్మము నేనై పరవశముచే నేనుండగా నాకితర భాష వినబడదు. పరిపూర్ణము పలుకదని భావము.

కం. అనియిట్లఖండపరవశ । ఘనపూర్ణానంద వార్ధిగతుడై శిష్యుం । డనుపమవాఙ్మధురసనం । జనితోక్తులుబలుక గురుడుసంతసమందీ పలికెనుమహదానందమందీ। తనయాసీసత్యసాధనభూతపరిపూర్ణ

యనుభవదశకునామనమలరెనివిసర్వ సంతసమందీ। పలికెనుమహా
దానందమందీ. 15

తా. ఇట్లు పైనిచెప్పిన ప్రకారము శిష్యుడచలానంద మహా
సముద్రమందుండి మధురసమొలుకు పలుకులు బలుకగా సద్గురుడా
నంద మగ్నుడై, కుమారరత్నమా! నీయొక్క పరిపూర్ణానుభవదశకు
నాకు చాలా సంతోషమాయెనని భావము.

కం. ఆనందమహార్ణవమున। ఆనందవిలాసదివ్య హర్మ్యాంతరయో।
గానందతల్పమునబ్ర। హ్మానందసుషుప్తిజెంది తద్భుతమాయా।
నాలోసుఖము నాదేనాదాయా। ఆనందమయమాయ ఆనందసు
ఖమాయా। ఆనందపరవశ మానందమొకటాయ యద్భుతమా
యా। నాలోసుఖము నాదేనాదాయా. 16

తా. పరమగురుచంద్రా! ఆనంద మహాసముద్రము నందా
నంద విలాసమగు మేడలో పరిపూర్ణానందశయ్యపై, బ్రహ్మానంద
నిద్రజెందితిని. నాలోని సుఖము నేనేజెందితిని. బ్రహ్మానందసుఖముచే
నంతా యానందమయమై యఖండానంద మొకటేయాయెను. యిది
మహా అద్భుతముగా నున్నదని భావము.

శ్రీమదఖండ బ్రహ్మపరత్వైకాంత గురుశిష్య సంవాదము.

కం. గురుశిష్యులటులకేవల। పరమానందమున నాత్మబ్రహ్మవిలాన।
స్ఫురణానురాగమానస। ఘనులగుచునుపూర్వ శిష్టగణములతో
డా। సల్పిరిబ్రహ్మానందరతిక్రీడ। పరిపూర్ణచలయోగ బ్రహ్మ
పరత్వైక। పరమాఖండవిలాసపరవైభవము శిష్యగణములతోడ।
సల్పిరిబ్రహ్మానంద రతిక్రీడా. 17

తా. ఈప్రకారము గురుశిష్యులందరును పరమానందముచే
పరిపూర్ణాచలయోగ మహిమగల యేకాంత బ్రహ్మానందక్రీడ పూర్వ
పుబ్రహ్మవేత్తలచే పరమానందముగా జరుపబడెనని భావము.

కం. పరచక్రమండలాకృతి । పరమవిలాసాను మోదపాశీర్ణ్యశుభా ।
కరపరమహంసతారక । పరిపేమనుమధ్య శీతభానునికరణి । శ్రీ
గురుమూర్తిమెరసేనీధరణీ । వరరాసమండలసరణిజేయగ బ్రహ్మా
నిరుపమ సత్యసంభరితగురుడు శీతభానునికరణీ । శ్రీగురుమూర్తి
మెరసేనీధరణి.   18

తా. ఆత్మవేత్తలందరును కేవలాత్మ విలాసకుతూహలురై
చక్రాకృతిగా నిలచి రాచక్రీడలు నలుపగా పరమవేత్తలనే నక్షత్ర
సమూహముమధ్యను పరిపూర్ణస్వరూపుడగు సద్గురుమూర్తి చంద్రుని
వలె ప్రకాశించెనని భావము.

కం. గురుపరమేశ్వరుడద్భుత । కరనిరుపమయోగ మహిమకల్పనచా
తక । గురునిజరూప సమావృత । గురుశిష్యమహావిలాస కోటు
లిట్లతిగా । నిలచిరిరాస మండలప్రభగా । గురుగురు మధ్యనస్వర
శిష్యాగ్రణియుత । ద్వరశిష్యద్వయమధ్యగురురూప ములవిభుధకో
టులిట్లతిగా । నిలిచిరిరాసమండలప్రభగా,   19

తా. గురుపరమేశుని అద్భుతమహిమవలన, గురుని రూపము
లతో గూడిన గురుశిష్య సమూహము లెల్లను రాచమండలముగా
నిద్దరు గురువుల మధ్య నొక్క గురువును, యీ ప్రకారముగా మహ
దానంద విలాసముతోటి నిలచిరని భావము.

కం. వలయవలయముల గన్పడి । చెలగిగురుండతనిచెంత శిష్యుండిట్లా।
వలలోపలనిలువంబడి । రెలమిప్రకాశించెసర్వమేక బ్రహ్మముగా ।
పరవైభవమండలప్రభగా । వెలయునేదేశికుగలయు శిష్యునికచ
ట । నలలితాచలబోధనల్పినటుల సర్వమేకబ్రహ్మముగా । పరవై
భవమండలప్రభగా.   20

తా. ఒక గురువును, నొక శిష్యుడును, నీ ప్రకారము
వలయములు నిలుచుండి, ఏగురువుచెంతనున్న శిష్యునకా గురువు

అచలబోధ జేయుచు, సర్వమును పరిపూర్ణబ్రహ్మమయమైనటుల ప్రకాసించిరని భావము.

కం. మండలమెల్లను యచలా । ఖండంబై యాత్మబోధమత్యంత మహీ । మండలమున దివ్యముగా । నిండెను బ్రహ్మాండ భాండనిఖిలములెల్లా । పరమహంసమండలీవల్లా।తండోపతండములండకండలుగన । త్పండితకోటిప్రచండవై భవకీర్తినిఖిలములెల్లా। పరమహంస మండలీవల్లా.   21

తా. పరమవేత్తల సమూహములెల్లను, నిట్లు పరిపూర్ణరాచక్రీడ సలుపగా, నఖండమైన పరిపూర్ణానందము బ్రహ్మాండ భాండము లెల్లను, నిండినిబిడీకృతమై, భూమండలమున ప్రకాసించెను. ఈ బ్రహ్మవేత్తల కీర్తి లోకము లెల్లను వ్యాపించెనని భా.

కం. కొందరుపరమశివోహం । బందురు మరియందు కొందరాత్మన్సోహం । బందురుకొందరజోహం । బందురఖండోహమచల మందురుసరిగా । బ్రహ్మైవాహమందు రేకముగా । కొందరా నందోహమందురుమరికొంద । రందురు పరమోహమంను రనంతోహ మందురు సరిగా । బ్రహ్మైవాహమందు రేకముగా.   22

తా. కొందరు బ్రహ్మవేత్తలు పరమశివోహమనియు, మరికొందరు సోహంఅనియు, కొందరుఅజోహమనియు యింకాకొంతమంది యఖండాచలోహమనియు, కొందరానందోహమనియు, పరమోహమనియు, కొందరనంతోహమనియు నందురు. అందరును గలసి బ్రహ్మైవాహమనియందురని భావము.

కం. ఇతరేతరయోగముతో । నితరేతరపరమయోగ నిజవిద్యలతో । నితరేతరానుభవముల । నితరేతర చిత్సమాధినిష్ఠలతోనూ । నొకరితో నొకరుహితము దెలుపుచునూ । అతులితబ్రహ్మానంతతులెల్లనంతోష । మతిశయిల్లగ గురుపతిని సేవించుచు నిష్ఠలతోనూ । యొకరితొనొకరు హితము దెలుపుచునూ,   23

తా. గురుపుత్రులైన బ్రహ్మవేత్త లెల్లరును బ్రహ్మానంద ముతో నోలలాడుచూ, నతిశయమైన నిష్ఠలచే సద్గురురాయుని సేవిం చుచు, వారి వారి యోగవిద్యలతోను, వారి వారి యనుభవము తోను, సమాధిసిద్ధులతో నుండి యొకరితో నొకరు వారి వారి యను భవములను జెప్పుకొనుచు, బ్రహ్మవిచారము చేయుచుండిరని భావము.

కం. గానస్వరశృతిలయసం । ధానమృదంగాది సప్తతాళధ్వనినా । ట్యానుగతసరససంగీ। తానందోల్లాసక్రీడలతివిహితముగా । సల్పిరి బ్రహ్మమానసులతిగా । స్వానుభవానందజ్ఞానసమాధులో । బూని తనుమనభ్రాంతి । మానపరరతిక్రీడలతిహితముగా । సల్పిరి బ్రహ్మ మానసులతిగా. 24

తా. పరమ హంసలు తమ శరీరమునో భ్రాంతులు లంఘించు టకు వారి స్వానుభవానందముచే మృదంగ, తాళ, గాన, స్వర, శృతి, లయ, సంగీతములచే నాట్యముచేయుచు పరిపూర్ణానంద రతి క్రీడలు, పరవశులై సలిపిరనిభావము.

కం. ఏకాఖండమహార । త్యేకాంతరహస్యక్రీడలేకాకృతమై । ఏకాగ్ర బ్రహ్మనిష్ఠత । దేకతపోమహిమజెలగియేకాధికమై । పరమండల మేకచిన్మయమై । ఏకపరిపూర్ణ నిర్వ్యాకుల నిశ్శబ్ద । లోకనమై బ్రహ్మలోకనమై యలరియేకాధికమై । పరమండలమేక చిన్మ యమై. 25

తా. ఈయఖండమైన ఏకాంత రహస్యక్రీడయేకాగ్రబ్రహ్మనిష్ఠ చేనేకాకృతమై పరమండలమెల్ల చిన్మయబ్రహ్మమై నిర్వ్యాకుల నిశ్శబ్ద నిరామయాఖండ పరిపూర్ణ బ్రహ్మలోకమై ప్రకాసించెనని భావము.

కం. ఈవిధమున శ్రీగురుపర । దేవుడుశిష్యప్రశిష్యధీరులతో బ్ర । హ్మావిర్భవపరమోత్సవ । భావైక్యక్రీడసల్పిపరవశపరచీ । నిజరూప విభవమునరిపరచీ । యావలపూర్వస్వభావరీతిగగురు । దేవశిష్యు

లుమాత్రమూవిధమునవిలచీ పరవశపరచీ । నిజరూపవిభవము నరి
పరచీ. 26

తా. ఈప్రకారమున పర దేవుడగు శ్రీసద్గురుస్వామి శిష్యపరం
పరలతోటి పరిపూర్ణబ్రహ్మానందక్రీడ భావైక్యవిధిగానల్పి, వారిని పర
వశులనుజేసి తన నిజస్వరూపమిట్టిదని యనుభవముచే కనుపరచిన
తరువాత మునుపటివలె గురుశిష్యులరూపములతోటి నిలిచిరని భావము.

కం. అంతట గురుశిష్యులుబా । హ్యాంతరపరిపూర్ణ చిత్సమాధియశశ్రీ।
కాంతులు పరవశమున భూ । కాంతులునై వెలసిరఖిలఘనతరమ
హిమా । సమరసనత్యశాంతసన్మహిమా । సంతతానంతవిశ్రాంత
చరచరా । ద్యంతహ్యాద్యంతసర్వాంతరనివసితఘనతరమహిమా ।
సమరసనత్యశాంతసన్మహిమా. 27

తా. అంతట గురుశిష్యులసమరస, సత్య, శాంత, శమద
మాదులుగల పరిపూర్ణచిత్సమాధియొక్క యశో కాంతులు ప్రపంచ
మందంతటను వ్యాపించెను. సర్వకాలము లందును వారు చరాచర
ముల యంతర్బాహ్యముల సందులేక ప్రకాసించుచుండిరని భావము,

గ్రంధపఠనమా హాత్మ్యభోగమహోజన స్తవము.

కం. మహనీయ్యులారశ్రీగురు । మహనీయ్యకటాక్షలబ్ధమహిమాద్భు
తస । న్మహనీయ్యవిబుధకోట్లకు । మహిలో సువివేకవనధిమ
హిమగుకధనూ । దెల్పితిబోధ నాద్యంతముగనూ । అహర
హమాత్మసద్విహితాచలాఖండ । బహుళవిధిజ్ఞసాధకనివహముల
కెదుటమహిమగుకధనూ । దెల్పితిబోధనాద్యంతముగనూ. 28

తా. శ్రీ గురుకటాక్షము గలిగి, యఖండ పరిపూర్ణవిధిని
సాధించు మహనియ్యులగు బ్రహ్మవేత్తలారా! తమసన్నిధిలో సువి
వేకవనధి యను బ్రాహ్మణుని కదను బోధనరూపముగా నాద్యంత
ములు వివరించి చెప్పితినని భావము.

కం. ఈపరిపూర్ణవిలాసము । నీపరిపూర్ణానుభవము నెంతంతని నే । నే
పరిమితి నెంచుతునహో । నీపరిపూర్ణాబ్ధి నెంచ నెవరికితరమూ । శ
క్యముగాదీయపరోక్షసుఖమూ । యేపట్టుచూచిన నాపట్టుపరిపూ
ర్ణా । దీపితమై సర్వవ్యాపారముగదోచ నెవరికితరమూ । శక్య
ముగాదీయపరోక్షసుఖమూ. 29

తా. ఆహా! యీపరిపూర్ణ విలాసము, యీ పరిపూర్ణాను
భవము నెంత పరిమితియని నే నెంచెదను. యెచ్చటజూచితే నచ్చ
టంతా పరిపూర్ణమే ప్రకాసింపుచున్నది. అపరోక్షసుఖమైన పరిపూర్ణ
మహాసముద్రమిట్టిదని నెంచుట కెవరికి శక్యమగును? ఎవరికిని శక్య
ముగాదని భావము.

కం. నావలననెన్నదరమే । భావాతీతముగబట్టబయలై వెలిగో । నా
వలనీవలయచలము । హావనసిధిమధ్యనిలచి నటులనోచెనుగా ।
దోచినదాత్మభావసూచనగా । నేవిధికార్యముగావించుతునిక దేని ।
భావింతునెద్దానిబోవిడిపింతు నాకటులదోచెనుగా । తోచినదాత్మ
భావసూచనగా. 30

తా. వెలిలో నావల నీవలభావమున కతీతమైన పరిపూర్ణ
సముద్ర మధ్యను నేను నిలచినట్లు భావసూచనగా నాకుదోచెను.
యీపరిపూర్ణ మిట్టిదని చెప్పుటకు నాకు శక్యమగునా? కాదు. నేనే
విధిచే కార్యము జేయుదును. దేనిని భావింతును దేనిని బోగొ
ట్టెదను, పరిపూర్ణమైన నేనేమియు జేయజాలనని భావము.

కం. యీశుద్ధాద్వైతార్థము । వాసిగకందార్థములుగవర్ణించితి మ ।
ద్దేశికనాథునిమహాదుప । దేశమహాద్వైతప్రబోధదివ్యముగానూ ।
పూర్వోత్తరభాగద్వయముగనూ । యేశాస్త్రవిద్యాదు లాసింపక
నుబ్రహ్మ । కోశగురుకృపవలన జేసితి గ్రంథముదివ్యబోధగనూ ।
పూర్వోత్తర భాగద్వయముగనూ. 31

తా. నేను యేశాస్త్రవిద్యాదుల నాసింపకుండా, బ్రహ్మస్వ రూపుడగు నాసద్గురుని మహదుపదేశములో నాకు జేసిన బోధ యగు నీయద్వైతార్థమును పూర్వభాగము నుత్తరభాగములని రెండు భాగములుగా, కందార్థములు జేసి వర్ణించితినని భావము.

కం. ఇలపూర్వభాగమందున । సలలితగురుతారకాది సాంఖ్యామన స్కా । దులనారుప్రకరణంబుల ! దెలిపితినే దెలసినంత దేశికుకృపనూ । యోగశాస్త్రముల మర్మములనూ । తొలినేజేసినపుణ్యా ఫలముకొలది మోక్ష । ఫలితార్థశృతివాక్య పఠనశాయగలిగే దేశికూకృపనూ । యోగశాస్త్రముల మర్మములనూ.　　　32

తా. పూర్వభాగమందున నేదెలసి నంత వరకు నాదేశకుని కృపచేత యోగశాస్త్రమర్మములను తారక, సాంఖ్య, అమనస్కముల నారు ప్రకరణములుగా జేసి తెలసితిని, యిదివరకు నేచేసిన పుణ్యాఫలముకొలదిని మోక్షమార్గమునిచ్చు శృతివాక్యములు పఠించు భాగ్యము నాకు గలిగెనని భావము.

కం. ధరనుత్తరకాలమునను ! పరమచలముజూపియరుక భ్రమవిడిపించే । మరుగెరుకపరచిశిష్యుని । పరిపూర్ణునిజేయు బ్రహ్మపదవైభవమూ । బ్రహ్మానందపరవశాద్భుతమూ । గురుకటాక్షలబ్ధ పరిపూర్ణసూచన । స్థిరముగనారుప్రకరణములదెల్పితి పదవైభవమూ । బ్రహ్మానందపరవశాద్భుతమూ.　　　33

తా. ఉత్తరభాగమందు పరిపూర్ణమును జూపి, తరువాత నెరుకభ్రమను విడిపించే గోప్యమును శిష్యున కెరుకపరచి శిష్యుని పరిపూర్ణుని జేయు మార్గము బ్రహ్మానందపరవశము గురుకటాక్షము వలన గలిగిన పరిపూర్ణసూచన వీని నారు ప్రకరణములు జేసి తెలిపితినని భావము.

కం. ద్వాదశప్రకరణములనిటు ! నాదులమధ్యాంతములను నచటచటనునే । ద్బోధలనవశ్యవిద్యల । వేదాంతమహా రహస్యవిధులొక

కథగా । గ్రంథము జేసిబోధ జేసితిగా । వేదశుద్ధాద్వైతబోధగు
రుశిష్యసం । వాదములో బ్రహ్మబోధగలుగ సర్వవిధులొకకథగా ।
గ్రంథము జేసిబోధ జేసితి గా. 34

తా. ఈ శుద్ధాద్వైతప్రబోధ గురుశిష్యసంవాదములో, బ్రహ్మ
బోధ గలుగులాగున నానులమధ్యను, అంత్యమునను, అచ్చటచ్చట
వేదాంతరహస్యవిధులు జేర్చి పంద్రెండు ప్రకరణములు గల యొక,
కథగా గ్రంథము జేసి బోధజేసితినని భావము

కం. మున్నూటిరువదితొలికథ । నెన్నగనన్నూట డెబ్బదేనొకకథగా ।
నన్నియుకందార్థమ్ములు । పన్నగనొకసరణిగూర్చిపలికితి కృతిగా
నీపరమార్థమేకపాఠముగా । మున్నుసద్గురునిచే విన్నకన్నబోధ ।
లన్నిజేర్చియుమద్వీన్నప మిదేయనిపలికితి కృతిగా । నీపరమార్థ
మేకపాఠముగా. 35

తా. ఇదివరకు నేను నాసద్గురుని వలన విని అనుభవమునకు
దెచ్చుకొనిన బోధలన్నియు, జేర్చి, మొదటి కథ యిన్నూటిరువది.
రెండవది నన్నూట డెబ్బదియైదు, కల్లు (795) యేడు వందల తొం
బదియైదు కందార్థము లొకటే పుస్తకమునందు గూర్చి, కృతి జేసితి
నని భావము.

గ్రంథరచితభక్తాభిధానము.

కం. అన్నంరాజుసువంశో । త్పన్నుడశ్రీగురుకటాక్ష పాత్రుడమోక్షా
పన్నుడభూసురుడనుసుగుణో । న్నతమానసుడైన రామయోగిని నే
నూ । నార్యులుప్రేమగన్నపుత్రుడనూ । విన్నపమిదె పెద్దలన్న
మహాత్ముల । సన్నిధిశిష్యుడై యున్నట్టిశ్రీరామయోగిని నేనూ। నా
ర్యులుప్రేమగన్న పుత్రుడనూ. 36

తా. అన్నంరాజువారి వంశమునందు బుట్టినవాడను, గురు
కటాక్షమునకు పాత్రుడను, మోక్షేచ్ఛగలవాడను, బ్రాహ్మణు

డను, సుగుణములుగలవాడను, పెద్దలు ప్రియముచే గన్న పుత్రుడను, పెద్దలనబడిన మహాత్ముల సన్నిధిలో శిష్యుడనై యున్నట్టి రామయోగిని నేనని భావము.

కం. శ్రీరామనామపరశివ । తారకమంత్రాభిధానతనుపాసనవి । స్తా
రముగ జేసియాత్మవి । చారులచే యోగశాస్త్రసమ్మతిగానూ। గు
రుతెరిగి నేపరమార్థమునసూ । తారకత్రయబోధలారూఢిగను స
ర్వ । కారణపరిపూర్ణధీరయచల బోధానమ్మతిగానూ । గురుతె
రిగి నేపరమార్థమునసూ. 37

తా. పరశివునకు నాధారమగు తారకమంత్ర మనుపేరుగల శ్రీరామనామమును విస్తరముగా, నుపాసనజేసి బ్రహ్మవిచారులచే యోగశాస్త్ర సమ్మతిగా పరమార్థమును గ్రహించి, తారకత్రయ బోధలారూఢిజేసికొని దేశికస్వామి కటాక్షమున పరిపూర్ణబోధను జెందితినని భావము.

కం. బాలత్వము మొదలుగ యో । గలంబికమైనకృతులుగావించి త
దీ । య్యాలోలతఖండాచల । మూలము బోధించుటకును ముఖ్యా
ర్థముగా । గ్రంథము జేసి మేలు జెందితి గా । చాలగమునికుల శీలు
లైనయాత్మ । లీలావిలాసుల కాలవాలంబైన ముఖ్య గ్రంథము
గా । గ్రంథము జేసి మేలు జెందితిగా. 38

తా. నేను బాల్యమునుండియు యోగాలంబికమగు కృతులు జేసి తద్విచారముచే నఖండపరిపూర్ణమూలము బోధించుట కుపక రించు గ్రంథము జేసి కృతార్థుడనైతిని. ఈగ్రంథము గురుపుత్రులగు బ్రహ్మవేత్తలకెల్లరకు ముఖ్యమైన గ్రంథమని భావము.

క. ఈసువివేకవిలాసము । భాసురమభ్యుదయమగుచు పరిపూర్ణమ
నో । ల్లాసపరంపరవృద్ధివి । శాసతనాచంద్ర తారకస్థితిగానూ ।
వాసికెక్క నీసద్గ్రంథమునూ । యీసుచరిత్రమత్యాశ చదివినవినిన

దాసకోటులు మోక్షధీసమన్వితులాతారకస్థితిగానూ । వాసికె
క్కు నేనీసద్గ్రంధమునూ. 39

తా. ఈసువివేక విలాసము పరిపూర్ణబోధను జెందగోరువారి పరంపరాభివృద్ధి జేయుచు సూర్యచంద్రులుండువరకు వాసికెక్కును. యీగ్రంధమత్యాసక్తితో చదివినవారికిని వినగురుపురుషులకు తప్పక మోక్షము గలుగునని భావము

కం. ఈకంధార్థములునుజను । లాకర్ణించినను చదువనర్థగ్రాహ్యే । లోకనగలిగినమోక్షము । చేకురు నిహసౌఖ్యములును జెందుదు రిలనూ । అష్టైశ్వర్యాధిక భోగములునూ। ప్రాకట ధనకనకనీతా పుత్రమిత్రలోకబంధులతోటి । శ్రీకరులై ముక్తిజెందుదు రిలనూ అష్టైశ్వర్యాధిక భోగములునూ.

* ప్రక్షిప్తము. *

తా. జనులీ కంధార్థములను వినినను, చదివినను, అర్థగ్రాహ్యజ్ఞానము కలిగినను మోక్షమును జెందుదురు. ఇహపరసౌఖ్యములు గలుగును. అష్టైశ్వర్యభోగము లనుభవించెదరు. ధన, కనక, వస్తు, వాహన, దారాపుత్ర, మిత్ర, బంధువర్గములుగలిగి లక్ష్మీసమేతులై ముక్తి జెందుదురని భావము.

కం. సకలాఘనిరాకరణ । వ్యాకరణంయాదినారాయణగురుకృపచే । శ్రీకరకందార్థమ్ములు । చేకొనిశ్రీరామయోగిచేనవ్యే నరిగా । నవరించినది వేంకటప్పయగా । యీరామయోగివ । రారాధకుడు వేంక । టరామిశెట్టి శిష్యరాజధనముచేనవ్యేనునరిగా । నవరించినది వెంకటప్పయగా. 41

తా. అపరోక్షవిధవృద్ధైనట్టియు, పుట్టుక లేనట్టియు. అచలస్వరూపుడైనట్టియు, ఆత్మప్రకాశుడైనట్టియు, బ్రహ్మానంద మయుడైనట్టియు, దివ్యమంగళ విగ్రహులైన శ్రీయాదినారాయణ గురుసార్వభౌమునకుమంగళమని భావము.

కం. మంగళముగురుమహాత్మక। మంగళమపరోక్షవిభవమంగళమభవా,
మంగళమచలమహార్ణవ । మంగళమాత్మ ప్రదీపమహితకలాపా ।
ఆదినారాయణగురురూపా । మంగళప్రదదివ్య మంగళ విగ్రహా ।
మంగళమానందమంగళాత్మకజయమహితకలాపా । ఆదినారాయ
ణగురురూపా. 42

శ్లో. నమోబ్రహ్మస్వరూపాయ। నమోబ్రహ్మకళాత్మనే । నమ స్తేకారణే
శాయ । గురూణాంగుర వేనమః॥

ఇది శ్రీమత్పర బ్రహ్మవిద్యాధికారగురు సాంప్రదాయక శ్రీమదాదినా
రాయణ గురుపాద పద్మారాధక శ్రీరామ యోగియతీంద్ర విరచిత
శ్రీమదఖండపరిపూర్ణాచల బ్రహ్మానందామృత సాగరంబను
శుద్ధాద్వైత ప్రబోధగురుశిష్య సంవాదంబున నుత్త
రభాగంబున శిష్యస్వాత్మగోచరాఖండ పరిపూ
ర్ణలక్షణ శ్రీమదఖండ బ్రహ్మైపరత్వై
కాంత గురుశిష్య విలాసలక్షణ
గ్రంథ పరిసమాప్త మహా
జన స్తవమహదా
నందవిధానాదులుం
గలష్టమప్ర
కరణము.
సంపూర్ణము.
శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు.

మావద్ద లభించు గ్రంథములు

1. వ్రతకథలు - పూజలు

		వెల రూ.
1.	శ్రీ వినాయక వ్రతం	10-00
2.	శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజా-పుణ్యాహవాచనం	30-00
3.	శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజ (కాణిపాకక్షేత్రమాహాత్మ్యంతో)	10-00
4.	సంకష్టహరచతుర్థి శ్రీమహాగణపతి వ్రతం	30-00
5.	వరలక్ష్మీ వ్రతం	10-00
6.	కేదారేశ్వర వ్రతం	10-00
7.	త్రినాధ వ్రతం(కలర్)	10-00
8.	త్రినాధవ్రతం(సాదా)	5-00
9.	క్షీరాబ్ధి వ్రతం	12-00
10.	మంగళ గౌరీవ్రతం	10-00
11.	వైభవలక్ష్మీ వ్రతం ఫోటో యంత్రంతో	25-00
12.	శ్రీలక్ష్మీ కుబేర వ్రతం (ఫోటో యంత్రంతో)	25-00
13.	కనకమహాలక్ష్మీ వ్రతం (కామేశ్వరీపాటతో)	25-00
14.	సంతోషీమాతా వ్రతం	25-00
15.	ఏడు శనివారాల వ్రతం	25-00
16.	సత్యనారాయణవ్రతం	25-00
17.	శ్రీ సువర్చలాహనుమద్దీక్ష	30-00
18.	శివదీక్ష	10-00
19.	కాత్యాయనీ వ్రతం	20-00
20.	సౌభాగ్య గౌరీవ్రతం	20-00
21.	తిరుప్పావై (ధనుర్మాసవ్రతం)	36-00
22.	స్త్రీల వ్రతకథలు	36-00
23.	స్త్రీలవ్రతకథలుస్థూలాక్షరి (నేదునూరిగంగాధరరావుగారి)	54-00
24.	పెళ్ళి పాటలు - స్త్రీలపాటలు (కామేశ్వరిపాటతో)	36-00
25.	సర్వదేవతా పూజావిధానం	25-00
26.	ఆరువ్రతాలు	30-00
27.	రాహుకాలంలోదుర్గాదేవీపూజా	10-00

ఈ ధరలు నికరముకాదు, ఎప్పటికప్పుడు మారుచుండవచ్చును.

28.	తులసి నిత్యపూజ, తులసీఉపయోగాలు	10-00
29.	శ్రీ చక్ర రహస్య విజ్ఞానమ్	36-00
30.	శ్రీచక్ర పూజావిధానం(పెద్దది)	36-00
31.	లక్ష్మీ - గౌరీ నిత్యపూజ	10-00
32.	శ్రీ సరస్వతీ నిత్యపూజ	10-00
33.	శ్రీ దుర్గానిత్యపూజ	10-00
34.	కాలభైరవ నిత్యపూజ	10-00
35.	శివపూజ	10-00
36.	వీరభద్ర పూజ	10-00
37.	ఆంజనేయ నిత్యపూజ	10-00
38.	నాగేంద్ర స్వామి పూజ	10-00
39.	సుబ్రహ్మణ్య నిత్యపూజ	10-00
40.	రామదేవుని కథ	10-00
41.	శివదేవుని కథ	10-00
42.	లక్ష్మీనరసింహపూజ	10-00
43.	వేంకటేశ్వరపూజ	10-00
44.	బ్రహ్మంగారి నిత్యపూజ	10-00
45.	సూర్య నిత్యపూజ	10-00
46.	నవగ్రహ నిత్యపూజ	10-00
47.	రుక్మిణీ కల్యాణం	25-00
48.	ఉమామహేశ్వర వ్రతం	36-00
49.	శ్రీ కామేశ్వరీ వ్రతం	36-00
50.	16 సోమవారముల వ్రతము	25-00
51.	పార్వతీకల్యాణం	25-00
52.	సహస్రకమలవర్తి వ్రతము	25-00
53.	పంచముఖ ఆంజనేయ పూజావిధానము	36-00
54.	అష్టనాగపూజ	36-00
55.	పూజలు ఎందుకుచేయాలి ?	36-00
56.	ఏ దేవునికి ఏపుష్పాలతో పూజించాలి?	36-00
57.	ఏ దేవునికి ఏప్రసాదం నైవేద్యం పెట్టాలి?	36-00
58.	ఏదేవునికి ఏవిధముగాదీపారాధనచెయ్యాలి?	36-00
59.	ఏదేవునికి ఎన్ని ప్రదక్షిణలుచేయాలి ?	36-00
60.	హనుమద్ వ్రతం	36-00
61.	పంచాయతన పూజ	63-00
62.	28 వ్రతములు	120-00

63. కలశపూజలు (9ఒకేసారి) 150-00
64. కలశపూజలు (విడివిడిగా) (ప్రింటులో) ....
65. హ్రీంకార మహాయజ్ఞం (ప్రింటులో) ....
66. గోమాత 40-00

2. స్తోత్రాలు-సుప్రభాతములు సహస్రనామములు

1. శ్రీ లలితా విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు 45-00
పురాణపండ రాధాకృష్ణమూర్తిగారి సంకలనం
2. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (హిందీ) ,, 50-00
3. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (ఇంగ్లీషు) ,, 50-00
4. స్థూలాక్షరిలలితావిష్ణుసహస్రనామస్తోత్రములు(పత్రికసైజ్) 99-00
5. లలితావిష్ణు (కేస్ బైండ్) 1/8 డెమ్మి 63-00
6. స్థూలాక్షరీ లలితావిష్ణు (క్రౌన్‌సైజు)కేస్‌బైండ్ 108-00
7. సర్వదేవతా స్తోత్రమంజరి 120-00
8. సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళిః (63) 24-00
9. విష్ణుసహస్రనామస్తోత్రమ్ (క్రౌన్) 25-00
10. లలితా సహస్రనామ స్తోత్రమ్ (క్రౌన్) 36-00
11. లలితా సహస్రనామములు 24-00
12. లక్ష్మీ సహస్రనామములు 24-00
13. దుర్గా సహస్రనామములు 24-00
14. ఆంజనేయ సహస్రనామములు 24-00
15. శివ సహస్రనామములు 24-00
16. విష్ణు సహస్రనామములు 24-00
17. గణపతి సహస్రనామములు 24-00
18. సుబ్రహ్మణ్య సహస్రనామములు 24-00
19. గాయత్రి సహస్రనామములు 24-00
20. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు 24-00
21. శ్రీరామా సహస్రనామములు 24-00
22. సరస్వతి సహస్రనామములు 24-00
23. సూర్యసహస్రనామములు & ఆదిత్యహృదయం 24-00
24. శ్రీవేంకటేశ్వరసహస్రనామములు 24-00
25. మణిద్వీపవర్ణన (పెద్దది) 24-00
26. సంధ్యావందనం 24-00
27. మంత్రపుష్పమ్ ....
28. త్రిభాషా హనుమాన్‌చాలీసా 15-00
29. హనుమాన్ చాలీసా 10-00

30.	మణిద్వీపవర్ణన (పాకెట్)	10-00
31.	ఆరు చాలీసాలు	10-00
32.	శివారాధన (శివస్తోత్రాలు)	10-00
33.	వేంకటేశ్వర సుప్రభాతం (పాకెట్)	10-00
34.	ఆరుదండకాలు	5-00
35.	వేంకటేశ్వర గోవిందనామములు	5-00
36.	అష్టలక్ష్మీ స్తోత్రమ్ కనకధారాస్తోత్రమ్	10-00
37.	దేవీఖడ్గమాలాస్తోత్రమ్ (మహిషాసురమర్దనీస్తోత్రంతో)	10-00
38.	సుందరకాండ (పాకెట్)	10-00
39.	భగవద్గీత మూలం	27-00
40.	రామరక్షాస్తోత్రమ్	15-00
41.	స్తోత్ర రత్నావళి	36-00
42.	పురాణపండ లలితా-విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
43.	పురాణపండ లలితాసహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
44.	పురాణపండ విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్	10-00
45.	పురాణపండ ఆదిత్య హృదయం	10-00
46.	మంత్రపుష్పం (మినీ)	10-00
47.	శివానందలహరి-సౌందర్యలహరి	36-00
48.	కుజదోషం	10-00
49.	కాలసర్ప దోషం	10-00
50.	మీ అప్పులు తీరాలా?	10-00
51.	దృష్టిదోషాలు నివారణ	10-00
52.	పంచసూక్తములు	10-00
53.	సంధ్యావందనం	10-00
54.	రుద్రనమకమ్-చమకమ్	10-00
55.	గాయత్రీమంత్రాలు	10-00
56.	హయగ్రీవ స్తోత్రమాల	10-00
57.	దక్షిణామూర్తి స్తోత్రమాల	10-00
58.	ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగాలు - పంచారామాలతో	10-00
59.	శ్రీసూక్తం పురుష సూక్తం	10-00
60.	నవగ్రహస్తోత్రమాల	36-00
61.	మహాన్యాసమ్	36-00
62.	సుందరకాండ గానామృతం	36-00
63.	గోమాతపూజావిధానము	10-00
64.	ఆనందసిద్ధి - 1 శ్రీదేవీ స్తోత్రమాల	108-00

65.	ఆనందసిద్ధి - 2 ఏ సమస్యకు ఏ స్తోత్రమ్ పారాయణచేయాలి	108-00
66.	ఆనందసిద్ధి-3 మానసదేవీ స్తోత్రమాల	108-00
67.	శ్రీ కాలభైరవ రక్షా కవచమ్	63-00
68.	అర్చన	40-00
69.	నిత్యదేవతార్చన	40-00
70.	సర్వదేవతా స్తోత్ర నిధి	99-00
71.	శ్రీచక్ర నవవరణార్చన	63-00
72.	చండీ సప్తశతి పారాయణ క్రమం	99-00
73.	శ్రీదేవి స్తోత్ర రత్నావళి 32 దేవి స్తోత్రాలకు తాత్పర్యంతో	99-00
74.	వనదుర్గా మంత్రానుష్ఠాన క్రమమ్	63-00
75.	శ్రీ కాలభైరవ వ్రతము	63-00

3. శ్రీ సాయి దత్త గ్రంథములు

1.	శ్రీ సాయిబాబా సచ్ఛరిత్ర	120-00
2.	సంపూర్ణ శ్రీ గురు చరిత్ర	120-00
3.	శ్రీ సాయిఆరాధన-షిర్డివైభవం	120-00
4.	శ్రీ సాయిబాబా జీవిత చరిత్ర (క్రౌన్)	63-00
5.	శ్రీ గురుచరిత్ర (క్రౌన్)	63-00
6.	నవనాధ చరిత్ర	99-00
7.	శ్రీసాయిచరిత్ర (బైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
8.	శ్రీగురుచరిత్ర (బైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
9.	సత్యదత్తవ్రతం దత్తాత్రేయపూజాకల్పం,సహస్రంతో	30-00
10.	అనఘాదేవీ వ్రతం	30-00
11.	భక్తుల ప్రశ్నలకు బాబా జవాబులు	30-00
12.	శ్రీ సాయిపూజాకల్పం (సహస్రంతో)	25-00
13.	శ్రీ సాయిభజనమాల	20-00
14.	శ్రీ సాయి భజన్స్	20-00
15.	శ్రీ సాయిభక్తి గీతాలు	20-00
16.	శిరిడిహారతులు (భావంతో)	20-00
17.	"శ్రీసాయి"కోటి	27-00
18.	"శ్రీసాయిరామ్"కోటి	20-00
19.	శ్రీ సాయినాథ స్తోత్రమంజరి	10-00
20.	శ్రీ సాయివేయినామాలు	8-00
21.	శ్రీ సాయి హారతులు (పాకెట్)	15-00
22.	శ్రీ సాయి స్తవనమంజరి	10-00
23.	హిందీ శ్రీ సాయి హారతులు	15-00

24. శని సింగణాపూర్ క్షేత్రమాహాత్మ్యం 63-00
25. ఇంగ్లీషు శ్రీ సాయిహారతులు 15-00
26. షిరిడి దర్శనం-శ్రీసాయి వైభవం 99-00
27. సాయిసత్యవ్రతం 30-00
28. సాయి అనుగ్రహమ్ 120-00
29. నవగురువారాల వ్రతకల్పము 15-00
30. శ్రీదత్తలీలామృతము 99-00
31. హృదయంలో సాయి 15-00
32. శ్రీషిరిడీసాయి లీలామృతం(శ్రీసచ్ఛరిత్ర) 120-00
33. గజాననమహరాజ్ చరిత్ర 99-00

4. జ్యోతిషాలు

1. 'కాలచక్రం' గంటలపంచాంగం (గార్గేయ) 72-00
2. గ్రహభూమి పంచాంగము (గార్గేయ) 108.00
3. ఆనందసిద్ధి పంచాంగం (వై.వి.శాస్త్రి) 63.00
4. ములుగు వారి రాశిఫలితాలు (12రాశులువారికి) 50.00
5. ములుగు వారి రాశిఫలితాలు విడివిడిగాఒక్కొక్కటి 12.00
6. కాలచక్రంజ్యోతిషక్యాలండర్ 25.00
7. గ్రహబలం క్యాలండర్ (శ్రీనివాసగార్గేయ-భక్తిటివి) 25.00
8. శుభమస్తు (పిడపర్తి) క్యాలండర్ 25.00
9. సాదా క్యాలండర్ 5.00
10. పాకెట్ క్యాలండర్ 15.00
11. తాజకనీలకంఠీయమ్ 100-00
12. కేరళ జ్యోతిష రహస్యాలు 180-00
13. జ్యోతిష బ్రహ్మ రహస్యాలు 180-00
14. మానసాగరి జాతకపద్ధతి 180-00
15. వరాహమిహిర జాతకపద్ధతి 180-00
16. వధూవర వివాహమైత్రిద్వాదశకూటములు 99-00
17. సింపుల్ రెమిడీస్ 180-00
18. శంభు హోరప్రకాశిక 250-00
19. పూర్వ పరాశరి 100-00
20. పరాశర జ్యోతిషవిజ్ఞాన సర్వస్వం 200-00
21. ప్రశ్న సింధు 99-00
22. నక్షత్ర విశేష ఫలితాలు 63-00
23. సూర్యసిద్ధాంతపంచాంగగణితంచేయడంఎలా? 180-00
24. దృక్సిద్ధాంతపంచాంగగణితం చేయడంఎలా? 180-00

25.	ఆయుర్దాయ నిర్ణయం	63-00
26.	జాతక గణిత ప్రవేశిక	63-00
27.	జ్యోతిషమర్మబోధిని	63-00
28.	జ్యోతిష ప్రశ్నోత్తరమాల	63-00
29.	ముహూర్తం నిర్ణయించడంఎలా?	63-00
30.	జాతక మకరందం	63-00
31.	జ్యోతిష సరస్వతి	63-00
32.	మీజననకాల విశేషాలు	63-00
33.	ముహూర్త విజ్ఞాన భాస్కరం	63-00
34.	జ్యోతిష స్వయంబోధిని	63-00
35.	శుభముహూర్త శిరోమణి	63-00
36.	నక్షత్ర ఫలమంజరి	36-00
37.	పంచాంగం చూసే విధానం	36-00
38.	సర్వార్థ జ్యోతిషం	36-00
39.	ప్రాథమిక జ్యోతిషం	36-00
40.	నవరత్నములు శుభయోగములు	36-00
41.	శుభశకునాలు	30-00
42.	హస్తరేఖాఫలితాలు	36-00
43.	సంఖ్యల్లో భవిష్యత్	36-00
44.	ముహూర్త దీపిక	99-00
45.	పుట్టుమచ్చలు ఫలితాలు	30-00
46.	కలలు ఫలితాలు	30-00
47.	జాతక చక్రం వేయడం ఎలా?	36-00
48.	మానసాగరి (ప్రాచీనజ్యోతిషగ్రంథం) -పుచ్చాశ్రీనివాసరావు	250-00
49.	జ్యోతిషశాస్త్ర చిట్కాలు	120-00
50.	గుప్తా శతాబ్ధి పంచాంగం (1940-2050)	999-00
51.	ప్రశ్నచండేశ్వరమ్	63-00
52.	ద్వాదశభావ ఫలచంద్రిక	250-00
53.	జ్యోతిష శతయోగరత్నావళి (నూరుయోగాలఫలితాలు)	120-00
54.	అంగసాముద్రికం	36-00
55.	హస్త సాముద్రికం	63-00
56.	లాల్ కితాబ్	99-00
57.	శకునశాస్త్రం	63-00
58.	ఆధునికప్రశ్నశాస్త్రం	120-00
59.	పరాశరజ్యోతిష ప్రశ్నజ్యోతిషం	180-00

60. అష్టకవర్గు (కొండపల్లి)	63-00
61. బృహత్‌జాతకం (ప్రాచీనప్రతికిపునర్ముద్రణ)	250-00
62. లగ్నరత్నాకరం	63-00
63. షట్పంచాశిక	120-00
64. 40 రోజుల్లో జ్యోతిషంనేర్చుకొనండి	270-00
65. 40 రోజుల్లో సాముద్రికంనేర్చుకొనండి	180-00
66. 40 రోజుల్లో సంఖ్యాశాస్త్రం	180-00
67. 40 రోజుల్లో నక్షత్ర (నాడీ) ఫలితములు	270-00
68. 40 రోజుల్లో వైద్యజ్యోతిషం నేర్చుకోండి	250-00
69. మీ పుట్టినతేదీ అద్భుతరహస్యాలు (సాయిగణపతిరెడ్డి)	270-00
70. కె.పి.జ్యోతిషం (పరిచయం)	63-00
71. ముహూర్తచింతామణి	99-00
72. సూర్యచంద్ర గ్రహణములు	63-00
73. ప్రసిద్ధవ్యక్తుల జాతకాలు (వేరేకొండప్ప)	180-00
74. అదృష్టరెమెడీస్	144-00
75. గ్రహసంచార ఫలనిర్ణయదీపిక	63-00
76. జ్యోతిష రెమిడీస్	300-00
77. జాతకమార్తాండం పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
78. జ్యోతిషవిద్యాప్రకాశిక పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
79. నాడీజ్యోతిషం	63-00
80. నక్షత్రపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
81. లగ్నపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
82. గౌతమసంహిత	63-00
83. హోరరత్నమాల	63-00
84. జాతకఫల మణిమంజరి	200-00
85. పుష్కర పంచాంగం (2013-14నుండి 2024-25)	560-00
86. దశాభుక్తిఫల నిర్ణయం	250-00
87. వింత జోష్యములు	63-00
88. షోడశవర్గులు	200-00
89. రవిగ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
90. చంద్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
91. కుజ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
92. బుధ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
93. గురు గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
94. శుక్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00

95. శని గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
96. రాహు & కేతు గ్రహముల సమస్త ప్రభావములు	99-00
97. ఆధునిక గ్రహములు-ఉపగ్రహములు సమస్త ప్రభావములు	99-00
98. ముహూర్తమార్తాండం	63-00
99. లఘుజాతకం	63-00
100. జాతకాలంకారము	63-00
101. మేషలగ్న ఫలితములు	99-00
102. వృషభ లగ్న ఫలితములు	99-00
103. మిధున లగ్న ఫలితములు	99-00
104. కర్కాటక లగ్న ఫలితములు	99-00
105. సింహలగ్న ఫలితములు	99-00
106. కన్యలగ్న ఫలితములు	99-00
107. తుల లగ్న ఫలితములు	99-00
108. వృశ్చిక లగ్న ఫలితములు	99-00
109. ధనుస్సు లగ్న ఫలితములు	99-00
110. మకర లగ్న ఫలితములు	99-00
111. కుంభ లగ్న ఫలితములు	99-00
112. మీన లగ్న ఫలితములు	99-00
113. నారద సంహిత	200-00
114. పంచాంగపీఠికలేఖకాగణితం	250-00
115. తారాబలం - చంద్రబలం (వేరే కొండప్ప)	99-00
116. సులభలగ్న సాధన (చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	200-00
117. రాహు కేతువుల యోగము	99-00
118. ఛాయాగ్రహములు	99-00
119. జ్యోతిషవిజ్ఞాన దీపిక	63-00

బి.వి.రామన్ గారి గ్రంథములు

120. జ్యోతిష విద్యారంభం	50-00
121 గ్రహభావ బలములు	50-00
122. కాలచక్రదశ	50-00
123. అనుభవ ప్రశ్నాజ్యోతిషం	50-00
124. జ్యోతిషశాస్త్రంలో వాతావరణ భూకంపాలు	50-00
125. పురోగామి జాతకం	50-00
126. భావార్ధరత్నాకరం	75-00
127. భారతీయజ్యోతిష సర్వస్వం	75-00
128. అష్టకవర్గ పద్ధతిః	75-00

129. జ్యోతిషశాస్త్రంలో సందేహాలు,సమాధానాలు	75-00
130. ప్రశ్నతంత్ర	75-00
131. ముహూర్తం	75-00
132. విశిష్ట జాతకములు	125-00
133. భారతీయఫలితజ్యోతిషం	125-00
134. 300 ముఖ్యమైన యోగములు	125-00
135. జాతకంపరిశీలించడంఎలా ?	300-00

రాష్ట్రపతి అవార్డుగ్రహీత, మహామహోపాధ్యాయ, వాచస్పతి శ్రీ మధురకృష్ణమూర్తిగారి గ్రంథములు

136. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-1	200-00
137. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-2	200-00
138. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-3	200-00
139. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-4	200-00
140. భావార్థరత్నాకరము	100-00
141. ముహూర్త చింతామణి	100-00
142. ముహుర్త చింతామణి-పార్టు2	200-00
143. స్వప్న శాస్త్రము	36-00
144. శతయోగమంజరి	50-00
145. వ్రతనిర్ణయకల్పవల్లి	250-00
146. దైవజ్ఞవల్లభం	75-00
147. వసంతరాజశకునమ్ (బృహత్శకునశాస్త్రం)	250-00
148. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-1	100-00
149. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-2	200-00
150. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-3	100-00
151. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-4	200-00
152. అనుభవసులభవాస్తు - 1	50-00
153. అనుభవసులభవాస్తు - 2	100-00
154. పంచాంగ వివేకము	99-00
155. వశిష్ఠ సంహిత	360-00
156. పంచపక్షి శాస్త్రం (కేస్బైండ్)	200-00

5. వాస్తులు

1. 40 రోజుల్లో "వాస్తువిద్య" నేర్చుకొనండి	180-00
2. వాస్తుశాస్త్ర రహస్యములు	200-00
3. వాస్తునుబట్టి మీ ఇల్లు	63-00
4. మీరూ మీ వాస్తు	63-00

5.	గృహవాస్తు చిట్కాలు	63-00
6.	వాస్తు పూజ	63-00
7.	వాస్తు సూత్రములు	63-00
8.	వాస్తుశాస్త్ర రహస్యాలు	63-00
9.	గృహవాస్తు వర్గులు	99-00
10.	విశ్వకర్మవాస్తు శాస్త్రరీత్యా మీ ఇంటి ప్లానులు	63-00
11.	విశ్వకర్మ వాస్తుశాస్త్రరీత్యా మీఇండ్లఆయములు	99-00
12.	విశ్వకర్మ వాస్తు శాస్త్రం(చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	180-00
13.	ఆధునిక గృహవాస్తు	99-00
14.	శుభవాస్తు	270-00
15.	వాస్తుయంత్ర రత్నావళి	120-00
16.	వాస్తుశాస్త్రం	120-00
17.	హౌస్ ప్లాన్స్	63-00
18.	గృహనిర్మాణ వాస్తు	63-00
19.	వాస్తు రెమెడీస్	63-00
20.	గృహవాస్తు దర్పణం	63-00
21.	జ్యోతిష-గృహవాస్తుచంద్రిక	200-00
22.	వాస్తురత్నాకరం (కొండపల్లి)	63-00
23.	వాస్తుశిరోమణి ,,	120-00
24.	వాస్తుసంగ్రహమ్ ,,	63-00
25.	పంచవాస్తు పారిజాతం ,,	120-00
26.	వాస్తుడిండిమమ్ ,,	63-00
27.	వాస్తుదుందిభి ,,	120-00
28.	విశ్వకర్మవాస్తుప్రకాశిక (కేస్‌బైండ్)	250-00
29.	కృష్ణవాస్తుశాస్త్రము	63-00
30.	జలవాస్తు,శల్యవాస్తు (దంతూరిపండరీనాథ్)	99-00
31.	మయవాస్తు (గోరసవీరభద్రాచార్య)	120-00
32.	వాస్తు జ్యోతి	63-00
33.	మన ఇల్లు-మనవాస్తు	99-00
34.	వాస్తవ వాస్తుపూజావిధానము	108-00
35.	వాస్తు దర్పణం	120-00

6. మంత్రశాస్త్రాలు

1.	మంత్రసాధన	63-00
2.	తంత్రజాలం	63-00
3.	మంత్రశక్తి	63-00

4.	దత్తాత్రేయ తంత్రవిద్య	63-00
5.	దత్తాత్రేయ మూలికాతంత్రమ్	63-00
6.	తాంత్రిక పంచాంగం	63-00
7.	యక్షిణీ తంత్రం	63-00
8.	మంత్రానుష్ఠాన చంద్రిక	63-00
9.	సర్వదేవతా మంత్రకవచములు	63-00
10.	మంత్రాక్షరాలరహస్యం (బీజాక్షరనిఘంటువు)	63-00
11.	సర్వదేవతా మంత్రరత్నావళి	63-00
12.	సదాచార దీపిక	63-00
13.	యోగినీ-వామకేశ్వరతంత్రం	63-00
14.	ప్రపంచసారతంత్రం	63-00
15.	బదనిక తంత్రమ్	63-00
16.	ఉచ్ఛిష్ట గణపతి తంత్రమ్	63-00
17.	గుప్త సాధన తంత్రం	63-00
18.	గంధర్వ తంత్రమ్	63-00
19.	సౌందర్యలహరి (మంత్రయంత్రరత్నావళి)	63-00
20.	యంత్ర మంత్ర తంత్ర	63-00
21.	పాశుపత తంత్రం	99-00
22.	పంచదశ మహాఖడ్గ తంత్రం	99-00
23.	రుద్రాష్టాధ్యాయః	99-00
24.	మంత్రసిద్ధి	120-00
25.	పరశురామతంత్రమ్	108-00
26.	శ్రీలలితావిలోమ పంచదశీ	108-00
27.	శ్రీ గురు తంత్రం	108-00
28.	గాయత్రీ తంత్రమ్	108-00
29.	మహాశక్తి మంత్ర తంత్ర రహస్యాలు	150-00
30.	శ్రీ దుర్గ తంత్రమ్	200-00
31.	మహామృత్యుంజయఅమృతపాశుపతమ్	200-00
32.	సర్ప (నాగ)తంత్రం	250-00
33.	హవన తంత్రం	250-00
34.	షోడశనిత్యతంత్రం	250-00
35.	శాక్తేయతంత్రం	250-00
36.	రుద్రయామళతంత్రం	250-00
37.	లక్ష్మీప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
38.	హిరణ్యశూలినీ తంత్రమ్	250-00

39.	మాయాప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
40.	శ్రీ విశ్వరూప ప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
41.	స్వర్ణాకర్షణభైరవతంత్రం	250-00
42.	కాశీవిశాలాక్షి తంత్రం	250-00
43.	శాంతితంత్రమ్	250-00
44.	యంత్రసిద్ధి	360-00
45.	శ్రీ లక్ష్మీతంత్రమ్	360-00
46.	మంత్రమహోదధి (స్త్రీదేవతాఃకల్పమ్)	360-00
47.	మంత్రమహోదధి (పురుషదేవతాఃకల్పమ్)	360-00
48.	మంత్రశాస్త్రం (గ్రంథము)	360-00
49.	ప్రత్యంగిరాకృత్యాతంత్రం	360-00
50.	కామధేనువు తంత్రం	360-00
51.	శూలినీదుర్గాతంత్రం	360-00
52.	శ్రీవిద్య రహస్యం	290-00
53.	కులార్ణవ తంత్రమ్	150-00
54.	ఆచార్య సిద్ధ నాగార్జునతంత్రం (ఒరిజనల్)	390-00
55.	సిద్ధమూలిక రహస్యం (మంత్ర,యంత్రసహితం)	63-00

7. గ్రంథాలు - ఆరాధనలు

1.	భగవద్గీత శ్లోక తాత్పర్య సహితం	54-00
2.	భగవద్గీత (వచనం)	99-00
3.	భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యం-కేసుబైండింగ్	72-00
2.	గణేశ ఆరాధన 1	99-00
3.	గణేశోపాసన 2	99-00
4.	నవగ్రహవైభవం	99-00
5.	నవగ్రహ రెమెడీస్	99-00
6.	నవగ్రహ వేదం	99-00
7.	శనిగ్రహారాధన	99-00
8.	ఆదిత్యారాధన	99-00
9.	సుబ్రహ్మణ్యారాధన	99-00
10.	శ్రీ శివ ఆరాధన	99-00
11.	లక్ష్మీ ఆరాధన	99-00
12.	హనుమదారాధన	99-00
13.	లలితారాధన	99-00
14.	శ్రీ చక్రారాధన	99-00
15.	గాయత్రీ ఆరాధన	99-00

16.	వీరభద్రారాధన	99-00
17.	కుజగ్రహారాధన	99-00
18.	భైరవారాధన	99-00
19.	దైవారాధన	99-00
20.	గీతారాధన (భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యసహిత)	99-00
21.	శ్రీవేంకటేశ్వరాధన	99-00
22.	హయగ్రీవారాధన	99-00
23.	లక్ష్మీనరసింహారాధన	99-00
24.	శ్రీ బాలాత్రిపురసుందరీ స్తోత్ర కదంబం	99-00
25.	దేవీ లీలామృతం	99-00
26.	పురాణపండ సుందరకాండ వచనం	99-00
27.	పురాణపండ రామాయణం	99-00
28.	పురాణపండ భారతం	99-00
29.	పురాణపండ భాగవతం	99-00
30.	(సూరి) వాల్మీకి రామాయణం	99-00
31.	కాలసర్ప యోగం	99-00
32.	నిత్య జీవితములో రుద్రాక్షలు	99-00
33.	నిత్య జీవితములో నవరత్నాలు	99-00
34.	వేదసూక్తములు	99-00
35.	వేమన పద్యసారామృతం	99-00
36.	పండగలు పర్వదినాలు	99-00
37.	సూక్తిరత్నాలు	99-00
38.	హనుమచ్చరిత్ర	99-00
39.	నవగ్రహ దర్శనమ్	99-00
40.	నిత్యజీవితంలో నవగ్రహాలు	99-00
41.	సాలగ్రామములు	99-00
42.	గురుశుక్ర ప్రభావము చంద్రకళానాడీ	99-00
43.	శనిగ్రహరెమిడీస్	99-00
44.	జాతకసుధాసారము-జాతకమోక్షప్రదాయిని	99-00
45.	వివాహజ్యోతిషమంజరి-మ్యారేజ్‌మ్యాచింగ్‌గైడ్ (సాయిగణపతిరెడ్డి)	99-00
46.	మీపుట్టినతేదీనిబట్టి మీజీవితరహస్యాలు (న్యూమరాలజీ లైఫ్‌గైడ్) ,,	99-00
47.	మీఅదృష్టానికి (పేరు) నేమ్‌కరక్షన్ ,,	99-00
48.	న్యూమరాలజీ రెమిడీస్	99-00
49.	మూకపంచశతీ	99-00
50.	శ్రీరామకర్ణామృతం	99-00

51.	రహస్యకుక్కుటశాస్త్రం	300-00
52.	ఉపాసన విధానం	99-00
53.	పంచమవేదం మహాభారతం	99-00
54.	దేవుళ్ళు డాట్ కామ్	99-00
55.	గణపతిభాష్యం	99-00
56.	యజుర్వేద ఉపనయనవివాహప్రయోగమంజరి	99-00
57.	నవయోగులు	99-00
58.	ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనిదర్శించవలసిన ప్రముఖదర్గాలు	99-00
59.	సకలదేవతాఅష్టోత్తరాలు(పెద్దది)-(180అష్టోత్తరశతనామావళులతో)	99-00
60.	సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళులు (కేస్‌బైండింగ్)	216-00
61.	సకలదేవతా సహస్రనామములు	99-00
62.	ఆధ్యాత్మిక సూక్తి నిధి	99-00
63.	బ్రాహ్మణులు గోత్రాలు,ప్రవరలు	99-00
64.	సర్వదేవతాస్వరూపుడు శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు	99-00
65.	శ్రీ లక్ష్మీసన్నిధి	99-00
66.	శ్రీలక్ష్మీగణపతి హోమకల్పం	99-00
67.	మార్షల్‌ఆర్ట్ స (కరాటే,కుంగ్‌ఫూనేర్చుకోండి)	99-00
68.	మ్యాజిక్‌గైడ్	99-00
69.	చదరంగం	99-00
70.	పంచముఖ హనుమత్ వైభవం	63-00
71.	గరుడపురాణం	40-00
72.	మాఘపురాణం	36-00
73.	శివపురాణం	36-00
74.	వైశాఖపురాణం	36-00
75.	కార్తీక పురాణం	36-00
76.	కార్తీక పురాణం (చిన్నది)	25-00
77.	సర్వకార్యసిద్ధికి రామాయణపారాయణ	63-00
78.	పెద్దబాలశిక్ష	50-00
79.	గాయత్రీ మహిమ	36-00
80.	వృక్షదేవతలు	63-00
81.	యాజుష స్మార్త సంస్కార చంద్రిక	200-00
82.	సనాతనవైదిక బ్రాహ్మణస్మార్తాగమకల్పమ్	150-00
83.	చతుర్వేదములు	120-00
84.	నవగ్రహారాధన	120-00
85.	తాళపత్ర సమాహార గోపురం	120-00
86.	మనుధర్మ శాస్త్రం (వచనంలో...) (కేస్‌బైండు)	250-00

87.	మానవధర్మములు		120-00
88.	వేదమంత్ర సంహిత		120-00
89.	సహస్రలింగార్చన		120-00
90.	శ్రీ శివగీత		120-00
91.	ద్వాదశఉపనిషత్తులు		120-00
92.	పురాణపండవారి సౌందర్యలహరి	(కేస్‌బైండ్)	250-00
	(శ్లోకతాత్పర్యసహిత విపులవ్యాఖ్యతో)	సాదా	120-00
93.	బృహత్ శివ స్తోత్ర రత్నాకరము		200-00
94.	బృహత్ దేవీ స్తోత్రరత్నాకరము		200-00
95.	బృహత్ విష్ణు స్తోత్రరత్నాకరము		200-00
96.	కేదారనాథ్ బదరీనాథ్ యాత్రాగైడు		63-00
97.	దక్షిణావృత శంఖములు		63-00
98.	108 దివ్యదేశాల విష్ణుక్షేత్రదర్శిని		36-00
99.	ధర్మసింధువు(కేస్‌బైండింగ్)		270-00
100.	భారతీయ శైవక్షేత్రయాత్రాదర్శిని		99-00
101.	చిలుకూరి బాలాజీచరిత్ర		36-00
102.	భగవత్‌స్తుతి		63-00
103.	సూర్యోపాసన		36-00
104.	కాశీఖండం		250-00
105.	దేవీభాగవతం		360-00
106.	శ్రీ ఆంజనేయం		216-00
107.	ధర్మసందేహాలు		216-00
108.	ఆధ్యాత్మిక దైవిక వస్తువులు		250-00
109.	రామాయణం		600-00
110.	పోతన భాగవతం		900-00
111.	శివమంత్రములు		63-00

8. వైద్య గ్రంథాలు

1.	ఆహారం ఆరోగ్యం	36-00
2.	మూలికావైద్య చిట్కాలు	36-00
3.	ఆయుర్వేద వైద్య చిట్కాలు	30-00
4.	గృహవైద్య రహస్యాలు	36-00
5.	గృహవైద్యసారం	36-00
6.	హోమియోవైద్యం (ద్వాదశలవణచికిత్స)	63-00
7.	ప్రకృతివైద్యం	36-00
8.	ఆహారం-వైద్యం	99-00

9.	సంపూర్ణ ఆయుర్వేద-చిట్కా వైద్యం	99-00
10.	ఆయుర్వేదమ్	36-00
11.	ఆయుర్వేద మూలికావైద్యదీపిక	99-00
12.	దుంపకూరలు, ఆకుకూరలు, కాయగూరలు (వాడకం - ఉపయోగాలు)	99-00
13.	ఏకమూలికావైద్యం	99-00
14.	అష్టాంగ హృదయం (4భాగాలు)	1200-00
15.	రహస్యసిద్ధయోగవైద్యసారమ్	99-00
16.	ప్రాథమిక హోమియోవైద్యం	99-00
17.	ఒబెసిటి	99-00
18.	హెల్త్‌గైడ్	99-00
19.	ఆయుర్వేదం-జీవనవేదం	99-00
20.	ఫుడ్‌థెరపి	63-00
21.	న్యాచురల్‌థెరపి	99-00
22.	సంపూర్ణఆరోగ్యానికి 20ని॥	63-00
23.	కీళ్ళనొప్పులు మీ సమస్యలైతే...	99-00
24.	యోగామంత్ర	63-00
25.	యోగా మండే టు సండే	63-00
26.	హెర్బల్ మెడిసిన్-హెల్త్‌టుడే	99-00
27.	హెల్త్‌ఫైల్	108-00
28.	వస్తుగుణపాఠం	250-00
29.	రసాయన వాజీకరణ తంత్రం	150-00
30.	వస్తుగుణ మకరందం	400-00
31.	నాటువైద్యం -(కేస్‌బైండ్)	360-00
32.	నాటువైద్యం (చిన్నది)	99-00
33.	ప్రాణాయామము-యోగ	63-00

9. అయ్యప్ప - భవానీ రకాలు

1.	శ్రీ అయ్యప్ప లీలామృతం	30-00
2.	శ్రీ అయ్యప్ప భజనపాటలు	63-00
3.	శ్రీ అయ్యప్ప పూజాకల్పం	20-00
4.	శ్రీ అయ్యప్ప భక్తి గీతాలు	20-00
5.	హారతిగైకొనుమా	40-00
6.	శ్రీ అయ్యప్ప దీక్ష F	10-00
7.	శ్రీ అయ్యప్ప భజనమాల F	10-00
8.	శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యపూజ P	10-00

9.	శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యనియమావళి P	10-00
10.	భవానీదీక్ష (శ్రీ భవానీ లీలామృతం)	36-00
11.	దేవీలీలామృతం	99-00
12.	శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	20-00
13.	దేవీ భక్తిగీతాలు	20-00
14.	భవానీదీక్ష P	10-00
15.	దేవీ భక్తిమాల F	10-00
16.	శ్రీ అయ్యప్ప భజనావళి	120-00
17.	అయ్యప్పపూజావిధి (జేసుదాసుసాంగ్స్‌తో)	24-00

10. భజనలు - కీర్తనలు

1.	అన్నమయ్య కీర్తనలు	20-00
2.	శ్రీరామదాసు కీర్తనలు	20-00
3.	సర్వదేవతా మంగళహారతులు	20-00
4.	వసుంధర మంగళ హారతులు	25-00
5.	సౌభాగ్య దేవతా మంగళహారతులు	36-00
6.	సర్వదేవతా భజనలు	36-00
7.	చిట్టి పొట్టి పాటలు	10-00
8.	జాతీయ గీతాలు	10-00
9.	దేశభక్తి గీతాలు	36-00
10.	పండుగలు-పుణ్యక్షేత్రాలు భక్తిగీతాలు	36-00
11.	గొబ్బిళ్ళపాటలు,లాలిపాటలు,కోలాటపాటలు	36-00
12.	అన్నమయ్య సంకీర్తనలు	99-00
13.	పెళ్ళిపాటలు-స్త్రీలపాటలు	36-00
14.	భక్తానంద భజనకీర్తనలు(ఓల్డ్‌సినీస్టైల్)	36-00
15.	సర్వదేవతాభక్తిమణిమాల	36-00
16.	బతుకమ్మ ఉయ్యాల పాటలు	36-00
17.	అన్నమయ్య సంకీర్తనానిధి(1000కీర్తనలు)	270-00

11. హిట్స్ సాంగ్స్

1.	ఘంటసాల భక్తిగీతాలు-భగవద్గీత	36-00
2.	ఎస్.పి.బాలు భక్తిగీతాలు	36-00
3.	ఘంటసాల సుమధురగీతాలు	99-00
4.	పి. సుశీల సుమధురగీతాలు	99-00

5.	ఎస్.పి. బాలు సుమధురగీతాలు	99-00
6.	ఎస్.జానకి సుమధురగీతాలు	99-00
7.	వేటూరి సుందరరామమూర్తిహిట్స్	99-00
8.	సర్వదేవతా సినీభక్తిగీతాలు	99-00

12. స్త్రీలకు ఉపయుక్త పుస్తకములు

1.	శ్రీకాంతామణి వంటలు (వెజ్)	63-00
2.	శ్రీకాంతామణి వంటలు (నాన్‌వెజ్)	63-00
3.	శాకాహార వంటలు	30-00
4.	మాంసాహారవంటలు	30-00
5.	చిట్టిచిట్కాలు	30-00
6.	అందానికి చిట్కాలు	30-00
7.	పిల్లల పేర్లు (పెద్దది)	30-00
8.	పిల్లల పేర్లు (చిన్నది)	10-00
9.	లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ శారీబోర్డర్స్	36-00
10.	లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ డిజైన్స్	36-00
11.	చిన్నారులకు చిరుతిళ్ళు	30-00
12.	పసందైన ఫాస్ట్‌ఫుడ్ వంటలు	30-00
13.	పలావ్‌లు, ఫ్రైడ్ రైస్‌లు, వెరైటీరైస్‌లు	30-00
14.	వేపుళ్ళు-ఇగుర్లు	30-00
15.	బ్రేక్‌ఫాస్ట్ వంటలు	30-00
16.	పండుగలలో చేసుకొనే పిండివంటలు	30-00
17.	మైక్రోవేవ్ వంటలు	99-00
18.	సర్వదేవతాభక్తిమాల	36-00
19.	పిల్లలపేర్లు (బాబు)	36-00
20.	పిల్లలపేర్లు (పాప)	36-00
21.	మోడ్రన్ మెహంది (గోరింటాకు డిజైన్స్)	36-00
22.	మోడ్రన్ పిల్లలపేర్లు	99-00
23.	నోరూరించే నాన్‌వెజ్‌వంటలు	99-00
24.	మోడ్రన్ టైలరింగ్ (లేడీస్ & జంట్స్)	99-00

వివిధ రకాలు

ఎందరోమహానుభావులు	270-00
యోగాసనాలు	36-00
సూర్యనమస్కారములు	36-00
పొడుపు కథలు (చిన్నవి)	10-00

హిందీ-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
ఇంగ్లీషు-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
జనరల్ నాలెడ్జ్	20-00
నూరు ఎక్కాలు	10-00
1-100 టేబుల్ బుక్	10-00
1-100 టేబుల్‌బుక్ (క్రౌన్‌సైజు)	4-50
శ్రీరామకోటి	27-00
శ్రీశివకోటి	27-00
మేజిక్	30-00
అంకెలతో గారడీ	30-00
హృదయస్పందన (కవితలు)	30-00
వాత్స్యయన కామసూత్రాలు	36-00
ఎ.పి.టూరిస్ట్ గైడు	36-00
ఇంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
మహేంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
శరీరభాష (బాడీ లాంగ్వేజ్)	99-00
క్రియాయోగం	36-00
ఆనందంగా జీవిద్దాం	99-00
హరిశ్చంద్ర నాటకం	50-00
వాత్సాయనకామసూత్రాలు	99-00
పంచసాయకం	99-00
రతిరహస్యాలు	99-00
అనంగరంగం (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
శృంగారకేళి (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
గాయత్రీవిజ్ఞాన్	99-00
చింతామణి (నాటకం)	50-00
బాలనాగమ్మ	50-00
కాళహస్తి స్త్రీల వ్రతకథలు	36-00
కాళహస్తి రామాంజనేయ యుద్ధం(బదిరెడ్డి)	50-00
కాళహస్తి గోవింద నామాల భగవద్గీత	36-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు చింతామణి	99-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు మర్మాలు (బైండు)	63-00
రామరాయవాస్తుశాస్త్రం(ముద్రగడరామారావు)	90-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.హనుమాన్‌చాలీసా	10-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.సుందరకాండ	80-00
బ్రహ్మంగారిజీవితచరిత్ర (జవంగుల)	125-00
శ్రీ ఆదిశంకరాచార్య దివ్యచరితామృతం	40-00

కాశీరామేశ్వర మజిలీ కథలు	63-00
శ్రీలలితాసహస్రనామము(భాస్కరభాష్యం)	600-00
ప్రకృతిసిద్ధాంతములు-వేదవిజ్ఞానము-ఫలితజాతక సూత్రములు	595-00
ముదుండి విశ్వనాథరాజుగారి గ్రంథములు	
విశ్వకర్మ ప్రకాశము	80-00
ప్రాచీనవాస్తుశాస్త్రాలు-ఆధునికవాస్తుపరిశీలన ,,	250-00
నారద సంహిత ,,	150-00
వాస్తురాజవల్లభము-మూలానువాదము ,,	60-00
మయమతము - వచనము ,,	80-00
బృహత్సంహిత - వచనము ,,	160-00
వాస్తువిజ్ఞానజ్యోతి	......
పురోహిత దర్శని (గోరసవీరభద్రాచార్య)	....
విశ్వకర్మవాస్తువిద్యారహస్యములు ,,	....
వాస్తు విజ్ఞాన చంద్రిక ,,	....
మహాదశా పారిజాతం ,,	....
వాస్తు నారాయణీయం ,,	120-00
యోగావళీఖండం ,,	120-00
ముహూర్తసింధువు	150-00
సర్వార్థచంద్రిక (4భాగాలు)	1208-00
మీరే న్యూమరాలజిస్ట్ (దావూద్)	370-00
నిర్ణయసింధు (2భాగాలు)	590-00
సాయి... ,,	45-00
శ్రీ దుర్గానందలహరి ,,	200-00
ఆరతిసాయిబాబా ,,	11-00
ప్రతిష్ఠకల్పః(సాగి నరసింహమూర్తి)	500-00
తాజుద్దీన్‌బాబా సచ్చరిత్ర	100-00

సుమారు 100 సం॥రాలునాటి ప్రాచీన ప్రతులు తిరిగి ఈ క్రింది గ్రంథములు ప్రచురించబడినవి.

శ్రీరామ మంత్రానుష్ఠానము	300-00
శ్రీరామనవరాత్రోత్సవకల్పః	300-00
సీతారామ కధా సుధ అయోధ్యకాండ	200-00
సీతారామ కధా సుధ బాలకాండ	150-00
అరణ్యకాండ	100-00
శ్రాద్ధము ఎందుకు పెట్టాలి ? షోడశ సంస్కారములు	200-00
స్మార్త కాపర్ది కారికలు	200-00
నపుంసక సంజీవనము, వైద్య శిరోమణి	200-00
విషవైద్య చింతామణి	200-00

హేమాద్రి సూరిణా ప్రాయశ్చిత్తాధ్యాయః	300-00
సర్వమూలికా గుణరత్నాకరం	300-00
ఆపస్థంబీయ ధర్మసూత్రాలు	300-00
సర్వశాంతి దర్పణం - అపర ప్రయోగ దర్పణం	200-00
గణకరంజని	200-00
సంతాన దీపిక	200-00
తిధినిర్ణయ కాణ్డః	250-00
ముహూర్త దర్పణం	200-00
జ్యోతిష శాస్త్ర రత్నము (శ్రీపతిజాతక పద్ధతి)	250-00
లఘుతాచకము	200-00
శ్రీ వైఖనస పైత్రృమేదిక ప్రయోగః	300-00
స్మృతి రత్నాకరము (ధర్మశాస్త్రం)	400-00
జాతకామృతతసారం	300-00
జాతక బోధిని	300-00
సంగీత విద్యాదర్పణం	300-00
సంగీత సర్వార్థసారసంగ్రహం	300-00
ముహూర్త మార్తాండం(టీకతాత్పర్యం)	450-00
జాతకరహస్యం	200-00
రాజమార్తాండం	200-00
ఆయుర్ధాయదీపిక	200-00
వైద్యామృతం	200-00
అనుపానమంజరీ	200-00
నవగ్రహశాంతి విధానం-ఉదకశాంతి విధిః	200-00
చికిత్సరత్నము	200-00
స్వరచింతామణి	200-00
ద్వాదశలోహ భస్మవిధానం	200-00
దైవజ్ఞయశో విభూషణం	200-00
అనుపాన రత్నకరము	200-00
కాలామృతము	250-00
దైవజ్ఞకర్ణామృతము	300-00
రసేంద్ర చింతామణి	300-00
రసరత్న సముచ్ఛయం	300-00
వస్తుగుణరత్నాకరము	300-00
హోరానుభవదర్పణము	360-00
విశ్వకర్మ ప్రకాశిక వాస్తుశాస్త్రము	250-00
స్త్రీజన కల్పవల్లి	450-00
సంగీత సర్వార్ధ సంగ్రహం	300-00
సంగీత సుధాసంగ్రహము	250-00
అర్క ప్రకాశము	200-00
సంగీత మార్తాండము	200-00
సంగీత ప్రధమబోధిని	200-00

వైద్యకల్పతరువు	200-00
రసప్రదీపిక	250-00
గణకానందము	250-00
శ్రీ లలితాసహస్రనామావళిః-వివరణాత్మక భావంతో	200-00
నవచండీ వేదోక్త శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	200-00
శ్రీ గాయత్రీ అనుష్ఠాన తత్త్వప్రకాశిక	360-00
సంగీతమార్తాండము	250-00
సారావళి	360-00
భేషజకల్పము	200-00
గురుశిష్య ఆయుర్వేద వైద్యచింతామణి	360-00
జాతకమణి	200-00
సర్వశకున ప్రకాశిక	200-00
యాజుష ప్రయోగ చంద్రిక	250-00
శిక్షావల్లీ-ఆనందవల్లీ-భృగువల్లీ	300-00
వసంతరాజ శకునము	250-00
తొట్టి వైద్యం	450-00
జ్యోతిష సిద్ధాంత సంగ్రహము (పంచాంగ గణితం)	300-00
సహస్ర యోగప్రకాశిక	300-00
శ్రీవిద్యారహస్యం	290-00
మహర్షుల చరిత్ర 1,3 300+300	
వేంకట సోమయాజీయం అను ధర్మశాస్త్రకాండము	250-00
శ్రీఆంజనేయం	216-00
రాశితుల్యవత్సర ఫలితం	200-00
నాడి జ్యోతిష విశ్లేషణ	400-00
రహస్యకుక్కుటశస్త్రం	300-00
స్త్రీ ధర్మరత్న బాండాగారము	200-00
శైవోత్సవరత్నాకరం	300-00
యాజుషప్రయోగ చిన్తామణి	300-00
సుస్వర ఋగ్వేద ప్రయోగదర్శిని	300-00
ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహం	300-00
వశిష్ఠ సంహిత	360-00
హోమియోపతి గృహవైద్యం	200-00
వ్రతచూడామణి	300-00
వైశ్యధర్మప్రకాశిక	300-00
ఆలయ నిత్యార్చన పద్ధతి	200-00
స్మృతిముక్తాఫలం	300-00
ఆపస్థంబయల్లాజీయమ్	300-00
జ్యోతిషశాస్త్రసంగ్రహము	200-00
కర్మవిపాకాఖ్యయం	360-00
ముహుర్త రత్నావళి	250-00
సుదివిలోచనం	300-00
ఉత్తర కాలామృతం	200-00
సర్వవిషయ సర్వస్వసంగ్రహం	200-00